MICHEL ZEVACO

pardayanlar serisi:7

PARDAYAN'IN OĞLU

baskan yayınları

PARDAYAN'IN OĞLU

(Le fils de Pardaillan)

Dünyanın en ünlü tarih, aşk, macera ve kahramanlık romanı

BASKAN YAYINLARI

MİCHEL ZEVACO

Çeviren :

CEMİL CAHİT CEM

SELCOEPUB

Güzel Sanatlar Matbaası A. Ş.
tesislerinde dizilmiş ve basılmıştır
İktibas Hakkı Mahfuzdur.
İSTANBUL — 1974

Birinci Bölüm

YİĞİT JEHAN

Günlük, güneşlik ılık ve berrak bir mayıs sabahı, Dördüncü Henri'nin barış ve rahatlık içinde yaşayan Fransa'sında, Paris şehrindeyiz...

Arbre-Sec Sokağı'nın, küçük evlerinden birinin balkon kapıları açıldı. Balkona, genç bir kız çıktı. Güneşin altın ışıkları, genç kızın parlak sarı saçlarını daha da ışıldattı... Bu kızın gözleri, göğün mavisinden daha parlak; ince ve zarif vücudunun düzgün hatları, bakışlarındaki tatlılık, tavırlarındaki incelik ve nihayet açık alnını bulutlandıran hüzün perdesi, çok göz alıcıydı.

Genç kız, başını yavaşça karşıki eve kaldırarak, utangaç gözlerle baktı. Orada, evin tavan arasındaki küçük çatı penceresinde bir delikanlı vardı. Ellerini

göğsünde kavuşturmuş, gözlerini güzel kıza dikmiş, kendisinden geçmişçesine ona bakıyor ve aynı zamanda da mırıldanıyordu:

«Ne güzel kız, Tanrım!»

Genç kız, delikanlının kendisine baktığını görür görmez kıpkırmızı kesildi. Göğsü heyecanla kalkıp indi. Bir an daha, karşısındaki gence ancak baktı ve sonra ağır ağır, âdetâ istemeye istemeye odaya girerek balkon kapısını kapadı.

*

Sokakta, yoksul kılıklı bir adam, bir duvarın dibine sığınmış, gür kaşlarının altında saklı, donuk ve ürkek gözleriyle balkona bakıyordu. Genç ve güzel kız, balkona çıkar çıkmaz, bu adamın, bir çılgınınkini andıran acayip bakışlı gözleri birdenbire canlanmıştı. Yüzünde sınırsız bir sevinç ve mutluluk ifadesi belirmiş, gözlerine sonsuz bir sevgi ve şefkatin parıltısı dolmuştu. Bu yoksul kılıklı adam da ellerini göğsüne kavuşturmuş ve:

«Ne güzel kız, Tanrım!» Demekten kendini alamamıştı.

Fakat, o böyle, kendinden geçmişçesine hayranlığını gösterirken yanıbaşında, nereden geldiği belli olmayan şişman mı şişman, tostoparlak, bir insan belirivermişti. Bu acayip yaratık, birdenbire ve âdetâ teker meker yuvarlanarak onun karşısına dikilmişti. Bu tostoparlak gövdenin üstündeki kafa da, yine küçük bir top biçimindeydi ve bu küçük yuvarlakta iki göz, kıvılcımlar gibi ışık saçıyordu. Dünyada bundan daha çirkin bir adama rastlamak, herhalde imkânsızdı. Adamın biçimsizliği yetmiyormuş gibi, boğuk ve hırıltılı bir sesi vardı ve bu sesle, yoksul kılıklı adama dedi ki:

— «Biraderim Ravaillac, sizi yine burada, dalga geçip hayâl kurarken enseliyorum... Eski huyunuzu bir türlü bırakamadınız vesselâm!»

Daldığı hülyadan uyanan Jean-François Ravaillac, birdenbire ürperip irkildi. Bir an heyecanlı bir ifadeye bürünen yüzü, sonra tekrar eski gamsız ve mânasız hâlini aldı. Gözlerinde belirmiş olan parıltı söndü. Sonra uysal bir edâ ile başını eğdi ve bir çeşit çekingenlik belirten bir nezaketle:

— «Ooo... Merhaba, biraderim Goulard!» Dedi.

Bu konuşma, balkondaki genç kızın çekildiği ve balkon kapısını kapadığı sıraya rastlamıştı. Ravaillac, içini çekerek gözlerini balkondan ayırdı ve rahip Goulard'ı sürüklercesine yakındaki Saint-Honoré Sokağı'na götürdü.

Rahip Goulard bu rastlaşmadan pek memnun görünüyordu. Ravaillac'ın kendisini oradan uzaklaştırmak istediğini sezmişti ama, belli etmemişti. Sezdiği yalnız bu değildi. Rahip Ravaillac'ın balkondaki genç kıza pek parıltılı gözlerle baktığını ve kız çekildiği zaman içini çektiğini de göz ucuyla görmüştü. Bununla birlikte yüzünden hiçbir şey belli etmedi.

Beraber yürürlerken, yol üstünde, şık bir kadınla konuşmaya dalmış, temiz giyiminden ve mağrur hâlinden asîlzâde olduğu belli olan bir adam gördüler. Bu adam da onları görmüş, her nedense tanımazlıktan gelmişti. Çünkü rahip Goulard, tam yanından geçerken, ona gizli ve garip bir işaret yaparak, kendisini pekâlâ tanıdığını göstermiş oldu. Adam da bu işarete gizli bir göz kırpmasıyla cevap verdi.

Fakat ne asîlzâdenin konuştuğu kadın, ne de Ravaillac bu işaretlerin farkına varabildiler.

İki rahip, yollarına devam ettiği sırada asîlzâde ile kadın da yola koyulmuşlardı. Fakat az sonra, demin Ravaillac'ın önünde hayâle dalmış olduğu balkonlu

evin kapısına gelince yeniden durdukları ve tekrar konuşmalarına devam ettikleri görüldü. Herhalde pek hararetli bir konuşmaya dalmış olacaklardı ki bir köşede saklı bir karaltının, bütün söylediklerini duyduğunu farkedemediler.

Bu sırada, karşıki evin tavanarası penceresindeki delikanlı da hâlâ yerinden ayrılmamıştı. Dalgın duruyordu. Tatlı hülyalara mı dalmıştı? Yoksa sevdiği kızın bir kere daha balkona çıkacağını mı umuyordu? Burası bilinemez.

Aşağıda, evin kapısı önündeki kibar kadınla asîl erkeğin konuşması bitmiş olacaktı. Kadın, kapının önündeki üç basamağı çıkarak kanadı açtı. Tam bu sırada tavanarası penceresindeki delikanlı da gözlerini bir an için sevgilisinin balkonundan ayırmış, sokağa dikmişti. Birdenbire hâlâ kapının önünde duran asîlzâdeyi görünce öfkeyle söylendi:

«Yine bu alçak Fouquet gelmiş!»

Penceresinden aşağıya iyice sarkıp dişlerini gıcırdatarak:

«Kızın kapısı önünde ne işi var? Acaba kime sesleniyor böyle?..» Diye düşündü.

Delikanlının kastettiği adam, eve girmeye hazırlanan kadına sesleniyordu. Kadın, hemen geriye dönerek elini uzattı. Delikanlı dikkatle baktı. Fakat bu hareketin bir vedâ işareti olup olmadığını anlayamadı. Erkeğin davranışında, kadının eline bir şey sıkıştırıyormuş gibi bir hâl vardı. Genç âşık fena hâlde kuşkulandı. Fouquet'in kadına para verdiğini görür gibi olmuştu. Ne oluyordu?.. Bir pazarlık yapmışlar da uyuşmuşlar mıydı? Kesin bir şey söylenemezdi, çünkü olay çok kısa sürmüştü. Delikanlı merakından daha fazla eğilerek kadının yüzünü seçmeye çabaladı. Görünce, hiddetinden ateş saçan gözlerle geri çekildi ve kendi kendine:

«Colline Colle!» Diye homurdandı. *«Ah cadı karı! Kimbilir yine ne dalavereler çeviriyor? Ama merak etmesin, ben bu işi nasıl olsa anlarım. Eğer mesele kuşkulandığım gibiyse vay onun hâline!..»*

Bir hamlede odasından fırladı, yıldırım hızıyla merdivenlere atıldı.

O, böyle hızla inerken, evinin kapısının önünde de üç tane silâhşor durmuştu. Üçü de iriyarı, korkunç tipli insanlardı; bellerinde asılı kılıçları, topuklarına kadar uzanıyordu. Görünüşleri gözüpek babayiğitler olduklarını açıkça belli ediyordu ama, her nedense evin kapısında pek çekingen duruyor, kapıyı çalmaya bir türlü cesaret edemez görünüyorlardı.

En sonunda içlerinden birisi, yanındaki arkadaşına:

— «Haydi Gringaille, bu işi sen başarırsın! Ne de olsa Paris'lisin, dilin bizimkinden daha kıvraktır.» Dedi.

Bu sözün söylendiği adam cevap verdi:

— «Amma yaptın ha, Escargasse! Dilini bağlamadılar ya! Sen de pekâlâ konuşabilirsin. Ama, doğrusunu ararsak, içimizde bu işin altından hakkıyla kalkabilecek biri varsa, o da şüphesiz Carcagne'dir. İçimizde en terbiyeli ve kibar tavırlımız o değil mi?»

İçlerinde en terbiyeli ve kibar olduğunu söyledikleri dedi ki:

— «Yok, azizim! Beni başkanın öfkesiyle karşı karşıya bırakmak için elinizden geleni yapıyorsunuz ama bu, kalleşliğin daniskasıdır. Reisin haberi ve izni olmadan evine gelmemizi yasak ettiğini bilmiyor musunuz? Lâfa bakın! Sizin gibi köpek soylarını kurtarayım diye, kendimi pencereden aşağıya mı attırayım yâni?..»

— «E, ne yapacağız yâni? Concini'nin, kendisini

muhakkak bugün görmek istediğini reise söyleyemeyecek miyiz?..»

— «Şeytan canını alsın o Concini denilen herifin! Böyle bir işi verecek başka adam bulamadı mı sanki?»

— «Ne yapalım, bir kere başa geldi. Olmazsa hep beraber gideceğiz.»

— «Öyle ya! Haşlanacaksak, hep beraber haşlanalım bâri!»

— «Yiyeceğimiz papara üçe bölününce, adam başına düşecek pay ne de olsa hafiflemiş olur.»

Üç ahbap çavuşlar bu kararı verince, birbirlerini kaçırmamak istiyormuşçasına kolkola girip birbirlerine sımsıkı kenetlendiler ve ellerini kapının tokmağına doğru uzattılar. Fakat daha onlar kapıyı çalamadan, kanat birdenbire açıldı. Önlerinde sanki bir kasırga koptu ve hışımla aralarına girerek kimini sağa, kimini sola iteleyip kendisine yol açtıktan sonra fırladı. Bu, az önce balkondaki kızı seyreden genç âşıktı.

Yediği yumruğun etkisiyle kendini kaldırımlarda bulan Escargasse, ayağa kalkarak, fena hâlde incinen çenesini oğuşturduktan sonra sordu:

— «Reisti, değil mi? Merhabasından anladım!»

Gringalle de yuvarlandığı kaldırımdan toparlanıp kalkarak, inleye inleye söylendi:

— «Ooof! Kaburga kemiklerimi mi kırdı nedir?

Bu felâketten her nasılsa yakayı sıyıran Carcagne, rüyada gibi söylendi:

— «Acaba böyle nereye koşuyor?..»

Bu olayın garip yanı, üç adamın, başlarına gelen işe hiç şaşmamış olmasıydı. Herhalde bu davranışa alışıktılar. Durumun daha fazla beklemeye elverişli

olmadığını ve gecikmemek gerektiğini kestirerek bir ağızdan:

— «Peşinden gidelim!» Dediler ve reis dedikleri delikanlının ardından koşmaya başladılar.

*

Genç âşık, böyle hızla ilerlerken, önüne çıkanı itip kaktığı için, geçtiği yolda homurdananların, küfredenlerin, lânet okuyanların bini bir paraydı.

Delikanlı böyle, bir zaman koştu. Sonra bir ara, önünden giden birine şiddetle çarpıverdi. Fakat şimdiye kadar olduğu gibi, bu yolcuya da aldırmadan, bir özür kelimesi bile söylemeden yoluna devam etti. Ama, galiba bu sefer belâlı birine çarpmıştı ki meçhul yolcu, genç âşığın arkasından hiddetle bağırdı:

— Heeey! Bu ne acele, delikanlı?..»

Delikanlı başını döndürüp bakmadı. Belki de kendisine seslenildiğini duymamıştı.

Fakat, birdenbire omuzuna bir el indi. Delikanlı, kendi gücünden emin bir insan haliyle, arkasına dönmeye lüzum görmeden silkinip sıyrılmak istediyse de, başaramadı. Yabancının pençesi, oldukça güçlüydü ve tuttuğunu bırakan soyundan olmadığı anlaşılıyordu. Hattâ bırakmak şöyle dursun, daha berbat bir şekilde kavradı da... Genç âşık, durmak zorunda kalınca öfkeyle dişlerini gıcırdatarak geriye döndü...

Karşısında, uzun boylu bir adam duruyordu. Yaşı, belki altmışa varmıştı ama, kendisine ancak kırkbeşlik denilebilirdi. Fakat herhalde olağanüstü bir kuvvete sahipti. Yoksa delikanlı da öyle tek elle yolundan alıkonacak biri değildi.

İki adam yüz yüze gelince, birbirlerinin gözlerinin içine baktılar.

Delikanlının yüzünde sırasıyla değişik ifadeler belirdi: Şaşkınlık, utangaçlık, hayranlık, kızgınlık ve nihayet yolundan alıkonmaktan ileri gelen ümitsizlik...

Halbuki öteki adam, kendisine gayet soğukkanlı ve sâkin bakıyordu. Bu, eşine seyrek rastlanır bir insana benziyordu. Baktığı genç adamın kafasından geçenleri derhal okuyup yüzünde bir acıma ifadesi belirdi. Elini hemen, delikanlının omuzundan çekti. Şefkatli fakat sert bir sesle:

— «Mösyö,» dedi, «görüyorum ki sizi daha fazla yolunuzdan alıkoyarsam, belki de tamir edilmez bir felâkete sebep olacağım. Onun için, bana karşı sert ve kaba davranmış olmanıza aldırmıyorum... Haydi yolunuz açık olsun delikanlı... Şövalye de Pardaillan, kendisine yapmış olduğunuz kabalığı unutacaktır!..»

*

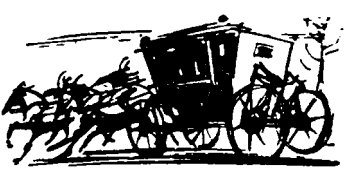
Genç âşık, acaba bu sözlerde bir hakaret mi sezdi?.. Herhalde... Anlaşılan, kimsenin kendisine sert söz söylemesine alışmamış bir kişi olacaktı ki öfkeyle irkildi ve elini kılıcının kabzasına götürdü. Fakat kılıcını çekmedi. Başını salladı ve içinden: *«Hayır! Kaybedecek vaktim yok!»* Diye söylendi. Sonra bir adım daha atarak Şövalye de Pardaillan'la göğüs göğüse gelinceye kadar kendisine yaklaştı. Gözlerinin içine bakarak, tehdit dolu bir tavırla haykırdı:

— «Yaa! Demek beni affetmek istiyorsunuz, öyle mi? Ben Şövalye değilim. Bir adım bile yok. Adım sadece Jehan! Herkesin Yiğit Jehan dediği ben, benimle bu şekilde konuşarak onurumu yaralamış olmanızı hiçbir vakit bağışlamayacağım... Şimdi gidin de ömrünüzün son saatlerini hoşça geçirmeye bakın... Yarın sabah, saat dokuzda sizi Chartreux surunun

arkasında bekleyeceğim... Ama, belki verdiğim bu randevuyu unutmak işinize gelir... Böyle bir şey yapacak olursanız bile yine elimden kurtulamazsınız. İyi bilin ki Yiğit Jehan sizi, nerede olursanız olun, bulmasını pek iyi bilir. Hattâ cehennemin dibine bile girmiş olsanız...»

Ve zincirinden kurtulan bir canavar gibi fırlayıp gitti.

Şövalye de Pardaillan, bir an, elini uzatıp delikanlıyı arkasından tutacakmış gibi bir-iki adım attıysa da, sonradan caydı. Aldırışsız bir tavırla omuz silkti ve Dokuzuncu Charles çağından kalma bir av havasını ıslıkla çalarak tekrar yola koyuldu.

İkinci Bölüm

SAÊTTA

Yiğit Jehan - bir soyadına sahip bulunmadığını kendi ağzıyla söylediğine göre, biz de kendisini bu isimle anmaya devam edelim. Fouquet'i Croix-du- Trahoir taraflarında ararken, o Saint-Honoré Sokağı'na doğru inmişti. Yolunun üstünde, az önce gizlice işaretleşmiş olduğu papaz Goulard'a bir kere daha rastladı ama, bu sefer durmadı ve Louvre Sarayı'na doğru yoluna devam etti.

Fakat Fouquet, henüz yanlarından geçmişti ki, rahip Goulard yanındaki arkadaşını hafifçe dürttü ve kulağına eğilerek fısıldadı:

— «Şu önümüzde giden asîlzâdeyi görüyor musunuz? Kendisi Marki de la Varenne'dir. Majeste Kral'a kadın bulmaktan başka bir iş yapmaz. Yâni Kral'ın zevk işleri bakanıdır!..»

Bu sözleri duyan Ravaillac sesini çıkarmadı. Rahip Goulard elini alnına götürerek:

— «Galiba onu biraz önce biriyle beraber görmüştük...» Diye söylendi. «Durun bakayım. Kiminleydi o? Ha!.. Öyle ya, Colline Colle'yle beraber değil miydi? Hani, size de onun evinin önünde rastlamıştım... Bak, şimdi kafama dank etti. Colline Colle'nin evinde genç bir kız var, değil mi? Kiracı galiba... Duyduğuma göre gayet namuslu, iyi yürekli, melek gibi ve çok güzel bir kız... Diyorum ya size, şimdi kafama dank etti işte... Bahse girerim ki, Marki, ev sahibesi kadınla bu kızın pazarlığını yapıyordu. Öyleyse Kral'ımızın belki de hemen bu akşam Colline Colle'nin evine uğrayacağından hiç şüp-

he etmemeli... Yarın da Fransa sarayı yeni bir gözdeye sahip oluyor demektir.»

*

Fouquet ile Colline Colle, evin kapısında pazarlık ederlerken, bir köşede sinmiş bir adamın gizliden gizliye onları dinlediğini söylemiştik. Fouquet uzaklaşınca, bu gölge de gizlendiği yerden çıktı. Orta yaşlı, iri yapılı, güçlü kuvvetli bir adamdı. Uzun bir süre düşünceli kaldı. Gözlerini Yiğit Jehan'ın peuceresinden bir zaman ayırmadı. Fakat delikanlı, rüzgâr gibi sokağa fırlayınca bu adam da peşinden baktı. Yiğit Jehan koştukça, gözleriyle onu izliyordu. Bakışları garip, garip olduğu kadar da müthişti; dudaklarında da anlamı belirsiz bir gülümseme vardı. Bir an böyle bakakaldıktan sonra döndü ve Sainte-Honoré Sokağı'ndaki güzel görünüşlü evin kapısından içeri girdi.

Bu, Concini'nin eviydi.

Ziyaretçi, evde yarım saat kadar kaldı. Sonra oradan çıkıp tekrar Arbre-Sec Sokağı'na doğru yollandı. Dalgın dalgın yürüyor ve ne yapacağına karar vermemiş görünüyordu. Birden, kalabalık arasında, birini aramaya dalmış olan Yiğit Jehan'ı gördü. Yavaşça delikanlının yanına yaklaştı ve elini, haber vermeden, onun omuzuna koydu. Delikanlı, yıldırım hızıyla dönüp de karşısındakini görünce, hayâl kırıklığına uğramış gibi bir tavır takındı. Bununla birlikte yüzünde hafif bir tebessüm de belirmişti.

— «Sen miydin, Saêtta?» Diye sordu. «Halbuki ben de sanmıştım ki...»

Saêtta sordu:

— «Ne sanmıştın?.. Kimi arıyordun, oğlum?»

Saêtta'nın «oğlum» sözünü duyan Yiğit Jehan suratını asarak sert bir sesle:

— «Bana neden böyle oğlum deyip duruyorsun? Bana böyle hitap etmeni istemediğimi söylemedim mi? Sen benim babam değilsin ki!..»

Saêtta, korkunç bir dikkatle delikanlının yüzüne bakmaya devam ederek, kelimelerin üzerine basa basa, ağır ağır söylendi:

— «Doğru! Ben senin baban değilim. Değilim ama, seni bundan tam onsekiz yıl önce, henüz iki yaşındayken terkedildiğin sokaktan alıp evime getiren de ben olmuştum. O zaman seni sokakta bırakmış, hastalığınla uğraşmamış, gece gündüz başucunda beklememiş olsaydım, ölüp gidecektin... Tâ o günden bu yaşa kadar sana kim baktı, seni kim terbiye etti ve bugünkü güçlü, sıhhatli, yaman haline getirdi? Ben, Saêtta, değil mi? Senin eline bu kılıcı veren, sana onu kullanmayı öğreten, seni yeryüzünün en amansız ve usta dövüşçüsü durumuna getiren kim? Ben değil miyim? E, tabiî, şimdi bileği bükülmez bir yiğit oldun. Herkül kadar kuvvetlisin... Gözüpeksin, zekisin, akıllısın... Ne Allahtan, ne de şeytandan korkmayanlar, seni görünce tir tir titriyorlar. Onlara sözünü geçiriyorsun... Seni sokakların, ayak takımının kralı ilân etmek için bir tek işaretini bekleyen serseriler ve sefiller sana tapıyorlar. Fakat bunların hepsi kimin sâyesinde oldu? Benim sayemde, değil mi? Yine de ben senin baban olmuyorum ve bana karşı hiçbir şükran borcu hissetmiyorsun, ha?..»

Saêtta, bu sözleri inler gibi, acı bir tavırla söylemişti. Jehan, hiç kesmeden onun konuşmasını gözlerinin içine bakarak dinledi. Nihayet Saêtta'nın sözlerini bitirdiğini görünce, kafasındaki kuruntu-

lardan kurtulmak istiyormuş gibi silkindi ve yüksek sesle:

— «Doğru söylüyorsun,» dedi. «Bütün bu dediklerin gerçek... Bunları duydukça anlıyorum ki ya ben canavarın biriyim ya da beni lüzumundan fazla iyi yetiştirmişsin. Zira...»

Jehan, bir an duraksayınca Saêtta müthiş bir tebessümle:

— «Devam et, devam et.. Bitir şu sözünü bakalım,» dedi.

— «Peki... Mademki öyle istiyorsun, o hâlde sözümü bitireyim. Biliyor musun, sen bana şimdi yaptığın gibi, bu şeytanca gülümseyişinle baktıkça, beni çılgına çeviren o alaylı tavrınla konuştukça ve bana «oğlum» diye seslendikçe, benim en büyük düşmanım olduğunu seziyorum... Ve yine öyle hissediyorum ki sen bana yaptığın bütün iyilikleri karanlık ve korkunç bir amaç uğrunda yaptın... Biliyor musun, sana sonsuz bir nefret duyuyor ve seni öldürmemek için kendimi zor tutuyorum?

Saêtta sinsi bir tavırla:

— «Beni öldürmeyi sana yasak eden mi var?» Dedi. «İşte kılıcın belinde... Onu kullanmakta da üstüne yoktur. Kolayca hakkımdan gelebilirsin!..»

Jehan öfkeyle bağırdı:

— «Zaten beni sana saldırmaktan alıkoyan şey de bu değil mi? Ben kaatil değilim, be adam!.. Her işte başarıya ulaştın ama, beni kaatil yapmakta yaya kaldın!»

Saêtta gitgide acılaşan gülümsemesiyle:

— «Kabahat ne sende ne de bende!» Dedi. «Sen çok duygulu ve içli bir insansın. Tabiî senin bunda bir suçun yok. Bense kaba, sert, suratsız ve sevimsiz bir adamım. Eh, bunda da tabiî benim kabahatim

yok. Allah bizi böyle yaratmış, ne yapayım? Kendim, kiralık bir dövüşçü olduğuma göre seni de kendim gibi yetiştirmek istememden daha tabiî ne olabilirdi? Ben senin bir gün, asîl düşünceli, mert ve karanlık işlere girmeye yanaşmaz biri olacağını nasıl tahmin edebilirdim? Kendi kafama girmeyen, anlayamayacağım, bilemeyeceğim şeyleri sana öğretmeme imkân var mıydı hiç?.. Elbette yoktu. Nitekim olmadı işte...»

Saêtta, bir süre garip bakışlarla delikanlının yüzüne baktı. Sonra sesi heyecandan titreyerek:

— «Ama, ben sana alıştım ve bağlandım,» dedi. «Yaa!.. Sen zamanla beni hayata bağlayan biricik bağ oldun... Senden başka kimim var? Onun için seni kaybetmek istemem. Gerekirse bu uğurda hareketlerimi düzeltmeye, senin hoşuna gidecek bir adam olmaya da çalışırım. Ama, elimden fazla bir şey gelmeyeceğini artık sen de bilirsin değil mi?»

Adamın bu sözleri söyleyebilmek için kendini çok zorladığı belliydi. Fakat, Yiğit Jehan, yine de sıkıntı ve acı hissetti. Delikanlının ışıklı, aydınlık ve düşündüğünü apaçık gösteren yüzünde hem kuşku hem de can sıkıntısı belirdi. Saêtta onun bamteline basmış olacaktı. Delikanlı, söyleyecek bir-iki söz arıyor fakat bulamıyor gibiydi. Acaba bu neden böyleydi? Doğrusu kendisi de bilmiyordu.

Saêtta bu hâli sezmiş gibi anlaşılmaz bir tebessümle güldü ve birdenbire lâfı değiştirmeyi doğru buldu:

— «Kimi aradığını sormuştum, hâlâ söylemedin...»

Jehan, hatırlamak ister gibi elini alnına vurdu:

— «Kimi arıyordum ben?..» Diye mırıldandı. «Haa... Demin bir küstah herife rastladım da onu arıyordum. Dur ama, önce sana bir şey sorayım: Ben sanıyordum ki... Kuvvet yarışında benim karşıma

kolay kolay kimse çıkamaz... Öyle değil mi? Halbuki az önce şurada birisine çarptım. Herif beni tek eliyle omuzumdan öyle bir yakaladı ki, olduğum yerde kalakaldım!.. Sen bu işe ne dersin?»

Saêtta birdenbire gerçekten heyecanlanmıştı:

— «Yapma yahu!» Dedi. «Sahi mi? Ben bu dünyada bir tek insan tanıyorum ki, kuvvet bakımından...»

Jehan atıldı:

— «Ne?.. Benden daha kuvvetli birini mi tanıyorsun?»

— «Evet.»

— «Kimmiş o?»

— «Şövalye de Pardaillan!»

— «Sahi mi söylüyorsun?.. Benim dediğim adam da o işte...»

Saêtta gizli bir korku ifadesi sezilen bir sesle sordu:

— «Vay! Vay!.. Sen Pardaillan'a mı rastladın? Şimdi onu mu arıyordun? Galiba kendisiyle dövüşecektin, öyle mi? Cevap versene!..»

Adam o kadar heyecanlanmıştı ki, Jehan'ın da tüyleri diken diken oldu:

— «Canım, üst üste ne diye sorup duruyorsun? Demin ona rastladığımı söyledim ya!» Dedi.

Saêtta ağlamaklı bir sesle:

— «Hey Tanrım!» Diye söylendi. «Nihayet bu da başımıza geldi demek! Demek onunla dövüşeceksin, öyle mi?»

Yiğit Jehan tasasız:

— «Evet!» Dedi.

— «Ne zaman dövüşeceksiniz?»

— «Yarın sabah...»

— «Tanrı'ya bin şükürler olsun! Sana tam zamanında rastlamışım...»

Delikanlı sinirlenerek:

— «Sen ne demek istiyorsun, bakayım? Şunu bana açıkça anlatsana!» Dedi.

— «Ne mi demek istiyorum? Kendi ağzınla söyledin ya! Pardaillan seni tek eliyle kavradığı hâlde olduğun yere mıhladı, değil mi? Şimdi de onunla düello yapacaksın ha?.. O adam hiç gözünün yaşına bakmaz, seni muhakkak öldürür, be !..»

Yiğit Jehan'ın kendine öyle sarsılmaz bir güveni vardı ki, Saêtta'nın işi gözünde fazla büyüttüğünü sandı:

— «Beni mi öldürecek? Haydi, alay etme! Beni öldürecek adam henüz anasından doğmadı!» Dedi.

— «Öyle mi sanıyorsun? Ben sana ne diyorsam onu dinle! Pardaillan, yeryüzünde senden daha kuvvetli olan tek insandır. Seni öldürmesini istemiyorum, anlıyor musun? Ne demiştin bakayım? Yarın sabah mı dövüşeceğini söylemiştin?..»

Adamakıllı afallayan Jehan kekeledi:

— «Evet.»

Saêtta birden sâkinleşmişti:

— «Pekâlâ!» Diye söylendi. «Artık içim rahatladı.»

— «İçin mi rahatladı? Neden? Ne demek istiyorsun bakayım?..»

— «Ne demek isteyeceğim, hiç... Yarın sabah Pardaillan sana bir şey yapamaz demek istiyorum!..»

Delikanlı bir an Saêtta'nın yüzüne dikkatle baktı ve kafasından şu düşünceleri geçirdi: *«Tuhaf şey! Ben onun bu kadar heyecanlandığını, bu kadar tasa-*

landığını hiç görmemiştim. Beni gerçekten çok sevmese, hayatımla bu kadar ilgilenir mi? Üstüme titrediğine bakılırsa, beni içten sevdiğinden şüphe edilemez. Bilmem ki... Ne diyeceğimi, ne yapacağımı ben de şaşırdım. Acaba ben mi çok fena bir insanım, ya Rabbi?»

Sonra yüksek ve tatlı bir sesle sordu:

— «Sana para lâzım mı?»

Saêtta, delikanlının, eline tutuşturduğu parayı alırken:

— «Lüzumu yok ama,» diye söylendi, «mademki veriyorsun, ver bakalım...»

Jehan, Saêtta'dan ayrılmış, düşünceli düşünceli uzaklaşıyordu.

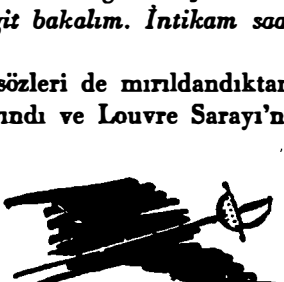
Saêtta, delikanlının ardından korkunç ve kin dolu gözlerle uzun uzun baktıktan sonra dişlerini gıcırdatarak mırıldandı:

«Ne sandın ya? Yarın sabah Pardaillan sana hiçbir şey yapamayacak!.. Çünkü sen cellâdın elinde olacaksın!»

Saêtta derin derin düşündükten sonra tekrar kendi kendine söylendi:

«Onu Pardaillan'a öldürtmek de fena bir çâre değil... Gerekirse, pekâlâ bu yola da başvurulabilir. Eee, git bakalım, Fausta'nın... Ve Pardaillan'ın oğlu!.. Yolunun üstüne kazdığım uçurumlara doğru, gözlerin kapalı git bakalım. İntikam saati yakında çalacak!..»

Saêtta, bu sözleri de mırıldandıktan sonra pelerinine iyice sarındı ve Louvre Sarayı'na yollandı.

Üçüncü Bölüm

LOUVRE SARAYI'NDA

Louvre Sarayı'nda yine bir mâtem havası esiyordu. Kral uykudan, hattâ yemeden, içmeden kesilmişti. Eskiden gayet canlı ve keyifli bir adam olduğu hâlde, artık devlet işlerini yüzüstü bırakmıştı. Dostlarından ve yakınlarından bile kaçınarak, ilk kattaki yatak odasına kapanıp orada saatlerce yapayalnız kalıyor, düşünüyordu.

Sarayda herkes birbirine şu soruyu soruyordu: *«Kral hasta mı? Yoksa yine birine mi tutuldu?»*

Bu sorunun doğru cevabını ancak Kral'ın en yakınlarından beş-altı kişi verebiliyordu: Kral, onaltı yaşında bir genç kız görmüş, ona delicesine âşık olmuştu.

Kral'ın her aşk serüveninde olduğu gibi, bu yeni gönül macerası da bir çeşit karasevda kılığına bürünmüş ve onun sağlık durumunda pek kötü etkiler yapmıştı. Yalnız bu defaki sevdanın, daha öncekilerden bir ayrılığı vardı. Kral, her zamanki aşklarında gayet atılgan ve kabına sığmaz bir çapkın olduğu hâlde, bu sefer kendisine bir utangaçlık, bir pısırıklık gelmiş, sevdiğini itiraf edecek cesareti bile gösterememişti.

Kral'ın bu son aşkının gücünü gösteren bir başka delil de, kendisinin her akşam başka bir kılığa girerek sarayın arka kapılarından birinden çıkması ve gidip sevgilisinin balkonu altında saatlerce dört aşağı, beş yukarı gezinmesiydi. Diğer taraftan da Kral'ın yakınları, bu işin böyle sökmeyeceğini sezdikleri

için Louvre'nin yeni gözdesi olacak bu genç kıza sokulmanın çârelerini arıyorlardı.

Şimdiye kadar yapılmış olan araştırmalar şu sonuçları vermişti: Kral'ın yeni sevgilisinin adı Bertille'ydi. Soyadını ve kimin nesi olduğunu kimse bilmiyordu. Evinden hiç çıktığı yoktu. Hattâ doğma büyüme Paris'li olmadığı ve şehre taşradan geldiği söyleniyordu. Kendisi Arbre-Sec Sokağı'nda, Colline Colle'nin evinde kiracı olarak oturuyor ve yalnız pazar günleri ev sahibesiyle birlikte kiliseye gidiyordu.

İşte, Kral'ın yeni sevgilisi hakkında bütün bilinenler, bundan ibaretti.

Şimdiye kadar anlattığımız olayların geçtiği bugünün öğle üstü, Kral yine küçük odasına kapanmıştı. Alçacık sandalyesine çökmüş, dalgın dalgın, gözlük kutusunu parmaklarıyla tıkırdatıyordu. Arada bir dertli dertli içini çekiyor ve söyleniyordu:

«Şu Fouquet de nerelerde kaldı, bilmem ki?..»

Sonra yine düşüncelere dalıyor ve içinden diyordu ki:

«Vallahi hiçbir kadın, bu kızın benim üzerimde yaptığı etkiyi yapmadı. Ne de güzel adı var kâfirin! Bertille! Ne âhenkli isim!.. Bu ismi söylerken kulaklarımın okşandığını hissediyorum! Şu içimdeki heyecan ve utangaçlık duygularına da ne demeli?.. Neden bu duruma geldim acaba?.. Bu genç kızın sâflığı ve mâsumluğu mu beni bu hâle soktu? Kendimi tanıyamaz oldum! Şu Fouquet'e de lânet olsun! Hâlâ görünürlerde yok!»

Fransa Kralı Majeste Dördüncü Henri, birdenbire ellerini dizlerine vurarak ayağa kalkıp mırıldandı:

«Arıyor, arıyorum. Bir türlü bulamıyorum. Bu güzel kızın tatlı yüzü, bana birini hatırlatıyor. Bu

kesin... Ama kimi?.. Galiba eski sevgililerimden birine benziyor... Fakat kime?..»

Epey bir zaman odasında bir aşağı-bir yukarı dolaştıktan sonra birdenbire sevinçle haykırdı:

«Tamam! Buldum işte! Bu kez, tıpatıp Saugis'e benziyor!..»

Derken tekrar düşünceli bir tavır takındı ve sandalyesine çökerek kendi kendine mırıldanmaya devam etti:

«Evet! Benim güzel Bertille'm, tıpkı Matmazel Saugis'e benziyor! Saugis ha?.. O da pek cici bir kızdı!.. Ah şu eski hikâyeler! Ama, şimdi onları hatırlayınca bir tuhaf oluyorum!.. O zavallıyı pek ihmal etmiş, kendisine hiç de iyi davranmamıştım... Tanrı kusurumu bağışlasın! O kızcağıza çok yazık oldu... Acaba o gün çok mu fazla içmiştim?.. Kimbilir?..»

Sonra birden, bu karamsar düşünceleri aklından çıkarıp atmak ister gibi bir hareket yaptı. Fakat herhalde Matmazel Saugis'i kafasından silememiş olacak ki, yine söylenmeye devam etti:

«İnsan düşündükçe hâtıralar nasıl da canlanıyor?.. Hattâ acı hâtıralar bile... Meselâ zavallı Saugis de çocuğunu doğururken ölmüştü sanırım... Kaç yıl oldu, kimbilir? Öyle ya, çocuk ölmeseydi, o da şimdi onaltı yaşında olacaktı. Tıpkı Bertille gibi...»

Ve birden aklına bir şüphe girmiş gibi tekrarladı:

«Öyle ya! Tam Bertille'nin yaşında...»

Kafasına yeni yerleşen bu kuşkuyu söküp atmak istediyse de, bunu da başaramadı ve söylendi:

«Saugis'in doğurduğu çocuk acaba kız mıydı, yoksa erkek miydi? Şimdi hatırlayamıyorum doğrusu... Zaten Bertille'm şu Saugis'e benzemeseydi, bunun hatırıma geleceği mi vardı?.. Sahiden de çok benzi-

yor, değil mi? Dur, yahu! İyi ki aklıma geldi. Şu Bertille'min güzel gözlerinin hatır için zavallı Saugis'in çocuğunu buldurup kendisine mükemmel bir mevki sağlayayım! Hem zaten bu, biraz da benim babalık görevim değil mi? Saugis'in çocuğu, benim de çocuğum... Hay Allah kahretsin o Fouquet olacak herifi!.. Yer yarıldı da dibine mi geçti, nedir?»

Kral, Fouquet'e kimbilir kaçıncı defa lânet okuyordu ki, adam, lâfının üzerine içeriye giriverdi.

Dördüncü Henri baktı. Fouquet çılgınca bir sevinç içindeydi. Daha kapıdan seslendi:

— «En sonunda işi hallettik, Majeste... Nihayet zaferi kazandık!»

Kral bembeyaz kesildi. Elini kalbine götürdü ve mırıldandı:

— «Fouquet! İki gözüm!.. Bana yine aslı astarı olmayan bir mutluluktan söz etme! Artık dayanamayacağım!..»

Henri fenalık geçiriyor gibiydi. Fouquet telâşla atıldı:

— «Aman, Majestem! Size yalan söylemek haddime mi düşmüş? Dediklerim tamamen gerçek. Bu akşam herşey hallediliyor, efendimiz!..»

Kral birdenbire doğruldu; sevincinden çocuk gibi yerinde sıçramaya koyularak haykırdı:

— «Sahi mi söylüyorsun? Ah Fouquet! Ah dostum!.. Beni kurtardın!.. Yoksa ölüp gidecektim. Bu pısırık âşıklık beni yiyip bitiriyor. Demek bu akşam ha? Bâri kendisini görüp, konuştun mu? Söyle bakayım!.. Beni birazcık olsun seviyor mu? Benden hiçbir şey saklama, Fouquet!.. Hepsini anlat... Demek bu akşam kendisini görüp konuşacağım ha? Ah! Hayat ne tatlı! Hele bugün... Haydi anlat bana!

Canım ağzından lâkırdı dirhemle çıkıyor, konuşsana!..»

— «Majeste, kuluna ağız açmak fırsatı bırakmadı ki!.. Bâri size kısaca olanları anlatıvereyim. Ev sahibi kadını parayla kandırdım. Bu akşam bizi evine alacak!»

— «Yaa?.. Demek şu bir türlü yola gelmeyen karıyı nihayet elde ettin ha?»

Fouquet önemsemez bir tavır takındı:

— «Meğer mesele, paranın miktarında imiş... Bu iş bana tam yirmibin franga patladı. Vallahi, beş para aşağı değil...»

Marki de la Varenne, bir yandan bu sözü söylerken, bir yandan da konuşmasının Kral'da uyandıracağı etkiyi gözlüyordu. Dördüncü Henri, açık yürekliydi ama, hiç de eli açık değildi. Nitekim yirmibin frank lâfını duymazlıktan gelerek:

— «Sen benden posta genel müdürlüğünü istememiş miydin, Fouquet?» Dedi. «Sana bu görevi verdim gitti...»

Fouquet, teşekkür yerine eğilirken, içinden söylendi:

«Kısa günün kârı az olur derler ama, bu seferki umduğumdan da çok oldu. Bu görev bana, Colline Colle'ye verdiğim onbin frangın yüz kat fazlasını getirir. Bu güzel işte...»

Kral çoktandır kaybettiği neşesine yeniden kavuşmuştu. Keyifli keyifli söylendi:

— «Haydi bakalım! Şu işi nasıl becerdiğini bana başından sonuna kadar anlat.»

Fouquet anlatmaya koyuldu.

Sarayın eski aşçıbaşısı, şimdiki La Varenne marki'si ve Kral'ın aşk işleri bakanı Fouquet, Dördüncü

Henri'ye, çılgınca tutulduğu mâsum genç kızı evinde nasıl bastıracaklarını tatlı tatlı anlatırken, Louvre Sarayı'nın bir diğer odasında da, büsbütün başka bir dalavere dönüyordu!..

*

Genç bir kadın, bir divana boylu boyunca uzanmıştı. Teni beyaz, saçları siyah ve dalgalı, yüzü düzgün ve ince, gözleri elâ, dudakları kırmızı ve çekici vücudunun hatları gayet muntazamdı. Bu genç kadın, Fransa Kraliçesi Marie de Médicis'di...

Kraliçe'nin tam karşısında bulunan alçak sandalyelerden birinde başka bir kadın oturuyordu. Bu kadın gayet zayıf ve biçimsiz vücutluydu. Cildi son derece solgun, ağzı büyük ve biçimsiz, omuzlarından biri, ötekinden daha düşüktü. Bütün görünüşüyle, sanki Fransa Kraliçe'sinin eşsiz güzelliğini büsbütün meydana çıkarmak için orada bulunuyormuş hissini uyandıran bir kadındı. Bu kadının ilgi değer biricik tarafı, zekâ ve irade fışkıran, parlak bakışlı gözleriydi. Bu kadın, daha çok Galigaî adıyla tanınan ve Kraliçe'nin dostu Concino Concini'nin karısı Léonora Doré'ydi.

Léonora, kocasının, Kraliçe ile sevişti̇ğini bilir ve buna tahammül ederdi. Yalnız bilmek ve buna tahammül etmekle de kalmaz, Concini'nin bu aşk sâyesinde Marki, Mareşal, hattâ başbakan olacağını umduğundan, zekâsını bu ümidinin gerçekleşmesi uğrunda harcardı. Bu garip ve esrarlı kadının kocasına olan sonsuz sevgisi, bütün varlığına hâkimdi; kocasının yükselip önemli bir mevki sahibi olması, biricik emeliydi. Concini, karısını sevmezdi. Bu yüzdendir ki, Léonora, kocasına kendisini sevdirmek, onun yüreğinde kendisi için ufacık bir aşk kıvılcı-

mı yakabilmek için onu kendi zekâ ve gayretiyle yükseltmek çâresini düşünmüştü. Yükselen Concini'nin kendisine karşı bir şükran hissi duyacağını ve bu yüzden kendisini seveceğini umuyordu. Ve bu ümit onda o kadar kuvvetliydi ki, deli gibi sevdiği bu erkeği yükseltebilmek için, kendi elleriyle Kraliçe'nin kucağına atmakta bir an tereddüt etmemişti. Yine bu uğurda, kocasının yükselmesine ne kadar engel varsa, hepsini ortadan kaldırmaktan çekinmemişti. Şimdi bu engellerden yalnız bir tanesi kalmıştı. Ama bu tek engel, bütün şimdiye kadar önüne çıkanların en çetini ve büyüğüydü. Çünkü bu engel bizzat Kral'dı. Ama Léonora, bundan da yılmamıştı. Bu engeli de diğerleri gibi yıkacaktı. Buna kararlıydı. Şimdi bütün çabasını bu amacının gerçekleşmesi için harcıyor ve zayıf iradeli bir kadın olan Kraliçe Marie de Médicis'i de kocasının öldürülmesine razı etmeye uğraşıyordu.

İri siyah gözlerini, iradesiyle Kraliçe'yi etkisi altına almak istercesine onun gözlerine dikmiş, yavaş ve inandırıcı bir sesle konuşuyordu:

— «Daha ne duruyorsunuz? Niçin?.. Yoksa kararınızı vermek için herşeyin meydana çıkmasını ve tamamen mahvolmayı mı bekliyorsunuz?..»

Bir an durdu, sözlerinin Kraliçe üstünde uyandırdığı etkiyi anlamaya çalıştı. Marie de Médicis düşünceliydi ve cevap vermiyordu. Bu hâli gören Léonora, Kraliçe'nin yarı yarıya kanmış olduğunu düşünerek daha inandırıcı bir sesle devam etti:

— «Bu iş meydana çıkıp da Kral sizi saraydan kovduğu, oğlunuzu piç ilân ederek yerine Madam d'Entraigues'in piçini veliaht yapacağı zaman belki çok gözyaşı dökecek, saçınızı başınızı yolacaksınız, ama, iş işten geçmiş olacaktır, madam!»

Kraliçe, kadının beklediği cevap yerine bir soru sordu:

— «Kral'ın bu akşam Arbre-Sec Sokağı'na gideceğinden emin misin, Léonora?»

— «Elbette eminim, madam!»

Bir süre sustular. Marie de Médicis derin bir düşünceye dalmış görünüyor, Léonora da dikkatle kendisini süzüyordu. Nihayet Kraliçe, bir soru daha sordu:

— «Ya bana bahsettiğin o delikanlı? Ondan da emin misin?»

Kraliçe bir an durup, kimsenin duymamasını istiyor gibi, çevresine bakındıktan sonra yavaşça:

— «Sonra boşboğazlık etmeye kalkışmasın!» Dedi.

Léonora atıldı:

— «Concini'nin başı üzerine yemin ederim ki, madam, bu işte tehlikeli bir taraf yoktur. Bana güvenin. Bütün sorumluluğu üzerime alıyorum. Bu delikanlı kılı bile kıpırdamadan Kral'ı vurup öldürecektir. Üstelik çenesini de sıkı tutacaktır, zira kendi hesabına hareket etmektedir.»

— «Demek Kral'a bu kadar büyük bir kin besliyor, ha?..»

Galigaï, düşüncelerini Kraliçe'den saklamaya çalışarak, belli belirsiz gülümsemeyle:

— «Delikanlı âşık... Ve tabiî, bütün âşıklar gibi kıskanç da... Kıskançlığın, âşıklarda çabucak kin doğurduğu ise herkesin bildiği bir gerçektir, madam!..»

Kraliçe inanmaz göründü:

— «Evet ama, bu kinin ona cinayet işletecek kadar kuvvetli olduğu ne malûm?»

— «Bu delikanlı, bildiğimiz gençlere benzemiyor, madam. Öyle buluttan nem kapan ve ateşli bir çocuk ki kendisinden herşey beklenebilir. Meselâ bu sabah, sırf Fouquet, sevdiği kızın ev sahibesiyle konuşuyor diye arkasından deli gibi koştu. Yakalasaydı, zavallı Marki'yi öbür dünyaya yollayacağı kesindi. Sonra, kaldı ki adam öldürmek de bu delikanlıya pek yabancı bir iş değil... Gerçi kendisi para ile öteki beriki tarafından tutulup kirli işlerde kullanılan bir külhanbeyidir ama, başka külhanbeylerine hiç benzemez... Hattâ, böyle külhanbeyi görülmemiştir de diyebilirim. Çünkü arkadan adam vurmaz. Nitekim bu sefer de arkadan vurmayacak. Tam tersine... Kral'ı düelloya dâvet edecek...»

— «Güzel... Ama, onu böyle bir işe nasıl razı edeceksin?..»

— «Siz orasını bana bırakın... Kendisi hemşerilerimden birinin evlâtlığıdır... Ona bir tek haber gönderiverirsem, yeter... Ama, bu haber onu alevlendirecek ve kendisinde müthiş bir kin uyandıracakmış... Ve bu kin yüzünden işi bahsettiğimiz adamı öldürmeye kadar vardıracakmış... Bundan bana ne gibi bir sorumluluk düşer?»

Léonora bu konu üzerinde, sanki gayet basit ve tabiî bir şeyden bahsediyormuşçasına, müthiş bir soğukkanlılıkla konuşuyordu.

Marie de Médicis, bir an bunun farkına vararak ürperdi:

— «Oof!» Dedi. «Çok korkunç bir hâlin var, Léonora!..»

Léonora tasasız, gülümsedi ve bir şey söylemedi. Bir süre sustular. Sonra Kraliçe sordu:

— «Zavallı delikanlının adı nedir acaba?»

— «Kendisine Yiğit Jehan derler. Kimin nesi olduğunu, anasını, babasını, nerede doğduğunu bilen

yoktur. Geçmişiyle ilgili herşey bir sır perdesinin arkasındadır. Kimbilir, belki de kendisini evlâtlığa alıp büyüten, Saêtta'ya sorulsa o bilir. Ama, onun da ağzından bir lâf almanın kolay olmadığını gayet iyi biliyorum. Bildiğim şey, bu delikanlının, pek yaman bir genç olduğudur. Ondan şimdiye kadar çok yararlanabilirdik ama, ne yazık ki kendisine göre acayip bazı düşünceleri var... Ters huylu bir çocuk... Ne bileyim, âdetâ deli gibi bir şey...»

İki kadın konuşmalarının burasındayken oda kapısı yavaşça aralanmış ve Kraliçe'nin özel hizmetçisi Caterina Salvagia görünmüştü. Caterina biraz da Kraliçe'nin sır dostuydu. Hizmetçi odaya girmeden, kapı aralığından Léonora'ya bir işaret yapıp çekildi.

Marie de Médicis bu işaretin ne anlama geldiğini biliyor olacaktı ki sevinçle söylendi:

— «Concini'dir! Hemen içeriye alsınlar, Léonora!..»

Kraliçe, biraz da, kendisine korku veren bu konuşmayı nihayet bitirebileceğine seviniyor olmalıydı. Fakat umduğu çıkmadı. Léonora ne yerinden kımıldadı, ne de sözünü bitirdiğini belirtir bir hareket te bulundu. Tam tersine aynı korkunç soğukkanlılıkla sordu:

— «Şimdi ne emrediyorsunuz madam? Yiğit Jehan'ı bu işe kışkırtalım mı?»

Kraliçe bu kesin soruya bir cevap vermekten kaçınarak, deminki sözünü tekrarladı:

— «Çok korkunç bir hâlin var, Léonora!..»

Concini'nin karısı sesini çıkarmadı. Cevap bekleyerek durdu...

Kraliçe ayağa kalkmıştı. İçindeki büyük korku, gözlerinden okunuyordu. Dudakları titriyor, ağzından çıkacak kelimelerin dehşetinden ürkerek kendi-

sini tutmak, konuşmamak ister gibi görünüyordu. Léonora'ya bir kere daha bakarak, kadının amansız bir ısrarla cevabını beklediğini görünce sinirli bir sesle söylendi:

— «Bilmem ki sana ne diyeyim?.. Yapmaya niyetlendiğimiz bu iş gerçekten korkunç... Bu kadar önemli bir şeye karar vermeden önce uzun uzun düşünmek ister... Düşünmem lâzım, Galigaï... Biraz beklemelisin... Aceleye ne lüzum var?..»

Léonora'nın yüzünde soğuk bir ifade belirmişti. Ayağa kalkarak, gayet resmî bir saygıyla eğildi. Sonra iğneleyici bir sesle son kozunu oynadı:

— «Şu hâlde Majestelerinden, kendim ve kocam için izin rica edeceğim!»

Kraliçe, bu sözlerin anlamını derhal kavrayıp sapsarı kesildi ve kekeledi:

— «Beni bırakıp gidecek misin?..»

Léonora, aynı soğuk tavrını korudu:

— «Majesteleri izin verirlerse evet... Yarın sabah Fransa'dan ayrılmak niyetindeyiz.»

Kraliçe, bir an, Concini'yi kaybetmek tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğunu düşündü. Çıldıracak gibi oldu ve haykırdı:

— «Ama ben gitmenizi istemiyorum!»

— «Majestelerinin bu ricamı hoş göreceklerini sanırdım. Ancak kararımız kesindir. Yol hazırlığımızı bile yaptık.»

Léonora'nın bu kadar kesin bir dille ve her türlü saygı kuralını hiçe sayıp, hattâ biraz da tehdit edici bir tavırla söylediği bu sözler, Marie de Médicis'in kraliçelik onurunu yaralamıştı. Birdenbire, içinde bir isyan dalgasının kabardığını hissetti. Gururla doğruldu ve hâlâ önünde eğilmiş bir hâlde duran Léonora'ya gayet sert bir edâ ile söylendi:

— «Siz belki gitmek istiyorsunuz. Fakat bunu sizin istemeniz yetmez; benim de istemem lâzım... Halbuki ben istemiyorum!»

— «Madam!..»

— «Fazla söz istemez... Size izin vermiyorum! Şimdi gidebilirsiniz!..»

Léonora'nın yeniden konuşmaya kalkıştığını görünce bağırdı:

— «Gidin diyorum size! Yoksa şimdi sizi tevkif ettiririm!»

Léonora yenik düşmüş, hakaretin altında ezilmiş bir hâlde, bu emre boyun eğerek kapıya doğru ilerlemeye koyuldu. Kraliçe ise, kadına karşı gösterdiği sertlikten ötürü, Concini'nin belki de kendisini bir daha görmek istememesini gerektirirdi. Döndü. Saygılı olmakla beraber, hayli sert bir edâ ile:

— Majestelerinin, hemen Kral hazretlerini ziyaret etmeme engel olmayacaklarını umarım,» dedi.

Kraliçe birdenbire bir kuşku ve korku hissetmiş olacaktı. Hemen sordu:

— «Kral'ı mı? Neden?..»

— «Majestelerinin bize vermedikleri izni kendisinden rica etmek için...»

Marie öfkeden kıpkırmızı kesildi:

— «Şey... Siz... Ben, reddettiğim hâlde, buna da cesaret edeceksiniz demek?..»

— «Ne yapalım Madam? Ben âciz bir kadınım. Fakat sevgili Concini'm için herşeyi göze alırım! Hattâ Kraliçe'nin hiddet ve gazabını üstüme çekmeyi bile!..»

Marie yenik düşmüştü:

— «Nankör!» Dedi. «Sen çok nankörsün!..»

Léonora, Kraliçe'yi yine burnundan yakaladığını

anlamıştı. Zaten zayıf iradeli bir kadın olan Marie de Médicis, Concini'yi ebediyen kaybedeceğini düşündükçe çılgına dönmüştü. Yeryüzünde Concini'nin aşkından daha fazla değer verdiği bir şey yoktu ki...

Galigaï da bunu sezmemiş değildi. Zaten Kral'ın huzuruna çıkmak tehdidi, Marie'yi korkutmaktan başka bir amaç gütmüyordu. Yavaş bir sesle:

— «Kral, kendisini bizden kurtaracak olan bu izni seve seve verir, madam. Bunu siz de pekâlâ bilirsiniz,» dedi.

Bunu Marie bilmez olur muydu?.. Kral'ın sarayda dedikodulara az sinirlendiğini sâdece o değil, bütün Fransa biliyordu. Kraliçe tamamen mağlup olmuştu. Yalvaran bir edâ ile sordu:

— «Peki ama, neden benden ayrılıp gitmek istiyorsunuz?»

— «Sebebi ortada madam. Sizin, Kral'ın her suçunu hoş gören bir tutumunuz var. Bu tutumunuzun değişmeyeceği de belli... Bu gidişle yarın yerinizi Madam de Verneuil'e veya sarayda parıldayacak yeni bir gözdeye bırakmak fedakârlığına katlanmayacağınız ne malûm?..»

— «Yâni seni de sipsivri bırakıveririm diye mi korkuyorsun?..»

— «Evet, madam, doğrusu bu... Hem zaten yalnız ben olsaydım, mesele yoktu. Hayatımı size adardım, ne yaparsanız yapın, derdim. Fakat bu işte Concin'nin hayatı söz konusudur, madam. Onu ilk fırsatta mahvedeceklerdir. İşte ben bunu istemiyorum.»

— «Sen merak etme... Ben sağ oldukça kimse onun kılına dokunamaz.»

— «Öyle ama, son sözü daima Kral söyler, madam.»

Marie de Médicis, bir an düşünceli durdu. Sonra söyledi:

— «Demek ki kendini güven içinde hissettiğin takdirde...»

Léonora, yine kurnaz bakışlarıyla Kraliçe'nin ruhuna işlemeye çalışarak sözünü kesti:

— «Kendimi değil madam. Eğer Concini'yi güven içinde hissedecek olursam...»

— «Evet, zaten ben de aynı şeyi söylemek istiyorum. Demek sana bu güveni verirsem, bir daha beni bırakıp gitmeyi düşünmeyeceksin, öyle mi?»

Léonora yapmacık bir üzüntüyle:

— «Madam, kendilerinden ayrılmanın bize ne kadar ağır geleceğini bilirler,» dedi. «Bu ayrılık Concini'ye çok büyük bir darbe olacaktır. Zavallı, size o kadar bağlı ki...»

— «Öyleyse...»

Kraliçe tereddüt içinde, sözünü yarıda kesti.

Léonora ümitten titreyen bir sesle:

— «Öyleyse?..» Diye sordu.

— «Öyleyse yerden göğe kadar hakkın var, Léonora... Artık, o söylediğin genci kıskandırıp kışkırtmak zamanı geldi sanırım.»

Kraliçe, kocası Dördüncü Henri'nin ölüm hükmünü böylece vermiş oluyordu.

Concini'nin karısı, delice sevincini gizlemek için derin bir saygıyla eğilip kendini toparladığına kanaat getirdikten sonra doğrularak sadece:

— «Şimdi size Concini'yi göndereceğim madam,» dedi.

Odadan çıkarken dudaklarında korkunç ve kurnaz bir gülümseme belirdi.

İçeride yalnız kalan Marie de Médicis, birazdan Concini'sine kavuşacağını düşünerek, mutluluktan kendinden geçmiş bir hâlde gülümsüyordu. Hafif aralıklı olan kırmızı dudakları, neredeyse içeri girecek sevgiliyi çağırır gibiydi. Concini'nin vereceği öpücüğü haketmişti. Şüphesiz haketmişti. Kocası için hazırlanan suikasta bu öpücük uğrunda da razı olmamış mıydı?

Dördüncü Bölüm

GARİP BİR SERÜVEN

Dördüncü Henri'nin Arbre-Sec Sokağı'na gece saat onbirde gitmesi kararlaştırılmıştı ama, sabırsızlıktan bir türlü yerinde duramayan Kral, daha saat dokuz olmadan Louvre Sarayı'nın arka kapılarından birinden çıkmıştı. Kral olduğunu belli etmemek, orta halli bir Paris'li gibi görünmek için kılık değiştirmişti. Fouquet de yanına katılmış, birlikte gidiyorlardı.

Colline Colle'nin evinin ön yüzü Arbre-Sec Sokağı'na bakardı. Evin arkasında da Courbaton Çıkmazı denilen bir çıkmaz sokak vardi. Evin, bu çıkmaza açılan bir de arka kapısı bulunuyordu. Ön taraftaki ana kapıya ise, üç basamaklı bir merdivenle çıkılıyordu. Kapının önünde ufak bir sahanlık vardı.

Kral'la Marki evin kapısının önüne vardıkları zaman, Fouquet, daha önce kararlaştırıldığı gibi iki defa el çırptı. Sonra, Kral'ın kulağına eğilerek saygısız bir samimiyetle fısıldadı:

— «Haydi bakalım Majeste. Bu akşam kaleyi fethedeceksiniz. Hücum!..»

Henri, ayağını en alt basamağa atarak, şaşkın şaşkın söylendi:

— «Ömrümde hiçbir vakit bu kadar heyecanlandığımı hatırlamam!..»

Tam ayağını ikinci basamağa atmaya hazırlanıyordu ki birdenbire, sahanlıkta bulunan ve ikinci katın balkonuna desteklik eden sütunlardan birinin arkasından bir karaltı fırlayıp Kral'ın önüne dikildi

ve hiddetten titreyen genç sesiyle ıssız gece içinde korkunç yankılar uyandırarak haykırdı:

— «Haydi bakalım! Defolun buradan!..»

Kral'dan henüz ayrılmış ve birkaç adım atmış bulunan Fouquet, acele acele geri döndü.

Tam bu sırada karanlık sokakta, tasasız adımlarla yürüyen birisi belirmişti. Bu adam, ıssız gecede çın çın öten haykırışı duyup kapının önündeki iki karaltıyı da görünce durmuş ve merakla seyre koyulmuştu. Fakat, kapıdakiler, heyecanlarından onun farkına varamamışlardı.

Kral, ansızın karşısına çıkan karaltıyı görünce irkilip gerilemişti. Fouquet de, Kral'dan aldığı işaret üzerine alt basamakta durmuştu. Tehdit dolu bir sesle kapıdaki karaltıya sordu:

— «Ne dediniz? Ne dediniz?»

Genç sesin sahibi aynı soğuk ve emreden edâ ile bağırdı:

— «Hemen şimdi defolup gitmezseniz, hakettiğiniz davranışı görürsünüz!.. Diyorum.»

Bu tarzda konuşan bir adamı yola getirmeye, tartışma ile alt etmeye imkân bulunmadığını anlamakla beraber, Fouquet bir denemeye girişti:

— «Siz delirdiniz mi mösyö? İnsan, artık kendi evine de mi...»

Fakat beriki büyük bir öfkeyle onun sözünü keserek bağırdı:

— «Yalan söyleme!.. Sen bu evde oturmuyorsun!..»

— «Gözünüzü açın... Karşınızda iki asîlzâde var. Hakaret edemezsiniz!»

— «Sana yalan söyleme diyorum! Asîlzâde nerede, sen nerede? Sen aşçısın... Yallah! Çabuk, tencerele-

rinin başına dön bakayım. Sonra yemeğini yakarsan karışmam... Mayası bozuk herif!»

Varenne Markisi unvanına yeni kavuşmuş olan Fouquet'e bundan daha ağır bir hakaret yapılamazdı. Adam, birdenbire bu sözleri duyunca, ne aşağılık ve karanlık işlere başvurarak bu mevkie yükseldiğinin yüzüne vurulmak istendiğini anladı ve hiddetten boğulan bir sesle:

— «Haydi oradan, pis serseri!» Diye bağırdı.

Fakat beriki alaylı bir kahkaha atarak sözüne devam etti:

— «Şu yanındaki suç ortağına gelince, onun soyluluğundan şüphe edemem doğrusu. Öyle ya, gece karanlığında, mâsum ve müdafaasız bir genç kızın evine zorla girip namusunu lekelemek cesaretini kendinde bulan bir adamın soyluluğundan şüphe mi edilir? Onun soyu sopu belli, temiz süt emmiş bir insan olduğu bence kesin. Zira en aşağılık serserilerin bile yüzlerini kızartacak bir işe kalkışmaktan çekinmiyor!»

Fouquet yalnız olmuş olsaydı, bu kadar ağır sözleri birbiri ardısıra sayıp dökmekten çekinmeyen bu belâlı adamın karşısında bir saniye durmaz; tabanları kaldırdığı gibi savuşurdu. Fakat, okuyucularımızın da anlamış oldukları gibi, Yiğit Jehan'ın karşısında yalnız kendisi değil, Kral da bulunuyordu. Bu durumda kaçmasına imkân yoktu. Üstelik Fouquet şu sırada öç almak hırsıyla yanıp tutuşuyordu. Zira kendisini mutfağına yollayan bu kabadayının sözleri yüreğine işlemişti. Yavaşçacık kılıcını kınından sıyırdı. Ve karşısında hareketsiz, elleri kalçasına dayalı duran gence en ufak bir ihtarda bulunmadan apansız saldırdı. Aynı anda da yaptığı işe bir kahramanlık edâsı vererek bağırdı:

— «Al sana, sefil herif! İşte küstahlığın cezası budur!»

Jehan bu saldırıyı savuşturmak için bir harekette bulunmadı. Yalnız, ayağını kaldırıp öyle müthiş bir tekme attı ki çizmenin tabanını olduğu gibi suratına yiyen Fouquet, birkaç adım öteye fırlayıp yığıldığı yerde, baygın kalakaldı... Jehan, bu arada söyleniyordu:

— «Sefil senin gibi olur! Küstahlığın cezası da böyle verilir!»

Sokağın ortasında durup bunları seyreden adamı hâlâ kimse farkedememişti. O ise, Yiğit Jehan'ın yaptıklarını hayranlıkla izlemiş ve kendi kendine mırıldanmıştı:

«Bravo vallahi! Arslan gibi bir delikanlı... Doğrusu şu yalancı dünyada kurtların ve çakalların yanında gerçek erkeklerin bulunduğuna da inanmaya başladım.»

O böyle söylenirken Yiğit Jehan da sahanlıktan aşağı iki basamak inip Kral'ın karşısına dikilmiş, sert bir sesle şöyle söylüyordu:

— «Mösyö, bana, bir daha bu geceki gibi yakışıksız ve pis işlere karışmayacağınıza söz verirseniz, sizi bağışlarım ve çekilip gitmenize engel olmam. Yoksa...»

Bu garip ve saygısız sözler, çapkınlığa çıkan ve zaferinden emin bulunan Kral'ın başına gelen bu umulmadık olay, onu şaşkınlık ve öfkeden çılgına çevirmişti. Yiğit Jehan, Henri'ye yaptığı teklife bir cevap alamayınca elini kılıcına atarak:

— «Demek söz vermiyorsunuz ha?.. Çekin kılıcınızı öyleyse!..» Diye haykırdı.

Bir yandan da hiç acele etmeden kılıcını kınından sıyırdı. Kral'da en ufak bir hareket yoktu. Bu-

nun üzerine Yiğit Jehan, Kral'a bir adım daha yaklaşarak, korkunç bir soğukkanlılıkla:

— «Seni öldüreceğim mösyö,» dedi. «Sizin gibi asîlzâdelerin kancıkça sözlerine inanmak zaten saçma olur. En iyisi sizin gibileri, topunuzu bir kılıçta temizleyivermektir...»

Dördüncü Henri, kendini toparlamaya uğraşıyordu. Ölüm tehlikesi karşısında bulunduğunu henüz gereği gibi kavrayamamıştı. Bu umulmadık durum, aklınca kolay halledilebilir bir anlaşmazlıktan ibaretti. Hele kendisinin kim olduğunu bu delikanlıya bir kere söylerse, adam tabiî çabucak tası tarağı toplayıp sıvışacak, mesele kendiliğinden kapanacaktı. Öfkesi son sınırına varmış olmakla beraber kendini tuttu ve sesinde pek belirgin bir sabırsızlık olduğu hâlde:

— «Gözünüzü açın, delikanlı,» dedi. «Karşınızdakinin kim olduğunu biliyor musunuz? Biliyor musunuz ki boynunuz, benim için kıldan bile incedir. Ve bir işaretimle kelleniz uçuverir!..»

Sokağın ortasında, dikilip sessiz bir seyirci durumunda kalmış olan adam, kendi kendine söylendi:

«Bu ses bana hiç de yabancı gelmiyor. Öyle ya... Eğer bu da Kral değilse Arap olayım!»

Henri, Yiğit Jehan'a söylediği sözlerle delikanlıyı ürküteceğini umduysa da adamakıllı yanılmış olduğunu anlamakta gecikmedi. Çünkü delikanlı, ürkmek şöyle dursun, Kral'ın burnunun dibine kadar sokuldu. Dördüncü Henri'yi, yüksekten bakan bir tavırla yukarıdan aşağıya şöyle bir süzdü. Sonra küçümseyen bir edâ ve soğuk bir sesle:

— «Bunların hepsini biliyorum,» dedi. «Fakat siz, benim kellemi uçurtacak işaretinizi yapmaya vakit bulmadan ben şu kılıcımı midenize sokuveririm!..»

Dördüncü Henri, artık meselenin bir yanlışlık veya anlaşmazlık olmadığını, karşısındakinin kendisini pekâlâ tanıdığı hâlde, bu kadar küstah davranmaktan çekinmediğini iyice anlamıştı. Fakat, hiçbir korku hissetmedi ve sabrının tükendiğini gösterir bir tavırla bağırdı:

— «Artık fazla oldun!.. Benim bu evde işim var! Daha ileri gitmeden yıkıl karşımdan!..»

— «Siz de daha ileri gidip sabrımı tüketmeden kılıcınızı kınından çekin, mösyö...»

— «Delikanlı, son defa söylüyorum, yıkıl karşımdan!..»

— «Ben de size son defa söylüyorum kılıcınızı çekin. Yoksa, çekmenizi beklemeden saldıracağım!»

Kral kendisine bu kadar küstahça sözleri söyleyen delikanlıya dikkatle baktı. Karanlıkta onun çakmak çakmak yanan gözlerini gördü ve bu gözlerde, verdiği kararın kesinliğini okudu.

O zaman tepeden tırnağa bir ürperme hissetti. Sapsarı kesildi ve korktu. Dördüncü Henri, zaten ne vakit tehlike ile karşılaştıysa, korkmuştu. Fakat her seferinde de inanılmaz bir irade hâkimiyeti göstererek bu korkuyu üzerinden sıyırıp atmayı ve soğukkanlılığını yeniden elde etmeyi başarmıştı. Bu sefer, öyle olmadı. Kral, vücudunu saran ürpertiyi bir türlü gideremedi. Ve bu durum kendisini daha beter dehşetten dehşete düşürdü... Acaba bu nedendi? Yiğit Jehan'dan mı ürkmüştü?..

Hayır...

Kral, bu sefer, kendisini her an sinsi sinsi takip etmekte olan ve pek seyrek olarak şuurunun yüzüne çıkabilen bir korkuya kapılmıştı. Bu, kendisine bir suikast yapılacağı korkusuydu.

Bu korku, hiçbir vakit onun yakasını bırakmıyordu. Hele şimdi, karşısındaki delikanlıya kendisini

tanıttığı hâlde berikinin hâlâ üstüne yürüyüp ağır hakaretler savurarak onu bir düelloya zorlaması, gerçekten şüphe uyandırıcıydı. Kendisinin Kral olduğunu bilmesine rağmen delikanlının böyle davranması, Henri'yi öldürmeye kesinlikle kararlı olduğunun bir delili değil miydi? Öyle ya... Bu, apaçık ortada bir şeydi. Durum böyle olunca, Henri için iki yol görünüyordu: Ya koyun gibi boğazlanmaya razı olmak ya da kılıcını çekip dövüşmek... Henri, bu son yolu tercih edince, birdenbire kararını vermiş bir adamın soğukkanlılığını da kazanmış oldu ve yavaşça, meydan okumadan, kılıcını kınından sıyırdı.

Fakat kılıçlar daha ilk hamlede çatışır çatışmaz Kral da, ne yaman bir kılıç ustasıyla karşılaştığını sezmişti. Ölüm korkusuyla tir tir titreyerek, içinden söylendi:

— *«Allahım! Beni tuzağa düşürdüler... Muhakkak öleyim diye, karşıma müthiş bir adam çıkardılar. Gayet ince hesaplanmış bir suikast... Mahvoldum!..»*

Ve denize düşmüş, boğulmamak için çevresinde sarılacak bir şey arayan bir kazazedenin perişanlığıyla etrafına bakınınca, deminden beri sessiz sadasız sokağın ortasında duran ve işin bu kılığı aldığını görünce, biraz yaklaşmanın daha hayırlı olacağını kestirmiş olan meçhul yolcuyu gördü:

— «Heeey, mösyö!..» Diye bağırdı. «Yoksa siz de bunun yardakçılarından mısınız?»

Bu sözlerden şu anlam da çıkabilirdi: *«Eğer onun yardakçılarından değilseniz, benden tarafa olun da boğazlanmama göz yummayın...»*

Yabancı da Kral'ın söylediklerine bu anlamı vermiş olacaktı ki müthiş bir sıçrayışla ikisinin arasına atılıverdi. Bu hareketi tam zamanında yapmıştı ve

Yiğit Jehan'ı bir itişte yana savurmak suretiyle, kılıcını Kral'ın göğsüne saplamaktan alıkoymuştu.

Jehan bu müdahaleye çok içerledi:

— «Kim olursan ol, bu işe karışmanı sana pahalıya ödeteceğim,» dedi. Ve bu sözü söylemesiyle beraber kılıcını kaldırarak yabancıya saldırması bir oldu.

Fakat yabancının bu saldırıya karşı koymasına gerek kalmadı. Bu kadar inatla savunulan evin kapısı, kendiliğinden açılıverdi. Eşikte Bertille göründü.

Yiğit Jehan'ın ölüm hücumuna hazırlanan kolu iniverdi ve genç kıza doğru yalvarır bir tarzda uzandı. Biraz önce müthiş kıvılcımlar saçan bakışları tatlılaştı. Delikanlı, kopuk kopuk cümlelerle özür dilemeye koyuldu. Acaba bağışlanmasını istediği suçu neydi?.. Kendisinden izin almadan genç kızı korumaya kalkışması mı? Belki...

Kral, alnında beliren soğuk ter tanelerini silerken mırıldandı:

«Ooof... Ölümü gözlerimle gördüm desem, yalan değil.»

Sokakta durup hayli zamandır olayı seyreden ve en sonunda Kral'dan yana işe karışan yabancı, bir genç kıza, bir delikanlıya baktı ve dudaklarında hafif bir gülümseme olduğu hâlde düşündü: *«Demek bu genç çılgının bütün tasası buymuş, ha? Sırf şu güzel kız için, dünyanın en kudretli kralına karşı gelmekten çekinmiyor ve onu, karşısına ilk çıkandan yardım dilenecek bir seviyeye düşürüyor! Eh, bravo doğrusu!.. Kim ne derse desin, şu çocuk hoşuma gidiyor vesselâm... Genç kız dersen, hani uğrunda bu çeşit çılgınlıklar yapılacak kadar güzel...»*

Bertille sırtına beyaz bir gecelik geçirmiş, mantosunu omuzlarına atmıştı. Sarı saçları omuzlarına

dökülüyordu. Genç kız, ev sahibi Colline Colle'nin heyecandan titreyen eliyle tuttuğu şamdanın ışığında, ağır ağır yürüyüp basamaklara kadar geldi.

Gözlerini saf ve mâsum bir hayranlıkla Jehan'ın yüzüne dikti. Bir an, karşısındaki üç kişi yokolmuş da yalnız o kalmış gibi, delikanlıya baktı. Bu bakışlar, en uzun sözlerin bile ifade edemeyeceği şeyleri anlatıyor olmalıydılar ki Kral'la çatışmasında bile soğukkanlılığını elden bırakmamış olan Jehan, birdenbire tüylerinin ürperdiğini, kanının yüreğine hücum ettiğini hissetti ve elini farkında olmadan kalbine götürürken, genç kızın önünde, tapınırcasına eğildi.

Genç kızın gözleri kimbilir ne açık, ne yürekten konuşuyorlardı ki onların dediklerini kral da anladı. Ürperdi ve korkunç düşmanını bir an unutmuşken, tekrar ona dönmekten, kin ve nefret dolu bakışlarını ona dikmekten kendini alamadı.

Kral'ı ölümden kurtarmış olan yabancı yolcuya gelince o bir an bu birbirine çok yakışan, birbirini çılgınca sevdiği gözlerinden belli olan bu benzersiz çifte, hayranlık ve takdirle baktı. Sonra Dördüncü Henri'nin kıskançlıktan gerilmiş, korku veren yüzünü görünce, iki genci düşünerek merhametle mırıldandı:

«Zavallı çocuklar!»

Genç kız delikanlıya gözleriyle sessizce fakat çok acıyan bir edâ ile teşekkür ettikten sonra Kral'a döndü. En iyi yetişmiş bir prensesi bile imrendirecek zarif bir reveransla Kral'ın önünde eğilerek, saygılı olduğu kadar tatlı bir dille:

— «Majesteleri, Bertille de Saugis'in fakir evine büyük bir şeref veriyorlar,» dedi.

Bu nezaket ve saygı cümlesi gerçekte Dördüncü Henri için yiyebileceği yıldırımdan da daha ağır bir

darbeydi. Ve bunu ancak Kral'la Bertille biliyorlardı.

Nitekim Henri, bir sıçrayışta üç basamağı birden aşarak genç kızın yanına ulaşmış, gözlerini bütün dikkatiyle ona dikmişti. Kral'ın bütün vücudu zangır zangır titriyordu ve o kadar şaşkın bir hâli vardı ki olayları dikkatle izleyen sokaktaki yabancı bile Henri'nin hâlini yadırgadı.

Kral kekeleyerek söylendi:

— «Ne dediniz? De Saugis mi?.. De Saugis mi dediniz?..»

— «Evet majeste... Bu benim adımdır.»

Henri dehşetle irkildi. Şakır şakır terleyen alnını sildi. Ağır ağır ve âdetâ güçlükle:

— «Ben vaktiyle Chartres'de Blanche de Saugis adında bir genç kız tanımıştım. Blanche de Saugis...»

— «Evet, o benim annemdi...»

Henri müthiş bir heyecan ve şaşkınlık içinde kendi kendine söylendi:

«Ulu Tanrım! Meğer bu benim kızımmış... Halbuki ben de...»

Sözünü tamamlamaktan âdetâ utandı. Sonra gözleri, elinde olmaksızın heykel gibi duran Yiğit Jehan'a döndü ve içinden söylendi:

«Tanrı'ya şükürler olsun ki beni korkunç bir suç işlemekten alıkoymak için karşıma şu adamı çıkardı!»

Bertille, Kral'ın bu şaşkın hâlini görünce sordu:

— «Majeste, buraya gelirlerken bunu bilmiyor muydu?»

Bu soru o kadar mâsum ve saf bir edâ ile ve öyle tabiî bir tavırla sorulmuştu ki Dördüncü Henri, yüzünün kızarmasına engel olamadı. Fakat hemen cevap vermeyi de ihmal etmedi:

— «Tabiî biliyordum. Hiç bilmez olur muyum? Yalnız iyice emin olmak için bir kere de sizin ağzınızdan duymak istiyordum!..»

Kral, tabiî, yalan söylüyordu.

Bertille de Saugis bunu farketti mi, bilinemez. Yüzünde derin bir keder belirerek, hüzün dolu bir sesle söylendi:

— «Kral'ın bu akşam bendenize lütfettikleri şerefi, ne kadar zamandır, artık ümit etmez olmuştum. Bununla birlikte geç de olsa, majesteleri, evime hoşgeldiler. Buyurunuz!..»

Genç kız, bu kadar mütevazı bir dille konuşmakla beraber, hâlinde, kullarından birine büyük bir lütufta bulunan bir kraliçe edâsı vardı ve Kral, bir an bu tavırdan sıkılır gibi oldu. Aceleyle eve girmek ister gibi bir hareket yaptıysa da, ansızın, canını kurtarmış olan yabancıya teşekkür etmediğini hatırlayıp geri dönmek istedi. Fakat teşekkür etmeye fırsat bulamadı. Çünkü dikkatini çeken büsbütün başka bir olay meydana geldi.

Bertille, kapıyı açıp sahanlıkta belirince, Yiğit Jehan, büyük bir şaşkınlık geçirmiş, sonra da sevgilisine karşı duyduğu sevginin etkisiyle genç kızı hayran hayran seyretmeye koyulmuştu. Fakat genç kız, Kral'ı içeriye dâvet edince bu tatlı hayranlık, yerini müthiş bir öfkeye bırakmıştı. O kadar ki delikanlının apansız aklını kaybedip çıldırdığı sanılabilirdi.

Yiğit Jehan'ı göz ucuyla seyretmekten bir an geri kalmamış olan yabancı bile, onun bir aralık yerinden fırlayıp merdivenleri bir hamlede tırmandıktan sonra Kral'ın boğazına sarılıvereceğini ve belki hırsını bununla yenemeyerek genç kızı da öldürmeye kalkışacağını sandı. Fakat Jehan birdenbire düşüncesinden caymış olacak ki şuursuz bir hareketle, şaşkın ve perişan durakladı. Kılıcını, hızla kınına soktu. Kol-

larını geniş göğsünde kavuşturdu. Yuvalarından uğrayacakmışçasına büyüyen müthiş gözlerini Kral'a dikerek öfkeli bir kahkaha attıktan sonra kükreyen bir sesle haykırdı:

— «Giriniz majeste, giriniz! Bu akşam kendisine vermek istediğiniz şereften çoktandır ümidini kesmiş olan asîl Matmazel Bertille De Saugis'in evine hoş geldiniz!.. Ne duruyorsunuz, girsenize! Bu asîl bâkire, odasını size açıyor işte... Giriniz Majeste! Asîl matmazel, aşkını sizin için fedâ etmeye hazırdır!..»

Delikanlı bu sözleri söylerken Henri hayretle döndü ve içinden:

«Hele hele... Bakalım daha ne cevherler yumurtlayacak?..» Diye düşündü.

Yüzü birdenbire bir ölü sarılığına bürünmüş olan Bertille, önce delikanlıya karşı kırgın bir tavır takınmıştı. Fakat az sonra yüzünde bir acıma ifadesi belirerek, ona şefkat dolu gözlerle baktı. Fakat Jehan, bunun farkına varmadı veya vardıysa bile bu bakışlar onda herhangi bir olumlu etki yaratmadı. Nitekim deliden hiçbir farkı kalmayan delikanlı, yarı öfkeli, yarı ağlamaklı bir sesle söylenmeye devam ediyordu:

— «Hey Allahım! Ne hoş bir manzara bu! İnsan kahkahadan kırılacak. Siz de benimle beraber gülün, asîl matmazel! Siz de majeste, siz de gülün! Mâsum bir genç kızın namusunu koruduğunu sanarak bu uğurda Kral'ın bile karşısına dikilip onu öldürmeyi göze alan bu kimsesiz, adsız sansız, yoksul ve sefil serseriye siz de gülün!.. Sâf genç kızın, kendisini taçlı bir zamparanın kucağına atmak için bir tek işaret beklediğini hiç aklına getirmemiş olan bu çılgına gülün!..»

Dördüncü Henri bu sözleri hiç duymuyormuş gibi meçhul yolcuya dönünce, kapıdan vuran ışığın altın-

da onun yüzünü gördü ve hayretle, fakat aynı zamanda en yakın ahbaplarına gösterdiği senli benli tavrıyla bağırdı:

— «A!.. Pardaillan'mış! Aziz dostum Pardaillan'mış!..»

Aynı tavırla söze koyularak ilâve etti:

— «Azizim, bu ne tesadüf böyle?.. Sizinle ne kadar zamandır görüşmedik?.. Ama siz de kabul edersiniz ki bu görüşmelerimizin çok seyrek oluşunda benim hiçbir suçum yok.»

Pardaillan:

— «Fakat nerede olursam olayım, majesteleri kendileriyle yakından ilgilendiğimi pekâlâ bilirler,» dedi.

— «Orasını biliyorum, Pardaillan, biliyorum. Fakat herşeye rağmen beni çok ihmal ettiğiniz de bir gerçek... Değil mi dostum?..»

Pardaillan cevap yerine saygılı bir selâm verdi.

Henri, içini çektikten sonra tekrar söze koyuldu:

— «Haa... Ne diyordum?.. Her karşılaşmamızda siz benim böyle tâcımı ya da canımı mı kurtaracaksınız? Ya size şükran borcumu ödememe bir türlü imkân vermeyişinize ne demeli? Anlaşılan, bundan zevk alıyorsunuz... Mademki zevk alıyorsunuz, bâri size bir ricada daha bulunayım.»

— «Emrinizi bekliyorum, majeste...»

Henri dikildi ve gözleriyle Jehan'ı işaret ederek:

— «Bu genci muhafaza altına alınız...» Diye söylendi. «Ben kendisini unutacaktım ama, o anlaşılan benim kendisiyle mutlaka meşgul olmamı istiyor. Onun için, kendisini benim adıma tevkif etmeniz yerinde olacak.»

Jehan bu emri duyunca, Kral'ın gayet senli benli ve arkadaşça konuştuğu adama öfkeyle baktı. Ber-

tille de, Pardaillan'a baktı ama bu bakışta merhamet ve imdat dileyen bir anlam vardı.

Şövalye de Pardaillan, ne birinin öfkeli bakışına ne de ötekinin yalvaran gözlerine dikkat eder göründü. Kral'a döndü ve büyük bir nezaketle cevap verdi:

— «Onu tevkif etmemi istiyorsunuz. Bu kolay, fakat...»

Jehan, kendisinin bu kadar kolay tevkif edilebileceğini sanan safdile gülümsedi. Bertille de en katı yürekleri bile yaralayacak bir ümitsizlik içinde kıvranıyordu. Pardaillan sözüne bıraktığı yerden devam etti:

— «Fakat kendisini kıyamete kadar alıkoymama imkân yok. Acaba Kral, ona şimdilik ne yapmam gerektiğini sormama izin verir mi?»

— «Canım efendim, kendisini sadece Louvre Sarayı'na kadar götürür ve muhafız komutanına teslim ediverirsiniz. Gayet basit bir iş...»

— «Evet, gerçekten basit... İyi ama, ben onu teslim ettikten sonra bu delikanlı ne olacak?»

— «Üst tarafıyla sizin uğraşmanıza gerek yok. Ötesini cellât halleder!»

Jehan, bir gülümsemeyle meydan okudu. Bertille ise dehşet içinde irkilerek, yıkılmamak için kapıya dayandı.

Pardaillan gayet tasasız bir tavırla devam etti:

— «Cellât halledecek, haa! Olur iş değil... Hay kör şeytan hay! Acıdım bu delikanlıya doğrusu!..»

Şövalye'nin bu sözleri üzerine endişelenen Kral sordu:

— «Nasıl, dediğimi yapacak mısınız, Pardaillan?»

— «A, elbette Majeste, elbette yapacağım. Ne demek?.. Kral'ın emrine karşı gelinir mi?.. Bu deli-

kanlıyı hemen yakalayacak, Louvre Sarayı'na kadar sürükleyecek, hattâ gerekirse onu kendi elceğizimle idam edeceğim!»

Pardaillan bu sözleri ciddî mi, yoksa şaka mı söylüyordu, belli değildi. Yalnız, birdenbire bir şey hatırlamış gibi, alnına vurup haykırdı:

— «Tuu! Az kalsın unutuyordum! İhtiyarlıyorum, Majeste... Yaşlılık insanda akıl bırakmıyor ki... Şimdi söyleyeceğimi şimdi unutuveriyorum. Bakın, ne diyecektim?..»

Kral merakla sordu:

— «Ne diyecektiniz?»

— «Efendim, verdiğiniz emri maalesef yerine getiremeyeceğimi söyleyecektim!»

Bertille bu sözleri duyunca canlanmıştı. Çekilen kanı, tekrar yanaklarına hücum etmiş, berrak mavi gözleriyle bu meçhul adama gizli bir teşekkür göndermişti. Jehan ise, bu ne perhiz bu ne lâhana turşusu der gibilerden hayretle onun yüzüne baktı. Kral'a gelince, sert ve soğuk bir tavırla sordu:

— «Peki, neden?..»

— «Majestelerine arzettim ya, efendim. İhtiyarlık... Şimdi hatırlayabildim işte... Bu delikanlı yarın sabah için bendenize bir randevu vermişti. Bu randevuya gitmezsem, şerefim iki paralık olmaz mı?»

— «Yâni?..»

— «Yarın sabah onunla dövüşmek zorunda bulunduğum için, bu akşam kendisini tevkif edemeyeceğim majeste?.. Sonra bu delikanlı benim kendisinden korktuğumu sanır ve bunda hiç de haksız olmaz değil mi?»

Pardaillan bu sözleri pek saf bir edâ ile söylerken, içlerinde zekâ ışıkları yanan gözlerini de kâh kendi-

sine takdirle bakmaya başlayan Jehan'a, kâh genç kıza kaydırıyordu...

Kral sert bir tavır takındı ve sordu:

— «Mösyö de Pardaillan! Düelloyu şiddetle yasaklayan kanunlar çıkardığımızı bilmiyor musunuz?»

Pardaillan, Dördüncü Henri'yi adamakıllı kuşkulandırmaya başlayan pek garip ve alaycı bir şaşkınlıkla:

— «Tüh, Allah kahretsin!..» Diye söylendi. «Öyle ya... Öyle ya... Bakın ben bunu da unutmuşum... Arzettim ya, Majeste... İhtiyarlık insanda hiç akıl bırakmıyor. Demek kanunlar ha?.. Bundan sonra kanunları unutmam, inşallah!..»

Dördüncü Henri, bu işi bir onur meselesi mi saymıştı, nedir... Birdenbire adamakıllı öfkelendi ve:

— «Mösyö,» dedi, «şimdiye kadar bana yapmış olduğunuz hizmetleri düşünerek bu tutumunuzu hoş karşılıyorum. Fakat daha fazla sabrımı tüketmeyin. Şimdi söyleyin bana... Evet mi, hayır mı? Sözümü dinleyecek ve emrine itaat edecek misiniz?»

Pardaillan Kral'ın teklifini kabul etmediğini apaçık gösteren bir tavırla dimdik kesildi ve soğuk olduğu kadar da sert bir sesle:

— «Hayır!» Dedi.

Şimdi Kral da durumu kurtarmak için alaycı bir tavır takınmaya çalışarak:

— «Hayır, ha? Peki, sebebini öğrenebilir miyim bakalım?» Diye sordu.

Pardaillan aynı soğuk edâ ile Kral'ın gözlerinin içine baktı ve sert bir sesle söylendi:

— «Mademki Kral bunu düşünemiyor, şu hâlde söylemekte hiçbir sakınca görmüyorum: Ben, bu yaşa gelinceye kadar cellât yamaklığı yapmadıktan sonra bu işe altmışımı aşınca mı başlayacağım?..»

Kral hayretle karışık bir hiddetle haykırdı:

— «Ne demek? Bu ne cesaret?..»

Pardaillan, ağır ağır basamakları çıktı ve Kral'a onunla âdetâ burun buruna gelecek kadar sokulduktan sonra gözlerini onun gözlerinin içine dikti. Korkunç bir soğukkanlılıkla:

— «Beni tehdit etmeye mi kalkışıyor; böyle pis bir iş teklif ederek hakaret mi etmeye yelteniyorsunuz?» Dedi.

Hiddetinden Kral'ın tüyleri diken diken olmuştu. Şüphesiz çok kötü bir durum meydana gelecekti. Fakat buna vakit kalmadan, o zamana kadar ses çıkarmadan konuşulanları dinlemiş olan Yiğit Jehan, birdenbire bir rüyadan sıyrılır gibi kımıldadı. Kral'a doğru ilerledi ve genç kıza hiç bakmadan söylendi:

— «Bu asîl ve dost insana kızmadan önce, benim, kendimi tevkif ettirmeye izin verip vermeyeceğimi sormanız daha yerinde olmaz mıydı?

Ve inanılmaz bir gururla ilâve etti:

— «Yiğit Jehan'ı etse etse bir kral tevkif edebilir... Haydi, giriniz Majeste!.. Sizin pek haklı bulduğum sabırsızlığınızı daha fazla uzatmak istemiyorum. Tekrar dışarıya çıktığınız vakit beni burada, bu kapının önünde Louvre Sarayı'na kadar peşinizden gelmeye hazır bulacaksınız!..»

Genç kız, bu akıl sır ermez teklifi işitince mosmor kesilmişti. Kendini bile bile harcayan kıskanç delikanlının çekeceği müthiş işkencelerin hayâlini görmemek ister gibi gözlerini kapamıştı.

Pardaillan, yan gözle kendisine bakarak düşündü:

«Anlaşılan bu öfkeli delikanlı, şu zavallı, mâsum kızcağıza acı çektirmekten zevk duyacak!.. Şu gözü kör âşıklar kadar mânasızca canavar kesilen yaratıklar görmedim vesselâm...»

Dördüncü Henri, hayretle bağırmıştı:

— «Beni bekleyeceksiniz ha? Üstelik, Louvre'ye kadar da peşimden geleceksiniz, öyle mi?»

— «Nereye kadar isterseniz sizi takip edeceğim!»

— «Peki, ama, doğruca cellâda teslim edileceğinizin de farkında mısınız?..»

— «Bunu biliyor ve isteyerek gidiyorum.»

Bu son cümleyi hiddetle karışık bir sevinç içinde söylemişti. Bertille'ye diktiği alev saçan gözleriyle de genç kıza sanki:

«Beni siz; yalnızca siz öldürüyorsunuz!» Demek istiyordu.

Henri bu delice cesareti ve hayatı hiçe sayışı, elinde olmaksızın takdir etmekle beraber yine soğuk bir tavırla şöyle dedi:

— «Verdiğiniz bu sözü unutmayacağım, delikanlı! Sonuna kadar gidip gitmeyeceğinizi pek merak ediyorum doğrusu...»

Jehan ise, hiçbir zaman terketmediği mağrur edâsıyla cevap verdi:

— «Yiğit Jehan, verdiği sözü daima tutar!..»

Dördüncü Henri, bir an dikkatle ona baktı. Yüzünde: *«Göreceğiz bakalım!»* Demek ister gibi bir anlam vardı. Sonra, daha fazla durmaya lüzum görmeden içeriye girdi. Bertille dışarıda kalmış, şefkat ve sevgi dolu bakışlarla, benzi kendisininki kadar sararmış olan delikanlıyı bir süre seyretmişti. Yüzünde, sonsuz bir ümitsizlik ve derin bir acı ifadesi okunuyordu. Fakat kendisi, bu hâlinin pek farkında değildi. Üç basamağı ağır ağır inerek Jehan'a yaklaştı. Fakat delikanlı, ölüm karşısında bile gerilemezken onu görünce geriledi... O vakit genç kız, gayet yumuşak bir sesle sordu:

— «Rahat rahat çekip gitmek imkânı varken,

Kral'a neden, kendisini bekleyeceğinize dair söz verdiniz?»

Jehan, içine işleyen bu tatlı sesle ürperdi. Fakat bu, pek kısa sürdü. Karakterinin temeli olduğu anlaşılan gururu, birdenbire tekrar kendini gösterdi. Gözlerinde müthiş bir tiksinti belirdi ve boğazında düğümlenen hıçkırıkları gizlemeye çalışan bir sesle söylendi:

— «Size ne? Ne hakla benim işime karışıyorsunuz? Aramızda herhangi bir ilişki var mı? Benim kim olduğumu biliyor musunuz?»

Bertille berrak, mavi gözlerini, delikanlının gözlerinin içine dikti ve tatlı sesiyle:

— «Doğru!» Dedi. «Sizi tanımıyorum. Sizinle ilk defa konuşuyorum. Buna karşılık siz de beni tanımıyorsunuz ama, böyle olmasına rağmen meçhul bir kızın kapısını korumak için, Fransa Kralı'na bile kılıç çekmekten çekinmediniz. Öyle değil mi?..»

Jehan:

— «Ben ne bileyim? Ben de sanıyordum ki...» Diye kekeledi, sonra sustu... Halbuki şöyle demek istiyordu: *«Ben: sanıyordum ki siz mâsum bir genç kızsınız... Kendinizi satmak için fırsat kolladığınızı nereden bilecektim?»*

Zavallı delikanlı böyle söyleyecekti. Fakat genç kızın halinde öyle saygı uyandıran bir mâsumluk, bakışlarında öyle derin bir şefkat vardı ki delikanlının söylemeyi tasarladığı hakaret cümlesi, ister istemez boğazında düğümlenip kalıverdi. Fakat içini boşaltıp hıncını alamamaktan doğan bir hırsla dişlerini gıcırdatarak:

— «Kral sizi bekliyor!.. Sabırsızlanıyordur, madam!..» Diye söylendi.

Genç kız:

— «Biliyorum ve bir kralı, yalnız sizin için bekletiyorum.» Dedi. «Böyle olduğu hâlde siz ölmek istiyorsunuz! Anlıyorum ki söylemekten utanç duyduğum bu sırrı size açmayınca olmayacak... Öyleyse dinleyin beni... Kral, hani şimdi şu eşikten geçtiğini gördüğünüz Kral yok mu? Onu ben bütün ömrümde ancak bir defa uzaktan gördüm... Onunla hiçbir zaman konuşmadım... Ne ben onu tanıdım, ne de o benimle meşgul oldu. Fakat bütün bunlara rağmen Kral kimdir, bilir misiniz?.. Benim babamdır!»

Bu sözler acıklı ve son derecede içten bir edâ ile söylenmişti. Bunların doğruluğundan şüphe edilemezdi. Jehan da böyle bir şüphe duymadı, hemen inandı ve genç kıza çok ağır geldiği belli olan bu itiraf, sanki ona müthiş bir darbe etkisi yapmış gibi ayakta duramayıp diz çökerek ellerini yalvaran bir tavırla kavuşturduktan sonra:

— «Affedin! Beni affedin!» Diye inledi.

Genç kız, ayakları dibinde yalvaran delikanlıya şefkat dolu gözlerle bakarak, hiçbir hareket yapmadan, tatlı sesiyle devam etti:

— «Yaa! Az kalsın babamı öldürecektiniz!.. Böyle bir şeye göz yumabilir miydim? Buna imkân var mı?»

Jehan hıçkırarak bağırdı:

— «Lânet olsun! Felâket başımda dolaşıyor! Bana ne ceza verilse yeridir!..»

Bertille güzel başını yavaş yavaş ona eğdi ve yavaşça fısıldadı:

— «Mademki doğuşumun yüz kızartıcı sırrını öğrendiniz... Size şunu da söyleyebilirim: Ben de ne sandım biliyor musunuz? Ama, belki de yanılmışımdır...»

Genç kız utanmanın heyecanı içinde kızararak bir kat daha güzelleşmişti. Şimdi artık aşk, hem kıskançlığı, hem gururu silip süpürmüştü. Bu sefer, delikanlı da onun ne demek isteyeceğini seçmişçesine, çılgınca bir sevinçle:

— «Sözünüzü bitirin... Haydi, ne olur!» Dedi.

Sâf ve mâsum, aşkı hiç bilmeyen, kalbinin sesini dinleyen ve bu sesin aşk olup olmadığının da farkında olmayan genç kız, bu delikanlı ile ömründe ilk defa konuştuğunu unutuvermişti... Şimdi birdenbire anlamıştı ki haftalardan beri balkondan gözlediği, zarif yüzünü hayranlıkla seyrettiği bu yabancı genç, kalbini birdenbire fethetmişti... Başını delikanlıdan çevirerek, titrek bir sesle samimî duygusunu apaçık söyleyiverdi:

— «Bilmem ki ne diyeyim? İçimde öyle bir duygu var. Öyle hissediyorum ki siz ölürseniz, ben de ölürüm.»

Sonra bu itirafından utanmış gibi, yavaş yavaş merdivenlerden çıktı. Eve girip kapıyı sessizce kapatıverdi.

Beşinci Bölüm

YENİ KURULAN BİR DOSTLUK

Bertille'nin sözlerini kendinden geçmişçesine, bir çeşit coşkunluk içinde dinlemiş olan genç âşık çılgınca bir sevinçle söylendi:

«Allahım! Acaba doğru mu söyledi? O sözleri bana söylüyordu, değil mi? Rüya görmüyorum, değil mi?»

Yiğit Jehan, mutluluktan sarhoş gibiydi. Elini uzun kılıcının kabzasına atıp mesut bir tebessümle doğruldu. Gözleri kıvılcımlar saçıyor, bütün dünyaya meydan okuyormuşçasına bakıyorlardı.

Delikanlı birden, Şövalye de Pardaillan'ın hâlâ yanıbaşında durduğunu gördü. Fakat Şövalye'nin ne zamandır kendisine mahzun bir gülümsemeyle dalgın dalgın bakmakta olduğunun farkına varamamıştı. Kimbilir bu sahne, Şövalye'de ne gibi uzak hâtıraların canlanmasına sebep olmuştu?

Jehan, tanımadığı bu adamın orada hâlâ neden kaldığını, ne beklediğini merak etmedi. Onunla daha o gün çatıştığını, biraz önce onu öldürmek hırsıyla yanıp tutuştuğunu, ertesi gün onunla dövüşmesi gerektiğini, hep unutmuştu. O, şimdi yalnız bir şeyin farkındaydı: Bu yabancı, burada olanları görmüş ve duymuştu. Öyleyse bu adamı artık bir yabancı sayamazdı, ona bir düşman gözüyle bakamazdı. Hattâ onunla dost da olabilirdi. O, Jehan'ın saadetinin şahidi değil miydi? Ona sevgilisinden bahsedemez miydi? Elbette bahsederdi. Nitekim sevinçle ve yüksek sesle:

«Duydunuz değil mi?» Dedi. «Rüya görmedim,

değil mi? Bana: *'Siz ölürseniz, ben de ölürüm!'* Dedi, değil mi?»

Pardaillan daldığı hayâl âleminden yavaş yavaş sıyrıldı. Ağır ağır:

— «Evet,» dedi, «bana öyle bir şey duydum gibi geldi.»

Genç âşık, yabancının, duygularına ortak olmasına o kadar sevindi ki!.. Mutluluğun verdiği heyecanla:

— «Ooh! Şimdi dünyanın en mesut adamı benim... Onun ayaklarına sermek için hazineler, beyaz alnını süslemek için taçlar istiyorum!» Diye söylendi.

Pardaillan, Jehan'ı bir an hayranlık ve ilgiyle süzdü.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Yiğit Jehan hayran kalınmayacak bir delikanlı da değildi hani!.. Boyu, ortadan uzundu. Ölçülü, çevik, adaleli bir vücudu vardı. Çok kuvvetli olduğu belliydi. Yüzünün çizgileri gayet ince ve asîldi. Cildi beyaz, saçları kıvırcık ve siyahtı. Üstlerini kıvrık, ince bir bıyığın süslediği dudaklarından, dünyayı umursamayan bir tebessüm hiç eksik olmuyordu. Bu pırıl pırıl yüzde dikkati en çok çeken şey gözlerdi... İri iki siyah elmas gibi parıldayan bir çift göz... Bu gözlerden zekâ ve sıcak bir ışık fışkırıyordu.

Uzun, biçimli ve adaleli bacaklarında yüksek konçlu ve sivri mahmuzlu çizmeler vardı. Sırtına geniş yakalı, mavi bir ceket giymişti. Ceketinin üstüne de beyaz bir pelerin almıştı. Başında geniş kenarlı keçeden bir silâhşor şapkası vardı ve bunun üstüne uzun, kırmızı bir tüy iliştirilmişti. İnce belini sımsıkı saran kemerine upuzun bir kılıç asılıydı.

Pardaillan, Yiğit Jehan'ı bu hâlde gördü ve herhalde delikanlıda bir kusur bulamamış olacaktı ki

memnunluğunu belirten gülümsemesini hiç kaybetmedi.

Şövalye kendisini gözden geçirirken genç âşık, hâlâ sevincinin etkisi altında, dünyalar kendinin olmuşçasına, şen kahkahalar atarak konuşuyordu:

— «Babasıymış! Şu işi görüyor musunuz? Olur şey değil, değil mi? Halbuki ben, serserilerin en bayağısı olan ben, nelerden kuşkulanıp, zavallı mâsum kızcağıza hakaret ettim. Şu mendebur dilimi koparıp köpeklere atsam yeridir!..»

Sonra birdenbire, unutmuş olduğu önemli olayı hatırladı:

— «Ah! Siz olmasaydınız, babasını öldürecektim, mösyö!» Dedi. «Ya bu işi yapsaydım ne olacaktı? Gidip kendimi Seine nehrine atmaktan başka çarem mi kalacaktı? Ah, Şövalye, size bu borcumu nasıl ödeyeceğim, bilemiyorum!..»

Şövalye, bir âşığın en çok hoşuna gidecek şeyin, onun sözünü hiç kesmeden, anlatacaklarını sâkin sâkin dinlemek olduğunu bilirdi. Âşık, bol bol hep aynı konudan söz eder ve nihayet yorulunca susardı... Pardaillan, hoşuna giden bu delikanlıyı memnun etmek için onu sonuna kadar dinlemeye karar vermiş, yalnız yorulmamak için merdivenin en üst basamağına çıkıp oturmuştu. Jehan da arkasını sokağa dönmüş, harıl harıl anlatıyordu. Gecenin karanlığında sahanlığın kuytuluğuna sinmiş olan Pardaillan hiç görünmüyordu. Bütün vücuduyla belli olan Jehan'ın da kim olduğunu tanımak, bu karanlıkta pek zordu.

Ama, Şövalye, bir yandan delikanlıyı dinlerken, öte yandan da her zamanki alışkanlığından olacak, boyuna çevresini gözlüyordu. Böyle bakıp durduğu sırada, birden bir karaltının, delikanlıya arkadan yaklaştığını ve elinde parıldayan bir şeyin olduğu

hâlde ansızın saldırdığını gördü. Hareket o kadar âniydi ki Pardaillan'ın delikanlıya seslenip onu tehlikeden uzaklaştırmasına vakit yoktu. Bunu gören Şövalye birdenbire Jehan'ın üstüne atıldı ve delikanlıyı kuvvetli kollarıyla kucakladığı gibi sahanlığa bırakıverdi.

Saldırgan yabancı, bütün hızıyla merdivene çarparak düştü ve bu arada elindeki bıçak da kırıldı.

Jehan'a gelince, bütün ömrü boğuşma, serüvenler ve bunların getirdiği tehlikeler içinde geçtiği için, soğukkanlılığını korumasını bilirdi. Pardaillan kendisini yere bırakınca hiçbir şaşkınlık ve heyecan eseri göstermeden yabancıya döndü ve basamaklardan yavaş yavaş indi. Karanlıkta adamı seçmek mümkün değildi. Jehan, yol kesen bir serseri karşısında bulunduğunu tahmin etti. Adam, fena hâlde şaşalamış, kaçmayı aklına bile getirmeden, kırık bıçağının sapı hâlâ elinde olduğu hâlde kalakalmıştı. Jehan böyle rakiplere kılıç çekmeye tenezzül etmezdi. Bu gibileri yumruğuyla cezalandırmak âdetiydi.

Bu sırada delikanlının yüzünü gören yabancı adam da ümitsizlikten titreyen hırslı bir sesle:

«Tanrım, o değilmiş!» Diye söylendi.

Jehan irkildi. Pardaillan da ayağa kalkmıştı ve ikisi birden aynı şeyi düşünüyorlarmışçasına Bertille'nin kapısına baktılar. Kral akıllarına gelmişti. Delikanlı hemen herife iyice yaklaşıp yüzüne dikkatle bakınca, hayret içinde bağırdı:

— «Ravaillac!..»

Ravaillac da Jehan'ınkinden daha az olmayan bir şaşkınlıkla:

— «Şövalye de Pardaillan!.. Yiğit Jehan!..» Diye haykırdı.

Ve hemen arkasından söyledi:

— «Allah beni kahretsin!.. Bana acıyan tek insana da el kaldırdım!»

Yiğit Jehan, soğuk bir tavırla sordu:

— «Demek beni öldürmek istiyordun Ravaillac?..»

Adam, içten gelen bir heyecanla itiraz etti:

— «Hayır! Sakın böyle sanmayın! Öldürmek istediğim, siz değildiniz!..»

— «Bendim veya bir başkasıydı... Ne farkeder! Şu saygıdeğer Şövalye olmasaydı bal gibi boğazlanıyordum ya sen ona bak!»

Sonra sert bir tavırla sözlerine ekledi:

— «Başka bir zaman olsaydı bu yaptığını çok pahalı öderdin, Ravaillac. Fakat bugün, hayatımın en mutlu günü!.. Bugün bütün insanları boyunlarına sarılıp öpmek istiyorum!.. Senin gibi bir zavallıyı böyle bir günde cezalandırmak bana yakışmaz! Haydi yıkıl karşımdan!.. Seni affettim!..»

Ravaillac kendi kendine küsmüş bir adam haliyle söylendi:

— «Beni affediyorsunuz demek? Bunda şaşılacak bir şey yok... Siz gençsiniz, kahramansınız, güçlü, yüce ruhlu bir insansınız. Beni affedişinize hiç şaşmam! Sizden zaten bu beklenirdi. Ama ben, sizin karşınızda ağlayıp yalvarmaktan başka elimden hiçbir şey gelmeyen ben, bana yapılan iyilikleri unutmadığımı size göstermek için kendimi hiç affetmeyeceğim!..»

— «Canım ben seni affettim ya... Artık bu konu üzerinde durmak yersiz... Yalnız, söyle bakalım bana... Senin öldürmek istediğin adam kimdi?..»

Ravaillac uzun bir tereddütten sonra acıklı bir sesle söyledi:

— «İki gündür açım... İki gündür, köpek gibi

sokaklarda sürünüyorum... Tabiî bu durumda bir insan melek olmaz ya...»

— «Haa... Anladım... Sen uzun zaman geçimini sağlayacak bir av peşindeydin öyle mi? İyi ama bu, senin: *«Tanrım o değilmiş!»* Diye söyleyişini pek izah etmez sanırım!.. Ağzından şu baklayı çıkar bakalım!..»

Ama Ravaillac gerçeği söylemeye yanaşmadı. Uydurduğu hikâyeye devam ederek:

— «Tamam!.. Doğru söylediniz! Zengin birinin peşine düşmüştüm. Bu karanlıkta onu gözden kaybetmiş olacağım. Size saldırınca yanlış bir iş yaptığımı anlayıp hayıflandım... Mesele bundan ibaret!..»

Yiğit Jehan, inanmamıştı:

— «Öyle ama, senin gibi Tanrı'ya inancı sağlam üstelik sırtına rahip elbisesi geçirmiş bir insana kaatilliği pek yakıştıramıyorum... Haydi hırsızlık neyse... Fakat cana kıymaya kalkışman benim her nedense biraz garibime gidiyor!..»

Ravaillac başını önüne eğdi:

— «Açlık çok fena şey... İnsanları en kötü hareketlere kışkırtır!» Dedi.

Delikanlı inanmamış olmasına rağmen:

— «Pekâlâ, öyle olsun!» Dedi. «Şimdi karşına benim çıkmam, seni birkaç gün daha aç bırakacak... Doğrusu benim yüzümden yine açlık çekmene gönlüm razı olmuyor! Al şunu!.. Üstümde başka para yok. Ama bir gün yine böyle aç kalacak olursan bu seferki gibi kötü işlere kalkmadan bana gel. Nerede oturduğumu biliyorsun... Haydi. Şimdi lüzumsuz lâfları bırak da git karnını doyur!..»

Pardaillan, konuşmaya hiç karışmamış, hep dinlemişti. Ravaillac, gecenin karanlığı içinde kaybolunca delikanlıya sordu:

— «Şimdi bu herifin size söylediğine inandınız mı?»

— «Kendisini biraz sıkıştırsanız daha iyi olmaz mıydı?..»

— «Neden?.. Doğrusu bugün kimseyi incitmek elimden gelmiyor. Zaten ben onu istediğim vakit nerede bulacağımı da pek iyi bilirim!»

Şövalye:

— «Öyleyse başka!» Dedi. «O hâlde üzerinde durmaya değmez!..»

Bir an sustular. Jehan, bir süre Şövalye'nin yüzüne baktı. Sonra içten gelen sıcak bir sesle:

— «Mösyö!.. Şimdi beni ölümden kurtardınız!.. Bilseniz...» Diyecek oldu. Fakat delikanlıya teşekkür etme fırsatı vermek istemeyen Pardaillan hemen onun sözünü kesti:

— «Mösyö!.. Artık buradan uzaklaşmak zamanının geldiği düşüncesinde değil misiniz?.. Bence bu sokakta daha fazla kalmamıza sebep yok!»

Şövalye bunları söylerken, sözlerinin delikanlıdaki etkisini görmeye çalışıyordu.

Gencin yüzünde bir şaşkınlık ifadesi belirmişti.

— «İyi ama, Kral'a kendisini burada bekleyeceğime dair söz verdiğimi duymadınız mı mösyö?»

— «Duymaz olur muyum? Elbette duydum... Çekip gitmenizi de bu yüzden söylüyorum ya...»

— «Böyle şey olur mu mösyö?.. Sonra benim korkup sıvıştığımı sanır...»

Pardaillan, en sâf tavrıyla ısrar etti:

— «Öyle ama, siz Kral'a bu sözü verirken ölmeye kararlıydınız... Az önce öğrendiğiniz ve sizi hayata bağlaması gereken gerçekleri o zaman bilmiyordunuz ki!..»

Jehan, kendisine pek yakışan mağrur edâsıyla:

— «Ne olursa olsun!» Dedi. «Ben bir kere söz vermiş bulundum ve her ne pahasına olursa olsun sözümü tutacağım!..»

Hemen arkasından da ilâve etti:

— «Hem beni, öyle zannettiğiniz kadar kolay öldüremezler!.. İnanın ki bu böyledir! Zaten ben neye söz verdim?.. Sadece Kral'ı, istediği yere kadar takip edeceğim... Öyle değil mi?.. Ondan ötesi, benim bileceğim iş... Bu bakımdan, sözümü tutacağım Mösyö!..»

Bu delikanlı, Şövalye'nin gittikçe gözüne giriyordu. Az önce kendisini sözünden caydırmaya uğraşan Pardaillan, Yiğit Jehan'ın direnişini görünce sonsuz bir memnunluk duydu:

Yiğit Jehan, sözüne devamla:

— «Ya siz Mösyö!.. Buradan uzaklaşmanızın hakkınızda daha hayırlı olacağına inanmıyor musunuz?..» Diye sordu.

Pardaillan hayret etti:

— «O da neden?..»

— «Öyle ya! Kral'ın yüzüne karşı söylediğiniz o yenilmez yutulmaz sözlerden sonra, bir daha onunla karşılaşmanız sizin için pek hoş olmaz sanırım!..»

Pardaillan tasasızca gülerek:

— «Yok canım!» Dedi. «Kral'la ben, çok eskiden beri dostuz. O, bana düşmanlık etmekle hiçbir şey kazanamayacağını bilir... Bu yüzden, emin olun ki benimle bozuşmadan önce epey düşünür ve canını sıkacak işlere kalkışmamaya çalışır!..»

Yiğit Jehan, devrin en kudretli hükümdarından bu şekilde bahsetmek cesaretini gösteren adama şaşkın bir dikkatle baktı. Şövalye'nin alaycı gözlerinde kendine güvenmenin verdiği sâkin parıltıyı gördü.

Pardaillan aynı tasasız tavrıyla devam etti:

— «Ama ben de Kral'a biraz sert davrandım doğrusu... Belki bana darılmıştır... Onun için kendisini bekleyeyim, Louvre Sarayı'na kadar uğurlayayım diyorum!..»

Delikanlı, içindeki hayreti sezdirmemek için bütün gayretini harcamasına rağmen, şaşkın gözlerle Pardaillan'ın yüzüne bakmaktan kendisini alamadı ve söylendi: *«Amma adam haa! Doğrusu bu kadar cesurunu da hiç görmemiştim... Kuvvetine de hiç diyecek yok... Acaba kaç yaşında? Anlaşılmıyor ki... Belki ellisinde bile yoktur, belki de altmışını geçgindir... Saçlarına ve bıyıklarına biraz kır düşmüş olmasa, insan kırkında bile demeyecek... Acaba kimin nesi?.. Kral'la bu kadar senli benli ve patavatsızca konuşmasına bakarsan en aşağı bir Prens olmalı, ama giyimi pek mütevazı... Belki de kılık değiştirmiştir... Çünkü soyluluğu her hâlinden belli oluyor. Ah Allahım, bana da şu tasasızlığı, şu müthiş soğukkanlılığı versene!.. Hayran oldum bu adama!.. Ben de tamamı tamamına onun tersiyim işte!.. Ufacık bir söz beni çileden çıkarıyor, ondan sonra da sözü kılıca bırakıyorum!»*

Yiğit Jehan, dalgın dalgın düşünürken, Pardaillan da onu bırakmış, harıl harıl etrafı arıyordu. Delikanlı bu hâli farkedince sordu:

— «Hayrola, birini mi arıyorsunuz?..»

— «Kral'ın yanında bir adam daha yok muydu? Onu arıyorum işte!..»

— «Fouquet'i mi?»

— «Ay, o Fouquet miydi? Evet, onu arıyorum!..»

Pardaillan eliyle aradığı yerleri göstererek Fouquet'in görünürde olmadığını belirten bir işaret yaptı. Yiğit Jehan ilgisiz bir tavırla:

— «Herhalde selâmeti kaçmakta bulmuş olacak!» Dedi. «Cehenneme kadar yolu var...»

Pardaillan düşünceli düşünceli söylendi:

— «Zannımca pek uzak bir yere gitmiş olamaz. Herhalde Louvre'ye gitmiştir... Yanılmıyorsam, birazdan, bir sürü adamı buraya getirip sizi tutuklamaya kalkışacaktır!..»

— «Bunu yapar mı dersiniz?»

Pardaillan bu soruya cevap vermek üzereydi ki Louvre tarafındaki bir dar sokakta bir kalabalık belirdi.

Fouquet, Kral eve girdiği sırada kendine gelmiş, ilk bakışta kendisine müthiş bir tekme yapıştıran adamın hâlâ orada olduğunu farketmişti. Pardaillan'ı da görmüştü ama, onu da delikanlının yardakçılarından biri sanmıştı. Fouquet, hafiye ruhlu bir adamdı... Zaten yükselmesi de bu huyu sayesinde olmamış mıydı?.. Kendini farkettirmemek için, hâlâ bayginmış gibi durarak hiç yerinden kımıldanmadı ve Pardaillan'la Jehan'ın konuşmalarını, kulak kesilerek dinlemeye koyuldu... Bu konuşma sonucunda kendisine hakaret eden delikanlının, Kral'ı kapının önünde bekleyeceğine söz verdiğini duyunca sevincinden yüreği hop etti ve hemen kararını verdi: Gizlice Louvre'ye gidip imdat çağıracak, böylece hem kendisine hakaret eden delikanlıdan müthiş bir öç almak, hem de Kral'a bir hizmette bulunup sadâkat göstermek suretiyle bir taşla iki kuş vurmuş olacaktı...

Fouquet, bu kararı verince, karanlıktan ve Pardaillan'la Yiğit Jehan'ın dalgın dalgın konuşup kendisine dikkat edememelerinden yararlandı. Sürüne

sürüne, yavaş yavaş, yuvarlandığı yerden uzaklaşmıştı. Aralarındaki mesafeyi kendisini göremeyecekleri kadar açtığına aklı kesince, yerden kalkıp Louvre Sarayı'na doğru tabanları kaldırdı.

Sarayda başvurduğu subay, Yüzbaşı Praslin oldu. Marki söze başlar başlamaz, Yüzbaşı, işin önemini kavradı. Kral'ın gözüne girip yükselmek için bu bir fırsattı... Hiç vakit kaybetmeye gelmezdi. Derhal yanına oniki muhafız askeri alarak Fouquet ile birlikte Arbre-Sec Sokağı'na doğru koşmaya başladı.

Şövalye'nin Jehan'a gösterdiği kalabalık işte bu askerlerdi. Pardaillan, delikanlıyı göz ucuyla süzerek:

— «Vay vay! Sanırım bu iş, sizi Kral'a verdiğiniz sözden caydırmak zorunda bırakacak!» Dedi.

Jehan samimî bir hayretle sordu:

— «Neden, mösyü?..»

Pardaillan:

— «Nedeni var mı?» Dedi. «Artık burada kalamazsınız... Bu kadar kalabalığa da karşı konur mu? Baksanıza, bir düzine adam geliyor!..»

— «Siz cidden tuhaf şeyler söylüyorsunuz, mösyö... Bence, değil bir düzine, bin kişi bile olsalar, beni yerimden kıpırdatamazlar. Belki leşimi yere sererler - orası da pek belli olmaz ya - fakat beni sözümden döndüremezler.»

Pardaillan garip bir tavırla söylendi:

— «Affedersiniz! Ben, hayata değer vermeniz için bazı sebepler var diye düşünüyordum da ondan.., Demek yanılmışım... Neyse artık bu konu üzerinde durmaya değmez.»

Yiğit Jehan, aşkını hatırlatan bu sözler üzerine, Bertille'nin evine acı acı baktı. Fakat bu bakış, çok

kısa sürdü. Şövalye'ye dönerek, âdetâ kızmışçasına sordu:

— «Peki ama ya siz?.. Burada durmanıza ne gerek var?.. Birine söz vermediniz ki. Siz benim durumumda da değilsiniz. Şerefinizin lekelenmesi söz konusu olmadığı için pekâlâ çekip gidebilirsiniz.»

Pardaillan birden, soğuk bir tavır takınarak:

— «Hatâ ediyorsunuz!» Dedi. «Ben çekip gidersem haysiyetsizlik etmiş olurum!»

Yiğit Jehan, Şövalye'nin sâdece kendisine yardım etmek amacıyla orada kaldığını sezer gibi oldu ve Pardaillan'ın onu yardıma muhtaç bir insan gibi görmüş olmasına çok içerledi. Kendini tutmasa, yenilip yutulmaz birkaç söz söyleyecekti. Fakat birden, bu adamın onu az önce ölümden kurtardığını hatırladı ve ayrıca söyleyeceği kötü bir sözün, kendinden yüksek bir karakterde olduğunu artık iyice anladığı bu adamın gözünde küçük düşüreceğini düşünerek dilini tam zamanında tuttu...

Bu sırada Yüzbaşı Praslin'le askerleri, yerlerinden kımıldamadan konuşan iki adama yaklaşmışlardı.

Öcünü alacağını düşündükçe sevincinden yerinde duramayan Fouquet, Yüzbaşı'ya, Pardaillan'la Jehan'ı gösterdikten sonra dişlerini gıcırdatarak:

— «İşte bunlar!» Diye bağırdı.

Praslin önce, Fouquet'in anlatış tarzına bakarak, iki bayağı sokak serserisiyle karşılaşacağını sanmış, hattâ onları hâlâ orada bulamayacağını düşünerek endişelenmişti. Fakat bu iki haydudun, büyük bir soğukkanlılık ve sükûnetle kendilerini beklediklerini görünce hayret etmekten kendini alamadı. Sonra, uzun uzadıya düşünüp taşınmaya lüzum görmeksizin askerlerine sert bir emir verdi:

— «Yakalayın şunları!»

O âna kadar yerlerinden hiç kıpırdamamış bulunan iki adam, bu emir üzerine, gecenin karanlığında ışıl ışıl parlayan uzun kılıçlarını bir tek hareketle çekiverdi ve aynı anda gür ve tok bir ses yükseldi:

— «Mösyö Praslin! Nezaketi bu kadar unutabileceğinizi ummazdım!..»

Askerler, yakalamak emrini aldıkları iki adamın şimşek hızıyla kılıç çektiğini görünce, şaşırıp duralamışlardı... Fakat bu tereddütleri kısa sürdü ve onlar da kılıçlarını çekerek hücuma hazırlanmakta gecikmediler. Yüzbaşı Praslin, tanımadığı adamın bu kadar yüksek perdeden konuşmasına ve üstelik ismini de bilmesine fazlasıyla şaşmış olacaktı ki bir işaretle askerlerini durdurduktan sonra daha yumuşak bir sesle sordu:

— «Siz kimsiniz mösyö?»

— «Şövalye de Pardaillan'ım!..»

Praslin, müthiş bir hayret ifade eden sesiyle bağırdı:

— «Eski elçi Mösyö de Pardaillan değil mi?..»

Ve bu sorusuna cevap bile beklemeden Fouquet'e dönerek kısık fakat sert bir sesle söylenmeye başladı:

— «Siz delirdiniz mi Allahaşkına, Mösyö Fouquet?.. Louvre'ye kadar nefes nefese, beni bu saygıdeğer kimselere rezil etmek için mi koşup geldiniz? Şövalye'nin, Majestemizin en sâdık dostlarından biri olduğunu bilmiyor musunuz? Benim, Kral'ın herkesten üstün tuttuğu bir asîlzâdeye saygısızlık etmemize sebep oldunuz... Bu hatânızı hiç unutmayacağım ve bu uygunsuz tutumunuzu sanıyorum ki Kral da bağışlamayacaktır.»

Fouquet dehşetle irkilmişti. O da Kral'ın, birçok

kere Pardaillan'dan övgüyle sözettiğini duymuştu ve yaptığı bu hatâyı Kral'ın kendisine pek pahalı ödetmesinden korkuyordu. Fakat Fouquet'in kurnaz bir adam olduğunu daha önce de söylemiştik. Adam derhal toparlanıp ters ters:

— «Ne oluyorsunuz, Mösyö Praslin?..» Dedi. «Henüz tanımak şerefine eremediğim saygıdeğer Şövalye hazretlerinden size bahseden mi oldu? Ben, sadece yanındaki adamı kasdettim. Yakalanacak olan odur.»

Altıncı Bölüm

EŞİNE ZOR RASTLANAN BİR DÖVÜŞ

Fouquet bu sözleri, Pardaillan'ın da duyabileceği kadar yüksek sesle söylemişti. Praslin mırıldandı:

— «Öyle ya... Gerçekten de iki kişiler...»

Sonra Şövalye'ye döndü. Nâzik bir tavırla şapkasını çıkarıp eğildi:

— «Mösyö de Pardaillan, özür dilerim,» dedi. «Deminki sözlerim bir yanılma eseriydi. Kiminle karşılaşmak şerefine erişeceğimi bilseydim, böyle bir yanlışlığın olmasına elbette imkân yoktu.»

Pardaillan, Yüzbaşı'yı zarif bir şekilde selâmladıktan sonra şu cevabı verdi:

— «Mösyö Praslin, ben de bunun bir yanlışlık eseri olduğunu tahmin etmiştim ve size kaba davrandığım için, asıl benim özür dilemem lâzım...»

Şövalye'yle Yüzbaşı, sarayın tören salonunda karşılaşmışlarcasına pek aşırı bir nezaketle birbirlerini tekrar tekrar selâmlayıp, aralarındaki anlaşmazlığın giderilmiş olduğunu birbirlerine anlattılar. Sonunda Praslin:

— «Mösyö,» dedi, «bizi ilgilendiren arkadaşınızdır.»

Yiğit Jehan, bu sözlere cevap verecekti ama, Pardaillan ona vakit bırakmadı ve kendisine dirseğiyle hafifçe vurarak fısıldadı:

— «Siz bu işi bana bırakın!»

Sonra Yüzbaşı'ya sordu:

— «Yaa... Demek arkadaşımla ilgileniyorsunuz ha?.. Çok güzel... Acaba bu ilginizin sebebini sorabilir miyim?»

— «Efendim, kendisine benimle beraber gelmesini bildirecektim de...»

Pardaillan gayet soğuk bir edâ ile kesip attı:

— «Halbuki bunun imkânı yok, mösyö!..»

— «İmkânı mı yok? Neden?..»

— «Çünkü ben ve arkadaşım burada Majeste Kral'ı bekliyoruz. Kral hazretleri böyle emir buyurdular. Mösyö Praslin... Siz, saraya mensup bir subay olduğunuz için, bunun ne demek olduğunu elbette çok daha iyi takdir edersiniz.»

Praslin iyice afallamıştı. Kekelercesine:

— «Tabii, tabii...» Diye söylendi. «Fakat Kral'ı niçin beklediğinizi sormama izin verir misiniz?»

— «Kendisini Louvre Sarayı'na kadar uğurlamak ve korumak için...»

Pardaillan büyük bir kendine güvenle konuşuyor-

du. Onun huyunu ve ününü pek iyi bilen Yüzbaşı, söylediklerinden zerrece şüphelenemedi. Zaten Şövalye de yalan söylemiyordu. Pardaillan'ın bu sözleri üzerine Yüzbaşı, Fouquet'e kendini boşu boşuna büralara kadar getirdiğinden ötürü gittikçe daha beter içerlemişti. Marki de bunu görüyor ve ayrıca, Pardaillan'ın gayet ustalıkla hareket etmesi yüzünden müthiş düşmanını elinden kaçıracağını seziyordu. Pardaillan'ı yakalatmayı aklından bile geçirmemişti. Praslin'in; Kral'ın sevgi ve güvenini kazanmış bir kimseyi tutuklamaya kalkışmaktan çekineceği belliydi. Ama şu mendebur genci elinden kaçırmamalıydı. Bunun için de seçilecek bir tek yol kaldığını düşündü. Vakit kazanması ve Kral evden çıkıncaya kadar Yüzbaşı ile askerlerini burada alıkoyması lâzımdı. Onun için Praslin'i bir kenara çekerek yavaşça:

— «Gözünüzü açın, mösyö» dedi. «Her ne kadar Mösyö de Pardaillan, Kral'ımızın dostuysa da size yemin ederim ki yanındaki delikanlı Majeste'yi küstahça tehdit eden ve beni de bu gördüğünüz hâle koyan adamdır. Bu delikanlının bu işi, bizleri tanımadığı için yaptığı da iddia olunamaz. Zira ikimizi de mükemmel surette tanıyordu. Hattâ benim adımı bile söyledi. Kral'ı derseniz, onu da bal gibi tanıdığı hâlde, uluorta tehdit etmekten çekinmedi. Ben karışmam, görevimi yaptım... Şimdi bu işin bütün sorumluluğu sizin omuzlarınıza yüklenmiştir. Kral bana bir şey diyemez ama, size ne diyeceğini Tanrı bilir.»

Praslin, şaşırıp kalmıştı.

Fouquet'e yan yan bakarak, içinden: *«Beni bu berbat maceraya sürükleyen sensin!.. Allah belânı versin!»* Diye söylendi.

Fouquet, yüzbaşının kararsızlık içinde bocaladığını farkedince atıldı:

— «Yapılacak tek şey, Kral çıkıncaya kadar buradan ayrılmamaktır, mösyö...»

— «İyi ama, ben sarayda ileri gelen kimselerin ve bizzat Kral'ın, Pardaillan'ı doğruluktan şaşmaz bir insan diye övdüklerini kulağımla duydum. Bu asîlzâdeyi, bir haydut bekler gibi bekleyerek küçük düşürmek, doğrusu hiç elimden gelmez.»

— «Onun da kolayı var, efendim... Çekilir gibi yapar ve askerlerinizi şu köşenin arkasına saklarsınız. Oradan herşeyi gözetler, gerekirse işe karışırsınız.»

Praslin, Marki'ye pek tabiî gelen bu, bir casus gibi adam kollamak teklifini hiç beğenmemekle beraber yavaş yavaş Pardaillan'a yaklaşarak sordu:

— «Mösyö de Pardaillan! Kral'ın emri üzerine burada, kendisini uğurlamak için beklediğinize yemin eder misiniz?»

Pardaillan alıngan ve mağrur bir edâ ile cevap verdi:

— «Mösyö Praslin, eğer beni tanıyorsanız, hiçbir vakit yalan söylemeye tenezzül etmemiş bir kimse olduğumu da bilmeniz gerekir. Size, Kral'ı beklediğimizi ve kendisini Louvre'ye kadar götüreceğimizi söyledim ve sanırım ki bu sözüm yeter.»

Yüzbaşı saygıyla eğildi:

— «Elbette yeter efendim, elbette... Zaten ben de onun için sizi yalnız bırakıyor ve biraz önceki yersiz davranışımdan ötürü özür diliyorum.»

Sonra Fouquet'e lânet okuyarak adamlarına dönüp emir verdi:

— «Haydi bakalım, doğru saraya!.. Zaten oradan çıkmamız doğru değilmiş ya, neyse...»

Tam bu sırada Arbre-Sec Sokağı'nın bir ucunda kalabalık bir asker topluluğu beliriverdi. Hemen aynı

anda sokağın öbür ucunda da başka bir asker topluluğu göründü... Bu iki topluluk, birbirine doğru ilerlediği için, Bertille'nin evinin önünde durmuş olan Pardaillan, Jehan, Fouquet ve Yüzbaşı'yla askerleri, bu iki kuvvet tarafından sarılmış bir hâlde kalakaldılar.

Jehan hafifçe gülerek:

— «Galiba Paris garnizonunun bütün birlikleri burada buluşmak için sözleşmişler,» dedi.

Pardaillan hiçbir şey söylemiyordu. Sadece, yüzünde bir dövüş öncesinin heyecanı okunan gence, şefkatle bakıyordu.

Fouquet, Yüzbaşı'nın, kendi sözüne aldırmayıp da, Pardaillan'ın sözüne inandığını ve çekilmek üzere olduğunu gördüğü anda, kızgınlığından neredeyse kuduracak duruma gelmişti. Fakat ansızın sokağın her iki yandan askerlerle çevrildiğini görünce, içinde sınırsız bir sevinç belirdi. Hemen bir türlü lâf anlatamadığı Praslin'i bırakarak askerlerin başında bulunan atlılara yöneldi.

Fakat atlılardan biri, gayet sert bir sesle bağırdı:

— «Dur orada! Geçmek yasak!»

Fouquet bu emre hemen itaat etmekle beraber, bağıran adamı da sesinden tanımıştı. Deli gibi sevinerek:

«Aman ya Rabbi! Jandarma Komutanı! Jandarma Komutanı bu!.. Onu Allah gönderdi!» Diye söylendi ve yüksek sesle sordu:

— «Siz misiniz, Mösyö de Neuvy?»

Jandarma Komutanı bu soruya cevap vermeden önce yanındaki adamlara birtakım emirler yağdırdı. Hemen meşaleler yakıldı ve karanlık sokak ışıl ışıl aydınlandı. Komutanın başında bulunduğu birliğin karşı tarafındaki birlik de derhal aynı hazırlıkları

yaptı. Sokak böylece hem en ufak şey görülebilecek derecede aydınlanmış, hem de iki jandarma birliği birbirine biraz daha yaklaşıp ortadaki insan kümesini bir yere kımıldayamayacak şekilde sıkıştırmıştı.

Mösyö de Neuvy bu tertibatı aldıktan sonra, yanına yaklaşan Fouquet'e sordu:

— «Ooo, selâmlarım, Marki de Varenne! Haber aldığıma göre, burada, Majeste Kral'a karşı bir suikast hazırlanmış. Elebaşısı da gayet azgın bir serseriymiş.»

Fouquet sevincinden zıplayıp:

— «Tam üstüne bastınız, komutan!..» Diye bağırdı. «Herif kudurmuş gibi... Az kalsın Kral'ımızı öldürecekti... Majeste, eve kaçmak suretiyle canını kurtardı... Azgın haydut şimdi kapıda onun çıkmasını bekliyor!»

Mösyö de Neuvy, bu bir araba lâkırdısı dinlerken, Yüzbaşı ile askerlerini de farketmişti:

— «Peki, bu askerler nedir?» Dedi. «Yanılmıyorsam, Yüzbaşı Praslin de başlarında...»

Fouquet sinsi bir tarzda atıldı:

— «Bırakın Allahınızı severseniz! Onları ben imdada çağırdım ama, o Praslin mankafasına dert anlatmaya imkân mı var? Gelip burada haydutlarla gevezeliğe daldı.»

Neuvy aldığı bu bilgiyi yeterli görmüş ve genç kızın kapısında, askerlerden ayrı bekleyen iki adamdan birinin, tutuklamaya geldiği haydut olması gerekeceğini düşünmüştü. Atını, bir-iki adım ilerleterek Fouquet'e:

— «Bunların hangisi suçlu?» Dedi.

— «Hangisi olacak? Şu genci...»

— «Ya öteki kim?..»

— «Şövalye de Pardaillan'mış!»

Neuvy'nin gözleri hayretle açıldı:

— «Şu meşhur Pardaillan!..»

— «Meşhur Pardaillan ama, azılı haydudu korumaya kalkıyor!..»

— «Merak etmeyin... Babam olsa gözünün yaşına bakmam!»

Neuvy, böyle diyerek karşıda, evin önünde hâlâ hareketsiz duran Pardaillan'la delikanlıya seslendi:

— «Mösyö de Pardaillan! Siz şu tarafa çekiliniz! Delikanlı! Siz de derhal teslim olunuz. Kral adına...»

Pardaillan'ın tasasız ve alaycı sesi duyuldu:

— «Mösyö de Neuvy, bu şekilde ancak Jandarmalarınıza emir verebilirsiniz... Adına konuştuğunuz Kral ise, kendisi adına konuşacak kadar yakınımızdadır.»

De Neuvy, Pardaillan'ın bu beklenmedik sözleriyle şaşırıp bozulmuştu. Ama ortada söz konusu olan şey, Kral'ın hayatıydı... Böyle bir durumda Pardaillan'a önem veremezdi. Üstelik Şövalye'ye kızmıştı da...»

— «Tekrar ediyorum, oradan çekiliniz!» Dedi. «Siz de Praslin, eğer bizimle birlikte iş görecekseniz şu haydudu yakalayın. Görmeyecekseniz, tarafsız kalın ve bir tarafa çekilin...»

Yüzbaşı bu sözlere cevap vermeden askerlerine bir işaret çakıp oradan uzaklaştı. Bu sırada Pardaillan, kılını bile kıpırdatmadan, dudaklarında hâlâ müthiş bir tebessüm olduğu hâlde, eli kılıcının kabzasında bekleyen delikanlıya bir işaret çaktı ve Jandarma Komutanı'na:

— «Burada kalmamı Kral hazretleri emir buyurdular!» Dedi.

De Neuvy çok patavatsız ve sinirli bir adammıydı nedir; en söylenmeyecek sözü söyleyiverdi:

— «Size inanmıyorum! Çekilin oradan! Ya da şu serseriyi bize teslim edin!»

Pardaillan'ın gözlerinden âdetâ ateş fışkırdı. Bir saniye Jehan'a baktı. Karşılarında ister yüz, ister bin kişi olsun, onlara vız gelirdi. Kararlarını o anda verivermişlerdi. Birlikte sahanlığa fırladılar. Şövalye gür sesiyle haykırdı:

— «Yüreğin varsa, gel de yakala!..»

Öfkesi topuklarına çıkan Jandarma Komutanı emrini verdi:

— «Tutun şunları!..»

Aynı anda, Fouquet'in de Jehan'ı göstererek bağırdığı duyuldu:

— «Şunu sağ yakalayın! Cellâda teslim edilecektir!»

Bu söz gürültü arasında kaybolup gitti. Fouquet, heyecan içinde, sonucundan hiç endişe etmediği dövüşü seyre koyuldu.

Pardaillan'la yiğit Jehan yerden bir metre kadar yükseklikteki sahanlıkta, arkalarından emin bir durumdaydılar. Karşılarında ne kadar kalabalık bulunursa bulunsun, çevrelerinin sarılması ihtimali yoktu.

Ancak karşıdan saldırıya uğramaları söz konusuydu. Kılıçlarını çekmiş ve saldırıyı karşılamaya hazırlanmışlardı.

Jandarmalardan yirmi kadarı hemen kılıçlarını çekerek ileri atıldı.

Yiğit Jehan'la Pardaillan, üzerlerine saldıran yirmi kişiye o kadar büyük bir cesaret ve ustalıkla karşı koydular ki birkaç dakika süren bir çatışma sonun-

da jandarmalardan altısının kanlar içinde yerlere serilmiş olduğu ve birkaçının da aldıkları yaralardan yılarak duraladıkları görüldü.

Neuvy, adamlarından altısının daha ilk hücumda yere serildiğini ve bir o kadarının da yaralandığını görünce hayretinden ne yapacağını, ne diyeceğini şaşırdı. İlk hücum birliği, böyle feci bir şekilde yarıya inince, hücum da zınk diye duruvermişti...

Tek başlarına bu müthiş saldırıyı karşılayan ve en ufak bir yara bile almamış olan iki dövüşçü ise hücumun durduğunu görünce, hemen kılıçlarını indirdiler, meydan okuyan bakışlarla ortalığı süzüyor ve heykel kadar hareketsiz bekliyorlardı. Şövalye, hayret edilecek kadar sâkin ve kaygısız görünüyordu. Gözlerinde kurnaz bir parıltı, dudaklarında da alaycı bir gülümseme vardı. Jehan ise oldukça heyecanlıydı ve saldırmaya can atıyordu. Nitekim, sonunda sabredemeyerek, öfkeden titreyen bir sesle Şövalye'ye sordu:

— «Şu cellât yamaklarına biz mi saldırsak dersiniz?»

Pardaillan'ın bir düşündüğü olmalıydı. Belki, durumun, kendileri için pek o kadar parlak olmadığını, genç arkadaşından daha iyi anlıyor; belki de kuvvetini harcamamak için savunma durumunda kalmayı tercih ediyordu. Jehan'ın gözüpekliği hoşuna gitmekle beraber, tasasız bir surette omuz silkerek delikanlıyı cevapsız bıraktı.

Dövüşte itaat etmenin ne demek olduğunu asla bilmeyen Yiğit Jehan, ömründe ilk defa olarak başkasının iradesine boyun eğdi ve hücuma geçme kararını vermeyi Pardaillan'a bıraktı. Ama şurası da kesindi ki Pardaillan'ın yerinde bir başkası olsaydı, delikanlının ona boyun eğmesine ihtimal verilemezdi. Oysa Pardaillan başkaydı... Jehan'a her bakım-

dan örnek olacak bir insandı. Delikanlı, onun değerini kısa zamanda anlamış, özellikle soğukkanlılığına hayran kalmıştı.

Bir taraf hiç hücum arzusu göstermediği, öbür taraf da kendini korumaktan başka bir düşünceye sahip olmadığı için ortalık derin bir sessizliğe gömülmüştü.

Tam bu sırada, bu derin sessizliği bozan acı bir feryat yükseldi.

Bu feryadı Fouquet koparmıştı...

Acaba ne olmuştu da Fouquet böyle bağırmıştı?..

Doğrusunu söylemek gerekirse, bu çiçeği burnunda Marki, Jandarma Komutanı'nın yanına sokulup kendisini saldırmaya kışkırttığı zaman emeline erişeceğinden hiç şüphe etmemekteydi. İki dövüşçüyü ölü veya diri ele geçirmeklerine kesinlikle inanıyordu. Pardaillan'ı pek hesaba kattığı yoktu. Şövalye, ister ölsün, ister yakalansın, ister kurtulsun, onca önemli değildi. Ama, Yiğit Jehan hakkındaki tasarısı büsbütün başkaydı... Onun, her ne pahasına olursa olsun yakalanıp cellâda teslim edilmesi, vazgeçemeyeceği bir gaye olarak zihnini kurcalayıp duruyordu. Bu yüzden değil miydi ki dövüşün başında avazı çıktığı kadar:

— «Onu sağ yakalayın! Cellâda teslim edilecektir!»

Diye bağırmıştı.

Fakat Fouquet, sonradan iki adamın akıllara durgunluk veren savunmasını görünce, onları yakalamanın, hiç de öyle, sandığı kadar kolay olmayacağını ve bu gidişle intikamının alınması ümidinin pek zayıflamakta bulunduğunu büyük bir kızgınlık ve sinirlilik içinde kabul etmek zorunda kalmıştı. Jehan'ın hakareti o kadar yüreğine işlemişti ki bece-

riksiz jandarmaların başaramadığı işi kendi başına yapmaya karar verdi. Bu belki de çılgınlıktı ama, Fouquet'in kafası, aklını bulandıracak derecede kızmıştı. Marki de La Varenne sinsi sinsi ilerleyerek iki adamın kılıç salladıkları sahanlığın dibine yaklaştı. Yere çömelmiş ve başı, iki adamın ayakları hizasına ulaşmıştı. Jehan'ın tam arkasında bulunmuyordu ama, önünde de değildi ve delikanlının bacaklarına şöyle bir kılıç vurursa onu hiç şüphesiz yerinden kımıldayamaz bir hâle getiriverirdi.

Fouquet, kılıcını ağır ağır uzattı ve vurmak üzere vaziyet aldı.

Bu âna kadar delikanlının hiçbir şey sezmediği ve boş bulunduğu kesindi. Fakat Fouquet mi ihtiyatsızca bir hareket yaptı, yoksa kılıcının parıltısı mı Yiğit Jehan'ın gözüne çarptı, nedir?.. Marki tam kılıcını olanca gücüyle Yiğit Jehan'ın bacaklarına indireceği sırada, delikanlının kılıcının keskin yüzü hilekârın suratına bir şimşek hızıyla iniverdi...

İşte o zaman Fouquet tüyler ürpertici feryâdını basmış ve yüzü gözü kan içinde yerlere serilip kalmıştı.

Bu sırada Neuvy de içlerinden on-onbir kişinin kanlar içinde yerlere serildiğini görerek öfkeden çılgına dönen ve bu yüzden de karmakarışık saldırarak kendilerini adamakıllı kırdıracak olan askerlerini bir düzene koymak ve daha sonra da ne yapacağını düşünmekle meşguldü. Şurası açıkça belliydi ki hiç de yabana atılmayacak iki yaman düşman karşısında bulunuyordu. Her ikisinin de pek ustaca silâh kullandığını adamlarından onunun yerlere serilmesiyle anlamıştı. Fakat, her ne olursa olsun, son zaferin jandarmalarda kalması, hem kendisi ve hem de adamları için bir onur meselesiydi. Üstelik bu zaferin pek pahalıya mal olmaması gerekiyordu. Kal-

dı ki Kral'ın; iki adama karşı savaşan bu kadar jandarmadan altısının ölmüş, bir kısmının da çarpışamayacak kadar ağır yaralanmış olmasından ötürü Mösyö de Neuvy'i tebrik etmeyeceği besbelliydi. Bu kadarı yetmiyormuş gibi, şu iki Allahın belâsı dövüşçü, kendisine yeni kayıplar verdirirse, çok tehlikeli bir durum doğabilirdi; zira o zaman Jandarma Komutanı mevkiinden bile olabilirdi.

Neuvy, bütün bunları kısa bir zamanda aklından geçirdi ve hemen bir plân tasarladı. Sonra da bu plânı uygulamaya girişti. Adamlarını iç içe iki yarım çember şeklinde dizdi. Bunlar, bir yandan doğruca iki silâhşorun üstüne saldırırken, bir taraftan da mümkün olduğu kadar ikisini, çember içine almaya çalışacaklardı. İki âsi silâhsor ölü veya diri, mutlaka ele geçirilecekti.

Jandarma Komutanı adamlarına sıkı tembihlerde bulunduktan ve hücum şeklini düzenledikten sonra bir işaret verdi. Jandarmalar aldıkları talimat gereğince iki âsiyi sarıp yarım çember içine alıverdiler.

Pardaillan'la Yiğit Jehan, bu yeni manevrayı derhal kavramışlardı. Gerçi, silâh arkadaşlıkları yeniydi ve birbirlerini pek tanımıyorlardı ama, benzer tarafları çoktu. Herşeyden önce ikisi de keskin bir görüş sahibiydi. Birbirlerinin ne yapmak istediklerini çabucak seziyor ve ona göre bir karara vararak bu kararı hızla uygulamaya geçiyorlardı. Daima soğukkanlılığını koruyan Pardaillan'a göre, gençliği yüzünden daha ateşli, daha coşkun ve sert bir karakterde olan Yiğit Jehan, herşeye rağmen iş başında Pardaillan'ınkinden aşağı kalmayan bir sâkinlikle hareket ediyordu.

Sonuç şu oldu: Düşmanlarının başvurdukları taktiği görüp kavrayan silâhşorlar bir an bakıştılar ve kararlarını çabucak verdiler. Üstünde bulun-

dukları sahanlığın tam ortasına geldiler. Her taraftan yapılacak saldırıları rahatça karşılamak için sırt sırta verdiler ve gittikçe daralan Jandarma çemberini kırmak için olanca güçleri ve ustalıklarıyla kılıç sallamaya koyuldular.

Pardaillan da, Jehan da hayâle kapılmış değillerdi. Elli kişiyle iki kişinin başa çıkmayacağı gün gibi ortadaydı. Fakat onlar için bir tek çıkar yol vardı: Savunmayı, mümkün olduğu kadar uzatmak... Onların da yaptıkları zaten bundan başka bir şey değildi...

İki müthiş kolun havada döndürdüğü kılıçlar dört bir yana saldırmaya, hücum eden kalabalığa dalıp çıkmaya başlayınca, iniltiler, feryatlar, bağırıp çağırmalar ve küfürler gırla gitmeye başladı. Yalnız, saldıranlar bu sefer, ilk defaki gibi yılıp duraklamadılar. Emre uyup kayıplara aldırmaksızın hareket eder gibiydiler. Dağılmadılar; dayandılar.

Bu müthiş dövüşün gürültüsüyle çoktandır uyanmış ve pencerelere üşüşerek ya da sokaklara fırlayıp olayı seyre koyulmuş olan mahalle sâkinleri iki adamın iyice sıkıştırıldığını görünce, bir maç seyredenlerin heyecanıyla haykırışmaya koyuldular:

— «Yakalandılar! Mağlup oldular!»

Fakat gerçek durum, bu sözlere pek uymuyordu. Pardaillan'la Yiğit Jehan'ın üstleri başları kan içinde kalmış, pantolonları iyice yırtılmış, parça parça olmuştu. Yalnız ceketleri henüz sağlamdı ki bu da göğüslerine hiç kılıç darbesi yemediklerini gösteriyordu. Ayaklarından aldıkları yaralar ise önemsiz sıyrıklardan ibaretti ve bunlardan, vücutlarından çok çizmeleriyle pantolonları zarar görmüştü.

Ne yazık ki kalabalık karşısında bu durumlarını daha uzun zaman koruyamayacaklardı. Birazdan jandarmalar da merdiven sahanlığına çıkacak, onların

seviyesine erişecek, o zaman iki dövüşçünün bellerinden yukarısı da kılıç darbelerine hedef olacaktı. Zaten çember, iyice daralmıştı. Jandarmalar, evin kapısının önündeki merdivenin ilk basamağına ulaşmışlardı. Kalabalığın basamaklara sığmayan bir kısmı da sahanlığın başka taraflarından tırmanmaya çalışıyordu.

Dövüş artık sonuna yaklaşıyor, iki âsinin dayanma güçlerinin gittikçe azaldığı gözle görülür bir durum alıyordu.

Tam bu sırada çok sert bir ses, şu emri verdi:

— «Silâhlarınızı derhal indirin!»

Jandarmalar oldukları yere mıhlanmış gibi kalakaldılar. Neuvy, ateş püskürerek sesin geldiği tarafa dönünce, meşalelerin verdiği ışık altında hızla ortaya doğru ilerleyen bir adam gördü ve görür görmez de elinde olmaksızın:

— «Kral!..» Diye bağırarak şapkasını çıkardı. jandarmalar da kılıçlarını kaldırıp saygı duruşunda bulundular.

Pardaillan'la Yiğit Jehan da bu gösteriye katılmışlar ve kılıçlarını kaldırıp zarif birer selâm çakmışlardı. Ama, bu selâmın Kral'a bir saygı gösterisi olarak mı yoksa jandarmalarla alay olsun diye mi verildiği pek belli değildi. Gerçi, dövüş henüz sona ermediği için yenenlerle yenilenlerin kimler oldukları pek bilinemiyordu ama, iki silâhsor sapasağlam oldukları hâlde düşmanlarından bir sürüsü yerlerde, kanlar içinde yatıyordu.

Bu manzara, Pardaillan'la Yiğit Jehan'ı seyircilerin gözünde ister istemez galip duruma getirmişti. Zaten ikisi de bu selâmdan sonra dövüşü bitmiş sayıyor olacaktı ki biraz önce çarpışanlar, onlar değilmiş gibi hemen kılıçlarını kınlarına sokup bir törendeymiş gibi heykel kadar hareketsiz duraladıkları görüldü.

Fakat gözlerinin ucuyla birbirlerini süzüyor, birbirlerine gülümsüyorlardı. Her ikisi de hayatından memnundu. Hallerinde de öyle bir kendine güven vardı ki Kral bir an durup ikisini hayranlıkla seyretmekten kendini alamadı:

Bu sırada Pardaillan, arkadaşına hafifçe mırıldandı:

— «Sanırım ki bu iş tam zamanında oldu!..»

Jehan, Pardaillan'ın sözünü doğruladı:

— «Vallahi öyle...»

BABA VE KIZ

Bertille gayet saygılı bir tavırla, Kral'ı son derece sade döşenmiş bir odaya götürmüştü. Bu küçük oda, misafir odası olarak kullanılıyor ve evin arka tarafında bulunuyordu. Bir tek penceresi vardı ve Courbâton Çıkmazı'na bakıyordu.

Dördüncü Henri, küçük odaya girince, kendisini, gözüne kestirdiği bir koltuğa bıraktı. Karşısında duran genç kıza düşünceli bir tavırla baktıktan sonra içini çekti ve şefkatli bir edâ ile:

— «Oturun, yavrum,» dedi.

Genç kız bir şey söylemedi. Usulca Kral'ın karşısındaki bir koltuğa ilişti.

Henri, genç kıza bir kere daha uzun uzun baktıktan sonra tekrar içini çekti ve aynı müşfik tavırla:

— «Demek siz Blanche de Saugis'in kızısınız ha?» Dedi.

Bertille, nâzik, fakat soğuk bir edâ ile cevap verdi:

— «Evet, bundan onaltı yıl önce beni doğururken, acı ve kahırdan ölmüş olan Blanche de Saugis'in kızıyım. Annemin bir kocası olmadığı için kötü düşünceliler, benim gibilere gayrimeşru derler. Yani sizin tahmin ettiğiniz gibi ben evlilik dışı doğmuşum... Babamı da herhâlde tanırsınız...»

Bu sözleri çok acı ve çok yürekler sızlatıcı bir edâ ile söylemişti. Kral, utanmış gibi yere baktı. Sonra tutmayı başaramadığı bir heyecanla fısıldadı:

— «Kızım!..»

Kendi evlâdı olduğunu daha yeni öğrendiği bu

genç kıza karşı hissettiği tutkunluğu ve bu eve ne amaçla geldiğini düşündükçe heyecanlanıyor, utançla bir vicdan azabı duyuyordu. Yıllarca önce bu genç kızın annesinin evine de böyle girmişti. O zamanlar temiz bir genç kız olan zavallı kadının kızına'da aynı hisleri beslediğini hatırladıkça âdetâ yerin dibine geçiyordu.

Genç kız, Kral'daki bu heyecanın sebebini sezemediği için endişelenmeye başlamıştı.

Kral, kendi derdine bu kadar dalmayıp da Bertille'ye biraz daha dikkatle bakabilseydi, genç kızın ürperdiğini ve ona hiç güven duymadığını sezerdi. Fakat ne o, genç kızın içinden geçenleri anlayabiliyordu; ne de Bertille, Kral'ın içindeki korkunç savaşın farkındaydı...

Kral düşünüyor, kendini vicdan mahkemesinde temize çıkaracak sebepler arıyordu. Nitekim, kısa zamanda Bertille'ye karşı duyduğu bedenî aşkın, aslında için için hissettiği bir baba sevgisi olacağına kendi kendini inandırmaya çalıştı ve bunu da başarınca, büyük bir ferahlık içinde kendi kendine mırıldandı:

«Bu sevimli yavrunun kızım olduğu, zaten içime doğmuştu...»

Bu avuntu, içindeki vicdan sızısını dindirmeye yettikten başka, utanç duygusunu da sildi süpürdü.

Şimdi kala kala, geçmişte yapmış olduğu kötülük kalıyordu. Ama bu da o kadar eskiye ait bir şeydi ki bunun yanında çocuğunu yıllardır arayıp sormamış, ihmal etmiş olması, çok daha ağır bir suç sayılabilirdi. Ancak bu suçu da tamir etmek imkânı vardı. Zira Bertille'nin kendi kızı olduğunu bilmeden önce, Henri'nin babalık görevini yerine getirmesi söz konusu olamazdı.

Dördüncü Henri şimdi, bu harikulâde güzel kızın babası olmaktan âdetâ gurur duyuyordu. Ve kendi kendine, şu güzel kızdan hiçbir şey esirgemeyecek, onu mutlu etmeye çalışacağına dair söz veriyordu. Bertille'yi kaçak bakışlarla seyrediyor ve suçluluğunu unutabilmek için kendi kendine vaatlerde bulunuyordu:

«Bu dilber kız, sarayımın süsü olsun! Onu, en seçkin asîllerden biriyle evlendireceğim! Onun mutluluğu için hiçbir fedakârlıktan kaçınmayacağım!»

Henri, âdetâ kendini örnek bir baba olmaya alıştırıyordu. Nitekim, bu düşüncelerinin o kadar etkisi altında kalmıştı ki heyecanla kendinden geçip kollarını kızına doğru uzatarak:

— «Yavrum!» Dedi.

Kral sanıyordu ki Bertille'yi evlât olarak bağrına basmak üzere ona kollarını açar açmaz, genç kız sevincinden uçacak ve hemen babasının kucağına atılıverecek...

Halbuki hiç de umduğu gibi olmadı.

Bertille, bu babaca sevgi gösterisine son derece ilgisiz kaldı ve yerinden bile kımıldanmaksızın üzgün üzgün başını salladıktan sonra, tarif edilmez bir hüzünle mırıldandı:

— «Yazık ki babam yok!.. Ve bundan sonra da olmayacak!..»

Bu söz, Kral'ın üzerinde soğuk bir duş etkisi yaptı. Bertille'ye dikkatle bakınca, genç kızın gayet ilgisiz ve mahzun, fakat vakur bir tavırla durduğunu gördü.

Kral ancak o vakit, şimdiye kadar acılarla yoğrulmuş olan bu genç kızın mevkide ve servette gözü olmadığını anladı. Ve şimdi, babasını bulmuş, o muhteşem babanın kendisine sunacağı nimetler karşısın-

da gözleri kamaşmış toy bir çocuk karşısında değil de kendişini hesap vermek zorunda bırakacak amansız bir yargıç karşısında bulunduğunu anladı.

Henri, geçmişteki suçları yüzünden güç, bir durumda kalmayacağını sanmıştı ama, yanıldığını hemen anladı.

Bununla birlikte, mantıklı bir adam olduğu için yıllardır arayıp sormadığı bu evlâdının kendisine hesap sormakta haklı olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

Zaten bu eve, karanlık ve bayağı düşüncelerle girmemiş miydi?

Durum böyle olunca, hesap vermekten kaçmaya hakkı var mıydı? Kızının istediği açıklamaları yapmak zorundaydı. Sabırla, tahammülle onun sevgisini kazanmaya, kendisini haklı çıkarması mümkün olmasa bile suçlarını bağışlatmaya çalışacak ve sonra da babalık hakkından ve otoritesinden yararlanarak, kızı için tasarladıklarını uygulamaya girişecekti.

Düşünüp de bu kararı verince, kızının kendisine karşı soğuk ve yabancı davranmasına hak verdiğini belirten utangaç bir şefkatle sordu:

— «Çok acı çektiniz, değil mi kızım?»

Genç kız hiçbir yapmacık davranışa başvurmadan:

— «Doğru... Çok acı çektim, Majeste,» dedi.

— «Suçun büyüğü bende... Bunu kabul ediyorum yavrum. Ama, bana; işlediğimden fazla suç yüklememelisiniz evlâdım... Çünkü zamanla siz de anlayacaksınız ki Kral'ların hayatları ikinci derecede gelir. Onlar, kendileri için değil, milletleri için yaşarlar. Dolayısıyla her vakit yüreklerinin dileğine boyun eğemez ve duygularının gösterdiği yoldan gidemezler, yavrum.»

Bertille, soğuk bir edâ ile onun sözünü kesti:

— «Eğer Majeste, kendilerini en ufak bir ölçüde de olsa suçlamak istediğimi sanıyorlarsa, çok aldanıyorlar. Ben Kral'ın, benden özür dilemesi gerektiğini asla aklımdan geçirmedim. Kral, herşeyin sahibidir. Hesabını sadece vicdanına vermesi lâzımdır. Bunu unutmayacağımı Majestelerinin çok iyi bilmesini rica ederim.»

Hiç ummadığı bu cevap karşısında şaşkına döndü. Fakat tatsız ve üzücü olacağını sandığı bir tartışmadan bir anda kurtulmuş olmak, o kadar hoşuna gitti ki hemen eski neşesini buldu, keyfi yerine geldi. Yerinden fırlayıp odada bir aşağı bir yukarı dolaşırken bir yandan da konuşmaya başladı:

— «İşte anlayışlı kız dediğin böyle olmalı. Görüyorum ki, siz güzel olduğunuz kadar akıllısınız da... Şimdi hiç itiraza kalkışmayınız. Birçok suçum olduğunu size itiraf ediyorum... Ağır hatâlar işledim, orası öyle... Fakat hepsini affettirmek kararındayım. Bundan böyle geleceğinizi en iyi şekilde düzenlemek benim görevimdir, kızım... Sizi, dünyanın en mutlu insanı görmek isterim. Bütün dileklerinizin yerine getirileceğinden emin olunuz.»

Bertille, gayet ciddî bir tavırla cevap verdi:

— «Şu hâlde Kral'dan bir ricada bulunmaya cesaret edeceğim. Bu ricama karşılık Majestelerinin bana vaadetmek lûtfunda bulundukları bütün güzel şeylerden vazgeçeceğimi ve bunların hepsini elde etmişçesine kendimi mutlu sayacağımı bilmelerini rica ederim.»

Genç kızın kendisine bu kadar çabuk ısındığını gören Kral, sevinçle haykırdı:

— «Söyle yavrum! Eğer istediğiniz, imkânsız bir şey değilse, kabul ettim gitti!..»

Bertille bir an düşündü. Fakat söyleyeceği şeyi

değil. onu nasıl söylemek gerektiğini tasarlıyordu. Nihayet sordu:

— «Kapıda, Majesteyi bekleyen delikanlı hakkında, Kral'ın ne düşündüğünü sorabilir miyim?»

Henri herşeyi beklerdi ama, böyle bir soruyla karşılaşacağını ummazdı... Gezinmeyi bırakarak genç kızın önünde durdu ve onun güzel mavi gözlerine bakıp düşündü: *«Tamam! Şimdi can alacak noktayı yakaladık!»* Bertille, Kral'ın soru dolu bakışlarına gözünü kırpmadan baktı. Kral, bu cesaret dolu, temiz ve sâf bakışlarda biraz utangaçlık sezer gibi oldu. Kurnaz bir gülümseyişle:

— «Hele, hele,» dedi. «Bu gencin beni hâlâ kapıda bekleyecek kadar çılgın olduğunu size kim söyledi bakayım?»

Genç kız, insanı şaşkına döndüren bir inançla:

— «Kendisi söz verdi ya!» Dedi.

Henri, ona dikkatle bakarak:

— «Hımm. Eh, tabii...» Dedi. «Ne de olsa, siz bu genci benden daha iyi tanırsınız ve onun sözünde durup durmayacağını da benden daha iyi bilirsiniz.»

— «Kim demiş? Ben onu hiç tanımam. Kendisiyle ilk defa olmak üzere bu akşam bir-iki kelime konuştum. Hattâ adını da, benim yanımda, majestelerine söyleyince öğrendim.»

Genç kızın doğru söylediğini anlamak için, yüzüne bakmak yeterdi. Kral'ın aklına hiçbir şüphe girmedi. Bununla beraber sordu:

— «Madem onu doğru dürüst tanımıyorsunuz, sözünde duracağını nereden biliyorsunuz?»

— «O gencin yüzüne hiç bakmadınız mı, Majeste? Gerçi ben tecrübesiz bir kızım ama, inanıyorum ki böyle bir yüzün sahibi asla yalan söylemez ve verdiği sözü tutar.»

— «Peki canım, öyle olsun... Diyelim ki sizin söylediğiniz gibidir. Yalnız, onun hakkındaki düşüncem sizi neden bu kadar ilgilendiriyor, öğrenebilir miyim?»

Bertille, aynı sâflıkla cevap verdi:

— «Çünkü o, sırf benim için, yalnızca beni korumak için majestelerini kızdıracak kadar ileri gitti...»

— «Allah Allah! Ona ne, efendim? Sizin savunulmaya ihtiyacınız mı vardı ki?.. Bildiğime göre, hiçbir tehlike karşısında bulunmuyordunuz.»

Bertille, Kral'ın gözlerinin içine bakarak sordu:

— «Bundan kesinlikle emin misiniz, majeste?..»

Henri irkildi. Genç kızın, şimdiye kadar yumuşak olan sesi birdenbire ciddileşmişti. Kral'ın kulağına, bu seste bir suçlama edâsı gizliymiş gibi geldi. Gözlerini, Bertille'nin yüzüne dikmek istedi. Fakat genç kızın bakışlarında öyle acı bir sitem gördü ki utancını gizlemek için hemen arkasını dönüp odada gezinmeye koyuldu.

Sonra tekrar söze başladı:

— «Nasıl oldu da bu delikanlı, tam ben geldiğim sırada orada bulundu? Galiba bütün gecelerini, sizin kapınızı beklemekle geçiriyor? İyi ama, buna ne hakkı var?..»

— «Orasını bilemem!..»

Bertille bu sözü söylerken kıpkırmızı kesilmişti. Henri, gözlerini ondan ayırmaksızın sözüne devam etti:

— «Yaa, bilmiyorsunuz demek, öyle mi? Halbuki ben biliyorum ve isterseniz size de söyleyebilirim: Sizi seviyor da ondan!..»

Bu sözü, kızını suçüstü yakalamış bir baba sertliğiyle ve onu utandırmak isteyerek söylemişti. Sa'nı-

yordu ki Bertille utanacak, başını yere eğecek, kısacası suçüstü yakalanmış kızlar gibi bir tavır takınacak...

Fakat Henri, adamakıllı yanıldığını bir kere daha anlamakta gecikmedi. Genç kızın yüzünde utangaçlık şöyle dursun, derin bir mutluluk ifadesi belirdi. İncecik mavi damarları görünecek kadar şeffaf beyazlıktaki ellerini, heyecanla kabaran göğsüne götürdü. Ateşli gözlerini göğe kaldırdı ve tatlı bir hülyaya dalmışçasına mırıldandı:

— «Doğru... Kendi kendime, bu kadar büyük bir mutluluğa lâyık olmadığımı tekrarlar dururdum ama, şimdi anlıyorum, hissediyorum ki beni seviyor!»

Kral, bir babaya hiç de yakışmayan bir kıskançlık öfkesi içinde bağırdı:

— «Demek siz de onu seviyorsunuz?»

Bertille, Henri'yi büsbütün şaşırtan bir samimiyetle, yavaşça söylendi:

— «Neden saklayayım? Ben aşkın ne olduğunu bilmezdim. Onun, balkonumun altından mağrur ve vakur bir tavırla geçtiğini, kıvılcımlar saçan gözlerinin tatlı bakışlarla beni okşadığını, gördüğüm vakit mutluluktan içim ürperirdi. Ama yine de onu sevdiğimi ve onun beni sevdiğini bilmezdim. Sonra bu akşam, onun karşınıza dikilerek, sizi kapıma yaklaşmaktan alıkoyduğunu görünce heyecandan yüreğim ağzıma geldi. Sizi hemen tanıdım. Şüphesiz o da tanıdı. Böyle olduğu hâlde kılıcını göğsünüze dayamaktan çekinmedi. Oysa Kral'a isyan ettiğini pekâlâ biliyordu. Bunu kimin için yaptı? Benim için...»

Kral'ın kızgınlığı daha da arttı:

— «Yooo... Mademki onunla ilgileniyorsunuz, bu tatsız olayı bana hiç hatırlatmamanızı rica ederim.»

Genç kız, Kral'ın sözlerini anlamamış olacaktı. Gittikçe artan, mutlu bir heyecanla devam etti:

— «Bu eşsiz cesaretini, beni sevmesinden başka neye verecektim? Ben o anda ne kadar mutluydum bilseniz!.. Olanları heyecan içinde seyrettim ve delikanlının sizi öldürmekten çekinmeyeceğini anladım. Fakat o vakit de birdenbire sizin, benim için ne büyük değerde bir insan olduğunuz aklıma geldi. Kanınızın dökülmesine izin veremezdim. Tam zamanında ortaya atıldım. Halbuki o zavallı, benim sizi kurtarmak isteyişime de başka anlam verdi. O kadar kederlendi ki kendini bile bile ölümün kucağına atmaktan bile çekinmeyecek duruma geldi. Ölmek istedi. Sizinle birlikte saraya kadar gitmeye söz verişi, bir intihar değil de neydi? Benim uğrumda, benim yüzümden ölmek istiyordu. Bu, besbelliydi. Ve ben bunu sezince damarlarımdaki kanın âdetâ donduğunu hissettim. Artık herşeyi anlamıştım. O ölürse, ben de ölecektim. Çünkü onu seviyordum.»

Genç kız sanki bunları Kral'a söylemiyor da yüksek sesle kendi kendine konuşuyor gibiydi. Kral'ın varlığını tamamen unutmuş, güzel dudaklarını mutlu bir gülümseme süslemişti.

Kızına kıskançlıkla karışık bir hayranlık içinde bakarak bu sözleri dikkatle dinlemiş olan Kral:

— «Evet ama, artık bütün bu boş şeyler geçmişe karıştı. Bundan böyle, düşünülmeye değmez,» dedi.

Bertille, bembeyaz kesildi. Henri'nin yüzüne endişe ve acı dolu gözlerle baktı:

— «Kral'ın ne demek istediğini anlayamadım!»

— «Şunu demek istiyorum ki fakir genç kızlık hülyaları, yarınki parlak mevki ve durumunuzla bağdaşmaz. Acı olduğunu ağzınızla söylediğiniz geçmişinizle olan her türlü ilişkinizi kesmeniz ve gele-

ceğinize yaraşır arzu ve emeller beslemeniz doğru olur.»

Bertille, bunu teklif eden Kral babasını bir kere daha hayretler içinde bırakacaktı. Çünkü yüzünde Henri'nin beklediği sevinç yerine sonsuz bir acı belirdi. Genç kız, Kral'a döndü ve ellerini kavuşturup yalvarırcasına:

— «Majesteden, benimle meşgul olmamasını çok rica ederim.» Dedi. «Benim asâlette ve zenginlikte gözüm yok. Emin olunuz ki ben o güzel sarayınızın keyfini kaçırırım Majeste... Size sefil görünen bugünkü durumumdan memnunum. Kimsenin aslını bilmediği bir insan olarak kalmama üzülmüyorum. Tam tersine bunun değeri bence çok büyük... Hâlimden çok memnunum ve bir tek emelim var: Olduğum gibi kalmak!»

Dördüncü Henri, hayretinden taş kesilmişti: *«Aman Allahım! Bu nasıl kız böyle? Kendisine dünyada her insanın hayâlini kurmaya bile cesaret edemediği şeyleri teklif ediyorum da oralı bile olmuyor!»* Diye düşündü. Sonra odanın fakirliğine ve perişanlığına işaret ederek:

— «Şu sefalete bakın,» dedi. «Ben size bir saray teklif ediyorum. Bir prenses olarak ömür süreceksiniz. Nedimeleriniz, uşaklarınız, maiyetiniz olacak... Çevrenizde bir sürü asîl kadın ve erkek, pervaneler gibi dönecek. Sürekli ve büyük bir geliriniz olacak. Sonra da yakışıklı ve cesur bir prensle evleneceksiniz. Bakın size neler teklif ediyorum! Reddetmeden önce iyice bir düşünün!..»

Bertille ansızın kızarak bağırdı:

— «İstemiyorum! Hiçbir şey istemiyorum. Ne unvan, ne servet, ne de koca istiyorum! Benim bir tek emelim var: Olduğum gibi kalmak... Bana annemden kalan mücevherler pekâlâ bir servet de-

mektir. Annemin arazisi de az çok geliri olan yerlerdir. Ben zaten zenginim. Majeste... Bundan emin olabilirsiniz. Ancak yıllık gelirimin büyük kısmını fakirlere dağıtıyorum. Düşünmeye ne ihtiyacım var? Bundan yıllarca önce bir gün sizinle karşılaşacağımı ve bu karşılaşmada bana yapmanız ihtimali olan teklifleri düşünmüştüm... Daha o zamandan kararımı vermiştim. Size yalvarırım! Beni unutun ve olduğum hâlde bırakın... Eğer bu ricamı yerine getirirseniz beni kendinize ölünceye kadar minnettar bırakmış olursunuz!»

Henri şaşkınlıktan sersemlemiş bir hâlde:

— «Ama bu, deliliğin dik âlâsı!» Dedi. «Bütün bunlara sebep, şu ne idüğü belirsiz delikanlıya rastlamanız oldu.»

Genç kız, hakaret kendisine yapılmışçasına alınarak dikildi. Güzel yüzünde sert ve soğuk bir ifade belirerek:

— «Kral hazretlerinden, şu ne idüğü belirsiz dedikleri delikanlıya ne yapmak istediklerini sormuştum,» dedi.

Henri, bu soruya vereceği cevabı çoktan hazırlamış olacaktı ki gözlerinde kurnaz bir ışık parıldadı ve genç kıza dikkatle bakarak söylendi:

— «Onun suçunun ne olduğunu biliyor musunuz?»

Bertille kül gibi oldu. Buna rağmen soğukkanlılığım kaybetmedi:

— «Evet bilirim. Bu suç Kral'ı öldürmeye teşebbüstür.»

— «Mükemmel! İşte bu suçun cezası neyse onu görecektir.»

Bertille bembeyaz kesildi. Bununla birlikte, yine

soğukkanlılığı elden bırakmaksızın ve Kral'ı âdetâ tehdit eden bir tavırla:

— «Affedilmesine hiç mi imkân yok?» Dedi. «Bu kararınızdan sizi hiçbir şey döndüremez mi?»

Kral da soğuk bir edâ takındı:

— «Hiçbir şey...»

Aynı zamanda da içinden soruyordu: *«Hele dur bakalım ne yapacak? Doğrusu merak ediyorum.»*

Bertille'nin yüzünde korkunç bir ifade belirmişti... İşin garibi, hâlâ soğukkanlılığını kaybetmemesiydi. Bir hayâlet gibi ayağa kalktı. Gözlerini babasının gözlerine dikerek ona doğru yürüdü. Bitkin bir sesle fakat kararlı bir edâ ile:

— «Majeste!» Dedi. «Sizden, sevdiği delikanlı için af isteyen kız, Blanche de Saugis'in kızıdır! Duyuyor musunuz Majeste?.. Blanche de Saugis'in kızı!..»

Henri bu çıkış karşısında bir an duraladı. Fakat genç kızın işi nereye vardıracağını da merak ettiği için sonuna kadar sabretmeye karar vererek aynı kararlı tavırla söylendi:

— «Bu bir şey ifade etmez. Blanche de Saugis'in kendisi de mezardan çıkıp yalvarsaydı, cevabım yine değişmezdi!..»

Bertille *«Yaa! Öyle mi? Zaten ben de senden başka şey ummazdım!»* Demek istercesine ağır ağır başını salladıktan sonra heyecandan titreyen bir sesle söylendi:

— «Tanrı şahidimdir ki şimdiye kadar sizi utandırmamak ve hele yüz kızartıcı olaylarla dolu olan bugünden hiç bahsetmek istemezdim!..»

Henri, birden endişelenerek sordu:

— «Ne demek istiyorsunuz?»

— «Şimdi anlarsınız Majeste... Eğer fırtına yalnız benim başımda kopmuş olsaydı, susardım. Bunu siz de tahmin edersiniz. Fakat iş şimdi değişti. Çünkü şimdi, sevdiğimi ölümle tehdit etmeye başladınız. O hâlde ben de size söyleyeceklerimi sonuna kadar söyleyeceğim. Eğer sözlerim sizi utancınızdan yerin dibine geçirirse suç sizindir. Çünkü, bunu kendiniz istediniz!»

Merakını gidermek için işi bu kadar ileriye vardırmış olduğuna bin kere pişman olan Henri:

— «Aman ya Rabbi! Bu kadar minimini ve cici bir ağızdan ne kocaman sözler çıkıyor!» Diyerek meseleyi geçiştirmek istedi.

Bertille bunu duymamışçasına anlatmaya başladı:

— «Bundan onaltı yıl önce... Kral olduğu için yeryüzünde her kötülüğü yapabileceğine güvenen ve gönlüne göre eğlence arayan bir adam; bu geceye benzeyen bir bahar gecesi, binbir bile ve dalavereyle mâsum ve sâf bir genç kızın evine girdi. Siz o adamı pek iyi tanırsınız Majeste... Çünkü o, sizdiniz!.. Genç kız da benim annemdi. Görüyorsunuz ya... Bende yalan, dolan yok. Ne olmuşsa onu anlatıyorum. Kendi düşüncemi kattığım da yok. Sizi düelloya dâvet etmesinden ötürü suçlu saydığınız genci bağışlamak istemiyorsunuz. Sanki o suç sizinkinden daha ağır bir suçmuş gibi... Ben, kurbanınızın kızı ve bizzat kurbanınız olan ben, yaptıklarınızdan ötürü sizi pekâlâ affedebiliyor ve sadece olayları olduğu gibi anlatıyorum!»

— «Çok teşekkür ederim, dilber yavrum... Devam edin... Cidden ilgilenmeye başladım.»

Bertille soğukkanlı tavrını elden bırakmadı:

— «O bahar akşamı, bu adam, genç kızın namusunu bir paralık etmek, kendisini kirletmek için, gücünden ve nüfuzundan yararlandı. Eğer yanılmı-

yorsam, bu suç, sizin affetmek istediğiniz suçtan bin kere daha büyüktür, Mösyö...»

«Mösyö» hitabı Kral için ağır bir hakaretti. Henri neredeyse bağırıp çağırmaya koyulacaktı ama, kendisini çabuk toparlayıp hafifçe gülümsedi. Genç kız devam ediyordu:

— «Oysa bilmiyordunuz ki... Hoş, bilseydiniz de, bu durum sizi, o suçu işlemekten alıkoyamazdı ya... Her neyse... Blanche de Saugis'in bir de nişanlısı vardı ve bu iki genç, çılgınca sevişiyordu.»

Henri'nin tüyleri diken diken olmuştu; sırtından soğuk terler boşanıyordu. Şimdiye kadar soğukkanlı görünmeye gayret etmişti ama, Bertille, gerçekten de Kral'ın bilinmesini istemediği şeylerden de bahsetmeye başlamıştı ve bu şeyler Kral'ı gitgide huzursuz ediyordu.

Bertille devam etti:

— «Annem, başına gelen utandırıcı olayı sevdiği gence söyleyemedi. Artık kendisini o delikanlıya lâyık görmediği için, bir bahane bularak ondan ayrıldı. Fakat o asîl delikanlı, annemin icat ettiği bahaneye kanmayacak kadar kendisini seviyordu. Annemi zorladı ve nihayet işin aslını kendisinden öğrendi. Bunun üzerine, asîl ruhu isyanla dolmasına rağmen annemden vazgeçmedi ve kendisiyle birlikte başka bir yere göç etmeyi, orada evlenmeyi teklif etti. Bu, cidden övünülecek bir teklifti. Fakat ne yazık ki annem, bu teklifi kabul etmeyecek kadar mağrurdu. O vakit sevgililer, birlikte, acı gözyaşları dökerek durumlarına şerefli bir çözüm yolu aradılar ve nihayet ölümle birleşmekte karar kıldılar. İhtihar etmek için hazırlanmışlardı ve kararlarını uygulayacaklardı ki bir gün, Blanche de Saugis, anne olduğunu anlayıverdi! O zaman ne yaptılar, neye karar verdiler, biliyor musunuz, Majeste? Annemin kar-

nındaki varlığı hayattan mahrum etmeye hakları olmadığını düşündüler. Ve ancak çocuk doğduktan sonra korkunç tasarılarını uygulamayı kararlaştırarak beklediler... Annem, beni doğurduktan sonra öldü... Doğumdan bir gün sonra, annemle sevgilisi, ölümü aynı kadehten içmişlerdi. Bu acıklı macera böyle kapanmış oldu. Şimdi size sorarım Mösyö... Buna iki katlı cinayet denmez de ne denir?..»

Kral'ın bütün neşesi sönmüştü. Genç kızı kışkırtıp söylettiğine bin kere pişmandı. Sessizce dinliyordu.

Kızı, onun sustuğunu görünce, acıklı bir tavırla devam etti:

— «Böylece, doğuşumun ikinci günü anasız, babasız kalıvermişim... Fakat tâ, neden sonra öğrendim ki benim hayatta bir babam varmış... Fakat bu baba neredeydi? Ne iş yapıyordu? Kimdi? Bunları bilmiyordum. Annemin ölümünden sonra bana bakan ihtiyar bir sütnine. bana sık sık, babamla karşılaştığım takdirde kendisini affetmem lâzım geldiğini söyler dururdu...»

Bertille, yorulmuş gibi, bir an sustu.

Henri gayet yavaş bir sesle ve cesaretsiz bir tavırla söylendi:

— «Benim için olduğu kadar, sizin için de acı olan bu hâtıraları niçin tazeliyorsunuz?»

— «Bilmeniz lâzım da ondan... Hem zaten bunu siz istediniz. Benim hiç niyetim yoktu ki... Evet, ne diyordum?.. İşte şöyle böyle iki sene oluyor, sütninem beni Paris'e getirdi. Buraya niçin geldiğimizi sorduğum vakit bana, babamın Paris'te oturduğunu, bu büyük şehirde ona yakın olacağımı ve böylelikle kendisine rastlamak ve onun beni tanıması için daha fazla fırsat bulabileceğimi söyledi. Ama babamın yüzünü, ondan sonra da göremedim... Halbuki sütni-

nem, babama haber verdiğini söyler dururdu. Acaba babam, benim varlığımı bildiği hâlde neden gelmemişti?„»

Kral atıldı:

— «Şerefimle yemin ederim ki bana bunu haber veren olmadı!..»

Genç kız bir an dikkatle ve soğuk bir tavırla onun yüzüne baktıktan sonra:

— «Mümkündür,» dedi. «Aradan geçen zaman içinde zaten iyice ihtiyarlamış, çökmüş olan sütninem de hastalandı ve ölürken bana küçük bir kutu vererek bu kutunun içindeki kâğıtları okumamı tembih etti. Ben, doğumumun ve annemin ölümünün sırrını işte bu suretle öğrendim. Fakat öğrendiğim şeyler çok acıydı. Özelllikle hayatı hiç bilmeyen, gözü kapalı, onbeş yaşında bir genç kız için bu gerçekten birer korkunç darbeden başka bir şey olamazdı. Böyle olmasına rağmen, ihtiyar sütninem af duygusunu bana öyle aşılamıştı ki, babam olduğu hâlde beni arayıp sormayan adama lânet okumak, aklımdan bile geçmedi. Ama, bu babayı tanımayı da çok istiyordum. Bir gün, gizlice babamı doya doya seyrettim. Artık doğduğum yere dönmem gerekirdi ve dönebilirdim de... Bilmem hangi gizli ümit, beni Paris'te kalmaya zorladı. Emin olunuz ki babamın bir kral olması beni ne sevindirdi, ne de gururlandırdı. Yalnız, bazı bazı kendi kendime, bir kralın nasıl bu kadar alçalmaya, bu kadar düşmeye razı olabileceğini soruyordum... Herşeye rağmen bir kerecik olsun konuşmak ve kendisini affetmek isteğiyle yanıp tutuşuyordum. Başka bir dileğim yoktu ve Kral'ın beni evlât olarak tanıması veya tanımaması benim için hiç önemli değildi. Zira prenseslik gözümü kamaştırmıyordu. Babamı bir kere öpmek, sonra da çıkıp, doğduğum eve dönmek... İşte bütün dileğim ve emelim buydu... Başka

hiçbir düşüncem olmadığına inanınız... Halbuki babam beni görmeye gelmedi... Hiç gelmedi... Artık kendisini unutmaya başlamıştım...»

— «Öyle ama, nihayet geldim işte... Gerçi biraz geç oldu, bunu itiraf ederim...»

Genç kız, kırgın bir sesle:

— «Keşke hiç gelmeseydiniz, çok daha iyi olurdu,» dedi.

— «O da ne demek?..»

Bertille birden korkunç bir nefret ve kızgınlıkla bağırdı:

— «Bu demek ki, benim evime de tıpkı bundan onaltı yıl önce annemin evine girdiğiniz gibi girmek istediniz!.. Eğer size kim olduğumu söylemeseydim, anneme yaptığınız rezil hareketi onun kızına da, yâni öz kızınıza da yapmaya kalkışacaktınız!»

Henri, ne söyleyeceğini şaşırmıştı.

— «Aklınızı mı kaçırıyorsunuz siz, kızım?» Diye kekeledi.

Bertille, Kral'ın burnunun dibine kadar sokuldu ve gözlerinin içine bakarak:

— «İki kere el çırparak verdiğiniz ve benim tesadüfen balkondan duyduğum işaretin ne anlama geldiğini bana söyler misiniz? Hain Colline Colle'nin her akşam sıkı sıkı kilitlediği kapı, bu akşam acaba neden açık duruyordu? Ve bu rezil kadına, bu akşam kapıyı açık bıraktırmanızın size kaça mal olduğunu bana söyleyebilir misiniz?»

Kral, iyice afallamış ve kızının bakışları karşısında dehşet içinde gerilemek zorunda kalmıştı. Bertille:

— «Bakıyorum, ben yaşta bir genç kızın bu kadar hile ve düzeni nasıl meydana çıkarabildiğini kendi kendinize sorar gibisiniz... Ama, annemin alınyazı-

sının bana, ben yaştaki genç kızların hiç bilmemeleri gereken birçok şeyi öğretmiş olduğunu unutmayın... Bu da sizin korkunç eserlerinizden biridir. Görüyorsunuz ya, mösyö, sizden çok şey istemeye hakkım var. Halbuki ben sizden yalnız bir tek şey istedim. Bir sözü, bir tek davranışı unutmanızı rica ettim. Onu bile reddettiniz. Yaa! Peki, öyle olsun! Hem doğrusu da budur. Başladığınız işi tamamlamanız lâzım... Annesinden sonra kızını da öldürmelisiniz... Öyle ya, ortada mükemmel bir sebep var... Ben de onun gibi size hakaret ettim! İkimizi de zindana gönderin! Ben zaten hazırım! Hiç değilse bu sâyede, sizin sayenizde anneyle kız, sevdikleri erkeklerle ölümde olsun birbirlerine kavuşurlar!»

Genç kız gözleri, bir ateş nöbeti geçiriyormuşçasına kızarmış bir hâlde, mağrur bir tavırla doğruldu. Yavaş yavaş kendini toparlayan Kral, onu hayranlıkla seyrediyor ve düşünüyordu: *«Ne demek istediğini nihayet anladım. Sevdiği erkekle beraber ölmek istiyormuş... Bir saat öncesine kadar tanımadığı adamı bu kadar sevmesi akıl almaz doğrusu... Ama, bu da pekâlâ gerçek işte... Hem canım, buna ben ne diye karışıyorum? Kızcağızın hayatına istediği düzeni vermesine neden engel olayım? Böyle olması, ikimiz için de daha hayırlı olur... Kendisini saraya götürünce başıma bir sürü dert açabilir... Kızcağız bal gibi haklı... Mademki öyle istiyor, olduğu gibi kalsın... Ama cidden hoşuma gitti... Cesur, dürüst ve son derece zeki bir kızmış meğer... Eh, ne de olsa, damarlarında akan kan, benim kanım.»*

Tam genç kıza cevap vereceği, üzülmemesini, işlerin istediği gibi yürüyeceğini söyleyeceği sırada, birdenbire dışarıdan gelen gürültüyü duyarak kulak kabarttı.

Bertille de bu gürültüyü işitmişti. Kral'ı umursa-

madan balkona koşup sokağa baktı. Sonra ölü yüzü gibi renksizleşen yüzüyle, oda kapısına yöneldi. Kral da arkasından koşmuş sesleniyordu:

— «Nereye gidiyorsunuz?»

— «Baksanıza, adamlarınız onu öldürmeye uğraşıyorlar!.. Ben de onunla birlikte ölmeye gidiyorum.»

— «Canım, onun ölümünü isteyen kim? Hâlâ anlamadınız mı?..»

Sonra, âdetâ Kral olduğunu yeni hatırlamış gibi emredercesine sözlerine ekledi:

— «Buradan kımıldamayınız matmazel... Emir vermenin, her yerde ancak bana ait olduğunu daha fazla unutmamak gerek...»

Sonra o da balkondan sokağı dikkatle seyrederek durumu kavradı ve balkon kapısını ittikten sonra, içinden:

*«Mükemmel... Daha üç-dört dakika dayanabilir*ler... *Tam zamanında yetişeceğim demektir.»* Diye söylendi. Ve sonsuz bir heyecan içinde bekleyen Bertille'ye dönerek yumuşak bir sesle:

— «Evlâdım, babanız ve kralınız olan bana ettiğiniz her türlü hakareti affediyorum,» dedi. «Şimdi siz susun da ben sözümü bitireyim. Sizi hiçbir şeye zorlamak niyetinde değilim. Kararı yine siz veriniz. Hayatınızı istediğiniz gibi düzenlemekte sizi serbest bırakıyorum. Birkaç gün sonra tekrar sizi gelip göreceğim. Merak etmeyin, bu sefer güpegündüz geleceğim ve yanımda öyle insanlar bulunacak ki kimse ziyaretimin kötü bir amaç taşıdığını düşünemeyecek. Şimdi beni lütfen kapıya kadar götürün de geç kalmayalım!»

Bertille, heyecan içinde atıldı:

— «Gelin, Majeste! Çabuk gelin!.. Allah aşkına çabuk!..»

Kral :

—«Bir dakika!» Dedi. «Dışarıdaki kalabalık, bu saatte sizin evinizden çıktığımı görürse ne der? Gerçi babanızım ama, bunu bizden başka bilen mi var?..»

— «Bence bunun hiç önemi yok. Şimdi vakit kaybetmemek daha doğru olur.»

— «Siz dediğime kulak verin de ötesine karışmayın. Ben tam vaktinde yetişeceğimi biliyorum, kızım. Bu evin arka kapısı filân yok mu?»

— «Olmaz olur mu Majeste? Courbâton Çıkmazı'na açılan bir kapısı var. Gelin de çabucak gidelim.»

Bertille önden, Kral arkadan hızla yürüdüler.

Bir dakika sonra Kral, dışarıda devam etmekte olan eşine zor rastlanır dövüşe yetişmiş ve tam zamanında kesin emrini vererek; jandarmaların hücumunu bıçakla kesercesine durdurmuştu...

Sekizinci Bölüm

BİR GECE GEZİNTİSİ

Kral Dördüncü Henri, tam evin karşısında, meşaleleri tutan askerlerin ortasında durarak, sıkkın bir tavırla sordu:

— «Bu nedir, Neuvy?»

Jandarma Komutanı pek şaşkın bir durumdaydı. Yavaş yavaş içine bir kuruntu girmeye, pot kırmış olmaktan korkmaya başlamıştı. Kral, saraydan dışarıya gizli ve yalnız çıktığı vakitler, hangi nedenle olursa olsun, etrafında gürültü edilerek, kendi varlığının belli edilmesinden hiç hoşlanmazdı. Majeste'nin sıkkın hâli, Jandarma Komutanı'nın hiç hoşuna gitmemişti. Bir papara yiyeceğinden ödü kopuyordu. Ya şimdi Kral, böyle önemsiz bir olay uğrunda yapılan gürültü patırtıdan dolayı kendisini haşlarsa?.. Fakat olayın hiç de önemsiz olmadığını ve Yiğit Jehan aleyhinde kendisine sayısız evrak gönderilmiş bulunduğunu aklına getirince biraz ferahladı. Ne var ki Kral'a bir suikast yapılacağı iddiası da belgelere dayanmadığından, böyle bir harekâta girişmenin gerekçesi olamazdı. İyisi mi, bundan bahsetmemeli ve olayı, basit bir âsayiş meselesi şeklinde açıklamalıydı.

Neuvy bu kararı verince, delikanlıyı gösterdi ve:

— «Bunu tevkif etmek istedim, isyana kalkıştı, Majeste,» dedi.

Henri kaşlarını çatarak Jehan'a döndü ve sert bir sesle bağırdı:

— «Bu söze cevap verin bakalım, mösyö...»

Jehan sert adımlarla Kral'a doğru ilerleyerek

eğilip zarif bir selâm verdikten sonra, sonsuz bir kendine güvenle:

— «Bu adam, ne söylediğini bilmiyor, Majeste!» Dedi. «Bana kalırsa Kral'ın emirlerine karşı gelen ben değilim, kendisidir!»

Delikanlının, kendisinden «*bu adam*» diye söz etmesi ve bu da yetişmiyormuş gibi gayet alaylı bir edâ ile konuşması, Jandarma Komutanı'nı öfkeden çılgına çevirmişti. Jehan'ın sözlerine şiddetle itiraza hazırlanırken, Kral kendisini bir el hareketiyle durdurup Jehan'a sordu:

— «Olayı açıklar mısınız, delikanlı?»

Jehan aynı serbest edâ ile cevap verdi:

— «Gayet basit, Majeste... Majesteleri benim şurada, bu kapının önünde kendilerini beklememi ve sonra kendilerini Louvre'ye kadar uğurlamamı emir buyurmuşlardı!..»

Kral gayet hafif bir sesle mırıldandı:

— «Bana, böyle bir emir vermedim gibi geliyor!..»

Delikanlı hemen atıldı:

— «Doğrudur Majeste... Bunu ben arzulamıştım, siz de kabul etmiştiniz. Kral'ın bir isteği kabul etmesi, bir bakıma emir vermesi demek değil midir? Sonra efendim, birdenbire bu adam çıkageldi ve ortada hiçbir sebep yokken, sırf mevkiine güvenerek adamlarına beni yakalamalarını emretti. Tuttular, beni buradan zorla uzaklaştırmak istediler. Gerçi burada hazır bulunan Mösyö de Pardaillan da kendisine durumu anlatmaya çok çalıştı ama, komutan lâf dinlemek istemedi... Beni, Kral'ın emrine itaat etmekten alıkoymaya kalkıştı. Bu, Kral otoritesine karşı girişilmiş açık bir isyan değil midir? Sözde Jandarma Komutanı olacak... Bu mevkideki bir insanın Kral'ın emrine herkesten çok önem vermesi gerek-

mez mi? Bence onu bu hareketinden ötürü, çok yükseğe asmalı ki başkalarına örnek olsun...»

Hiddetinden nefes alamayıp boğulacak hâle gelen Neuvy, bağırdı:

— «Majeste, izin veriniz de size...»

Henri, onun sözünü yine kesti:

— «Susunuz, mösyö...»

Sonra gülümsemesini zor tutarak:

— «Bakın, işin içyüzünün böyle olduğunu hiç sanmıyordum,» dedi.

Ve Pardaillan'a dönüp ilâve etti:

— «Ya siz, mösyö? Siz de beni beklemek için emir mi almıştınız?..»

— «Şüpheniz mi var, Majeste?»

— «Doğrusu hayret! Olur şey değil vallahi...»

Pardaillan hayretle bağırdı:

— «Yoksa Majeste, şu delikanlıyı beklemek için bana kesin emir vermiş olduklarını unuttular mı? Hattâ kendisini sıkıca tutup bekletmemi de ilâve etmişlerdi...»

— «E, ne demek yâni?..»

— «Şu demek ki ben de delikanlıyı sımsıkı tutmuş, burada bekliyordum!..»

Kral, gülmemek için kendini zor tutmuş, ama yüzüne garip bir tebessüm yayılmasına engel olamamıştı. Sonunda Jandarma Komutanı'na dönerek gayet ciddî bir tavırla:

— «Bu iki asîlzâde doğru söylüyor,» dedi. «Burada benim emrimle bekliyorlardı...»

Neuvy zorlukla yutkunup kekeledi:

— «Majeste!..»

Henri, yumuşak bir edâ ile söylendi:

— «Haydi bakalım Neuvy, şimdi gidin... Siz sâdık bir hizmetkârımsınız, bunu unutmayacağım!»

Bu cesaretlendirici sözden yüz bulan Jandarma Komutanı hemen atıldı:

— «Majestelerine çok önemli ve acele bir şey söylemek zorunda bulunuyorum.»

— «Yarın söylersiniz Neuvy, yarın... Şimdi gidin bakalım.»

— «Majeste, söyleyeceğim şey, şu delikanlıyla ilgilidir. O, sizin tahmin buyurduğunuz gibi asîl ve kibar bir genç değildir. Hakkında çok önemli şeyler öğrendim...»

— «Canım, yarın söylersiniz dedim ya!..»

Neuvy, boyun eğmekten başka çâresi olmadığını gördü. Adamlarını topladı ve alayla gülümseyen Jehan'a: *«Ben sana gösteririm!»* Gibilerden baktıktan sonra adamlarını toplayıp uzaklaştı.

Kral, ancak o zaman, bir köşede hareketsiz duran Yüzbaşı Praslin'e dönüp sordu:

— «Siz nasıl oluyor da, Louvre'deki nöbetinizi bırakıp buraya geliyorsunuz, bakayım?»

— «Majeste, beni buraya Mösyö Fouquet sürükledi. Saraya geldi ve Kral'a yapılan bir suikastten söz etti.»

Kral, birdenbire, muhabbet tellâlını hatırlamıştı. İlgisiz bir tavırla:

— «Öyle ya... Fouquet de burada olacaktı. Kendisini göremiyorum. Nerelerde acaba?» Diye söylendi.

Yanıbaşında bir inilti duyuldu:

— «Buradayım, Majeste...»

Henri, meşalenin ışığı altında, muhabbet tellâlının yüzündeki kıpkızıl çizgiyi gördü. Fakat adamın bu feci durumu kendisinde hiçbir üzüntü uyandır-

madı. Doğrusu aranırsa Fouquet'i ne seviyor, ne de takdir ediyordu. O, Kral için bir âletten başka bir şey değildi. Zevk işlerinde yararlandığı bir âlet... Henri onu istediği gibi kullanıyor, sonra da gerektiği şekilde mükâfatlandırıyordu. Aralarındaki ilişki hiçbir zaman bunun dışına taşmamıştı. Birkaç yıl önce Kral, kendisine asâlet unvanı verilmesinin hiçbir önemi olmayacağını bildirince, Parlâmento üyeleri de bu sözde saklı anlamı kavrayıp ona Marki de Varenne unvanının verilmesine razı olmuşlardı. Yeni Marki de büyük bir gururla Kral'ın kendi eliyle hazırladığı armayı kullanmaya başlamıştı. Oysa Kral'ın hazırladığı arma, biraz anlayışlı bir insanı, hiç de mağrur olmaya, övünmeye sevkedecek bir nesne değildi. Çünkü bu armada, boynunda çelenkten bir tasma bulunan, bir köpek resmi vardı.

Artık, Kral'ın, Fouquet'e arma hazırlarken ne düşünmüş olduğunu, kendisine ne kadar değer ve önem verdiğini bu olaydan anlayabiliriz.

Nitekim Henri, Fouquet'in yüzündeki berbat, kızıl çizgiyi görünce hiç aldırmadı. Tam tersine alayla karışık zâlim bir edâ ile:

— «Vah zavallı Fouquet vah!» Dedi. «Galiba senin yüzüne adamakıllı bir kırbaç indirmişler!»

Fouquet dişlerini sıkarak düzeltti:

— «Kırbaç değil, kılıçtı, Majeste...»

— «Canım, ha kırbaç olmuş, ha kılıç... Ne fark eder?.. Mesele, suratında çok kötü bir iz bırakmış olmasında... Bu iz uzun bir süre çıkmaz, bilir misin? Seni bu hâle sokanın eli pek hafif değilmiş yâni...»

Kral'ın, kılıç darbesini kimden yediğini sormamış olması, Fouquet'in dikkatini çekti. Bu durum Kral'ın bu işi yapanı pekâlâ tahmin ettiği hâlde şimdilik bilmezlikten gelmeyi tercih ettiğini gösteriyordu. Fouquet de suratını bu hâle koyanın adını söylemekten

çekindi ama, alaylı bir tebessümle kendisini seyreden Jehan'a dik dik bakmaktan da kendini alamadı. Sonra tehdit dolu bir tavırla:

— «Merak etmeyin, Majeste...» Dedi. «Bir gün elbet ben de, bana bu oyunu oynamış olanla karşılaşacağım ve o zaman emin olun ki benim elimin bırakacağı iz de hatırı sayılır cinsten olacak... Öyle ki sillemi yiyen, bir daha yerinden kalkmayı başaramayacak...»

Jehan, Pardaillan'a döndü, tiksindiğini belirten bir edâ ile:

— «Şu aşağılık herife bakın, bir de böbürleniyor...» Dedi.

Kral da yapmacık bir acımayla Fouquet'e seslendi:

— «Sen git de yaranı tedavi ettir, Fouquet... Benim hekimi bul da seni insan içine çıkabilecek bir hâle getirmesini emrettiğimi söyle...»

Sonra Yüzbaşı'ya dönerek ilâve etti:

— «Siz de hemen Louvre'ye dönün, Praslin!..»

Yüzbaşı, disipline düşkün bir adamdı. Emri alınca derhal itaat etmesi gerekirdi ama, birkaç saniye duraklamaktan kendini alamayıp saygılı bir tavırla sordu:

— «Peki, Majeste ne yapacaklar?»

— «Siz gidin. Beni merak etmeyin dostum... Bu iki yiğit asîlzâde beni korumak üzere burada bulunuyor...»

— «Şu hâlde içim rahat gidiyorum Majeste... Onların ikisinin bir tabura bedel olduğunu gözlerimle gördüm.»

— «Bir orduya, deyin Praslin... Bir orduya... Böyle derseniz, gerçeğe daha çok yaklaşmış olursunuz.»

Praslin, Kral'ın önünde saygıyla eğildikten sonra, Majeste'nin ağzından çıkan büyük takdir sözlerini kılları bile kıpırdamadan dinlemiş olan iki kahramanı da nezaketle selâmladı. Nihayet adamlarına dönüp komutunu verdi:

— «İleri, marş!..»

Kral, askerlerin tamamen gözden kaybolmasını bekledi. Arbre-Sec Sokağı, yeniden derin bir sessizliğe gömülmüştü. Müthiş dövüşü seyretmek için açılmış olan pencereler birer birer kapanmış, ayın soluk ışığıyla loş bir aydınlığa bürünmüş bulunan sokak, tamamen ıssızlaşmıştı.

Nihayet Dördüncü Henri'nin neşeli sesi yükseldi:

— «Haydi bakalım, şimdi de sıra bizde... İleri, marş!.. Talihin bana bahşettiği şahane muhafızlarla, güzel şehrimde bir gezinti yapayım...»

Pardaillan ciddî bir tavırla:

— «Majeste, ben ve arkadaşım, emirlerinizde olduğumuzu bildiririz,» dedi.

Kral, kurnaz kurnaz gülerek:

— «Evet ama, bu emirler işinize gelmek şartıyla... Fakat, doğrusunu söyleyeyim mi? Sizin gibi değerli arkadaşlar kolay kolay bulunmaz.»

Dördüncü Henri, Şövalye'nin koluna girmişti. Yürürken, muhakkak birisinin koluna girip yaslanmak da Kral'ın tuhaf âdetlerindendi. İki arkadaşını, yavaş yavaş Louvre yönüne götürüyordu. Kendini pek keyifli hissediyor ve bu gece gezintisinden son derece memnun görünüyordu. Ne solunda yürüyen delikanlının kendisine yaptığı hakareti ve saldırmaya kalkışmasını; ne Pardaillan'ın itaatsizliğini ve ters ters cevaplar vermiş olduğunu, ne de jandarmalarla yapılan boğuşmayı hatırlar göründü. Bunlara dair en ufak bir îmâda bile bulunmadı. Bütün bunlar, sanki

[illegible] silinmiş veya hiç olmamış şeylerdi. Son derece samimî bir edâ ile konuşuyor, sık sık şen kahkahalar atarak şundan bundan anlatıp duruyordu...

*

Abre-Sec Sokağı'nın ortasında, Birinci François çağından kalma Trahoir Çeşmesi vardı. Gecenin bu saatinde, çeşmenin çevresindeki gölgeliğe sinmiş üç karaltı ellerinde hançerleri, hiç kıpırdamadan ve ses çıkarmadan duruyor; çeşmeye doğru konuşa konuşa gelmekte olan üç adamı kolluyordu. Bu üç adam, o günün sabahında Yiğit Jehan'ın kapısı önünde, kendisini görmek için tereddütler, korkular geçiren üç silâhşor: Escargasse, Gringalle ve Carcagne'ydi.

Az önce de belirttiğimiz gibi, Kral, Pardaillan'ı sağına almış ve onun koluna girmişti. Yiğit Jehan da Henri'nin solunda yürüyordu. Çeşmeye yaklaştıkları zaman Dördüncü Henri ile Şövalye, sokağın sağına yanaştılar ve çeşmeyi solda bırakarak geçtiler. Fakat sokak burada çok daraldığı için Yiğit Jehan, biraz beklemek zorunda kaldı. Kral'la Pardaillan, hiçbir şeyin farkında değillerdi ve konuşuyorlardı. Delikanlı ise çizmesinin mahmuzunu düzeltiyormuş gibi yaparak orada bekleyen üç karaltıya birkaç kelime fısıldadı ve sonra da tasasız bir tavırla çeşmeden uzaklaşıp Kral'la Pardaillan'a yetişti. Sonra hep birlikte sola dönerek Saint-Honoré Sokağı'na girdiler.

Yiğit Jehan'la yanındakiler uzaklaşınca üç arkadaş, saklandıkları kuytuluktan meydana çıkmışlardı. Üçü de ölüm tehlikesi atlatmışçasına sararıp solmuştu.

Escargasse söylendi:

— «Vallahi ucuz kurtulduk!..»

Carcagne de ilâve etti:

— «Az kalsın, reise saldıracaktık desenize!..»

Gringalle de derin bir nefes alarak söylendi:

— «Allah korudu! Saldırsaydık, üçümüzü de haklar, leşlerimizi şuracıkta bırakırdı.»

Escargasse:

— «Aman, sus, Gringalle!» Dedi. «Bunun lâkırdısı bile içimi ürpertiyor!»

— «İyi ama canım, bu gelenler arasında onun bulunduğunu bilmek için insanın kâhin olması lâzım...»

— «Ben size söylemedim mi? Dikkat edin, bu ses, onun sesine benziyor demedim mi?»

— «O bizim sesimizi bile duymadığı hâlde, bizi eliyle koymuşçasına buldu...»

— «Heyecandan öleceğim. Geceleri de kedi gibi görüyor yahu!..»

Oraya yağlı bir kuyruk yakalamak için sinmişlerdi. Emeklerinin boşa gitmiş olmasına canları sıkılmıyor değildi ama, ucuz kurtulmuş oldukları için de memnundular.

Escargasse tekrar söze başladı:

— «Eh, şimdi emri duydunuz ya... Öteki iki arkadaşına görünmeden onları gözden kaçırmayacağız. Bir yandan da işaret verir vermez saldırıya hazır bir durumda olacağız!..»

Gringalle:

— «Bana öyle geliyor ki esaslı bir dövüş olacak!» Dedi.

Carcange de düşüncesini belirtti:

— «Eh... Herhalde verimi de ona göredir. Onun, öyle enti püften işler için harekete geçtiğini hiç gördünüz mü?..»

Üç ahbap çavuşlar bir yandan fısıl fısıl konuşur-

[illegible] öte yandan da duvar diplerine, kuytu köşelere sığınarak, ayaklarının ucuna basa basa ve en ufak bir gürültü bile çıkarmamaya dikkat ederek, önlerinde giden üç adamın peşine düştüler... Bu arada da bütün dikkatlerini, önde gidenlerin en ufak hareketlerini bile gözden kaçırmamaya verdiler...

Kral ve beraberindekiler sola dönmüş ve Louvre'nin arka taraflarından Tuileries Sarayı'na giden Echelle Sokağı'na sapmışlardı. Bu sokakta Paris Piskoposu'nun bir işkence merdiveni vardı. Din mahkemesi dinsizlikten ötürü mahkûm ettiği suçluları bu merdivene getirerek cezalandırırdı...

Kral Dördüncü Henri işkence merdiveninin önünde bir an durduktan sonra, turistlere bilgi veren bir rehber edâsıyla anlatmaya başladı:

— «Henri de Malestroit, 1344 yılında zincire vurulduktan sonra tıpkı buna benzeyen bir merdivene bağlanmış, taş yağmuruna tutularak öldürülmüştü!..»

Kral, biraz sustuktan sonra ilâve etti:

— «Henri de Malestroit'in suçu neydi bilir misiniz?.. Kral'a isyan etmek!..»

Şövalye'yle Yiğit Jehan ister istemez irkildiler... Bu, tehdit dolu bir imâ idi.

Pardaillan, sakin ve tıpkı Kral gibi tasasız bir tavırla söylendi:

— «Çok şükür, günümüzde artık bu çeşit canavarca işkenceler uygulanmıyor!..»

Jehan da ilâve etti:

— «Hattâ Kral'ın canına kastetmeye kalkışanlara bile...»

Dördüncü Henri, bir an durduktan sonra:

— «Evet bu işkence artık kullanılmıyor. Bunun

yerine çarmıh işkencesi var...» Dedi ve hemen yürümeye koyuldu.

Kral'la arkadaşlarını arkalarından adım adım izleyen üç ahbap çavuşlar da durmuşlar, onları uzaktan gözetliyorlardı...

Escargasse, merakla sordu:

— «Merdivenin önünde ne halt ediyorlar?»

Gringalle, garip bir hüzünle:

— «Bilmem ki!» Dedi. «Kendini bilen, derli toplu insanlar, işkence âletlerinin önünde durup da onları seyretmekle vakit geçirirler mi? Sanki şu mendebur merdivenin görülecek nesi var?.. Ben ne diyorum biliyor musunuz? Bu çeşit işkence âletlerini böyle merakla seyredenleri yakalamalı. Mademki hoşlarına gidiyor, onlara, seyrettikleri âletin işkencesini birkaç saat tattırmalı... Bak bakalım bir daha böyle işkence âletlerini seyretmeye kalkışırlar mı?..»

Carcange atıldı:

— «Yerden göğe kadar hakkın var azizim! Doğrusu ben, birkaç saatimi bu mendebur âletlerden birinin üstünde geçirdiğim için, şimdi bunların bulunduğu yollardan geçmek bile istemiyorum.»

Escargasse de arkadaşının düşüncesine katıldı:

— «Al benden de o kadar!..»

Bu sırada, peşinde oldukları gece yolcularının tekrar yola düzüldüklerini görmüş, yine binbir ihtiyatla onları arkalarından izlemeye koyulmuşlardı...

Böyle, sessiz sadasız yürürlerken Carcangne birdenbire fısıldadı:

— «İyi ama biz Concini'yi unuttuk!.. O, bizi bekliyor!..»

Escargasse de:

— «Aa!.. Sahi! Ben de tamamiyle unutmuştum...» Dedi.

Gringalle, sert bir tavırla:

— «Çatlayıncaya kadar beklesin!» Dedi. «Şimdi reisimizin emrindeyiz. Concini de kim oluyormuş?»

Escargasse tasdik etti:

— «Doğru! Doğru söylüyor!.. Bizim Jehan'ımız var! Yiğitler yiğidi Jehan'ımız!.. Concini biraz beklerse patlamaz ya!..»

— «Escargasse, ben de sizinle aynı fikirdeyim ama Concini'nin de bizim için önemsiz bir adam olduğunu söyleyemeyiz sanırım! Geçimimizi asıl onun sayesinde sağladığımızı unutmayalım! Gerçi Jehan başkanımızdır, onun emirlerini yerine getirmek, boynumuzun borcudur. Fakat Concini'yi de hiç ihmale gelmez, iki gözüm... Onu da idare etmek lâzım!..»

— «Bu lâfın doğru Carcagne! Onun için, şu iş biter bitmez hemen Concini'ye dönüp, onu kandıracak bir yalan buluruz.»

— «Dikkat! Önümüzdekiler durdular!..»

— «Vay canına! Onlar nerede durdular öyle?.. Sarayın kapısı değil mi orası?..»

— «Yoksa bizim başkan bizleri de saraya mı sokacak dersin?..»

— «Gözümüzü açalım ahbaplar! Asıl önemli dakika geldi çattı galiba!..»

Dördüncü Henri, Louvre Sarayı'nın arka kapılarından birinin önünde durup, bir süre yanıbaşında birer asker gibi dikilen iki yol arkadaşına hayranlıkla baktı. Sonra birdenbire elindeki anahtarı kapının kilidine soktu. İki adama, içeride kendilerini yakalamaya hazır asker bulunmadığını isbat etmek istercesine kanadı ardına kadar açıp, onlara içeriyi göstererek nazik bir edâ ile:

— «Mösyöler,» dedi. «Beni buraya kadar uğurladığınızdan ötürü çok teşekkür ederim!»

Sonra Pardaillan'a dönerek birdenbire ciddileşti ve:

— «Ben, yalnız, size birçok şey borçlu olduğumu hatırlıyor, bundan başka da hiçbir şey hatırlamak istemiyorum. Olup biten herşeyi unuttum gitti!» Dedi.

Pardaillan eğilerek tebessümünü gizledikten sonra oldukça dokunaklı bir nezaketle:

— «Mademki Majesteleri bana örnek oluyorlar, şu hâlde ben de kendileri gibi yapacak ve hepsini unutacağım!» Dedi.

Kral: *«Ama sen de epey kabalık yaptın!..»* Demek isteyen bu imâli sözlere karşılık vermekten çekindi ve Jehan'a döndü:

— «Size gelince delikanlı... Ben sizi tanımıyorum. Fakat sizi affedeceğime söz verdim. Bu bakımdan kusurlarını bağışlıyorum! Yalnız, bana inanın ki Paris'in havası size yaramayacak! Biraz diğer eyaletlere geziye çıkarsanız, sizin için çok yararlı olur düşüncesindeyim!..»

Yüzünün rengi uçan Jehan, soğukkanlılığını kaybetmemek için büyük bir çaba harcadı. Selâm vermek için eğildi ve tekrar doğrularak, kendisine söylenmek istenen şeyleri anlamamış gibi:

— «Kral hazretlerine minnettarım. Yazık ki şimdilik Paris'te işlerim var!» Dedi.

Kral şaşalayıp göz kırptı ve oldukça soğuk bir tavırla söylendi:

— «Şu hâlde öyle davranınız ki bir daha sizden bahsedildiğini işitmeyeyim!..»

Henri bu sözden sonra Pardaillan'a dostça bir selâm verdi ve hemen içeriye dalarak delikanlının cevabını beklemeden, kapıyı kapadı.

PARDAILLAN VE JEHAN

Kral kapıyı kapayınca, Pardaillan'la Jehan, çok cesur adamlar olmalarına rağmen, ağır bir yükten kurtulmuşçasına derin bir nefes aldılar.

Şövalye, genç arkadaşına dönerek samimî bir tavırla sordu:

— «Buraya gelinceye kadar hep, tevkif edileceğimizi bekliyordunuz değil mi?»

Jehan aynı samimiyetle cevap verdi:

— «Evet Mösyö. Ya siz, de aynı şeyi beklemiyor muydunuz?»

— «Hayır! Ben böyle bir şey beklemiyordum! Fakat Kral, işkence merdiveninin önünde bizi birdenbire durdurup da mânalı mânalı konuşmaya başlayınca, benim de içime bir kuşku girmedi değil... Şimdi düşünüyorum da diyorum ki bu imâların beni tam tersine rahatlatması gerekirdi... Çünkü sizden başka hiçbir şekilde öcünü alamayacağını anlayan Kral, hiç değilse işkencenin lâfını etmek suretiyle sizi ürkütmeye ve böylece kendince intikam almaya kalkışmıştı...»

— «Yok canım?..»

— «Evet. Bu onun huyudur. Kral'ın kendisine epey sıkıntı veren ve başına bir hayli dert çıkaran, Dük de Guise'nin kardeşi Dük de Mayenne'den nasıl intikam aldığını biliyor musunuz?»

— «Hayır, bilmiyorum. Fakat bana anlatmak lütfunda bulunacağınızı sanırım.»

— «Öyleyse dinleyin... Dük de Mayenne'nin pek şişman bir adam olduğunu herhalde işitmişsinizdir.

Dük, Kral'la barışmaya geldiği gün, Kral kendisini sarayın upuzun koridorlarında bir uçtan öbür uca dolaştırmaya başlamış... Bir yandan da konuştuğu için pek tabiî olarak Mayenne de ona cevap yetiştirebilmek amacıyla peşinden ayrılamıyor, o da Kral'la birlikte koridorun bir başından bir başına, kan ter içinde, soluk soluğa koşup duruyormuş... Bu acayip koşuşmalı konuşma, onbeş dakika kadar sürmüş ama, Mayenne de artık yorgunluktan düşüp bayılacak bir hâle gelmiş. Kral bu muzipliği daha uzatırsa belki de adamcağızın tıkanıp oracıkta kalıvereceğini düşünerek durmuş ve gülümseyerek kendisine demiş ki: *«Şimdi gidin dostum!.. Ve şundan da emin olun ki size bu yaptığım kötülükten başka bir kötülükte bulunacak değilim!..»*

Yiğit Jehan söze karıştı:

— «Dük, epey ucuz kurtulmuş...»

Pardaillan tekrar geçmişi hatırlamaktan ileri gelen dalgın bir tavırla:

— «Ucuz da lâf mı?» Dedi. «Ben öyle Kral'lar tanıdım ki Henri'nin bu tuhaf işkencesini mumla aratırlar. Halbuki bana kalsa, bu memleketin ne Kral'a, ne taca ve ne de tahta ihtiyacı vardır. Ben bu düşünceyi, kırk yıldan fazla bir zamandan beri gide gele aşındırdığım uçsuz bucaksız yollarda edindim. Halbuki herkes böyle düşünmüyor ve insan kitlelerinin ille de bir efendiye muhtaç olduklarına inanıyor... Diyelim ki bu düşünce doğru olsun! Mademki insanlar başlarına muhakkak bir efendi istiyorlar, ben bu efendinin Henri olmasını tercih ederim. Hiç değilse o iyi yüreklidir ve çoğunlukla dürüst hareket eder. Diğer Kral'lar için pek de aynı şeyi söyleyemem doğrusu... Zaten başkaları için yapmayacağım şeyleri Henri uğrunda yapmış olmamın sebebi biraz da budur...»

Yiğit Jehan, büyük bir memnunlukla dinliyor, arada sırada başını eğerek aynı düşüncede olduğunu belirtiyordu...

Pardaillan bir süre dalgın kalakaldı. Sonra düşüncelerinden sıyrılmış gibi gözlerini genç arkadaşına dikip sordu:

— «Ya Kral bizi yakalatmak isteseydi, ne yapardınız?..»

Jehan, cevap yerine elini kaldırıp, yüksek sesle gecenin karanlığına seslendi:

— «Gelin buraya!..»

Daha bu emir ağzından henüz çıkmıştı ki Gringalle, Escargasse ve Carcagne yerden bitercesine beliriverdiler. Reislerinin önüne kadar geldiler. Elleri kılıçlarının kabzasında, başları dik ve topukları bitişik vaziyette, hareketsiz durdular. Gözlerini delikanlıya dikmiş, sonsuz hayranlık ve sadâkat ifade eden gözlerle bakıyorlardı.

Delikanlı, Şövalye'nin onları iyice seyretmesine fırsat bıraktıktan sonra sordu:

— «Ee?.. Buna ne dersiniz?»

Şövalye bir şey söylemedi ama, düşüncesini hafif bir hayret ışığı çakarak belirtti. Bu cevap, şüphesiz, yeteri kadar açıktı.

Çünkü, üç arkadaşının mağrur bir edâ ile göğüslerini kabarttıkları görüldü. Genç başkanları, onları bir süre bakışlarıyla okşadıktan sonra bu resmî duruşlarını bırakıp rahat edebileceklerini gösterir bir işaret yaptı ve Pardaillan'a dönerek ciddî bir tavırla söylendi:

— «Kral, şimdi benim için saygıdeğer bir insan olmuştur... Sebebini siz de biliyorsunuz!..»

Ve bir an durduktan sonra ilâve etti:

— «Ancak, onun aleyhinde hiçbir teşebbüste bulunmamaya karar vermem, kendimi savunmadan, koyun gibi boğazlatmaya göz yumacağım anlamına gelmez! Öyle yağma yok! Eğer Kral beni yakalatmaya kalkışsaydı bu delikanlılarla beraber savunmaya geçerdim. Ve size yemin ederim ki iş bu noktaya vardıktan sonra galip gelmesek bile ölümüzden başka bir şey elde edemezlerdi.»

Pardaillan son derece kurnaz bir gülümseyişle söylendi:

— «Pek doğru! Zaten ben, bu adamlar peşimize takıldıkları andan itibaren maksadınızı anlamıştım. Ve ne yalan söyleyeyim, ben de sizin yerinizde olsam başka türlü hareket etmezdim!..»

Şövalye, bu konuşmadan pek fazla bir şey anlamayan üç silâhşora döndü. Ayrı ayrı her birinin gözlerinin içine bakarak sordu:

— «Bizden ayrılıp Louvre Sarayı'na giren ve sizin üstüne çullanmak istediğiniz arkadaş kimdi, bilmiyorsunuz demek ha?.. Şu hâlde ben size söyleyeyim. Bu arkadaş, Kral'dı. Şimdi artık bunu bildiğinize göre, size bir soru daha sorayım: Başkanınız sizlere, ona saldırmak üzere emir vermiş olsaydı, kendisinin Kral olduğunu bile bile, bu emre boyun eğer miydiniz?»

Jehan, Şövalye'nin bu soruyu hangi amaçla sorduğunu anlamıştı. Şöyle biraz geri çekildi. Ellerini göğsünde kavuşturdu ve verilecek cevabın ne olduğundan emin, gülümseyerek beklemeye koyuldu...

Üç ahbap çavuşlar, şaşkın, birbirlerinin yüzlerine baktılar. Bu şaşkınlıkları, ne cevap vereceklerini düşündüklerinden değil, başkanlarının Kral'la yanyana, arkadaşça dolaştığını işitmiş olmalarından ileri geliyordu... Fakat, nihayet kendilerini toparladılar ve Gringalle söze başlayıp dedi ki:

— «Birkaç yıl oldu... Beni tevkif etmişlerdi. Annemle, benden küçük olan kızkardeşim o sıralarda hastaydılar. Gerçi ben serüven düşkünü bir adamımdır ama annemle kızkardeşimi çok severim. Çünkü onların, benden başka dayanakları yoktur. Onlar hasta oldukları sırada benim deliğe tıkılmamın ne korkunç bir şey olduğunu ve beni nasıl çileden çıkardığını bilemezsiniz. Aksi gibi hastalıkları da bulaşıcıydı ve kimse yanlarına girmeye cesaret edemiyordu. Hapisaneden çıktığım zaman ikisinin de çoktan ölmüş olduklarına inanıyordum. Dünyadan ümidimi kesmiştim. Halbuki, kimsenin yapmak istemediği, cesaret edemediği şeyi, Mösyö Jehan yapmış!.. İki hastamı da benim elimden gelmeyecek kadar mükemmel bir şekilde tedavi etmiş ve ikisini de bir an olsun muhtaç durumda bırakmamış. Ne yazık ki ihtiyar annem, hastalığın verdiği dermansızlığa dayanamayıp öldü. Mösyö Jehan, onun için mükemmel bir cenaze töreni yaptırdı. Allaha şükürler olsun, kızkardeşim kurtuldu. Ben size Mösyö Jehan'ın, dünyanın iyiliksever insanı olduğunu gösteren bunun gibi daba bir sürü örnek verebilirim. İşte bu yüzden biz, Mösyö Jehan emrettiği zaman, gözümüzü kırpmadan ateşe bile atılırız!..»

Yiğit Jehan, yüzüne karşı övülmekten duyduğu sıkıntıyla, Gringalle'yi tersledi:

— «Budala! Bu saçma sapan hikâyelerle Şövalye'nin kafasını ne diye şişiriyorsun?»

Pardaillan, yumuşak bir edâ ile söze karıştı:

— «Yok, yok, azarlama... İyi etti de anlattı. Doğrusu, söylediklerine pek ilgi duydum. Eee... Şimdi ne yapmak niyetinde olduğunuzu sorabilir miyim?»

Yiğit Jehan çok önemli bir soru karşısında kalmışçasına irkildi ve kesin bir tavırla:

— «Yanımda böyle gözüpek arkadaşlar olduktan

sonra, dünyaya kafa tutabilirim,» dedi. «Öyle de yapacağım... Her ne pahasına olursa olsun, kendime yükseliş yolunu açmam lâzım... Yükselip bir mevki sahibi olmak zorundayım. Ya da mahvolup gitmem benim için kaçınılmaz bir şey...»

Pardaillan, soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Korkarım ki bu ikinci son sizi bekliyor!»

Jehan aklının karmakarışık düşüncelerle dolu olduğunu gösteren hırçın bir kahkaha attıktan sonra, heyecanlı bir edâ ile:

— «Hiç önemi yok!» Diye bağırdı. «Bana neler söylediğini duymadınız mı? Kral'ın kızıymış, mösyö... Laf mı bu? Bir Kral kızı!.. Mademki bir kere gözlerimi bu kadar yükseklere kaldırmak çılgınlığını yaptım. Onun seviyesine yetişinceye kadar yükselmek zorundayım. Bu işte ya başarıya ulaşırım ya da ölürüm.»

Pardaillan bir an dikkatle ona baktıktan sonra acımış gibi kendi kendine mırıldandı:

«Zavallı delikanlı!..»

Ve yüksek sesle söylendi:

— «Bir kere işin içine aşk karıştı mı, bir kral kızıyla bir dilenci kızı arasında fark olmaz. Bu sözüm hiç aklınızdan çıkmasın. Kimbilir, belki bunu hatırlayıp tamiri imkânsız bir hatâda bulunmaktan çekinirsiniz. Şimdilik Allahaısmarladık... Bakın saat, gece yarısını çaldı. Gidip biraz dinlenirsem fena olmayacak!..»

Jehan derhal atıldı:

— «Sizi böyle bırakabilir miyim? Ancak evinizin kapısına kadar uğurladıktan sonra terkedebilirim, mösyö...»

Sonra her zamanki uluorta hareketlerine hiç uymayan, samimî bir utangaçlıkla ilâve etti:

— «Tabiî, izin verirseniz...»

Pardaillan gayet nâzik:

— «Bu benim için büyük bir zevk olur.»

Dedikten sonra, hâlâ karşılarında duran üç silâhşora dönerek gayet dost bir tavırla:

— «Geceniz hayırlı olsun, çocuklar!» Diye bağırdı.

Jehan da hemen ilâve etti:

— «Duydunuz ya... Haydi şimdi işinize gidin bakalım... Artık size ihtiyacım yok... Geceniz hayırlı olsun!»

Üç silâhşoru şaşkınlık içinde orada bırakarak, aldırmadan Pardaillan'ın yanına geçti. İkisi de ağır adımlarla oradan uzaklaştı.

Üç ahbap çavuşlar orada bir an öyle kalakaldılar. Aralarında kısa bir fiskos geçtikten sonra delikanlının arkasından seğirttiler...

— «Heey! Mösyö Jehan! Bir dakika! Bir dakika!»

Delikanlı, ters bir tavırla dönüp azarladı:

— «Böyle boğazlanıyormuşçasına, dahalar gibi ne böğürüyorsunuz?..»

Üçü de korku içinde duraklamıştı. Söylemek istedikleri şeyin. delikanlının boşuna gitmeyeceğinden çekiniyor olacaklardı ki, tereddüt ediyor, birbirlerini teşvik için dirsekleyip duruyor, fakat hiçbiri ağız açamıyordu. Jehan, kendilerini tanıdığı için, bu durumun uzayıp gideceğini kestirerek bağırdı:

— «Ne o? Dilinizi mi yuttunuz? Escargasse, senin dilinin altında bir bakla var... Hele şu baklayı ağzından bir çıkarıver bakalım!..»

Escargasse, içlerinde, ağzı en gevşek olanıydı. Hemen atılarak:

— «Şey!.. Şey, efendim... Concini meselesi var da...» Diye kekeledi.

Jehan kızarak:

— «Concini meselesi de neymiş? Cehennemin dibine kadar yolu var keratanın... Aptal herif sen de... Hem bunu anlatmak için başka zaman mı kalmadı? Yarın konuşuruz...» Diye söylendi ve gerisin geriye döndü:

Escargasse bağırdı:

— «Ama yarın çok geç olacak, reis!.. Yapacağımız işi biraz sonra yapacağız!»

Jehan uzaktan cevap verdi:

— «Sizin işinizden bana ne? Yarın anlatırsınız işte...»

CONCİNİ'NİN YENİ AŞKI

Üç ahbap çavuşlar, Jehan'ın birdenbire kendilerini orta yerde bırakıp gitmesinden ötürü büyük bir endişe içindeydiler. Şaşkın şaşkın şöyle söyleniyorlardı:

— «Öp babanın elini!»

— «Hoppala!»

— «Çıkabilirsen çık bakalım, şimdi işin içinden!..»

Kendini ilk toparlayan, yine Escargasse oldu. Upuzun kollarını, Tanrıyı şahit tutuyormuşçasına göğe kaldırdıktan sonra kesin bir karar vermiş bir insan tavrıyla:

— «Eh,» dedi. «Bizden günah gitti. Kendisine anlatalım diye yırtındık ama, kafasına bir kere gitmeyi koymuş. Kimseyi dinlemiyor vesselâm... Artık ne olacaksa olur.»

İki arkadaşı da başlarını sallayarak bu sözleri söylemekte yerden göğe kadar haklı olduğunu belirtti. Ama buna rağmen endişelerini de bir türlü yenememişlerdi.

Escargasse, böyle durup çene çalmakla işi halledemeyeceklerini düşünerek:

— «Gidelim,» diye seslendi. «Sinyor Concini, artık kendisini sipsivri ortada bıraktığımızı sanmış, meraka düşmüştür.»

Bu söz üzerine hemen harekete geçtiler. Hızlı adımlarla ve herhalde alışkanlıktan olacak, duvar diplerinden sürüne sürüne, gizlene gizlene yürümeye

başladılar. Bir yandan ortalığı kolluyor, bir yandan da fısıl fısıl konuşuyorlardı:

— «Bana öyle geliyor ki, Mösyö Jehan, söyleyeceklerimizi dinlemediğine çok pişman olacak!..»

— «Neden pişman olacakmış? Onun bu işle ne ilgisi var? Ah, sen yok musun, Gringalle, sen her zaman böyle uğursuz lâflar eder durursun!»

— «Carcagne'nin hakkı var. Arbre-Sec Sokağı'nda bir tek kız yok ya... Bir sürü kız var. Sende birazcık akıl olsa, böyle saçma lâflar etmezsin be Gringalle!»

— «Orası öyle, ama...»

— «Aması ne? Sinyor Concini, göz koymak için bula bula bizim Jehan'ın yavuklusunu mu buldu? Herhalde başka bir kızdır bu... Ama bu sokak meselesi benim de bir parça zihnimi kurcalıyor doğrusu...»

— «Ben de onu söylüyorum ya işte... Bu yüzden reise şu meseleyi haber verebilseydik, içimiz daha rahat olurdu, diyorum...»

— «Eh, canım, suç bizde mi? Kendisi bizi dinlemek istemedi...»

— «Ne olursa olsun, işin ucunda ölüm yok ya... Yanlış bir iş yaparsak, sonradan tamir etmeye çalışırız...»

Escargasse, bir an sustuktan sonra söylendi:

— «Bizim Jehan'ı duydunuz mu ne dedi? Yavuklusu, Kral'ın kızıymış!..»

— «Duymaz olur muyuz? Lâfa bak... Seninkisi kulak da, herkesinki kepçe mi?»

Bu sözü Carcagne söylemişti. Gringalle de atıldı:

— «Bizim reisin de gözü hep böyle yüksekler-de...»

Escargasse atıldı:

— «Ne demek istiyorsun? Aptal, sersem herif!»

— «Demek istiyorum ki...»

Escargasse, öfkeyle arkadaşının sözünü kesti:

— «Yâni bir kral kızı, bizim Yiğit Jehan'a çoktur demek istiyorsun öyle mi? Ağzını topla! Ona on kral kızı fedâ olsun!.. Aksini söylemeye cesaret edecek varsa haddini bildirir, kulaklarını kesip köpeklere atarım vallahi!..»

Az kalsın, hiç yoktan kavgaya tutuşacaklardı. Bereket versin ki gözetlemekle görevlendirildikleri Arbre-Sec Sokağı'na ulaşmış bulunuyorlardı. Artık gevezeliği bırakmaları ve gürültü çıkarmamaya dikkat etmeleri lâzımdı. Üç ahbap çavuşlar, her zaman üzerlerine aldıkları görevi gereği gibi başarıp, aldıkları parayı hak etmeye çalışırlardı. Nitekim bu işe de olanca dikkat ve gayretleriyle giriştiler.

Sokağı bir baştan bir başa hızla taradılar. Courbâton Çıkmazı'nı da çabucak gözden geçirdiler. Sonra Bertille'nin evi önünde bir süre durdular...

Courbâton Çıkmazı da, Arbre-Sec Sokağı gibi sessiz ve ıssızdı. Burada yalnız insanlar değil, eşya da uyumuşa benziyordu.

Gözetlemek emrini almış oldukları evin çevresinin tamamen boş olduğuna iyice kanaat getirince hızla Saint-Honoré Sokağı'na yöneldiler ve Concini'nin evine girdiler.

Uşaklar, kendilerini, hemen orta büyüklükte, iyi döşenmiş bir yazı odasına soktular. Bu odada genç bir adam, sinirli ve sabırsız adımlarla üç aşağı beş yukarı dolaşıp duruyordu.

*

Léonora Galigaï, Kraliçe'nin odasından çıktıktan sonra, dışarıda kocası Concino Concini'yi buldu.

Adam sabırsızlıkla Marie de Médicis'in huzuruna kabul edilmeyi bekliyordu.

Fransa sarayında büyük bir rol oynamaya başlamış olan Concini, orta boylu, düzgün yapılı, henüz genç denebilecek bir adamdı. Geniş bir alnı, şakaklarına hafifçe kır düşmüş saçları ve kıpkırmızı dudaklarının üstünde siyah, ince bir bıyığı vardı. Onun da, tıpkı karısı gibi, en fazla dikkati çeken tarafı çok güzel, parlak, zeki ve büyüleyici gözleriydi. Bu gözler sâyesinde yüzüne, derhal, istediği anlamı verebiliyordu. Bütün hareketleri, kendisinin mağrur bir kimse olduğunu gösteriyordu. Giydiğini kendine yakıştırmayı bilen, gayet göz alıcı bir adamdı.

Léonora, kocasını görünce ona, içlerinde derin bir aşk okunan gözlerle baktı.

Halbuki Concini, ona karşı son derecede ilgisiz ve aldırışsızdı. Bir yandan bıyıklarıyla oynarken, yavaşça karısına yaklaştı. Sonra, âdetâ yabancı bir insanla konuşuyormuşçasına soğuk bir ciddiyetle:

— «Léonora,» dedi. «O delikanlı eve geldi. Sizin tembihlerinizi gözönünde tuttum ve kendisiyle karşılaşmaktan kaçındım. Şimdi hâlâ beni bekliyor olmalı...»

Léonora'nın göğsü büyük bir heyecanla inip kalktı. Hafifçe içini çektikten sonra gayet sâkin bir sesle cevap verdi:

— «Bu işin böyle olması için, çok önemli sebepler vardı Concino...»

— «Para ile iş gördürdüğümüz bu serseriyi daha uzun süre yanınızda tutacak mısınız? Benim bugün ona ihtiyacım var...»

Léonora, dudaklarında sinsi bir gülümseyiş belirerek, müthiş bir soğukkanlılıkla cevap verdi:

— «Yazık! Bundan sonra ona iş gördüremeyece-

ğinizden pek korkarım. Eğer kendisini yarın da göremezseniz, bir daha hiç görmemeniz mümkündür. Böyle daha iyi değil mi? Küstahlığı ve gururuyla epey canınızı sıkmış olan bu hayduttan, bir çırpıda kurtuluvereceksiniz işte...»

Concini'nin yüzünde bir sevinç ifadesi belirdi. Hafifçe gülümseyerek yavaş sesle sordu:

— «Ne o? Kendisine pek önemli bir görev vermişe benziyorsunuz...»

Léonora, biraz önce çıkmış olduğu kapıya gizli gizli baktıktan sonra, dudaklarının ucuyla fısıldadı:

— «Nihayet kendisine de kabul ettirdim. O iş, bu akşam olacak...»

Concini, heyecandan sapsarı kesildi. Elini alışkanlıkla, buz gibi ter damlalarının belirdiği alnına götürdü ve çevresine ürkek, korku dolu gözlerle bakındı.

Yapayalnızdılar... Marie de Médicis'e bütün varlığıyla ve körü körüne bağlanmış olan Caterine Salvagia, Kraliçe'siyle âşığının buluştukları daireye yabancı ve istenmeyen kimseleri sokmamaya çok dikkat ederdi. Bununla Léonora sarayda bir sürü casus bulunduğunu ve bu casusların en umulmadık zamanda, en umulmadık yerlerde beliriverdiklerini de pekâlâ biliyordu. Bunun için, tatlı bir tavırla kocasını paylad:

— «Kendinizi toplayın Concino'cuğum... Gülümsemeye çalışın... Belki bir gözetleyen vardır.»

Concini çabucak kendini toparladı. Yapmacık bir edâ ile gülümsedi ve son derece mâsum bir tavırla fısıldadı:

— «Bu işi Yiğit Jehan mı yapacak?»

— «Evet... Hatırlarsanız, bu serserinin küstah ve mağrur tavırlarına kızıp kendisini başınızdan uzak-

laştırmaya karar verdiğiniz zaman size sabretmenizi söylemiştim. Sebebi buydu. Bir gün bu işin olacağını, o zamandan sezmiştim.»

— «Şimdi anladım... Peki, herhangi bir aksilikten korkmuyor musunuz?»

— «Hiçbir şeyden korkum yok... Bütün tedbirlerimi ona göre aldım. Hiç merak etmeyin.»

Léonora bir an sessiz durdu. Sonra yüzünün anlamı değişti. Büyük bir çaba harcıyormuş ve kendini zorla tutuyormuş gibi bir tavır takınarak, acı bir tavırla söylendi:

— «İçeride sizi bekliyor. Gidiniz. Kendisini oyalamaya bakınız. Kararından caymamasını sağlamaya çalışınız.»

— «Merak etmeyin. İşi istediğiniz gibi idare edeceğim.»

Concini bu sözü, kendine olan sonsuz güvenine dayanarak söylemişti. Halbuki tavrında, mütemadiyen oynamakta olduğu oyundan yorulmuş, bitkinleşmiş bir hâl vardı. Sanki, Kraliçe'nin heyecanla beklediği bu buluşma, kendisine büyük bir sıkıntı verecekmiş, âdetâ onun yanına girmek istemiyormuş gibi davranıyordu.

Léonora, kocasını çok iyi tanırdı. Bu hâli, gözünden kaçmadı. Concini'nin Kraliçe ile sevişmekten bezmiş olmasına sevinmesi gerekirken, tam tersine endişelendi. Gerçi kocasına bu konuda hiçbir şey söylemedi ama, adamın neler düşündüğünü iyice anlamak istiyormuş gibi gözlerini bütün dikkatiyle Concini'nin gözlerine dikti...

Sonra umursamaz bir tavırla söylendi:

— «Bu gece nöbetçiyim, Louvre'de yatacağım!»

Concini'nin gözlerinde bir sevinç ışığı yanıp söndü. Léonora, bunun da farkına vardı. Fakat çok

kuvvetli iradesi sâyesinde yine hiçbir şey belli etmemeyi başararak son derece sâkin bir tavırla devam etti:

— «Siz de benim gibi Louvre'de yatarsanız daha iyi olur, kanısındayım. Neden olduğunu anlıyorsunuz tabiî...»

Concini hemen atıldı:

— «Ben sizinle aynı fikirde değilim. Tam tersine, herkesin, benim bu geceyi evimde geçirdiğimi bilmesi daha iyi olur düşüncesindeyim.»

Léonora bir an düşündükten sonra:

— «Doğru... Belki de hakkınız var,» dedi.

Concini, karısını inandırmış olmasından ötürü rahat bir nefes aldı.

Léonora ise içinden şöyle söylendi: *«Bu gece serbest kalacağına pek seviniyorsun ha?.. Eh, git bakalım, Concini, git !.. Randevuna koş, bakalım. Elbet bir gün, nereye gittiğini meydana çıkaracağım!»*

Sonra yüksek sesle konuştu:

— «Ama, sakın bu gece sokağa çıkayım demeyin! Hiç olmazsa...»

Kadın cümlesini yarıda kesti. Concini, soran gözlerle bakınca, Léonora devam etti:

— «Hiç olmazsa saat onbir buçuğa kadar evden ayrılmayın... O zamana kadar herşeyin bitmiş olacağını sanıyorum!»

Sonra birdenbire, kendini unutmuşçasına resmî konuşma tarzını bıraktı ve sevmeyen bir kocadan başka herkesi duygulandıracak olan ilgi ve endişe dolu bir tavırla ekledi:

— «Gerçi ben, herşeyi düşünüp hesap ettiğimi sanıyorum ama, ne olur, ne olmaz... Bir de bakarsın, kötü bir tesadüf, tatsız bir olaya yol açar. Onun

için kimse seni, saat dokuzla gece yarısı arasında sokakta gördüğünü söylememelidir. Dinle beni, Concini! Evinde kal!.. Hiç olmazsa üç saatçik sabret! Bu işte canımızın söz konusu olduğunu unutma, Concini!..»

Concini, kendisinden hiç beklenmeyen tatlı bir tavırla cevap verdi:

— «Bütün gece evden kımıldayacak değilim. Sana söz veriyorum ki hiçbir yere çıkmayacağım.»

Genç kadın, yapmacık uysallığı görünce, kocasının yalan söylediğini daha iyi anlayıp ürperdi ve son derece ümitsiz bir hâlde düşündü: *«Gidecek, gidecek ama, gözünü korkuttuğum için, gece yarısından sonra gidecek! Demek daha önümde vaktim var.»*

Ve titreyen bir sesle söylendi:

— «Haydi şimdi git de daha fazla bekletme, Concino!..»

Bu sefer Concini'nin yüzünde bir sıkıntı ifadesi belirdi. Bıyıklarıyla oynayan eli birdenbire aşağıya düştü. Kendine bir âşık görünüşü vererek zarif bir hareketle topukları üstünde döndükten sonra uzaklaştı.

Léonora, derin bir sevgi okunan bakışlarla onu peşinden takip etti ve kocası artık kendisini göremediği için, kendini tutmaya lüzum görmedi. Bütün kıskançlığı ve acısı, yüzünde belirdi.

*

Concini'nin girdiği odanın kapısının kapanmasıyla çıkan gürültü üzerine Léonora dalgınlığından uyandı. Hüzünlü hüzünlü başını salladı. Sonra çehresine tasasız bir ifade vermeye gayret ederek uzak-

laştı. Fakat bu ifade, kendisini seyredecek gözlere, içinden geçenleri sezdirmemek için yüzüne takılmış bir maske gibiydi...

Genç kadın yüreğinde zaptedilmez bir isyan kabararak, içinden söyleniyordu: *«Concino seviyor! Ben de şimdiye kadar bunun, bir türlü farkına varamadım. Hiçbir şey görmedim, hiçbir şey sezmedim. Nasıl oldu da gözlerim bu derece kapandı? Nasıl oldu da beni bu kadar aldatabildi? Yoksa aklımı mı kaçırıyorum? Hayır... İmkânı yok, yanılmış olamam! Onu ben de tanımazsam, kim tanıyacak? Onun muhakkak gözlediği bir şey var... Ama, ne?.. Gerçek bir sevgi mi, yoksa geçici bir gönül eğlencesi mi? Ne olursa olsun, ikisi de aynı kapıya çıkar. Her iki durum da tehlikeli... O kadar ki bunların kesinlikle önüne geçilmesi lâzım. Marie'nin dul kalıp bütün Fransa'da tek başına hüküm sürme imkânına kavuşacağı bir sırada Concino'nun gidip başkalarıyla sevişmesine göz yumabilir miyim? Kraliçe'yi bu karışıklık zamanında biz idare edecek, çekip çevirecek ve çıkarlarımızın gerektirdiği şekilde kullanacağız. Bu sıralarda onun yanından hiç ayrılmamamız lâzım. Acaba Concino'nun sevdiği kadın kim? Saraylı kadınlardan biri olsaydı, imkânı yok gözümden kaçmazdı... Herhalde başka birisi... Kim olduğunu bir öğrenirsem, vay onun hâline! Zaten kocamın Marie ile sevişmesine göz yummanın bana neye mal olduğunu bir ben bilirim, bir de Tanrı... Bu yetmiyormuş gibi, bir başkasıyla da sevişmesine asla göz yumamam! Anlaşılan bu gece Concino, sevgilisini görmeye gidecek. Yarın da nasıl olsa, onun kim olduğunu ve nerede oturduğunu bana haber verecekler... Herşeyi öğrenip anladıktan sonra seninle ve yeni sevgilinle hesaplaşırız, Concino!..»*

Léonora Galigaï, kafasında birbirini kovalayan bu düşünceler olduğu hâlde eve gitmiş, Yiğit Jehan'ı

buldurup yanına çağırttıktan sonra ona, Kral'ın, Bertille'yi apansız bastırmak için Fouquet vasıtasıyla Colline Colle adındaki kadını elde ettiğini bütün ayrıntılarıyla anlatarak, baskının o akşam saat onbir sularında olacağını bildirmişti. Bu suretle öfke ve kıskançlığı son sınırına varan Jehan'ın, genç kızın kapısında nasıl nöbet beklediğini ve nasıl Kral'ı öldürmeye karar vermiş olduğunu ve Pardaillan'ın da tam zamanında işe karışarak Kral'ı kurtarışını ve ondan sonra meydana gelen olayları okuyucularımız hatırlayacaklardır...

İşte Léonora'nın o kadar ustalıkla kurup hazırlamış olduğu plân, bu şekilde suya düşmüştü.

*

Beri yanda, Concini de durumun son derece tehlikeli olduğunu düşünüyor ve en ufak bir yanlış davranışın kendilerini ele verebileceğini, bunun sonucunun da karısıyla birlikte işkence sehpasında can vermek olacağını biliyordu. Hattâ Kral öldürülmüş olsa da, kaatili idam edilmediği sürece kendisi de tehlikeden kurtulmuş sayılamazdı. Bunun kadar önemli olan bir başka nokta da, kaderinin tam mânasıyla Kraliçe'nin elinde olması ve ona candan bağlı bir âşık rolü oynamak zorunda bulunmasıydı. Kraliçe isterse onu, kimsenin erişemeyeceği yüksekliklere çıkarır, isterse uçurumların en derinine atardı.

Concini için servet de, şeref de, zafer de, hattâ bundan sonra yaşayabilmek de, sâdece Kraliçe karşısında oynayacağı oyunun başarısına bağlıydı...

Nitekim o gün de karısından ayrıldıktan sonra Concini yine bütün zekâsını ve kurnazlığını kullanarak, mükemmel bir âşık rolü oynamış ve Kraliçe'yi her zamankinden daha çok kendisine vurgun ve mut-

lu bir durumda bırakarak evine dönmüştü. Öte yandan Léonora da, Yiğit Jehan'ı kışkırtmayı başarmış ve hemen üç silâhşor arkadaşa haber ulaştırıp onları yanına çağırtmış, kendilerine uzun uzun talimat vermişti.

Bu talimatın verilmesine yol açan olayı incelersek şu sonuçlara varacağız:

Dördüncü Henri en yakınlarından birkaç sırdaşına, aşk hikâyelerini anlatmadan rahat edemezdi. Kral'ın bütün aşk serüvenlerine karışmış bulunan Fouquet'den başka altı kişi daha vardı ki Kral'ın bütün gönül maceralarını bilirlerdi. Fakat bu sırdaşların da başka sırdaşları olmayacağını düşünmek elbette saflık olur... Onlar da, bu sırdaşlara, bildikleri herşeyi anlatırlardı. Bunlar yetmiyormuş gibi sarayda bir sürü hafiye ve dedikodu meraklısı da vardı. Tabiî, olup bitenleri bunlar da haber alırlardı...

Kral, Bertille'ye âşık olunca, bu sırrını sırdaşlarına; onlar da kendi sırdaşlarına açmış ve sonunda sarayda meseleyi bilmeyen kimse kalmamıştı.

Gerçi Concini hiçbir vakit Kral'ın sır dostlarından olmamıştı ama, saraydaki adamları aracılığıyla herşeyi olduğu gibi, bu yeni aşk mâcerasını da çabucak öğrenmişti. Bunun üzerine içinde bir merak uyanmış, zaten kendi evine yakın olan Arbre-Sec Sokağı'na gitmiş ve tesadüfen Bertille'yi balkonda görür görmez, genç kıza gönlünü kaptırıvermişti. Bu kızı, Kral'dan kurtarıp kendine mal etmek için tek çâre, her ne pahasına olursa olsun, kaçırmaktı. Concini de buna karar vermişti.

Bu karardan sonra, Escargasse, Carcagne ve Gringalle'yi kaçırma işinde kullanmayı tasarlamış ve silâhşorları, Arbre - Sec Sokağı'na göndererek ortalığı kolaçan ettirmişti. Kral'ın, bu sokakta öldürüleceğini de biliyordu. Nasıl olsa üç silâhşor da Kral'ın öl-

dürüleceği sırada orada bulunacaktı. Şu hâlde, olayı en ince ayrıntılarına varıncaya kadar herkesten önce kendisi öğrenebilirdi. Adamlarının üçüne de, genç kızın gece yarısı kaçırılacağını, bu bakımdan o vakte kadar evi dikkatle gözetlemeleri gerektiğini söylemiş ve sonucu gelip kendisine bildirmelerini de sıkı sıkı tembih etmişti.

Üç arkadaşın bu işi gereği gibi başaracaklarına inancı vardı. Onlar, sâdece kızı kaçırmak için evi kolladıklarını sanarak, hiç ummadıkları bir olaya, Kral'ın öldürülmesine şahit olacak ve tabiî, özellikle bu olayı görmeleri için gönderildiklerini, asla farketmeden gelip Concini'ye olan biteni, bir bir anlatacaklardı. İşte, Concini'nin kızı kaçırma plânı da onların getireceği habere göre düzenlenecek, fakat silâhşorlar, bir tek işle göreylendirildikleri hâlde öteki işi yerine getireceklerdi. Böylece Concini, bir taşla iki kuş vurmuş olacaktı.

Onbirinci Bölüm

KURNAZLIK YARIŞI

Üç silâhşor Concini'nin odasına girdikleri zaman, saat gecenin biri olmuştu. Concini, tam bir saattir, heyecan, endişe ve korku içinde kıvranıyordu. Üç arkadaşın onu bu kadar büyük bir endişe içinde kıvrandıran asıl sebepten haberleri bile yoktu. Onlarca, mesele basit bir kız kaçırma olayından ibaretti ve Concini, şüphesiz, büyük aşkının etkisiyle bu derece meraklanıyordu. Ne var ki silâhşorlar, kendilerine verilmiş olan bu kız kaçırma görevinin hazırlığını eksiksiz bir şekilde yapmışlardı. İşlerini gereği gibi başardıklarından ve efendileri tarafından takdir edileceklerinden emindiler.

Fakat bu efendinin gayet ters huylu bir adam olduğunu bildikleri ve epey de geciktikleri için sözü, içlerinde çenesi en kuvvetli olan Escargasse'ye bırakmayı uygun buldular.

Yalnız, onların yapacakları açıklamayı öğrenmeden önce Arbre-Sec Sokağı'nda karşılaştıkları manzarayı bilmemiz yerinde olacak...

*

Üç ahbap çavuşlar Arbre-Sec Sokağı'na girer girmez, karşıdan gelmekte olan muhafız askerlerini görünce, yaklaşmanın kendileri için hayırlı bir sonuç vermeyeceğini düşündüler ve olayları uzaktan izlemeyi daha uygun gördüler.

Kuytu bir yer bulup henüz sinmişlerdi ki birdenbire arkalarından jandarmalar çıkageldiler. Silâhşorlar gizlendikleri yerden, meşalelerin ışığında, Jandarma Komutanı'yla adamlarını iyice seçtiler. Kalabalık arttıkça, bizimkiler, aşırı merakın insana fayda yerine zarar getirebileceğini düşünerek, tabana kuvvet, Trahoir'e kadar kaçmaktan daha uygun bir hareket olamayacağında karar kıldılar.

Bunun sonucu olarak da Concini, tabiî umduğu gibi bir taşla iki kuş vuramadı. Zira üç ahbap çavuşlar, asıl görülmesi gereken olayı göremeden sıvıştılar. Sadece uzaktan kulaklarına bazı bağırıp çağırmalar gelmiş, hattâ kılıç şakırtısına benzeyen birtakım sesler de çalınmıştı. Bütün bu gürültülerden, Bertille'nin evinin önünde şiddetli bir dövüş olduğu sonucu çıkarılabilirdi ama, Concini'nin istediği ayrıntılı bilgi elde edilemezdi...

Silâhşorlar, ancak, küçük sokak tekrar karanlık, ıssız ve sessiz hâline kavuşunca, gözetlemekle görevlendirildikleri eve yeniden yaklaşabildiler. Fakat bu sefer de karşılarına başka bir engel çıktı. Ansızın beliren üç kişi, daracık sokakta bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, bağıra çağıra konuşup hahkahalar atıyor-

du. Üstelik bu adamlar, silâhşorların gözetleyecekleri evin önünden ayrılmaya da pek niyetli görünmüyorlardı. Birden akıllarına geldi: Sakın bu üç kişi de onlar gibi aynı evi gözetliyor olmasındı? Yoo? Bakın işte buna dayanamazlardı... Zira bu durum, Sinyor Concini'nin kendilerine verdiği bu görevi başarmalarına engel olabilirdi.

Üç yabancının kıyafetlerinden, asker olmadıkları da besbelliydi. Asîlzâdeler gibi giyinmişlerdi. Kalabalık da değildiler. O hâlde üç arkadaş, hemen bu üç asîlzâdenin üstüne çullanıp işlerini bitirebilirlerdi. Asıl bir taşla iki kuşu şimdi vuracaklardı. Böylece hem şimdiye kadar bir türlü yapamadıkları işi başaracaklar, hem de epey paralı olduklarını sezdikleri şu üç asîlzâdeyi soyup soğana çevireceklerdi.

Ne yazık ki Yiğit Jehan, onları çeşme başında kıstırıverince, bütün hayâlleri suya düşüvermişti.

*

Concini, kapının açıldığını ve üç kabadayının odaya girdiğini görünce derin bir soluk aldı. Nihayet o kadar merak ettiği şeyi öğrenecekti. Derhal sinirli sinirli dolaşmayı bıraktı ve yazı masasının başına geçerek orada ayakta durup adamlarına baktı.

Üç ahbap çavuşlar da masaya doğru ilerleyerek Concini'nin karşısına dikildiler.

Concini, keskin bakışlarıyla üçünün de yüzünü gözden geçirerek, ne haber getirdiklerini hemen keşfetmek istedi ve aynı zamanda da ters ters söylendi:

— «Nerelerdesiniz? Tam bir saattir sizi bekliyorum!..»

Escargasse, yapmacık bir üzüntüyle cevabı yapıştırdı:

— «Ah, Monsenyör!.. Sizi beklettik diye ne üzüldük, ne üzüldük bir bilseniz!.. Öyle değil mi Gringalle? Ama, ne yapalım ki bir türlü sokaktan geçmek imkânını bulamadık. Hattâ bir aralık, size gelmekten ümidimizi bile kesmiştik.»

Concini, bir araba lâkırdı arasından bir tek cümle üzerinde durdu: *«Bir türlü sokaktan geçmek imkânını bulamadık.»* Sevinçle ürpererek düşündü: *«Yaa! Demek ki iş oldu, bitti bile...»* Mademki gönderdiği adamlar sokaktan geçememişlerdi. Bu kalabalığın toplanabilmesi için çok önemli bir olayın meydana gelmesi gerekirdi. Bu önemli olayı düzenleyen de Léonora'dan başkası olamazdı tabiî... Şimdi bilmek istediği şey şuydu: Kral öldü mü, yoksa sadece yaralandı mı? Bunu, farkettirmeden şu üç salağın ağzından almak, ama, kendilerine Concini'yi ilgilendiren şeyin asıl bu mesele olduğunu da asla sezdirmemek lâzımdı. Böyle bir zekâ oyunu ise, Concini gibi bir adam için, işten bile değildi.

Concini, birkaç saattir gergin duran sinirlerinin verdiği bitkinlikle koltuğa çökerek bacak bacak üstüne attı. Sonra, masanın üstünde duran küçük bir kamayı eline alarak bununla ilgisiz bir tavırla oynamaya başladı ve bir taraftan da gayet soğuk, sert bir sesle:

— «Dikkat edin,» dedi. «Eğer bana inandırıcı bilgi vermezseniz, sizi hemen kovarım! Neymiş başınıza gelen o olağanüstü iş bakalım?»

Bu tehdit üzerine üç ahbap çavuşlar birbirlerinin yüzlerine endişeyle baktılar. Doğrusu buradan kovulmak hiç işlerine gelmiyordu. Bu, son derece memnun kaldıkları bir kapıydı. Çünkü sık sık iş çıkmadığı hâlde, iyi para alıyorlardı...

Bilgi vermeyi üzerine almış olan Escargasse, çok önemli şeyler anlatacağı izlenimini uyandırmak için

pek ciddî bir tavır takındı ve yapmacık bir heyecanla titrettiği sesiyle:

— «Yerden göğe kadar hakkınız var, Monsenyör,» dedi. «Buyurduğunuz gibi başımıza gelen şey, gerçekten olağanüstü bir iştir. Korkunç, tüyler ürpertici bir olay. Göreceksiniz ki hem saray çevresi, hem de halk, bu olaydan uzun zaman bahsedeceklerdir.»

Escargasse, bir yandan, aslında hiçbir şey anlatmaksızın lâf ebeliği yapıyor, bir yandan, sözlerinin Concini'de uyandırdığı etkiyi onun yüzünden okumaya çalışıyor ve bir yandan da nasıl bir martaval atacağını düşünüyordu.

Ne yazık ki Escargasse'nin, karşısındakinde etki uyandırmak ümidi pek çabuk suya düştü. Concini kayıtsız bir tavırla söylendi:

— «Allah Allah! Neymiş o olay? Hem sarayı, hem de halkı bu kadar heyecanlandırması için çok büyük bir felâket meydana gelmesi lâzım... Sonra, demin yollardan geçemediğinizi söylediğinize göre, sokakların sizin gibi haydutları alıkoyacak kadar kalabalık askerî birliklerle tutulmuş olması gerekiyor...»

Concini bu sözleri söylerken, her nedense gülümsemek tenezzülünde bulunmuştu.

Üç ahbap çavuşlar, onun gülümsediğini görünce büyük bir keyifle kahkahayı bastılar. Ağzı kulaklarına varan Escargasse:

— «Monsenyör hazretlerinin ne eşsiz bir zekâsı var? Maşallah leb demeden leblebiyi anlıyorlar. Kendilerine bir şey anlatmaya gerek yok ki... Hepsini anladılar bile.» Diyerek Concini'yi göklere çıkardı. Böyle bir palavra ile bir türlü uyduramadığı martavalı anlatmak derdinden kurtulacağını sanmıştı. Fakat adamın bu övgü karşısında buz gibi hissiz kaldığını görünce, çâresiz bir şeyler uydurmak ge-

rektiğini düşündü. Hem zaten Concini, askerî birlikler, büyük bir felâket gibi sözlerle ona bazı ipuçları da vermişti. Artık uyduracağı hikâyenin anahtarı elindeydi. Bu hikâyenin ayrıntıları ise, palavrayı savurdukça kendiliğinden sökün ederdi. Escargasse, adamı kızdırmamak için hiç durmamak gerektiğini sezerek bol keseden atmaya başladı:

— «Efendim, sokak, ben diyeyim elli, siz deyin yüz Jandarma tarafından tutulmuştu. Başlarında Mösyö de Neuvy de vardı. Biz bunların arasına bir giriş girdik ki efendim, bir daha çıkmamız mümkün olmadı. Çünkü jandarmaların bir kısmı Seine nehri tarafını, bir kısmı da Trahoir yönünü tutmuşlardı ve öyle sıkışık saflar halinde duruyorlardı ki aralarından değil biz, kuş bile geçemezdi. Bu kadar jandarma yetmiyormuş gibi bir de muhafız askerleri, Mösyö de Praslin, Mösyö de Fouquet ve daha bir sürü tanınmış insan vardı. Bütün bu kalabalık, büyük bir heyecan ve endişe içinde gürültü patırdıyı göklere çıkarıyordu. Durumu görünce düşündük ki yiğitliğin onda dokuzu kaçmak veya bir tarafa sinmektir. Çünkü, yakalanırsak, bizi bir daha çıkamayacağımız bir deliğe tıkacakları kesindi. Bu yüzden sizi de bekletmek zorunda kaldık, ama görüyorsunuz ki suç bizde değil.»

Escargasse'nin anlattığı bu hikâyenin birçok tarafı doğruydu. Yalnız o, hikâyenin bazı yerlerini temize çıkaracak bir kılığa sokmuştu ki bunda da yağlı kapıyı kaybetmek endişesinin payı olduğu kesindi.

Escargasse, bu uygunsuz gecikmede kendilerinin bir rolü olmadığını anlatmakla işin içinden sıyrılabileceğini sanıyordu. Concini'nin kendisinden daha başka şeyler, daha müthiş hikâyeler beklediğini hesaba katmıyordu. Aklınca, Concini, özellikle neden

bu kadar geç kaldıklarına kızmıştı. Eğer Escargasse bu gecikmede kendilerinin suçu olmadığını meydana koyarsa, hesabı yüzünün akıyla vermiş olacaktı.

Oysa aldanıyordu. Concini, gecikme meselesini çoktan unutmuştu. Escargasse'nin anlattıklarını, görünüşte pek ilgisizce dinliyordu ama, gerçekte, söylenen her kelimeyi harfi harfine kafasına yerleştiriyordu.

Gerçi şimdiye kadar Escargasse'nin ağzından ne Kral'la, ne de herhangi bir suikastle ilgili tek söz çıkmamıştı ama, silâhşorun anlattıkları, önemli bir olayın meydana geldiğini de pekâlâ gösteriyordu. Fakat Escargasse'nin söyledikleri Concini'ye yetmiyordu. Onun asıl öğrenmek istediği, Kral'ın öldürülüp öldürülmediğiydi. Bunu apaçık soramayacağı için dolambaçlı bir yoldan amacına ulaşmaya çalışarak, Escargasse'nin anlattıklarına inanmaz gibi görünüp sordu:

— «Sen neler anlatıyorsun Allahaşkına! Yok, yüz Jandarma sokağı tutmuş... Yok, Praslin'le Neuvy gelmişler... Nedir bunlar?.. Yoksa adamakıllı bir çarpışma mı oldu?»

— «Oldu mu da söz mü efendimiz? Söylesenize çocuklar!.. Bakın. Monsenyör, adamakıllı bir çarpışma olup olmadığını soruyor. Ah, bilseniz neler oldu neler, efendimiz! Yaralılar (ölüler diyecekken caydı)... Yaralıları da saymıştık... Kaç taneydiler Gringalle? Söylesene canım, ne çekiniyorsun?»

Gringalle uluorta bir sayı attı:

— «Altı!..»

— «Duydunuz mu Monsenyör? Tam altı yaralı!..»

Concini düşünüyordu: *«Mademki yaralı var, o hâlde bir şeyler olmuş! Bir suikaste teşebbüs edildiği besbelli! Olay gözümde canlanıyor... Mademki*

bu delikanlı, Fouquet'in adını söyledi... Demek ki Kral, yalnız gitmemiş. Fakat Yiğit Jehan, buna rağmen darbeyi indirmiş olmalı! O zaman Kral'ın yanındakiler onun üstüne saldırmışlardır. Oysa Jehan öyle kolay kolay hakkından gelinecek adam değildir. Oracıkta birkaçının da işini bitirivermiştir. Jandarmalarsa, herhalde Léonora tarafından, bizden şüphe edilmesini önlemek için özellikle oraya gönderilmiş olacaklar... Zaten olay yerine biraz geç gitmiş olmaları da bu meselede Léonora'nın parmağı olduğunu gösteriyor. Bunların hepsi hoş, güzel... Fakat Kral ne oldu? Yaralandı mı? Yoksa şimdiye kadar birkaç kere olduğu gibi yine yakayı sıyırdı mı?»

Silâhşorlar, Concini'nin dalgın dalgın düşündüğünü görünce çıt bile çıkarmaktan çekinerek birbirlerine mânalı mânalı göz kırpmakla vakit geçirdiler. Ama, efendilerinin bu kadar basit bir gecikme üzerinde böyle önemle durup düşünmesine de için için kızıyorlardı. Concini'yi aldatmaya kesin olarak karar vermişlerdi ve o, düşünmeyi uzattıkça, berikiler de kendisine içlerinden bol bol küfür yağdırıyorlardı.

Nihayet Concini yine kayıtsız bir tavırla omuz silkip tekrar söze koyuldu:

— «Bana öyle geliyor ki sizin yakalanmaktan ödünüz patladığı için, olan biteni gözünüzde fazla büyütmüşsünüz, delikanlılar!.. Hem, önemli bir şey olsaydı bana derhal haber vermezler miydi? Sizin büyük bir çarpışma diye bahsettiğiniz şey, muhakkak ki her zaman görülen basit bir sokak kavgası olacak. Kimbilir, belki de suikaste teşebbüs edilmiş, basit bir cinayet filân işlenmiştir...»

Concini *«suikast»* ve *«cinayet»* ten bahsederken farkında olmadan sesini kısmıştı. Fazla ileri gitmekten çekinen Escargasse de onun gibi kısık bir sesle ortaya kaçamaklı bir lâf attı:

«Canım zaten savaş, çarpışma, dövüş, kavga, cinayet veya suikast dediğiniz nedir ki? Üç aşağı beş yukarı aynı şeyler değil mi?»

Bunları söylüyordu ama, adamakıllı şaşkın bir hâli vardı. Düşüncelerini gizlemek için çaba harcadığı belliydi. İki arkadaşı da onun yüzüne bakıp, kendi yüzlerini onunkine göre ayarlıyordu. Concini bu durumu görünce, ister istemez şöyle düşündü: *«Yaa! Bu heriflerin bildiği daha birçok şey var ama, söylemekten çekiniyorlar. Ne olursa olsun. Ben de öğreneceğim işte!»*

Ve Escargasse'ye yumuşak bir sesle sordu:

— «Demek bir cinayet oldu? Eh, peki, öldürülen kim? Söyle canım, çekinmeden söyle... Öldü mü, yoksa sadece yaralandı mı?»

— «Doğrusu, size kesin olarak bir şey söyleyemem, Monsenyör. Siz de pekâlâ bilirsiniz ki bizim gibi zavallılar, jandarmaların ve muhafızların karıştıkları işlere pek burnumuzu sokmak istemeyiz. Sonra hâlimiz ne olur? İşte bu bakımdan bir tarafa sinmek zorunda kaldık ve fazla bir şey göremedik. Üstelik ortalık öyle karışmıştı, sağa sola koşuşanlar öyle gürültü patırdı yapıyorlardı ki fazla bir şey anlamaya imkân da yoktu. Bununla birlikte...»

Concini, heyecandan soluk soluğa onun sözünü kesti:

— «Bunula birlikte?.. Ne oldu bununla birlikte?..»

— «Şöyle bağırıldığını duyar gibi oldum: *«Aman, ne korkunç bir felâket! Ne korkunç felâket!»*

Concini çılgınca bir sevinçle içinden söylendi:

«Öyleyse öldü!.. Artık, Fransa'ya ben hâkimim!..»

Bu çılgınca sevincine rağmen yüzündeki ifade pek

değişmedi. Hafiften gülümsüyor, boyuna kamasıyla oynuyordu. Aynı kayıtsız tavrıyla:

— «İyi ama, olayın bu kadar büyük bir heyecan uyandırması, ölen zavallının çok önemli bir adam olduğunu göstermez mi? Kimmiş acaba? Göz ucuyla olsun kendisini göremediniz mi? Size neden soruyorum, biliyor musunuz?.. Hani sakın tanıdıklarımdan, ahbaplarımdan biri filân olmasın diye...»

Concini bu sözleri söylerken, bütün dikkatiyle Escargasse'nin yüzüne bakıyordu.

Öte yandan bir sorgu yargıcı önündeymişçesine soru yağmuruna tutulmasına gittikçe sinirlenen Escargasse de içinden şöyle söyleniyordu: *«Seni gidi makarnacı seni! Bir isim vereyim istiyorsun, değil mi? İsim vereyim de yarın işi araştır ve yalan söylediğimi öğrenince beni kov... Hay salak hay! Sen beni kovmuşsun umurumda mı be? Bu yaşa kadar da sâyende gelmedik ya! Geçim kapısı bir taraftan kapanırsa, öte yandan açılır... Dur hele ben sana usturuplu bir martaval atayım da aklın başına gelsin. Zaten senin, Kraliçe ile aranın da iyi olduğu söyleniyor. Sana Kral'ın öldüğünü söyleyeyim de biraz paranı sızdırayım bâri... Ama, bu yalanı öyle bir usturuplu kıvırmak lâzım ki sen de işin içinden çıkamayasın!..»*

Escargasse bu kararı verince pek endişeli bir tavır takındı. Çevresine dehşet dolu gözlerle baktı ve sonra titrek bir sesle:

— «Monsenyör,» dedi. «Çok iyi göremedik. Ama, zannımca, ölen pek önemli bir adamdı...»

Concini: *«Bundan da daha açık anlatılmaz ya!»* Diye düşündü. Sonra sordu:

— «Bunu nereden biliyorsun?»

— «Herşeyden önce sizin de ileri sürdüğünüz deliller bende bu düşünceyi uyandırıyor. Sonra bir

insanın Louvre Sarayı'nda oturması için çok önemli bir kimse olması gerekmez mi?»

— «Ay, ölen Louvre Sarayı'nda mı oturuyormuş?»

— «Herhalde öyle olacak. Çünkü ölüsünü oraya götürmeleri için emir verildiğini duydum. Sonra, yalnız bu kadar da değil... Adamlardan biri, bizim bile tüylerimizi diken diken eden bir sesle: *«Bütün bunlardan sözedilmesi yasaktır... Kim dilini tutmasını bilmezse, kellesini kaybeder!»* Diye söylendi. Şimdi, bizim bunu niçin birdenbire söylemeye cesaret edemediğimizi siz de anladınız sanırım, monsenyör!..»

— «Siz merak etmeyin. Ben kimseye söylemem. Zaten siz benim himayem altındasınız.»

Concini bunları söyledikten sonra tekrar düşünceye daldı:

«Artık bu işin şüphe edilecek bir tarafı kalmadı. Demek öldürülen Kral'dı. Herhalde öyle olacak ki işler yoluna girinceye kadar ölümünü de saklamak istiyorlar... Henüz Marie'nin de bu olaydan haberi olmasa gerek... Yoksa muhakkak beni arattırırdı. Herhalde meseleyi ona, ancak yarın haber vereceklerdir. Tabii o zaman ben de Marie'nin yanında olurum. Öyleyse daha vaktim var. Bu vakitten, istediğim gibi yararlanabilirim!»

Escargasse de içinden şöyle söyleniyordu: *«Şimdi gece ölüsü Louvre'ye götürülen kim olduğunu düşün dur bakalım. Artık öyle sanıyorum ki bu soru yağmurunu da keseceksin iki gözüm...»*

Fakat Escargasse yine yanılıyordu. Çünkü Concini'nin soracakları henüz bitmiş değildi. Nitekim, her zamankinden daha büyük heyecanla sordu:

— «Ya öteki ne oldu?..»

Escargasse, rüyadan uyanırcasına yerinden sıçrayıp söylendi:

— «Hangi öteki?..»

— «Öteki canım! Kim olacak, kaatil...»

— «Haa, öyle ya... Kaatil... Bakın ben kaatilden söz etmeyi tamamen unutmuştum. Onu hiç sormayın. Sonu pek kötü onun. Pek kötü...»

Concini endişeyle sordu:

— «Onu yakalayamadılar mı?»

— «Yakalayamaz olurlar mı? Onu, efendime söyleyeyim, öyle bir kıskıvrak bağlayıp zincire vurdular ki... Bir daha kurtulacağını hiç sanmam.»

Concini önce derin bir ferahlık hissetti. Fakat çok geçmeden, yüreğini bir endişe sardı. Bu adamların kaatili pek yakından tanımaları gerekirdi. Öyle ya, kaatil onların reisi değil miydi? Peki ama, ondan söz ederken, neden öyle hissiz ve kayıtsız bir tavır takınmışlardı? Yoksa kendisini kıskanıyorlar da şimdi bu kötü duruma düştüğünden ötürü için için seviniyorlar mıydı? Gerçi Concini için bu noktanın büyük önemi yoktu ama, ne de olsa, yanında çalıştırdığı insanların karakterlerini ve hislerini öğrenmek faydasız bir iş sayılmazdı.

Bütün dikkatiyle Escargasse'nin yüzüne bakıp sordu:

— «Kaatili gördünüz mü?»

— «Onu sürüklerken şöyle böyle gördük. Kendisini o hâle getirmişlerdi ki, pek zorlukla yürüyebiliyordu.»

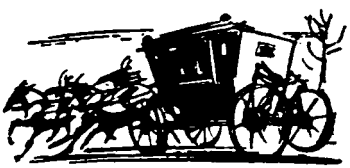
Concini vahşi bir sevinçle sordu:

— «Yaa?.. Demek herifi adamakıllı hırpalamışlar ha?»

— «Hırpalamak ne kelime? Kendisini ezdiler,

pestile çevirdiler! İnsanlıktan çıkarıp bir paçavra hâline getirdiler!»

Artık Concini'nin içinde hiç şüphe kalmamıştı. Başka bir şey sormadı. Bir zaman, sâkin ve düşünceli kalakaldı. Fakat ne düşündüğü, yüzünden hiç belli olmuyordu.

ARBRE-SEC SOKAĞI'NDAKİ EVDE

Böyle epey bir zaman düşünen ve kimbilir ne hayâller kuran Concini, birden dalgınlıktan sıyrıldı. Derin bir nefes aldıktan sonra bir an karşısında birer heykel gibi duran adamlarına bakıp gülümsedi. Sonra elini masanın çekmecesine uzatıp oradan bir avuç altın çıkardı ve azametli bir edâ ile bunları masanın üstüne saçarak:

— «Haydi aslanlarım,» dedi, «size biraz sert davrandım, ama, bunu unuttırmak için de şunları veriyorum!»

Concini eli açık bir adamdı. Hele bu sefer, her zamankinden daha cömert davranıyordu. Masanın üstüne saçtığı altınlar, yüz taneden aşağı değildi. Tabiî bu altınların uzun zaman masanın üstünde durması mümkün olmadı. Üç iri pençe, masaya uzandı. Altınlar, göz açıp kapayıncaya kadar üç eşit parçaya bölündü ve saçma sapan teşekkürler, abuk sabuk hayır duâlar arasında ceplere indi.

Concini, bu işin bittiğini görünce, artık vakit kaybetmedi:

— «Şimdi biraz da kendi işimizden bahsedelim bakalım,» dedi.

Escargasse efendisine sordu:

— «Bu gece muhakkak gidiyor muyuz?»

— «Elbette gideceğiz. Ama, tabiî, sokakların jandarmalarla dolu olmaması şartıyla...»

— «Yol tamamen açıldı, mon..enyör Her taraf, sanki hiçbir şey olmamış gibi ıssız ve sesiz.....

— «Gereken tedbirleri aldınız mı?»

— «Aldık! Biz hazırız!»

— «O hâlde gidelim!»

Concini birden ayağa kalktı. Masanın çekmecesinden altın dolu bir kese daha çıkararak cebine yerleştirdi. Sonra bir tek söz bile söylemeden, kapkara ve geniş pelerinine iyice sarınarak, emin ve sert adımlarla odadan çıktı. Üç ahbap çavuşlar da peşine düştüler.

*

Concini sokağa çıkınca, sağına ve soluna bakındı. Sonra adamları arkasında olduğu hâlde Arbre-Sec-Sokağı'na yollandı.

Henüz evden yirmi adım kadar uzaklaşmamışlardı ki köşelerin birinden fırlayan bir karaltı da peşlerinden, onları izlemeye başladı.

Concini ile yardakçıları, kimseye rastlamadan Bertille'nin evinin önüne kadar gittiler. Kapının basamaklarına varınca, adamları, Concini'nin yanına sokuldular ve o sırada ilk defa olmak üzere, basamaklardaki kan izlerini gördükleri hâlde, sanki daha önce de görmüşler gibi muzaffer bir edâ ile:

— «İşte,» dediler. «Söylemiştik ya, kan gövdeyi götürdü!..»

Yalan da değildi. Bunlar, Pardaillan'la Yiğit Jehan'ın jandarmalarla çarpıştıkları sırada kurbanlarından akan kanların lekeleriydi...

Ama Concini'ye böyle bir delil göstermelerine de lüzum yoktu. O, üç arkadaşın anlattığına zaten inanmıştı. Onun için basamaklardaki lekelere fazla önem vermeden geçip Courbâton Çıkmazı'na girdi. Çıkmazda, zifirî bir karanlıkta kendisini bekleyen bir karaltı vardı. Bu karaltı, Concini'nin geldiğini

görünce, sindiği yerden yavaşça sıyrılarak yürüdü. Saygılı ve alçak bir sesle:

— «Monsenyör, araba hazır,» dedi.

Concini bir işaret verince hiç şüphesiz kendisine ne yapacağı daha önceden uzun uzadıya anlatılmış olan adam da, kendisini eğilerek selâmladıktan sonra hızla uzaklaştı... Arbre-Sec Sokağı'na döndü.

Orada, başka bir karaltıyla karşılaştı. Bu karaltı, epeydir Concini ile üç silâhşoru takip eden adamdı ve şimdi de evin önündeki basamaklara, eğilmiş, kan izlerini gözden geçiriyordu. Courbâton Çıkmazı'nda Concini'ye, arabanın hazır olduğunu haber vermiş olan adam, kan lekelerini seyreden karaltının yanından, hiç durmadan geçti ama, bu geçiş sırasında ona bir-iki lâkırdı fısıldamayı da ihmal etmedi ve sonra hızla yoluna devam ederek Saint-Honoré Sokağı'na sapıp Concini'nin konağına girdi.

Hâlâ kan lekelerini seyreden esrarengiz adama gelince, nihayet başını kaldırdı ve Bertille'nin balkonuna, sinsi ve hain bir gülümsemeyle baktı. Sonra başını, Yiğit Jehan'ın oturduğu tavanarası odasının penceresine çevirdi ve dişlerini gıcırdatarak, kin dolu bir sesle mırıldandı:

«Artık aşk hayallerini aklından silip at, delikanlı!.. Sevgilin, kendisine gerdiğim ağın içinden kurtulmak için bocalayıp duruyor. Gerçi kendisini yine göreceksin ama, Grève Meydanı'nda ve idam sehpasında göreceksin. Onu, cellât göğsünü kızgın demirle dağlarken seyredeceksin!»

Adam, bu sözleri söylemekten âdetâ büyük bir haz duyuyordu. Sessiz adımlarla oradan uzaklaşırken mırıldanmaya devam etti:

«Bu nefis idam gösterisini kaçırmak niyetinde değilim... Yıllardır bu mutlu ânın gelmesini bekliyordum!»

Bu sırada çıkmazın başına gelmişti. Çevresini iyice kolladıktan sonra söylendi:

«Fakat ne kadar sevinirsem sevineyim, yine de Sinyora Léonora'nın bana verdiği görevi unutmamam lâzım. Hah, şu çukura sineyim. Âdetâ benim için kazılmış bir yer. Talih de Concini'ye amma yardım ediyor haa! İşte, gökyüzü simsiyah bulutlarla örtüldü. Her taraz zifirî karanlık. Şimdi sabırla beklemeli. Nasıl olsa önümden geçecekler. Mademki araba orada...»

İçine gizlendiği çukura, elinden geldiği kadar rahatça yerleştikten sonra avını kollayan bir canavar gibi gözlerini dört açıp beklerken, bir yandan da düşündü: *«Ünlü Prenses Fausta Borgia'nın da oğluna yapılacak işkenceyi gözleriyle görmesi, başlıca emelimdi. O kadına şöyle diyebilmek için kanımı son damlasına kadar fedâ ederdim: «Prenses Hazretleri! Cellâdın şimdi işkence ettiği bu Yiğit Jehan, senin oğlundur! Oğlunu para karşılığında adam öldüren bir kaatil durumuna ben getirdim. Ben Saêtta... Ve onu şu daracağına çıkaran benim!»*

Saêtta bu tatlı intikam düşüncesinin verdiği keyifle, fısıltı kadar hafif fakat korkunç bir kahkaha attı ve içinden konuşmaya devam etti: *«İntikam saatini çok bekledim. Fakat nihayet o saat geldi çattı işte... Sen, Fausta! Sen de sanma ki benim elimden kurtulabileceksin! Hayır!.. İtalya, İspanya ve Fransa demeyecek, her yeri baştan aşağı arayacağım... Hattâ gerekirse cehennemin dibine kadar gideceğim! Ne yapıp edip seni bulacağım, Fausta! Seni bulacağım ve sana, göremediğin, seyredemediğin bu mutlu olayı haber vereceğim!»*

●

Saêtta bu düşüncelerle oyalanırken, Concini ile yardakçıları da boş durmuyorlardı.

Colline Colle'nin evinin Courbâton Çıkmazı'na açılan arka kapısının sağ tarafında, yerden ikibuçuk metre yükseklikte, kalın tahta pancurları kapanmış, ufak bir pencere vardı. Kapının sol tarafında da yine pancuru sımsıkı kapanmış bir yuvarlak pencere bulunuyordu. Üç kabadayı, bu pencerenin altına gelmişti. En güçlü kuvvetlileri olan Carcagne omuz verdi. En çevikleri olan Gringalle, yukarı tırmandı ve beş dakika geçmeden, pancur açılıverdi. Fakat bu defa da Gringalle'nin karşısına, çaprazlama çakılmış iki demir çubuk çıktı ve bu çubuklar arasından geçemeyeceğini kestiren silâhşor, ikisini de yakalayıp bütün kuvvetiyle asılınca, çubuklar dört parça olup yere düştüler. Gringalle, arkadaşının sırtından yere atlayıp güle güle anlattı:

— «Bu evin sahibi galiba dünyanın kurnaz geçinen en budala insanı... Bu kadar sağlam gördüğünüz bu çubukları, ben de önce demir sandımdı. Oysa demir gibi boyanmış tahta parçalarından başka bir şey değilmiş... Acaba bu kaz kafalı ev sahibi, bu çubukları boyamakla kimi kandırmak istemişti? Neyse, artık yol açıldı. Eğer Monsenyör istiyorlarsa, rahatça girebilirler...»

Bir-iki dakika sonra, dördü de eve girmişti. Tanınmamak için yüzüne bir maske takmış bulunan Concini, eve girince, bu maskenin göz delikleri arasından, bulundukları yeri kolaçan etti.

Oldukça büyük bir mutfaktaydılar. Gerçi mutfak haraptı ama, herşey tertemizdi ve derli toplu yerleştirilmişti...

Mutfağın iki kapısı vardı. Biri sağdaydı ve tamamen tahtadan yapılmıştı. Öteki de onun tam karşısında bulunuyordu ve kısmen camlıydı.

Yavaşça bu camlı kapıya yöneldiler. Kanadı kolayca açtılar. Karşılarına bir yatak odası çıktı.

Geniş bir karyolanın içinden, gözleri dehşetten yuvalarından uğramış, ağzı bağırmak üzere faraş kadar açılmış bir kadının başı çıktı. Bu, ev sahibi Colline Colle'ydi.

Concini, kadının bağırmasına fırsat vermeden bir sıçrayışta üstüne çullandı ve yavaş fakat tehdit dolu bir sesle:

— «Ufacık bir ses çıkarır veya direnmeye kalkarsan, bu hançeri gırtlağına saplarım,» dedi. «Eğer susar ve söz dinlersen, o zaman bu paralar da senin olur. Şimdi kararını ver bakayım!»

Kadın üstüne eğilen maskeli yüzü, gırtlağına dayanan hançerin ucunu görünce, korkudan taş kesildi ve yarı baygın bir hâlde yatağa uzanıp inledi:

— «Merhamet!..»

Fakat hiç şüphesiz, para lâfının ayıltıcı etkisiyle olacak, tek gözünü aralayıp da Concini'nin elindeki keseyi görünce ve altınların şıkırtısını duyunca âdetâ gıdıklanmış gibi yerinde oturuverdi. Aynı zamanda, Concini daha sözünü bitirmeden, para kesesi, bir mıknatısla çekilmişcesine elinden kurtulup yorganın altına gidiverdi. Kadın, bu işi öyle büyük bir el çabukluğu ve pişkinlikle başarmıştı ki, Concini'nin gözleri faltaşı gibi açıldı. Üç ahbap çavuşlar da şaşkınlıklarını hafif bir ıslıkla belirttiler.

Colline Colle'ye gelince, keseyi kapıp yorganın altına kaydırdıktan sonra gözlerini kapadı. Gerçekten kendini kaybetmiş miydi, yoksa numara mı yapıyordu, belli değildi.

Concini adamakıllı sinirlenerek:

— «Tam da bayılacak zamanı buldu, mendebur karı!..» Diye söylendi.

Gringalle kıs kıs güldü:

— «Kim demiş bayıldı diye? Hele şu hançerini-

zin ucunu kaba etine bir dokunduruverin de bakın kocakarı dilber nasıl yerinden fırlayıverir...»

Colline Colle bu sözü duyunca başını kaldırıverdi. Gringalle'nin yüzüne yiyecekmişçesine baktıktan sonra:

— «Küstah herif!» Diye söylendi. «Dilber dedin neyse, fakat kocakarı da ne demek oluyor? Ben o kadar yaşlı mı görünüyorum? Günde kaç kişi, bir gülümseyişim için canını vereceğini söylüyor ve bana evlenme teklifi ediyor, biliyor musun? Neyse, sana bunların hepsini saymaya kalkarsam, övünüyormuşum gibi olur. Ben de böyle bir şeye tenezzül eden kadınlardan değilim. Sen benim işlerime neden burnunu sokuyorsun, budala herif?..»

Gringalle mırıldandı:

— «Hay dilini eşek arısı soksun!..»

Concini, bu ağız kavgasını hiç sesini çıkarmadan dinledi. Kadın kendini toparlamış, büyük bir soğukkanlılık ve dikkatle onu süzüyordu. Gayet kurnaz olan Colline Colle, bu gece baskınının ne amaçla yapıldığını hemen anlamıştı. Kendisine dokunulmayacağını biliyordu. Buraya, yukarıdaki genç kız için geldiklerini sezivermişti. Sesini çıkarmazsa, kendisinin hiçbir tehlikeyle karşılaşmayacağından emindi. Bu esrarengiz adamların, herşeyden fazla gürültüden çekindikleri, aynı zamanda kendi yardımına da muhtaç oldukları besbelliydi. O hâlde bu durumdan gereği gibi yararlanabilirdi. Şu dolgun kese gibi bir kese daha koparmayacağı ne malûmdu?

Concini de kadını tehdit ederken İtalyan şivesiyle konuşmamaya dikkat etmediğine pişman olmuştu. Kadın, onun fransızcayı yabancı bir şiveyle konuştuğunun farkına vardıysa, ileride bunun bir tehlike yaratması pekâlâ mümkündü. Ama, bir cahil ka-

rı, bunun hiç farkına varamamış da olabilirdi. Hem zaten şimdi, asıl düşünülmesi gereken, bu değildi. İşlerini çabuk bitirmeleri gerekiyordu. Bunun için, Concini adamlarına çabuk olmalarını belirten bir işaret verdi.

Üç ahbap çavuşların en ciddileri olan ve yeri gelince nâzik bir tavır takınmasını bilen Carcagne, hemen kadına doğru ilerleyip kendisini yerlere kadar eğilerek selâmladıktan sonra:

— «Pek sayın madam,» dedi, «lütfen hemen yataktan kalkınız... Çünkü hiç vaktimiz yok. Üstelik de bizler pek sabırsız adamlarız.»

Carcagne'nin tehdidi, pek nâzikçe, fakat aynı zamanda da çok kesindi.

Ama, görünüşe bakılırsa Colline Colle de öyle kolay kolay yola gelecek kadınlardan değildi. Bu sözler üzerine korkmak şöyle dursun, tam tersine pek kızgın bir tavır takındı ve:

— «Yok, bir de sizin önünüzde yataktan kalkacağım ha?..» Dedi. «Benden böyle bir hayâsızlığı nasıl bekleyebiliyorsunuz? Sizde hiç ar, namus yok mu? Beni de kendiniz gibi utanmaz mı sanıyorsunuz, aşağılık herifler! Hırsızlar! Haydutlar! Şimdi size, namuslu bir kadına saygısızlık etmenin ne demek olduğunu gösteririm! Terbiyesizler!.. Haydi, dönün arkanızı da, bakmayacağınıza söz verin bakayım!»

Escargasse şaşırdı ve alık alık söylendi:

— «Amma edepsiz karı be!..»

Gringalle de kadına seslendi:

— «Haydi bakalım, fazla uzatmayın da çekin şu perdeyi, ne yapacaksanız yapın... Buraya sizin güzellik hazinelerinizi seyretmeye gelmedik!..»

Colline Colle, gerçekten de çekilmez bir kadındı... Gringalle'nin bu pek yerinde teklifine memnun ola-

cağı yerde, tersine daha beter öfkelenmiş göründü ve en olmayacak şekilde açılıp saçıldıktan sonra bar bar bağırmaya koyuldu:

— «Hay, kokmuş herif!.. Sanki seyretsen ne olur? Gözlerin mi çıkar? Edepsiz! Haydut herif! Senin gibi düşük adamların sözde seyretmediği bu güzellik hazinelerini görebilmek için önümde diz çöküp bana yalvaranın bini bir para! Anladın mı şimdi?.. Benim namuslu bir kadın olduğumu dünya âlem bilir. Yoksa şimdi sana...»

Carcagne'nin de artık sabrı tükenmişti:

— «Haydi bakalım, namuslu madam! Artık şu perdeyi çekin ve çabuk olun! Yoksa sizin giyinmenize yardım etmek zorunda kalacağım!»

Namuslu kadın, Carcagne'ye baygın gözlerle baktıktan sonra, ağzı kulaklarına varacak şekilde sırıttı. Sonra sözde utanmış gibi başını yere eğdi. Göğsü, heyecanla inip kalkmaya başlamış, ağır ev işleriyle iyice hırpalanmış olan kaba ve çirkin eli, yatak çarşafını okşamaya koyulmuştu.

Colline Colle'nin bu hâli gerçekten çirkin ve tiksindiriciydi. Artık sabrı tükenmiş bulunan Gringalle, yatağı gizlemeye yarayan perdeyi hızla kapatırken, kadın da içini çekip söylendi:

«Tanrıya şükürler olsun ki aralarında böyle kibar bir delikanlı da var... Hiç olmazsa o, bir kadına nasıl davranılacağını biliyor.»

Escargasse, Carcagne'yle alay etti:

— «Ne şanslı adamsın be!.. Durdun durdun da, turnayı gözünden vurup şu namuslu kadının gönlünü çeliverdin!»

Carcagne, bu sözlerdeki alayı farketmemiş olacak ki kurumlu bir edâ ile bıyık burmaya koyuldu.

Colline Colle giyinirken, üç arkadaş da vakit kay-

betmemek için, kendisinden ne istediklerini anlattılar. Zaten o da işi daha fazla uzatmadı ve eski bir eteklikle yün bir yeleği giyip perdenin arkasından çıkarak, endişeyle sordu:

— «Sakın bu zavallı kızcağızı alıp götürmeye kalkışmayın!»

Bir yandan heyecanlı görünüyordu ama, bir yandan da Carcagne'ye pek ateşli gözlerle bakmaktan kendini alamıyordu. Escargasse:

— «Neden götürmeyecekmişiz? Biz bu iş için geldik!..» Dedi.

Kadın yalvarır gibi bir edâ ile sordu:

— «Sizde hiç insaf, merhamet yok mu?»

Sonra dönüp, bir köşede hareketsiz duran Concini'ye seslendi:

— «Siz onu alıp götürürseniz ben ne yaparım ya Rabbi!.. Mahvolurum, ölür giderim! Ondan başka kimsem yok ki benim. Onun verdiği birkaç para sâyesinde...»

O sırada yere saçılan altınların tatlı şıkırtısı, kadının sözleriyle beraber heyecanını da şıp diye kesiverdi. Concini, kadın daha fazla zırıldanmasın diye cebinden bir avuç altın çıkarıp odanın ortasına saçıvermişti.

Gringalle, zaten cadı karıya verilen keseyi çok fazla bulurken, bir de bunları görünce:

— «Aman Monsenyör!.. Bu kadarı da pek fazla doğrusu!.. Bu cadaloz, bundan önce vermiş olduğunuz paranın yüzde birine bile değmez vallahi!..»

Concini bu söze kayıtsız bir baş sallayışla karşılık verirken, çabuk olalım demeye gelen bir de işaret yaptı.

Escargasse fena hâlde kızmış, söyleniyordu:

— «Haydi bakalım, fazla dırdır etme de çık yuka-

rıya!.. Üstelik gürültü edeyim deme, sonra karışmam haa!..»

Kadın, bu tehdit dolu sözlere rağmen, önce altınları yerden toplamak için davrandıysa da, Escargasse kendisini şiddetle kolundan yakalayıp çekti ve işin şakaya gelir tarafı olmadığını belirten bir tavırla:

— «Yürü ulan cadı kocakarı!» Dedi. «Şimdi altınlarla uğraşıp durma, yoksa altın yerine göbeğinin orta yerine şu hançeri yerleştiririm haa!»

Colline Colle, bu sefer, işin ciddî olduğunu anladı. Gerçi Carcagne de bir yandan sulu sulu sırıtıyordu ama, şimdilik en doğru hareket, söz dinlemekti.

Kadın, sessizce peşinden gelen üç adamla beraber evin ilk katına çıktı. Bertille'nin kapısına hafifçe vurduktan sonra seslenmeye koyuldu:

— «Matmazel Bertille!.. Matmazel Bertille!.. Lütfen kapıyı açar mısınız?»

Bertille, derin uykudaydı ve herhalde çok tatlı bir rüya görüyordu ki uykusunda memnun bir edâ ile gülümsüyordu...

Kadının seslendiğini duyunca yatağında doğruldu. Henüz uyku sersemliğini üstünden atamamıştı. O tatlı sesiyle ürkek ürkek sordu:

— «Siz misiniz, Madam Colline Colle?.. Ne oldu? Rahatsız mısınız?..»

— «Ah, evet matmazel!.. Rica ederim açın... Hastalandım, fena hastalandım!..»

Genç kız hemen yatağından fırladı. Üstüne, iki saat önce Kral'la Jehan arasına girdiği vakit sırtında bulunan sâde, beyaz elbiseyi geçirdi. Çok meraklanmıştı. Kadın, kapının önünde inim inim inliyordu. Bertille ise, bir yandan hazırlanırken, bir yandan da seslendi:

— «Bir dakika sabredin, şimdi geliyorum!»

Giyinmesi biter bitmez hemen kapıya yöneldi ve aynı anda da yerinde mıhlanıvermiş gibi durup düşündü: *«Bu kadın bayağı ve açgözlü bir insan! Bu evden çoktan çıkmam gerekirdi, ama...* (Aklına yine Jehan gelmiş, yüzü kızarmıştı.) *Beni bir avuç altın için Kral'a satmaya bile kalkıştı. Yine altın uğrunda başkası hesabına da aynı şeyi yapamaz mı? Pekâlâ yapar... Bana kapıyı açtırmak için yalan söylemediği nereden belli?..»*

Bertille'nin içine adamakıllı kuşku girmişti. Kapıyı açmadan sordu:

— «Gerçekten çok hasta mısınız?»

Bir yandan da dışarıda şüpheli bazı gürültüler var mı, yok mu diye, kulak kabarttı. Ama, karşısındaki de az kurnaz cadılardan değildi. Nitekim, hiçbir falso yapmadan aynı ustalıkla oyununa devam etti ve inleyerek cevap verdi:

— «Ah, sormayın! Bilseniz ne fenayım! Ayakta duracak hâlim yok!.. Allah aşkına açın!.. Yoksa benden çekiniyor musunuz?..»

Doğrusu Bertille çekiniyordu. Ve bunda haklıydı da... Fakat kadının iniltilerine dayanamadı. Çok merhametli bir kızdı. Ayrıca, zarif ve narin vücudundan umulmayan bir kuvveti vardı. Bu bakımdan kendine güveniyordu. Hemen masaya doğru yürüyerek, çekmeceden çıkardığı küçük bir hançeri koynuna sakladıktan sonra tekrar kapıya yöneldi:

— «Sizden çekinmekte yerden göğe kadar hakkım var ya,» diye cevap verdi. «Daha bu gece, evin kapısını yabancılara açık bırakan siz değil miydiniz?»

— «Dün gece kapıyı açtığım adam Kral'dı, matmazel! Artık Kral'ın verdiği emre de karşı gelemezdim ya!.. Amanın Allahım! Ne sancılanıyorum, ne sancılanıyorum!..»

Bertille, Kral lâfını duyunca bu mendebur kadına biraz hak vermek gerektiğini düşündü. Böyle olmasına rağmen, merhamet duygusunu yenmeye çalıştı:

— «Şimdi tekrar bana yeni bir oyun oynayıp oynamadığınızı nereden bileyim? Belki de yine eve, birtakım kötü ahlâklı kimseleri doldurmuşsunuzdur.»

— «Yalnızım, matmazel! Yapayalnızım!.. Size yemin ederim ki tek başımayım. Hem de müthiş acı çekiyor, sancıdan kıvranıyorum!.. Benim burada bir sokak köpeği gibi geberip gitmeme içiniz sızlamadan seyirci mi kalacaksınız?.. Sizde hiç insaf yok mu, matmazel?..»

Genç kız, bu yalancı ve alçak kadının acıklı acıklı yalvarmasına en sonunda dayanamadı:

— «Pekâlâ,» dedi. «Kapıyı açıyorum. Fakat bu sefer de sizin yüzünüzden başıma bir felâket gelirse, ahrette beş parmağım yakanızda olsun!..»

Ve Bertille, sağ eliyle hançerinin kabzasını sıkarak, meraklı bir tavırla kapıyı açarken, şefkat dolu bir sesle sordu:

— «Nereniz sancıyor, bakabilir...»

Genç kız cümlesini bitirmeye vakit bulamadı. İki kuvvetli kol birden vücudunu kavrayıverdi. Bertille bağırmak istedi ve bağırdı da... Fakat bu haykırışı kafasına geçirilen bir pelerinin içinde boğulup gitti. Direnmek, elinde sıktığı kamayı kullanmak istedi. Fakat göz açıp kapayıncaya kadar öyle kıskıvrak bağlanmıştı ki en ufak bir hareket yapmasına bile imkân kalmadı. Sonra birkaç kuvvetli kol, kendisini bir tüy hafifliğiyle havaya kaldırdı ve ağır ağır götürdü.

Bertille ne bayıldı, ne de soğukkanlılığını kaybetti. Başına ne gelecekse gelecekti. Her türlü direnişin

nasılsa boşuna olacağını bildiği için işi kadere bırakt.

Üç silâhşordan biri genç kızı ayaklarından, öteki omuzlarından tutup götürürken, üçüncüsü de arkadan geliyordu.

Concini'nin verdiği altınları haketmek isteyen Colline de onlara kılavuzluk edip yol gösteriyordu. Böylece evin alt katına indiler...

Kadının gösterdiği yoldan, evin, çıkmaz sokağa açılan kapısına kadar ulaştılar. Colline, kapıyı açmadan önce saygıyla eğilerek:

— «Dikkat edin,» dedi. «Dört basamak ineceksiniz Escargasse. Hah, şöyle işte...»

Bu kadar nâzik ve saygılı davranmasına rağmen birdenbire ona dönerek tehdit dolu bir edâ ile:

— «Gözünü aç, cadı karı,» dedi. «Şimdi artık işimiz bitti. Fakat dilinin koparılıp köpeklere yem edilmesini istemiyorsan, çeneni tutmaya bakmalısın. Eğer gözlerini oymamızı, karnını deşip barsaklarını dışarıya dökmemizi istemiyorsan bu gece olanları ve bizi bir daha hatırlayayım deme... Herşeyi unut!»

Kadın, korkusundan bayılacak gibi olarak kekeledi:

— «Unutacağım, unutacağım monsenyör!.. Vallahi unutacağım!..»

Colline Colle bu sefer gerçekten korkmuştu. Çünkü adamların artık onunla olan işi bitmiş, kendisine ihtiyaçları kalmamıştı. Ya silâhşorlar, en sağlam hareketin, onu hemen oracıkta temizleyivermek olduğunu hatırlarlarsa?.. Colline Colle içinden, adamların böyle bir çâreyi düşünmemeleri için duâlar edip duruyordu.

Bu kadar korkmasına rağmen, karanlıkta Carcagne'nin elini bulup sıkarak kulağına eğilmeyi ve:

— «Beni görmeye gelin... Sizi beklerim. Ben öyle göründüğüm kadar ters bir kadın değilimdir,» demeyi de ihmal etmedi.

Sonra bütün cesareti tükenmiş olduğu için, aceleyle ve her zamankinden daha büyük bir itina ile kapıyı kapadı. Kendisini yalnız ve güven içinde hissedince rahat bir nefes aldı. Sonra da yelyeperek mutfağa koştu. Hemen yabancıların eve girmiş oldukları pencerenin önüne geçip, büyük bir dikkatle dışarısını gözlemeye koyuldu.

Bertille'yi taşıyan adamlar, kendisini yavaşça arabanın yumuşak şiltelerine uzattılar. Genç kız, doğrulup oturmaya çalıştıysa da, bütün vücudu kıskıvrak bağlanmış olduğu için, bunu başaramadı. Rahatsızdı ve bir an önce buna bir çâre bulmak istiyordu. Onun için, hayret edilecek kadar sâkin bir sesle sordu:

— «Bu örtü nefesimi kesiyor. Çıkarmanın imkânı yok mu?»

Gerçi ses, kumaşın altında boğulup kayboluyordu ama, Bertille'nin yakınında bulunan Concini, bu sözleri duydu... Genç kızın sesini, ömründe ilk defa olarak işitiyordu. Bu ses, tatlı bir melodi gibi ruhuna işlemişti. Bertille'nin başının örtülü olduğunu ve kendisini göremeyeceğini unutarak şapkasını çıkarıp zarif bir selâm verdikten sonra heyecanlı bir sesle:

— «Eğer matmazel imdat istememeye ve kımıldamamaya söz vermek lütfunda bulunurlarsa, elbette...» Dedi.

Genç kız, söz verdi:

— «Bağırmam da, kımıldamam da...»

— «Mademki öyle, ben de emir saydığım dileklerinizi yerine getirmekle gerçekten mutlu olurum.»

Concini, çılgınca arzuladığı bu genç vücuda elini sürmekten ileri gelen bir ürpertiyle, Bertille'yi saran bağları çözdü ve pelerini çekip çıkardı.

Bertille, kendisini bu sıkıcı durumdan kurtaran adama, teşekkür etmeye lüzum görmedi. Hattâ kendisine bakmak tenezzülünde bile bulunmadı ve onu hiç farketmemiş gibi davrandı. Şaşılacak bir soğukkanlılıkla arabanın yastıklarına, şöyle rahat rahat yaslandı. Pelerinin içinde bunalmıştı. Temiz havayı doya doya ciğerlerine çekti. Üstünü başını düzelttikten sonra, ellerini göğsünün üstünde kavuşturdu. Ellerini göğsünde kavuşturması, gayet tabiî bir hareket gibi görünüyordu, ama genç kız bunu yaparken sadece koynundaki kamayı eli altında bulundurmayı düşünmüştü.

Concini, onun bütün güzellik ve gençliğini, vücudunun düzgün ve zarif yapısını, kibar tavırlarını, sâf bakışlarını derin bir hayranlık içinde seyretti. Ve genç kızın o kadar etkisi altında kaldı ki elini sanki kalbinin dayanılmaz çarpıntısını dindirmek istiyormuş gibi göğsüne götürdü...

Üç silâhşor da bu eşsiz güzellik karşısında şaşkına döndüler, ister istemez belli ettiler ve âdetleri olduğu üzere. bu şaşkınlıklarını ıslık çalıp birbirlerinin yüzlerine bakmakla meydana vurdular. Sonra birdenbire bu işte Concini'ye yardım etmiş olmaktan pişmanlık duydular ve genç kıza acıdılar. Aslında onlar, bu gibi duygulara yabancıydılar. Nasıl olmuştu da bu genç kız karşısında böyle hislere kapılmışlardı? Bilemiyorlardı... Ve sanıyorlardı ki bu genç kızın sâf ve harikulâde güzelliği, el sürülmemesi. dokunulmaması gereken kutsal bir şeydi. Böyle kutsal bir varlığa belki, bakmak bile günahtı.

Bertille'nin yüzüne, tapınmaya benzer bir hayranlıkla bakan Concini, onu daha önceden tanımış ol-

saydı, genç kızın çehresinin bu derece solmuş olmasından endişe duyardı. Tatlı mavi gözlerinin içinde beliren parıltının da Concini'yi bir hayli düşündürmesi gerekirdi. Fakat adam, Bertille'yi tanımıyordu ve genç kızın gayet soğukkanlı görünüşünden kuşkulanamazdı.

Bertille, Concini'nin yüzüne bile bakmadan, tatlı ve âhenkli sesiyle söylendi:

— «Kibar bir asîlzâde gibi konuşuyorsunuz ama, ne yazık ki asîlzâde değilsiniz!»

Concini, sapsarı kesilerek bağırdı:

— «Matmazel, ileri gidiyorsunuz!..»

Bertille, aynı soğuk tavırla devam etti:

— «Çünkü bir asîlzâde, kendini savunamayacak durumdaki bir genç kıza karşı zor kullanacak kadar kendini küçük düşürmez. Demin. dileklerimi emir saydığınızı söylüyordunuz, değil mi? Pekâlâ... Ben evime dönmek istiyorum! Bırakın beni de gideyim! O zaman belki bu yaptıklarınızı unuturum!..»

Concini, ümitsiz bir tavırla onun sözünü kesti:

— «Matmazel, benden elimden gelmeyecek tek şeyi istiyorsunuz. Bunu, özellikle şimdi yapamam.»

Bertille, Concini'yi çıldırtan, ezici ve aşağılayıcı bir tavırla, fakat aynı sâkinlikle devam etti:

— «Asîlzâde değilsiniz! Bu her hâlinizden belli. Pekâlâ... Sizin elinizdeyim. Benden de kuvvetlisiniz. Elinizden geleni yapın!.. Sizinle daha fazla konuşmak, benim için, sizin derekenize inmek olur...»

Concini, içini kasıp kavuran arzuyu açığa vuran, ateşli bir sesle:

— «Matmazel!» Dedi. «Beni insafla dinleyin. Sizi ilk gördüğüm andan beri içimde uyanan büyük aşkı, tabiî bilmiyorsunuz. Geceleri gözüme uyku girmiyor ve deliler gibi hep sizi sayıklıyorum. Sizi sevi-

yorum matmazel! Çıldırasıya seviyorum!.. Gerçi, size karşı zor kullandığımı ve bu yüzden bir asîlzâde için şerefsizlik sayılacak bir derekeye düştüğümü bilmiyor değilim. Fakat sandığınız kadar suçlu da değilim. Benim böyle hareket etmem lâzımdı, matmazel!.. Sizi tehdit eden tehlikeden kurtarmak için başka çârem yoktu. Benden bu kadar nefret etmeniz haksızlıktır. Size yemin ederim ki hiçbir aşk benimki kadar içten, benimki kadar büyük olamaz!..»

Bertille, Concini'yi dinlemiyordu bile. Artık bu zevzeklikleri kısa kesmek istedi ve:

— «Fazla lâfa ne lüzum var? Bir kelime, bir tek kelime söyleyin,» dedi. «Beni serbest bırakacak mısınız? Evet mi, hayır mı?»

Concini, heyecanla soluyarak cevap verdi:

— «Peki matmazel, peki... Serbestsiniz!.. Dönün, rahat rahat evinize dönün...»

Genç kız, o âna kadar gösterdiği soğukkanlılığı bırakarak, sevinçle doğrulmaktan kendini alamadı. Uçmuş benzine biraz kan geldi ve geri verilen hürriyetinden derhal yararlanmak istiyormuş gibi elini, arabanın kapısına doğru uzattı...

Fakat Concini, ateşli bir âşık gibi atıldı:

— «Buna karşılık sizden bir tek şey istiyorum! Pek küçük, önemsiz bir şey... Bana biraz tatlı bir bakışla bakın. Bir tek kelime de siz söyleyin. Ümit verici bir tek kelime... Bu bir tek kelime de fazla bir şey değildir ya!..»

Bertille, kapıya uzattığı elini geri çekti ve tiksinmişçesine:

— «Bana karşı zor kullandıktan sonra, şimdi de benimle pazarlığa girişmek suretiyle bir de hakaret mi ediyorsunuz? Bayağı adam!..» Diye bağırdı ve

bitkin bir hareketle Concini'ye sırtını çevirerek gözlerini kapadı. Bir an, öyle kalakaldı.

Bu ağır hakaret üzerine, Concini, öfke ve sinirden sapsarı kesildi. Şamar yemiş gibi irkildi ve boğuk bir sesle bağırdı:

— «Bayağı ve uşak ruhlu adam, ha? Peki, öyleyse... Şimdi bir uşak gibi hareket edeceğim işte...»

Concini, genç kızın kendisine arkasını dönmüş olmasından yararlanarak bir tarafa bırakmış olduğu bağları hızla kaptı ve zavallıyı tekrar kıskıvrak bağladıktan sonra adamlarına dönerek sert bir tavırla buyurdu:

— «Haydi bakalım, yola!.. Nereye gidileceğini biliyorsunuz!»

Concini, gözlerini genç kıza dikmiş, dişlerini gıcırdatarak, korkunç bir tavırla homurdanıyordu:

— «Uşak, ha?.. Bu sözün, sana kanlı göz yaşları döktürecektir, cicim!..»

Onüçüncü Bölüm

TAM ZAMANINDA...

Küçük kafile, Seine Nehri'ne doğru yola çıktı. Saêtta da hemen gizlendiği çukurdan çıkıp arabanın peşine takıldı.

Tam bu sırada, Arbre-Sec Sokağı'na, adımlarıyla yerleri döverek yürüyen bir delikanlı girmişti. Bu, artık evine dönmekte olan Jehan'dı.

Bertille'nin balkonunun altında bir an durdu. Endişeli bakışlarla etrafı çabucak gözden geçirdi.

Epey uzakta yol alan arabayla adamları gördü. Fakat önemsemedi ve sevgilisinin evine yaklaştı. Ortalıkta olağanüstü durum yoktu. Herşey sâkin ve uykuya dalmış gibi görünüyordu. Jehan bir zaman hülyalı ve dalgın gözlerle Bertille'nin balkonuna baktı. Sonra mahzun mahzun içini çekerek, evinin kapısını açtı. Etrafta kimseler bulunmadığından emindi ama, çevresine bir kere daha bakınmaktan kendini alamadı. Sokağın tamamen ıssız olduğuna iyice inanınca, genç kıza, parmaklarının ucuyla yüreğinden kopup gelen ateşli bir öpücük gönderdi.

Sonra suçüstü yakalanmış bir hırsız gibi utanıp kızararak, basamakları dörder dörder çıkıp tavanarasındaki odasına girdi.

*

Bu sırada Concini'nin arabasıyla adamları, yollarına hızla devam ediyorlardı. Nihayet Rats Sokağı'na ulaştılar. Bu daracık sokak Seine rıhtımına çıkıyordu. Concini, sokağın rıhtıma yakın bir yerinde

bulunan bir evin kapısına, daha önceden kararlaştırılmış bir işaretle vurunca, kapı hemen açıldı.

Bu evin dış görünüşü gayet kötü ve harap olduğu hâlde içerisi pırıl pırıldı. İçerisi, mükemmel bir şekilde düzenlenip döşenmiş ve tam bir aşk yuvası hâline getirilmişti.

Bertille'nin bağlarını çözdükten sonra kendisini, göz kamaştırıcı bir ihtişam ve zarafetle döşenmiş bir odaya götürdüler. Odanın sağında kıymetli danteller ve ağır perdelerle süslenmiş, geniş ve büyük bir sayvanlı karyola vardı. Bu karyolanın görünüşü, şahane olmakla birlikte o kadar ürkütücüydü ki genç kız bir darağacının karşısındaymışçasına ürperdi.

Silâhşorlar, efendilerinin işareti üzerine yavaşça odadan çıktılar ve başka emirler vermesi ihtimalini düşünerek yandaki odada beklediler.

*

Concini, Bertille ile başbaşa kaldıktan sonra genç kıza karşı zor kullanmak düşüncesinde değildi. Kendisinin kadınlar üzerindeki etkisine güveniyor ve herşeye rağmen Bertille'yi yola getireceğini umuyordu. Kraliçe'yi bile kendine esir eden bu erkeğin çekiciliğine genç, tecrübesiz, fakir ve kimsesiz bir kız mı dayanacaktı? Bu yüzden, ilkönce genç kızı tatlılıkla elde etmeye çalışmak, eğer bu sökmezse, zora başvurmak kararını verdi.

Bertille'nin rengi uçmuştu. Gözleri sonsuz bir nefret ve öfkeyle parıldıyor. Concini'nin en ufak hareketlerini bile gözden kaçırmıyordu. Fakat Concini, onun bu hâliyle bir kat daha güzelleştiğini gördü ve damarlarında, kanının kaynadığını hissetti.

Daha fazla dayanamayıp şapkasını çıkardı ve omuzlarındaki pelerini hızla çekip bir köşeye fırlat-

tıktan sonra bütün vücudu arzudan titreyerek kollarını genç kıza uzattı ve vahşi bir hayvan gibi soluyup:

— «Dinle, güzel kız!» Dedi. «Sen, benim kim olduğumu bilmiyorsun. Halbuki ben seni Fransa'nın en zengin ve mutlu kadını yapabilirim. Servetimi, şan ve şerefimi, kudretimi... Herşeyimi senin ayaklarının altına seriyorum. Seni en değerli, eşi bulunmaz mücevherlerle süsleyeceğim! Sarayları bile gölgede bırakacak muhteşem bir konakta oturtacağım... Her birisi birer hazine değerinde olan altın tabaklarda, en nefis yemekleri yiyeceksin! Bütün bunları, sana, bir tek bakışın karşılığında sağlayacağım. Söyle bana... Dediklerimi işitiyor musun?»

Bertille, eli koynundaki kamanın kabzası üstünde, nefret dolu bakışlarını, onun kan çanağına dönmüş gözlerine dikti ve insanüstü bir çaba harcayıp kendini toparladıktan sonra sâkin ve keskin bir edâ ile söylendi:

— «Ömrümü, en sefil kulübelerde, aç ve paçavralar içinde geçiririm, hattâ ölürüm de, yine sizin bu iğrenç teklifinizi kabul etmem!»

— «Demek benden korkuyorsunuz?»

Concini, bu soruyu sorarken, ileriye doğru bir-iki adım atmıştı. Genç kız, herifin üstüne saldırmaya niyetlendiğini sanarak elini havaya kaldırdı ve meydan okuyan bir sesle:

— «Bir adım daha atarsanız, mahvolursunuz?» Dedi.

Concini olduğu yerde kaldı. Bertille, herifin korktuğunu sanarak, küçümser bir edâ ile gülümsedi. Oysa Concini, korkudan değil, şaşkınlıktan olduğu yerde mıhlanmış gibi kalakalmıştı. Nitekim, hemen kendini toplayıp gülümsemeye başladı ve zarif olmasına çalıştığı bir tavırla eğilerek, ciddî bir tavırla:

— «Hayret!» Dedi. «Bu zarif ve narin vücutta bu kadar dövüşçü bir ruh bulunmasına şaşıyorum! Fakat bu meydan okuyan hâliniz size ne kadar yakışıyor, bir bilseniz!.. Bin kat daha güzelleşiyor ve bende de karşı konulmaz bir arzu uyandırıyorsunuz!..»

Bulundukları oda, oldukça genişti. Yüksekçe bir setin üstünde bulunan sayvanlı karyola, odanın sağ köşesini tamamen dolduruyor, buna karşılık sol tarafı boş bulunuyordu. Sağ tarafta iki kanadı kaplı bir kapı ve yine sımsıkı kapanmış bir pencere vardı. Sol tarafta da küçük bir kapı görünüyor, karşıda yine bir pencere bulunuyordu.

Bertille, odanın sol tarafındaki boş kısımda ayakta duruyordu. Concini, genç kıza; kendisine dokunmayacağı, onu zorlamayacağı hususunda güven vermek istiyormuş gibi, ondan uzak bir tarafa yürüdü ve orada sinirli sinirli dolaşmaya başladı. Bu dolaşması sırasında zaman zaman, içlerinde garip bir endişe okunan gözlerle, genç kıza bakıyordu. Fikrince en iyi yol, genç kızı birkaç gün rahat bırakmaktı. Bu süre içinde Bertille düşünür ve olumlu bir cevap verebilirdi. Eğer bu cevap Concini'nin istediği gibi olmazsa, adam o zaman kızı zorla elde edecekti. Bu kararını genç kıza da söylemek için belki on defa ağzını açmış, fakat her seferinde de vazgeçmişti.

Çünkü Concini, Bertille'ye baktıkça, içinde zaptolunmaz bir arzu uyanıyor, birkaç gün sabredemeyeceğini sanıyordu. Bu arzu, zaman zaman şiddetinden kaybediyordu ama, bu da pek kısa sürüyor ve o amansız tutku, daha büyük bir şiddetle kendini gösteriyordu. Concini'yi sabırsızlığa götüren bir başka sebep de, kıskançlık duygusuydu. Sarayın en yakışıklı ve en zarif erkeği olan kendisine bu genç kızın nefret ve tiksintiyle bakışı, onun, bir başkasını sevdiğini göstermiyor muydu? Concini, aklına bu dü-

şünce gelince, elinde olmaksızın dişlerini gıcırdatmaya başlıyor ve bilmediği, tanımadığı bu rakibe içinden tehditler, lânetler savuruyordu. Bu düşünce, gittikçe kafasına öyle yerleşti ve zihnini öyle bir dağıttı ki sonunda içindeki bu şüpheyi yenemez, saklayamaz oldu ve birdenbire genç kıza yaklaşarak bağırdı:

— «Her ne hâl ise... Yaptığım teklifleri düşünür ve bir karar verirsiniz. Sonuna kadar benden korkacak, çekinecek değilsiniz ya, elbette bir gün gelecek, beni de beğenmeye ve sevmeye alışacaksınız... Yook, eğer bu hiç gerçekleşmezse, o zaman demek ki başka birini seviyorsunuz!»

Concini'nin bakışları, tavırları ve edâsı, gittikçe tehdit edici bir ifade almıştı. Bu tehdit üzerine genç kız ürkmek şöyle dursun, tam tersine isyan etti ve birdenbire başını dikerek meydan okudu:

— «Ya birini seviyorsam ne olacak?..»

Concini dişlerini gıcırdattı:

— «Dikkat edin! Bu işin sonu sizin için fena olur!..»

— «Varsın olsun... Ben sizin elinizdeyim ama, sizden korkmuyorum!..»

— «Ben sizin sözlünüzü de mahvedebilirim!»

— «Boşu boşuna böbürlenip durmayın. Karşınıza çıkınca, sıvışacak delik arayacaksınız!»

— «Sözlünüz olacak kimse kimbilir hangi sefil serseridir!..»

— «Öyle mi sandınız? O, soyluların en asîli, en cesuru, en yüksek ruhlusudur. Eğer burada olsaydı, tokadını çoktan, bayağı yüzünüze yemiştiniz!..»

— «Ben onun yüreğini ellerimle sökerim!»

— «Elinizden gelse yaparsınız... Çünkü cellâtlığın size çok yakıştığı belli!..»

— «O benim ayaklarıma kapanıp yalvaracak, Ama o zaman ikiniz için de iş işten geçmiş olacak.»

— «O dünyada hiç kimseden korkmaz. Cesaret ve kahramanlık örneği bir insandır. Yoksa kendisine boşuboşuna «*Yiğit*» derler miydi?»

Concini bu sıfatı duyunca beyninden vurulmuşa döndü ve afallayıp kekeledi:

— «Ne dedin? Bir daha söyle! Yiğit mi dedin? Yiğit Jehan mı yoksa?..»

Bertille, sevdiği adamı ele vermesinin kötü bir sonuç doğurabileceğini düşünerek endişeye kapıldı. Fakat, artık ok yaydan fırladığı için vakur bir sesle cevap verdi:

— «Evet, Yiğit Jehan!»

Concini, genç kıza ürpertiler veren korkunç bir kahkaha attı:

— «Hah hah hah! Aman Allahım! Bu pek hoş işte!.. Demek Yiğit Jehan'ın sözlüsüymüş!.. Dinle beni güzelim, bu senin asîlzâde dediğin adam kimdir biliyor musun? Âdi bir serseri, yol kesen bir haydut, kim iyi para verirse onun hesabına adam öldüren bir kaatildir. Bundan haberin var mı?»

Bertille tereddüt etmeden bağırdı:

— «Yalan! Yalan söylüyorsunuz!..»

Concini, sinsi ve alaycı bir tavır takındı:

— «Müsaadenizle bu işleri ben herkesten daha iyi bilirim. Zira kahraman yavuklunuz bana da hizmet etmektedir!»

— «Öyleyse aldığı emre itaat ediyor demektir. Eğer aldığı emirler, alçakça şeylerse, o takdirde emri ve parayı veren, yâni siz alçak oluyorsunuz! O zaman gerçek kaatil de o değildir, sizsiniz! Fakat ben bu dediğinize de inanmam! Yalan söylediğinizi biliyorum!..»

Sözlüsüne olan bu sarsılmaz güveni, genç kızın Yiğit Jehan'ı ne derece sevdiğini de gösterdiği için, Concini'yi büsbütün çileden çıkardı. Şimdiye kadar rastladığı bütün kadınlardan daha mağrur olan bu genç kızın onurunu kırmak, kendisini âşığından soğutmak için tek çârenin, sevgilisinin ne bayağı bir adam olduğunu kendisine ispat etmek olacağını düşündü. Sonra, bir şey hatırlamış gibi elini alnına vurarak mırıldandı:

— «Öyle ya!.. Serserilerin sevgilileri, asîlzâdelerin verdiği sözlerden anlarlar mı?.. Onlara, yine serserilerin diliyle konuşmak lâzımdır ki, kafalarına lâf girsin!.. Güzel!.. Biz de ona göre hareket ederiz.»

Ve boynunda asılı düdüğü ağzına götürüp, üç defa öttürdü.

Bir dakika geçmeden Carcagne, Escargasse, Gringalle, odaya girdiler ve kapının iki adım önünde hareketsiz durdular.

Concini başını onlardan yana döndürmeye bile tenezzül etmeden sordu:

— «Sizin reisinizin adı ne?..»

Üç arkadaş, şaşırıp tereddütle birbirlerinin yüzlerine baktılar... Sonunda içlerinden biri:

— «Monsenyör, biz...» Diye söze başlayacak olduysa da Concini lâfım kesip bağırdı:

— «Gevezeliğe lüzum yok! Sizden yalnız onun adını soruyorum... Cevap verin!..»

— «Yiğit Jehan...»

— «Peki... O, benim hizmetimde ne iş yapar?»

— «Ne mi yapar? Ne yapacak?... Biz ne yapıyorsak, o da onu yapıyor işte!..»

Concini bu soruları sorarken gözlerini Bertille'den hiç ayırmamıştı. Üç ahbap çavuşa çekilmelerini işaret ederken, emirlerinin dinleneceğinden emin oldu-

ğu için, onlardan tarafa dönmeye bile lüzum görmedi. Genç kıza doğru iki adım attı. Kollarını göğsünde kavuşturup sordu:

— «Duydunuz, değil mi? Bu üç serseriyi de tanırsınız elbet... Bunlar, sizi, evinizde tutup kıskıvrak bağlayan ve buraya kaçıran herifler... Yaptıkları işin neden ibaret olduğunu kendi tecrübenizle öğrendiniz. Bu konuda daha fazla konuşmaya değmez... Şimdi artık bana inandınız, değil mi?»

Genç kız, daha fazla sararmasına rağmen müthiş bir inatla başını salladı:

— «Hayır!»

Concini, öfkeden çılgına döndü:

— «İnanmıyorsunuz ha?.. Peki, ya gözlerinizle görürseniz?..»

— «Gözlerimin iyi görmediğine hükmederim... Ve yine inanmam!»

— «Ama Yiğit Jehan'ın zincire vurulup Grève Meydanı'na götürüldüğünü cellâdın onun göğsünü dağladığını ve yaralarını erimiş kurşunla doldurduğunu, vücudunun dört ata bağlanarak parçalanmak üzere dört ayrı yönde çekildiğini görseniz... Yine de inanmaz mısınız?»

Genç kız, vahşi herifin gözleri önüne serdiği bu korkunç sahne gerçekmiş gibi elleriyle yüzünü kapadı. Fakat cesaretini, sonuna kadar elden bırakmamaya karar vermişti. Onun için tekrar yüzünü açarak nefret dolu bir sesle haykırdı:

— «İnanıyorum ki alçakça hilelerinizle bir mâsumu ölüme mahkûm ettirmeniz mümkündür. İğrenç amaçlarınıza ulaşmak için en rezilce çârelere başvuracak kadar soysuz bir insan olduğunuza da inanıyorum... Ama, yine inanıyorum ki Yiğit Jehan,

kolay kolay böyle manevralarla ele geçirilecek adam değildir...»

Concini, nihayet taşı gediğine koyacağını düşünerek, muzaffer bir tavırla bağırdı:

— «Hah hah! İşte burada yanıldınız! Çünkü sizin Jehan'ınız şimdi yakalanmış ve zindana tıkılmış bulunuyor... Birkaç gün içinde Kral'a sui... (Kral'a suikast yapanların... Diyecekti, caydı). Birkaç gün içinde haydutların lâyık oldukları cezaya çarpılacaktır.»

Concini, içinde kabaran hırsa hâkim olamıyor ve genç kızın onurunda büyük bir yara açmak için çırpınıp duruyordu. O kadar ki şimdilik kimsenin öğrenmediği şeylerden kesinlikle bahsetmemek, şüpheleri üzerine çekmemek ve ihtiyatlı davranmak gerektiğini bildiği hâlde az kalsın Kral'a suikast yapıldığını ağzından kaçıracaktı... Hattâ, bunu yarı yarıya söyledi de... Bu ihtiyatsızlığına kendisi de kızmadı değil ama, bir kere iş işten geçmişti.

Ama arada genç kıza da şiddetli bir sille indirmiş oldu. Bertille'nin zaten renksizleşmiş olan yüzü morardı ve zavallı genç kız öyle bir sendeledi ki düşmemek için yanındaki masaya dayanmak zorunda kaldı. Gerçi, kapısının önünde geçen olayı bilmiyor değildi... Fakat Kral, Jehan'ı affetmişken, sonradan caymış, tekrar yakalatmış olabilirdi.

Concini, genç kıza yüzsüz bir edâ ile ve yiyecekmiş gibi bakıyor, kırılan onurunun acısını kat kat fazlasıyla çıkarmaya hazırlanıyordu ama, ne çâre ki bu da mümkün olamadı. Bertille'yi üzmek için harcadığı bütün çabalar boşa gitti.

Çünkü birden, arkasından gelen bir sürü lânet ve yakası açılmadık küfür mırıltılarını işiterek şaşkınlık ve hiddetle döndü. Üç silâhşor, hâlâ arkasında

duruyordu! Concini, o kadar şaşırdı ki ancak şu sözleri kekeleyebildi:

— «Burada ne işiniz var?»

Ne işleri mi vardı? Bu da sorulur muydu? Üç ahbap çavuşlar, reislerinden gayet acayip bir şekilde bahsedildiğini farkeder etmez, neye mal olursa olsun, burada kalmaya ve işin içyüzünü öğrenmeye karar vermişlerdi. Concini'nin kendilerine, dışarı çıkmaları için işaret ettiğini biliyorlardı. Bu emre boyun eğmedikleri için, efendilerinin kızacağını da hesaba katmışlardı. Fakat yaptığı işareti görmediklerini söyleyip, hattâ gerekirse yalan yere yemin edip, herifi aldatmak zor muydu? Bunları düşünerek yerlerinden bile kıpırdamadılar ve bir-iki saat önce tatlı tatlı ayrıldıkları Jehan'ın yakalandığını, hapsolunduğunu ve hattâ idam edileceğini, dehşet içinde öğrendiler. Hem bunu söyleyen de sıradan bir insan değildi. Concini, mevkii dolayısıyla haberleri herkesten önce öğrenebilecek durumda bir adamdı. Vay canına!.. Eğer bu işi, iki saat önce bilselerdi, Jehan'ın yanından ayrılırlar mıydı?.. Tabiî o zaman, onu yakalamak hiç de kolay olmazdı. O kadar canları sıkılmış, içleri yanmıştı ki... Concini'ye birbiri ardı sıra lânetler okumaya ve yakası açılmadık küfürler savurmaya koyulmuşlardı...

Fakat bu arada Concini de kendisini toparlamış, şaşkınlıktan sıyrılmıştı... Tehdit dolu bir tavırla adamlarının üzerine yürüyüp, çılgınca bir şiddetle bağırdı:

— «Buraya bizi kollayıp casusluk etmeye mi geldiniz?.. Kovuyorum sizi işte!.. Köpekler! Defolun!.. Çıkın dışarı!.. Defolun diyorum size!..»

Bu sözler, silâhşorları sindirmek şöyle dursun, tam tersine dimdik bir hâle getirdi. Göz ucuyla birbirlerine bakıp çabucak anlaştılar ve Concini'nin emretti-

ği gibi dışarı çıkacaklarına, ağır ağır, tehdit edici bir tavırla onun üstüne yürümeye başladılar... Birkaç saniye daha geçse ve adamlar kendisine biraz daha yaklaşsalardı, Concini mahvolmuştu... Fakat kurnaz İtalyan, başına geleceği farketti ve hemen yumuşayıp haykırdı:

— «Hayır, hayır! Vazgeçtim! Burada kalın! Escargasse, oğlum, sen söyle!.. Şu kız, sizin gibi insanlardan başkasının sözünden anlamıyor. Anlat şuna Jehan'ın nasıl yakalandığını... Ama lâfı pek uzatma!»

Üç ahbap çavuşlar rahat bir nefes aldılar. Sonra memnun bir tebessümle, bakıştılar... İşi çakmışlardı. Demek az önce Concini'nin, Jehan'ın yakalanması üzerine söyledikleri, aslı astarı olmayan ve kendi kafasından lâhzada uydurduğu bir masaldan ibaretti. O hâlde reis için meraklanmaya ne gerek vardı? Hemen, gayet saygılı bir tavır takındılar ve hepsi adına Escargasse söylendi:

— «Monsenyör! Biz, size alçakça bir cinayet işlendiğini ve kaatilin yakalandığını zaten söylemiştik!»

Concini, bu sözlerin Bertille üzerinde yaptığı etkiyi görmek için, genç kızdan tarafa dönünce, arkasında kalan üç adam da, göstermeden; elleri, ağızları ve gözleriyle kızcağıza işaretler vermeye başladılar. Bu işaretlerin apaçık anlattığı bir şey vardı:

«Jehan hakkında söylenilenler doğru değildir! Sakın inanmayın!»

Ve Bertille, bu işaretlerle anlatılmak istenilenin doğru olduğunu derhal sezdi. Neden?.. Burasını kendisi de bilmiyordu. Belki de üç arkadaşın Jehan'ı, en aşağı kendisi kadar sevdiklerini hissetmişti!..

Bu işte şapa oturan Concini oldu. Escargasse'nin doğruladığı haberle genç kızın fena hâlde sarsılacağı-

mı, hattâ belki de bayılacağını uman Concini, onun hâlâ vakur ve soğukkanlı durduğunu görünce adamakıllı afalladı...

Üç arkadaşın ihanet ettiğinden şüphelenmiş olacaktı ki hızla geriye döndü ve üçünü de hareketsiz, dimdik dururken buldu. Bir an, dikkatle onların yüzlerine baktı. Düşündü. Sonra yumuşak bir sesle sordu:

— «Size işaret ettiğim vakit neden dışarı çıkmadınız?..»

Escargasse cevap verdi:

— «İşaretinizi görmedik, Monsenyör!..»

Concini, bir kere daha dikkatle yüzlerine bakınca adamlarının doğru söylediklerine inandı. Sonra yumuşak bir sesle söylendi:

— «Görev sırasında dikkatsizlik istemem! Bu seferlik, sizi affediyorum. Şimdi aşağı inin ve ben çağırmadıkça sakın geleyim demeyin! Haydi bakalım!..»

Üç arkadaş dışarı çıktı. Concini biraz sonra onların arkasından kapıyı açarak dinledi ve ayak seslerinin uzaklaşmakta olduğunu duyunca kapıyı tekrar kapayıp kilitlerken, kendi kendine mırıldandı:

«Yarın bu serserilerle de hesabı kesmem lâzım!.. Artık kendilerine güvenim kalmadı.»

Sonra dönüp, yerinden bile kımıldamamış olan genç kıza baktı. Bir tek kelime bile söylemeden, yine arada bir gözlerini kaldırıp kendisine bakmayı ihmal etmeyerek, ondan uzak bir tarafta gezinmeye koyuldu...

Bu gezinti onbeş dakika kadar sürdü. Fakat artık, çekip gitmekten ve Bertille'ye düşünmesi için vakit bırakmaktan caymıştı. İçindeki korkunç arzu, her zamankinden daha şiddetle yeniden uyanmıştı. Önce

verdiği kararı bozuşunu kendi kendine haklı göstermek için şöyle düşünüyordu:

«Canım, bu işin ne diye bu kadar üstünde duruyorum sanki? Alt tarafı bir sokak serserisinin dostu işte.»

Genç kıza doğru iki adım atarak:

— «Size yaptığım teklifi düşündünüz mü?» Diye sordu.

— «Anlamadım! Ne demek istiyorsunuz?..»

Concini, soğukkanlı görünmeye çalışarak:

— «Demek yaptığım teklifi dinlemediniz,» dedi. «Pekâlâ! Tekrar edeyim... Size, yılda yüzbin altınlık bir gelir... Muhteşem bir konak ve markiz veya düşes unvanı teklif ediyorum. Bunlardan başka istediğiniz kadar mücevher sahibi olacaksınız!.. Sâkin olun!.. Sinirlenmeyin!.. Sözümü bitireyim hiç olmazsa! Bütün bu dediklerime karşılık sizden bir şey istiyorum. Sizi ara sıra ziyaret etmeme izin verin. Bu teklifime: *«Evet»* deyiverin, ben hemen çıkıp giderim. Ha? Ne diyorsunuz? Gideyim mi?..»

Concini bu sözleri söylerken, yavaş ve sinsi adımlarla genç kıza yaklaşmaktan da geri kalmıyordu. Bertille, işin farkına varmış, bir-iki adım gerilemişti. Biraz daha geri giderse, duvara sıkışacağını kestirdi. Küçük hançerinin kabzasını, sinirli sinirli sıkarak Concini'ye seslendi:

— «Kımıldamayın! Olduğunuz yerde kalın!..»

Concini gayet uslu bir tavırla söz dinledi ve ısrarla:

— «Soruma cevap verin!..» Dedi.

Bertille:

— «Bana demin, sizden korkup korkmadığımı sormuştunuz,» dedi. «Şimdi size cevap vereyim! Siz-

den sâdece tiksiniyorum! İğrenç elinizin bana değdiğini hissetmektense ölümü tercih ederim!»

Concini, bu sözleri duyunca büsbütün çileden çıktı:

— «Yaa! Pekâlâ öyleyse... Bütün inadına rağmen yine de benim olacaksın, anlıyor musun?..»

Birkaç saniye genç kızı kollayıp nasıl yakalayacağını tasarladıktan sonra birdenbire atıldı...

Bertille'nin elinin kalkmasıyla, şiddetle inmesi bir oldu!.. Ne yazık ki Concini, onun hareketini gözlemiş ve koynundan hançeri çekeceğini de önceden sezmişti. Kendisini, bütün hızıyla yana atıp, hançerin darbesinden kurtulurken, öbür yandan da Bertille'nin bileğini havada yakaladı ve bükmeye başladı.

Bu durum uzun süre devam edemez. Bertille gibi narin vücutlu bir genç kız, ne kadar iradeli olursa olsun, bu azgın herife uzun zaman dayanamazdı.

Concini, genç kızın bileğine bütün kuvvetiyle yapışmış, hırsla büküyordu...

Bertille can acısına dayanamadı. Yürekler paralayıcı bir çığlıkla beraber hançeri elinden bırakıverdi...

Concini çılgına dönmüştü. Vahşi bir kahkaha atarak, hançeri ayağıyla bir tarafa itti. Sonra kollarını uzatıp genç kızı şehvetle kucakladı. Hiddetle keyif arasında bocalıyor, deli gibi kahkahalar atıyordu. İçinde yanan arzunun heyecanı ve nihayet avını ele geçirmiş olmanın verdiği zevk içinde, yüzündeki maskenin düştüğünü, farketmemişti. Artık İtalyan şivesiyle fransızca konuştuğunun, hattâ italyanca lâflar ettiğinin de farkında değildi. Hırsından soluya soluya, yarı italyanca, yarı fransızca saçmalayıp zaferinin keyfini çıkarmaya kalkıştı:

— «Ah zavallı yavrum! Beni korkutacaktın, ha?

Sen beni hiç tanımıyorsun demek... Artık benimsin!.. Tamamen benimsin!..»

Dudağını uzattı, Bertille'yi ağzından öpmek istedi. Fakat genç kız, başını bütün gücüyle geriye atarak bu iğrenç öpücükten kendini kurtardı. Şimdi artık, olanca gayretiyle kendini savunuyordu. Küçücük yumrukları, herifin üzerine rastgele inmeye başlamıştı.

Fakat bu yumruklar, Concini'ye vız geliyordu... Herif, kucağındaki körpe vücuda, her ne pahasına olursa olsun sahip olmaya bir kere karar vermişti. Yavrucağı, daha kuvvetle kollarında sıkıyor ve karyolaya doğru sürüklemeye çalışırken, bir yandan da canavar gibi soluyup inlercesine söyleniyordu:

— «Vur, vur! Ne istersen yap! Yumrukların bana okşayış gibi geliyor!»

Bertille, bir an, herşeyin bittiğini sandı. Kirleneceği, mahvolacağı gözünün önüne geldi. Sonra birden Jehan'ı hatırladı. Bütün varlığıyla onun olduğunu düşündü. Son bir gayretle öyle bir silkindi ki kendini kuduz herifin kollarından kurtarmayı başardı. Fakat bitkin düşmüştü. Gücünün son damlasını da harcamıştı ve kendini kurtarabilmek için tek bir çâre kaldığını düşünüyordu: Her ne pahasına olursa olsun vakit kazanmak... Kapıya kadar yaklaşmak... Peki, ya sonra?.. Sonrasını o da bilmiyordu. Kimbilir, belki bir mucize olurdu... Belki biraz önce kendisine acayip işaretler yapmış olan üç adam yine işe karışır, onu kurtarmaya koşarlardı. Veya belki de tavan çöker, bu kuduz herifi ezerdi. Evet! Tanrı'nın işine akıl sır ermezdi. Pekâlâ bir mucize olabilirdi...

Bertille o kadar korkmuştu ki artık hiçbir şey düşünemez olmuştu. Bir tek amacı vardı: Vakit kazanmak...

Concini ile boğuşurken, odadaki küçük kapıya kadar dayanmıştı. Bu kapı açılsaydı, belki kurtulabilirdi. Can havliyle kanadı açmaya çabaladı. Ne yazık ki kapı kilitliydi, anahtarı da üstünde yoktu. Şimdi acaba, büyük kapıya ulaşmaya mı çabalamalıydı?

Buna imkân göremiyordu. Çünkü bu kapıya yaklaşmak için karyolanın yanıbaşından geçmesi gerekiyordu... Ya herif fırsat bilip de hemen üstüne çullanır, kendisini karyolaya atıverirse?.. Canavar da karşısına dikilmiş, kendisini iyice duvara sıkıştırmaya çalışıyordu...

Genç kız bütün soğukkanlılığını toplayıp kaçmayı tasarladı.

Concini'nin kendisini sıkıştırmış olduğu ufacık köşeden dikkatle ve yavaş yavaş yana kaydı. Sonra birdenbire ileriye atıldı. Şimdi odanın içinde dört dönüyor, önüne gelen herşeyi itip kakıyor, atlıyor, sıçrıyor, kendine bir yol açmaya çalışıyordu.

Bir yandan da dehşet içinde bağırıyordu:

— «İmdat! İmdat!»

Fakat şehvetinden ve heyecanından kudurmuş Concini de onun peşinden soluk soluğa koşuyor, sıçrıyor, her seferinde kıza biraz daha yaklaşıyor, Bertille'yi karyolaya yaklaşmaya zorluyordu. Artık Concini, insanlıktan çıkmıştı. Bir köpeğinkini andıran hırıltılı soluklarla karışık bir sesle:

— «Kurtulamayacaksın! Benim olacaksın, benim!» Diye uluyordu.

Genç kız, gücünün tamamen tükendiğini hissetti. Nefesi daralmıştı. Artık ağzından çığlık yerine iniltiler çıkıyordu.

Kuduz herif, Bertille'deki bu bitkinliği görüp de bu kovalamacanın zaferle sonuçlanacağını farkedin-

ce, hırsla saldırıya geçti. Nihayet Bertille'yi yakalayıp pençelerini genç kızın nâzik omuzlarına attı.

Canavar, avını ele geçirmiş olmanın verdiği vahşî bir keyifle, soluk soluğa bağırdı:

— «Nihayet seni yakaladım! Şimdi artık benimsin!»

Bertille'nin nefesi neredeyse kesilecekti. Zorlukla soluyordu. Kan ter içinde kalmıştı ve üstü başı da paramparça, lime lime olmuştu. Bakışları bulanmaya başlamıştı. Belliydi ki genç kız artık bayılacak hâle gelmişti. Kendini koruma içgüdüsüyle son bir kurtulma teşebbüsünde bulundu. Fakat bu da fayda etmedi. Kurtulmak şöyle dursun, iyice ele geçmişti. Artık hiç ümidi kalmamıştı.

Fakat birdenbire, bir isim, âdetâ kalbinden koparak, yürekler acısı bir feryat hâlinde gırtlağından fırlayıverdi:

— «Jehan! İmdat Jehan! Beni kurtar Jehan!»

Jehan!.. O neredeydi kimbilir? Şu anda ondan imdat istemek, sağlam bir kafanın harcı mıydı? Şüphesiz, hayır!.. Bu sesleniş genç kızın yavaş yavaş mantığını da yitirdiğini gösteriyordu.

Bertille birden, gecenin sessizliği içinde, derinden bir cevap duyar gibi oldu:

— «Geliyorum!..»

Ne yazık ki bu, kuruntudan başka bir şey değildi... Beklediği kurtarıcı gelmedi ve umduğu mûcize gerçekleşmemişti.

Genç kızın yüzünde iğrenç nefesini dolaştıran şehvet delisi de homurdanarak alay etti:

— «Çağır, çağır bakalım! Ne sesini duyan, ne de imdâdına gelen olacak... Benim kollarımdan seni kim ayırabilir ki?..»

Gerçi Bertille'nin ümit ettiği mûcize gerçekleş-

medi ama, kuruntudan da ibaret olsa, işittiği ses, genç kızın biraz aklını başına getirdi.

Bu küçük ve zayıf ümit, ona yeniden kuvvet verdi. Genç kız, soğukkanlılığını toplayıp yeniden rastgele vurmaya, tırmalamaya, ısırmaya koyuldu. Kendisini şehvet ve öfkeyle saran kollardan kurtulmaya çabaladı, ama bunu başaramadı. Sonra ümitsiz, soluk dudaklarından aynı acı çığlık, daha zayıf bir sesle fırladı:

— «Jehan! Yetiş, Jehan!»

Concini de bu çığlıkla kamçılanmış gibi oldu. O da bütün gücünü topladı. Genç kızın narin vücudunu var gücüyle sıktı ve Bertille'nin ayaklarını yerden kesip, kendisini havaya kaldırdı... Artık onu, yatağa götürüyordu... Âdetâ genç kızı yutmak için, korkunç ağzını açmış bir canavar gibi bekleyen yatağa...

Concini şimdi, ağır ağır yürüyordu. Artık avını eline geçirmişti... Gerçi hâlâ suratına gittikçe zayıflayan bir yumruk yağmuru yağıyordu ama, bunlarla Bertille'nin kurtulmasına imkân mı vardı? Hiçbir kuvvetin bu kadar emeğe mal olan kurbanını elinden alamayacağını biliyordu... Onun için, bir yandan onu yatağa götürürken, bir yandan da çakallar gibi uludu:

— «Jehan, ha?.. O şimdi Châtelet'de, şekerim. Bir zindanda ve zincire vurulmuş bir durumda bekliyor. Bu zindandan da ancak cellâda teslim edilmek için çıkarılacaktır. Yaa, gözüm!..»

Fakat bu cümlesini henüz tamamlamıştı ki, arkasından gür bir ses yükseldi:

— «Yanılıyorsun Concini! Jehan, Châtelet'de değil, burada!..»

Ve aynı anda Kraliçe'nin gözdesi, Jehan'ın müthiş tekmesinin acısını belinde duydu. Bu öyle şid-

detli bir tekmeydi ki, herifin yere kapaklanıp, kollarındaki kıza zarar vereceğini hesaplayan kuvvetli eli omuzundan sımsıkı tutmamış olsaydı, Concini döşeme tahtalarını öpüverecekti. Bununla birlikte nâmus düşmanı İtalyan, can acısından köpekler gibi uluyup kendini bile tutacak hâli kalmadığı için, kollarındaki Bertille'yi hemen bırakıverdi.

Genç kız, var gücüyle koşup, kurtarıcısının arkasına sığındı.

Jehan ise Concini'ye aklını başına toplamak fırsatını vermeden, adamı sert bir hareketle kendine doğru çekti. Sonra havaya kaldırdığı sağ eliyle herifin suratına şimşek gibi bir şamar aşkediverince, Concini, gık bile diyemeden, külçe gibi yere yığıldı. Bir tokatta bayılmıştı...

CONCİNİ'NİN BAŞINA GELENLER

Jehan, herifin işinin bittiğini görünce genç kıza döndü ve gayet tatlı bir sesle:

— «Hiçbir şeyden korkmayın!» Dedi.

Bertille şükranını, hayranlığını ve nihayet mâsum aşkını samimiyetle anlatan gözlerle delikanlıya baktı. Sonra Jehan'a kesinlikle inandığını gösteren sâkin ve sâde bir tavırla:

— «Artık korkmuyorum!» Dedi.

Fakat az önceki mücadelenin verdiği heyecan ve yorgunluğu henüz üzerinden atamamış olan kızcağız, kendinden geçip yere boylu boyunca uzanıverdi!..

Bu iş o kadar umulmadık bir anda ve öyle âni olmuştu ki Jehan davranmaya fırsat bulamadı. Bertille'nin üzerine eğilip gözlerinin kapalı olduğunu görünce, genç kızı kollarına alarak dehşet içinde mırıldandı:

«Sakın ölmüş olmasın?»

Sonra az ötede hareketsiz yatmakta olan Concini'ye korkunç gözlerle bakarak söylendi:

— «Eğer o öldüyse, sen de yandın Concini!..»

Fakat o sırada Bertille'nin eşine ender rastlanan güzellikteki gözleri aralanmıştı. Genç kız, Jehan'ı, saadetinden çıldırtabilecek bir tebessümle bakıyordu. Delikanlı, ölü gibi sararmıştı. Keder ve heyecandan kısılmış bir sesle:

— «Ah,» dedi, «bilseniz ne kadar korktum!..»

Bu, son derece ilgi çekici şaşırtıcı bir sahneydi.

Bir sürü jandarmanın saldırısına gözünü kırpmadan karşı koyan, Avrupa'nın en azametli kralına kafa tutup hakaret ettikten sonra onu kendi sarayının kapısına uğurlayacak kadar cesareti ileri vardıran, Kral'dan çok daha tehlikeli bir adam olan Concini'nin evine kadar zorla girip kendisine en ağır şekilde haddini bildiren yiğitler yiğidi Jehan, şimdi, önünde bir genç kızcağız bayıldı diye tir tir titriyor ve korktuğunu, bütün saflığıyla söylemekten çekinmiyordu.

Hangi söz, böyle bir delikanlının aşkını: *«Ah, bilseniz ne kadar korktum!»* Cümlesi kadar açıkça anlatabilirdi?

Nitekim Bertille de bunu derhal anladı.

Dehşetten sararan güzel yüzünün çizgileri hemen eski canlılığına kavuştu. Solgun yanaklarını tatlı bir pembelik kapladı. Buğulu bakışları yeniden parıldadı. Dudaklarının tatlı gülümsemesi tekrar yerine geldi. Ve Bertille, birdenbire bütün yorgunlukları ve acıları silinmiş, mutlu ve tatlı bir genç kız oldu...

Bu akşam, ilk defa olarak başbaşa konuşuyorlardı. Böyle olduğu hâlde ağızlarından çıkan her söz, yaptıkları her hareket birbirlerini sevdiklerini açıkça gösteriyordu.

İkisi de genç güzel ve hayat doluydu. İkisi de sevmek ve sevilmek için yaratılmıştı. İkisi de bütün varlıklarıyla ve ebediyen birbirlerine bağlanmış olduklarını hissediyorlardı...

Şimdi artık konuşmuyorlardı. Zaten buna lüzum da yoktu. Gülümseyişlerinin ve bakışlarının anlattıkları, birçok sözün ifade edebileceğinden daha açık ve mânalı değil miydi?

Ayakta karşılıklı durmuşlardı. Aralarında da yere devrilmiş bir sandalye duruyordu. Böyle olduğu

hâlde gözleriyle öpüşüyor, tatlı tatlı gülüşüyor ve sâf bir hayranlıkla birbirlerini seyrediyorlardı.

Delikanlı, şu ânda kendini cennette sanıyordu. Bu ânın ebediyete kadar uzanması için canını verebilirdi. Nerede bulunduğunu, az önce neler olduğunu tamamen unutmuştu. Onun bir kral kızı, kendisinin ise fakir, adsız sansız bir genç olduğu da aklından çıkmıştı.

Delikanlı daldığı tatlı rüyadan, bir kapının sürgülenmesinin doğurduğu sesle uyandı.

Şimşek hızıyla döndü. Gözleriyle, Concini'yi araştırdı ve herifin orada olmadığını gördü. Herhalde yanlarındaki odaya açılan kapıyı da o kilitlemiş olacaktı.

Bertille, bir içgüdüyle delikanlıya yaklaştı ve gözleri dehşetten büyümüş bir hâlde, Jehan'ın girmiş olduğu ve hâlâ açık duran küçük kapıyı göstererek mırıldandı:

— «Kaçalım!..»

Jehan, karşısındakine güven veren bir gülümsemeyle genç kıza baktı. Sonra tatlı bir sesle:

— «Ben yanınızda oldukça hiçbir şeyden korkmayın!» Dedi.

*

Onlar, dünyalarını unutmuş bir hâlde birbirlerini hayranlık ve sevgiyle seyrederlerken, Concini de kendine gelmişti. Önce korkunç bir rüyadan uyandığını sandı. Fakat sol yanağındaki yakıcı sızıyı ve kaba etlerindeki müthiş ağrıyı hissedince, rüya filan görmediğini; gerçekle, hem de korkunç bir gerçekle karşı karşıya bulunduğunu hemen anladı.

Kan çanağına dönmüş gözlerini genç çifte çevirdi.

Dudaklarını büzdü ve elini hançerine attı. Fakat aynı anda, öfkeli öfkeli başını sallayıp düşündü:

«Hayır! Böyle bir ölüm gayet çabuk ve kolay olur. Onlara ölümü ağır ağır, acılar ve işkencelerle tattırmalıyım! Hele şuradan bir çıkayım da...»

Sevgililer, hiçbir şeyin farkında değildiler. Concini bir yılan gibi yerlerde sürüne sürüne kapıyı bulup dışarıya çıktıktan sonra yavaşça kanadı kapattığı vakit de sezemediler.

Jehan'ın girip de açık bıraktığı kapı, başka bir küçük odaya açılıyor, bu küçük oda da büyük ve ağır bir kapıyla başka bir büyük odaya bağlanıyordu.

Concini, dışarıya çıktıktan sonra bu kapıya atılmış ve şiddetli bir tekme ile kanadı kapayıp üzerindeki iki ağır sürgüyü sürmüştü.

İki sevgiliyi tatlı hülyalarından ayıran da bu sürgü şakırtıları olmuştu.

Concini kapıyı kilitledikten sonra şeytanî bir kahkaha atarak dişlerini gıcırdatıp söylendi:

«Şimdi bol bol koklaşın kumrularım! Vaktiniz çok. Geberinceye kadar sevişebilirsiniz... Ama, sizden intikam alma zamanı gelince, yüzünüzün ne şekle gireceğini görmek, neler söyleyeceğinizi işitmek isterdim!»

Fakat Concini tam geriye dönüp de oradan uzaklaşacağı zaman iki kuvvetli ve ağır el, iki koluna birden yapışıverdi ve ufacık bir hareket yapmasına bile imkân bırakmadı. Aynı anda başka iki el de şaşırtıcı bir el çabukluğuyla belinden hançerini ve kılıcını alıp odanın bir köşesine fırlattı.

Concini boğuk bir sesle haykırdı. Buna sebep sâdece korku değildi. Adam intikam alma fırsatının elinden gideceğine yanıyordu. Halbuki bu intikamı almak uğrunda koca bir serveti seve seve fedâ edebilirdi.

Concini'yi yakalayanlar, onu silâhsız hâle getirince kollarını da serbest bıraktılar. O zaman Concini kafese hapsedilmiş bir vahşi hayvan gibi öfkeyle solumaya ve dişlerini göstermeye koyuldu.

Escargasse, Gringalle, ve Carcagne, sağ dizlerini bükerek yerlere kadar eğilmişler şapkalarıyla yerleri süpürerek Concini'yi selâmlıyorlardı...

Escargasse, acınan bir tavırla sordu:

— «Monsenyör hazretleri, artık kendi hizmetlerini, kendileri mi görüyorlar? Yoo, bakın, gönlümüz buna razı olamaz!»

Carcagne de aynı tavırla ilâve etti:

— «Acaba şu, iplerle sımsıkı güzelce bağladığımız uşakları neden çağırmadılar?»

Derken Gringallle atıldı:

— «Monsenyör herhalde düdüklerini kaybetmiş olacaklar!..»

Concini hiddetinden kudurmuşçasına, ağzından köpükler saçarak bağırdı:

— «Bu ne cesaret?.. Rezil herifler!.. Size sonra ne yaparım biliyor musunuz?..»

Gringalle, ters bir hareketle sözünü kesti:

— «Yoo! Rica ederim Sinyor Concini, böyle büyük lâflar etmeyin!.. Bunu size özellikle tavsiye ederim!»

Carcagne atıldı:

— «Gerçi asâlet sahibi değiliz ama, bizimle efendice konuşulmasını isteriz!..»

Escargasse ilâve etti:

— «Köpek değiliz ya! Biz de insanız!»

Concini üç ahbap çavuşların fena hâlde kızdıklarını, gözlerinin döndüğünü ve neredeyse üstüne çullanacaklarını sezdi. O zaman durumunun sandığından

çok daha kötü olduğunu anlamakta gecikmedi. Bununla birlikte yine de alttan almayı aklından geçirmedi. Başını dikti ve hükmeden, aşağılayıcı bir edâ ile bağırdı: -

— «Sözlerinize ve hareketlerinize dikkat edin! Sizi nerede olsa bulurum! Yoksa beni öldürmek niyetinde misiniz?..»

— «Sizi öldürmek mi? Amma da yaptınız haa!.. Adam öldürmek sizin gibi asîlzâdelere, büyük adamlara vergi iştir, Sinyor Concini... Bizim gibi fakir fukaranın, böyle bir şey yapmak haddine mi düşmüş?..»

Concini tınmadı ve bu sözlerdeki aşağılayıcı imâyı kavramamış gibi davranıp soğuk bir tavırla devam etti:

— «Öyleyse ne istiyorsunuz?.. Yoksa bana ihanet mi edeceksiniz? Sizi yaşatan, sizi kanadı altına alan, sizi zengin edecek olan bana mı ihanet edeceksiniz? Hem de kimin için? Hiç tanımadığınız, neyin nesi olduğunu bilmediğiniz bir kız için mi? Yoksa cebi delik ve sizi kendisiyle birlikte sefalet içinde yüzdürdükten sonra işkence ve idam sehpasına sürükleyecek olan bir serseri için mi? Siz aklınızı mı oynattınız yoksa?..»

Concini, üçünü de gözden kaçırmıyordu. Heriflerin irkilip tereddüt eder gibi olduklarını gördü ve fırsat bu fırsattır diyerek daha inandırıcı bir tavır takınarak sözüne devam etti:

— «Aklınızı başınıza toplayın. Gözünüzü açın. Bu seferlik sizlere acıyor, beni tahkir ve tehdit ettiğinizi unutup size şunu söylüyorum: Yalnız bir saat boyunca emirlerime itaat etmek ister misiniz? Sizden bir saatlik mutlak itaat ve sadâkat istiyorum, fazla değil, yalnız bir saat... Buna karşılık size öyle bir servet

vereceğim ki bununla ömrünüzün sonuna kadar rahat geçinebilirsiniz.»

Üç ahbap çavuşlar merak ve şaşkınlıklarını sırayla belirttiler:

— «Yok yahu!.. Sahi mi söylüyorsunuz?»

— «İnanılır şey değil!»

— «Doğrusu, bu teklif yabana atılmaz!»

Aralarında bir fiskos geçti ve nihayet Escargasse, üçü adına sordu:

— «İstediğinizi yerine getirirsek alacağımız para ne kadar?»

Gözleri zafer ümidiyle parıldayan Concini içinden söylendi:

«Şimdi şunlara öyle bir rakam söyleyeyim ki şaşkınlıklarından küçük dillerini yutsunlar ve tereddüt bile etmeden benim esirim olurversinler!»

Sonra üç serserinin de gözlerinin içine baktı ve gayet ciddi:

— «Yüzbin frank!..» Dedi.

İçinden de ilâve etti: *«Sizi, köpek soyları sizi! Bir saat benim işime yarayın da bakın ondan sonra size üç sağlam iple üç sehpa hazırlatır mıyım, hazırlatmaz mıyım görürsünüz!»*

Silâhşorlar o kadar afallamışlardı ki heyecandan bacakları titremeye başladı. Bu kadar parayı rüyalarında bile görmemişlerdi. Bu paranın kendilerine verileceği haberi, sanki kulaklarına değil, beyinlerine bir yıldırım gibi çarpıvermişti.

— «Yüzbin frank ha?..»

— «Vallahi ben bu kadar para için, kendisini tanımış olsaydım, babamı bile temizlemekten çekinmezdim!»

— «Bu para bizi, ömrümüzün sonuna kadar gül gibi geçindirir.»

İçini çılgınca bir sevinç kaplayan Concini düşündü: «*Onları kafese koydum!*» Sonra yüksek sesle:

— «Haydi, fazla beklemeye vaktim yok! Çabucak kararınızı verin!» Dedi.

Üç arkadaş, sözde birbirlerine danışıyorlarmış gibi bakıştılar. Halbuki bu teklifi çoktan kabul ettikleri hesbelliydi. Çünkü Concini'nin karşısında tekrar, aşırı ölçüde saygılı bir tavır takınmışlardı.

Gerçi Concini de alacağı cevabı bilmiyor değildi ama, ne de olsa yine heyecanla bekliyordu. Çünkü öcünün alınması, bu cevaba bağlıydı.

Üç ahbap çavuşlar en sonunda kararlarını bildirdiler:

— «Kabul!»

— «Bir saat boyunca her emrinizi yerine getirmeye hazırız!»

— «Ne derseniz, yapacağız!»

Concini, içinden taşan sevinci, bütün iradesini kullanıp, belli etmemeyi başardı. Artık onun için herşey halledilmiş demekti. Şimdi hemen, kendilerinden ne istediğini onlara söylemesi, ondan sonra da işe girişmeleri lâzımdı.

Ne çâre ki Concini'nin, kendi içinde yaptığı hesap, dışarıdaki pazarlığa uymadı. Çünkü üç arkadaşın, teklifi benimsemiş olmalarına rağmen, körükörüne bir işi kabul etmeyeceklerini ve kendilerine göre bir hesapları bulunduğunu düşünmemişti. Nitekim Gringalle, Concini'nin lâfa başlamasına fırsat vermeden, saygılı ve gayet ciddî bir tavırla söze koyuldu:

— «Monsenyör! Demin bize sordunuz, şu kapının arkasında bulunan delikanlıyla birlikte çalışmamızın bizi darağacına götüreceğinden söz ettiniz... Belki de haklısınız. Ancak size şunu anlatmak isterim ki siz bize para karşılığında iş yaptıran bir kimsesiniz. Biz,

işinizi bitirdik mi, paramızı alır, artık size karşı kendimizi minnettar hissetmeyiz. Halbuki o delikanlı, arkadaşımızdır. Biz serserilerin de kendimize göre düşüncelerimiz, âdetlerimiz, huylarımız vardır. Meselâ, dostluğa çok kıymet veririz. Arkadaşlık bizim için herşeydir. Bizce, arkadaşa olan borç, hiçbir vakit ödenemez. Bir arkadaş, kesesi dolu oldu muydu parasını, ekmeği varsa ekmeğini ve hattâ sırası gelince de kanını arkadaşları için verir. Fakat bu verdiklerinin hesabını tutmaz. Arkadaşa ihanet etmek, içimizden hiçbirimizin hoş görmeyeceği bir namussuzluktur ve alçaklıktır... Öyle şaşkın şaşkın yüzüme bakıp sabırsızlanmayın. Bırakın da sözümü bitireyim... Ha... Şimdi demek istiyorum ki hiçbirimizin hoş karşılamayacağı bu ihaneti ve alçaklığı biz yapacağız... Çünkü söz verdik. Fakat, bunun bizler için ne ağır bir iş olduğunu, bir kere siz de düşünün... Ve bizim bu işi, vaadettiğiniz yüklüce para için yapacağımızı da bilin... Ne var ki sizin vaadiniz henüz sadece kuru bir sözden ileriye gitmiş değil... Gerçi sizin sözünüzden şüphe etmek, asla aklımızdan geçmez. Geçmez ama, bizim de işe girişebilmemiz için sâdece bir kuru söz yetmez. Uzun sözün kısası, anlaşmanın yerine getirilmesini istiyorsanız, vaadettiğiniz paranın hiç değilse bir kısmını hemen vermeniz gerekir.»

Gringalle sözünü bitirince üç el Concini'ye doğru uzandı.

Concini, bu üç kabadayının hâllerinden hiç şüphe etmedi.

Kendisinden bu şekilde para istenmesine de ne şaştı, ne de kızdı. Âdet böyle olduğu için bu istek, kendisine gayet tabiî geldi. Ve pek samimî bir edâ ile hayıflandı:

— «Hay Allah kahretsin! Bütün paramı şu lânet olası karıya verdim. Yanımda hiçbir şey kalmadı...»

Silâhşorlar bir iyi niyet daha gösterdiler ve Gringalle, arkadaşlarının fikirlerine tercüman olarak:

— «Bu da mesele mi, a efendim?» Dedi. «Buna, boynunuzda asılı duran şu altın zincir şimdilik yeter... Sen ne dersin Escargasse?»

— «Ben de ucunda güzel bir taş parıldayan şu iğnenin işime yarayacağını sanıyorum. Sen ne dersin, Carcagne?»

— «Doğrusu benim de, Monsenyörün parmağında ışıldayan şu yüzüğü, sevgilimin pek beğeneceğinden hiç şüphem yok.»

Üç ahbap çavuşlar, beğendikleri şeyi işaret ettikçe Concini de en ufak bir tereddüt göstermeden, bunları çıkarıyor, kendilerine uzatıyordu... Bu garip pazarlık ve yine onun kadar garip olan ödeme şekli sinirine dokunmuyordu. Tam tersine içine büsbütün güven giriyordu. Çünkü üç adam, bu suretle kendisine verdikleri sözde duracaklarını apaçık bir şekilde belirtmiş oluyorlardı.

Hattâ demin, üstünde para bulunmadığını farkedince birdenbire öyle ümitsizlenmişti ki çıldıracak gibi olmuştu... Adamlarını tanımıyor değildi. Kendilerine vaadedilen şeyi veya hiç olmazsa bir kısmını ellerine geçirmezlerse, yerlerinden bile kımıldanmayacaklarını pek iyi biliyordu. Şimdi onların, kendi üstünde bulunan değerli mücevherlere göz dikmeleri, Concini adına iş görmeden önce, vaadedilen paranın hiç olmazsa bir kısmını ele geçirmek amacını güdüyordu ki bu da silâhşorların Concini için çalışmaya gerçekten karar vermiş olduklarını gösteriyordu. Bu bakımdan Concini, üstünün başının soyulmasına kızmak şöyle dursun, ne kadar sevinse yeriydi.

Şu Concini, eşi zor bulunur yaratıklardandı. Duyduğu kin ve nefret ne kadar büyük olursa olsun, ge-

rektiğinde bu duygularına gem vurmasını bilirdi. Onu asıl güçlü duruma getiren özelliklerinden biri de beslediği herhangi bir duyguyu işine yaramayacağını anladığı sırada içinden kolaylıkla söküp atabilmesiydi. Kendisini küçük düşüren bir adamı kazanmakta çıkarı varsa, tereddüt bile etmeden onun gönlünü almaya bakardı. Onu kimbilir kaç defa yerin dibine geçirmiş olan Jehan'ı kendisinden nefret ettiğini bile bile, yine yanında alıkoyup çalıştırmıştı... İşte şimdi de kendini tehdide kalkan bu üç arkadaştan çekindiği ve nefret ettiği hâlde, sırf şu anda işine yarayacaklarını bildiği için kendine bağlamak kararını vermişti.

Fakat yutup hazmetmek zorunda kaldığı hakaretler de kendisini, içten içe, öfkeden çılgına çeviriyordu. Zihni boyuna çalışıyor, yeni yeni plânlar hazırlıyordu. Ne yapacağını uzun uzadıya tasarlarken, önceden düşündüğü plânı epey değiştirmişti. Başlangıçta Jehan'ı onlara yakalatmaya karar vermişti. Sonra bundan caydı. Nitekim, üç ahbap çavuşlara, istedikleri şeyleri teker teker verirken, bir yandan da düşünüyordu: *«Alın bakalım köpek soyları... Alın da bu kemikleri kemirin bakalım. Bir kere sizi kapının öbür tarafına geçmeye razı edeyim. Ondan sonra kapıyı nasıl üstünüze kilitleyeceğimi görürsünüz... Öyle ya, neden ben şimdiye kadar bunu akıl edemedim? Mükemmel bir tuzak olacak. Dördünü birden, bir anda elime geçirivereceğim. O zaman, bağladıklarını söyledikleri uşaklarımdan birini çözer, yollarım ve buraya bir saat içinde en aşağı elli silâhşor getiririm. Bu serserileri yakalamak için elli kişi fazladır bile... Silâhşorlar gelinceye kadar ben de burada beklerim. Beklediğimi nereden anlayacaklar? Farkına bile varamazlar vallahi! Hem zaten kaçmalarına da imkân yok. Pencereler, sağlam demir çubuklarla kaplı... O bakımdan hiçbir korkum yok...*

Kapılara yüklenip onları kırmayı başarabilirler ama, bu iş için de en aşağı iki saat ister. O zamana kadar da benim silâhşorlar yetişir.»

İşte Concini, içi ümitle kabararak bunları düşünüyor, fakat yüzünden hiçbir şey belli etmiyordu.

Carcagne, Escargasse ve Gringalle, düşündüklerini saklamak ihtiyacını hissetmiyorlardı. İyi bir pazarlık yaptıklarına ve kolay bir hesap görme şekli bulduklarına seviniyor, sevindiklerini de apaçık belli ediyorlardı. Concini'den aldıkları mücevherleri, yeraltı dehlizleri kadar karanlık ve esrarengiz ceplerinin en kuytu derinliklerine indirip, bir daha ancak kendileri tarafından bulunabilecek bir surette sakladıktan sonra yüzleri ciddileşti. Önemli bir iş yapmaya hazırlanan birer insan edâsı takındılar ve Concini'nin verdiği direktifi gözlerini kırpmadan dinlediler.

Concini, direktifini verdikten sonra bir an durup dinledi ve son söz olarak da şöyle dedi:

— «Aman, kendisini öldürmemeye dikkat edin! Onun postuna çok değer veriyorum!»

Carcagne:

— «Anlıyoruz mösyö.» Dedi.

— «Tam yüzbin frank değeri olan bir post bu...»

Gringalle söze karıştı:

— «Sizin için yüzbin frank nedir ki?..»

Üç ahbap çavuşlar kendi yaptıkları nükteleri, yine kendileri beğenerek şen kahkahalar attılar. Concini ise bir tebessümle onların neşesine katılmaya tenezzül ettikten sonra tekrar etti:

— «Kendisini muhakkak diri ele geçirmeniz lâzım. Duyuyorsunuz ya, dipdiri isterim!»

— «Aman efendim, bundan kolay ne var?»

Bunu Gringalle söylemişti. Ve bu söz, silâhşorlara belli belirsiz bir güvensizlik hisseden Concini'nin içinde garip bir kuşkunun uyanmasına sebep oldu. Adam bütün dikkatiyle ve içinden geçenleri okumak istercesine Gringalle'nin yüzüne bakıp sordu:

— «Neden kolaymış bakalım? Bana kalırsa, asıl zorluk, onun diri yakalanmasında...»

Gringalle, kayıtsız ve tasasız bir tavırla omuz silkip:

— «Asilzâde olduğunuz nasıl da belli monsenyör, dedi.

Carcagne de:

— «En basit bir ihanet oyunundan bile haberiniz yok,» diye ilâve etti.

Escargasse ise:

— «Bu konuda bize yetişebilmeniz için kırk fırın ekmek yemeniz lâzım.» dedi.

Gerçi silâhşorlar, Concini ile konuşurken saygısız bir tavır takınmışlardı ama, öyle sâf bir samimiyetle düşüncelerini söylüyorlardı ki adam, onların sözlerinden kuşkulanmayı aklına bile getirmedi. Pek ustaca bir plânları olacağını düşündü. Zaten artık onların Yiğit Jehan'ı yakalamalarını da istiyor değildi. Tek arzusu, üç arkadaşın, bir an önce kapının öte yanına geçmesiydi ve lâkırdı uzadıkça sabırsızlığı da artıyordu:

— «Ne demek istediğinizi pek anlayamadım. Şunu diri diri nasıl yakalayacağınızı açıkça ve kısaca bir anlatın... Lâfı uzatmayın,» dedi.

Gringalle aynı sâf edasıyla atıldı:

— «Anlatayım efendim. Bakın, ne kadar basit. Meselâ üçümüzün de size dost olduğumuzu biliyorsunuz, değil mi? Tamamiyle güvendiğiniz üç dost...»

— «Gringalle, bunu bir misal olarak söylüyorsun

tabiî... Herhalde monsenyörün dostu olmak gibi gülünç ve saygısızca bir iddian yok.»

Bu sözleri Escargasse söylemişti ve söylediklerinin karanlık bir imâ taşıdığı da düşünülebilirdi. Fakat söyleyiş edâsında her türlü kuşkuyu silip süpürecek bir sâflık göze çarpıyordu. Belki bu sâflığın, içinde biraz kabalık da vardı ama, nihayet bir sokak serserisinin ağzından da saray teşrifatçısına yaraşacak sözler çıkacak değildi ya... Concini, bunlar üzerinde fazla düşünmeye vakit bulamadan, Gringalle devam etti:

— «Canım, elbette misâl olarak söylüyorum. Yoksa monsenyör nerede, biz nerede?.. Neyse, biz sözümüze devam edelim, efendim. Dostunuz olduğumuz için sizi ziyarete geliyoruz... Kılıçlarımızı ve hançerlerimizi bellerimizden çıkarıp masaya bırakıyoruz...»

Sözün burasına gelince, üçü de bir tek hareketle kılıçlarını ve hançerlerini masanın üstüne bırakıverdiler. Gringalle devam etti:

— «Bunu niçin yapıyoruz, biliyor musunuz?.. Hani, bizden şüpheniz filân kalmasın diye... Bu iş bitince ben ve Escargasse, ellerimizi erkekçe ve dostça uzatıp, ilerliyoruz...»

Escargasse, konuşmanın burasında, arkadaşının sözünü kesti:

— «Size: *«Allaha emanet olun, aziz dostumuz» diyoruz.»*

Gringalle aldırmadan devam etti:

— «Tabiî siz de iki elinizi şöyle bize uzatıyorsunuz...»

Concini, ellerini uzatmak şöyle dursun, tam tersine gerisin geriye çekildi. Gringalle yine mırıldandı:

— «O zaman ben ellerinizi tutuveriyor ve sizi yakalıyorum...»

Escargasse de bu sırada lâfa karıştı:

— «Ben de bileklerinizi şu sağlam iple bağlayıveriyorum...»

Şimdiye kadar bir misâl şeklinde uygulanan bu diri diri yakalama hikâyesi, Escargasse'yle Gringalle, Concini'nin vermek istediği ellerini tutar tutmaz, ciddiye dönüvermişti. Carcagne, Concini'nin boşu boşuna debelenmesine ve hiddetinden köpürmesine rağmen herifin bileklerini sımsıkı yakaladı... Artık işin misâl tarafı filân kalmamıştı. Üç ahbap çavuşlar, kendilerini mükemmel surette kafese koyduğunu uman Concini'yi iplerle kıskıvrak bağlarlarken, bir yandan da adamı alaya almaya başladılar:

— «Bileklerinizi incittiğimiz için özür dileriz!..»

— «Canım, ne köpürüp duruyorsunuz? Keskin sirkenin zararı, küpünedir, efendim...»

— «Yanlış anlaşılmasın mösyö... Amacımız size, Jehan'ı nasıl yakalayacağımızı göstermek...»

— «Ellerin bağlanması bittikten sonra, sıra kollara geliyor, onları da bağlıyoruz.»

— «Debelenip durmasanıza, monsenyör! İşimizi yapamıyoruz!»

— «Hâlâ anlamadınız mı? Bu, sadece bir misâl... Jehan'ı nasıl yakalayacağımızı gösteriyoruz size...»

— «Ellerden ve kollardan sonra bacaklara geçiyoruz. Onları da böylece, sımsıkı bağladık mıydı, artık kımıldanamaz oluyorsunuz... Fakat iş bununla bitmiyor. Sonra da sizi şu pelerinin içine sıkı sıkı sarıyoruz ki yaptığımız iş, daha sağlam olsun.»

— «Amma da bağırıyor, haa!.. Sanırsın ki mezbahada dana böğürüyor...»

— «Onun da çaresi var... Ağzına şu güzel tıkacı tıkadık mı sesini çıkaramaz.»

— «Hay Allah senden razı olsun, Gringalle! Hiç olmazsa kafamız dinlenecek.»

Gringalle anlatmaya devam ediyordu:

— «Bundan sonra sizi incitmeden, yavaşça kaldırıyoruz...»

«*Kafanızı, gözünüzü yara yara kaldırıyoruz,*» deselerdi, daha doğru olurdu. Gringalle yine söylendi:

— «Sonra bu kapının sürgülerini çekiyor ve kanadı açıyoruz...»

Üçü birden, kah kah, keh keh, gülerek, zavallı Concini'yi karga tulumba kaldırarak, sağa osla çarpa çarpa odaya götürdüler.

Gringalle:

— «Sizi usulca şu yatağın üstüne bırakıyoruz,» der demez, adamcağızı karga tulumba karyolanın üstüne savuruverdiler. Gringalle:

— «Ve diyoruz ki...» Dedi.

O, bu sözü söylerken üçü birden, Yiğit Jehan'ın önüne sıralanmıştı. Gringalle, sözünü tamamladı:

— «Mösyö Jehan... İşte, sucuk gibi sımsıkı bağladığımız Sinyor Concini. Bizi de sizinle birlikte bu odaya kilitlemeye can atıyordu. Eğer ondan daha kurnaz birer tilki olmasaydık, bizi pek güzel düzenlediği tuzağına düşürecekti, ama olmadı...»

GRAND PASSE-PARTOUT HANI

Yiğit Jehan, Concini odadan kaybolup kapıyı üstlerine kilitleyince hiç istifini bozmamıştı. En ufak bir hareket bile yapmadan, genç kızın yanında durmuş, hâlâ yüzüne bakıyor ve gülümsüyordu. Şüphesiz, Concini'yi bekleyen sonu tahmin etmiş olacaktı.

Onun böyle sâkin ve endişesiz durduğunu görünce, Bertille'nin de içine güven geldi. Daha fazla meraklanmaksızın, delikanlının yanında, soğukkanlı tavırla beklemeye koyuldu.

Delikanlı, büyük kapıya gidip bakmaya bile lüzum görmemişti. Concini'nin, bu kapıyı kapadığından emindi. Fakat herhangi bir telâşa düşmemişti. Zira buraya gelirken, aşağıda üç ahbap çavuşlara rastlamış, kendilerine gereken emirleri vermişti. Bu emirlerin yerine getirileceğinden şüphesi yoktu. Ne var ki istediklerinin gerçekleşmesi epey gecikmişti. Yiğit Jehan özellikle genç kızın burada kalmamasını ve bir an önce bu pis yerden çıkıp gitmesini arzu ediyordu.

Delikanlı, büyük kapının sürgülerinin dışarıdan çekilişinden çıkan şakırtıyı duyunca, bunun neye işaret ettiğini derhal anlayıp genç kıza döndü ve içlerinde sonsuz bir şefkat okunan gözlerle bakarak, kendi pelerinini onun vücuduna sardıktan sonra, neden böyle yaptığını tatlı bir sesle anlattı:

— «Geceleyin dışarısı serindir de...»

Genç kız, bu dikkat ve ilgiden son derece duygu-

landı ve güzel gözlerini delikanlıya dikerek mutlulukla gülümsedi.

Üç ahbap çavuşlar Concini'yi karga tulumba taşıyıp güle oynaya içeriye girdikleri zaman, Bertille de başından topuklarına kadar uzanan geniş pelerine iyice sarınmış bulunuyordu.

Üçü de gelip Jehan'ın karşısında sıralandıktan ve Gringalle anlatacaklarını anlattıktan sonra delikanlı, adamlarına gülümsemek suretiyle teşekkür etti. Bu, onların umduklarından fazla bir iltifat olacaktı ki silâhşorlar son derecede keyiflenerek birbirlerine dirsek atmaya koyuldular. Jehan:

— «Gidelim,» dedi.

Fakat odadan çıkmadan önce karyolanın üstünde yatan Concini'ye müthiş bir bakışla bakmaktan kendini alamadı. Bertille de bu bakışın farkına varmış, tüyleri diken diken olmuştu.

Jehan, sevgilisini bir an önce bu berbat yerden çıkarmak için acele ediyordu. Burada teneffüs olunan havanın bile genç kızın mâsumluğuna zarar vereceği inancındaydı. Üç arkadaşla fazla ilgilenmeye lüzum görmeden, genç kızı, aşağı kata indirdi. Ancak sokağa çıkıp da milyonlarca yıldızın ışıldadığı gök kubbesinin altında bulunduğunu gördüğü zaman durdu.

Bu sırada Gringalle, Escargasse ve Carcagne, kılıçlarını ve hançerlerini tekrar kuşanmış ve evi, oda oda gezmeye koyulmuşlardı. Her odanın kapısını ayrı ayrı kapatıp kilitledikten sonra, sokak kapısına indiler. Eşiğe geldikleri vakit Jehan sordu:

— «İki uşakla hizmetçi kadınlar ne oldu?»

— «Onları da Concini gibi iyice bağladıktan sonra odalarına kilitledik. Yâni, merak edilecek hiçbir şey kalmadı.»

— «Pekâlâ... Kapıyı kapa da anahtarı bana ver... Teşekkür ederim.»

Bundan sonra Jehan, genç kıza dönerek, her zamanki sert edâsına hiç benzemeyen tatlı bir tavırla:

— «Evinize dönemeyeceksiniz,» dedi. «Bundan sonra orada kalmanız, hiç doğru olmaz.»

Bertille, güzel yüzünde bir korkuyla karışık bir şaşkınlık ifadesi belirerek, başıyla *«evet!»* dedikten sonra Jehan sordu:

— «Sizi nereye götürmemi emredersiniz?»

Genç kızın: *«Louvre'ye...»* Diyeceğini umuyordu ama, öyle olmadı.

Bertille, sâf ve utangaç tavırla söylendi:

— «Vallahi bilmiyorum. Bu büyük şehirde güvenilir bir tanıdığım yok ki...»

Jehan bu cevaba şaşmakla beraber, yüzünden hiçbir şey belli etmedi. Genç kızın açıklamaktan kaçındığı bazı sırları bulunduğunu anlamak için büyük bir zekâya ihtiyaç yoktu. Mademki babasının yanına götürülmesini istemiyordu, demek bunda bir imkânsızlık görüyordu. Neden? Delikanlı bu nedenin cevabını araştırmaya lüzum görmedi. Bildiği tek gerçek, bu kral kızının kendisinden başka hiçbir koruyucusu ve dayanağı olmadığıydı... Birden, yüreği mutlu bir gururla doldu ve içinde, Bertille'ye karşı derin bir şefkat hissetti.

Fakat ilk anda onu nereye götürebileceği aklına gelmediği için düşünmek zorunda kaldı. Sonra, birden aradığını buldu. Tatlı ve şefkat dolu sesi daha yumuşadı, saygılı ve âdetâ utanmış gibi bir edâ ile:

— «İsterseniz, sizi birisine götüreyim,» dedi. «Öyle sanıyorum ki o, size emin bir yer bulacaktır. Fakat... Yol üstünde bir hana uğramak zorundayız. Çünkü bahsettiğim kişi orada oturuyor.»

Genç kız, gözlerini delikanlının gözlerinin içine dikti. Sonra kendisine tamamiyle güvendiğini belirten şu cevabı verdi:

— «Gidelim...»

Jehan, genç kızın önünde saygılı ve zarif bir tavırla eğildikten sonra üç ahbap çavuşları bir işaretle yanına çağırdı. Kendilerine alçak sesle şu emirleri verdi:

— «Escargasse'yle Gringalle, önde yürüsünler. Saint-Denis Sokağı'ndaki Grand Passe-Partout Hanı'na gireceğiz. Carcagne, sen ardımızdan gel. Biri bize yaklaşacak olursa, önce onu öldürürsünüz, sonra da meselenin ne olduğunu anlatırsınız. Ha, durun bakayım... Üstünüzde para var mı?»

Üç arkadaş, aynı anda ellerini ceplerine sokup karıştırdılar ve para dolu avuçlarını delikanlıya uzattılar. Jehan, kendilerine en yakın duran avucun içindeki bütün paraları aldı. Sonra, diğer iki elin ısrarla önünde kaldığını görerek, tatlı bir tavırla:

— «Bu yeter,» dedi. «Zaten lüzumundan fazla aldım. Haydi, şimdi gidin bakayım.»

Bu şerefe eren, yâni üstündeki bütün parayı Jehan'a veren Carcagne, mutlu bir gülümsemeyle ve arkadaşlarına âdetâ tepeden bakarak yürüdü. Diğerleri de somurtarak paralarını tekrar ceplerine yerleştirdiler ve yola koyuldular...

Bu ne garip işti... Paralarını reislerine veremediler diye üzülüp surat asanlar, sanki az önce zengin ve gösterişli Concini'yi soyup soğana çevirmek için çeşitli hileler icat etmiş kimseler değillerdi...

Bu işler bitince, Jehan, genç kıza doğru döndü ve nâzik bir tavırla eğilerek:

— «Şimdi emrinizdeyim.» Dedi.

Bundan sonra Saint-Denis Sokağı'na kadar, yol

boyunca birbirlerine hiçbir şey söylemeden, düşünceli bir tavırla, yanyana yürüdüler.

Jehan, hanın kapısını, özel bir tarzda çaldığı vakit, saat sabahın üçüydü. Birkaç dakika geçmeden, bir pencere açıldı. Bir kadın başını uzatarak sordu:

— «Ne istediniz?»

— «Şövalye de Pardaillan'ı görmek istiyoruz. Acele bir iş var da...»

— «İniyorum...»

Birkaç dakika sonra, uyku sersemliği içinde bulunan genç bir kız onları küçük bir bekleme salonuna almıştı.

Jehan, bir miktar parayı, hiç saymadan hizmetçinin eline sıkıştırınca, kızcağız gayet saygılı bir tavır takınarak. kulak kesilip emir beklemeye başladı. Bunun üzerine delikanlı:

— «Kızım. şu ocağa biraz odun atın...»

Hizmetçi kız. kanatlanmışçasına emri yerine getirmeye koşarken. delikanlı da Bertille'ye döndü:

— «Sizi birkaç dakika kadar yalnız bırakacağım... Biraz dinlenirsiniz. Hiçbir şeyden korkmanıza sebep yok. Benim pek kısa sürecek yokluğum sırasında arkadaşlarım sizi beklerler...»

— «Zaten artık hiçbir şeyden korkmuyorum!»

Jehan, zarif bir tarzda eğildikten sonra, peşinde Escargasse, Carcagne ve Gringalle olduğu hâlde yandaki salona geçti. Üç ahbap çavuşlara:

— «Buradan kımıldayayım demeyin,» dedi. «Şu gördüğünüz hizmetçi kızdan başka kimseyi, onun bulunduğu salonun kapısına yaklaştırmayacaksınız, anlaşıldı mı?..»

Üç arkadaş, tuhaf bir homurtu ile cevap verdiler... Fakat bu homurtu ile yüzlerindeki acıklı hâlin, birbiriyle pek yakından ilgisi olduğu belliydi. Gülünç,

tavırlarla gözlerini döndürüyor, dillerini şapırdatıyor, analarından meme isteyen danalar gibi acayip sesler çıkarıyorlardı.

Bu tuhaf hareketlerinin ve seslerinin pek açık bir anlamı olacaktı ki Jehan gülümseyerek düşündü: *«Bu akşam çok iş gördüler. Onları bu zevkten mahrum etmekte hiç mâna yok...»*

Sonra yüksek sesle ilâve etti:

— «Peki be azgın ayyaşlar! Peki... İstediğiniz gibi olsun! Ama, adam başına bir şişeden fazla yok haa!..»

Üç ahbap çavuşların acıklı yüzleri birdenbire değişip gayet neşeli bir ifade aldı. Adamlar çok ciddî bir tavırla ellerini havaya kaldırarak, birer şişeden fazla içmeyeceklerine sessizce and içtiler.

Jehan ilâve etti:

— «Bir de konuşmalarınıza pek dikkat edin. Huylarınızı iyi bilirim. Zilzurna sarhoş olunca ağzınızda bakla ıslanmaz... Bakın, bu yandaki odadan herşey duyuluyor. Eğer edepsizce, kaba saba lâflar ettiğinizi haber alırsam, hâliniz haraptır...»

Ve onların, bunu yapmayacaklarına dair verdikleri sözleri dinlemeden, hizmetçi kıza dönerek:

— «Bana lütfen yolu gösterir misiniz kızım?» Dedi.

Aynı anda, merdivenlerin üst tarafında bir ışık belirdi ve Jehan'ın derhal tanıdığı bir ses:

— «Çıkın, çıkın! Sizi bekliyorum,» dedi.

Jehan hizmetçi kıza döndü:

— «Kızım, çok rica ederim, şu hanımefendinin bulunduğu küçük salona gidin ve ben gelinceye kadar yanından ayrılmayın.»

Delikanlı bunları söyledikten sonra basamakları dörder dörder çıktı, elinde fenerle kendisini bekleyen Pardaillan'ın odasına girdi.

*

Şövalye, Jehan'a bir koltuk gösterdi. Bir şişe şarapla iki kadeh çıkardı ve kadehleri silme doldurduktan sonra anlatmaya koyuldu:

— «Han kapısının size tarif etmiş olduğum tarzda vurulduğunu duyunca, sizin geldiğinizi hemen anladım. Çünkü bu işareti sizden başka bilen yoktu. Bu saatte gelişinizin çok önemli bir sebebi olmalı... Şimdi ben bir yandan giyinirken, siz de bana, neden buraya geldiğinizi ve size ne gibi bir hizmette bulunabileceğimi anlatıverin.»

Şövalye bu sözleri söyledikten sonra kadehini, misafirin kadehiyle tokuşturdu ve nezaket gereği, şarabını son damlasına kadar bir dikişte içti. Ondan sonra giyinmeye koyuldu.

Jehan, hiç sesini çıkarmadan ona bakıyordu. Şövalye'nin tavırlarındaki samimiyet ve sâdelik daha meselenin ne olduğunu bile anlamaya lüzum görmeden, çabucak giyinmeye koyulması, delikanlıyı bayranlık içinde bırakıyordu.

Bir yandan giyinirken, bir yandan da göz ucuyla Jehan'ı süzen Pardaillan, delikanlıdaki heyecanı hemen sezip sordu:

— «Hayrola?.. Bana son derece önemli ve ciddî bir şey mi söyleyeceksiniz yoksa?»

Jehan ayağa kalkarak Pardaillan'a yaklaştı. Şövalye'nin elini avuçları içine aldıktan sonra, heyecandan titreyen bir sesle:

— «Düşünüyorum da,» dedi, «size el kaldırmaya, size hakaret etmeye yeltenecek kadar âdileştiğimi dü-

şünüyorum da... Bu dilimin koparılmaya ve şu elimin de kesilmeye lâyık olduğunu anlıyorum.»

Pardaillan hayretle söylendi:

— «Amma da yaptınız haa! Beni, sabahın saat üçünde bunları dinleyeyim diye mi yatağımdan kaldırdınız? Yooo, bakın, delikanlı, eğer gerçekten bu iş için geldinizse, böyle bir suçu asla affetmem!»

Jehan, bu sözlere gülmekten kendini alamadı.

Şövalye, bu sefer ciddî bir tavırla sordu:

— «Haydi, haydi, sıkılmaya hiç lüzum yok. Söyleyin bakalım, sevdiğiniz genç kıza ne gibi bir hizmette bulunabilirim?»

Jehan, şaşkınlık içinde sordu:

— «Ayy! Bunu da nasıl sezdiniz?»

Pardaillan, omuz silkerek:

— «Bunu anlamak için de peygamber olmaya lüzum yok ya...» Dedi. «Sizde, kendinize ait bir iş için gelip beni bu saatte kaldıracak bir adam gözü var mı? Yok, tabiî... Öyleyse, başkası için geldiniz demektir.»

— «Doğrusu, bu da sizden aldığım derslerin bir yenisi... Haklısınız, boşu boşuna çene çalıp duruyorum.»

Yiğit Jehan bundan sonra, sevdiği kızı nasıl kurtardığını anlattı ve sözlerini şöyle tamamladı:

— «Düşündüm taşındım, bu mâsum ve sâf genç kızı, kendi tanıdıklarımın yanına bırakacağımı anladım. Tabiî, evime de götüremezdim. O zaman, hanınızın kapısında sizden, ayrıldığım sırada bana yapmış olduğunuz çok içten ve insanî teklifleri hatırladım. Düşündüm ki sizin gibi seçkin tanıdıkları ve ahbapları olan bir kimse, sevdiğim kıza lâyık, temiz ve namuslu bir ev bulmakta güçlük çekmez. Onu öyle bir yere bırakmak istiyorum ki, orada her türlü sal-

dırıdan korunabilsin... Kimse ona yaklaşmasın, hattâ ben bile yanına gidemeyeyim...»

Pardaillan, delikanlıyı derin bir ilgiyle dinledikten sonra sordu:

— «Demek, sevdiğiniz genç kızı görememeye bile razısınız, ha?»

— «Evet, mösyö... Gerçi bu, benim için dayanılması zor bir şeydir. Fakat bana öyle geliyor ki, böylesi daha iyi olacak. Tabiî bana ihtiyacı olur veya beni çağırırsa, o zaman yanına giderim.»

Henüz yeni tanıdığı bu adama o kadar güveni vardı ve fikirlerine o kadar değer veriyordu ki, ağzından çıkacak cevabı merak ederek sordu:

— «Bilmem siz ne dersiniz? Benimle aynı düşüncede misiniz acaba?»

Pardaillan, şefkatli bir tavırla cevap verdi:

— «Evet, evlâdım, ben de sizin gibi düşünüyorum.»

Şövalye içinden de şunları söylüyordu: «*Yanılmamışım... Yüksek ruhlu ve temiz ahlâklı bir delikanlı bu... Yoksa böyle bir fırsattan yararlanmaya kalkardı...*»

Sonra kılıcını kuşandı ve delikanlıya:

— «Haydi gidelim.» Dedi.

Bertille, onlar salona girince ayağa kalktı. Pardaillan'ı görür görmez, onun, bir türlü aklından çıkmayan o müthiş dakikalarda, kapısının önünde karşılaştığı adam olduğunu anlamıştı. Fakat bu adamın henüz adını bile bilmiyordu... Gerçi Kral, birkaç kere Şövalye'nin adını söylemişti ama, bu ad, o dakikalarda sonsuz bir heyecan içinde bulunan genç kızın aklında kalmamıştı. Fakat şimdi bu adamı görür görmez, gözleri sevinçle parlayıverdi. İleriye doğru iki adım attı. Sanki dayanılmaz bir kuvvet tarafından

zorlanıyormuşçasına Şövalye'nin önünde eğildi; sâf, mâsum ve zarif bir tavırla ona alnını uzatarak, âhenkli sesiyle mırıldandı:

— «Mösyö, size bütün kalbimle teşekkür ederim. Bugün artık hâtıraları bile unutulmuş olan eski zaman Şövalyelerini bile kıskandıracak bir şekilde kılıcınızı, zayıfa yardım uğrunda kullandığınız için sizi kutlarım.»

Şövalye, gösterdiği yararlıklar yüzünden her çeşit insanın takdirini kazanmış ve övgü dolu pek çok söz duymuştu ama, onlardan hiçbiri, kendisini genç kızın bu kadar bir samimiyetle ve yürekten söylediği şu sözler kadar duygulandırmamıştı. Heyecanını gizlemek için genç kızın alnına doğru eğildi ve Bertille'nin parlak saçlarının üstüne, şefkatli bir öpücük kondurarak alaycı gülümseyişle haykırdı:

— «Amma yaptınız, kızım... Eğer eski zaman Şövalyelerine benzemek için, bir genç kıza konukseverlik göstermek yetseydi, Fransa'da Şövalye bolluğundan geçilmezdi. Bu kadar basit bir işi bu kadar büyültmeye değmez, canım...»

Bertille, itiraz anlamında başını kaldırarak, aynı içten edâ ile devam etti:

— «Acaba herkes, sizin yaptığınız gibi, Kral'ın emirlerine, cesaretle karşı çıkabilir mi? Hâlâ gözlerimin önünde... Kral o anda sizin yanınızda o kadar ufalmıştı ki... Kim Kral'a kafa tutup idâm edilmeyi göze alabilir... Üstelik siz bu cesareti hiç tanımadığınız bir delikanlıyı savunmak için gösterdiniz. Anlaşılan, bu tanımadığınız gencin haklı olduğunu sezmiştiniz. Yalnız, bunun için idâmı göze alabilecek kimselerin sayısı pek bol olmasa gerektir, mösyö... Hattâ, bana öyle geliyor ki, bugün, yeryüzünde bu çeşit bir karakter, sâdece sizde var. İşte onun içindir ki mösyö, bana yaptığınız iyilikten ötürü değil, fakat

bu kadar yüksek ve soylu bir karaktere sahip olduğunuzdan ötürü size hayranlık duyuyorum...»

Bertille, bülbül şakımasına benzeyen âhenkli sesiyle konuşurken, Jehan kendinden geçmiş dinliyor ve üç ahbap çavuşlar da ağızlarını bir karış açmış, alık alık seyrediyorlardı. Ömürlerinde böyle, insanın ruhuna işleyen bir ses duymamışlardı. Doğrusu, kızın söylediği şeyleri pek iyi kavrayabilecek durumda değildiler. Çünkü Bertille, onlara çok yabancı gelen bazı insanca duygulardan sözediyordu. Ama, ne olursa olsun, dünyada bu kadar güzel ve tatlı konuşan bir kız görmemişlerdi. Böyle bir dünya güzeli ne söylese, herhalde doğru olurdu. Bundan hiç şüpheleri yoktu.

Pardaillan'a gelince, yaşlanmıştı ama, duygululuğundan hiçbir şey kaybetmemişti. Bu içten sözlerin, onun hoşuna gitmemesine imkân var mıydı? Ama, Şövalye gülmeyi ve güldürmeyi seven şakacı huyunu da terketmemişti:

— «Sizin güzel hatırınız için, eski şövalyelik sıfatını kabul ediyorum,» dedi. «Varsın, eski çağ şövalyesi olalım. Fakat şimdi artık bu tarihî konuları bırakalım da, sizin işinize gelelim...»

Ve Jehan'a dönerek ilâve etti:

— «İsterseniz ben önden gideyim... Gerçi yaşlandık ama, Tanrıya şükürler olsun, bacaklarımızdan pek şikâyetimiz yok. Sizden bir çeyrek saat önce oraya varır, eski dostlarımı uyandırıp onlara, kendilerinden ne gibi bir yardım beklediğimi anlatırım. Hiç olmazsa, bu suretle bütün gecesi uykusuz geçen bu yavrucak da dinlenmek imkânını bulur.»

Delikanlı, Pardaillan'ın bu ince davranışından pek memnun kaldı:

— «Ne iyi insansınız, Şövalye!.. Herşeyi düşünüyorsunuz.»

Pardaillan alçakgönüllü bir tavırla omuz silkerek devam etti:

— «Ben önden giderken siz de arkamdan yola çıkarak yavaş yavaş Four Sokağı'na doğru yürüyün. Orada Soissons Konağı'nın yakınında Dük d'Andilly'in evi vardır. Gideceğimiz yer orasıdır. Bu konak yavrusunu çabucak bulursunuz. Çünkü duvarlarında kabartma boğa kafaları vardır.»

Jehan:

— «Haa, o konağı, tanıdım. Oraya *«Boğa Konak»* veya *«İspanyolun Konağı»* da derler, dedi.

— «Tamam, işte o konak... Haydi, şimdilik Allahaısmaladık.»

Pardaillan son derece kibar bir tavırla genç kızın önünde eğildi. Jehan'ı gayet dostça bir işaretle selâmladı. Sonra bu gibi iltifatlara pek alışık olmadıkları için önce adamakıllı afallayan, arkadan da yılışıveren üç arkadaşa başıyla bir selâm verdikten sonra hızlı adımlarla uzaklaştı.

Jehan, üç adamını birlikte götürmeyebilirdi. Herhalde sevdiği kızı tek başına savunamayacak kadar güçsüz ve ürkek değildi. Fakat ince bir düşünce sonucu, genç kızla başbaşa kalmak için fırsat arıyormuş gibi görünmek istemeyerek, onlara döndü. Bertille de bunu hissetmiş olacak ki, delikanlıya tatlı bir gülümsemeyle teşekkür etti. Jehan ise üç ahbap çavuşlara seslendi:

— «Haydi bakalım. Nereye gideceğimizi duydunuz ya...»

DÜK VE DÜŞES D'ANDILLY

Four Sokağı'na ulaşıncaya kadar kimseye rastlamadılar.

Tam bu sokağa girmişlerdi ki, karşılarına, nereden çıktığı belli olmayan bir papaz dikildi. Bu, aslında önemsiz bir tesadüftü. Nitekim, ne onlar papaza, ne de papaz onlara dikkat etti.

Fakat Jehan, şüphesiz bu papazı tanıyor olacaktı. Çünkü uzaktan onun geldiğini görür görmez, geniş kenarlı şapkasını hemen yüzüne doğru eğmiş, bu yetmiyormuş gibi çenesini ve ağzını da eliyle kapamıştı.

Bertille de onu tanıyor ve kendisine görünmek istemiyor olacaktı. Zira o da papazı seçer seçmez, başını hemen peleriniyle gizleyiverdi.

Arkadan gelen üç ahbap çavuşlar; Escargasse, Gringalle ve Carcagne de papazı tanıyor olacaklardı. Zira hemen aralarında alaya başladılar:

— «Herifi gördün mü? Hay koca göbekli iblis hay! Bu ayyaş Goulard, manastırdan ne kadar erken çıkmış böyle...»

— «Bilmem ama, herhalde yine zilzurna sarhoştur ve manastırdan çıkmak değil, oraya daha yeni gidiyor olacak.»

— «Allahtan ki tanımadı. Tanısa, yakamızı zor sıyırırdık.»

— «Ne çıkar, canım! İki dakika sonra rastlamış olsaydık, alır onu da beraberimizde meyhaneye götü-

rürdük. Kimbilir ne kadar sevinir ve bize yine ne açıksaçık hikâyeler anlatırdı...»

*

Papaz, hikâyemizin başında bir aralık karşılaşmış olduğunuz Parfait Goulard'dı. Goulard, o zamanlar, Paris'te pek ünlüydü. Fakat onun bu ünü, ne bilgisinden, ne konuşma yeteneğinden, ne de bunlara benzer bir meziyetten ileri geliyordu. Parfait Goulard'ın ününü yapan özelliği, inanılmayacak derecedeki pisboğazlığı ve oburluğuydu. Fakat doğrusunu söylemek gerekirse, ayyaşlığı da pisboğazlığından geri kalmazdı. Bu özelliklerine ek olarak, yalancı, keyif düşkünü, çapkın, alayı seven, kısacası maskara herifin biriydi.

Kral'dan en aşağılık dilenciye kadar herkes kendisini tanırdı. Goulard, yalnız en ihtişamlı saraylarda ve konaklarda değil, manastırlarda, kulübelerde, harabelerde ve sokaklarda da aynı ilgiyle karşılanırdı.

Ama, Goulard'ın marifetleri, bunlarla da bitmezdi... Bu maskara papaz, haddini bilmeden günah da çıkarırdı. Hem ona günah çıkarmaya gidenler, en seçkin papazlara gidenlerden daha fazlaydı. Neden mi?.. Çünkü Goulard'ın hoşgörüsünün hududu yoktu. O, en korkunç cinayetlere, en kanlı suçlara, ne yapar, eder, hafifletici sebepler bulur ve onları basit bir kabahat hâline indirdikten sonra bu basit kabahatlerin, yine o derece basit olan günahlarını şıpınişi çıkarıverirdi... Üstelik bu iş için öteki papazlar gibi para da almaz, babasının hayrına, tek gönülleri hoşnut olsun diye, Paris'in ne kadar azılı haydudu varsa, hepsini günahlarından âzat ediverirdi. Bu yüzdendir ki ne kadar sefil ve serseri ve bu çeşit işlere para harcamaktan kaçınan ne kadar Paris'li varsa,

hepsi ya açıkça ya da gizli olarak ona başvurup günah çıkartırdı.

İşte Jehan'ın Four Sokağı'nda karşılaştığı papaz, böyle bir adamdı. Delikanlı da ondan kendini saklarken, herife yakalanıp lâfa tutulmaktan ve rahatsız edilmekten çekinmişti. Yoksa bu soytarı papazın, öyle korkulacak bir adam olmadığını herkes bilirdi.

Küçük kafile, bu sırada güzel bir konak yavrusunun önünde durmuştu. Kapının üstünde kabartma taştan, büyük bir boğa kafası görünüyordu. Evin hemen bütün cephesinde, değişik boyda ve biçimde işlenmiş, birçok boğa kafası bulunuyordu. Hattâ kapının tunç tokmağı bile bir boğa kafası şeklinde dökülmüştü.

Jehan. tokmağı vurmadan önce adamlarına dönerek:

— «Artık sizin işiniz kalmadı. Gidip uyuyabilirsiniz,» dedi. «Zaten dinlenmeye de çok ihtiyacınız var. Bu akşamki hizmetinizden ötürü hepinize çok teşekkür ederim.»

Üç ahbap çavuşlar, hayretle birbirlerinin yüzüne baktılar. Vay canına! Meğer aşk insanı ne kadar değiştirirmiş!.. Jehan onlara şefkatle ve nezaketle söz söylüyor, onların artık uyumaya ihtiyaçları olduğunu bile düşünüyordu. Bu da yetmiyormuş gibi, bir de teşekkür ediyordu. İnsan kulaklarına inanamazdı vallahi...

Üçü de yerinden kıpırdamadı.

Jehan, mallarını pek iyi bilirdi. Söyleyecek sözleri olduğunu hemen sezdi:

— «Hayrola! Bir şey mi söyleyeceksiniz?» Dedi.

Gringallle üçü adına konuştu:

— «Şey... Nasıl diyelim hani... Şu asîl hanımefendinin bilmesini isterdik ki... Sizin isminizi bize

özeden vermiş olsaydı, kendisini Concini'nin evine götürmek değil, Concini'yi onun yanına bile sokmazdık.»

Jehan yavaşça:

— «Ben bilmez miyim?» Dedi. «Bundan tamamen eminim.»

Escargasse atıldı:

— «Evet ama, istiyoruz ki, hani o da bunu bilse fena olmaz.»

Carcagne:

— «Sonra şunu da ayrıca bilmesini pek istiyoruz ki,» dedi, «Concini'nin alçakça teşebbüsünü başarmasına asla göz yumacak değildik. Siz tam vaktinde yetişmemiş olsaydınız bile biz onun hesabını görüverecektik.»

Gringalle tekrar söze karıştı:

— «Biz, öyle göründüğümüz gibi kötü insanlar değiliz Yâni, matmazel zannetmesin ki biz... Canım, sonunu getiremedim işte... Lânet olsun! Ne demek istediğimi tabiî anladınız.»

Evet, ne demek istedikleri anlaşılıyordu. Ama, doğrusunu söylemek gerekirse, şimdi şuracıkta hissettikleri, onlar için öyle yeni birtakım duygulardı ki, bunları anlatmakta güçlük çekiyorlardı. Bereket versin ki genç kız, onların bu durumunu hemen kavradı. İnce ve zarif elini uzattı ve çok tatlı bir sesle:

— «Benim aklımda ancak bir şey kaldı,» dedi. «O cellât, beni mahvetmek istediği vakit, sizler bana acıdınız. İşte benim hatırımda yalnız bu kaldı. Bundan başka hepsini unuttum.»

Üç ahbap çavuşlar büyük bir saygıyla eğildiler. Dudaklarını o nâzik parmakların ucuna belli belirsiz dokundurdular ve doğrularak, sonsuz bir sevinç ve mutluluk içinde, bir ağızdan haykırdılar:

— «Yaşasın asîl hanımımız!.. Kim ona kötü gözle bakarsa ciğerini sökeriz. Onun için canımızı seve seve veririz!..»

Sonra yüz geri ettiler. Ömürlerinde kazandıkları en büyük zaferlerden birinden dönüyormuşçasına, neşe ve keyif içinde, hızlı adımlarla yürüyerek, eskiden beri müşterisi oldukları ve nazlarının geçtiği bir meyhaneyi açtırdılar. Bir sürü yiyecek ve içki ısmarladılar ve hem açlığın hem de bu yaşa geldikleri hâlde daha ilk defa duydukları acayip heyecanın verdiği iştahla, neşeli bir şamata içinde yiyip içmeye koyuldular.

*

Bu sırada Dük d'Andilly ile karısı, aşağılara kadar inerek, misafirlerini içeri almışlardı.

Dük, aşağı-yukarı kırk yaşlarında, çok acı çekmiş insanlar gibi solgun yüzlü, fakat berrak ve samimî bakışlı bir adamdı. Siyah gözlerinin tatlılığı, Jehan'ın hemen dikkatini çekti. Gülümseyişi terbiyeli, tavırları zarif ve kibardı. Kısacası, daha ilk bakışta, tepeden tırnağa kadar çok asîl bir insan olduğunu belli ediyordu.

Düşeş de kırk yaşlarında olmalıydı. Çok hoş bir kadındı ve tatlı esmer yüzüne bukleler halinde dökülen siyah saçlarıyla göz alıcı bir güzelliğe sahipti. Yüzünün biçimi harikulâdeydi. İri siyah gözleri ve inci gibi dişlerini açığa vuran tatlı gülümseyişiyle çok cana yakındı.

Aslen İspanyol olan karı-kocanın ikisi de oldukça iyi fransızca konuşuyorlardı. Özellikle Düşes'in şivesi pek tatlıydı.

Bertille ile Jehan, bir prensesle prens gibi karşılandılar. Şövalye de Pardaillan'ın tavsiye ettiği kimse-

lerin, bu evde, böyle karşılanacağı ve Şövalye'nin, Dük'ün gözünde çok yüksek bir değeri olduğu anlaşılıyordu. Kimbilir, belki de Dük'le Düşes, Şövalye'ye çok şey borçluydular. Zira, misafirlerini bu kadar büyük bir saygı ve sevgiyle ağırlamak için başka sebep olamazdı. Jehan da, Bertille de, sanki ailenin uzun zamandır özlemi çekilen iki ferdi gibi karşılandılar.

Delikanlı, böyle ağırlanmayı beklemiyor olacaktı ki sevincinden ne yapacağım şaşırdı. Dük'ün gayet samimî ve sıcak davranışı delikanlıya sıkılganlığını unutturdu. Bu asîl ailede hiçbir yabancılık hissetmeyen Jehan, Dük'le Düşes'e hemen ısınıverdi.

Kendisini göz ucuyla seyreden Pardaillan da bu durumu büyük bir memnunluk içinde izliyor ve kimbilir içinden neler düşünüyordu.

Düşes'e gelince, hemen Bertille'ye yaklaşmış ve genç kız eğilerek kendisine minnet ve şükranını bildirmeye kalkışınca, kendisini derhal doğrulmaya mecbur etmiş, büyük bir şefkatle bağrına basarak öpmüştü. Birlikte, genç kıza ayırdığı yandaki odaya geçmişler ve kibar kadın, bu odanın kapısını açık bırakmayı da ihmal etmemişti.

Delikanlı arada bir, belli etmeden içeriki odaya bakıyor ve iki kadının derhal büyük bir dostluk kurmuş olduklarını görünce, sonsuz bir sevinç duyuyordu.

Düşes, yatmadan önce genç kıza biraz yemek yemesi için ısrar etti. Bertille'nin iştahı yoktu. Fakat kendisine bir anne sevgi ve şefkati gösteren bu kibar kadını kırmamak için, zaten hazır bulunan kahvaltı sofrasından bir bardak süt içmeye razı oldu. Buna çocuk gibi sevinen Düşes, beyaz elleriyle kristal bardağı süratle doldurarak genç kıza uzatırken, şefkatli bir gülümsemeyle şöyle dedi:

— «Bugün size annelik etmek işini ben üstüme alacağım... Sizi kendi ellerimle soyacak ve yatağa yatıracağım.»

Utancından kızaran Bertille'nin itiraz etmek üzere olduğunu gören Düşes, ciddî bir tavırla ilâve etti:

— «Sizi buraya getirmiş olan asîl dostumuz için ve aynı zamanda sizin için bunu yapabilmek bana erişilmez bir zevk ve mutluluk verecektir. Ben sizin anneniz yerindeyim. Böyle düşünün... Ben de Tanrı'nın bize vermek istemediği evlâdın, siz olduğunuzu kabul edeceğim, kızım...»

Heyecandan gözleri yaşaran Bertille genç kadının zarif, beyaz elini eline alarak saygıyla dudaklarına götürüp fısıldadı:

— «İyiliğinizi size nasıl ödeyeceğimi, size nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum!»

Düşes, büyük bir heyecanla atıldı:

— «Aman evlâdım, asıl size teşekkür edecek olan benim!.. Siz, bize hayatımızın en büyük mutluluğunu ve sevincini tattırdığınızı bilmiyorsunuz. Size borçlu olduğumuz bu mutluluğa erişmek için büyük dostumuz bizi tam yirmi yıl bekletti...»

Bertille, bu sözlerin anlamını pek kavrayamayıp genç kadına şaşakın şaşkın baktı. Düşes:

— «Şimdi bunları anlatmak uzun sürer,» dedi. «Ama ileride hepsini öğreneceksiniz. Fakat şimdilik bana bir şey borçlu olduğunuz düşüncesindeyseniz, bu borcunuzu, beni severek ödeyiniz, evlâdım. Tıpkı benim şimdiden sizi sevmeye başladığım gibi, siz de beni sevmeye çalışınız...»

Yiğit Jehan, bu konuşmanın bir tek kelimesini bile kaçırmadı. Ayrıca Dük ile Düşes'in, Şövalye dö Pardaillan'a karşı gösterdikleri derin sevgide, sonsuz bir saygı bulunduğunu sezdi. Bunun üzerine zamanı-

nın zihniyetine uyarak şöyle düşündü: *«Bu kadar saygı, benim sınıfımdan bir serseriye gösterilmez. Bu Şövalye, hiç değilse kendi kimliğini saklayan bir prens olmalı...»*

Bir yandan da Dük'e teşekkürlerini bildirdi. Fakat asîl adam, gayet ciddî bir tavır takınarak dedi ki:

— «Sizin bana hiçbir borcunuz yok... Tam tersine ben size çok şey borçluyum.»

— «Ben Şövalye'ye hayatımı borçluyum. Fakat benim için yapmış olduğu, yalnız bundan ibaret de değildir. Kendisine aynı zamanda çok sevgili eşimin de hayatını ve haysiyetini borçluyum. Hattâ unvanımı ve zenginliğimi de ona borçluyum. Yirmi yıllık mutlu ömrüm de onun eseridir. Yalnız, bu yirmi yıllık hayatımı, onun neler pahasına sağladığını imkânı yok tahmin edemezsiniz... Belki bir gün size, bu eşsiz asîlzâdenin, tek başına ve sadece kolunun kuvvetine, yüreğinin temizliğine, karakterinin sağlamlığına, zekâsına dayanarak; hile, zulüm ve işkence mucitleri, Prenses Fausta, İspanya Kralı İkinci Philippe ve onun müthiş Engizisyon'u ile nasıl insan gücünü aşan mücadeleye giriştiğini ve bu müthiş mücadeleden nasıl galip çıktığını uzun uzun anlatmak fırsatını bulacağım... O zaman bana zor inanacak ve bir kahramanlık efsanesi veya destanı anlatıyorum sanacaksınız. Ve tabiî, haksız da olmayacaksınız; çünkü onun yaptıkları, aklın alamayacağı, ama gerçekten olmuş işlerdir.»

Dük bir an susu. Pardaillan'la birlikte yaşadığı müthiş olayları hatırlamış olacaktı ki heyecanla sarardı. Aradan yirmi yıl geçmiş olmasına rağmen, Dük başından geçenlerin etkisinden kurtulamamış, tüyleri diken diken olmuştu.

Jehan, Dük'ün bu susuşu sırasında bir köşede sessizce oturup konuşulanlarla hiçbir ilgisi yokmuşçasına uyuklar görünen Şövalye'ye hayranlıkla baktı.

Dük devam etti:

— «Bu yirmi yıl içinde bir tek gün geçmedi ki, kendisine herşeyimizi borçlu olduğumuz bu insana, en küçük bir hizmette bulunmak fırsatını bize versin diye Tanrıya yalvarmamış olalım... Halbuki şimdiye kadar Şövalye bizden en ufak bir şey istemedi.»

Pardaillan, tek gözünü açıp, kızmış gibi söylendi:

— «Ne yapayım? Fırsat düşmedi ki... Ama, böyle bir imkân çıkınca, hemen sizi hatırladığımı da görüyorsunuz, Don Cesar...»

Dük yahut da Pardaillan'ın dediği gibi Don Cesar, samimî bir hayretle söylendi:

— «Yoksa bunu bir hizmet mi sayıyorsunuz, Şövalye?»

Ve Jehan'a dönerek ilâve etti:

— «Size bu kadarcık bir hizmette bulunmuş olmak da bizim için büyük şereftir. Mademki büyük dostumuz Şövalye, sizinle bu kadar yakından ilgileniyor; ben de ona yapamadığım hizmeti size yapmaktan büyük bir zevk ve mutluluk duyacağım. Onun için sizden çok rica ederim, bana, size yapacağım her hizmetten zevk duyan, gerçek bir dost gözüyle bakın...»

Tekrar salona gelmiş olan Düşes de söze karıştı:

— «Ben de bilhassa rica ederim, burayı kendi eviniz sayın ve kendinizi öz evlâdımız olarak görün.»

Yiğit Jehan, ömründe benzerini duymadığı bir heyecan içindeydi. Onu özellikle duygulandıran şey, henüz pek yeni tanımış bulunduğu Pardaillan'ın, Don Cesar'ın dediği gibi, kendisi için yapmadığı bir şeyi, onun için yapmış olmasıydı. Gözleri, yaşlarla dolmuştu. Düşes'in önünde saygıyla eğilerek, dudaklarını, onun parmaklarının uçlarına hafifçe dokundurdu ve heyecandan titreyen bir sesle:

— «Madam, hayatımın en mutlu ânı, hayatımı sizin için fedâ edebileceğim ân olacaktır!»

Sonra Pardaillan'a döndü:

— «Size gelince,» dedi, «bilmem ki mösyö, size nasıl...»

Fakat Şövalye artık herkesin yeteri kadar heyecanlandığını düşünmüş olacaktı ki, hemen delikanlının sözünü kesti ve ciddî bir tavırla:

— «Bana gelince,» dedi, «ben, Düşes'in, yarın Dük'le beraber Andilly'deki topraklarını görmeye gideceklerini söylemeyi unutmuş olduğunu biliyorum. Fakat, buna rağmen merak etmenize lüzum olmadığını belirtmek isterim. Kendilerine emanet ettiğiniz genç kız, onlar yokken de emniyet içinde bulunacak. Bu bakımdan biz gelmeden önce kararlaştırılmış olan bu küçük seyahatin, hiçbir sakıncası olmayacak. Yalnız, Düşes burada yokken, şu odadaki genç kıza saygılarınızı sunamayacağınıza göre, kendisini iki gün göremeyeceğinizi hesaba katarak hemen gidip vedâlaşmanızı tavsiye ederim. Malûm ya, iki gün, seven bir gençler için az zaman değildir.»

Düşes, Jehan'ı sıktığını sezdiği bu konuyu kısa kesmek için söylendi:

— «Şövalye, siz de bizimle birlikte Andilly'e niçin gelmiyorsunuz? Böylelikle siz de, arazinizi bir gözden geçirmek fırsatını elde etmiş olurdunuz.

Pardaillan hayretle sordu:

— «Hangi araziden bahsediyorsunuz, Düşes?»

— «Margency'deki arazinizi kastediyorum.»

— «Margancy'nin artık benim olmadığını, o toprakları ötekine berikine vermiş olduğumu unuttunuz sanırım, sevgili Düşes...»

Don Cesar da söze katıldı:

— «Nasıl verdiniz? Doğrusunu söylesenize... De-

senize orada ne kadar fakir fukara varsa, hepsinin o güzel topraklardan kendi mallarıymış gibi yararlanmalarına, onları harap etmelerine göz yumuyorsunuz...»

Pardaillan sâkin bir gülümsemeyle söylendi:

— «Daha iyi ya... Mademki o topraklardan yararlanıyorlar... Demek ki onları ekip biçiyorlar. Öyleyse bu toprakları harap etmelerine ihtimal veremem... Şatoya gelince, herhalde ona dokunmuyorlardır.»

Pardaillan, bu sözleri hülyalı bir tavırla ve garip bir heyecanla söylemişti. Sonra yine içinden mırıldandı: *Benim Loïse'm orada öldü. Aradan bu kadar yıl geçtiği hâlde, o kaybın acısını bir türlü içimden atamadım. Eskiden ihtişamıyla göz kamaştıran ve bugün herhalde toz toprak ve örümcek ağları içinde bulunan o şatoda, sevgilimin dolaştığı yerler, el değmeden kalmalıdır. Loïse'nin artık hayatta olmadığını bana hatırlatacak olan yerlere ben de girmeyeceğim. O, yalnız benim kalbimde ebediyen yaşayacaktır.»*

Pardaillan'ın yüzünden, içinden geçenleri sezmek mümkün olmadığı için, Don Cesar, Şövalye'nin bu heyecanını anlamadan, Jehan'a:

— «Ben Andilly'deki arazimi sırf Margency'ye komşu olduğu için almıştım. Orada Şövalye ile iki kardeş gibi yanyana oturacağımızı ve artık birbirimizden hiç ayrılmayacağımızı umuyordum. O da orada bizimle birlikte, yaşlılığın istediği bütün rahatlığı ve huzuru bulacaktı. Çünkü ne kadar çelik gibi vücutlu olursa olsun, yaşlılık, Şövalye'yi de az buçuk çökertecekti. Halbuki kendisinin orada oturmak istemediğini anladık. Bâri, şehirde olsun bizimle beraber otursaydı... Bu ev, kendi evi sayılır. Hiç olmazsa hanlarda oturmaktan kurtulurdu...»

Şövalye, Dük'ün sözünü kesti:

— «Aziz dostum, eğer Andilly'yi satın almadan önce bana bu niyetlerinizi bildirmiş olsaydınız, size bemen bu işten caymanızı söylerdim. Halbuki siz bana bunu, iş işten geçtikten sonra haber verdiniz. Bir türlü bırakamadığım ve galiba ömrümün sonuna kadar da bırakamayacağım hanlara gelince... Onlara o kadar hor bakmamanızı tavsiye ederim. Kızgın bir güneş veya bardaktan boşanırcasına yağan bir yağmur altında uzun bir yolculuk yaptıktan sonra, yolunuz üstünde rastlayacağınız tenha, sâkin, bol içkili ve nefis yemekli bir hana sığınıp dinlenmek kadar hoş bir şey var mıdır, Don Cesar? Böyle bir han insana âdetâ cennet gibi gelmez mi?»

Jehan, bu sözleri, gittikçe artan bir hayretle dinliyor ve içinde sorular birbirini kovalıyordu. En korkunç işkencelere kılını bile kıpırdatmadan göğüs geren Saêtta'nın, kendisine vaktiyle bahsetmiş olduğu müthiş Prenses Fausta'ya İspanya Kralı'na ve dehşet verici Engisizyon'a meydan okuyan ve onları alt eden; bütün bunları, sâdece bir arkadaşına unvan ve servet sağlamak için yapan bu eşine rastlanmadık adam kimdi. Tanımadığı bir delikanlıya yardım etmek uğrunda bayatını çılgın bir tasasızlıkla tehlikeye atıveren, Kral'ın emirlerini, büyük bir vakarla hiçe saymasını bilen bu insan, kimin nesiydi? Nihayet, kendini bir Kral'a yaraşır ihtişam ve zenginlik içinde yaşatabilecek kadar geniş topraklara sahipken, bu toprakları yoksullara bırakıp, ucuz ve gösterişsiz bir handa, sıradan bir yolcu, hür bir serüvenci gibi yaşamakla âdetâ övünen bu adam nasıl bir kişiydi?.. Bu geniş erkek göğsünde nasıl bir yürek çarpıyordu? Bu alaycı bakışlar ne insanüstü bir ruhu gizliyordu!.. Bu adam bir insan mıydı, yoksa gökten inme bir Tanrı elçisi mi?»

Jehan, Pardaillan'ın alaycı bir azarla söylediği sözlerle, dalgınlığından kurtuldu. Şövalye:

— «Ne o? Hâlâ burada mısınız? Düşes, sizin şu odada beklenildiğinizi söylemedi mi? Söylediyse, ne duruyorsunuz? Yazıklar olsun size! Bir hanım bu kadar bekletilir mi? Yoksa şu utangaç genç kız, Jandarma Komutanı'nın adamlarından daha mı korkunç? Onlara karşı koyarken titremediniz de şimdi mi titriyorsunuz? O kadar çekinmeye değmez, canım... İçeride sizi yemezler, merak etmeyin...»

Pardaillan, hem alay ediyor, hem de müşfik bir tavırla onu odaya doğru itiyordu. Nihayet içeriye sokup kapıyı arkasından kapattı ve Dük'le Düşes'e dönerek söylendi:

— «Eğer işe karışmasaydım, katiyen içeriye girmeye cesaret edemeyecekti. Şu âşıklar, ne anlaşılmaz yaratıklardır!.. Şimdi buracıkta korku ve heyecanından titreyen delikanlı, bir - iki saat önce Kral'a kafa tutuyordu ve hattâ az kalsın onu öldürecekti...»

— «Kral'ı mı öldürecekti? Sahi mi söylüyorsunuz?»

— «Elbette. Eğer delikanlının kolunu tutmasaydım, Kral hapı yutmuştu!»

— «Peki ama, neden? Yoksa karşısındakinin Kral olduğunu bilmiyor muydu?»

— «Elbette biliyordu... Bildiği hâlde ona saldırmaktan çekinmedi. Tabiî, bu saldırının sebebi var... Gece, Kral, bu genç kızın evine zorla girmeye kalkışmıştı. Delikanlının yerinde siz olsaydınız, aynı şeyi yapmaz mıydınız? Tabiî yapardınız. Ben de yapardım. Nitekim, bundan otuzyedi yıl önce, bir gün, ben de sevgilimin evine girmek isteyen birisine kılıç çekmiştim. Gerçi o adam, kral değildi, ama Kral'ın kardeşiydi ve sonra da Üçüncü Henri adıyla kral oldu. Kendisi ölüp gitti ama, gördüğünüz gibi, ben hâlâ yaşıyorum. Neyse, bunları bırakalım da daha ciddî şeylerden konuşalım. Âşıkların ne tuhaf yaratıklar

olduklarını bilirim. Şimdi, hiç farkında olmadan, iki saat başbaşa kalacaklardır. Ve emin olun ki kendilerini ilgilendirmesi gereken konu üzerinde bir tek kelime bile konuşmayacaklardır. Zaten ikisi de son derece mâsum ve utangaç çocuklar... Ama, ne eşsiz bir çift teşkil ediyorlar, değil mi?»

Dük:

— «Gerçekten öyle...» Dedi.

Düşes de:

— «Bundan daha uygun bir çift bulunmaz,» diye ekledi.

Pardaillan ise:

— «Tamam sizin gibi düşünüyorum, Giralda'cığım...» Dedi. «Ama şimdi bir de kalkar, bu iki âşığın konuşmalarını bitirmelerini beklersem, yandım gitti demektir... Artık uykumdan fedakârlık edecek yaşta değilim. Onun için hemen hana dönüp yatacağım. Baksanıza, sabah oldu...»

— «Peki burada yatsanız olmaz mı?»

Pardaillan, genç kadına şefkatle bakarak:

— «Sizi rahatsız etmek istemem, Giralda'cığım,» dedi. «Ben alışkanlıklarına bağlı bir adamım. Onları kolay kolay değiştiremem. Yalnız, gitmeden önce size bir şey daha sormak isterim. Sizin bu kısa sürecek seyahatiniz sırasında bu kızcağız, burada gerçekten güven altında bulunacak mı?.. Çünkü kendisini her yerde fellik fellik arayacaklarından eminim.»

Bu soruya Dük cevap verdi:

— «Peki ama, buraya sığınmış olduğunu nereden bilecekler? Kaldı ki evde ne kadar uşak ve hizmetçi varsa, hepsine, genç kızı korumaları için emir vereceğiz. Ama Bertille, kendi dileğiyle çıkıp gitmeye kalkarsa, o zaman elden bir şey gelmez tabiî...»

Giralda atıldı:

— «Eğer sizi endişelendiren bir şey varsa, bu seyahati geriye bırakalım.»

Pardaillan bir an tereddüt eder göründü. Sonra birden kararını vermiş gibi söylendi:

— «Lüzumu yok... Zannımca, onu artık burada aramazlar. Zaten sizin yokluğunuzda ben sık sık buraya uğrar, ona göz kulak olurum.»

Düşes birdenbire bir şey hatırladı:

— «Biliyor musunuz? Bertille bana sizin isminizi sordu. Ben de Kont de Margency olduğunuzu söyledim.»

— «Asıl adımı neden söylemediniz? Kendisinden ismimi saklayacak değilim ya...»

— «Ama, mademki Şövalye, ismini kendisi söylemedi, herhalde bir sebebi vardır diye düşündüm. Andilly'den döndüğümüz zaman bu hatâmı düzeltirim.»

*

Pardaillan, bu konuşmadan sonra, pek samimî görüştüğü bu yakın dostlarına vedâ ederek ayrıldı ve doğruca hana döndü.

Gerçi Şövalye, Dük d'Andilly'nin konağında, artık uykusundan fedakârlık edemeyecek bir yaşta olduğunu söylemişti ama, odasına çıkınca, yatağına yaklaşmadı bile. Koltuğunu pencerenin önüne çekti. Masanın üstünde duran bardağı şarapla doldurdu ve bir yandan içkisini yudumlarken bir yandan da derin düşüncelere daldı.

Ancak şişe boşaldığı zaman, düşüncelerinden sıyrılabildi. Ve yine ancak o zaman, vaktin epeyce ilerlemiş, sokakların gürültülerle dolmuş olduğunu farketti.

Homurdanarak koltuktan kalktı. Sonra elini, yüzünü bir güzel yıkadı. Bütün bu işleri yaparken, alışkanlığıyla hareket ediyor ve zihninden büsbütün başka şeyler geçiriyordu. Bir an, duraladı. Sonra kafasından bir düşünceyi silkip atmak istiyormuş gibi başını şiddetle salladı ve kendi kendine mırıldandı:

«Bu delikanlıya, sebebini bilmediğim, aşırı bir ilgi duyuyorum... Ama bunda şaşılacak ne var? Bu delikanlıya ilgi duyuyorum, çünkü ilgilenmeye değer bir genç... Hepsi bu kadar...»

Kafasını uzun bir zaman oyalamış olan bu düşünceden, böylece kurtulduktan sonra dışarı çıkıp Four Sokağı'na yöneldi ve Boğalı Konak'ın etrafını gözden geçirdi. Endişelenecek bir şey görmemiş olacak ki Dokuzuncu Charles çağından kalma bir av şarkısını ıslıkla çala çala oradan uzaklaştı.

Onyedinci Bölüm

İKİ ÂŞIK

Bertille, Jehan'ın içeriye girdiğini görünce ayağa kalkmıştı. Delikanlı ona doğru yürüdü ve genç kızın önünde, küçük kahvaltı masasını gördü.

Bacakları titriyor, yüreği hızla çarpıyor; beyni, sarhoşlarınki gibi boşalmış bir hâlde bulunuyordu. Genç kıza bakmaya cesaret edemiyordu. Konuşmak, kendisine bir şeyler söylemek istedi. Fakat kuruyan hançeresinden, bir tek ses çıkmadı...

Beri yandan, genç kız da onun kadar heyecan içindeydi. Fakat o kadar sâf ve o kadar temiz ruhlu bir yaratıktı ki bu özellikleri ona, delikanlıda bulunma-

yan cesareti veriyordu. Onun için, heyecandan hafifçe titreyen tatlı sesiyle söze başladı:

— «Siz imdadıma yetişmeseydiniz, ben mahvolacaktım!»

Bunları söylerken, iri mavi gözlerini delikanlıya dikmişti ve narin parmaklarıyla farkında olmaksızın küçük masa örtüsünün kenarını buruşturuyordu.

Jehan ise, bu tatlı sesin âhengiyle kendinden geçmiş bir hâlde, Bertille'ye hayran hayran bakıyordu.

Genç kız, neler söylediğinin pek de farkında olmadan devam etti:

— «Peki ama, nasıl oldu da tam vaktinde yetişebildiniz?»

Bu sözler üzerine, delikanlı rüyalarından sıyrılıp gerçekle yüz yüze geldi ve gülerek anlattı:

— «Gayet basit... Eve döndüğüm zaman, sizi kaçıran arabayı ve küçük kafileyi görmüştüm, fakat içime en ufak bir şüphe girmemişti. Nitekim, evime de gayet sâkin ve rahat yürekle döndüm.

Jehan sıkılmış bir tavırla sözünü yarıda bıraktı ve kızararak başını önüne eğdi. Üzerinde, ağır bir suçunu itiraf etmek zorunda kalan bir sanık hâli vardı.

Fakat delikanlının söylemek istemediği şeyi, genç kız keşfetmekte gecikmedi ve Jehan'ın cümlesini tamamladı:

— «Sonra birdenbire, benim tehlikede bulunup bulunmadığıma bakmamış olduğunuz aklınıza geldi...»

Delikanlı, başını utangaç bir edâ ile evet gibilerden sallanıp gözlerini ona kaldırdı ve genç kızın gülümsediğini görünce, o da sonsuz bir mutlulukla gülümsedi.

İkisi de çocuk gibiydi. Sâf ve mâsum iki çocuk gibi...

Jehan artık açılmış anlatıyordu:

— «Çıkmaz sokağa şöyle bir bakmayı unutmuştum... Merdivenlerin basamaklarını dörder dörder atlayıp hemen Courbâton Çıkmazı'na koştum. Evin o tarafa bakan pencerelerinden birinin pancurlarının kopmuş ve parmaklıkları kırılmış olduğunu görünce beynimden vurulmuşa döndüm. Hemen açık pencereden içeri daldım. Yerde, herhalde ev sahibi olacak, bir kadın emekleyerek bir şey arıyordu... Beni gördü... Herhalde pek korkunç bir görünüşüm olmalıydı ki, yüzü bembeyaz kesilmişti. Cadalozun üstüne atılmamla boğazına sarılıp bütün kuvvetimle: *«Nerede?»* Diye bağırmam bir oldu. Aşağılık kadın, kimden bahsettiğimi hemen anladı. Ben, farkına varmadan boğazını o kadar sıkıyormuşum ki az kaldı kadını boğacakmışım... Gırtlağını daha kuvvetle sıkınca boğulur gibi hırıldadı: *«Gitti!.. Üç adam kaçırdı onu! Benim bunda hiçbir suçum yok! Acıyın bana!..»* İşi daha açık anlatmazsa öldüreceğimi söyledim. Sözleri ağzından âdetâ iple çektim desem yeridir... Tarif eder etmez, üç adamın benimkiler olduğunu hemen anladım. Peki ama, araba kimindi? Arabayı Seine Nehri boyunca giderken görmüştüm... Yine kadının tarifinden, arabanın sahibinin kim olduğunu çıkartmakta gecikmedim... Durumu kavramıştım. Artık sizi kimin kaçırdığını ve nereye götürüleceğinizi biliyordum... Gırtlağına sarıldığım kadını oracıkta bırakmamla aynı pencereden sokağa fırlamam bir oldu... Koşa koşa, götürüldüğünüzü tahmin ettiğim eve geldim... Sesimi tanıyınca kapıyı açıverdiler... Hangi odada olduğunuzu adamlarımdan öğrendim. Onlara kısaca, ne yapmak lâzım geldiğini emrettikten sonra yukarıya fırladım. Tam zamanında yetişmişim... Dedim ya işte... Pek kolay oldu bu iş...»

Genç kız, âdetâ kendi kendine konuşuyormuş gibi tekrarladı:

— «Pek kolay!..»

Bertille güzel gözlerini, bir noktaya dikti ve âdetâ rüyadaymış gibi dalgın bir tavırla mırıldandı:

— «Oturduğum eve girmek isteyen iki adama, nasıl karşılıkta bulunduğunuzu gördüm. Kral'la nasıl düello etmeye kalkıştığınızı gördüm... O aşağılık herifi bir tokatla nasıl yere serdiğinizi de gördüm...»

Bertille küçücük, zayıf ellerini göğsünde kavuşturarak, bir çocuk sevinciyle karışık gururla ve tatlı bir hülya içinde sözlerine ekledi:

— «Bütün bunları benim için yaptınız!..»

Gözlerini, sevinç ve saadet içinde bekleyip duran delikanlıya dikti ve ellerini ona uzatarak yalvardı:

— «Ama şimdi çok dikkatli bulunmanız, kendinizi korumanız lâzım!..» Dedi ve sonra birdenbire, heyecanla ilâve etti:

— «Jandarmalarla askerler, niçin tam vaktinde oraya gelmişlerdi? Sakın birisi, onlara önceden haber vermiş olmasın?..»

Jehan'ın gözlerinde bir öfke ışığı yanıp söndü. Gerçi bu, çok âni olmuştu ama, genç kız bunu hemen farkedip sormuştu:

— «Buna siz de dikkat ettiniz demek?..»

Jehan saklamaya lüzum görmedi:

— «Tabii! Onlara kimin haber verdiğini bilmiyor değilim!..»

Genç kız büyük bir kinle söylendi:

— «Odur!.. Beni kaçıran o alçaktır!.. O adam size zaten kin besliyordu... Peki ama, eğer o haber verdiyse, sizin Kral'la karşılaşacağınızı da önceden biliyordu demektir. Öyle değil mi? Hem durun bakalım!.. Kimbilir?.. Belki de size haber gönderip, sizi Kral'a karşı kışkırtan da odur... Şu hâlde o rezil ve

onun yakınları, böylelikle size Kral'ı öldürtmek ve bir çırpıda hem Kral'dan, hem de sizden kurtulmak istediler!..»

Jehan ürperdi. Tanrı vergisi bir duygunun genç kıza söylettiği bu şeyler, onun düşündüklerine tıpatıp uyuyordu.

Genç kız, aşırı bir heyecanla devam etti:

— «Hem biliyor musunuz, o rezil, sizin tutuklandığınızı sanıyordu?..»

— «Evet onu ben de işittim... Size, Châtelet'te zindana atılıp zincire vurulduğumu söylüyordu.»

— «Ama, onun bana sizin için idam sehpası kurulduğundan, size hangi işkencelerin uygulanacağından bahsettiğini duymadınız. Dahası var... O, Kral'a suikast hazırlandığını da yarım yamalak ağzından kaçırdı. Gerçi cümlesini tamamlamaktan çekindi ama, onu söyleyeceği besbelliydi. Dedim ya, artık hiç şüphem yok. Sizin Kral'la karşılaşacağınızı pek iyi biliyordu... Ah!.. Dikkat edin! Kendinizi kollamanız lâzım!..»

Genç kızın, kendisi için bu kadar endişelendiğini anlayan Jehan'ın bütün vücudu sevinçle ürperdi. Artık mutluluğu sonsuzdu... Bertille'nin bu endişesini gidermek amacıyla onu yatıştırmaya çalıştı.

Fakat delikanlı bu sözleri istemeyerek söylüyordu. Sanki zayıf bir rakibi ürkütmemek için, yolunu değiştiren bir aslandı... Nitekim Bertille de bu sözlerin kendisini teselli amacıyla söylendiğini ve Jehan'ın her vakitki gibi kendini kollamak şöyle dursun, tam tersine, en büyük tehlikelere atılacağını hissetti. Başını düşünceli düşünceli salladı, ince yüzünün çizgileri gerildi. Sonra birden, bir çare bulmuş gibi doğruldu ve gözlerini, onun gözlerine dikerek, şikâyet eder gibi söylendi:

— «Kendinizi kollamazsanız ve başınıza bir felâket gelirse benim hâlim ne olacak?.. Beni kim koruyacak?..»

Bu sözü duyunca Jehan'ın yüzü, ölü yüzü gibi sarardı. Genç kızın sorusuna kaçamak bir cevap vermesi mümkün değildi. Gayet kararlı bir tavırla ve samimî olarak:

— «Peki!» Dedi. «Size yemin ediyorum ki kendimi kollayıp koruyacağım... Bunun benim için bir görev olduğunu anlıyorum.»

Bertille'nin içine, artık güven gelmişti. Jehan, kendisi için yapmayacağı şeyi, onun için yapacaktı. Bertille, bu bakımdan rahatlayınca tekrar Concini'den bahsetmeye koyuldu:

— «O adam tehlikelidir! İnanın bana!.. Ben öyle hissediyorum. Ve yine hissediyorum ki sizi mahvetmek isteyen, yalnız o değil...»

Delikanlı, tepeden tırnağa titredi. Genç kız yine bilmediği bir konuda kehanette bulunarak Jehan'ı hayrette bırakıyordu. Bertille devam etti:

— «Ne yapıp edip kendinizi korumalısınız. Çünkü bu hain, yalnız sizi öldürmeye çalışmayacak, lekelemek de isteyecektir...»

Jehan şaşırarak sordu:

— «Nasıl?..»

— «Nasılı var mı? Sizi kendi hizmetinde çalıştırdığını ve size çirkin ve iğrenç birtakım işler gördürdüğünü bana da söylemek küstahlığında bulundu.»

Jehan gayet sâkin bir edâ ile:

— «Ne?» Dedi. «Yoksa benim, para karşılığında adam öldüren bir kaatil olduğumu mu iddia etti?»

— «Evet!»

Delikanlı, gözleri kıvılcımlar saçarak başını dikti ve dişleri arasından söylendi:

— «Yalan söylüyor alçak! Ben, hasımların karşısına mertçe çıkarım... Kendisini düelloya çağırır, onunla yüz yüze, kılıç kılıca vuruşurum. Bazan, yalnız başıma, bir sürü rakiple de karşılaştığım olur. Bu haklı ve namuslu bir dövüş tarzı değil midir?»

Genç kız sarardı; gözlerini kapatarak söylendi:

— «Korkunç!.. Korkunç!..»

Delikanlı, onu böyle fena hâlde sarsılmış görünce, şaşaladı. Fakat bu sarsıntının sebebini hâlâ anlamış değildi. Kekeleyerek sordu:

— «Nedir o?... Korkunç olan nedir?»

— «Yaptığınız iş.»

Bu söz üzerine Jehan, beyninden vurulmuşa döndü, sendeledi ve kendisine, bütün dünya başına yıkılıyormuş gibi geldi...

Genç kız, bu bir tek sözün ona yaptığı korkunç etkiyi görünce, yüreğinin eridiğini hissederek, düşüncesini açıklamaya çalıştı:

— «İnsanın, kendi canını korumak için başka bir insanın canına kıyması yanlış bir hareket sayılamaz. Herkesin canını koruması, en tabiî hakkıdır. Fakat para için insan öldürmek!.. İşte bu korkunç!.. Bunu size hiç söyleyen olmadı mı?»

Delikanlı, ne yapacağını şaşırmış, perişan bir hâlde titremeye başlamıştı. Genç kızın kendisinden cevap beklediğini görünce, başıyla «hayır» anlamında bir işaret yaptı. Genç kız sesini çıkarmıyordu. Jehan birden diz çöktü ve titrek bir sesle:

— «Size durumumu açıklamam lâzım,» dedi. «Hakkımda kesin hüküm verip beni kovmanızdan önce, söyleyeceklerimi dinleyin rica ederim.»

Jehan, boynunu satıra uzatan bir idam mahkûmu gibi başını eğdi. Onun böyle ümitsizliğe kapıldığını, kendisini kaybedecek bir duruma geldiğini gören

genç kız, söylediklerine pişman olarak, yalvarır gibi seslendi:

— «Bana hiçbir şey anlatmayın... Benim söylediklerim, şövalyelerin en yiğidi, en yüreklisi ve en temizi olan sizin için değildir.»

Jehan, bu sözlerin yalnız ilk cümlesini işitmişti. İnler gibi söylendi:

— «Eğer beni dinlemeyi reddederseniz o zaman anlayacağım ki sizi korkutuyorum. O takdirde yapacağım şey, şu evden çıkar çıkmaz, hançerimi yüreğime saplayıvermektir...»

Genç kız, bu tehdit karşısında buz gibi oldu. Yavaş yavaş, delikanlıya dokunacak kadar yaklaştı ve yaşla dolu güzel gözlerini ona dikerek:

— «Niçin bana öyle korkunç şeyler söylüyorsunuz?» Dedi. «Yüreğimin sızladığını görmüyor musunuz?»

Delikanlı başını kaldırınca onun ağladığını gördü. Gözleri doldu ve büsbütün aklını kaybedeceğini sanarak kekeledi:

— «Ağlıyor musunuz? Beni kovmayın, olur mu? Sizi korkutmuyorum, değil mi?»

Bertille, parmağının ucuyla, delikanlının alnına hafifçe dokundu:

— «Size, evimin önünde ne söylediğimi hatırlıyor musunuz?» Dedi. «Eğer siz ölürseniz, ben de ölürüm!»

— «Allahım! Demek... Öyleyse siz ...Siz beni...»

Onun söylemeye cesaret edemediği şeyi, genç kız, en tabiî sâde ve mâsum bir tavırla söylendi:

— «Sizi seviyorum!»

— «Beni mi? Beni mi seviyorsunuz? Sahi mi? Bu inanılmayacak bir şey!.. Rüya görmüyorum, değil mi?»

Genç kız daha inandırıcı bir kesinlikle tekrarladı:

— «Sizi seviyorum!»

Jehan duyduğu saadetten sarhoş bir hâlde ve çılgın gözlerle bakarak takrarlıyordu:

— «Bunun imkânı yok!.. İmkânı yok!.. Siz, benim gibi bir serseriyi nasıl seversiniz?»

Bertille, acıyla haykırdı:

— «Sakın! Sakın! Bu sözü bir daha söylemeyin... Siz serseri misiniz? Hiç öyle şey olur mu? Siz, şövalyelerin en soylusu, en namuslususunuz!..»

Jehan, gözlerine de kulaklarına da inanamıyor:

— «İmkânı yok! İmkânı yok! Ben deliriyorum!..» Diye söylenip duruyordu.

O zaman genç kız eğildi. Jehan'ın ellerini tuttu. Ve bakışlarının büyüleyici gücüyle onu çekip kaldırdıktan sonra, alnını uzatarak, tatlı sesiyle fısıldadı:

— «Nişanlınızı öpsenize!..»

Onsekizinci Bölüm

PARFAIT GOULARD'IN SIRRI

Yiğit Jehan, bir erkeğin duyabileceği en tatlı ve en büyük heyecanları tattığı bu odadan nasıl çıktığını, Dük ve Düşes'ten nasıl izin aldığını ve konaktan nasıl ayrıldığını bilemedi...

Ardından evin demir kapısı kapanınca, oracıkta duran bir taşın üstüne çöktü. Başını ellerinin arasına aldı. Sonra uzun bir süre orada, oturakaldı...

Nihayet, daldığı bu rüyadan uyanarak, nerede bulunduğunu birdenbire kavrayamayan bir adam hâliyle başını kaldırıp çevresine bakındı. Ve hızla ayağa kalkarak, oradan çabucak uzaklaştı...

O uzaklaştıktan sonra kapının öbür tarafında bulunan bir taşın arkasından, zorlukla doğrulan bir karaltı, bir an olduğu yerde kaldı.

Bu adam, Paris'in meşhur ayyaş papazı Parfait Goulard'dı. Hani Bertille'yi getiren küçük kafilenin yanından yalpalaya yalpalaya geçen ve kimseyi farketmemiş görünen, şu sarhoş Parfait Goulard... Sonradan, kimbilir nasıl olmuştu da evin önündeki taşlardan birinin arkasına yığılmış kalmıştı. Bu, herhalde bir tesadüf eseriydi. Şimdi de sızdığı yerden kalkmış ayılmaya uğraşıyormuş gibi bir hâli vardı. Bir an kötü kötü düşündü. Burnunu kaşıdı. Sonra, yanında biri varmış da onunla konuşuyormuş gibi yüksek sesle söylendi:

«Artık gitmeli...»

Böyle diyerek, sendeleye sendeleye ve yere düşmemek için duvarlara tutuna tutuna yürümeye koyuldu. Böylece epey yol aldıktan sonra Saint-Honoré

Sokağı'na ulaşınca, ne tarafa sapacağını düşünür gibi durakladı. Kararını vererek sağa yöneldi.

Manastıra vardığı zaman saat sabahın beşi olmuş, ortalık iyice ağarmıştı. Sokaklar yavaş yavş canlanıyordu.

Parfait Goulard, sarhoş olduğu vakitler hiçbir şeye aldırmaz, kimseyi umursamazdı. Çıkardığı şamatayla herkesi rahatsız ederdi. Aşağı yukarı hiç ayık gezmediği için, onu sessiz ve sâkin görmek kimseye nasip olmuş değildi. Zaten onu meşhur eden de çok ağırbaşlı görünmek heveslisi olan diğer papazlara hiç benzememesi değil miydi? Bu sabah da, her zaman olduğu gibi, manastırın kapısını gümbür gümbür dövüyor, bir yandan da bağırıyordu:

— «Susuzluktan kuruyan, açlıktan geberen zavallı Parfait Goulard'a kapıyı açın!»

Bu sözün arkasından da yine açlığını ve susuzluğunu belirten ve böylelerine merhamet gösterilmesi gerektiğini anlatan, kendi uydurduğu bir şiiri okudu...

Manastır kapıcısı, Goulard'ın ne yapışkan bir adam olduğunu bildiği için kapıyı hemen açtı ve sarhoş papaz, manastırın avlusuna girdi. Avluda, yedisekiz rahip toplanmış konuşuyordu. Parfait Goulard bunlara sokulup bir kahkaha atınca, rahip topluluğu daha da kalabalıklaştı. Az sonra, papazlar da Goulard'a uymuş gevrek gevrek gülmeye koyulmuşlardı.

Ama, ötekiler gülmeye başlayınca sarhoş papaz, tersine, kahkahayı kesip söylendi:

— «Susadım!.. Canım, şarap istiyor!..»

Ve boğazının kuruduğunu göstermek için olacak, dudaklarını birkaç kere oynattıktan sonra güçlükle tükürdü.

Çevresindekilerden kimsenin kendisini yemekhaneye götürmeye niyetlenmediğini görünce daha gür bir sesle bağırmakta gecikmedi:

— «Hem susadım, hem de acıktım!..»

Söylediği sözler ve yaptığı maskaralıklar, etrafına toplananları kırıp geçiriyordu. Onlar güldükçe, Parfait Goulard da maskaralığı bir kat daha artırıyordu.

Bir ara, papazlardan biri, kendisine yaklaştı ve:

— «Aziz kardeşim!» Diye söylendi.» «Öyle sanıyorum ki, sizin yiyip içmekten çok yatmaya ihtiyacınız var...»

Goulard, inatla söylendi:

— «Acıktım... Susadım... Önce yiyip içecek, ondan sonra yatacağım!»

Sarhoşa, bu son sözü söyleyen papazın, öteki papazlar arasında sözü geçen biri olacaktı ki onlara alçak sesle bir şeyler fısıldayınca, Goulard'ın etrafını çevirenler, yavaş yavaş dağılıp uzaklaştılar. O zaman papaz, Goulard'ın koluna girdi ve kendisini âdetâ sürükleyerek:

— «Gelin,» dedi. «Hem yiyecek, hem de içeceksiniz!..»

Taş merdivenden çıkarken, Goulard ayağı takılıp sendeleyince, düşmemek için yanındaki papaza yapıştı. Fakat yaptığı bu hareket sırasında, eliyle de havada garip bir işaret çezmişti. Kendisini götüren papaz, bu işareti görünce, bir yandan Goulard'a destek olmakta devam ederken, bir yandan da gayet kısık sesle ve birdenbire takındığı pek saygılı bir tavırla sordu:

— «Sizi nereye götürmemi emredersiniz?»

Goulard'ın ağzından anlaşılmaz bir cevap çıktı ve papazlar birbirlerine dayanarak yollarına devam ettiler. Sarhoşu götüren papaz, bir bücrenin kapısını

açarak kendisini içeriye sürükledikten sonra kapıyı kapattı. O zaman Parfait Goulard, birdenbire papazın koluna dayanmaktan vazgeçti. Az önceki hâline hiç uymayan bir ayıklıkla dikildi.

Hücrenin loş ışığı içinde, şaşkın bakışlarla karşısındakini süzen papazın gördüğü adamın biraz önceki sarhoş ve yılışık Parfait Goulard'la hiç ilişiği yoktu. Bu, yeni Parfait Goulard, bir an, papazın önünde düşünceli bir tavırla gözlerini bir noktaya dikerek, dalgın dalgın durduktan sonra, kendisini buraya kadar getirmiş olan papaza yeniden bazı işaretler yaptı. Bu işaretleri gören papaz, daha büyük bir saygıyla eğilerek mırıldandı:

— «Kutlu pederimiz, emirlerini bekliyorum!»

Goulard, hükmeder bir edâ ile:

— «Dinlenmek ihtiyacındayım. Kimsenin beni rahatsız etmesine meydan vermeyiniz! Tam üçte siz gelip beni uyandırınız. Bu dakikadan itibaren, ben yeni bir emir verinceye kadar, âmiriniz olduğumu unutunuz ve beni, herkes gibi siz de Parfait Goulard birader olarak kabul ediniz. Anlıyor musunuz?»

— «Emirleriniz tamamen yerine getirilecektir, kutlu pederimiz!..»

— «Peki. Şimdi gidiniz evlâdım...»

Papaz dışarıya çıkar çıkmaz, az önce dinlenmeye ihtiyacı olduğunu söylemiş olan Parfait Goulard kulak kesildi ve dışarısını dinledi. Adamın kapı civarında bulunmadığına, epey uzaklaşmış olduğuna iyice kanaat getirdikten sonra yandaki hücre ile kendisininkini ayıran duvara yanaştı ve dört defa garip bir şekilde vurdu. Duvarın öte yanından aynı şekilde dört vuruş sesi geldi.

Goulard, odada yatağa bir kere bile bakmadı. Kapıyı araladı, koridora bir göz gezdirdikten sonra dı-

sarıya çıktı ve hemen, bitişikteki gayet güzel döşeli odaya giriverdi.

Bu odada iki papaz vardı. Bunlardan biri yaşlıydı ve çok sevimli bir yüze sahipti. Heybetli bir edâ ile dimdik oturuyordu. Ötekisi, saygılı bir tavırla ayakta durmuş, sırtını kapıya çevirmişti. Bu, kısa boylu zayıf, küçük bir sivri sakalı bulunan, kırkını henüz geçmiş bir adamdı.

Parfait Goulard; bu kısa boylu adamı odada göreceğini ummuyor olacaktı ki kendisini farkeder etmez, hemen sarhoş rolünü oynamaya başladı. Oturduğu yerden kendisini gören ve bu âni değişikliği farkeden ihtiyar papaz gülümsedi. Ayakta duran sivri sakallı papaz ise, oturan papazla, içeriye henüz girmiş bulunan bu sarhoş papazı birbirine yakıştıramıyormuş ve aralarında herhangi bir tanışıklık bulunmasını anlayamıyormuş gibi şaşkın şaşkın baktı.

Bu sırada Parfait Goulard da sarhoş rolünü oynamaya devam ederek, ihtiyarın önünde, bayağı bir tavırla yerlere kadar eğildi. Ve kendisine bir şey sorulmasını bekliyormuş gibi bir tavır takınmıştı. Ama. bir yandan da değil buradan çıkıp gitmeye, yerinden bile kımıldamaya niyetli görünmeyen asık suratlı, sivri sakallı papazı kollayıp duruyordu.

İhtiyar papaz, bu durumu da gördü. Ve bir kere daha gülümsedikten sonra, aslen İtalyan olduğunu belli eden, tatlı bir şiveyle söze koyuldu:

— «Yüzünüze takmış olduğunuz sarhoşluk maskesini çıkarabilirsiniz, oğlum... Boşu boşuna kendinizi yormayınız. Gerçi, burada, meclisimizde bulunan Joseph pederimiz bizden değildir ama, her türlü konuşmamızda hazır bulunabilir. Onun yüksek karakterine ve zekâsına sonsuz bir güvenim vardır...»

Goulard, bu sözleri duyunca, kendini baştan aşağıya değiştiren normal bir insan tavrı takınmıştı.

İhtiyar papaz da, bu değişiklik karşısında şaşkınlıktan dilini yutmuşa benzeyen rahip Joseph'e anlatıyordu:

— «Kendisine, âdetâ tiksinerek bakmış olduğunuz bu rahip, size bahsetmiş olduğum casusumuzdur!..»

Rahip Joseph, bu sözler üzerine, Goulard'ın önünde saygıyla eğildi ve:

— «Affınızı dilerim, sayın pederimiz!» Dedi. «Ben de herkes gibi yanıldım. Düşünün bir kere, ben bile yanıldım. Ben ki insanların yüzlerine bakıp içlerinden geçenleri okuyabilirim...

Fakat sizin mükemmel bir şekilde oynadığınız bu rol, beni de aldattı. Hiçbir şeyin farkına varamadım. Meğer, hiçbir şey bilmiyormuşum. Henüz bir çocuk kadar tecrübesizmişim... Bu, sizin, bana verdiğiniz esaslı bir ders oldu. Bu dersten yararlanmaya çalışacağım.»

İhtiyar papaz sâkin ve yumuşak sesiyle söze karıştı:

— «Doğru... Siz henüz çocuksunuz... Bu oyuna kandığınız için söylemiyorum; hâlâ bizimle birlikte olmadığınız için söylüyorum. Siz, başka şeyden ötürü değil, birliğimizin gücünden şüphe ettiğiniz için çocuksunuz!»

İhtiyar papaz bir an karşısındakilere baktı. Sonra başını sallayıp eliyle Parfait Goulard'ı göstererek devam etti:

— «Goulard pederimiz, birliğimizin çok değerli liderlerindendir. Bakın yıllardır kendisini dünyaya bir maskara olarak tanıtan bu rolü oynamakla meşguldür. Neden? Çünkü kendisine öyle emir verilmiştir. Bu emir ona toplumun yararı ve Tanrı'nın zaferi için verilmiştir. Halbuki Goulard pederimiz,

zekâsı ve yeteneği sayesinde pekâlâ kilisenin ulularından biri olabilirdi. Bunu kendisi de biliyordu ve belki böyle bir amacı da vardı. Bir tek emir alınca, gözünü kırpmadan, bu amacını fedâ etti. Zekâsını ve bilgisini, şimdilik gömdü ve herkes kendisinden: *«Goulard gibi sersem, Goulard gibi sarhoş...»* Diye bahsetmeye başladı. Neden?.. Çünkü aldığı emir böyleydi ve o, emre itaatten başka bir şey yapmadı. Ve kendisi de biliyordu ki o, bu iş için seçilmişti, demek bu işi ondan daha iyi yapacak kimse yoktu.»

İhtiyar papaz, karşısında hiç kımıldamadan duran papaza tatlı bir bakışla baktı. Sonra hemen yine sâkin ve heybetli edâsını takınarak, sözüne devam etti:

— «Ulu ve çok kutlu Ignace de Loyola'nın eserini yaşatan ve onun kurduğu birliğin şimdiki en yüksek başkanı olan ben, Claude Acquaviva bile... Ben bile neyim ki? Hiç!.. Herkes beni, silik bir papaz ve ancak tavsiyeniz üzerine merhameten bu manastıra misafir edilmiş, yaşından ötürü kendisine saygı beslenmesi gereken Claudio baba diye biliyor. Ve ben, Claudio baba, pekâlâ bundan çok daha aşağı bir mertebeyle de yetinebilirim. Çünkü, başında bulunduğum birliğin menfaatleri uğruna yapmayacağım fedakârlık yoktur.»

Acquaviva ayağa kalkmıştı. Altmış yedi yaşında olmasına rağmen uzun boylu, dinç bir adamdı. Tatlı bakışlarını, kendisini büyük bir dikkatle dinleyen Joseph'e dikerek sözüne devam etti:

— «Size sorarım, Joseph baba! Başkanları bu kadar büyük bir feragat ve fedakârlık sahibi olan başka bir din birliği biliyor musunuz?.. Hayır, bilemezsiniz... Çünkü böyle bir ikinci birlik yoktur. Bizim dışımızdaki bütün dinî kuruluşlarda, şahsî ihtirasların ve çıkar kaygılarının ağır bastığını göreceksiniz...»

Odada, düşünceli ve dalgın bir tavırla dolaşmaya koyularak sözlerini tamamladı:

— «Evet... Bizim gücümüzü başka kuruluşlarda görülmeyen bu sarsılmaz feragat ve fedakârlık azmi sağlıyor. Başka yerlerde, zekâlar ve iradeler kendi menfaatleri uğrunda parıldamak kaygısıyla birbirlerini yok etmeye çalışırlarken, bizde durum tam tersinedir. Bizde binlerce zekâ ve irade, bir tek kişiye boyun eğer: Başkana...»

İhtiyar papaz, Joseph babanın önünde durdu. Gözlerini onun gözlerine dikti ve ilâve etti:

— «Kuvvetli bir zekâ ve irade sahibi olan siz, büyük emeller peşinde koşan siz, burada, aramızda ne arıyor, ne umuyorsunuz?»

Bir an durduktan sonra:

— «Ben size, ne aradığınızı, neler umduğunuzu söyleyeyim,» dedi. «Bir gün bu manastırın başrahibi olacaksınız. Bunu, adım gibi biliyorum. Peki, sonra?.. Sonra ne olacaksınız? Daha fazlasını isteyecek ve belki de kardinal olacaksınız. Sonra siyasete ve devlet işlerine karışacaksınız. Başbakan olacaksınız... O zaman, bütün kudret sizin elinizde olacak ve herkes önünüzde boyun eğecek ...Sizin hayâlini kurduğunuz şeyler bunlar değil midir? O hâlde sizi, iktidarın kendisi değil, onun ihtişamı, parıltısı ve gösterişi çekiyor.»

Rahip Joseph'e küçümseyici bir tavırla baktı ve tatlılaşan sesiyle devam etti:

— «Çocuksunuz siz, çocuk!.. Beni dinleyin... Benim bir ayağım çukurda... İhtiyar, zavallı bir rahibim. Başka hiçbir şey değilim. İnsan olarak benim varlığımla, yokluğum arasında hiçbir fark yoktur. Fakat Cizvit Birliği'nin başkanıyım!»

Sonra başını dikti, tepeden bakan bir tavır takındı ve sesini hiç yükseltmeden söylendi:

— «Mademki ben Cizvit Birliği'nin başkanıyım, şu hâlde İspanya benimdir. İtalya da benimdir, çünkü Papa, önümde tir tir titremektedir. Ve hepsi bu kadar değil... Fransa da benimdir. Şimdi itiraz ediyorsunuz, anlıyorum ve hemen cevabını vereceğim de... (Sesini daha fazla yükseltti) Evet, Fransa da benimdir. Çoktandır oraya da hükmümü yaymaya başladım. Yakında Fransa, hiç şüphesiz benim olacaktır. İngiltere de öyle. Okyanusları aşacağım, Afrika'ya, Amerika'ya Hindistan'a Cizvitlerimi yaydım. Oraları da benim olacaktır! Bütün dünya benim olacaktır! Bütün dünya, Cizvit İmparatorluğu'nun olacaktır!..»

Başlangıçta durgun, tatlı ve uysal görünen bu papaz, şimdiki hâliyle müthiş ve azametliydi.

Sert, içe işleyici ve inandırıcı bir sesle devam etti:

— «İtiraz edeceksiniz... Fransa'nın henüz elime geçmediğini ileri süreceksiniz, değil mi? Dük de Guise'ye dayanan Kutlu Birlik'i yenen Kral Üçüncü Henri'nin Cizvitleri Fransa'dan kovduğunu sanıyorsunuz. Ve herkes de böyle düşünüyor. Yanılıyorsunuz, oğlum... Yanılıyorlar... Birliğimizden olan ikiüçyüz papaz Fransa'dan kovulmuştur. Ama, beri yanda tanınmayan, bilinmeyen ve kendilerinden şüphe edilmeyen binlerce zeki papazımız var... Bunlar, gizli gizli, durmadan çalışıyorlar... Şaşıyorsunuz ha? Tabii şaşarsınız... Bakın, bu manastır bile adamlarımızla dolu... Hangi birini tanıyorsunuz bakayım?.. Bütün Fransız manastırlarında binlerce Cizvit var... Sokaklar, evler, kiliseler, hattâ Louvre Sarayı bile Cizvitle dolu. Bunları kim tanıyıp kim meydana çıkaracak?..»

Bir an karşısındakinin aklından geçenleri okumak istiyormuş gibi durup baktıktan sonra konuşmasına devam etti:

— «Önlerinde milyonlarca insanın saygıyla eğildiği, adları tarihe geçmiş ünlü komutanlar, kudretli bakanlar ve hattâ büyük hükümdarlar; adı sanı bilinmedik, belirsiz bir ihtiyar olan benim elimde birer kukladır. Ben onları istediğim gibi idare ederim. Evet, bu anlı sanlı insanların dizginleri benim elimdedir ve böyle olması da pek tabiidir. Çünkü ben Loyola'nın izinde yürüyorum!»

İhtiyar papaz bir an kollarını, cübbesinin geniş kollarına sokarak göğsünde kavuşturdu ve hareketsiz durdu. Karşısındakiler, heyecanlarından soluk soluğaydılar. O ise gayet sâkindi ve tatlı tatlı gülümsüyordu:

— «Şimdi söyleyin bakayım,» diye sözlerine ekledi. «Benim mevkiim yanında, sizin hayalini kurduğunuz mevkiin sözü mü olur? Size bu mevkiimi teklif ediyorum!.. Hayır Hayır! Hemen cevap vermeye kalkışmayın... Dinleyin, inceleyin, düşünün. Fakat ben bu ülkeden ayrılırken sizi arkamda kendime vekil bırakmamış olursam, hâlâ siz, bize katılmamış bulunursanız, doğrusu o zaman, hakkınızda çok yanılmış olduğuma iyice inanacağım, evlâdım...»

Sonra artık ona söyleyeceği bir şey kalmamış gibi, birdenbire koltuğuna oturarak Parfait Goulard'a döndü ve sordu:

— «Söyle bakalım, evlâdım, şu Ravaillac'la olan işlerimiz ne durumda?»

— «Onu fırsat buldukça Monsenyör... Eğer kötü bir tesadüf araya girmeseydi mesele çoktan halledilmiş olacaktı.»

Acquaviva, hem heyecanlandı, hem de meraklandı ama, yüzünden hiçbir şey belli etmeden sordu:

— «Nasıl tesadüfmüş o öyle?»

— «Ravaillac'ı adamakıllı kışkırtmış, kıskançlıktan çılgın bir hâle getirmiştim. Tam genç kızın evi-

nin önüne gelince, orada bir karaltı gördü. Bu karaltının Kral olduğunu sanarak hemen bıçağını çekip saldırdı. Halbuki bu adam Kral değilmiş. Eğer tam hançer ineceği sırada adam kımıldanmasaydı, ölümden kurtulamayacaktı, Ravaillac'ın hızla indirdiği hançer, taş basamaklarda kırıldı...»

— «Peki, Kral değildi de kimdi?..»

— «Yiğit Jehan!»

— «Ne? Fausta'nın oğlu mu? Allah Allah... Orada ne işi varmış bu delikanlının? Peki, ya Kral?.. Kral oraya gelmedi mi?»

— «Efendim, Jehan, genç kızı delicesine seviyor. Âşık, genç kızı görebilmek ümidiyle balkonun altında bekliyordu. Kral geldi mi, gelmedi mi, bilemiyorum. Bendeniz, elimden geldiği kadar olay yerinden uzakta bulunmak emrini aldığım için, o sırada Saint-Antoine Sokağı'ndaydım. Sonradan Kral'ın gelip gelmediğine dair Ravaillac'tan da hiçbir şey öğrenemedim...»

Acquaviva, başıyla tasdik ederek dinledikten sonra:

— «Bu iş Ravaillac'la olacağa benzemiyor,» dedi. «Onun bu sonu gelmeyen beceriksizliklerinden birtakım gizli maksatlar sezer gibi oluyorum. Siz, bundan sonra ona, memleketine dönüp orada sâkin bir ömür sürmesini tavsiye edersiniz, evlâdım.»

Parfait Goulard, şimdiye kadar almakta olduğu emirleri, tamamen değiştiren bu yeni buyruğa hiç şaşmadı. İhtiyar papaz devam etti:

— «O, bundan sonra, birliğimizle ilgisi olmayan bir papaza, meselâ Dauhigny'e günah çıkartsın. Ben Daubigny ile görüşürüm.»

Parfait Goulard derin bir saygıyla eğildi:

— «Anlıyorum, saygıdeğer babamız... O, bundan

sonra dersini Daubigny'den alacak. Ben de ikide bir ona memleketine dönmesi için telkinde bulunacağım. Bir gün Kral'ı öldürüp de yakalanırsa, benim kendisine Paris'ten gitmesini salık verdiğimi söyleyebilecek yüzlerce şahit bulunacak ve bu cinayeti ona işletenin Daubigny olduğu düşünülecek.»

Acquaviva, başka bir konuya geçmek istediğini belirtir bir tarzda söylendi:

— «Sanırım, bana söyleyeceklerinizin hepsi bu kadar...»

— «Hayır, Monsenyör... Başka bir söyleyeceğim de var: Fausta'nın oğlu, bu gece Dük D'Andilly'nin evinde, babası Şövalye de Pardaillan'la karşılaştı...»

Acquaviva'nın bu habere çok önem verdiği, birdenbire başını kaldırarak heyecanlanması ve sonra konuyla ilgili bütün sorularını büyük bir merakla sormasından belli oldu:

— «Emin misiniz? Nereden biliyorsunuz? Bu konuda ne biliyorsanız en ufak ayrıntılarına kadar anlatınız, oğlum...»

— «Meseleyi tesadüfen öğrendim, Monsenyör... Gece, sabaha doğru, son derece üzgün olan ve kendini köprüden nehre atacağını söyleyen Ravaillac'ı teselli ede ede evine götürüyordum...»

— «Ravaillac'ın bu kadar üzgün olmasının sebebi neymiş?..»

— «Efendim, bu adamın çok garip düşünceleri var. Dediğine göre, Kral sanıp öldürmek istediği Yiğit Jehan'a son derece büyük bir sevgisi varmış... Şimdi yanlışlıkla bıçağı ile ona saldırdığını anlayınca, utancından ve üzüntüsünden intihar etmeyi kafasına koymuş...»

— «Yaa!.. Neden bu kadar dostmuşlar acaba?»

— «Orasını pek iyi bilemiyorum, Monsenyör...

Bana, Jehan'ın kendisine çok iyiliği dokunmuş olduğundan bahsetti, ama, fazla bir şey öğrenmem mümkün olmadı.»

Acquaviva, önünde duran küçük kara tahtaya bir şeyler karaladıktan sonra sordu:

— «Peki ama, ya Ravaillac tekrar intihara kalkışırsa?.. Böyle bir delilik yapmayacağından emin misiniz?»

— «Kendisini bu işten caydırdığımı sanıyorum.»

— «Ama, emin değilsiniz.»

Acquaviva, yine kara tahtasına bir şeyler çiziktirdi ve ilâve etti:

— «Ben onu yola getirmesini bilirim.»

— «Efendim... İzin verirseniz, anlatmaya devam edeyim. Ravaillac'tan henüz ayrılmıştım ki, genç bir kadını götürmekte olan küçük bir kafileye rastladım. Bu kafiledekilerin Jehan'la kendisine ölesiye bağlı bulunan üç kabadayı olduğunu hemen anladım.»

— «Ya genç kadın kimdi?»

— «Onu pek iyi göremedim doğrusu... Önce, ötekileri de hiç görmemiş gibi davranarak yanlarından geçtim. Sonra, geriye dönüp peşlerine takıldım. Jehan'la genç kadın, Dük d'Andilly'nin konağına girdiler. Ben de konağın yakınlarında bekleyip ortalığı gözetlemeye koyuldum. Bir süre sonra evden Şövalye de Pardaillan, arkasından da Jehan çıktı... Genç kız orada kaldı.»

— «Demek oluyor ki Şövalye de Pardaillan'la oğlu birlikte çıkmadılar. Şu hâlde, Şövalye, oğlunu tanıyamamıştır.»

Parfait Goulard, bu düşüncede olmadığını gösteren şüpheli bir edâ ile başını salladıktan sonra:

— «Fakat öyle bir şey gördüm ki beni fena hâlde endişelendirdi... Jehan evden çıktıktan sonra,

Dük'ün kapısı önünde bulunan taşa çöktü. Uzun süre yüzünü avuçlarına gömerek orada kaldı. Herhalde ağlıyor olacaktı. Halbuki, benim bildiğime göre, bu delikanlının çelik gibi sinirleri vardır. Bu gibi insanların ağlamaları için, herhangi bir insanın dayanamayacağı ölçüde acı çekmeleri gerekir.»

— «Peki ama, onun Arbre-Sec Sokağı'ndaki genç kıza âşık olduğunu, demin siz bana söylemiştiniz sanırım.»

— «Çok doğru... Orası öyle, Monsenyör.»

— «Yaa, gördünüz mü?.. Acaba genç kız, onun hakkında ne gibi duygular besliyor?»

— «Belki de genç kız, Jehan'ın kendisine âşık olduğunun farkında bile değildir. »

— «Tamam işte... Mesele anlaşıldı... Şimdi iş, bu genç kızın hâlâ Arbre-Sec Sokağı'ndaki evde oturup oturmadığını öğrenmeye kalıyor... Eğer, o evde oturmuyorsa, gece Jehan'la gördüğünüz kadın, hiç şüphesiz bu kızdır.»

— «Bunu öğrenmek kolay... Bugün ev sahibi Colline Colle'ye gider, kızın, onun evinde olup olmadığını sorarım.»

Acquaviva bir an, derin bir düşünceye dalmış göründü. Sonra tekrar konuştu:

— «Eğer bu genç kız, Jehan'ın gece vakti Dük'ün evine götürdüğü kadınsa, Fausta'nın oğlunun döktüğü gözyaşlarının sebebini anlamak gayet basit: Demek ki gençler aşklarını birbirlerine anlatmış olacaklar. İnsan denilen yaratık sonsuz bir acı içinde gözyaşı döktüğü gibi, aşırı bir sevinç yüzünden de ağlayabilir...»

Sözünü kesip bir an dinlendikten sonra devam etti:

— «Ben şimdiye kadar bu genç kızı önemseme-

mekle galiba hatâ ettim. Bu kız, yakından izlemek zorunda bulunduğumuz bir sürü önemli insanla görüşmeye başladı. Kendisini iyi tanımalıyız. Siz, onun hakkında sıkı bir araştırma, soruşturma yapmalı ve neyin nesi olduğunu iyice öğrenmelisiniz... Kimdir, hangi aileden, kimin soyundandır, nereden gelmiştir? Bunları iyice bilmemiz lâzım. Hiçbir ayrıntıyı ihmal etmemelisiniz...»

— «Sanırım ki Colline Colle, benden hiçbir şey saklamaz, Monsenyör... Hepsini ondan öğrenirim.»

— «Güzel... Bir sonuç elde eder etmez, hemen bana haber verin... Bu işe çok önem verin. Öyle sanıyorum ki, bu genç kızla çok daha önceden ilgilenmemiz gerekirdi. Bu hususta epey geç kalmış bulunuyoruz.»

Parfait Goulard, verilen emrin yerine getirileceğini bildirmek istercesine saygıyla eğildi.

Acquaviva, ayağa kalktı ve odada düşünceli düşünceli dolaşmaya başladı. Sonra, birden Goulard'ın önünde durup tatlı bir sesle:

— «Artık amacımıza ulaşıyoruz, oğlum...» Dedi. «Yirmi yıldan beri tükenmez bir azim ve sebatla bu amaca doğru yürüdük. Biraz daha çaba harcarsak, bir sürü kimsenin göz diktiği milyonlar, Fausta'nın milyonluk hazineleri elimize geçecek. Biraz daha gayret ederseniz, siz de, pek canınızı sıktığı muhakkak olan bu maskara rolünden kurtulacaksınız.»

Ve Goulard'ın bir şey söylemek istediğini görünce, ona fırsat bırakmadan ilâve etti:

— «Biz, size çok şey borçluyuz, oğlum. Düşünün bir kere... Bu hazineler elimize geçerse, uzun yıllar, süren gayret ve fedakârlık isteyen çalışmalardan kurtulacak ve amaçlarımıza erişmiş olacağız... Bu başarıda sizin payınız büyük olacak... Size sonsuz bir gü-

venim var. Jehan'ın, Fausta'nın oğlu olduğunu meydana çıkarmakla büyük bir iş başardınız... Halbuki biz Prenses'in evlâdının çoktan öldüğünü sanıyorduk.»

Parfait Goulard, alçakgönüllülük göstermek istedi:

— «Ama bu, bir tesadüf eseri oldu, Monsenyör...»

— «Eh, peki, Fransa'nın bütün serserilerinin ve cimrilerinin günahlarını parasız çıkarmayı akıl edişinize ne diyelim? O da mı tesadüf? Biz, sırf bu buluş sâyesinde gerçeği öğrenmedik mi? Saêtta'dan işin iç yüzünü günah çıkarırken öğrenmiş değil misiniz? Dahası var... Altı haftadır her yanda aranıp da bir türlü bulamadığım Şövalye de Pardaillan'ı da siz bulmadınız mı? Haydi haydi, tesadüfün, ancak onu yaratmasını bilenlere güleryüz gösterdiğini siz de benim kadar bilirsiniz.»

Acquaviva ağır ağır yürüyor, bir yandan da konuşuyordu:

— «Şimdiden tezi yok, Pardaillan'la oğlunu sıkı bir göz hapsine almamız lâzımdır. Bu iki adamın en önemsiz görünen hareketlerini bile öğrenmek isterim. Ne yazık ki ikisine karşı elimizden başka bir şey gelmez... Hele babaya karşı... Çünkü onun düşüncelerini anlamaya, maksatlarını öğrenmeye imkân yoktur. Sonra, papazlara günah çıkartmasını beklemek de boşunadır. Onun böyle bir âdeti yoktur.»

Goulard, üzgün bir tavırla söylendi:

— «Bu konuda oğlu da babasına çekmiş...»

— «Yazık! Allahtan ki bir insanın yaptığı hareketlerden de neler düşündüğünü anlamak mümkün. Şimdi, öyle görünüyor ki, Pardaillan'la doğrudan doğruya mücadeleye girişeceğiz. Bu, çok önemli, son derece çapraşık ve zor bir iştir. Karşımızda böyle bir rakip olduğuna göre, bugüne kadarki çalışmaları-

mız, bundan sonra bizi bekleyen işler yanında birer hiç kalıyor demektir. Kesinlikle diyebilirim ki yenilmesi imkânsız zorluklarla karşılaşacağız. Çünkü karşımızda Pardaillan var!..»

Acquaviva, yine bir süre düşünceye daldı. Sonra başını kaldırdı. Gözlerinde korkunç bir parıltı belirmişti:

— «Ama, herşeye rağmen bunu da başaracağız! Çünkü, bu başarı, Cizvit'lerin zaferi için zorunludur!»

İhtiyar papaz, bu son cümleyi de söyledikten sonra birden sâkinleşti. Her zamanki yumuşak edâsını takındı ve yerine oturarak, sözüne devam etti:

— «Pardaillan'ın bu hazineden habersiz olabileceğini aklım almaz. Hattâ kesinlikle diyebilirim ki Fausta'dan ve çoktan ölmüş bulunan Myrthis'ten başka bu hazinelerin saklı bulunduğu yeri bilen bir tek kişi varsa, o da şüphesiz Pardaillan'dır. Montmartre Manastırı başrahibesi de herkes gibi, bu hazinelerin, manastır topraklarının neresinde saklı olduğunu bilmiyor. Başrahibeyi, farkettirmeden idare eden rahip Coton'un dediğine göre, manastır müdiresi bu hazinelerin varlığına pek o kadar inanmamaktadır.»

— «Böyle söylüyorsunuz ama, Monsenyör, Montmartre Manastırı'nın şimdiki başrahibesi, Claudine de Beauvilliers'den sonra başrahibeliğe geçtiği vakit, hazinenin Fausta'ya ait olduğunu onaylayan bir belge imzaladı. Başrahibe, bu belgede ayrıca, Fausta'nın demir yüzüğünü getirecek ve hazinenin saklı bulunduğu yeri gösterecek kimseye bu hazineyi teslim edeceğini de belirtmiş bulunuyor.»

— «Evet, buna karşılık kendisine de ikiyüz bin frank verilecekti. Fakat yirmi yıldır beklediği hâlde kimse çıkagelmedi. Halbuki Pardaillan, hazinenin bulunduğu yeri biliyor. Şövalye bunu. İspanya'dan

döndükten sonra, yâni yirmi yıl önce öğrendi. Benim şaştığım taraf da, parasız bir adam olan Şövalye'nin, bu hazineden yararlanmayı aklına getirmemiş olması. İşin aslı aranırsa bu hazinelerde onun da biraz hissesi vardır, çünkü paralar oğluna aittir. Bir zamanlar, onun bu definelerin çekici gücüne dayanamayacağına inanırdım. Fırsat kolluyor ve gidip hazinelerini çıkarmaya girişmesini bekliyorum. Böylece ben de onların yerini öğrenecektim. Bu yüzden, manastırı, o zamandan beri sıkı bir göz hapsine aldırmıştım. Halbuki umduğum olmadı. Hayâl kırıklığına uğradım. Bu Şövalye kadar paraya pula değer vermeyen adam görmedim...»

Acquaviva, yeniden düşünceye daldı. Yoksulluğuna rağmen bu parlak servete metelik vermeyen bu yaman adama. büyük bir hayranlık besliyordu. Kısa bir süre susan ihtiyar rahip tekrar söze başladı:

— «Bugün durum çok değişmiş bulunuyor. Pardaillan er-geç, Yiğit Jehan'ın, Fausta'nın çocuğu ve kendi oğlu olduğunu öğrenecektir. Bu gerçeği bir an önce öğrenmesi için ben de ona yardım edeceğim. Şövalye, Jehan'ın kendi oğlu olduğunu öğrenince, bu gencin sefil bir hayat sürmemesi için hazinelerin yerini gösterecek ve bunların kendisine anasından kalmış olduğunu anlatacaktır. O vakit biz meydana çıkacak ve hazineleri elimizle koymuşçasına bulup, kendimize alacağız.»

Acquaviva'nın söyleyecekleri bitmiş olmalıydı. Yorgun ve müşfik bir tavırla Goulard'a:

— «Haydi evlâdım, gidin de dinlenin...» Dedi. «Dinlenmeye çok ihtiyacınız var...»

Beş dakika sonra, Parfait Goulard, nasıl sessizce çıktıysa yine öyle sessizce girdiği bitişik odadaki dar yatakta derin bir uykuya dalmış bulunuyordu.

Ondokuzuncu Bölüm

ESRARENGİZ MEKTUP

Bertille'nin içinde kaçırıldığı araba gözden kaybolduktan sonra, Colline Colle de, etrafı gözetlemek için, pencerenin yanına çekip üstüne tırmandığı iskemleden inmişti. Araba yola koyulurken, Concini ile genç kızın konuştuklarını olduğu gibi duymuştu. Yüzünden, iyice şaşkınlaşmış olduğu anlaşılıyordu. Üzgün üzgün söylendi:

«Yazık! Benim gibi bir kadın, elbet bu arabanın peşine düşemez. Yoksa, şunların nereye gittiklerini anlamak, pek kolay olurdu. Hiç değilse kiracı kızın nereye götürüldüğünü öğrenirdim ya...»

Üç ahbap çavuşların söktükleri pencereyi, tahta parçalarıyla örtmeye çalıştı. Bir yandan harıl harıl bu işle uğraşıyor, bir yandan da düşünüyordu: *«Bu kızı kaçıran adam, şüphesiz yabancı olacak. Şivesine bakarsan ya İspanyol ya da İtalyan...»*

Colline Colle odasına girdikten sonra, kapıyı güzelce kapadı. Sonra birdenbire Concini'nin yere serpmiş olduğu altınları farketti. Gözlerinde vahşi bir parıltı belirdi. Sevinçle ve duâ ediyormuşçasına ellerini göğsünde kavuşturup yerlerdeki altınları seyrederek kendi kendine mırıldandı:

«Ne cici şeyler Allahım! Nasıl da parlıyorlar!.. Âdetâ insanın içini ısıtıyorlar. Sanki herbiri güneşten kopma birer küçük parça...»

Heyecanla yere çöktü. Altınları topladıktan sonra bir elinden ötekine aktararak şıngırdatmaya, meydana gelen sesi de, sevdiği bir müzik parçasıymış gibi dinlemeye koyuldu... Bir yandan da:

«Ne tatlı hava!» Diyordu. *«Bu sesler insanın ruhunu okşuyor...»*

Yerlerden topladığı altınları şıkırdata şıkırdata götürüp yatağının üstüne döktü. Bu manzara gözlerini doyurmamış olacak ki Concini'nin ilk önce verdiği altın kesesini de yatağın üstüne boşalttı. Şiltenin üstüne yığılan altınları, yuvalarından âdetâ fırlamış gözlerle ve sevinçle seyretti.

Sonra, birden hatırlamış gibi:

«Hepsi bu kadar değildi... Daha köşeye bucağa yuvarlanmış kimbilir ne kadar altın vardır!» Diye söylendi... Yere uzandı ve kıyıda köşede bir altın eline geçirdikçe bir sevinç çığlığı bastı... Âdetâ delirmişti.

Ama, herşeye rağmen Bertille aklından çıkmıyordu. Zira bu kızla Kral ilgileniyordu. Ya gelir de genç kızı arayıverirse?!.. Düşünüyordu: *«Kral muhakkak gelip kızın ne olduğunu soracaktır. O zaman ben ne cevap veririm? İyisi mi, daha önce davranmalıyım. Yoksa başıma işler açılır... Hemen gidip, Mösyö Fouquet'i görmeli ve kendisine genç kızı kimin kaçırdığını haber vermeliyim. Neme lâzım... Başımı belâya sokacağıma, bu haberi verip karşılığında bol bol altın alırım.»* Biraz daha düşününce yüzünü buruşturdu ve tekrar içinden söylenmeye devam etti:

«Ama, bildiğim de ne? Hiç.. Kızcağızı kimlerin kaçırdığını bilmiyorum ki... Önce bu konuda bilgi toplamam lâzım... Fakat kimden toplamalı? Eğer o Carcange adlı delikanlı, yarın, öbür gün çıkar gelirse mesele yok. Nasıl olsa onu söyletmenin yolunu bulurum.»

İşte Jehan, tam bu sırada kadının üstüne çullanmıştı. Olayın bundan ötesini delikanlının ağzından dinlediğimiz için, yeni baştan anlatmaya lüzum görmüyoruz.

Jehan gittikten sonra, Colline Colle, kendisini uzun süre toplayamadı. Epey bir zaman, yerde serili kaldı ve dehşetle titreyerek, delikanlının boğarcasına sıktığı gırtlağını ovalayıp durdu. Biraz kendine gelince, zorlukla yerinden kalkarak, şimdiye kadar bir sürü insanın girip çıktığı penceresini sıkıca kapadı ve tekrar kendi kendine söylenmeye başladı:

«Yarından tezi yok, şuraya sağlam demir çubuklar çaktırmalı, üstüne de iki kat kepenk yaptırmalıyım.»

Pencereden o kadar çok insan girip çıkmıştı ki artık kendisini pek emniyette hissetmiyordu. Öteye beriye dağılmış olan, yatak üstüne serili bulunan altınları çabucak toplayıp büyük bir sandığın dibine yerleştirdi. Artık ortada kimsenin ilgisini çekecek bir şey bulunmadığına kanaat getirince oturup düşünmeye koyuldu: *«Peki ama Bertille'yi kimin kaçırdığını öğrenirsem ne olacak? Mesele bunu öğrenmekte değil ki... Bence asıl önemlisi onun kimin nesi olduğunu, nereden geldiğini, neler yapmak istediğini ve o kadar dikkatle sakladığı bu sırların topunu birden öğrenmek... Şimdi artık bu iş de kolaylaştı. Mademki kendisi burada yok ve mademki ben onun bütün gizli kâğıtlarını ve belki de parasını sakladığı kutunun nerede bulunduğunu biliyorum, bu da bir mesele olmaktan çıkıyor demektir. Ama, benim, onun kâğıtlarını karıştırmaya ne hakkım var? Böyle bir şey yaparsam, günaha girmiş olmaz mıyım?»* Günah, Colline Colle'nin düşüncesine çok önemli bir engeldi. Fakat cadı karı, işleyeceği suça haklı sebepler bulmakta pek gecikmedi: *«Ben böyle bir şey yaparsam, sadece merak yüzünden mi yapıyorum demektir? Hiç de değil... Maksadım, Kral'a hizmet etmekten ibaret... Elbette buna karşılık bir mükâfat istemek de hakkım... Zaten günah çıkartmak ve öğütlerinden faydalanmak için kendisine başvurduğum ve Monsenyör Foquet'in tekliflerini kabul et-*

mekle günaha girip girmeyeceğimi sorduğum Parfait Goulard baba da: Kral, Tanrının yeryüzündeki vekilidir. Kral'a yaranmak, Tanrıya yaranmak demektir. Zaten Tanrı, yapılan harekete değil, o hareketteki amaca önem verir, dememiş miydi? O hâlde Kral'a hizmet etmekten başka bir şey düşünmediğim hâlde nasıl olur da günaha girerim?» Diye düşünerek, kendini hemen temize çıkarıverdi.

Bundan sonra, üst kata çıktı. Mumu yanan bir şamdanı aldı. Duvarda asılı anahtarları aldıktan sonra Bertille'nin Kral'ı kabul etmiş olduğu küçük odaya girip, bir köşede duran çekmeceyi çekti. Oradan güzel, küçük bir kutu çıkardı. Sonra odaya dönüp pencereye doğru ittiği bir masanın üstüne, kutuyu sert bir hareketle boca ediverdi.

Aynı anda yüzünde, bir hayâl kırıklığına uğramanın verdiği şaşkınlık ve üzüntü ifadesi belirdi. Çünkü kutunun içinde para yoktu. İçinden çıka çıka bir sürü kâğıt, sonra da tenekeden, küçük bir kutu çıkmıştı.

Kadın, bu teneke kutuyu eline alıp sallayınca, içinde bir şeyler bulunduğunu derhal farketti. Hemen açıp, onu da boşalttı. Bu kutudan da, katlanmış bir kâğıtla, değersiz kapkara bir demir yüzükten başka bir şey çıkmadı. Kadın, altınlar ve gümüşler bulacağını umarken, böyle paslı bir demir yüzükle karşılaşınca sinirlendi. Yüzüğü, hor gören bir edâ ile masanın üstüne bıraktı. Kâğıdı açtı. Bu kâğıtta, yabancı bir dilde bir şeyler yazılmıştı. Yazılanlardan bir şey anlamayacağını kestirince, kâğıdı da, yüzüğü de tekrar teneke kutuya tıkıverdi. Sonra da ne yaptığının pek farkına varmadan, şaşkınlıkla, teneke kutuyu etekliğinin geniş cebine atıverdi. Doğrusu, fena hâlde ümidi kırılmış ve kızmıştı. Öfke ve üzüntüyle öteki kâğıtları karıştırmaya koyuldu. İlk olarak en

büyük kâğıdı ele aldı. Bu kâğıt Fransızca yazılmıştı. Yazıyı gayet dikkatle, fakat binbir zorlukla ve heceleye heceleye okudu.

Bu kâğıtta Blanche de Saugis, doğacak kızına, hayatının acıklı hikâyesini yazmıştı. Colline Colle, yazılı hikâyeyle pek ilgilendi ve okuyup bitirdikten sonra da düşünmeye koyuldu: *«Yaa! Demek Matmazel Bertille'in soyadı Saugis imiş. Chartres eyâletinde malı mülkü de varmış... Üstelik Kral'ın kızıymış!.. Acaba Kral, bunu biliyor muydu? Kimbilir? Belki biliyordu, belki de bilmiyordu. Herhalde kızın annesini pek fena bir duruma düşürüp mahvetmişti... Bu, gerçekten önemli bir sır... Böyle bir sırrı bilip de, kullanmasını beceren insan, büyük para kazanabilir. Ama, beceremeyen de darağacını boylar. Onun için bu işe girişmeden önce iyice düşünüp taşınmak gerek... Ama, mademki Bertille, Kral'ın kızıdır, herhalde Kral, kızının nereye kaçırılmış olduğunu öğrenmek ister... Bunu Kral'a haber vermekten büyük bir kâr beklememeli... Ama, hiç değilse bu işin tehlikesi de yok ya...»*

Okuduğu, kâğıdı katlayıp kutuya koyduktan sonra öteki kâğıtları teker teker açıp bakmaya başladı.

Bu kâğıtların çoğu da yine yabancı dilde yazılmıştı.

Birdenbire heyecandan yüreğini ağzına getiren, gözlerini yuvalarından uğrayacakmışçasına açtıran başka bir kâğıt daha ele geçirdi. Bu da fransızca yazılıydı. Colline Colle, gözlerini dört açıp, kâğıdı okumaya çabaladıysa da mum artık dibine kadar yanmış ve sönmeye yüz tutmuştu. Çevresinde yeni mum aranırken, pencere kepenklerinden içeriye günün ilk ışıklarının sızmakta olduğunu farketti. Ortalık ağarmaya başlamıştı. Kadın, bunu görünce hemen yerinden kalkıp pencereye gitti. Kepenkleri ardına ka-

dar açtı ve tekrar yerine dönerek heyecanından titreyen elleriyle kâğıdı alıp yeniden gözden geçirmeye başladı.

Bu, 1599 yılında yazılmış bir mektuptu. Bertille'nin annesine gönderilmişti. Mektubun, Colline Colle'nin heyecandan içini titreten parçaları şunlardır:

«Size birçok kere Şövalye de Pardaillan adlı bir asîlzâdenin sözünü etmiştim, sevgilim. Bu kimsenin düşmanım olduğunu ve beni yaraladıktan sonra, bir kardeş gibi tedavi ettiğini de söylemiştim. Öte yandan, Prenses Fausta'ya beslediğim derin saygıyı da biliyorsunuz. Fausta, Pardaillan'a yenildikten sonra İtalya'ya gitmişti. Fakat gitmeden önce, kendisine hizmeti dokunanları da düşünmüş ve mükâfatlandırmayı unutmamıştı. Ben, Prenses'in bu değer bilirliği sâyesinde Saugis arazisine komşu olan Vaubren topraklarını satın alabilmiş ve orada sizi tanıyıp sevmek mutluluğuna ermiştim.»

«Bana bu kadar iyiliği dokunmuş olan Prenses'e sonsuz bir sadâkatle bağlıyım. Beri yandan benim için önce yüksek kalpli bir düşman, sonra da pek sevgili bir dost olan Pardaillan'a sevgim ve bağlılığım da sonsuzdur... Şimdi, her ikisine karşı sevgimi ve bağlılığımı göstermek fırsatı elime geçmiş bulunuyor...

Bende bulundukça, içimi rahat ettirmeyen ve sizde durdukları takdirde emniyette olacaklarını ümit ederek gönderdiğim bu kâğıtların pek büyük bir değeri vardır. Bu kâğıtlarda, Prenses Fausta'nın akıl almaz zenginlikte bir defineyi saklamış olduğu yer gösterilmiştir. Sevgili Kraliçem Fausta, artık yaşamıyor. Kendisini öldürdüler... Sakladığı bu hazineyi Pardaillan'dan olan çocuğuna bıraktı. Bu çocuk, Fausta'nın emri üzerine, sâdık hizmetçisi Myrthis tarafından kaçırılmış bulunuyordu. Bu çocuğa Myrthis

sütannelik etti. Ama, ne yazık ki çocuğu da kaçırdılar.

Myrthis benim Fausta'ya ne kadar sâdık olduğumu biliyordu. Kendisini tehlikede hissettiği için, tâ Vaubren'e kadar gelerek beni aradı, buldu ve bana ilk defa olmak üzere Fausta'nın sakladığı hazine ile çocuğundan bahsetti. Uzun uzun anlattıktan sonra, bana bu kâğıtları emanet etti. Öte yandan, benim de gözlerimi açmayı unutmadı ve Fausta'nın amansız düşmanı Papa Sixte-Quint'le adamlarının, hazinenin peşine düşmüş olduklarını ve her ne pahasına olursa olsun, bu kâğıtları ele geçirmeye çalıştıklarını haber verdi.

Myrthis, Fausta'yı, taparcasına severdi. O da, Fausta idama mahkûm edildiği zaman, Prenses'le beraber ölmek istemiş. Fakat Prenses'in çocuğu doğunca, hanımının hatırı için, içi kan ağlaya ağlaya, hayatta kalan çocuğu büyütmeye razı olmuş... Çocuğa, ömrümde bir eşini daha görmediğim bir şefkat gösteriyordu. Çocuğu canından çok sevdiği ve yavruya Fausta'nın bir parçası, tapınılacak bir varlık gibi baktığı belliydi. Nitekim bir gün, çocuk çalınıp kaçırılınca kederi o kadar büyük oldu ki kendisini yaşamaya lâyık görmedi ve zehirledi. Myrthis, benim yanımda öldü. Son nefesini, yine Fausta'ya yakın birinin yanıbaşında vermek istemişti. Bu fedakâr kadını, lâyık olduğu saygıyla gömdürdüm. Bu, tamir edilmez bir felâketti. Çünkü, eğer bu çilekeş kadın, kendini öldürmüş olmasaydı, belki de ne yapacak edecek, kısa bir zamanda çocuğu bulup kendisine getirecektim... Zira, çocuğun kimin tarafından kaçırıldığına dair bir ipucu elime geçmişti. Bundan bir süre önce Paris'te, Saêtta adında, aşağılık işler çeviren biriyle tanışmıştım. Her nedense bu adam, Prenses Fausta'ya karşı sonsuz bir kin besliyordu. Hissetiğime göre, Saêtta, Prenses'ten bir türlü alamadığı

intikamını bu zavallı yavrudan almaya kalkışacak kadar bayağı biriydi. Bir insanın alçalması bu kadar mümkün olabilir... Ben, yanılmış olabilirim. Fakat hâlâ içimde kalmış olan inancı söylemeden geçemeyeceğim: Eğer o zaman, bu adam sıkı bir göz hapsine alınmış olsaydı, çocuk, muhakkak bulunacaktı. Ne yazık ki Myrthis, kendi başına bir sürü araştırma yapmış ve bunlardan bir sonuç alamayınca, zehiri içtikten sonra kalkıp bana gelmişti...

Şimdi bu çocuk kayıp... Annesi ve Myrthis de ölmüş bulunuyorlar... Bu bakımdan size gönderdiğim kâğıtların tek sahibi Şövalye de Pardaillan'dır ve ben eminim ki Şövalye, oğlunun hazinelerini bütün gücüyle korumaktan bir an geri kalmayacaktır...

Böyle düşündüğüm içindir ki epey bir zaman Şövalye de Pardaillan'ı aradımsa da, kendisini bulmak mümkün olmadı. Bundan böyle, bu kâğıtları size emanet etmenin daha doğru olacağını düşünüyorum. Anlattıklarımdan, kâğıtların ne kadar değerli olduklarını da öğrenmiş bulunuyorsunuz... Onları, büyük bir itina ile okuyup saklayacağınızdan eminim... Şüphesiz, bu kâğıtların kaybolmasının veya çalınmasının beni lekeleyeceğini takdir edersiniz... Böyle bir şerefsizliğe düşmektense ölmeyi tercih ederim!..»

Mektubun bundan sonrası daha çok aşktan, sadâkattan bahsettiği için Colline Colle'yi pek ilgilendirmedi.

Mektup şu, şekilde sona eriyordu:

«Eminim ki bütün umutlarımı bağladığım bu evlenmeden sizi birdenbire vazgeçiren sebebi, sevgim ve azmimle yeneceğim...»

«Size sâdık ve size âşık nişanlınız
Luigi Capello
Kont de Vaubren»

Colline Colle, mektupta yazılı olanları iyice kafasına yerleştirmek istiyormuşçasına kâğıdı, üst üste birkaç kere okudu. Gözlerinde çılgınca bir sevinç ifadesi belirmişti. Alnı ateş nöbeti içindeymiş gibi yanıyordu... Karma karışık olan kafasını zorla toparlayıp düşünmeye koyuldu: *«Hazine buldum!.. Karun gibi zengin oldum!.. Acaba içinde ne kadar para var? Yüzbin altın mı?.. Yoksa bir milyon mu?.. Belki daha da fazladır. Hani bir de bu hazinenin saklı olduğunu gösteren kâğıt elime geçerse, koca servet benim oldu gitti...»*

Fakat yüzü birden ümitsizlikle kırıştı ve âdetâ acıdan inler gibi söylendi:

«Benim gibi bir budalaya da seyrek rastlanır! Mektup, bundan onyedi yıl önce yazılmış... O definenin şimdi yerinde yeller esiyordur...»

Ama büsbütün ümidini kesmek de işine gelmiyor, buna bir çâre bulabilmek için, durmadan kafasını çalıştırıyordu:

«Dur, yahu!.. Bu mektubu yazan Kont de Vaubren, aşkının derdine düştükten sonra şüphesiz, o Şövalye'yi unutuvermiştir... Nişanlıların Pardaillan'ı da, defineyi de arayamadan ölmüş olmaları pekâlâ mümkün... Muhakkak öyledir. O hâlde aramaya devam etmem lâzım!..»

Önündeki kâğıtları teker teker gözden geçirdi. Fakat, hazinenin gizlendiği yeri gösteren bir kâğıda rastlayamadı. Yalnız, yabancı dilde yazılmış bazı kâğıtlar vardı ki bunların neden bahsettiklerini anlayamadı. Belki hazinenin yerinin tarifi bunlarda yazılı bulunuyordu. Colline Colle, şimdilik bunları bir kenara ayırmayı doğru buldu.

Düşünüyordu: *«Hazinenin nerede olduğunu tarif eden kâğıt yok ama, mektupta yazılanlar meydanda... Bu işte üç ihtimal görüyorum. Birincisi: Bu kâğıt-*

lar ya kaybolmuştur ya da verileceği yere verilmiştir... Bu takdirde benim onları aramamın mânası yoktur, hiçbir şey elde edemem... İkincisi: Kâğıtlar başka bir yere saklanmış olabilir. Bunun böyle olup olmadığını anlayabilmem için, her tarafı, iyice araştırmam lâzım... Üçüncü ihtimal ise, hazinenin nerede bulunduğunun, şu bir türlü okuyup çözemediğin yabancı dilde yazılı kâğıtlarda tarif edilmiş olmasıdır... Eğer böyleyse, birini bulup bu kâğıtları tercüme ettirmem lâzım. Fakat bu da çok tehlikeli bir iş. Hazinenin yerini öğrenen kimse, bakalım bana doğrusunu söyler mi?.. Bu Allahın belâsı kâğıtları okuyup da anlar anlamaz, bana bir martaval uydurur, sonra da gidip hazineyi kendisi aşırır... Yok! Yok!.. Böyle bir budalalık da yapılmaz doğrusu...»

Bir zaman böyle derin derin düşündükten sonra birdenbire kararını verdi:

«En iyisi Parfait Goulard babaya başvurmak... Ona güvenim var. Hem bana işin aslını söyler, hem eğer günah işledimse, günahımı çıkarıverir.»

Bir yandan kâğıtların bir kısmını kutuya yerleştirirken, öte yandan da Parfait Goulard'a göstereceklerini ayırmaya koyuldu.

*

Fakat Colline Colle, bu işe başlayalı, henüz birkaç dakika olmamıştı ki birdenbire omuzunun üstünden bir elin uzandığını ve kâğıtları avuçlayıverdiğini gördü. Kadının aman, demesine vakit kalmadan kulağının dibinde, bir idâm hükmünü bildirircesine sert ve korkunç bir ses şöyle dedi:

— «Ah, rezil kadın!.. Ah, mel'un cadı!.. Senin himayene sığınmış olan kızcağızı satman yetişmiyormuş gibi, üstelik bir de kendisini soymaya kalkıyorsun, öyle mi?..»

Colline Colle'nin gözleri, dehşetten yuvalarından uğrayacakmışçasına açılırken, ağzından da boğuk bir hırıltı hâlinde şu sözler çıktı:

«Ulu Tanrım! Bu, az önceki delikanlı değil mi? Sahiden oysa, mahvoldum!..»

Yalan değildi. Yiğit Jehan gelmişti. Dük d'Andilly'nin konağından evine dönerken, gözleri Bertille'nin penceresine ilişmişti. Allah Allah! Genç kız burada bulunmadığı hâlde nasıl oluyordu da penceresinin kepenkleri ardına kadar açıktı? Bu işin içinde bir iş vardı. Delikanlı hiç vakit kaybetmeden, az önce girdiği yerden tekrar içeriye sızmış ve kadını, dalgınlığından yararlanarak suçüstü yakalamıştı.

Jehan'ın müthiş yumruğu havaya kalkınca, kadının başı, korkudan omuzlarına gömülüverdi.

Fakat korkunç yumruk inmedi. Delikanlı, büyük bir irade sarfederek kendini tuttu. Bununla birlikte öfkeyle bağırmaktan kendini alamadı:

— «Ayağa kalk, köpek soyu!.. Kadın olduğunu tam vaktinde hatırladığım için Allahına şükret...»

Kadın, bu emri tekrarlatır mı? Hemen ayağa fırladı. Jehan'ın tavrından, kendisini öldürmeyeceğini sezmişti. İyice aklı başına gelmiş, kendini toparlamıştı. Bekliyordu.

Delikanlı, bu arada boş durmadı. Bütün kâğıtları toplayıp rastgele, kutuya yerleştirdi. Sonra pencereye yaklaşarak pancurları kapadı. Masanın üstünde duran anahtar tomarını da alıp kutuya attıktan sonra, korkunç bir edâ ile:

— «Dışarı çık da beni bekle,» dedi.

Kadın dışarıya çıkınca, delikanlı kutuyu eline alıp, nereye saklayabileceğini kestirmek istercesine çevresini araştırdı. Sonra, uygun bir yer bulamamış olacak ki başını salladı ve:

— «En iyisi yanıma alayım,» diye mırıldandı. «Böylesi daha emin olur.»

Dışarıda kendisini bekleyen Colline Colle'nin yanına çıkınca etrafı şöyle bir kolaçan etti. Bertille'nin oda kapısının üstünde anahtarı duruyordu. Delikanlı, açık duran bu kapıyı kapadıktan sonra anahtarı dikkatle çevirdi. Kilidin iyice kapandığına kanaat getirdi. Anahtarı cebine yerleştirdi ve:

— «Öteki anahtarı da ver,» dedi.

Kadın anlamazlıktan gelmek istedi:

— «Hangi anahtarı?..»

— «Bu kapının ikinci bir anahtarı da sende olacak... Ver onu, yoksa...»

— «Allah belâmı versin ki yok! İki gözüm önüme aksın ki yok!..»

Jehan, müthiş elini karının gırtlağına dayar dayamaz:

— «Allah belânı da verecek. iki gözün önüne de akacak!» Dedi. «Hele şu anahtarı sökül, yoksa vallahi seni boğarim!»

Colline Colle, işin şakaya gelir yanı olmadığını, tasarladığı kurnazlığı söktüremeyeceğini anlamıştı. Ümitsizliğin boğuklaştırdığı bir sesle:

— «Gelin,» dedi.

Jehan, elini kadının gırtlağından çekince, cadı, derin bir soluk aldı. Bir yandan da kendini acındırmak için haç çıkarıp dualar ediyordu:

«Ulu Tanrım! Bu adam şeytan mıdır nedir? Aman, beni onun elinden kurtar!..»

Delikanlıyla birlikte odasına yöneldi. Anahtarı uzattı. İçinden de: *«Aman, şu adam bir an önce defolup gitse!..»* Diye söylendi.

Delikanlı anahtarı alıp cebine indirdikten sonra Colline Colle'yi, korkudan donduran bir tavırla:

— «Gözünü aç!» Dedi. «Bundan sonra da bu mâsum genç kızın odasına girmeye kalkışırsan, ben nasıl olsa haber alırım. Ama, yemin ederim ki bir daha, görmek hakkın olmayan şeylere göz atmaya kalkışırsan gözlerini oyacağım!»

Colline Colle, bu tehdit gerçekten yerine getiriliyormuş gibi, bir şey görmemek için gözlerini kapadı. Bu arada kendisine hemen hemen aynı sözleri söylemiş olan maskeli adamın üç yardakçısı aklına geldi.

Delikanlı daha müthiş bir edâ ile sözüne devam etti:

— «Yalnız o kadarla da kalmayacağım. Gördüğün şeyleri kimseye anlatmayasın diye dilini de koparacağım. Anladın mı?..»

Cadı karı korkudan, tepeden tırnağa titriyordu. Ağız açmaya bile gücü kalmamıştı. Ancak başıyla anladığını belirtir bir işaret yapabildi.

Jehan:

— «Haydi şimdi bana sokak kapısını aç,» dedi.

Bu, Colline Colle'nin dört gözle beklediği emirdi. Delikanlının gitmeye karar verdiğini duyar duymaz, bütün gücünü topladı ve kapıya doğru saldırıp kanadı ardına kadar açıverdi...

Jehan, eşiği aşmadan önce, bir daha söylendi:

— «Ben bir-iki gün sonra gelir, yukarıya daha sağlam bir kilit takarım... Fakat sen o zamana kadar dediklerimi aklından çıkarma!..»

Sonra çıktı gitti.

O gider gitmez Colline Colle kapıya arkadan öyle bir yüklendi ve anahtarı kilidin içinde âdetâ kıracakmışçasına, birkaç kere öyle bir çevirdi ki anlatılamaz. Bu işi yaptıktan sonra delikanlının arkasından sövüp saymaya, ilenmeye başladı:

— «Allah belânı versin! Kafan kırılsın inşallah!.. Canın cehenneme!.. Daracağında can verdiğini, dilinin pabuç kadar sarktığını göreyim!..»

Colline Colle içini adamakıllı boşaltmıştı ama, deminden beri çektiği heyecan, bütün gücünü tüketmişti. Odasına kadar bin güçlükle çıktı ve bitkin bir hâlde yatağına yığıldı. Aradan epey bir zaman geçti. Sonra yine kendini toparladı. Bu işte de hilekârlığı ve kurnazlığı baskın çıkmıştı. Kâğıtları kaptırmıştı ama, etekliğinin cebindeki kutu kalmıştı ya... Sessiz ve sinsi bir gülüşle cebini karıştırdı. Yalnız kutuyu aşırmakla kalmamıştı. Jehan'a çaktırmadan, masanın üstünde duran yabancı dilde yazılı kâğıtlardan birini de cebine indirmişti. Hem gülüyor, hem de mırıldanıyordu:

«O güçlü kurnazlıysa, ben de açıkgözüm... O, pencereyi kapatırken, ben de şu kâğıdı cebime atıverdim işte! Kimbilir, belki de hazinenin nerede saklı olduğu, bu kâğıtta yazılıdır...»

Bir zaman kâğıda baktıktan sonra söylendi:

«Bu yabancı bir dilde yazılmış ama, hangi dilde?.. Belki de lâtincedir.»

Artık kâğıtlara bakıp da uzun uzun düşünmekten fayda gelmeyeceğini farketti. Hemen kendini toparlayıp kâğıdı katladı ve altınları saklamış olduğu sandığın dibine koydu. Cebine atmış olduğu kutuyu da konsolun çekmecelerinden birine yerleştiriverdi. Çekmeceyi kapattı. Fakat anahtarı olmadığı için kilitleyemedi...

Hemen giyindi. Civardaki marangozlardan birini âdetâ zorla ve sürükleye sürükleye eve getirdi. Evin, herkes tarafından kolayca ziyaret edilmesinden öyle ürkmüştü ki ne kadar girdisi çıktısı varsa, hepsini sımsıkı kapattırdı... Kilitleri, sürgüleri tamir ettirdi. İş bittiği zaman, pek önemli bir şey başarmış ol-

manın verdiği sevinçle, ömründe ilk defa olarak, pazarlığa lüzum görmeden, adam ne istediyse verdi...

*

Yiğit Jehan dışarıya çıkınca, kendi evine şöyle bir bakmış, kadından aldığı kutuyu saklamak için yukarı çıkmanın daha isabetli olup olmayacağını düşünmüştü. Ama, sokak adamakıllı kalabalıklaşmış, vakit epey ilerlemişti. Kendi evinde bağlı bir hâlde bıraktığı Concini'yi daha fazla ihmal edemezdi. Önce gidip onunla meşgul olması daha doğruydu.

Dük d'Andilly'in evinden çıkarken, Bertille'ye giydirmiş olduğu pelerinini almıştı. Elindeki kutuyu pelerine sardı, koltuğuna sıkıştırıp yola koyuldu.

Hem yürüyor, hem de düşünüyordu. Concini'yi sımsıkı bağlayıp bıraktığı Rats Sokağı'ndaki evden çıktığı zaman tekrar geri dönüp herifle adamakıllı bir düelloya tutuşmak ve bu namus hırsızını temizlemek niyetindeydi. Bu alçağın Bertille için daimî bir tehlike teşkil ettiğinden şüphesi yoktu. Böyle birine merhamet edilir miydi?

Fakat, aradan geçen zaman içinde genç kızla konuşmuştu. Bu arada, ilk önce, hayatının en büyük üzüntüsünü, sonra en büyük heyecanını ve en büyük mutluluğunu tatmıştı. Bunun sonucu olarak fikirleri ve dünya görüşü epey değişmişti. Şimdi şaşırmış gibiydi ve Concini'ye ne yapması lâzım geleceğini de bilemiyordu.

Rats Sokağı'ndaki küçük evin önüne geldiği vakit, hâlâ kararını vermiş değildi. Bu kararsızlıkla, sinirleri bozulan delikanlı kendi kendine kızmaya başlamıştı.

Nihayet, sert bir itişle kapıyı açtı. Merdivenleri çıktı. Odaya girdi.

Concini, bıraktığı yerde, yatağın üstünde değildi. Dönüp yuvarlanmış, yataktan aşağıya düşmüştü ve karyoladan epeyce uzakta, yerde yatıyordu. Yanıbaşında, Bertille'nin elinden çekip almış olduğu kama duruyordu. Herifin bu kamayı görerek karyoladan kayıp oraya kadar yuvarlandığı ve fakat, sımsıkı bağlı olması yüzünden kamayı bir türlü ele geçiremediği belliydi.

Jehan, bir şey söylemeden kamayı yerden kaldırdı. Kabzasını avucunda öfkeyle sıkarak, dalgın dalgın ve belki de hiç farkına varmadan Kraliçe'nin gözdesine baktı.

Concini, delikanlının kamayı yerden aldığını ve hırsla karşısına dikilip beklediğini görünce, son anlarının geldiğine hükmetti. Ama, korkak değildi. Mağrur bir edâ ile başını kaldırdı ve Jehan'ın gözlerinin içine bakarak bağırdı:

— «Vursana! Senin ne kanlı kaatil olduğunu zaten söylememiş miydim?»

Jehan cevap vermedi. Dalgındı. Düşmanının yerde boylu boyunca yattığını ve tamamen elinde olduğunu görünce içinde müthiş bir mücadele başgöstermişti. Vicdanında, iki kişi çarpışıyordu: Eski Jehan ve yeni Jehan. Eski Jehan, yâni bundan iki saat önce Bertille'yle henüz konuşmamış olan Jehan, düşmanına merhamet etmemek ona vurmak istiyordu. Yeni Jehan ise, hayatına ışık saçan güzele lâyık olabilmesi için, büyüklük gösterip düşmanını bağışlamaktan yanaydı.

Bu iç kavgası, şiddetli oldu fakat pek kısa sürdü. Jehan, kaması elinde, Concini'nin üstüne eğildi. İtalyan. nefretle bağırdı:

— «Haydi! Vursana! Korkuyor musun yoksa? Neden korkuyorsun? Bak, kıpırdanacak hâlim var mı?..»

Delikanlının havada tuttuğu hançer, hızla indi... Ama Concini'yi vurmak için değil, onu bağlarından kurtarmak için... Ölümün karşısında kılını bile kıpırdatmamış olan Concini, sapsarı kesilmişti. Kendisini hançerlemekten vazgeçen bu adamın kimbilir ne korkunç işkenceler hazırladığını dehşet içinde düşünmeye koyuldu.

Oysa Jehan, dalgın bir tavırla şöyle söylendi:

— «Haydi git! Ona olan sevgimin hatırı için, sana canını bağışlıyorum, Concini!.. »

Concini bu sözleri tekrarlatmadı. Bir sıçrayışta ayağa fırladı. Duyduğu sözler, onca öyle akıl almaz şeylerdi ki bir an rüya gördüğünü sandı. Ömründe bu kadar şaşkınlık geçirdiğini hatırlamıyordu. Ama, yine de pek çabuk toparlandı ve bağırdı:

— «Canımı bana bağışlıyorsun ha? Lâf! Korktuğunu neden itiraf etmiyorsun? Ben sana canını bağışlayacak değilim. Seninle yine karşılaşacağız. O zaman yandın demektir.»

Jehan, adamın neler söylediğine bu sefer dikkat etmişti. Umursamaz bir edâ ile omuz silkti ve sert bir sesle:

— «Bir daha karşıma çıkmamanı tavsiye ederim, Concini... Eğer canına değer veriyorsan, sözümü unutma...»

Başka hiçbir şey söylemeye gerek görmedi. Fakat sesinde öyle müthiş bir kesinlik vardı ki dediğini yapacağından şüphe edilemezdi. Nitekim Concini de bütün soğukkanlılığına rağmen titremekten kendini alamadı.

Jehan kapıya doğru yürüdü. Dışarıya çıkmadan önce bir kere daha döndü:

— «Aşağıda, adamlarımın bağladığı uşakların var. Canın isterse onları çöz,» dedi.

Bu sözü söylerken, dosdoğru İtalyan'a bakıyordu. Adamın yüzünde, uşaklarına acıdığını belirten bir ifade görünce çok şaştı. Hele, Concini'nin:

— «Vah zavallılar! Hemen gidip onları kurtarayım!» Diye mırıldandığını duyunca ağzı bir karış açık kaldı.

Jehan, İtalyan'la fazla ilgilenmedi. Odadan çıkarken düşünüyordu: *«Bu adam acısın ha? Şaşılacak şey doğrusu! Herhalde şurada sımsıkı bağlı bir hâlde geçirdiği birkaç saat, kendisini, başkalarının felâketine karşı daha duygulu yapmış.»*

Concini, sanki delikanlının bu düşüncesinin doğruluğunu ispat etmek istiyormuş gibi hemen Jehan'ın arkasından merdivenlere yöneldi. Jehan basamakları inerken, Concini merdiven başına gelmiş, delikanlının çıkmasını bekler gibi durmuştu. Sonra da hızla elini duvara dayamıştı.

Aynı anda, duvarda gizli bir kapı belirmişti. Concini, bu kapıdan rüzgâr hızıyla geçti, küçük bir odaya daldı ve kapıyı tekrar kapamak için vakit kaybetmeye lüzum görmeden, içinde bulunduğu küçük odanın duvarındaki bir halkayı bütün kuvvetiyle kendine doğru çekiverdi.

Bütün bunları, en ufak bir gürültü bile çıkarmadan yapmıştı...

Gizli kapıdan başını çıkarıp dinledi. Bu sırada gözlerinde vahşi bir parıltı vardı.

Aynı anda, boğuk bir haykırış ve arkasından, düşen bir şeyin meydana getirdiği gürültü duyuldu. Hâlâ avucunda tuttuğu halkayı hızla duvara doğru itip eski yerine soktu ve hıncını almış olmanın çılgın sevinciyle bağırdı:

— «Tamam! Artık işi bitiktir...»

Bir süre etrafa kulak verdi. Hiçbir ses duyulmuyordu.

Küçük odadan çıkarak gizli kapıyı kapattı. Sonra, merdivenlerden inmeye koyuldu. Merdivenin en alt basamağına varınca, sanki, sağlam mı, yoksa çürük mü olduğunu anlamak istiyormuş gibi ayağıyla yokladı. Bastığı yer, sapasağlamdı... Bundan emin olunca, merdivenin alt başında, sağda bulunan bir küçük odaya girdi. Odada duvara gömülü büyük bir kasaya yaklaştı. Duvarda bulunan bir düğmeye basınca bu koca kasa, yana doğru kaydı ve ortaya demir kafesli, büyük bir pencere çıktı. Concini, bu pencereden bakmaya lüzum görmedi. Çünkü öte yanda, zifirî karanlık olduğunu ve hiçbir şey göremeyeceğini önceden biliyordu. Yalnız, kulak verip dinlemeden de edemezdi. O zaman içeriden, Jehan'ın, sanki Concini daha iyi anlasın diye İtalyanca, ağız dolusu küfürler ve tehditler yağdırdığını duydu.

Hiçbir şey söylemeden doğruldu. Düğmeye basarak kasayı tekrar eski yerine getirdi. O zaman, hiçbir ses işitilmez oldu. Concini de şimdi, sanki sesini içerideki kurbanına duyurmak istiyormuş gibi avazı çıktığı kadar bağırdı:

— «Orada geber bakalım!»

Sonra da vicdanı rahat bir adam hâliyle uşaklarını aramaya başladı. Adamlarının hepsi, mutfağa kilitlenmişti. Birinin iplerini çözdükten sonra, ona, ötekilerini de çözdürdü ve nihayet, geceyi sarayda, Kraliçe'nin dairesinde geçirmiş olan karısı Léonora'dan önce eve varmak için, hızlı adımlarla Saint-Honoré Sokağı'na doğru yürümeye koyuldu...

SAÊTTA'NIN HİKÂYESİ

Saêtta, Concini ile adamlarının, içinde Bertille'yi kaçırdıkları arabayı Rats Sokağı'ndaki eve kadar izlemişti. Kafilenin, sonra eve girdiğini görünce, binaya yaklaştı. Sokağı, bir kolaçan ederek söylendi:

«Rıhtımın köşesinde bundan başka ev yok. Mükemmel! İnsan, onu gözü kapalı bile bulacak...»

Hızlı adımlarla oradan uzaklaşırken için için gülüyor ve memnunlukla düşünüyordu:

«Bu zavallı Concini'nin gerçekten hiç şansı yok. O kadar gülünmeye uğrattığı yeni aşk yuvasını da meydana çıkardık. Herhalde Sinyora Léonora bu başarımdan memnun kalacak. Aslına bakarsak, hiç de memnun kalmayacaktır ya... Ama benim neyime gerek... Ben alacağım paraya bakarım.»

Dosdoğru evine gitti ve soyunmadan kendini yatağa attı. Bir yandan dinlenirken, bir yandan da düşünmeye koyuldu:

«Gözüme uyku girmeyecek, bu kesin... Sabaha kadar acaba ne yapsam da vakit geçse?.. Fausta'nın oğlunun yakalanıp yakalanmadığını öğrenmek için sabahı iple çekiyorum. Ama muhakkak yakalanmıştır. Yakalanmamasına imkân var mı? Jandarma Komutanı sözlerimi duyunca yanına bir sürü adam alıp oraya gelmedi mi? Sonra, kızın kapısının önünde bir sürü kan lekesi yok muydu? Orada adamakıllı bir çarpışma olduğu belli... Hiç şüphesiz şimdi Fausta'nın oğlu, Châtelet zindanındaki küçük hücrelerden birinde, zincire vurulmuş bir hâlde inliyor-

dur. Hah! Hah! Hah! Fausta'nın oğlu hapı yuttu. Bacaklarını, kollarını koparacaklar, vücudunu dağlayacaklar!»

Saêtta, sınırsız bir sevincin belirtisi olan çılgınca kahkahalar attı. Sonra birdenbire, yüreğine bir şüphe girmişçesine, endişeyle söylendi:

«Ama yine de içimde bir kuşku var... Emin olmak için yarını beklemek lâzım... Bu delikanlı hakkında kesin konuşmaya gelmiyor. Haylaz kolay değil hani... Ne de olsa benim öğrencim... Onun gibi yetiştirilmiş bir delikanlı daha gösterenin alnını karışlarım vallahi... İster misin, Pardaillan'ın oğlu, bu sefer de yakayı sıyırmış olsun?»

Jehan'ı düşünürken, hiç farkında olmadan Pardaillan adını söylemiş olduğunu farkedince, dehşet ve heyecanla titredi:

«Ne dedim, ne dedim? Pardaillan'ın oğlu mu dedim?.. Pardaillan, ha? Allah kahretsin! Fausta'ya olan kinim, Pardaillan'ın, onun babası olduğunu bana unutturmuştu. Oysa ben, Pardaillan'dan hiçbir kötülük görmedim. Tam tersine, Fausta'yı tekrar görebilmek imkânını onun sâyesinde elde ettim. Öte yandan, Pardaillan, Fausta'yı daima ezmek ve küçük düşürmek suretiyle de âdetâ benimle işbirliği etmiştir, dense yeridir. Öyle ama, nihayet, bunu da benim hatırım için yapmadı ya... Elbette yapmadı. Şimdi benim de onun yüzünden tasalanmamın anlamı yok ki... Cehennemin dibine kadar yolu var. Onun hatırı için de öcümü almaktan vazgeçecek değilim ya... Zaten artık iş işten geçti. Hem Pardaillan belki oğlunun ölümüne aldırmaz bile... Onunla meşgul olduğu mu var sanki? Hem Jehan'ın, kendi evlâdı olduğunu nereden öğrenecek? Bunlar boş kuruntular be, Saêtta... Kafanı bunlarla yoracağına, biraz da zıbar...»

Ne çâre ki kendi kendine verdiği bu öğüde hiç kulak asmadı ve yatağında bir sağa, bir sola dönüp düşünmeye devam etti. Fena hâlde kızmaya başlamıştı. Birdenbire yerinden fırlayıp uzun kılıcını kuşandı. Sokağa çıkınca, kendi kendine söylendi:

«Sabırsızlıktan gebereceğim!.. Hele şu gece serinliğinde biraz yürüyeyim de kendime geleyim.»

Nereye gittiğinin farkında bile olmadan, Arbre-Sec Sokağı'na, geldi ve Bertille'nin evinin önünde durdu. Kapının önündeki merdivenleri daha önce de iyice gözden geçirmişti. Buna rağmen, olayın dilsiz şahitleri olan basamaklardaki kan lekelerini yeni baştan incelemeye koyuldu.

Hiç şüphesi yoktu. Tamamen düşündüğü gibiydi. Bernâz kan gövdeyi götürmüş olduğu kesindi.

Öyleyse?.. Öyleyse Jehan da enselenmiş ve zindana tıkılmıştı.

Bir kere daha bu sonuca varınca, içi adamakıllı rahatladı. Keyfi yerine geldi. Issız sokaklarda gelişigüzel, saatlerce dolaştı.

Sabah olduğu zaman, yorgunluktan bitmişti. Bu hâlde hiçbir iş göremeyeceğini aklı kestiği için o gün ziyaret edeceği Léonora Concini'nin yanına gitmeden önce eve dönüp bir-iki saat dinlenmeye karar verdi.

Fakat tam Trahoir Sokağı'na ulaşmıştı ki birdenbire, beyninden vurulmuşçasına olduğu yerde kalakaldı. Four Sokağı'nın köşesinden Jehan'ın çıktığını görmüştü! O kadar şaşırmıştı ki kendini yıkık bir duvarın arkasına zor atabildi...

Delikanlı onu görmeden geçmişti. Zaten kafası o derece meşguldü ki çevresinde olup bitenleri farketmesine imkân yoktu. Saêtta, sinirinden sapır sapır titreyerek, kin dolu bakışlarla onun uzaklaşma-

sını seyrettikten sonra, dişlerini gıcırdatarak mırıldandı:

«Yine yakalanmamış... Demek, bu kadar ustalıkla hazırladığım tuzaktan da kurtulmuş... Rahat rahat evine dönüyor. Lânet olsun! Herşeye yeni baştan başlayacağız!»

Jehan'ı serbest görünce, kapıldığı ümitsizlikten, büsbütün kolu kanadı kırılmıştı. Hırsından kendi kendini yiyordu. Dalgın dalgın evine döndü. Kendisini yatağına atarak yüzükoyun uzandı. Başını iki eline dayadı. Yeni intikam plânları tasarlamaya koyuldu.

Saêtta tekrar sokağa çıktığı ve Saint-Honoré Sokağı'na yöneldiği vakit saat sekize yaklaşıyordu. Concini'nin evine girer girmez, kendisini Léonora'nın yanına çıkardılar. Saêtta, sinsi ve alaycı bir tavır takınmıştı. Senli benli konuşuyordu:

— «Sinyora Léonora... Eğer saksağanı tam yuvadayken avlamak istiyorsanız, Rats Sokağı'na gidin ve sokağın köşesiyle rıhtım arasındaki eve dalın...»

Léonora'nın, Saêtta'ya büyük bir güveni olduğu görülüyordu. Toplum içindeki yerleri arasında dağlar kadar fark olan bu adamla bu kadını birleştiren, ne gibi bir suç ortaklığı vardı, kimbilir? Nitekim, Léonora, bu haberden duyduğu üzüntüyü Saêtta'dan saklamaya lüzum görmedi. Kocasının bu yeni sadâkatsizliğini ve vefasızlığını öğrenince yüzünde derin bir acı ve ümitsizlik ifadesi belirdi. Fakat bu haber onun için, bir sürpriz olmamalıydı. Meseleyi bilmiyor idiyse bile, tahmin etmişti.

Saêtta'nın sözlerine hıçkırığı andıran bir sesle cevap verdi:

— «Demek doğruymuş... Yanılmıyormuşum... Concini'nin yeni bir sevgilisi var, öyle mi?»

Saêtta önemsemez bir tavırla omuzlarını silkerek:

— «Ee, başa gelen çekilir, Sinyora...» Dedi. «Kelebeğin çiçekten çiçeğe konmasına engel olunabilir mi? Bizim Sinyor Concini de pek uçarı bir kelebektir hani... Bunu siz de bilirsiniz ya...»

Léonora kederli bir tavırla söylendi:

— «Evet. Benden başka bütün kadınları seviyor!»

— «Öyle ama, hepsinden de çabucak bıkıp, yine size dönüyor. Neticede en kârlı yine sizsiniz.»

Léonora bu sözü duymamış gibiydi. Düşünceli bir tavırla içini çekti, sonra birdenbire başını dikerek, sâkin sâkin:

— «Şu işi bana bir iyice anlat bakalım,» dedi. Önce ismini söyle... Kimmiş kocamın yeni sevgilisi?..

Saêtta, birden esrarlı bir tavır takındı:

— «Sinyora. sözlerimi pek iyi anlamamış olduğunuzu söylememe izin veriniz. Kendisinden bahsetmekte olduğum genç hanım, Sinyor Concini'nin sevgilisi filân değil... Eğer sevgilisi olsaydı, zannımca kendisini, Sinyor Concini'nin yapmış olduğu gibi, zorla kaçırmak gerekmezdi.»

Léonora hiç şaşmamış görünerek aynı sâkinlikle sordu:

— «Yaa! Demek bu kadar namus ve fazilet sahibi bir hanım ha?..»

Saêtta yılışık ve arsız bir edâ ile cevap verdi:

— «Vallahi, bana sorarsanız, kadın milletinin faziletine pek kulak asmam. Bu seferki matmazelin faziletinden çok, yüreğini başkasına kaptırmış olması, Sinyor Concini'yi böyle davranmaya zorladı sanırım.»

— «Yok canım... Anlat da görelim...»

Saêtta, kadını daha fazla sabırsızlandırmadan söze koyularak Bertille'nin nasıl kaçırıldığını, sonra da genç kızın arabada Concini'ye neler söylemiş olduğunu bütün ayrıntılarıyla anlattı.

Léonora, hissettiklerini hiç sezdirmemeyi başararak, bu hikâyeyi büyük bir dikkatle dinledikten sonra dedi ki:

— «Bu genç kızın böyle direnmiş olması, senin doğru düşündüğünü ispat ediyor; bu kız, senin dediğin gibi, başkasına tutkun olmalı...»

Bir an gözlerini kapayıp derin derin düşündü ve sonra birdenbire kararını vermişçesine, gayet sâkin bir tavırla söylendi:

— «Bu gece Kral'ın başına ne işler geldiğini biliyor musun?..»

Saêtta'nın gözlerinde bir parıltı yanıp söndü. Nihayet onun açmak istediği konuya gelinmişti. Kadının alışık olduğu belli olan aynı senli-benli tavrıyla:

— «Hiçbir şey bilmiyorum,» dedi. «Ve sizin bana bu meseleyle ilgili bir şeyler söylemenizi sabırsızlıkla bekliyorum.»

Léonora, gittikçe korkunçlaşan sâkinliğiyle:

— «Kral, gece yarısına doğru Louvre Sarayı'na döndü,» dedi. «Sapasağlamdı.»

Bu son kelime üzerine, özellikle basmış ve hemen devam etmişti:

— «Hattâ bana, kendisinin, pek de neşeli olduğunu söylediler...»

Saêtta dişlerini gıcırdattı:

— «Bir şey anlıyorsam Arap olayım.»

Léonora, duygularını yüzünden hiç belli etmeden devam etti:

— «Fakat bu, hiçbir fevkalâdelik olmadı demek değil. Akşam saat on sıralarında, saraya koşa koşa gelen Mösyö Fouquet'in çağırması üzerine, Mösyö Praslin'le bir miktar muhafız, çıkıp bir yere gittiler... Arbre-Sec Sokağı'nda kan gövdeyi götürdü diyorlar. Hattâ Jandarma Komutanı da elli kişilik bir kuvvetle oraya gitmiş...»

Léonora bir an sustu. Gözlerini, Saêtta'nın gözlerine dikerek tekrar söze koyuldu:

— «Benim plânlarım neden bozuldu, biliyor musun? Kral, kararlaştırdığı saatten iki saat önce oraya gitti de ondan... Ama, Mösyö de Neuvy'in orada ne işi vardı acaba? Saêtta, gözlerime bak! Jandarma Komutanı'nı oraya kimin çağırmış olduğunu söyle bana!»

Saêtta, omuz silkti ve hiç heyecanlanmadan, gayet sâkin bir tavırla:

— «Allah aşkına, bana, gözlerinizle, yiyecekmişçesine bakmayın, Sinyora!.. Dünyada kendisine ihanet etmeyeceğim bir tek insan varsa o da sizsiniz. Bunu pekâlâ bilirsiniz Sinyora... Mösyö de Neuvy'e ben haber yolladım.»

Léonora, hayretle bağırdı:

— «Peki ama, neden?»

Saêtta aynı tavırla cevap verdi:

— «Neden mi? Çünkü nasıl sizin plânlarınız varsa, benim de kendime göre plânlarım vardır. Fakat şunu da hemen söyleyeyim ki benim plânlarım, sizinkileri, hiçbir suretle bozacak şeyler değildi. Yoksa, size haber vermez olur muydum?..»

Léonora, sert bakışlarıyla epey bir zaman, adamın gözlerinin içine baktı. Saêtta, içinden geçenlerin okunması demek olan bu korkulu imtihanı, gözünü bile kırpmadan atlattı. Concini'nin entrikacı karısı,

hiç şüphesiz sonuçtan memnun kalmış olacak ki yüzündeki sert ve soğuk ifade yavaş yavaş kayboldu ve sâkin bir tavırla söylendi:

— «Doğru söylüyorsun. Oysa ben senden şüphelenmiştim. Âdetâ, bir an için senin bana sadâkatsizlik etmene imkân olmadığını unuttum. Hem artık bu meseleden sözetmeyelim.»

Bir an sustuktan sonra, titreyen bir sesle ilâve etti:

— «Ama, bütün plânlarım senin yüzünden altüst oldu.

Saêtta birden ciddileşti:

— «Yanılıyorsunuz Sinyora ...Plânlarınız, zannettiğiniz gibi altüst olmadı. Yalnız biraz ertelendi, o kadar... Sonra, emin olunuz ki benim bunda hiçbir suçum yok. Ben çocuk muyum?.. Mösyö de Neuvy'in, plânlarınıza engel olmaması için, olay yerine geç ulaşmasını sağlamadım mı sanıyorsunuz? Buna imkân var mı Sinyora? Hayır, hayır, iş sizin bildiğiniz gibi değil... Bize, o engel olmadı... İnanınız ki sizin de benim de sorumlusu olmadığımız bir olay meydana geldi. Ama ben, bu işin peşini bırakmadım, meseleyi nasıl olsa bugün öğrenirim.»

Léonora, düşünceli bir tavır takınmıştı. Saêtta'nın doğru söylediğinden şüphe etmesine imkân yoktu. Belliydi ki o kendi plânlarını bozmayı aklına bile getirmemiş, sadece kendi intikamını almak için Jandarma Komutanı'nı oraya getirmişti. Yiğit Jehan denilen gençten öç almaya uğraşıyordu. İyi ama, neden? Niçin bu delikanlıya karşı böyle müthiş bir kin besliyordu? Bu delikanlı ona bir fenalık yapmış olabilir miydi? Şüphesiz hayır. O hâlde?.. Demek ki Saêtta'nın beslediği intikam duygusunun kaynağı başka yerdeydi. Onu mahvederek başka birinden öç almak emelindeydi. Bu başka biri kim olabilirdi?..»

Birdenbire sordu:

— «Sen bana bir zamanlar Yiğit Jehan'ın kimin nesi olduğunu anlatacağını söylemiştin. Bu çocuğun anası, babası kimlermiş, söyler misin?»

— «Delikanlı, Prenses Fausta'nın oğludur!»

Léonora, sonsuz bir hayret içinde Saêtta'nın yüzüne bakarak, kendini tutamayıp haykırdı:

— «Kimin dedin? Papa Sixte-Quint'in en büyük düşmanı olan kadın Papa Fausta'nın oğlu mu?..»

Léonora bu adı söylerken saygılı ve şaşkın bir tavır takınmıştı. Bu durumdan hoşlanmayan Saêtta fena hâlde canı sıkılarak:

— «Başka kim olacak, Sinyora?..» Dedi. «Başka Fausta var mı?..»

Léonora hülyalı ve hayran bir tavırla mırıldandı:

— «Bu delikanlının o sınırsız gururunun nereden geldiğini şimdi anlıyorum. Ne yapsın? Asâlet, kanında var...»

Ve Fausta adının içinde uyandırdığı derin bir heyecanla sordu:

— «Peki, ya babası?.. O kimmiş? Herhalde kral soyundan bir prenstir. Belki de bir kraldır.»

Saêtta alay eder gibi söylendi:

— «Babası yoksul, alçakgönüllü bir asîlzâdedir. Ama, buna rağmen, Fausta, onunla her karşılaşmasında bir kayaya çarpar gibi parça parça olmuştur.»

Kadın daha derin bir şaşkınlık ve hayranlık içinde, sevinerek el çırptı ve bağırdı:

— «Pardaillan mı?»

Saêtta gülerek:

— «Ta kendisi!» Dedi.

Léonora bir zaman dalgın dalgın düşündü. Yüzünde tatlı bir ifade belirmişti. Düşüncelerini saklamaya

lüzum görmüyor, belki de uğraşmasına rağmen gizleyemiyordu.

Saêtta ona baktıkça tasalanıyordu. İçini merak sarmaya başlamıştı. İçinden:

«Nedir yâni?..» Diye söyleniyordu. *«Yoksa anasına babasına hayran olduğu için delikanlıyla işbirliği mi edecek?»*

Sonra birden yine kendini toparladı. Her zamanki alaycı tavrını takınarak, dudaklarında şeytanca bir gülümsemeyle düşündü: *«Öyle ama, ben bu çeşit dalavereleri yutacak adam değilim. Hele, şunun hayâllerini yıkavereyim de görür o!..»*

O, böyle düşünürken, Léonora da başını kaldırdı ve ateşli bakışlarını Saêtta'ya diktikten sonra:

— «Anlat bakalım, Sinyora Fausta sana ne yaptı?» Diye sordu. «Hiç şüphesiz, aranızda, öğrenilmeye değer bir konuşma geçmiş olmalı... Doğrusu, çok merak ediyorum.»

Kadının sorduğu aslında pek normal bir şey olmakla beraber, Saêtta, bunun söyleniş tarzında bir alay sezer gibi oldu. Fakat adam, hiç bozuntuya vermedi ve ağır ağır başını salladıktan sonra, gayet sâkin bir tavırla:

— «Yok, yok,» dedi. «Hiç de öyle merak edilecek bir şey değil... Tam tersine son derece basit ve olağan bir mesele...»

Léonora yavaşça söylendi:

— «Canım, varsın basit olsun... Aranızda ne geçtiğini öğrenmek istiyorum. Bu, bana lâzım.»

— «Anlıyorum, Sinyora, anlıyorum. Size hepsini anlatacağım. Yalnız bu basit ve pek tabiî hikâyeden sözetmenin benim için pek acı bir şey olduğunu bilmenizi de isterim. Ama böyle olduğu hâlde, siz bunu yine de kayıtsızlıkla dinleyebilirsiniz. Önce, izni-

niz olursa size bazı açıklamalar yapayım da işin iç-yüzünü daha iyi kavrayın. Ondan sonra esas hikâyeyi anlatırım. Zannımca, bu konu o vakit daha fazla ilgilendirir.»

Léonora bilmeceye benzeyen bu lâflar üzerine daha çok meraka düşerek:

— «İstediğin gibi olsun Saêtta!» Dedi. «Anlat, seni dinliyorum.»

Saêtta, kendisini kimsenin dinlemediğinden emin olmak istiyormuş gibi çevresine kuşkulu kuşkulu baktıktan sonra sesini alçaltarak söylendi:

— «Mademki siz, Fausta'nın hikâyesini biliyorsunuz, şüphesiz ona ait bir hazineden bahsedildiğini de duymuşsunuzdur...»

Léonora'nın gözlerinde bir parıltı yanıp söndü. Saêtta bunu derhal sezerek memnuniyetle gülümsemekten kendini alamadı. Kadın, bu sözler üzerine, adamın anlatacaklarının, umduğundan daha ilgi çekici şeyler olacağını sezmişti. Fakat bunlara fazla önem veriyormuş gibi görünmek de istemiyordu. Tasasız bir tavır takınarak söylendi:

— «Prenses'in Montmartre Manastırı'na, gömüldüğü söylenen hazinesinden bahsediyorsun galiba?.. Yirmi yıldır, boyuna bu definenin lâfını duyar duruz. Kimsenin eline geçtiğini de işitmedik. Bana kalırsa bu, aslı olmayan bir şey...»

Saêtta, son derecede ciddî ve inandırıcı bir tavırla:

— «İşte bunda yanılıyorsunuz, Madam!» Dedi. «Gerçi bu defineyi şimdiye kadar kimse görmedi ama, define vardır.»

Ve kadının gözlerinin içine bakarak ilâve etti:

— «Ne sanıyorsunuz Sinyora?.. Tam on milyonluk bir servet bu! Böyle bir hazineyi, aklı başında bi-

ri eline geçirirse onunla neler yapmaz? Bu servet insanı nerelere yükseltmez?»

Léonora'nın yanakları kızardı. Gözleri kamaşmış gibiydi. Kendi kendine, dalgın söylendi:

«On milyon!..»

Dudaklarında esrarlı bir gülümseyiş gezinen Saêtta, hâlâ ona bakıyordu. Bahsettiği koca servetin kadının üstünde pek müthiş bir etki uyandırdığını görünce, birdenbire onu hayâl kırıklığına uğratmayı yerinde buldu:

— «Ama, akılları durduracak kadar büyük olan bu servet, Fausta'nın oğluna, Yiğit Jehan'a aittir...»

Léonora, müthiş bir sille yemiş gibi irkildi. Yüzü, bir ölününki gibi sarardı, dudakları titredi ve isyan, aynı zamanda tehdit dolu bir sesle bağırdı:

— «Nee? Bu serseriye, bu yol kesen hayduda on milyon haa?.. Haydi oradan sen de!.. Aklını mı kaçırdın? Vah zavallı Saêtta vah! Hiç bu on milyon ona bırakılır mı? Güzelce yağlanmış, sağlam bir ip, onun nesine yetmez?.. O serseri şimdiye kadar işlediği suçların cezası olan işkencelerden kurtulabilirse kendini bahtiyar saysın!..»

Saêtta zaten kadını bu duruma getirmek istiyordu. Bu sözleri duyunca, içinden söylendi: *«Hah şöyle!.. Yola gel! İçindeki hırs fırtınası, bu oğlana karşı hissettiğin merhameti silip süpürsün, bakalım! Zaten ben bunun böyle olacağını biliyordum ya!»*

Ve yüksek sesle:

— «Amma da yaptınız ha Sinyora!» Dedi. «Neden bu kadar sinirlendiniz? Altının sizi bu derece ilgilendireceğini hiç ummazdım doğrusu!..»

Bu sözler ve özellikle Saêtta'nın bunları söylerken takındığı edâ, kadına soğuk bir duş etkisi yapmıştı. Léonora, bir anda anlamıştı ki Saêtta, artık şimdiye

kadar olduğu gibi, para ile tuttuğu, kendisine her işi gördürdüğü ve çekinmeden aklına ve ağzına gelen herşeyi söyleyebileceği adam olmaktan çıkmıştı. Şimdi karşısında bulunan adam, onunla bir pazarlık yapmaya gelmişti ve eğer uyuşamazlarsa, artık dost olmaktan çıkacak, korkunç bir düşman durumuna gelecekti. Kadın bunları kestirince, hemen kendini toparladı. Esrarlı bir edâ takındı ve omuzlarını silkerek, umursamaz bir tavırla söylendi:

— «Artık, altının beni de çekebileceğine, bende de para hırsı bulunduğuna ihtimal veriyorsan, şaşarım doğrusu!..»

Saêtta küstahça söylendi:

— «Ne münasebet, efendim? Bence altın sizin gözünüzde bir amaç değil, amaca varmakta kullanılacak bir araçtır. Bunu bilmez miyim?..»

Léonora, bu düşünceyi başıyla tasdik ederken, Saêtta da gayet müthiş bir oyun oynamaya ve düşmanına zorlu bir sille indirmeye karar verdi ve sesini alçaltarak dedi ki:

— «Madam, size sınırsız bir kuvvet ve şöhret sağlayacak olan bu hazineyi vaadediyorum... Onu, size bağışlıyorum!..»

Bunları söylerken, göz ucuyla da Léonora'nın yüzünü araştırıyordu. Fakat Léonora, tamamen kendine hâkimdi. Bu kadın, soğukkanlılığını koruyabildiği zamanlar, yüzünden hiçbir şey belli etmezdi. Gayet heyecansız ve soğuk bir tavırla sordu:

— «Demek sen, bu meşhur hazinenin nerede saklı olduğunu biliyorsun, öyle mi?»

Saêtta başını çok ciddî bir edâ ile salladı:

— «Hayır!»

Ve kesin bir tavırla ilâve etti:

— «Ama, öğreneceğim!»

— «Güzel... Mademki bu kadar eminsin, neden hazineyi kendine mal etmek istemiyorsun?..»

— «Ne demek istediğinizi pekâlâ anlıyorum, Sinyora! Sizin gibi nice zengin ve kudretli birçok kimsenin gözlerini kamaştıracak olan bu eşsiz servetin; benim gibi fakir serseriyi neden zıvanadan çıkarmadığına şaşıyorsunuz. Zira ben, böyle bir hazinenin binde biri için cana kıymaktan çekinmem. Değil mi?..»

Saêtta birden ayağa fırlamış, Léonora Concini'nin karşısına dikilmişti. Gözlerinde müthiş bir parıltı, yüzünde korkunç bir ifade belirmişti. Zincirini koparmış bir vahşi hayvanınkine benzeyen bir sesle:

— «Haa!» Dedi. «Neden şaştığınızı anlıyorum! Çünkü bu eşsiz hazineye karşılık sizden bir şey istediğimi söylemeyi unuttum!.. Ve benim istediğim bu şey, bence o kadar değerlidir ki uğrunda, Fausta'nınkinin yüz misli değerde bir hazineyi feda etmekten çekinmem!.. Hattâ bunun için hayatımı bile verebilirim!..»

Acaba Léonora, adamın sözü nereye getirmek istediğini sezmiş miydi? Belki. Fakat, yüzünden hiçbir şey belli etmedi. Sâkin ve tatlı bir sesle sordu:

— «Garip şey! Neymiş, bu sizce hazineden bile üstün olan şey?.. Ne istiyorsun bakalım?»

Saêtta bir sözle, kesip attı:

— «Pek önemsiz bir şey! Sadece bir kelle!..»

Léonora, korkunç bir soğukkanlılıkla sordu:

— «Kimin kellesi bu?.. Sakın Yiğit Jehan'ınki olmasın?..»

Saêtta, fısıldar gibi:

— «Evet!» Dedi.

Sonra birdenbire endişe ve heyecanla ilâve etti:

— «Yanlış anlaşılmasın, Madam! Mesele sadece

Jehan'ı öldürmekten ibaret olsaydı, bunun lâfını bile etmeye değmezdi!»

— «Tamam! Ben de bunu düşünüyordum...»

Saêtta vahşi bir kahkaha atıp dişlerini gıcırdatarak:

— «Yoo!» Dedi. «İş o kadar da basit değil. Benim istediğim şey, bu kellenin, cellâdın eliyle koparılmasıdır.

Léonora, Saêtta'daki vahşi hırstan daha korkunç görünen bir tatlılıkla söylendi:

— «Hele anlat bakalım... Galiba kolay anlaşacağız.»

Saêtta, büyük bir gayret harcayıp kendini toparladıktan sonra, hâlâ heyecanından titreyen sesiyle:

— «Şimdi artık anlı şanlı Prenses Fausta'nın bana neler yapmış olduğunu anlatmak sırası geldi sanırım!» Dedi. «Çünkü bu hikâyenin artık sizi, fazlasıyla ilgilendirdiğinden eminim!..»

— «Hiç durma! Seni dinliyorum!»

Saêtta başını önüne eğdi. Geçmişin hâtıralarını yoklarcasına, dalgın dalgın bakıyor, odanın içinde bir aşağı - bir yukarı dolaşıyordu. Nihayet bu saygısızlığın farkına vararak durdu ve söylendi:

— «Beni bağışlayınız, Sinyora! Bu hâtıralar o kadar acı ki!.. Zaten size önceden söylemiştim ya!..»

Léonora, hoş gördüğünü belirtir bir tavırla başını salladı.

Saêtta ölmek üzere bulunan bir hayvanın inlemesine benzer hırıltılarla karışık derin bir soluk aldıktan sonra kadının önünde durdu ve birdenbire sert bir sesle:

— «Sinyora,» dedi, «uzun yıllar var ki sizi tanırım. Bütün bu zaman içinde gözlerinize, zincirden boşanmış bir canavar gibi göründüğüm kesindir. Fa-

kat size, bu vahşi kalıbımın içinde de bundan epeyce yıl önce, bir insan yüreğinin çarpmış olduğunu söylersem, bana inanır mısınız?..»

Ve cevap beklemeden devam etti:

— «Bu söylediğim inanılır bir şey değildir ama, gerçeğin ta kendisidir. Gerçi o zaman da kuzu gibi biri değildim. Hayır, böyle bir iddiam yok. Benim mesleğim, oldum olası para karşılığında adam öldürmekti. Tabiî, bunun pek korkunç bir iş olduğunun da farkındayım. Ama ne yapayım? Bana başka bir iş öğretmemişlerdi ki. Öte yandan, yaşamam da lâzımdı. Tabiî, başka türlü hareket etmeme imkân yoktu. Ama, doğrusunu söylemek gerekirse, bu kanlı mesleği de büyük bir dürüstlükle yapardım. Hayatımın bu cephesini bir yana bırakırsanız o çağlarda içimde ne intikam ne de nefret duygusundan eser vardı. Çünkü kalbimi sadece aşk doldurmuştu: Seviyordum ve mutluydum.»

Geçmişteki büyük saadetini hatırlayınca, üzüntüden ezilmiş gibi bir an duraladı... Sonra yine söze koyuldu:

— «Onyedi yaşındaydım. Yakışıklı bir delikanlı olduğumu söylerlerdi. Cesurdum, kuvvetliydim ve henüz genç olmama rağmen pek mükemmel kılıç kullandıktan başka italyanca, fransızca ve ispanyolca konuşurdum. O zamanlar, Margherita'm henüz ondört yaşındaydı... Margherita, Floransa'nın en zarif ve güzel kızıydı. Onu, çılgın gibi seviyordum. O da beni seviyordu. Margherita, yalnız güzel değil, aynı zamanda çok faziletli bir kızdı. Ben de dürüst bir delikanlıydım... Herkes de bizi birbirimize yakıştırdığı için iş fazla uzamadı. Parlak bir düğün yapıp evlendik!..»

Saêtta tekrar içini çekti ve anlattıklarında bir fevkalâdelik olmayışından utanırcasına:

— «Size söylemiştim ya, Sinyora,» dedi. «Görüyorsunuz ki pek basit bir hikâye...»

— «Sen devam et, canım!..»

Saêtta, yeniden söze koyuldu:

— «Böylece, mutluluk içinde geçen, eşsiz bir yıl yaşadık... Artık bütün hayatımı, taparcasına sevdiğim Margherita'ma adamıştım... Onu mesut etmekten başka bir düşüncem yoktu. Onun da gözleri benden başka kimseyi görmüyordu... Bu mutlu yılımızın sonunda, Margherita, dünyaya bir çocuk getirdi. Kiliselerdeki tablolarda bile eşine rastlamadığım güzellikte, sarı saçlı, melek gibi bir çocuk... Ah, bilseniz Sinyora... O zaman, fakir yuvamızın cennetten farkı yoktu. Çünkü gitgide büyüyen aşkımızın yanı sıra, küçük kızımız Paolina'nın tatlı cıvıltıları da yuvamızı sevince boğuyordu. Onun şakrak sesiyle, evimiz çın çın ötüyor ve annesiyle ben de, bu sesi dinledikçe, sebebini bilmeden kâh ağlıyor, kâh gülüyorduk. Tabiî bu anlattıklarım size pek saçma sapan geliyor, öyle değil mi Sinyora?..»

Léonora, ciddî bir edâ ile:

— «Neden saçma gelsin?.. Benim de bir anne olduğumu unutuyorsun galiba Saêtta?» Dedi.

— «Doğru, Sinyora!.. Siz de bir annesiniz ve beni pekâlâ anlayabilirsiniz!.. Bunu unuttuğum için özür dilerim!»

Léonora, aynı ciddî tavırla:

— «Değil mi ya?» Dedi. «Hele sen anlat bakalım...»

Saêtta devam etti:

— «Ben ve Margherita, çocuğumuza âdetâ tapıyorduk! Onu öylesine seviyorduk ki aklımıza, o zamana kadar hiç gelmeyen şeyler gelmeye başlamıştı, Sinyora... Sırf, çocuğumun geleceğini düşünerek,

yapmakta ve hayatımı kazanmakta olduğum işin bayağılığını düşünerek işimi bırakmıştım... Zaten, mükemmel bir silâhşor olduğum için, pekâlâ, kılıç öğretmenliği yapabilirdim... Bir okul açtım... Sevgili yavrumuz, bize saadetle beraber kısmet de getirmiş olacaktı... Açtığım okul, kısa bir zamanda büyük bir ün yaptı ve hayatımı eskisinden daha iyi kazanmaya başladım... Şöhretim gittikçe büyüyordu... Gerçi zengin olmuş değildim ama, yaşlandığımız vakit bizi rahat ettirecek ve Paolina'mız evlenme çağına gelince, kendisine iyi bir çeyiz hazırlamamıza yetecek kadar para kazanmaya başlamıştım...»

Saêtta, bu hâtıraların verdiği ağırlık altında ezilmiş gibi, kendini, bitkin bir hâlde bir koltuğa bıraktı.

Léonora, yumuşak bir sesle:

— «Biraz dinlen!» Dedi.

Fakat adam, kesin bir tavırla başını kaldırıp bu teklifi reddederek konuşmasına devam etti:

— «Nihayet Paolina ondört yaşına bastı. Annesinden çok daha güzel bir kız olmuştu... Kızımın güzelliğiyle övünüyordum... Bazan birlikte sokağa çıkarlardı... Annesi yirmisekiz yaşında olduğu hâlde, kızımın ablası sanılacak kadar genç görünürdü. Herkes, onları hayranlıkla, saygıyla seyrederdi. Çünkü ikisi de gerçekten kusursuz iki melekti ve üstelik herkes, benden çekinirdi... Ben o sıralarda otuziki yaşıma basmıştım. İşlerim gitgide ilerliyordu. Kılıç dövüşünde pek ince bir oyun keşfetmiştim. Bu müthiş oyuna İtalyanca'da *«yıldırım»* anlamına gelen «Saêtta» adını, yâni kendi ismimi vermiştim. Öğrencilerime bu oyunu gösterirken, her seferinde: *«İşte Saêtta!..»* Diye bağırdığım için bana da bu adı takmışlardı. Bu adla meşhur olmuştum. Herkes bana güleryüz gösteriyordu. Ne yazık ki karımla kızım

arasında geçirdiğim bu ondört saadet yılı, bana ondört gün kadar kısa geldi... Çünkü bu mutlu hayat ne yazık ki devam edemedi...»

Saêtta, bir an sustu ve boğazında düğümlenen hıçkırıkları güçlükle zaptetti. Sonra biraz sâkinleyince tekrar söze koyuldu:

— «Artık zengin sayılırdık... Bu kadar para sahibi olunca, içimi bir hırs bürümeye başlamıştı. Özellikle kızıma çok parlak bir gelecek sağlamak amacımdı. Bir gün, bir felâket ve lânet günü, Prenses Fausta, Paolina ile karşılaştı. Kızımdan çok hoşlanmıştı. Sonra bize haber göndererek kızımı istedi. Onun refahını ve saadetini temin edeceğini, onu bir asîlzâde ile evlendireceğini bildirdi. Bunun, bizim için, ne büyük bir nimet olduğunu herhalde tasavvur edersiniz. Minimini Paolina'mız, Prenses'in maiyetinde bir saraylı olacaktı. Kıvanç duyuyordum. Annesi de çok seviniyordu. Prenses, üzerimizde çok iyiliksever bir kadın etkisi bırakmıştı. Kızımızı, saraydaki görevi dışındaki zamanlarda görmemize izin vermişti. Ya biz saraya gidecektik ya da kızımız bize gelecekti. Bu kadar uygun bir teklif, kabul edilmez miydi? Hemen kabul ettik. Meğer, dünyanın en büyük budalalığını yapmışız... Ama, nereden bilecektik? Nitekim, bir yıl hiç pişmanlık hissetmedik. Kızımız, saraydan pek memnundu ve çok mutlu olduğunu söylüyordıu. Prenses çok ciddî, çok titizmiş; fakat o ölçüde de iyi ve eli açıkmış... Ben bunları duyunca Prenses'e hayır duada bulunuyordum. Meğer ne eşi bulunmaz bir aptalmışım!..»

Saêtta bir an, acı ve heyecanla soludu. Alnında beliren terleri eliyle sildi. Sonra kendini zorlayıp devam etti:

— «Bir gün yine Margherita ile birlikte, kızımızı görmek için saraya gitmiştik. Onu gayet şık, kibar

bir kıyafet ve bir saraylı ihtişamı içinde görmenin ne kadar hoşumuza gittiğini siz de tasavvur edersiniz. Onu gördüğümüz zamanlar, bütün dünya gözlerimizden siliniyordu ve saadetten çılgına dönüyorduk. Neyse... O gün saraya gittik. Büyük tören avlusuna girince ne görsek beğenirsiniz? Acaba tahmin edebilecek misiniz?»

— «Ne bileyim?..»

— «Avluya bir idam sehpası kurulmuştu, Sinyora!.. İdam sehpası!.. Ve sehpanın başında kellesi kesilecek mahkûmu bekleyen cellât, elinde baltası, duruyordu. Sehpanın çevresinde bir sürü asîlzâde ve saray ileri gelenleri toplanmıştı. Prenses ise, sahneyi balkonundan ayakta, hareketsiz seyrediyordu. Gözlerimizle evlâdımızı aradık. Kendisini bir türlü göremedik. Gerçi ben o kadar yufka yürekli değilimdir ama, kızımı göremeyince rahat bir nefes aldım ve Prenses'e içimden, kızıma böyle feci bir manzara göstermediği için çok teşekkür ettim.»

Saêtta, aklı başında bir adamınkine hiç benzemeyen, çılgınca bir kahkaha attı ve alaylı bir dille:

— «Hah! Hah! Hah!.. Meğer ne iyiymiş, ne yüksek ruhluymuş o Prenses!» Dedi. «Meğer kendisine içimden teşekkür etmekte ne haklıymışım, Sinyora!.. Hele dinleyin de bakın ne oldu?»

Saêtta biraz dinlendikten sonra sözüne devam etti:

— «Siyahlar giyinmiş bir adam, idam sehpasının üstüne çıktıktan sonra bir şeyler okudu. Anladığım kadarıyla, bundan önce bir defa işlenmiş ve Prenses tarafından bağışlanmış olan pek alçakça bir ihanet suçu bir daha işlenmişti. Şimdi bütün saray ilgililerine bir örnek olsun diye, bu suçu işleyenin başı kesilecekti... Biz bunu dinlerken, apansız Paolina'mızın ismi kafamıza bir yıldırım gibi inivermesin

mi?.. Meğer evlâdımızın idam kararını dinliyormuşuz!.. Bu idam sehpası çocuğumuz için kurulmuş ve cellât, zavallı kızımızı bekliyormuş!.. Cellâdın elindeki balta, biricik yavrumuzun boynuna inecekmiş... Aman ya Rabbi!.. Nasıl olurdu da bizim bir parçamız, canımız, herşeyimiz olan evlâdımız idam edilirdi? Meğer, zalim kader, bizi tam Paolina'mızın idam edileceği dakikada oraya götürmüştü... Dehşet içinde kalmış, çılgına dönmüştük...»

Léonora samimî bir heyecan içinde:

— «Gerçekten çok acı!» Diye mırıldandı.

Saêtta devam etti:

— «Atılıp evlâdımı kurtarmak istedim. Fakat çarçabuk yakalandım ve kımıldayamayacak duruma getirildim. Hiçbir şey yapamayacağımı anlayınca bağırdım, yalvardım, ağladım!.. Kızımın zavallı annesi de benim gibi perişan oldu. Kendini yerlere attı. Saçını başını yoldu... Bağırdı çağırdı, haykırdı, yalvardı... Öyle şeyler söyledi ki taş olsa dayanmaz yumuşardı. Nitekim çevremizdekilerin de hepsi hıçkırmaya, Prenses'ten kızımın affını dilemeye başlamışlardı. Fakat Fausta hiç aldırmadı. O zaman, Prenses'e evlâdımın başı yerine, benimkini uçurtması için yalvardım. Onu da reddetti. Ve sözüm ona yüksek ruhlu, soylu ve kutlu Fausta'nın bize verdiği cevap şu oldu:

— «İstedikleri gibi cenaze töreni yapabilmeleri için kızlarının ölüsünü kendilerine veririm. Elimden başka bir şey gelmez...»

Saêtta'nın gözleri yuvalarından fırlamıştı. Korkunç sahne gözlerinin önüne geliyor, boğuk hıçkırıklarını zor tutuyor, dehşet içinde tir tir titriyordu. Dudaklarından, yürekler paralayıcı iki inilti hâlinde durmadan iki isim dökülüyordu:

— «Ah Margherita'm! Ah Paolina'm!..»

Nihayet yavaş yavaş kendine geldi. Başını doğrulttu. Çehresinde her zamanki sert ifade belirdi. Fakat yüzünün solgunluğu ve gözlerindeki korkunç parıltı gitmemişti. Tekrar söze koyularak:

— «Kızımızın ölüsüyle baygın karımın vücudunu taşıyarak oradan nasıl çıktığımı bilemiyorum. Yalnız şurasını biliyorum ki bir hafta sonra da Margherita'm, kızının başının cellât satırı ile uçtuğunu gördüğü andan itibaren çıldıran zavallı anneyi de Paolina'nın yanına gömdüm. Artık yeryüzünde yapayalnız kalmıştım.»

Léonora dehşet içinde sordu:

— «Bu kadar acıya nasıl dayandın?»

— «Sinyora, kendimi öldürürsem alçaklık etmiş olmaz mıydım? Bu durumda omuzlarıma bir görev yüklenmiyor muydu?»

Léonora mırıldandı:

— «Evet öç alman lâzımdı.»

Saêtta, başını evet anlamında eğdikten sonra sözüne devam etti:

— «Artık açtığım okula uğramaz olmuştum. Müşterilerim dağılmıştı. Mahvolup gitmiştim. Ama, benim buna aldırdığım yoktu. Hep Fausta'yı kolluyordum. Bıkıp usanmadan, müthiş bir inatla, tam üç yıl onu izledim. Elimde kalan bütün parayı sarfetmiştim... Hayatımı kazanabilmek için tekrar eski aşağılık mesleğime dönmek zorunda kaldım. Yine para alıyor, buna karşılık, kimi öldürmemi söyledilerse öldürüyordum. Artık bu işin âdiliği aklıma bile gelmiyordu. 1590 yılındaydık. Bir gün Roma'da Fausta'nın, Sixte-Quint tarafından idama mahkûm edildiğini, kafası kesilerek öldürüleceğini öğrendim. Doğrusu ben bunu ummamış, üç yıldır bunu beklememiş-

tim. Ama, ne yapayım, diyordum, mademki kader böyleymiş, ben de intikamın bu şekilde alınmış olmasıyla yetinirim... Tabiî o gün, Del Papolo Meydanı'nda kurulan idam sehpasının tam karşısında ve en ön sırada yer aldığımı söylemeye bile lüzum yok. Ne çâre ki, Fausta gelmedi. Onun affedildiğini ve serbest bırakıldığını, duydum. O kadar ümitsizliğe düştüm ki, kederimden az kalsın aklımı kaybedecektim. Ama, aradan çok zaman geçmeden aldığım bir haber, beni bu sefer de sevincimden çılgına çevirecekti. Fausta'nın bir erkek çocuk doğurduğunu öğrenmiştim. Fausta'nın sâdık hizmetçisi Myrthis, çocuğu almış ve Paris'e götürmüştü. Bundan böyle Fausta'nın peşinde koşmaya ne gerek vardı? Onunla ilgim kalmamıştı artık... Hemen Myrthis'le çocuğun peşlerine düştüm ve kendilerine yarı yolda yetiştim. Tabiî, Fausta'nın peşini bırakarak, Myrthis'le çocuğun peşine düşmemin sebebini tahmin ediyorsunuz... Oğlunu öldürmek suretiyle Fausta'dan, çok daha mükemmel bir intikam alacaktım...»

Léonora da bu düşünceyi anladığını göstermek için başıyla tasdik etti. Saêtta birdenbire değişmiş, bambaşka bîr insan gibi görünmeye başlamıştı. Concini'nin karısı, şimdi adamı büyük merakla seyrediyordu.

Saêtta, gittikçe korkunçlaşan sesiyle devam etti:

— «Tam iki yıl, Myrthis'le çocuğu gözledim. Doğrusu, kadın çocuğa çok iyi bakıyordu. Onu çok sevdiği belliydi. Bunu her zaman söylerim... Ama, kin de sevgi kadar kuvvetli ve dayanıklıdır. İki yıl bekledikten sonra sabrımın mükâfatını gördüm. Myrthis'in ufacık bir dalgınlığı, benim için mükemmel bir fırsat oldu ve Fausta'nın oğlunu kaçırıverdim!..»

Saêtta sinirli bir kahkaha attı. Herhalde ölüm ka-

rarını verdiği mâsum çocuğu kaçırdığı ânı hatırlıyor olacaktı. Sonra sâkinleşti ve tekrar söze koyuldu:

— «Tabiî, siz de anladınız... Fausta'nın bir oğlu olduğunu haber alınca, aklıma mükemmel bir şey gelmişti. Kendi kendime: *'Fausta benim çocuğumu öldürttü. Ben de onunkini öldürteceğim!'* Diyordum. Fakat o benim çocuğumu nasıl öldürttüyse ben de onunkini öyle öldürtecektim... Onun da oğlu cellât eliyle kafası kesilerek ölecekti...»

Sonra, iyice koltuğuna gömüldü. Gözlerini kapayıp hülyaya dalmış gibi mırıldandı:

— «Çocuğumun idamında hazır bulunmuştum. Fausta'nın da, çocuğunun idamında hazır bulunmasını çok isterdim. Fakat buna şimdilik imkân yok. Fausta'nın nerede olduğunu bilmiyorum. Hem sonra ne yapayım? Elimden ne gelir? İnsan, sırasında tok gözlü olmasını da bilmeli. İdamında bulunamasa bile, hiç değilse, sonradan kendisine bunun haberini vermek mümkün ya...»

Birtakım saçma düşüncelerden kurtulmak istiyormuş gibi silkindi ve Léonora'nın gözlerinin içine bakarak:

— «Sinyora,» dedi, «ben Fausta'nın çocuğunu aşağı-yukarı kızım Paolina'yı büyüttüğüm gibi özenle büyüttüm ama, aynı şartlar altında değil... Doğrusu bu oğlanı bu yaşa getirinceye kadar çok çektim. Fausta'nın oğlu, yirmi yaşında bir delikanlıdır. Hem de sanki kayadan ve çelikten yoğrulmuş, hiçbir zorluktan yılmayan, hiç kimseden korkmayan, burnu havada, âsî, yaman bir delikanlı... O kadar dik başlıdır ki darağacına gitmeyi göze alıp Kral'a bile karşı gelebilir. Nitekim geçen gece böyle olduğunu ispat etmiştir. Ben o gece artık bu iş hallolacak diye umuyordum ama, olmadı.»

— «Demek Jandarma Komutanı'na da bunun için haber verdin?»

— «Evet, Sinyora...»

Léonora, adamın gözlerinin içine baktı:

— «Ama, bu gece gerçekleşmeyen iş, yeni baştan tekrarlanabilir.»

Saêtta, bu düşüncede olmadığını belirtmek için başını salladı:

— «Hayır, Sinyora... Jehan iki defa aynı tuzağa düşecek adam değildir. Hattâ kendisini böyle bir tuzağa, bir defa bile düşürmüş olmamıza ne kadar hayret etsek yeridir. Zaten tuzağa düşürdük de diyemeyiz... Son dakikada bizi yine yere serdi...»

Léonora, bu meseleye canının pek sıkıldığını belirten bir hareket yapınca, Saêtta. sâkin bir edâ ile:

— «Evet,» dedi, «sizin canınızı asıl Kral sıkıyor. Bunu biliyorum. Ama. size sabırlı olmanızı tavsiye ederim, Sinyora. Bu iş sâdece ertelenmiştir, o kadar... Ben, kendi intikamımı alacağımdan da, sizin Kral'dan kurtulacağınızdan emin olduğum kadar emin bulunsaydım, daha ne isterdim!»

Léonora, birden heyecanlanarak sordu:

— «Ne demek istiyorsun? Kulağına bir şeylermi çalındı yoksa?..»

— «Doğru dürüst bir haber almış değilim, Sinyora... Yalnız, kulaktan kulağa fısıldanan söylentilere bakılırsa, Kral'ın günleri sayılı... Kral ölüme mahkûm edilmiş... Fakat kimin tarafından, niçin, nasıl? Burasını bilen yok veya varsa da söylemekten çekiniyor... Ama, üzerinde herkesin birleştiği bir nokta varsa, o da Henri de Navarre'nin uzun süre yaşayamayacağıdır.»

Léonora, korkunç bir soğukkanlılıkla:

— «Bu dediğin doğru,» dedi. «Sarayda da herkesin ağzında bu lâkırdı dolaşıyor. Kral bile, pek yakında öleceğini söylemiş, diyorlar.»

— «Görüyorsunuz ya işte... Yâni ne olursa olsun, ben size bu işte yardım ettim ve hâlâ da yardıma hazırım. Bir şey daha var... Bilmem, duydunuz mu? Müneccimlerden biri, Kral'ın düzenlenecek ilk büyük törende öleceğini söylemiş.»

— «Öyle müneccim ve sihirbaz masallarına inanılır mı canım?..»

Saêtta, samimî bir hayretle:

— «Doğrusu, ben inanırım,» dedi. «Yoksa siz inanmaz mısınız, Sinyora?..»

— «Pek fazla inanmadığımı itiraf ederim.»

Saêtta ciddî bir tavırla söylendi:

— «Doğrusu hatâ ediyorsunuz, Sinyora... Kral da buna inanıyormuş ve söylentilere bakılırsa, sırf bu yüzden, törenlere katılmak istemiyormuş... Bu törenlerde ölmekten korkuyormuş...»

Léonora büyük bir dikkatle dinlerken, bir yandan da düşünüyordu. Nihayet:

— «Peki, senin fikrin nedir bakalım?» Diye sordu.

— «İnsan önemli bir iş başarmak isterse, bütün imkânlardan yararlanmalıdır, Sinyora...»

— «Yâni?»

— «Demek isteyeceğim şu ki Kraliçe'nin size büyük bir güveni var. Onu kendisini törenlere katılması için Kral'ı zorlamaya teşvik etmelisiniz. Herhalde bundan daha elverişli bir çâre olamaz.»

Léonora, derin bir düşünceye dalmıştı. Kimbilir, belki de Saêtta, vaktiyle kendisinin de düşünmüş olduğu şeyleri söylüyordu. Epey bir zaman böyle dalgın kaldıktan sonra:

— «Belki haklısınız,» dedi. «Fakat Kral da verdiği karardan kolay kolay dönecek adam değildir. Eğer tören yaptırmamayı kafasına koyduysa, Nuh der, peygamber demez.»

Saêtta acı acı güldü:

— «Yine aklıma Jehan geliyor... Onun Kral'ı öldürmeye teşebbüs suçundan idam edildiğini görmek, pek hoş bir şey olacaktı. İntikamım böylece mükemmel bir şekilde alınacaktı... Bir daha böyle bir fırsat elime nasıl geçer?»

Léonora ona baktı. Saêtta'nın yüzünde büyük ümitsizlik ifadesi belirmişti. Bunu görmezlikten geldi. Jehan'ın âkıbeti onu ilgilendirmezdi ki... Merakla sordu:

— «Peki, şimdi ne yapacaksın?»

Saêtta hayretle ona baktı ve kesin bir tavırla

— «Ne mi yapacağım?» Dedi. «Yine aynı şeyi yapacağım... Boyuna onu cellâdın önüne doğru süreceğim. Başka bir şey elimden gelmez ki Sinyora... Bunu yapmayı bir kere kafama koymuş bulunuyorum. Beni bu gayeden hiçbir kuvvet vazgeçiremez. O küçükken bir kere onu ölümden kurtarmıştım. Bugün koskoca bir adam olduğu hâlde yine kendisini ölüm tehlikesinde görsem, kurtarmak için canımı tehlikeye atmaktan çekinmem.»

Ve korkunç bir tavırla ilâve etti:

— «Çünkü o ancak benim kendisi için beğenip seçtiğim ölümle ölecektir. Jehan, darağacında can verecektir... Ben sağ oldukça, onu cellâttan başkası öldüremez. Ben sağ oldukça onu, kendisine hazırlamış olduğum âkıbetten kimse kurtaramaz.»

Bu sözlerin söyleniş tarzında gizli bir tehdit edâsı vardı. Léonora, ya bunu sezdi de aldırmadı ya da hiç farketmedi. Sâkin bir tavırla:

— «Haa,» dedi, «ben de işin bu tarafını merak ediyorum... Kendisini cellâda teslim etmek için bulduğun çâre nedir?»

Saêtta, tekrar korkunç bir gülümsemeyle kadının yüzüne baktı:

— «Yeni plânım çok basit... Jehan'ı, bu sefer, annesinin ona bıraktığı definenin peşine takacağım. Fakat ona işin aslını öğretecek değilim. Bu definenin kendi malı olduğunu kendisine bildirmeyeceğim... O, bu hazineye, sadece aşırılacak bir servet gözüyle bakacaktır. Gerçi bu işi ona kabul ettirmek de epey güç bir meseledir. Garip oğlandır, vesselâm... Kendine göre, garip düşünceleri vardır. Ama, ne olursa olsun... Bu hırsızlığı onun kafasına sokmak için elimden geleni yapacağım. Ondan sonrası kolay... Hiç kimsenin bulamadığı bu defineyi, o ne yapıp edip bulacaktır. Buna emin olun... Haa, o zaman...»

— «Ee?.. O zaman?..»

— «O zaman siz işe katılacaksınız, Sinyora... Ama, nasıl katılacaksınız? Orasını bilemem... Bu sizin işiniz... Size güvenim var. Eminim ki siz ne yapar eder, onun ele geçirdiği hazineyi, kendi kasanıza, aktarmanın çâresni bulursunuz... Artık benim görevimin ne olduğunu biliyorsunuz. Yalnız burada size de bir iş düşüyor. Onu, tam zamanında, suçüstü yakalatmanızı sizden beklerim. O zaman hesabı tamamdır. Ama, Kral'ın canına kastetmekten değil de hırsızlıktan idama mahkûm olacakmış... Benim için farketmez. Tek, idama mahkûm olsun da... Bence önemli olan, onun cellât elinde ölmesidir.»

Léonora, derin derin düşündü, sonra sordu:

— «Öyleyse bu edepsizi neden hemen bir bahaneyle yakalatmıyoruz? Bence bu daha kolay olmaz mı?»

— «Maksadımı anlatamadım, Sinyora... Ben onun zindanlarda çürümesini istemiyorum. Onun ölüme mahkûm olmasını, herkesin önünde idam edilmesini istiyorum...»

— «Allah Allah! Ona yalandan bir suç yüklemek pek zor bir şey mi canım?..»

— «Yoo, yoo!.. O, bu mahkûmiyeti haketmiş olmalıdır... Meydana toplanan halk, onun yüzüne suçunu haykırmalı, ona lânet okumalıdır. Sonra, öte yanda, define var. Onu unutuyorsunuz, Sinyora... O akla hayale sığmaz büyüklükteki servet ne olacak? Jehan'ı şimdiden yakalatırsanız o hazineyi kim bulup meydana çıkaracak?»

Kadın duraladı:

— «Hakkın var,» dedi. «Öyleyse senin istediğin amaca ulaşmak. yâni Jehan'ın ölüme mahkûm edilmesini sağlamak için Kraliçe'yi de bu işe karıştırmak ve tabiî, sonunda hazineleri ona vermek zorundayım.»

Saêtta soğuk bir tavırla söylendi:

— «Burası sizin bileceğiniz iş...»

İçinden de şöyle diyordu:

«Ama, ne büyük fedakârlık yapıyorsun, yok mu hani!.. Sanki ben, bu milyonların, Concini'nin kasalarından, hemen senin kasacıklarına geçeceğini bilmiyorum, değil mi?»

Beri yandan Léonora da gayet ciddî, sözüne devam ediyordu!

— «Bakıyorum ki seni memnun etmek için bundan başka çâre yok... Onun için bu işi, senin dediğin şekilde halledeceğim. Görüyorsun ya, Saêtta... Altın beni senin sandığın kadar çekmiyor!»

Saêtta, hayranlıkla eğilir gibi yaptı. Aslında, alay-

lı gülümsemesini saklamak istiyordu... Tekrar doğrulduğu vakit şöyle dedi:

— «Altın gibi bir yüreğiniz var, Sinyora...»

Bu söze karşılık, Léonora, ağzına kadar dolu bir keseyi adama uzattı ve söylendi:

— «Oğlun hazineyi aramaya karar verdiği vakit bana bildirirsin. Öcünü istediğin gibi alabileceğinden eminim... Haydi artık git, Saêtta.»

Saêtta, bir Şövalye zarifliği ile eğildikten sonra, tek kelime söylemeden çıktı.

O gidince, Léonora, dirseklerini masaya dayadı, başını avuçlarının içine aldı. Gözleri sabit bir noktaya dikilmiş olduğu hâlde, ancak kendisinin bildiği şeyleri düşünmeye daldı...

COLLİNE COLLE VE PARFAİT GOULARD

Colline Colle, aslında dinî inanç sahibi bir kadındı. Ancak, onun bu inancında, korkunun payı büyüktü. Şeytandan ve onun ortaklarından; öldükten sonra cehenneme atılıp orada, ebediyete kadar cayır cayır yanmaktan ödü kopardı. Bu bakımdan, onun hayatında günah çıkaran papaz, önemli bir rol oynardı.

Colline Colle, öğle yemeğini acele acele yedikten sonra sokağa bakan pencerenin önünde oturdu. Elinde bir nakış işi vardı ama, gözleri sokaktan gelen geçendeydi... Her zaman günahlarını çıkaran rahip Parfait Goulard'ın geçmesini kolluyordu. Bir yandan sokağı gözetlerken, öte yandan da papaza söyleyeceklerini tasarlıyor, kendini temize çıkaracak sebepler icat etmeye çalışıyordu.

Ama, vakit ilerliyor, papaz da bir türlü görünmüyordu... Colline Colle sabırsızlanmaya ve endişelenmeye başlamıştı. Acaba papaz bugün oradan geçmeyecek miydi? Eli, boyuna önlüğünün cebine gidiyordu. Bu cepte, eliyle kurcalayıp durduğu kâğıt vardı. O önemli kâğıt... Papazı da özellikle kâğıt için görmek istiyordu...

Eli, kâğıda değdikçe, sabırsızlığı bir kat daha artıyordu.

Böylece saat üç buçuğu biraz daha geçmişti ki birdenbire sokağın bir ucunda beliriveren papaz, yavaş yavaş yürüyerek eve doğru geldikten sonra, bir tesadüf eseri olarak, kapının tam önünde durdu.

Gerçi Colline Colle, papazı beklediğini kendisine

hissettirmemeye karar vermişti ama, onu pencereden görür görmez, bir işaret yapmaktan kendini alamadı. Sonra da hemen koştu. Papazı içeri aldı. Kapıyı tekrar iyice sürgüledi.

Papaz, bugün de, her zaman olduğu gibi güleryüzlüydü... Colline Colle ise kendisinden hiç beklenmeyen, aşırı derecede nâzik ve saygılı bir tavır takınmıştı. Papaza bir koltuk gösterdi. Herif, koca vücudunu koltuğa bırakır bırakmaz, keyifli bir kahkaha attıktan sonra gür sesiyle bağırdı:

— «Hay Tanrı sizden razı olsun! Tam siz beni çağırdığınız sırada ben de, acaba bana susuzluğumu giderecek bir şeyler verecek bir hayır kulu çıkar mı diye düşünüyordum. Bilmem ki acaba sizde, bana ara sıra verdiğiniz o güzel şaraptan kaldı mı? Eğer kaldıysa...»

Colline, Colle papazın sözünü tamamlamasına fırsat bırakmadan, yelyeperek koştu. Üzerinin tozundan eskiliği belli olan bir şişe şarap getirerek bardağı ağzına kadar doldurduktan sonra papaza sundu.

Fakat papaz, kibar tabiatlıydı. Ev sahibi hanıma, eğer kendi bardağını da doldurmaz, onunla kadeh tokuşturmazsa, imkânı yok, ağzına bir yudum şarap almayacağını bildirdi. Kadın bu ısrar karşısında epey nazlandı ama, kutlu babanın ısrarı karşısında nihayet razı oldu. Papaz, hemen şişeyi kavradı ve kadının nazikçe itirazlarına rağmen, bardağı silme doldurdu. Colline Colle, herifin ne pisboğaz olduğunu bilmez değildi. Şarabın yanına, bir sürü de börek, çörek kattı. Adam soluk almadan atıştırmaya koyuldu.

Bu ikram ve iltifatlar, ikisi arasında birazdan başlayacak olan söz düellosunun başlangıç töreni gibiydi.

Okuyucularımız da bu iki insanın, birbirine farkettirmeden erişmek istedikleri, ayrı amaçları oldu-

ğunu hatırlayacaklardır... Her ikisi de bu karşılaşmaya bir tesadüf görünüşü vermeye çalışıyordu.

Colline Colle'nin bir düşüncesi de, papazın karnını doyurup gözüne girmek ve kendisine, günah çıkartma işinde kolaylık göstermesini sağlamaktı.

Zaten Parfait Goulard da işin farkına varmamış değildi. Bu kadar iltifat ve ikramın bir amacı olmalıydı. Kadın, herhalde, kendisinden bir şeyler isteyecekti. Ama, rahip, şimdilik bunların ne olduklarını bilmiyordu ve kibarlık görünüşü altında ona da birkaç bardak şarap içirerek, dilinin daha kolayca çözülmesini sağlamak kaygısındaydı. Esasen bu onun eski âdetiydi... Hiçbir şey sormadan, karşısındakinin ağzındaki baklayı çıkarmasını isterdi. Onun için de Bertille'nin bahsini açtı, ne de başka bir kimsenin...

Havadan sudan sözederek, açmak istediği konuya kadının kendi kendine gelmesini bekledi.

Colline Colle ise, papazın oynadığı bu oyuna dayanabilecek kadar sabır sahibi değildi. Cebindeki kâğıdın değerini bir an önce öğrenmek istiyordu... Onun için gayet esrarlı bir tavır takınarak:

— «Muhterem peder,» dedi. «Bugün sizi, evimin önüne Allah getirdi. Evimde önemli bazı şeyler oldu. Bu yüzden sizden bana yol göstermenizi dileyeceğim.»

Parfait Goulard, ne hayret etti, ne de heyecan gösterdi. Tersine, umursamaz bir tavırla sordu:

— «Hele derdinizi söyleyin bakalım, cici hanım,» dedi. «Aklımın erdiği kadar size doğru yolu gösteririm.»

Colline Colle daha esrarengiz bir tavır takındı:

— «Mesele çok önemli ve ciddî... Kimsenin duymaması lâzım...»

Papaz hemen teklif etti:

— «O hâlde sizi günah çıkardığımız şekilde dinleyeyim.»

Colline Colle, hemen cevap verdi:

— «Pek güzel!.. Böylesi, benim de hoşuma gider.»

Parfait Goulard, gömülü bulunduğu koltukta vakur bir edâ ile doğruldu. Son derece ciddî tavır takındı. Kollarını göğsünde kavuşturduktan sonra, ağır ağır:

— «İstediğiniz gibi olsun, evlâdım,» dedi. «Konuşun, sizi dinliyorum...»

Kadın, sabırsızlıktan kendi kendini yiyordu ama, işi sağlama bağlamak ve söyleyeceklerine dinî bir itiraf havası vermek de istemiyor değildi. Onun için papazın yanında, gayet saygılı bir tavırla diz çöktü. Duasını mırıl mırıl okudu. Sonra da söze koyuldu:

— «Önce size, genç ve güzel kiracımın başına büyük bir felâket geldiğini söylemek isterim. Kimden bahsettiğimi anlıyorsunuz, değil mi?.. Hani şu, Kral'ın ilgilendiği genç kız vardı ya, işte o... Zavallıyı gece kaçırmasınlar mı?..»

Colline Colle, bu şekilde söze başlayıp Bertille'nin nasıl kaçırıldığını, kendini temize çıkaracak bir şekilde anlattı. Bütün olan biteni, istediği gibi evirdi, çevirdi. Birçok gerçeği söylemedi. Ve bu arada Concini ile genç kızın konuşmalarıyla ilgili tek kelime fısıldamamayı plânına daha uygun buldu.

Kadın bu işleri sayıp dökerken, Parfait Goulard hiç sesini çıkarmıyor, bir yandan dikkatle dinlerken, öte yandan da başıyla tasdik ediyordu. Colline Colle, hikâyesini bitirince, papaz birkaç soru sorarak, genç kızı kaçıran maskelinin kim olabileceğini meydana çıkarmaya çalıştıysa da, kadının özellikle saklamak istediği bu sırrı ağzından alamayacağını görerek ısrarından vazgeçti.

Kadının bundan sonra anlattıkları, meselenin en can alıcı noktalarıydı. Colline Colle diyordu ki:

— «Kızı kaçıranlar gidince ben, epey bir zaman korkudan taş kesilmiş gibi kalakaldım. Doğrusu, yediğim sille, benim gibi zavallı bir kadın için oldukça ağırdı. Aradan vakit geçip de biraz kendime gelince, kiracımın odası kimbilir nasıl altüst olmuştur diye düşündüm. Karmakarışık bir evden hiç hoşlanmadığımı, derli toplu olmayı çok sevdiğimi siz de bilirsiniz. Ortalığı birazcık toplayayım diye yukarıya çıktım. O zaman, birden aklıma geldi. Belki, genç kızın öteberisi arasında bu maskeli adamın kim olduğunu meydana çıkaracak bazı kâğıtlar da bulunur dedim. Gerçi kiracımın eşyasını karıştırmak yakışıksız bir davranıştı ama, nihayet bu işi onun iyiliği için yapacak değil miydim?.. Üstelik Kral'ın da kiracımla pek yakından ilgilendiğini biliyordum. Bunun böyle olduğunu belirtmek için size şu kadarını söyleyeyim... Daha dün akşam, saat dokuzda, Majeste, kızcağızın ziyarete gelmişti. Bu durumda ben acaba, kızcağızın kâğıtlarını karıştırmakla günah mı işledim, dersiniz, kutlu babamız?..»

Parfait Goulard, pek ciddi bir tavırla:

— «Hayır evlâdım,» dedi. «Mademki bu işi, iyi niyetle yaptınız, o hâlde günah işlemediniz demektir. Bir şey diyordunuz... Kral buraya geldi filân gibi bir şey söylediniz galiba...»

— «Evet, kutlu babamız ...Hattâ genç kızla, bir saat kadar, bir odada başbaşa kaldılar.»

Parfait Goulard, bir şey söylememekle beraber, garip garip gülümsedi. Colline Colle, bu gülümseyişi derhal farkederek yılıştı:

— «Yok canım, yanlış anlamayın... Ben de önce şüphelenmiştim ama, sonradan öğrendiklerim, işin aslını faslını meydana çıkardı. Kendisini sadece Ber-

tille adıyla tanıtmış olan bu genç kız meğer kimmiş, biliyor musunuz? Kral'ın kendi kızı değil miymiş?.. Düşünün bir kere...»

Papaz, aklı almıyormuşçasına bağırdı:

— «Yok canım! Sahi mi?..»

Colline Colle, adamın inanmamış bir tavır takındığını görünce, kendisini inandırmak için Blanche de Saugis'e ait ne biliyorsa hepsini anlattı. Okuduğu mektuplardan da sözetti. Zaten işin bu tarafını gizli tutmakta bir çıkarı yoktu ki... Üstelik, o düşük çenesini işletmek için önüne mükemmel bir fırsat çıkmış oluyordu. Böyle fırsat kaçırılır mıydı?

Öte yandan Parfait Goulard da, pek önemli bir dinî görevi yerine getiren bir papaza yakışır, ciddî bir tavır takınmış olmakla beraber, kadını can kulağıyla dinliyordu. Doğrusu bu sefer, bu kadının günahlarını çıkarmaya kalkmakla boş vakit geçirmediği, istediğinden fazla şey öğrendiği için pek memnundu.

Colline Colle, bu pek heyecanlı konuyu bitirip tükettikten sonra nihayet, asıl kendisini ilgilendiren meseleyi açmak vaktinin geldiğine hükmetti. Bu, define meselesiydi. Bunu yaparken de gayet ilgisiz, umursamaz bir tavır takınmak, fakat papazın söyleyeceklerini de can kulağıyla dinlemek lâzımdı. Önemsiz bir şeyden bahsediyormuş gibi söze başladı:

— «Haa... Anlatacaklarımın hepsi bu kadar değil... Genç kızın odasında bulduğum kâğıtlar arasında Blanche de Saugis'in nişanlısı Kont de Vaubren'in yazmış olduğu bir mektup da vardı. Kont, bu mektubunda kadına bazı değerli belgeleri gönderdiğini bildiriyordu. Anlattığına göre bu kâğıtlar, Fausta adlı bir prensese ait büyük bir hazinenin saklı bulunduğu yeri göstermekteymiş...»

Papaz soğukkanlı görünmek, temkinli davranmak için harcadığı bütün gayrete rağmen yerinden sıçra-

yıverdi. Doğrusu, bunu hiç aklına getirmemişti. Neden sonra kendini toparladı ve tekrar yerine yerleşerek, hafif titrek sesiyle sordu:

— «Şu dediğinizi hele bir daha söyleyin bakayım?..»

Colline Colle, açıkgöz ve kurnaz bir kadındı ama, rahibin böyle apansız heyecanlanıvermesinin nedenini sezemedi. Hattâ, bu heyecanın, Fautsa'nın isminin geçmesinden ileri geldiğini sanarak anlatmaya koyuldu:

— «Acayip bir ad, değil mi? Benim de bu ismi hiç duymuşluğum yoktu. Ama, yanlış değil... İyi aklımda kaldı... Pek iyi hatırlıyorum, mektupta geçen isim buydu.»

Parfait Goulard, iyice kendine gelmişti. Ne garip tesadüftü bu... Ne zamandır aradıkları definenin izini nihayet böyle hiç ummadıkları bir zamanda mı bulacaklardı?.. Meselenin önemini hemen kavramıştı. Şimdi, öyle bir tavır takınması ve öyle bir rol oynaması lâzımdı ki kadında hiçbir şüphe uyandırmasın... Fakat aynı zamanda, kendisi için gerekli ayrıntıları da öğrensin... Yüzü birdenbire gayet ciddî bir edâ aldı. Sâkin bir tavırla ve emir verir gibi:

— «Devam ediniz kızım,» dedi. «Ne diyordunuz bakayım?.. Büyük bir hazinenin saklı olduğu yeri gösteren bazı kâğıtlar mı varmış, neymiş?..»

Papazın bu kadar ciddileşmesi üzerine adamakıllı rahatlayan kadın, sözde ürkek bir tavırla söylendi:

— «Öyle bir şey, kutlu babamız...»

Papaz büsbütün somurttu:

— «Bu mektupta başka isimler de var mıydı?.. Hafızanızı bir yoklayın bakayım.»

Kadın daha beter afalladı:

— «Vardı ya... Olmaz olur mu?.. Bir acayip isim daha vardı. Durun bakayım, Myrthis miydi, neydi?..

Öyle ya, Myrthis... Sonra başka bir isim daha vardı. Ama, doğru dürüst bir isim... Pardaillan'dı galiba... Bir isim daha vardı ama, neydi bakayım?.. Haa, öyle ya... Saêtta'ydı. İyi ama, ne oluyorsunuz böyle, kutlu babamız? Âdetâ içime korku vermeye başladınız!»

Papazın yüzünde öyle esrarlı bir anlam belirmişti ki Colline Colle bu sefer gerçekten korktu. Hele Parfait Goulard müthiş bir sesle:

— «Dikkat edin, evlâdım. Bu anlattıklarınız pek tehlikeli şeyler...» Deyince, kadının kafası, büsbütün allak bullak oluverdi... Papaz ise dimdik kesilmişti. Bu âna kadar tatlı ve yumuşak bir ifade taşıyan yüzünde, birdenbire kadını tir tir titreten korkunç bir edâ belirmişti. Adam, aynı ürpertici sesle devam etti:

— «Çok dikkatli olmalısınız evlâdım. Günah çıkartmak demek, Tanrı'ya günahlarını olduğu gibi sayıp dökmek demektir. Siz şimdi Tanrı ile konuşuyorsunuz. Herkesin kalbinden geçeni bilen ve düşünceleri okuyan Tanrı ile... Onun için hiçbir şeyi saklamamalı ve Tanrının zaten bildiklerini açık yürekle anlatmalısınız. Yoksa maazallah cehennemin yedi kat altında çekmeyeceğiniz işkence kalmaz... Nerede kalmıştık? Bu kâğıtları siz almıştınız, değil mi?»

Kadın, Tanrı'yla karşı karşıya bulunmaktan duyduğu ürkeklik içinde cevap verdi:

— «Lânet olsun! Ufacık bir kâğıt aldım, o kadar... Bu kâğıttan da bir şey anladıysam Arap olayım. Galiba lâtince yazılmış, onun için sizden, bu kâğıdı bana tercüme etmenizi rica edecektim.»

Yüzündeki korkutucu, titretici bir ifade gitgide artan papaz:

— «Yaa, demek sadece ufak bir kâğıt aldınız, ha? Peki, okuduğunuz o mektupta daha neler yazıyordu bakayım? Bana, hâşâ, yâni Tanrı'ya hepsini

anlatın evlâdım... Bu meselede ruhunuzun kurtuluşu söz konusudur. Söyleyin... Tanrı uludur, bağışlar... Fakat en ufak bir yalan söyler, ufacık bir şey unutursanız karışmam... Cehennemin gayyâ kuyusundaki kızgın ateşler içinde cayır cayır yanarsınız?..»

Bu son söz, Colline Colle'nin zâten yarım olan aklını başından büsbütün alıvermişti. Allah Allah! Ne oluyordu canım? Ne yapmıştı ki? Kötü bir lâf edip de günaha mı girmişti? Papaz ona niçin ikide bir cehennem ateşleriyle gözdağı verip duruyordu? Nedenini bir türlü anlayamıyordu. Şimdilik, bildiği tek şey, korkusundan damarlarındaki bütün kanın donmuş olduğuydu...

Papaz, kadının fena hâlde korktuğunu, neredeyse ödü patlayacağını anladı. Bu gidişle ağzından hiçbir söz alamaz olacaktı. Artık onu biraz kendine gelmenin tam sırasıydı. Hemen tavrını değiştirerek tatlı bir edâ ile söylendi:

— «Canım, sizin bu günahınız, bilmeden işlediğiniz için, yine günah sayılmaz. Kolayca affedilebilir. Fakat bana herşeyi söylemeniz ve benim gerçeği bilmem şarttır. Onun için hiç durmayın, anlatın evlâdım. Hem ne diye korkuyorsunuz öyle?.. Tanrı uludur, bağışlar. Bunu bilmiyor değilsiniz ki...»

Bu sözlerle bir parça kendine gelen Colline Colle, tekrar söze başlayabildi. Ama, bu sefer, ne kurnazlık taslamak aklına geliyordu, ne de yalan söylemek... Cehennemin kıpkızıl alevler fışkıran gayyâ kuyusu, bir türlü hayâlinden gitmiyor ve bu korkunç hayâl, içinde beliren her türlü hile ve yalan arzusunu hemen silip süpürüyordu.

Titrek bir sesle söze koyuldu:

— «Kutlu babamız! Bu Kont de Vaubren'in mektubuna göre...»

Parfait Goulard, atıldı:

— «O alçağın adını ağzınıza almayın.»

Kadın, korkusundan yerinde sıçradı ve şaşkın şaşkın papaza bakmaya başladı. Bunun üzerine papaz hiç istifini bozmadan, Tanrı'ya vekâlet ettiğini belirtir, hükmedici bir sesle:

— «Anlatın!» Dedi.

Colline Colle, zorlukla yutkunarak devam etti:

— «O mektupta hazinenin bulunduğu yeri belirten kâğıtların gönderildiği yazılıydı. Mademki kâğıtlar hazinenin yerini gösteriyordu, demek ki çok önemliydiler. Hazineyi oraya gömmüş olan Fausta...»

Parfait Goulard, yine pek korkunç bir tavırla kadının sözünü kesip bağırdı:

— «Sakın o hainin de adını ağzınıza almayın!..»

Sesi öyle korkutucuydu ki kadın inler gibi söylendi:

— «Eyvah! Bu sefer artık çarpıldım!.. Artık mahvoldum!.. Cehennemlik oldum!..»

Ama, papaz onun hayıflanmasına pek fırsat bırakmadı:

— «Devam edin, kızım!..»

— «Efendim, işte o kadın, yâni Prenses, büyük hazinesini oğluna bırakacakmış... Oğlunun da babası bir asîlzâdeymiş. O asîlzâdenin adını söylememe izin var mı, kutlu babamız?»

Goulard gürledi:

— «Sakın ha!..»

Colline Colle, yeni bir günah işlemek üzereyken, papazın uyarısıyla bundan kurtulduğunu anlayınca, sonsuz bir ümitsizlik içinde başını önüne eğdi. Bir yandan göğsünü yoklarken, bir yandan da aklına ge-

len her duayı okudu... Sonra nihayet biraz sakinleşerek devam etti:

— «Definenin kendisine, bırakıldığı çocuk, o Prenses'in hizmetçisi tarafından Paris'e getirilmiş... Bu hizmetçinin adı... Yok, bu sefer vallahi ismini söylemem!..»

— «Söyleme, sakın söyleme evlâdım. Demek bu hizmetçi, çocuğu Paris'e getirmiş ha?.. Neden getirmiş acaba? Onu Paris'te büyütüp yetiştirmek için mi?»

— «Evet, tastamam öyle, kutlu babamız... Fakat ne yazık ki sonradan bu çocuk, bir haydut tarafından kaçırılmış... Bu haydudun da adı...»

— «Canım, size, bu isimleri ağzınıza almayın, yoksa çarpılacaksınız, demedim mi?»

— «Aman kutlu babamız, kusurumuz bağışlayın!..»

— «Demek çocuk kaçırılmış ha? Peki, sonra hizmetçi ne yapmış?..»

— «Üzüntüsünden kendini öldürmüş, kutlu babamız...»

Papaz, bunu duyunca köpürdü:

— «Canı cehenneme!.. Bu kuduz günahkâr, dinimizin intiharı yasak ettiğini bilmiyor muymuş? Ruhu azaptan kurtulmasın!..»

Korkusundan aklını kaybedecek hâle gelen Colline Colle, inler gibi söylendi:

— «Aman kutlu babamız, benim bunda bir suçum yok ya?..»

— «Elbette yok, kızım!.. Şükredin ki sizin bunda suçunuz yok. Yoksa Tanrı'nın lânetine uğrayacaktınız. Demek bu dinsiz kadın intihar etti ha?.. Peki, ölmeden önce bir şeyler yapmış mı?..»

— «İşte, hazinenin yerini gösteren kâğıtları, adını söylememe izin vermediğiniz o Kont'a götürmüş...»

Parfait Goulard, oynamakta olduğu oyuna ustalıkla devam ediyor, kadına bilerek ve isteyerek isim söyletmiyor, arada bir sözünü keserek onu dehşetten dehşete düşürüyordu ama, bir yandan da anlatılan hikâyeyi can kulağıyla dinlemekten geri kalmıyordu. Tekrar sordu:

— «Peki, o kâğıtları ne diye bu Kont'a götürmüş?..»

— «Çünkü bu Kont, Prenses'in sâdık adamlarından biri ve ayrıca da çocuğun babasının yakın dostuymuş...»

— «Şimdi anlıyorum. Demek ki Kont bu kâğıtları çocuğun babasına vermek görevini üstüne almış... daha sonra galiba Kont da kendini öldürdü, değil mi? Onun da canı cehenneme!.. Kâğıtlar da onun nişanlısında kaldı. O da kâğıtları kızına bıraktı. En sonunda kâğıtları siz buldunuz demek?.. Böyle olmadı mı?..»

— «Böyle oldu, kutlu babamız... Allah belâmı versin ki başka bir şeyden haberim yok.»

— «Doğru söylediğine inanıyorum, kızım. Fakat senin bilmediğin, benimse kara kaplı kutsal kitaplar sayesinde öğrendiğim bir gerçek varsa, o da, bütün bunların şeytanlar tarafından uydurulmuş bir masal olduğudur. Anlıyor musun, günahkâr kadın?.. Sen de bu şeytanlara inanmakla, korkarım, Tanrı'nın en büyük lânetine ve gazabına uğrayacaksın!»

Colline Colle, korkusundan tir tir titreyerek hıçkırıp ağlamaya koyuldu:

— «Aman ya Rabbi! Sahi mi? Bu kadar büyük günah mı işledim?..»

— «Bir de bu kadar büyük günah mı işledim diye soruyor? Ne sandın ya? Tanrı yolunu bırakıp, şeytanlara inanmak, günah değil de nedir? Çabuk o lânetli kâğıdı göster bana bakayım. Belki seni affettirecek bir yol bulurum!»

Diz çökmüş, titremekte olan Colline Colle, bu son ümit verici söz üzerine biraz kendine gelip doğrularak elini cebine daldırdı, kendini cehennemin tâ dibine göndereceği kesin olan uğursuz kâğıt parçasını bir çekişte çıkararak Parfait Goulard'a uzattı.

Papaz, oyununu gerçekten kusursuz oynuyordu. Kâğıdı şöyle parmaklarının ucuyla tuttu ve bir kere bakar bakmaz, eli yanmışçasına haykırarak yere fırlattı. Sonra bütün gücüyle koltuğu itti. Zehirli bir yılan görmüşçesine geriye sıçrayıp kâğıttan uzaklaşarak gözlerini hiç ondan ayırmadan, art arda dualar okumaya başladı...»

Colline Colle, bu durumu görünce, secdeye varmıştı. Kafası öyle boşalmıştı ki papazın kâğıt karşısında takındığı tavrı görmesine rağmen, bu belâlı nesneden uzaklaşmak, aklına bile gelmiyordu. Zaten yerinden kıpırdayacak hâli kalmamıştı. Korkusundan her tarafı tutulmuştu. Bir yandan boyuna göğsünü yumruklarken, bir yandan da aklına ne dua gelirse okuyordu...

Parfait Goulard, nihayet dua etmeyi bitirerek bağırdı:

— «Zaten benim aklıma gelen başıma da gelir. Gafil kadın!.. Bu Prenses dediğin, sonra onun hizmetçisi dediğin kim biliyor musun? İkisi de şeytan! Ya ne sandın? İkisi de şeytan tayfasından?.. Şimdi ne yapacaksın bakalım?»

Colline Colle, ne söyleyeceğini, ne yapacağını çoktan şaşırmıştı. Çılgınca bir üzüntüyle inledi:

— «Acıyın bana!..»

— «Sözde o çocuğu kaçırdığını söylediğin haydut da kim, biliyor musunuz? Cehennemin en tehlikeli zebanisi!..»

— «Acıyın! Acıyın!..»

— «Ya o sözde Kont'la, yine sözde çocuğun babası olan kim, biliyor musun? İkisi de ruhlarını cinlere, perilere satmış iki cehennemlik günahkâr!..»

Delirmesine az kalmış olan kadın tekrar inledi:

— «Ulu Tanrım, merhamet! Affet beni!...»

Rahip, gürül gürül konuşmaya devam etti:

— «Hele bu lânetli, bu belâlı kâğıt nedir, bilir misin? O iki cehennemliğin şeytana ruhlarını sattıklarına dair imzaladıkları senet...»

Colline Colle, bu son derece müthiş haberi duyunca, artık konuşamadı. Olduğu gibi yığılmış kalmıştı. Kendinden geçmiş olmalıydı.

Parfait Goulard, kadının hareketsiz vücudunu göz ucuyla süzdü. Acelesiz bir tavırla, yavaş yavaş kolunu uzattı. Masanın üstünde yarıya inmiş bir hâlde duran şarap bardağını kaldırıp kadının yüzüne döktü. Sonra yumuşak bir sesle:

— «Kalk evlâdım, kalk!.. Dedi. «Bu günahı, bilgisizliğiniz yüzünden işlediğinizi anlıyorum.»

Colline Colle, serin şarapla kendine gelivermiş, gözlerini açmıştı. Bu son avutucu sözleri duyunca, cehennemden kurtulacağını anladı. Dizlerine derman geldi. Fakat bacakları hâlâ titriyor, gözleri hâlâ yalvarıyordu.

Rahip, gayet ciddî bir edâ ile:

— «Çabuk, bana biraz kutsal su getir de etrafa serpeyim,» dedi.

Kadın, odasına koştu. Az sonra, yatağının başucunda duran kutsal su kabıyla döndü. Papaz, par-

maklarını kutsal suyla ıslattıktan sonra, bir yandan haç çıkarıp dualar okurken, bir yandan da yere diz çökmüş, yalvaran gözlerle kendine bakan kadına, yerlere ve uğursuz kâğıda bu sudan serpti...

Bu iş henüz bitmişti ki, Parfait Goulard'ın kafasında yeni bir şüphe belirmişti. Papaz, fincan gibi açılmış gözleriyle, ürkmüş kadının gözlerine baktı ve az önceki korkunç edâsıyla sordu:

— «Sakın sende bunun gibi böyle bir şeytan belgesi daha olmasın?.. Eğer varsa karışmam bak!..»

Colline hemen atıldı ve her türlü şüpheyi silen, içten gelen bir feryatla:

— «Vallahi yok, billâhi yok... Eğer bundan başka kâğıt aldımsa, cehennemin ortasında yanayım!..» Diye bağırdı.

— «Peki, inandım... İnşallah, buna benzer başka kâğıtlar okumamışsındır. Eğer okuduysan...»

Kadın yine papazın sözünü kesti :

— «Nasıl okuyabilirim, kutlu babamız?.. Bilmediğim bir dilde yazılmış şeyler bunlar...»

Goulard, gayet ciddî bir edâ takındı:

— «Öyle ya... Pek doğru...»

Colline Colle, yine cehennemden kurtulmuş olmanın sevinciyle titredi. Göz ucuyla, yerde duran uğursuz kâğıda baktı. Vay canına, demek az kalsın bu belâlı kâğıt parçası yüzünden cehennemlik olacaktı, ha?.. Değil artık bu kâğıda el sürmek, bir daha onu görmek bile istemiyordu. Bütün cesaretini topladıktan sonra Goulard'a bakıp sordu:

— «Kutlu babamız, ya bu uğursuz kâğıt ne olacak?»

Papaz, Tanrı'nın vekiline yaraşır bir ciddiyetle:

— «Yakılacak!» Dedi.

Colline Colle, uğursuz kâğıdı yakma işinin kendi-

sine verileceğini sanarak korkusundan sapır sapır titredi:

— «Aman, kutlu babamız! Böyle bir iş benim gibi zavallı bir kadının yapacağı şey değildir. Bunu, sizin gibi kutlu bir din adamı, daha tehlikesizce yapamaz mı dersiniz?..»

Parfait Goulard, böyle bir şeyi asla istemezmiş de tek kadının arzusu için bu fedakârlığa katlanıyormuş gibi bir tavır takındı ve tiksinti içinde:

— «Tanrı kurumu bağışlasın,» dedi. «Mademki siz bunu yapmaktan çekiniyorsunuz, o hâlde bu lânetli kâğıdı yakmak işi de bana düşecek... Fakat kâğıdın uğursuzluğunun bana da geçmemesi için bu işi, gereken dinî törenle, kilisede yapacağım!»

Colline Colle, buna pek sevindi. Papazı bu işe razı ettiğine memnundu. Bundan aldığı cesaretle Parfait Goulard'a biraz daha yılışmaktan çekinmedi ve günahını çıkarması için yalvardı.

Parfait Goulard, yine kadın için büyük bir fedakârlıkta bulunuyormuş gibi bir tavır takındı:

— «Günahlarınız affedilmiştir. Ama, size hemen haber vereyim ki, eğer bir daha kiracınızın kâğıtlarını karıştırmaya kalkışırsanız artık sizi ben bile kurtaramam!»

Colline Colle, evde bulunan bütün kâğıtları Yiğit Jehan'ın alıp götürdüğünü bildiği için bir daha nasıl olsa öteyi beriyi karıştırmasına lüzum kalmadığını düşündü ve göğsünü gere gere söz verdi.

Parfait Goulard, konuşmasına devam ediyordu:

— «Eğer o mektuptan öğrendiğiniz kadın ve erkek şeytanların ve onların ortaklarının adlarını bir daha ağzınıza alırsanız, cehennemin gayyâ kuyusuna girersiniz!»

Ve Colline Colle'yi dehşet içinde bırakan bir sesle ilâve etti:

— «Şunu bilmiş olunuz ki, onların adlarını ağzınıza aldığınız takdirde hepsi birden karşınıza çıkıverir, günahkâr kadın!.. Bir de tutup sizi yakalar, kendileriyle birlikte cehenneme sürüklemeye kalkışırlarsa, onların ellerinden yakanızı bakın kurtarabilir misiniz? Allah esirgesin! Allah esirgesin!.. Aklınızı başınıza toplayın. Bu hikâyeyi tamamiyle unutun. Ancak bu şekilde kurtulabilirsiniz...»

Papazın her attığı martavala, kara kaplı kitaptan çıkma bir Tanrı buyruğuymuş gibi körü körüne inanan Colline Colle, içten gelen bir yeminle cevap verdi:

— «Yemin ederim ki hepsini unutacağım, kutlu babamız!..»

Parfait Goulard, bu sözü alınca memnun göründü. Yere eğilip cehennemlik kâğıdı aldı. Cübbesinin cebine yerleştirdi ve bu kâğıdı hemen götürüp yakacağını söyleyerek çabucak evden çıktı.

Colline Colle, yarım saattir çektiği heyecanlardan ve duyduğu korkulardan uzun süre kurtulamadı. Nihayet, günahlarının affedilmiş olduğunu düşünerek yavaş yavaş kendine geldi. Sonra da kendisini cehennemlik etmeden çıkarına yardım edecek bir diğer meseleyi kafasında evirip çevirmeye başladı. Eğer bir fırsatını bulur da, iyi delikanlı dediği Carcagne'yle karşılaşırsa, onun yardımıyla, maskeli adamın kim olduğunu şüphesiz öğrenebilirdi. O zaman hemen gidip bu herifi Fouquet'e haber verirse, epey para kazanacağı muhakkaktı...

Ama, bu planı uygulayabilmek için önce adını bile bilmediği Carcagne'yi bulması lâzımdı. Bu da ancak, Carcagne'nin söz verdiği gibi, kendisini görmeye gelmesiyle olabilirdi.

Colline Colle, bu düşünceyle duvarda asılı duran Meryem Ana tasvirinin önünde diz çöktü. Delikanlıyı bir an önce kendisine göndermesi için yalvarmaya, harıl harıl dua etmeye koyuldu...

Yirmiikinci Bölüm

HAZİNE PEŞİNDE

Parfait Goulard, Colline Colle'nin evinden, yeteri kadar uzaklaşır uzaklaşmaz ilk iş olarak elini cübbesinin cebine soktu. Az önce lânetlediği kâğıdı çıkarıp okudu.

Kâğıt lâtince yazılmıştı. Gerçi Parfait Goulard, bilgisizliği ve ayyaşlığı ile tanınmıştı ama, birkaç dil bilirdi. Hele lâtincesi gerçekten mükemmeldi.

Bu kâğıtta yazılı olan şeylerin son derece önemli olduklarından şüphe edilemezdi. Çünkü okumayı bitirdikten sonra papazın yüzü gülmeye, gözleri sevinçten parıldamaya başladı...

Parfait Goulard, kâğıdı dikkatle cebine yerleştirdikten sonra adımlarını hızlandırdı. Doğruca manastıra gitti ve sabahleyin, ihtiyar papazla konuşmuş olduğu odaya girdi.

Claude Acquaviva oradaydı ve hâlâ Joseph baba ile konuşuyordu. Joseph baba, casus papazın odaya girdiğini görür görmez, orada kalıp kalamayacağını anlamak için Acquaviva'nın yüzüne baktı. İhtiyar papaz, kendisinden gizli bir şey konuşulmayacağını ve buradan kalmasında bir sakınca olmadığını başıyla işaret edince, orada kaldı. Claude Acquaviva, daha sonra Parfait Goulard'a döndü ve yumuşak bir sesle sordu:

— «Sabahleyin size vermiş olduğum görevi başardınız galiba evlâdım?..»

— «Evet kutsal babamız, başardım. Hem de bu sefer önemli haberler getirdim. Bunu, aynı günde iki

defa, çevremizdekilerin şüphelerinin uyanması pahasına manastıra gelişimden de anlayabilirsiniz.»

Acquaviva, bu sözlerin doğru olduğunu başıyla tasdik etti ve gayet sâde bir tavırla:

— «Söyleyin evlâdım,» dedi.

Parfait Goulard bu izni alınca, Bertille de Saugis hakkında ne öğrendiyse, hiçbirini atlamadan, olduğu gibi anlattı.

O, sözünü bitirince, Acquaviva bir süre düşünceli düşünceli durdu ve sonra mırıldandı:

— «Demek bu kızcağız Kral'ın kızıymış, ha?»

Ve bir süre daha düşündükten sonra ansızın kararını vermiş gibi:

— «Kimin kızı olursa olsun,» dedi. «Diken gibi yolumuza dikildi. Onun da ortadan kaldırılması lâzım...»

Parfait Goulard atıldı:

— «Üstelik bunu yapmakta zorluk da çekmeyeceğiz. Çünkü bu kızın nerede bulunduğunu biliyoruz. Ben eminim ki Yiğit Jehan'ın, Dük d'Andilly'in konağına götürdüğü genç kız odur. Şunu da hemen söyleyeyim ki Monsenyör, bu genç kızın ortadan kaldırılması hakkındaki düşünceniz çok yerindedir ve size bildiklerimi söyledikten sonra bu görüşünüzde ne kadar haklı olduğunuzu bir kere daha anlayacaksınız.»

Acquaviva, son derece memnun olduğunu belirten bir gülümseyişle:

— «Yaa,» dedi, «gördünüz mü? «Ben zaten, bana vermek istediğiniz haberin sadece bundan ibaret olmadığını sezmiştim.»

— «Çok isabet buyurmuşsunuz, Monsenyör. Size verdiğim haberden başka, şunu da getirdim.»

Parfait Goulard. bu sözü söylerken Colline Colle'-

den büyük bir ustalıkla kopardığı belgeyi de uzatmıştı.

Acquaviva, kâğıdı kaparcasına aldı. Dikkatle okudu ve gözlerinde çabucak parlayıp sönen bir ışık, son derece heyecanlandığını belirten tek işaret oldu.

Sonra hemen yine kendini toparladı. Elindeki kâğıdı, konuşulanları sessizce dinleyen Joseph babaya uzatarak söylendi:

— «Bu çatı altında oturduğunuz sürece sizden hiçbir şeyi saklamamak kararında olduğumu söylemiştim... İster bizimle birlik olun, ister olmayın... Size tam bir güven göstermekte devam edeceğim. Çünkü siz de benim, kimsenin şüphesini uyandırmadan burada yerleşmemi sağladınız. Şu kâğıdı alın ve okuyun oğlum. Okursanız, kaderin ve talihin bizimle birlik olup olmadığını daha iyi anlayacaksınız... Hem de yüksek sesle okuyun...»

Joseph baba kâğıdı aldı. Acquaviva'nın dediği gibi, içinden okuyup yüksek sesle tercüme etmeye koyuldu:

«Sancto Martyrio Manastırı... Manastır avlusunun Paris tarafına rastlayan duvarın alt tarafının kazılması lâzımdır. Orada, bir kemer meydana çıkacaktır. Kemerin altında otuzyedi basamaklı bir merdiven vardır. Bu merdivenler bir bodruma iner. Bodrumda da bir mihrap bulunmaktadır. Bu mihrabın taşının üstünde, oniki basamağı gösteren oniki çizgi vardır. Onikinci çizginin üstüne bir haç çizilmiştir. Bu çizginin altı kazılınca, ortaya büyük bir demir halka çıkacaktır. Bu halka, kuvvetle çekilince, bir çukur açılır... Bu çukur, büyük bir döşeme taşı meydana çıkıncaya kadar kazılmalıdır. Bu döşeme taşının altında bir tabut vardır. Hazine, bu tabutun içinde saklıdır...»

Joseph baba, yazının her kelimesini, üstüne basa

basa, kendisini dinleyenlerin kafalarına kazımak istiyormuşçasma okuduktan sonra, kâğıdı Acquaviva'ya uzattı ve sâkin bir tavırla dedi ki:

— «Ama, kâğıtta yazılı olanların, Fausta'nın hazinelerini tarif edip etmediği belli değil...»

Acquaviva, kâğıdı itina ile katladıktan sonra Parfait Goulard'a sordu:

— «Bu kâğıdı nerede buldunuz, oğlum?»

— «Monsenyör, yirmi yıldan beri, boşu boşuna aradığımız hazinenin nerede bulunduğunu açıklayan bu kâğıt, meğer Bertille de Saugis'in elindeymiş!..»

— «Haa, demek o kızın ortadan kaldırılması üzerinde ısrarla durmanız bundan ileri geliyor?»

Papaz, tasdik etmek üzere yerlere kadar eğildi.

Acquaviva, başka bir söz söylemeye lüzum görmeden:

— «Anlatın bakayım,» dedi.

Parfait Goulard bu emri alınca, Colline Colle'den günah çıkarma sırasında neler öğrendiyse, hiçbir noktasını atlamadan, teker teker anlattı. O, sözünü bitirdikten sonra Acquaviva, uzun bir süre düşünceye daldı ve nihayet, kafasından geçenleri şu sözlerle özetledi:

— «Bu anlattıklarınız, bütün plânlarımı değiştirmeme sebep oldu. Artık hazineyi nerede bulacağımızı bildiğimize göre, Şövalye de Pardaillan'ın oğlunu tanımasına lüzum kalmıyor. Kâğıdı yıllardır saklamış olan genç kız, bütün bunları, en derin ayrıntılarına kadar bildikten başka, hem Şövalye ile, hem oğluyla tanışmaktadır. Bu üç insan tesadüfen bir araya gelir, arada Saêtta'dan da konuşulursa, Yiğit Jehan'ın doğuşundaki bütün sır meydana çıkacak demektir. Biz bu işe engel olmak zorundayız. Onun için genç kızı ortadan kaldırmalıyız. Hattâ delikan-

lıyı da ortadan kaldırmalıyız... Hem öylesine kaldırmalıyız ki bir daha hiç meydana çıkamamalı... Şimdi beni iyice dinleyin...»

Acquaviva, kulak kesilen Parfait Goulard'a uzun uzun bir şeyler anlattı, emirler verdi ve yapılacak bir sürü şey hakkında tavsiyelerde bulundu...

*

O günün akşamı...

Büyük bir çalışma odası ve bu odaya bol bol ışık veren iki geniş pencere...

Etrafta gayet değerli mobilyalar, nefis tablolar, ağır halılar ve birçok zarif ve seçkin sanat eşyası göze çarpıyor...

Burayı gören herkes, bir antika meraklısının odası sanabilirdi. Ama, aynı odanın büyük bir kısmını kaplayan rafları ve dolapları dolduran zarif ciltlere ve masanın üstüne yığılı kâğıt ve kitaplara bakınca, insan buranın, bir bilginin çalışma odası olduğunu düşünebilirdi. Fakat duvarları süsleyen çeşitli silâhlar, Toledo ve Milano'nun en namlı ustaları tarafından yapılmış harikulâde kılıçları, hançerleri, bıçakları, tabancaları ve diğer silâhları seyreden kimse buranın, ünlü bir silâhşorun odası olduğunu da ileri sürebilirdi...

Beri yanda, burada, dindar bir adamın oturduğunu gösteren ufacık bir belirti, meselâ İsa'nın ya da Meryem'in ufacık bir tasviri yoktu. Kendini bilen bir Hıristiyanın odasında böyle bir tasvir bulunmasın... Olur şey değildi...

Fakat şu anda bu odada bulunan adam, ister antika meraklısı, ister bilgin, ister bir Şövalye olsun; belliydi ki son derece önemli bir kimseydi.

Bir kere gayet gençti. Yirmiüç-yirmidört yaşında

ancak vardı. Solgun tenliydi. Küçük bıyıklarının uçları, yukarıya doğru kıvrıktı. Ciddî, insanın içine işleyen sert ve delici bakışları vardı. Elleri arkasında, geniş ve açık alınlı başını dimdik tutarak, odada bir aşağı bir yukarı dolaşıyordu... Yürüyüşünde, başını dik tutuşunda, kendine güvenen bir adamın gururu göze çarpıyordu; insanları yönetmek için yaratılmış olduğuna inanan bir adamın gururu...

Elbiselerini vücuduna fevkalâde bir zarafetle yakıştırmıştı. Devrin en son modasına uygun bir şekilde, konçları kıvrık, yumuşak çizmeler giymiş ve çizmelerinin arkalarına da, her adım atışta şakırdayan, sivri uçlu mahmuzlar takmıştı...

Belinde bir kılıç asılıydı. Ama, öyle süslü ve gösterişli tören kılıcı değil... Basbayağı, upuzun bir dövüş kılıcı...

Bu delikanlının adı Armand Jean du Plessis de Richelieu'ydu. Şöyle böyle, bir buçuk yıldır, Luçon piskoposuydu.

Delikanlının karşısında duran bir uşak, kendisine bir şeyler söyleyince Richelieu'nun gözlerinde bir parıltı yanıp söndü. Genç adam gizlemeye lüzum görmediği bir sevinçle buyurdu:

— «Yanıma getirin...»

Aynı anda gayet ciddî ve sert bir tavır takınmıştı.

İçeriye bir papaz girdi. Piskoposun önünde derin bir saygı ile eğilerek mırıldandı:

— «Günaydın Monsenyör...»

Bu papaz, yirmi yıl önce Amiens kalesi kuşatıldığı zaman büyük yararlıklar göstererek kaleyi canla başla savunmuş olan eski ve ünlü silâhşorlardan François le Clerc du Tremblay idi. Eski bir saray adamıydı ve Baron de Maffliers unvanıyla kısa bir zaman yıldızı parladıktan sonra Orléans manastırına çeki-

lip kendini yalnızlığa vermişti. Şimdiki adı sadece Joseph babadan ibaretti.

Joseph babayı odaya getirmiş olan uşak, orada bulunduğu sürece iki adamın tavırlarında hiçbir değişiklik görülmedi. Genç piskopos, gayet otoriter ve mağrurdu. Rahip ise gayet saygılı ve çekingen...

Fakat uşak odadan çıkıp kapıyı kapar kapamaz, ikisi de değişiverdi.

Richelieu, ihtiyar papazın oturması için bir koltuk itecek kadar alçakgönüllü bir tavır takındı. Joseph baba bu koltuğa rahatça yerleştikten sonra kısık bir sesle söylendi:

— «Bizi burada kimse işitemez değil mi?»

Richelieu ise:

— «Durun da bakayım,» diyerek oda kapısını açıp dışarıya çıktı. Öndeki küçük antrenin kapısını sürgüledi. Sonra tekrar geriye dönüp oda kapısını kapatarak kendisini bir koltuğa bıraktı ve:

— «Artık bu odaya kimse yaklaşamaz,» dedi.

Joseph baba, yavaşça başını salladı. Sonra gözlerini karşısındakinin gülümseyen yüzüne dikti ve birdenbire sordu:

— «Kral'ın günlerinin sayılı olduğunu biliyor muydunuz?»

Richelieu'nun dudaklarındaki gülümseme hemen kayboldu. Ciddî, hattâ endişeli bir tavırla söylendi:

— «Evet, kulaktan kulağa böyle bir şey fısıldanıyor. Fakat görünüşe göre pek dinç ve güçlü kuvvetli. Doğrusu pek anlayamıyorum.»

Papaz kesin bir tavırla delikanlının sözünü kesti:

— «Bunda anlaşılmayacak bir şey yok. Onu ölüme mahkûm ettiler. Artık onu dünyada kimse kurtaramaz.»

Richelieu'nun tüyleri ürperdi. Papaz, bu hâlin hemen farkına vardı. Yüzünde hafifseyici bir ifade belirdi. Sâkin bir sesle:

— «Pek yakında, belki de bu birkaç ay içinde Marie de Médicis, Fransa Kral naibesi olacaktır,» dedi. «O zaman Kraliçe'nin etrafında bulunanlar veya kral ölmeden onun hizmetine girebilenler, eğer zeki ve yetenekli kimselerse, elbette ki büyük mevkilere geçeceklerdir. Meselâ, bir kere Concini adlı o İtalyan şarlatanını bekleyen parlak geleceği hiç düşündünüz mü?.. Daha şimdiden onun çevresine bir sürü dalkavuğun toplandığını ve kendisine yaltaklanıp durduğunu hiç farkettiniz mi?»

Richelieu hiç sesini çıkarmadan dinliyordu.

Joseph baba, ağır ağır devam etti:

— «Richelieu, nasıl oluyor da siz, ana Kraliçe'nin gözüne girmeye çalışmıyorsunuz?..»

Genç piskopos:

— «Bu hep aklımda...» Dedi. «Ama, ben henüz Kraliçe'ye yaklaşamayacak kadar küçük ve adsız sansız biriyim. Sonra, çok da gencim... Daha yirmibeş yaşına bile girmedim. Bir düşünsenize...»

Delikanlı yirmiüç yaşında olduğunu bilmezmiş gibi kendisini yirmibeşe kadar yükseltmekten hoşlanır görünüyordu. Papaz, bu hâle gülümsemekten kendini alamadı.

Richelieu bu kadar genç oluşuna fena hâlde kızmış göründü ve söylendi:

— «Ne haksızlık... Sanki büyük ihtiraslar beslemek, büyük işler yapmayı düşünmek için mutlaka ihtiyar olmak lâzımmış gibi.»

Sonra birden sâkinleşti ve sözlerini cesareti, kırılmış bir edâ ile bitirdi:

— «Concini ha? Onun aracılığıyla Kraliçe'ye

sokulabilirim, değil mi? Ama, o benden çıkar görmezse bana yardım eder mi? Kendisine adamakıllı bir yardımda bulunmalıyım ki bana böyle bir iyilik yapsın... Ne yazık ki şimdiye kadar Concini'ye yaranacak bir fırsat elime geçmedi?»

Gözlerinde bir alev yanıp sönen Richelieu, heyecanlı bir sesle devam etti:

— «Ah, hiç değilse, Kraliçe'nin özel papazı olabilsem!.. Bir kere başımı saraya sokabilseydim, benim için ilerlemek ve yükselmek işten bile değildi.»

Joseph baba, delikanlıya eğildi ve onun gözlerinin içine baktıktan sonra, inandırıcı bir sesle söylendi:

— «Richelieu, size, istediğiniz görevi getiriyorum!..»

Yirmiüçüncü Bölüm

RİCHELİEU HAREKETE GEÇİYOR!..

Ertesi sabah saat ona doğru, Concini, Louvre sarayına gitmek üzere evinden çıktıktan biraz sonra, Luçon piskoposu da Concini'nin konağına girdi.

Konağın efendisinin, orada olmadığını görünce, çok canı sıkılmış gibi bir tavır takındı. Sinyor Concini ile çok önemli bir mesele hakkında görüşmek istediğini, onu bulamadığına göre, hanımına saygılarını bildirmek dileğinde olduğunu söyledi.

Gerçi Richelieu ile Concini, sarayda birbirlerine sık sık rastlarlardı ama, ahbap değildiler. Fakat Louvre'de önemli bir mevki elde etmek isteyen piskopos, Concini ile Léonora'nın sarayda büyük söz sahibi olduk-

larını bildiği için ve onlara dayanarak yükselebileceğini tasarlıyor ve kendileriyle ahbaplık kurmak üzere fırsat kolluyordu. Şimdiye kadar öğrendilerine göre, ahbaplık kurmak için Concini'yi seçmesine de pek gerek yoktu. Léonora ile tanışıklığı ilerletirse yeterdi. Çünkü, Concini'nin basit bir âlet ve Léonora'nın da bu âleti, istediği gibi kullanan bir zekâ olduğunu pek çabuk farketmişti.

Bunun üzerine bütün dikkatini ve zekâsını, Léonora ile ilişki kurmaya, kadını kendine âlet etmeye karar vermişti. Sarayda, ne zaman fırsat bulursa Léonora'ya yaranmak için bir bahane icad ediyor, kadının gözüne girmeye çalışıyordu... Öte yandan Louvre'de çevrilen entrikaları da bilmiyor değildi. Bu entrikalar yüzünden sarayda, birbirini yere sermeye çalışan bir sürü zıt grup türemişti. Richelieu bu gruplardan hiçbirine karışmamakla beraber, hiçbirinin karşısında da görünmüyordu. Birçok casusun ve hafiyenin kaynaştığı ve çeşit çeşit dolapların çevrildiği bu sarayda, tarafsız görünmek epey zor işti ama, Richelieu, parlak zekâsı sayesinde, bunu başarabilmişti.

Hattâ Kral'ın pek yakında öleceği söylentileri çıkıp da Kraliçe'nin bütün Fransa'ya tek başına hâkim olması ihtimali belirince, Concini'nin de yıldızının parlayacağına tamamiyle inanmış bulunan Léonora, kendilerine güvenebileceği saraylıların listesini yaparken, Richelieu hakkında şöyle düşünmüştü: *«Bu adam, şimdilik bizim tarafımızda değil ama, ne vakit istersek, bizimle birlik olur.»*

Richelieu gibi içinden pazarlıklı bir adamın, Concini'nin konağına, Concini orada yokken gelmesi bir tesadüf eseri olabilir miydi? Elbette hayır... Onun amacı, Léonora ile başbaşa ve herkesten gizli olarak konuşmaktı. Bu amaca en uygun zamanda geldiği de kesindi.

Piskopos, konağın hanımıyla görüşmek istediğini haber verince, kendisini hemen Léonora'nın yanına çıkardılar. Richelieu'nun üstünde, bir gün önce, Joseph baba ile konuştuğu sırada giymiş olduğu elbise vardı. Genç adam her hâliyle zarifti. Şıklığına itina edişi, kendisine bambaşka bir özellik veriyordu. Yakışıklı delikanlı, genel görünüşüyle, kendisini şöyle gözucuyla incelemiş olan Léonora üzerinde çok olumlu bir etki bırakmıştı... Piskopos, bunu hemen farketti.

Devrin nezaketinin gerektirdiği uzun ve süslü iltifat cümlelerini bitirdikten sonra, Richelieu, asıl konuya girerek yumuşak bir sesle:

— «Madam,» dedi, «sizinle böyle başbaşa görüşmeyi arzu edişimin sebebi, söyleyeceğim şeylerin özellikle Majeste Kraliçe'yi ilgilendirmesidir...»

Léonora, zarif bir tavırla cevap verdi:

— «Sayın piskopos, eğer siz kıymette bir zatla görüşmek zevkini takdirden âciz görünmekten korkmasaydım, size şöyle bir soru sorardım: *'Mademki söyleyeceğiniz şeyler, özellikle Kraliçe'yi ilgilendirmektedir, şu hâlde niçin bana başvuruyorsunuz?»*

Richelieu, yerlere kadar eğildikten sonra saygılı, fakat çok kesin bir eda ile derhal cevap verdi:

— «Benim gibi basit bir kilise adamının, doğrudan doğruya Kraliçe'ye başvurması, yakışık almayabilirdi, madam... Bu bakımdan, sizin ona ne kadar bağlı olduğunuzu bildiğim için, zâtıülyânıza başvurmayı uygun buldum.»

Léonora, yine anlamamazlıktan geldi:

— «Öyle ama, Kraliçe'ye bağlı olan yalnız biz değiliz ki... Tanrı'ya şükürler olsun, güzel Kraliçe'mizin çevresinde sâdık kulları pervaneler gibi dönüyorlar.»

Richelieu ciddî bir tavırla karşılıkta bulundu:

— «Doğru, madam... Belki başkaları da Kraliçe'mize sizin kadar sâdıktır. Fakat onlar arasında sizin kadar saygı ve hayranlık beslediğim kimse yok...»

Léonora başını eğerek, yenildiğini belirtti ve gülümseyerek:

— «Pekâlâ... Dediğiniz gibi olsun...» Dedi. «Buyurun, sizi dinliyorum...»

Richelieu bir an düşündü ve ansızın sordu:

— «Fausta adlı bir İtalyan Prensesi tarafından. bundan aşağı-yukarı yirmi yıl kadar önce bir yere gömülüp saklanmış olan bir hazineden sözedildiğini hiç duymuş muydunuz?..»

Léonora, hazine lâfını duyar duymaz, kulak kesilmekle birlikte yüzünden hiçbir şey belli etmemeyi de başarmıştı. Richelieu'yu dinlerken gülümseyip duruyordu ama, bu son sözleri duyunca, yapmacık bir kahkaha atarak:

— «Nasıl Mösyö Luçon?» Dedi. «Siz de böyle efsanelere inanır mısınız?»

Richelieu, kesinlikle cevap verdi:

— «Madam, bu hazineler gerçekten vardır. Deliller elimde bulunuyor.»

Léonora kayıtsız bir tavırla söylendi:

— «Diyelim ki öyle olsun... Ama şimdiye kadar bu hazinenin yerinde durduğuna da inanacak değilsiniz ya... Kimbilir şimdi nerelerdedir?»

— «Hayır, Madam! Bu hazine, hâlâ sahibi tarafından saklandığı yerde bulunmaktadır.»

— «Pekâlâ, bunu da kabul edelim. Mademki hâlâ saklandığı yerdedir. Bulun da meydana çıkarın bakalım. Kimbilir, Paris'in veya Paris çevresinin neresindedir. Bulmak kolay iş mi?..»

— «Madam, ben bu hazinenin nereye saklanmış olduğunu da biliyorum.»

Léonora bu sefer artık aldırışsızlık edemedi. Şaşkınlığını ve merakını saklayamayıp heyecanla sordu:

— «Siz mi mösyö?..»

Richelieu, sâkin bir tavırla cevap verdi:

— «Evet, ben madam... Elimde, bu hazinenin yerini apaçık bildiren belgeler var. Bu bakımdan, hazinenin nerede aranması gerektiğini noktası noktasına biliyorum. İşte ben size, Kraliçe'ye vermeniz için, bu belgeleri getiriyorum!»

Piskopos bu sözleri söylerken, Léonora'ya dörde katlanmış bir kâğıdı uzatmıştı, kadın o derece şaşırmıştı ki kâğıdı âdetâ kaparcasına aldı.

Fakat bu zeki İtalyan kadını heyecanına gem vurmakta ve kendini çabucak toparlamakta gecikmedi. Sâkin ve soğukkanlı bir tavır takınarak kâğıdı yavaş yavaş açtı ve dikkatle okudu...

Bu kâğıt, Joseph babanın, Acquaviva ile Parfait Goulard önünde okuduğu lâtince yazının fransızca tercümesiydi.

Léonora bir yandan kâğıdı okurken bir yandan da düşünüyordu:

«Bu ne demek? Nasıl oluyor da bu kâğıt genç piskoposun eline geçiyor? Delikanlı neden götürüp bu değerli belgeyi başka birine vermiyor da bana veriyor? Böyle bir belge sebepsiz, karşılıksız verilir mi?»

Léonora, kâğıdı okumayı bitirip başını kaldırdıktan sonra ciddî ve sâkin bir edâ ile sordu:

— «Doğru... Kâğıtta herşey açıkça yazılı... Bu kâğıdın elinize nasıl geçtiğini sorabilir miyim?»

Richelieu umursamaz bir tavırla omuz silkti:

— «Bunun önemi var mı, madam? Yeter ki kâğıtta verilen bilgiler gerçek ve açık olsun... Sizin için önemli olan bu değil mi?»

— «Doğru, haklısınız... Fakat bir mesele var: Bu hazine bize ait değil... Bunu ne hakla kendimize mal edebiliriz? Böyle bir şey bir çeşit hırsızlık olamaz mı?»

Kadın bunları söylerken genç piskoposun gözlerinin içine bakmıştı...

Richelieu, ağırbaşlı ve vakur bir tavırla:

— «Madam,» dedi, «ben din adamıyım. Size kötü tavsiyelerde bulunmama imkân yoktur. Kaldı ki ben bir asîlzâdeyim, madam... Bir asîlzâde çirkin bir harekette bulunamaz. Bu hazine artık Kral'ın malıdır. Çünkü yirmi yıldan fazla bir zamandır Kral'ın topraklarında bulunuyor. Bundan başka, hazinenin sahibi Prenses Fausta da ölmüştür. Ya da akla hayâle sığmayacak derecede zengin olduğu için, bu hazinedeki milyonları asla önemsemeyecek bir kimsedir... O, bunları oğluna bırakmıştı ama, bu çocuk da kaybolmuş ya da ölmüş bulunuyor. Çünkü beşikte bir çocukken sır oldu. O zamandan beri de kendisinden bir haber alınamadı. Bütün bunlar gözönünde tutulursa, bu definenin tamamen Kral'a ait olduğu daha kesin bir şekilde meydana çıkar. Fakat hazinenin saklı bulunduğu yeri gösteren ben de, hiç şüphesiz bir pay istemek hakkına sahibim, madam...»

Ve sonra, zarif ve hafifseyici bir edâ ile ilâve etti:

— «Fakat ummak isterim ki bu hakkımı hiçbir vakit istemeyeceğime inanmak lütfunda bulunursunuz. Richelieu verir ama, asla almaz, madam...»

Léonora, yavaşça başını sallayarak söylendi:

— «Yüce ruhlu bir insan olduğunuzdan zerrece şüphem yok... Fakat mösyö, mademki sizce bu ha-

zine Kral'ın malıdır, neden bu kâğıdı her zaman ve her yerde harıl harıl para arayan Hazine Bakanı Mösyö de Rosny'e götürmediniz?..»

Richelieu, kadının gözlerinin içine bakarak, kelimelerin üzerine basa basa cevap verdi:

— «Ben bu belgeyi istediğim gibi kullanabilirim, madam... Bu kâğıdı yakmak veya yırtıp atmak elimdeydi. Öyle bir şey yapmış olsaydım, bir daha kimsenin hazineyi bulmasına imkân kalmazdı. Kral, nihayet Kral'dır. Hattâ diyebilirim ki büyük bir Kral'dır. Kanımı son damlasına kadar onun için akıtabilirim. Gücüm, aklım, Tanrı'nın bana vermek lütfunda bulunduğu bir parça zekâm, bütün bunların hepsi, Kral'ın emrindedir, madam... Ancak, ben bu kâğıdı Kral'a değil de, Kraliçe'ye getirdim. Kendisini mutlu etmeye gücüm yetmez ama hiç değilse bir servetle teselli etmek istedim. Şimdi söyleyin bana, madam... Eğer bu serveti onun adına reddedecekseniz, yemin ederim ki bu kâğıdı derhal gözünüzün önünde yakacağım. Çünkü bu hazineden ancak Kraliçe'nin yararlanmasına karar verdim.»

— «Yok canım, mösyö... Amma da yaptınız haa! Ben, sizin bu kadar yüksek kalplilikle verdiğiniz şeyi reddedemem doğrusu... Bu kâğıdı Majeste Kraliçe'ye elimle vereceğim. Kâğıdı kimden aldığımı söyleyeceğim ve bana söylemiş olduğunuz o asîlâne sözleri kendisine tekrar edeceğim. Kraliçe'nin, kendilerine güvenebileceği sâdık taraftarlarını tanıması lâzımdır. Emin olunuz ki Kraliçe'nin, sizi herhangi bir delikanlı gibi değil, fakat gerçekte olduğunuz gibi; zeki, yetenekli ve büyük işler başaracak çapta bir adam olarak tanıması için elimden gelen herşeyi yapacağım...»

Ve gülümseyerek ilâve etti:

— «Gelelim bu kâğıda... Bunu kabul veya red-

detmek Kraliçe'nin bileceği iştir. Ama. kesinlikle söyleyebilirim ki Majeste bunu kabul edecektir...»

Richelieu, bu konuşmadan pek memnun kalmamıştı... Kâğıda karşılık, iltifatlar ve övgülerle dolu, şükran ve minnet ifade eden sözler bekliyordu. Halbuki, karşısındaki kadın, umduğunu vermemişti. Akılları durduracak büyüklükle bir servetin anahtarı olan bu belgeyi kabul ederken bile genç piskoposa büyük bir lütuf gösteriyormuş gibi bir tavır takınmıştı. Öte yandan, bu hazine karşılığında açık seçik ne vaadetmişti ki?.. Hemen hemen hiçbir şey! Oysa piskoposun beklediği bu değildi.

Richelieu, kendine gayet hâkim olmasına rağmen, soğuk, hattâ alaycı bir edâ ile şu sözleri söylemeden edemedi:

— «Umarım ki Majesteleri bunu kabul etmek tenezzülünde bulunurlar... Fakat ben bundan böyle size bu on milyonluk (bu rakamı söylerken hecelerin üzerine özellikle bastı ve bağışladığı servetin önemini belirtmek istedi) define hakkında bazı tavsiyelerde bulunmak zorunda olduğumu da hissediyorum.»

Léonora hep o ilgisiz tavrıyla söylendi:

— «Buyurun... Sizi dinliyorum, mösyö...»

İçinden de düşünüyordu: *«Şimdi gözümü açmam lâzım. Asıl istediklerini şimdi söyleyecek herhalde. Eğer çok fazla bir şey istemezse anlaşabiliriz. Doğrusu bu hazine, bazı fedakârlıklara değer.»*

Richelieu, bir taraftan sözüne devam ediyordu:

— «Bana bu kâğıdı nereden bulduğumu sormuştunuz. Ben de size, işin bu tarafının o kadar önemli olmadığını söylemiştim. Fakat şimdi size bunu da söyleyeceğim madam... Çünkü bu noktayı bilmeniz lâzımdır. Bu kâğıt Bertille de Saugis adlı bir genç kıza aittir.»

Léonora, irkilerek mırıldandı:

— «Bertille mi? Bu ad bana yabancı gelmiyor? Fakat Saugis'i hiç duymamıştım. Kimmiş bu Bertille Saugis?»

Richelieu gülümseyerek cevap verdi:

— «Bertille, Arbre-Sec Sokağı'nda oturan ve Kral'ın kendisine fazlaca düşkün olmasından ötürü, sarayda büyük dedikodular uyandırmış olan bir genç kızın adıdır.»

Léonora beyninden vurulmuş gibi sendeleyerek düşündü:

«Tamam, tamam!.. Bu, Concini'nin sevdiği ve kaçırıp Rats Sokağı'ndaki eve kapattığı kız... Muhakkak odur. Acaba piskopos bana, öcümü almak imkânını mı verecek? Eğer öyleyse, dile benden ne dilersen Richelieu. İstikbalin temin edilmiş demektir.»

Sonra yüksek sesle ilâve etti:

— «Haa, anladım... O kız demek... Ee, devam edin bakalım. Ne diyordunuz?»

— «Diyorum ki, size verdiğim kâğıt, bu genç kıza aittir, madam. Kesinlikle bilmiyorum ama, sanıyorum ki kendisinde bu kâğıdın kopyaları da vardır. Herhalde bu genç kız, bu kâğıdın içinde yazılanları en aşağı bizim kadar biliyordur. Hattâ bizden çok daha fazlasını bilmesi mümkün. Bu genç kız, şüphesiz tek başına hiçbir tehlike teşkil etmez. Ama, onun delicesine âşık olduğu bir serseri var. Korkunç bir haydut... Eğer genç kız ona definenin yerini haber verirse, o zaman iş sarpa sarabilir. Çünkü bu haydut kendi gibi serserileri bir araya toplar da bir çete kurup hazineyi ele geçirmeye kalkışabilir. O zaman durum çok fena olur.»

Léonora, kararlı bir edâ ile cevap verdi.

— «Öyleyse, genç kızın bu serseri ile buluşmasına engel olmamız gerekir. Ben bu işi üstüme alırım.»

Richelieu sâkin bir tavırla devam etti:

— «Ben yarım yamalak iş yapmaktan hoşlanmam. Onun için de genç kızı şimdilik tehlikesiz hale getirmenin çaresine baktım ve kendisini pek emin bir yere hapsettirdim.»

Léonora heyecanla bağırdı:

— «Ne söylüyorsunuz? Sahi mi?»

Richelieu, kadının bu aşırı heyecanına şaştığını belli etmeksizin tekrarladı:

— «Evet, madam... Bu genç kızı kaçırttım ve sevgilisinin bulamayacağı bir yere hapsettirdim.»

Sonra kadının garip bir hareket yaptığını görünce hemen ilâve etti:

— «Merak etmeyin, madam, kendisini öldürtmedim.» «Ama, onu ölmüş de sayabilirsiniz. Hattâ ölseydi, belki hakkında daha hayırlı olurdu.»

Léonora'nın heyecanı gittikçe artıyordu. Dedi ki:

— «Bahsettiğiniz bu genç kızın Arbre-Sec Sokağı'nda oturan ve Kral'ın vurulduğu genç kız olduğundan emin misiniz?..»

Hâlâ bu heyecanın sebebini anlamayan piskopos:

— «Tamamen, madam,» dedi.

— «Demek kendisini emin bir yere hapsettirdiniz, öyle mi?»

— «Evet, emin bir yere hapsettirdim, madam...»

Léonora, patlarcasına atıldı:

— «Buna imkân yok, mösyö!..»

Richelieu, kesin bir edâ ile konuştu:

— «Madam, bu genç kız, dün sabah, sevgilisi Yiğit Jehan tarafından Dük d'Andilly'in evine götürülmüştü. Şimdi de benim emrimle oradan kaçırıl-

mış ve Montmartre Manastırı'na kapatılmış bulunuyor.»

Richelieu bunları söylerken, Léonora düşünüyordu:

«Evet, mesele gayet açık... Hem ne diye yalan söylesin? Benim bu genç kızla ilgilenmemin sebebini bilmiyor. Bilemez de... Demek ki Jehan, nasıl olduysa, sevgilisinin Concini tarafından kaçırıldığını haber aldı ve kızı onun elinden kurtardı. Sonra da herhalde kendisini, akraba veya ahbaplarından olan Dük d'Andilly'in evine götürmüştür. Vah zavallı Concini. Yine yaya kaldı.»

Léonora bunları düşündükten sonra yüksek sesle dedi ki:

— «Demek bu kızı hapsettirdiniz... Doğrusu, pek yerinde ve övülmeye değer bir iş yapmışsınız. Bize, ne büyük bir hizmette bulunduğunuzu imkânı yok tahmin edemezsiniz. Size çok şey borçluyuz, Richelieu... Benden ne dilerseniz dileyin... İsteyeceğiniz şey, ne olursa olsun, yerine getirilecektir...»

Richelieu, kadındaki bu değişiklikten hiçbir şey anlamamıştı. Yalnız, bir nokta gözünden kaçmamıştı. Léonora. sözlerinde gayet samimî görünüyordu ve artık kendisiyle işbirliği yapmaya kararlıydı. Kadının verdiği sözden dönmesine imkân olmadığını hissediyordu ve yine hissediyordu ki Léonora'nın, kendisine, büyük bir hizmet yaptığını söyleyişinde karanlık ve belki de müthiş bir gerçek gizliydi. Bu gerçeğin ne olabileceği hakkında en ufak bir tahmin yürütemiyordu. Hem zaten işin o yanı pek umurunda da değildi. Şimdi kendisi için asıl önemli olan şey, istikbali konusunda attığı adımdı...

Bu yüzden, sevincini gizlemek için derin bir saygıyla eğildi.

Léonora ise birdenbire sordu:

— «Peki ama, mademki bu genç kız [redacted] kapatılmış bulunuyor ve kurtarılmasına imkân yok-tur. O hâlde neden çekiniyorsunuz?»

Genç piskopos hafifçe gülümseyerek cevap verdi:

— «En kötü ihtimali bile gözönünde bulundurup ona göre davranmak lâzımdır, madam. Söylentilere bakılırsa, bu yiğit Jehan dedikleri adam, çok tehlikeli biri. Ya genç kızın nerede olduğunu öğrenir de kendisini kurtarmaya kalkışırsa?..»

— «O hâlde bu ihtimali de önlemek için ikisinden de kurtulmanın çâresine bakmak lâzım... Bunu mu söylemek istiyorsunuz?..»

— «Evet, bunu söylemek istiyorum, madam. Genç kız elimizdedir ama, delikanlının henüz serbest bulunduğunu unutmamalıyız. Ondan çekinmemiz lâzım. Size haber veriyorum madam, dikkat edin. Mücadele pek çetin olacaktır. Bu serseri yolumuzun üstüne çıktıkça, teşebbüsünüzde muvaffak olabilmeniz çok zorlaşacaktır. Böyle bir zorlukla karşılaşmaktansa, onu şimdiden ortadan kaldırmak çok daha yerinde olur, madam.»

Léonora, müthiş bir soğukkanlılıkla:

— «Orasını hiç merak etmeyin,» dedi. «O delikanlı da, genç kız da, bizim için tehlikesiz hâle getirilecektir. Ben ne yapacağımı bilirim. Neyse, şimdi bunları bırakalım da, biraz da sizden bahsedelim. Siz Majeste Kraliçe'ye unutulması imkânsız, büyük bir hizmette bulunuyorsunuz. Böyle bir hizmet karşılıksız kalmamalıdır. Söyleyin bana, bir dileğiniz var mı?»

Richelieu, hiç beklemeden:

— «En büyük dileğim, Kraliçe'nin özel rahibi olmaktır!»

Léonora, samimî bir hayretle sordu:

— «İstediğiniz bu kadar mı?»

Genç piskopos, esrarlı bir gülümsemeyle cevap verdi:

— «Ben sandığınız kadar haris bir adam değilim. Bu mevki, beni mutlu etmeye yetecektir.»

İçinden de şöyle diyordu: «*Şimdilik bu kadarı bana yeter. Üst tarafı benim işim olsun.*»

Léonora zarif bir tavırla:

— «Pekâlâ! Öyle olsun!» Dedi. «Yarın bu kâğıdı Kraliçe'ye verirken tayin emrinizi de imzalatacağım! Artık Kraliçe'nin özel rahibi olduğunuzu, size şimdiden müjdeleyebilirim!..»

Richelieu, tekrar derin bir saygıyla eğildi ve Léonora Concini'nin eline, minnetini belirten bir öpücük kondurdu...

CONCİNİ'NİN OYUNU

Yiğit Jehan, Concini'yi terkedip odadan çıktığı vakit, herifin arkasından geldiğini sezmişti ama hiçbir şeyden şüphelenmemişti. Zaten canını güç belâ kurtardığına sevinmesi gereken İtalyan'ın, hemen aynı anda, yine alçakça bir tuzak hazırlayabileceği nereden aklına gelirdi ki?.. Concini'nin, ardından acele acele geldiğini gören Jehan, herifin, uşaklarını kurtarmaya koştuğunu sanmıştı...

Fakat tam merdivenin son basamağını ineceği sırada, birdenbire döşemenin, ayaklarının altında kayıverdiğini hissetti. Tutunabilmek için içgüdüyle kollarını uzattı ve bir çığlık attı...

Boşlukta pek kısa bir an uçtuktan sonra, çok sert bir şekilde yere düştüyse de hiçbir tarafına bir şey olmadı.

Bir saniye kadar, şaşkın bir hâlde olduğu yerde kalakaldı. Sonra, bir sıçrayışta ayağa fırlayıp, öfkeden çılgına dönmüş bir hâlde, İtalyanca olarak haykırdı:

— «Ah namussuz alçak!.. Elime geçersen ciğerlerini söküp kafanı ezeceğim!.. Yüreğin varsa, şuraya iniversene, ödlek herif!..»

Floransa'lı Saêtta'nın kaçırıp büyüttüğü Yiğit Jehan, İtalyancayı da ana dili gibi iyi konuşuyordu. Öte yandan, yine Floransa'lı olan Concini ile karşılaştığı zaman, İtalyanca konuşmayı tercih ederdi. Bu yüzden, az önce savurduğu tehditler, ağzından pek tabiî olarak İtalyanca çıkmıştı.

Fakat bu seslenişe hiçbir cevap alamadığı gibi,

kendi söylediği sözlerin yankısından başka bir şey duyamadı. Sustu... Çevresine bakındı. Bulunduğu yer, zifirî karanlıktı. Sonra birden, buraya düşerken, kolunun altına sıkıştırdığı kutunun fırlamış olduğunu farketti.

Bu kaybın verdiği büyük endişeyle etrafını araştırmaya koyuldu... Kutuyu çabucak buldu. Fakat kutunun kapağı açılmış, içindeki kâğıtlar ve anahtarlar, etrafa yayılmıştı. Hemen hepsini toplayıp, yerine yerleştirdi ve kâğıtlardan bazılarının daha uzaklara fırlamış olması ihtimalini hesaba katarak, dört bir yanı karış karış aramaya koyuldu. Fakat başka bir şey bulamadı.

Kaybettiklerini eksiksiz bulduğuna kanaat getirdikten sonra pelerinini katlayıp bir duvar dibine yerleştirdi. Kutuyu da üstüne koydu.

Şimdi artık sıra kendi durumunu düşünmeye gelmişti. Ne biçim yerde bulunduğunu anlamaya çalıştı.

İlk olarak, burada eşya namına bir şey bulunmadığını farketti. Bulunduğu yer, o kadar tamtakırdı ki üstüne uzanabileceği bir ot yığını bile yoktu. Burası, Seine Nehri'ne yakın olması dolayısıyla son derece rutubetli, dört duvardan ibaret, karanlık bir hücreydi.

Hücrenin boyu topu topu beş adım, genişliği ise dört adımdı. Mezar kadar karanlık olan bu yere ışık sızdıracak en küçük bir delik bile yoktu. Ağır, pis kokulu, boğucu bir hava, burayı büsbütün dayanılmaz bir hâle getiriyordu...

Yiğit Jehan nihayet bir kapı buldu!..

Bu kapıyı uzun uzun inceledi. Bu kalın, demir kapının kilidi filân yoktu. Anlaşılan, dış tarafta bulunan sürgüler, kapıyı kapalı tutmaya yetiyordu.

Bu araştırmalar, Jehan'a, buradan çıkmanın imkânsız olduğunu göstermişti. Böyle olmasına rağmen kapıyı epey bir zaman tekmeledi. Yumruklayıp omuzlayarak zorlamaya çalıştı. Bu işe o kadar uzun süre devam etti ki sonunda yorulup bitkin düşerek, uğraşmaktan şimdilik vazgeçti.

Bütün geceyi ayakta geçirmişti. Binbir macera ve heyecandan yorgun düşmüştü. Beri yandan açlık ve susuzluk da canına işlemeye başlamıştı...

Gidip pelerininin üzerine çöktü. Gayet sâkindi ama, bu kadar sâkin oluşuna kendisi de hayret etmiyor değildi. Kendinde büyük bir değişiklik hissediyordu... Âdetâ bambaşka bir insan olup çıkmıştı. Kendi kendine, yirmidört saat önce böyle bir tuzağa düşmüş olaydı, başına geleni bu kadar soğukkanlılıkla karşılayamayacağını söylenip duruyordu. Kızgınlığından kudurmuşa dönecek, durmadan kapıyı tekmeleyip yumruklayacaktı!.. Düşünceli bir tavırla kendi kendine mırıldandı:

«Sanki böyle yapmakla elime ne geçecekti? Hiç! Ama, doğrusu insan, ne kadar değişirmiş!..»

Bütün bir geceyi, babası Pardaillan'la birlikte geçirmişti. Şövalye'nin onu ne derece büyülemiş olduğunun farkında değildi. Yine bunun gibi artık nişanlısı gözüyle baktığı genç kızla yaptığı tatlı ve heyecanlı konuşmanın, kendisini ne kadar etkilemiş olduğunu sezemiyordu.

Bu değişik ruh durumu içinde bütün soğukkanlılığını ve sâkinliğini koruyan Jehan, zindanın ortasına çöküp düşünmeye koyuldu:

«Concini bana ne yapabilir? Para ile tuttuğu serserilerden birkaçını üstüme saldırtır, öyle mi?.. Hayır, bunu yapamaz. Çünkü yanımda silâh bulunduğunu ve mezbahadaki bir koyun gibi boğazlanmaya razı olmayacağını bilmektedir... Herhalde o beni bu-

rada açlıktan ve susuzluktan ölmeye terkedecektir. Ama, yanımda şu hançer varken kendi kaderimi kendim tayin edebilirim. Açlığa ve susuzluğa dayanamayacak hâle gelirsem, bir hançer darbesiyle hayatıma son veririm!..»

Sonra başını avuçlarının arasına alıp düşünmeye devam etti:

«Concini bu zaferin tadını çıkarmak isteyecektir. Bana hakaret etmek için mutlaka gelecektir. Ben onu bilirim. Eğer bu kapıyı açmak gafletinde bulunursa avucumun içine girdi demektir. Beni pek fazla bekletmese bâri... Açlıktan midem bulanmaya, susuzluktan gırtlağım yanmaya başladı. Ama şimdilik bunları düşünmemeliyim. Concini'de, hiç de misafirsever bir adam hali yok. Fakat, Allah kısmet ederse ben bunun acısını, ondan kat kat fazlasıyla çıkarırım. Şimdilik madem ki yiyecek, içecek bir şey yok. Hiç olmazsa uyuyalım bâri. Gerçi yatağım da hiç yumuşak değil ama, ne yapalım, sağlık olsun! Herhalde bu yıl, kuru ot da pek pahalı olacak ki Concini buraya bir demet olsun koydurmamış...»

Yiğit Jehan uyumaya karar verdikten sonra pelerinine sarındı. Bir köşeye, ıslak taşların üstüne uzandı. Beş dakika geçmeden derin bir uykuya dalıp gitmişti...

CONCİNİ'NİN YENİ PLÂNI

Concini, karısı Léonora'dan çok daha önce konağa dönmüştü. Bütün gece, bir saat uyuyabilmiş, fakat bu kısa uyku, bütün yorgunluğunu gidermeye yetmişti...

O gün bütün zamanını endişe içinde geçirdi. Léonora, birdenbire söze başlayacak ve ona herşeyi bildiğini söyleyiverecek diye ödü kopuyordu. Fakat hayır. Karısı hiçbir şey söylemedi. Concini, kadını sürekli olarak göz ucuyla tetkik etti. Léonora, gayet tabiî ve sâkin görünüyordu. O hâlde hiçbir şeyden haberi yok demekti. Concini bu sonuca varınca rahatladı.

Nihayet aklına Yiğit Jehan geldi. Bu sırada, yazıhanesinde yalnız bulunuyordu. Delikanlı aklına gelince, bütün odayı çınlatan gevrek ve korkunç bir kahkaha atarak söylendi:

«Yiğit Jehan'ın şimdi ne hâlde bulunduğunu, doğrusu bilmek isterdim!..»

Sonra delikanlıya ne çeşit bir işkence uygulamak gerektiğini düşünmeye koyuldu. Arada sırada, yediği tokat aklına geliyor, elini yanağına götürüyor, aynaya bakıp yüzünü seyrediyordu. O zaman dişlerini gıcırdatıyor, öfkesinden köpürerek söyleniyordu:

«Hayır... Yüzümden hiçbir şey belli olmuyor. Fakat ben o tokadı unutacak değilim. Öcümü alıncaya kadar bu asla aklımdan çıkmayacak...»

Yanağına inen müthiş şamar hatırına geliyordu. Şimdi avucunda bulunan düşmanını düşüne düşüne, nihayet onu gidip görmek ve onu yakalamış ol-

manın verdiği zevki, onun karşısında çıkarmak arzusuna kapıldı.

Gecenin geri kalan saatlerinde bu düşünceyi kafasında evirdi, çevirdi. Nihayet sabah olunca kararını verdi:

«Ne olursa olsun, gidip onu görmeliyim. Doğrusu, böyle bir zevkten kendimi mahrum edemem. Louvre'den döner dönmez hemen oraya gitmeliyim.»

Ve öğleye doğru bir bahane uydurarak konaktan çıktı.

Karısından çok çekiniyordu. Bu yüzden, dosdoğru Rats Sokağı'na gidemedi. Epeyce dolaştı. Arasıra, birdenbire başını geriye çevirip bakmak suretiyle, kendisini bir kimsenin takip edip etmediğinden emin olmaya çalıştı. Arkasında dikkatini çekebilecek hiçbir şey göremeyince, peşine düşmüş bir casus varsa bile, adamı şaşırtmış olduğuna kanaat getirdi. Bunun üzerine adımlarını hızlandırdı. Belki yüzüncü defa olarak, Jehan'ın kimbilir ne feci bir hâlde bulunduğunu tatlı tatlı hayâl etti.

Aslında merak ettiği Jehan değildi. Boyuna Bertille'yi düşünüyordu. Kıskançlık, içini kemiriyordu. Genç kızın, kendisi gibi sarayın en zarif ve yakışıklı, aynı zamanda en asîl erkeklerinden birine parasız pulsuz bir serseriyi tercih etmesi kanını kurutuyordu.

Demek Bertille, Yiğit Jehan'ın sevgilisiydi öyle mi? Bu gerçeğe gittikçe inanıyor, inandıkça da genç kıza karşı duyduğu arzu alevleniyordu. Şimdi onu, eskisinden daha fazla istiyordu. Neye mal olursa olsun, bu kızı eline geçirecekti. Acaba şimdi neredeydi? Bu serseri herif acaba kızı nereye saklamıştı? Onu muhakkak bulması lâzımdı. Bir kere eline geçirirse, dünyada hiçbir kuvvet artık bu kızı ondan kurtaramayacaktı.

Oysa Bertille'nin şimdi nerede bulunduğunu kimse Jehan'dan daha iyi bilemezdi. Şu hâlde en çıkar yol, bunu ondan sormak değil miydi? Bu şüphesiz budalaca bir düşünceydi. Fakat Concini'nin genç kıza sahip olmak arzusu o kadar şiddetliydi ki, artık kendisinden doğru dürüst bir muhakeme beklemeye imkân yoktu.

İşte Concini, kendi kendine açıkça itiraf etmemekle beraber Rats Sokağı'na, özellikle Bertille'nin şimdi nerede bulunduğunu öğrenmek arzusuyla gidiyordu. İstediğini nasıl öğreneceği hakkında hiçbir fikri yoktu. Ama, bu işi biraz kurnazlık, vaat veya tehditle başaracağından emindi.

Jehan'a servet ve hürriyet teklif edecekti. Delikanlı, bunları reddedecek kadar da budala değildi ya... Bir kız için bu kadar şey, reddedilir miydi? Delikanlı bu teklife seve seve razı olacaktı. Concini, bir kere öğreneceğini öğrensin, ondan sonra Jehan servet ve hürriyet yerine hava alırdı.

*

Aradan geçen zaman içinde, Jehan epeyce uyumuştu. Hem de deliksiz bir uyku çekmişti. Uyandıktan sonra hem vakit geçirmek, hem de gittikçe daha şiddetle etkisini hissettirmeye başlayan açlık ve susuzluğunu unutmak için yeniden kapıyı zorlamaya başladı. Fakat az sonra bu işten bir sonuç alamayacağını kestirerek vazgeçti.

Soğukkanlılığını hâlâ kaybetmemişti. Kendinden fazla Bertille'nin kutusuna önem veriyor ve kendini, bu değerli kutuyu korumakla görevli sayıyordu. Onun için, kutuyu kendinden fazla düşünüyordu. Sanki burada birisi gelip de çalabilirmiş gibi, kutuyu pelerininin içinde saklıyordu...

Hem vakit öldürmek, hem de biraz hareket etmiş olmak için hücrede dolaşmaya ve bir yandan da düşünmeye koyuldu:

«Acaba kaç saat uyudum? On saat kadar oldu mu?.. Olduysa, epey uyumuşum demektir. O hâlde bir günden biraz daha az zamandan beri buradayım. Doğrusu Concini bu sefer bana pek mükemmel bir tuzak kurdu ve ben de âdetâ gözlerim kapalı, aptalcasına bu tuzağa düştüm. Bu bana ders olsun. Benim gibi budalaya da az rastlanır. Concini gibi adamın karşısında ihtiyatlı hareket etmeyenlerin sonu böyle olur işte... Eh, elbette bu dersten gerektiği gibi yararlanacağım. Ama, bu dersin bana ancak buradan kurtulduğum takdirde faydası olabilir. Halbuki buradan kurtulmak da imkânsız denilecek kadar zor... Ne olursa olsun, ümidimi kaybetmemeliyim. Concini'nin eninde sonunda geleceğinden şüphem yok. Ama, gelmeden önce benim açlıktan ve susuzluktan bitkin bir hâle düşmemi bekleyecektir. Onun için, herhalde bugün gelmez. Ancak yarın veya öbür gün gelir. O zamana kadar da sabrederiz, ne yapalım?»

Gözlerinde kurnaz bir ışık belirerek söylendi:

«Mesele herifi korkutabilmekte... Öte yanı kolay.»

Yiğit Jehan'a yıl kadar uzun gelen, sinir bozucu saatler birbirini takip etti. Concini, bir türlü görünmek bilmiyordu. Yavaş yavaş, Jehan'ın soğukkanlılığı da kayboluyor, yerini gitgide sabırsızlık ve öfkeye bırakıyordu. Öte yandan açlık ve susuzluğu da dayanılmaz bir hâl almıştı.

Yavaş yavaş fikrini değiştirmeye, Concini'nin artık gelmeyeceğine kanaat getirmeye başlamıştı ki birdenbire tavandan gelen hafif bir gıcırtı duydu. Hemen, kutuyu sardığı pelerinine baktı. Karanlığa alışan gözleri, pelerinin, hücrenin bir köşesinde, koy-

duğu gibi durduğunu farketti. O zaman gözleri sevinçten parlayarak, başını tavana kaldırdı.

Demir kafesle örtülü küçük bir delikten zayıf bir ışık sızıyordu ve bu kafesin üstüne eğilmiş bir baş görünüyordu. Bu baş, Concini'den başka kimin olabilirdi? Jehan, çılgın bir sevinçle düşündü:

«Nihayet geldi işte!.. Artık kurtuldum demektir!»

Hemen kendini toparladı. Gözlerini küçük deliğe dikerek alaylı bir sesle bağırdı:

— «Ooo... Merhaba Concini! Yukarıda ne yapıyorsun öyle? Buraya gelsene. (Bir kahkaha attı) Ha, öyle ya... Kılıcım yanımda. Bunu düşündükçe korkudan sapır sapır titriyorsundur tabiî. Zaten lüzumundan fazla ihtiyatlı bir adam olduğunu bilirim. Sözün gelişi, sen buna ihtiyat dersin, ben de ödleklik derim. Sen ancak kendini korumaktan âciz, zayıf kadınlara saldırdığın zaman cesurlaşırsın. Hoş, o zaman bile bir sürü uşağın ve parayla tutulmuş adamların yardımına ihtiyacın oluyor ya...»

Concini ses çıkarmıyordu. Belki de duymamıştı. Kafası o kadar meşguldü ki... Aslında çok basit olan şu soruyu ne şekilde soracağını tasarlıyordu: *«Genç kızı nereye götürdün?»*

Jehan daha dokunaklı ve küçümseyici bir sesle yeniden konuşmaya koyuldu:

— «Ziyaretime geleceğini önceden bildirseydin ya... Sana bu kadar korku veren bu kılıcı kullanmayacağıma dair söz verirdim. Senin gibi ödleklere karşı kılıç kullanmaya ne gerek var? Tokatla tekme senin neyine yetmez?»

Bu sefer Concini duymuştu. Jehan'ın, vaktiyle suratına indirdiği şamarı kasteden bu sözlerini işitince hiddetinden köpürdü:

— «Seni kuduz köpek seni! Seni pis domuz yavrusu seni! Seni...»

Jehan alaycı bir kahkaha atarak herifin sözünü ağzına tıktı:

— «Hah! Hah! Hah!.. Bana baksana, Concini! Bunlar, sana yakışan sıfatlar. Onları neye başkaları için harcıyorsun? Vah zavallı! Beni korkudan ödü kopmuş ve bitkin bir hâlde göreceğini mi umuyordun? Yaptığın işin keyfini mi çıkarmak istiyorsun? Niçin dut yemiş bülbül gibi susuyorsun? Söylesene... Nasıl olsa yanına gelemeyeceğim!»

Bu sözler, Concini'ye, birdenbire buraya ne maksatla gelmiş olduğunu hatırlattı. Yüreğini yakan öfkeyi yendi ve tehdit dolu bir edâ ile söylendi:

— «Bak Jehan! Burada, açlıktan ve susuzluktan gebereceksin!»

Jehan, eliyle kılıcının kabzasına vurdu ve aynı alaycı tavırla:

— «Açlıktan ve susuzluktan ölüp ölmemek benim elimde...» Diye bağırdı.

Concini tehdidine devam etti:

— «Ne demek istediğini anlıyorum. Fakat, senin ayaklarının dibine, içi uyutucu bir gazla dolu ufacık bir cam küre atarsam, o küre kırılıverir. O zaman sen, hemen derin bir uykuya dalıverirsin. Bu uyku sırasında da bütün silâhlarını alırız. O zaman yine senin için seçtiğim ölümle ölmek zorunda kalırsın!..»

Bir an sustuktan sonra sözlerine şunları ekledi:

— «Açlık ve susuzluktan ölmek çok korkunç!.. Ne acılar çekeceksin!.. Günlerce, haftalarca kıvranacaksın... Sen genç olduğun için en aşağı yirmi gün bu işkenceye katlanabilirsin. Hattâ belki de bir ay veya daha fazla dayanırsın. Başına neler gelecek,

bir düşün. Belki de delireceksin. Açlığa mahkûm edilenler, bazan kendi kollarını ısırıp parçalar koparır ve yerlermiş. İşte seni bekleyen son da bu, Yiğit Jehan. Ama, merak etme, ben yine iyi adamımdır. Seni yalnız bırakmam. Arada sırada görmeye gelirim, acı ve işkence içinde kıvranmanı seyrederim. Hah! Hah! Hah! Nasıl?.. Senin şu tokatla tekmeni, lâyık olduğu fiyatla ödüyorum değil mi?»

Concini, gittikçe hiddetleniyordu. Nihayet dişlerini gıcırdatmaya, ağzından köpükler saçmaya başladı. Jehan, herifin yüzünü belli belirsiz görebiliyordu ama, ne hâlde bulunduğunu tahmin edemiyordu. Çok cesur olmasına rağmen, vücudunu bir dehşet ürpertisi sardı. Fakat onun da Concini'nin olduğu gibi kendine göre bir plânı vardı. Concini kendi plânını uygulamadıkça, Jehan için ümitsizliğe kapılmanın yeri yoktu. Delikanlı, bu düşünceyle hemen kendini toparladı ve bütün soğukkanlılığını elde etti.

Concini, Jehan'm ses çıkarmadığını görünce, korktuğunu sandı ve asıl maksadını açıklama vaktinin geldiğine hükmetti. Hemen, ümitten titreyen bir sesle söze koyuldu:

— «Şimdi beni dinle, Jehan!.. Eğer istersen, buradan serbest çıkmak da senin elindedir. Hattâ istersen, ben kendim inip sana kapıyı açacak ve seni dışarıya çıkaracağım. Aynı zamanda seni zengin edeceğim. Sana ellibin frank vereceğim. Sana soracağım soruya cevap vermen şartıyla teklif ettiklerim şunlar: Hürriyet ve servet... Nasıl, razı mısın?»

İçinden de şöyle düşündü:

«Evet, sana kapıyı açacağım, seni dışarıya çıkarıp eline parayı vereceğim ve sen, istediğim cevabı verdikten sonra iki küreğinin orta yerine bir hançer saplayıp işi kökünden halledivereceğim, iki gözüm...»

Jehan da bu hiç ummadığı teklifi duyunca, hayret içinde düşünmeye koyuldu: *«Concini'yi intikam almaktan vazgeçirecek kadar önemli soru ne olabilir? Benden neyi öğrenmek istiyor acaba?..»*

Ve alaycı edâsını bırakmadan, Concini'ye seslendi:

— «Ben senin sorduğuna cevap verir vermez, sen de hiç şüphesiz kapıyı açmayı unutursun, ciğerimin köşesi...»

Concini bu sözleri duyunca daha da ümitsizlendi ve inandırmak isteyen bir tavırla:

— «Hayır,» dedi. «Sen kapıdan çıktıktan ve parayı aldıktan sonra cevap verirsin.»

Jehan, kendisine gösterilen bu güvene hiç şaşmadı. Nasıl Concini, delikanlının ona güvenmemesini tabiî bulduysa, Jehan da İtalyan'ın kendisine itimat göstermesini garipsemedi. Artık edâsındaki alay da kaybolmuştu:

— «Peki,» dedi. «Kapıdan çıktıktan ve vereceğin paraları da cebime yerleştirdikten sonra soracağına cevap vermeden çıkıp gitmeyeceğimi nereden biliyorsun?»

— «Kapıdan çıkmadan önce bana söz verirsin, benim sana güvenim var.»

Concini doğru söylüyordu. Bu delikanlıdan nefret ediyordu ama, kendisine büyük bir güveni vardı. Halbuki beri yanda, korkunç bir ölümün tehdidi altında bulunan Jehan da pekâlâ canını kurtarmak için önceden söz verip, sonradan sözünden cayabilirdi. Böyle bir ihtimal akla yakındı ama, Jehan için değil... Onun gözünde, verilen sözde durmamak, dünyanın en büyük şerefsizliğiydi. Sözünden caymak, aklından bile geçmezdi.

İçinde, endişeyle karışık büyük bir merak uyanmıştı. Sordu:

— «Hele ne soracağını bir öğrenelim.»

Concini, sevincinden ürpererek düşündü: «*Vallahi razı olacak!*» İtalyan'ın böyle düşünmesi, yersiz değildi. Korkunç bir ölüme mahkûm edilmişken, bir söze karşılık ölümden kurtulmayı, hem de bir çırpıda zengin oluvermeyi reddetmesi için, insanın gerçekten çılgın olması lâzımdı.

Concini, başını demir kafese daha da yaklaştırdı. Heyecan ve ümitten soluk soluğa sordu:

— «Bana sadece, genç kızı nereye götürdüğünü söyle...»

Jehan gevrek bir kahkaha attı ve her zamankinden daha alaycı bir edâ şu sözleri söyledi:

— «Demek sana, onun nerede olduğunu söyleyeyim, öyle mi? Bütün istediğin bu kadar mı?»

Concini, heyecanından soluk soluğa:

— «Evet,» dedi, «hepsi bu kadar... Buna karşılık hemen serbest bırakılacak ve zengin olacaksın. Haydi, cevabını bekliyorum!»

Bu sırada Jehan, birdenbire kendine kızmış, içinden lânetler okumaya başlamıştı. İçinden söyleniyordu:

«Meğer ben ne yola gelmez budalalardanmışım be... Şurada ne kadar zamandır Concini'nin saçmalarını dinleyip boşu boşuna vakit kaybediyorum. Halbuki bu herifin hiçbir asil duyguyu anlayamayacak kadar bayağı ve aşağılık bir yaratık olduğunu bilmem gerekmez miydi? Ya şimdi kendisine hazırladığım küçük masala kulak asmadan gitmeye kalkarsa, kendi hatâm yüzünden mahvolmuş olmaz mıyım? Haydi Jehan, haydi! Artık tam sırasıdır, durma!»

Jehan, bunları düşündükten sonra birden dikilerek kaşlarını çattı, sert bir sesle:

— «Concini,» dedi, «her yerde casusların var. Herşeyden haberin oluyor da şunu niçin bilmiyorsun? Evvelki gece Kral, Mösyö de Praslin ve Mösyö de Neuvy'in, kendisini uğurlamaları hakkındaki tekliflerini reddederek, Paris sokaklarında iki meçhul insanla birlikte dolaştı...»

Concini bilmez olur muydu? Bal gibi biliyordu. Ya Praslin, ya Fouquet veya her ikisi birden gevezelik etmiş olacaklardı ki Concini de bunu haber almıştı. Sarayda herkes bu meseleden belli belirsiz sözediyor ve Kral'ın güvenini kazandıklarına göre önemli birer mevkie tâyin edilecekleri muhakkak olan bu iki meçhul adamın adlarını sorup duruyordu. Concini, bütün bunları biliyordu. Ama, şimdi kendisini asıl ilgilendiren şey bu olmadığı için sabırsızlanarak bağırdı:

— «Sefil herif! Kral'dan ve bu iki meçhul adamdan bana ne? Ben sana genç kızdan bahsediyorum. Onu nereye götürdüğünü bana söyleyecek misin?»

Jehan, sâkin bir tavırla karşılık verdi:

— «O iki meçhul insandan biri benim!»

Concini hayretinden donakaldı. Yüreğinde garip bir endişe belirmeye başladı. Fakat hislerini kolayca açığa vuran bir insan olmadığı için hiçbir şey belli etmedi. Üstelik istediği cevabı koparmaktan da henüz vazgeçmiş değildi.

Öte yandan Jehan da endişe içindeydi:

«Aman, hikâyemi tamamen dinletmeden herifi kaçırmayayım!» Diye düşünüyordu. Bu yüzden anlatacaklarını epeyce kısaltarak, Concini'yi ilgilendirecek noktaya bir an önce değinmeye karar verdi:

— «Kral, kendisine neden hakaret ettiğimi ve kılıç çektiğimi merak ediyordu. Belki bundan da haberin yoktur, Concini...»

Concini susmuştu. İçindeki endişe ve korku gittikçe artıyordu. Başlıca düşüncesini teşkil eden Bertille, kafasında birdenbire ikinci derecede bir mesele hâline gelivermişti. Jehan, herifin içinden geçenleri hemen sezerek gülümsedi:

«Hah! Şimdi istediğim oluyor. Kurtulma şansım arttı...» Diye düşündü.

Sonra yüksek sesle:

— «Ben de Kral'a: *'Sevdiğim genç kızın evine, bir adamın alçakça gireceğini bana birisi haber verdi,'* dedim.»

Concini'nin heyecanı ve endişesi son sınırına varmıştı. Sırtından soğuk terler boşanıyor, Jehan'ı soluk soluğa ve dikkatle dinliyordu.

Jehan kesin bir edâ ile devam etti:

— «Kral, bana bunu kimin haber verdiğini sordu. O zaman kendisine başkalarını ele verecek kadar alçak olmadığımı söyledim. Kral, mert bir adam. Fazla ısrar etmedi.»

Concini, derin bir nefes aldı. Jehan'ın sözlerinden artık korkmasına yer kalmadığı sonucunu çıkardı. Birdenbire cesaretlenerek bağırdı:

— «Ben buraya senin saçmalarını dinlemeye gelmedim!»

— «İş bildiğin gibi değil, Concini. Biraz sabredersen, söyleyeceklerimin seni pek yakından ilgilendirdiğini sen de göreceksin. Kral, benim mertliğimden pek hoşlandı ve bana yakınlık gösterdi.»

Yeniden endişelenen Consini, bağırarak sordu:

— «Sana mı?»

Jehan aynı sâkinlikle cevap verdi:

— «Evet, bana. Üstelik beni yarın için kendisiyle özel bir konuşmaya çağırdı. Bu davete, o gece Kral'a benimle birlikte refakat etmiş olan ahbabımla birlik-

te gideceğiz. Buna dikkatini çekerim, Concini. Bu noktanın, senin için önemi pek büyüktür.»

Concini dişlerini gıcırdattı:

— «Bana ne, canım? O arkadaşınla beraber Kral'a refakat etmişsin veya etmemişsin, benim umurumda mı? Hem hiç merak etme, Kral senin kim olduğunu öğrenir öğrenmez, sana yakınlık göstermesi gereken tek adamın cellâtbaşı olduğunu hemen kestirecektir.»

Jehan bu cevaba karşılık vermeye lüzum görmeden devam etti:

— «Senin her türlü alçaklığı yapabilecek bir adam olduğunu bilmez değilim. Beni tuzağa düşürmek istediğinden şüphe ediyorum. Tedbirlerimi de tabiî ona göre aldım.»

Delikanlı sert ve tehdit dolu bir sesle sözüne devam etti:

— «Onun için Kral'a söylemediğim şeyleri, bu arkadaşıma söyledim. Kral'ı bana öldürtmek amacıyla beni kışkırtıp Kral'a saldırtanın, senin karın Léonora olduğunu bu arkadaşım biliyor. Karının bu işleri Marie de Médicis'in desteğiyle yaptığını da biliyor. Aynı zamanda dilber Léonora'nın, ben cinayeti işledikten sonra yakalanmam için Jandarma Komutanı'a haber göndermiş olduğunu da biliyor. Kısacası bu arkadaşımın bilmediği şey yok, azizim. Nasıl, anlattığım hikâye seni ilgilendiriyor mu, ilgilendirmiyor mu?»

Jehan bu sözleri söyledikten sonra, sâkin bir tavırla beklemeye başlamıştı. Ama aslında kendisi de Concini kadar, hattâ belki de ondan daha fazla endişe içindeydi ve içinden şöyle söyleniyordu: *«Eğer herifi bu anlattıklarımla korkutamazsam hapı yuttum, demektir!»*

Öbür yanda, duyduğu sözlerle aklı allak bullak

olan Concini de şöyle düşünüyordu: *«Eyvah! Mahvoldum! Ah, şeytan herif ah! Ah hain herif ah!»*

Jehan, kendine hâkim olarak, tasasız bir tavırla devam etti:

— «Vallahi azizim, bundan ötesi senin bileceğin şey... Tabiî artık, neler olacağını tahmin etmekte zorluk çekmezsin. Arakadaşım biliyor ki ben, istikbalimi temin edecek olan bu dâvete, dünya yıkılsa giderim. Öte yandan, ahbabımın durumdan haberi var. Beni sarayda göremeyince, meseleyi anlayacak ve o zaman tabiî, Kral'a şöyle diyecektir: *'Majeste, size geçen gece saldıran delikanlıyı kimler kışkırtmıştı, biliyor musunuz? Sizi öldürmek isteyen Sinyor Concini ile karısı... Ve şimdi Concini, bu suikastta başarıya ulaşamadı diye sanırım ki arkadaşımın kanına girmiştir. Yoksa bu delikanlının burada bulunmamasına imkân mı vardı, Majeste? Concini'yi hemen yakalatıp cellâda teslim ederseniz, cüzdanını birazcık kızgın kerpetenlerle gıdıklarlarsa, hemen dili çözülür, Majeste...'* Arkadaşım, Kral'a bunları söyleyince, Majeste'nin derhal gerekli emirleri vereceğinden zerrece şüphem yok.»

Korkusundan neredeyse delirecek hâle gelen Concini, kekeledi:

— «Demek bunu yaptın, ha?..»

— «Canım, dedim ya... Artık ben de seni tanımazsam, kim tanıyacak? Tedbirlerimi almakta ne kadar isabet ettiğimi de görüyorum işte...»

Concini dehşetle haykırdı:

— «Yalan! Yalan söylüyorsun! Kral bu sözlere katiyen inanmaz...»

Hiç istifini bozmayan Jehan, cevap verdi:

— «Neden inanmasın, yahu? Delillerim var.»

Korkusundan dişleri birbirine çarpan Concini tekrar kekeledi:

— «Nasıl delilmiş onlar?»

— «Azizim, o delilleri sen kendi ağzınla verdin. Bütün korkaklar gibi, sen de hem gevezesin, hem de palavracısın. Benim tevkif edildiğimi, Châtelet'e kapatıldığımı ve Kral'a suikast teşebbüsünden idam edileceğimi başkalarına ne diye anlatırsın? Sen bunları anlatırken ben de Kral'la konuşa konuşa gezip duruyordum. Bunlar, senin ağzından çıktı, Concini. İnkâr etmeye kalkarsan, seni kapı arkasından dinlemiş olan Gringalle, Escargasse ve Carcagne de şahitlik edeceklerdir. Genç kız da kendi kulağıyla duyduğu bu sözlerin hepsini Kral'a olduğu gibi söyleyecektir. Nasıl, ihtiyat tedbirlerini almış mıyım, almamış mıyım?..»

Concini'nin korkudan, âdetâ çenesi tutulmuştu. Ya söyleyecek bir söz bulamadı ya da bulduysa bile söyleyemedi.

Jehan alaycı edâsıyle devam etti:

— «Sen de, Léonora da tevkif edileceksiniz, Concini!.. Kudretli koruyucunuz Kraliçe de bu sefer yaya kalacaktır. O, kendisinin de bu işte parmağı olduğu ispat edilmezse, yakayı kurtardığına bin kere şükretsin.»

Nihayet ağzını güçlükle açabilen Concini, ulur gibi bağırdı:

— «İnkâr ederiz! Bize alçakça iftira ettiğini söyleriz.»

— «Seni beş kişi birden itham edecektir, Concini... Hem sonra senin gibilerin çenesini biraz açmak için çâre mi yok? Sana azıcık işkence etsinler, bülbül gibi şakırsın!..»

Concini tir tir titredi. Gözlerinin önüne çeşitli işkenceler gelmişti. Mahvolduğunu hissediyordu. İçin-

den kendi kendine atıp tutmaya başladı: *«O genç kızla üç serseri önünde böbürlenip duracağıma keşke dilim tutulsaydı! Seni gördüğüm ve sevdiğim o uğursuz dakikaya lânet olsun, Bertille!»*

Jehan, gayet sâkin ve kendinden emin görünüyordu. Fakat aslında büyük bir heyecan içindeydi. Alnında iri ter taneleri birikmişti. Kısmen gerçeğe dayanan ve üst yanı da pek ustalıkla uydurulmuş olan bu hikâye, istediği sonucu verecek miydi? Jehan'ın ikide bir kendi kendine sorduğu soru buydu.

Belliydi ki Concini korkusundan neredeyse aklını oynatacaktı. Fakat acaba bu korku herife, Jehan'ı serbest bıraktıracak mıydı? Jehan biraz daha lâf ebeliği yaparak, adamın korkusunu daha beter artırmak için söze koyuldu:

— «Belki de seni söyletmek için vücudunu büyük mengenelerle sıkacaklardır. Bilirsin ya, ne berbat işkencedir o!.. Vücudun bir kere o mengenelerin arasına girdi mi, kemiklerin çatır çatır kırılır, un ufak olur... O da yetmiyormuş gibi, sonra da kızgın kerpetenlerle ellerini dağlaya dağlaya koparırlar... Sanırım ki artık bu işkencelere dayanamaz, dilinin altındaki baklayı çıkarırsın. Ondan sonra işkenceyi bırakırlar, ama, seni cellâda teslim etmek lütfunda bulunurlar. Haa, az kalsın unutuyordum... Seni idam etmeden önce, vücudunda açılan yaralara bol bol kaynar zeytinyağı ile erimiş kurşun dökerek soğuyan vücudunu biraz ısıtmaya çalışırlar. Bundan sonra da...»

Concini artık dayanamadı. Bir solukta bağırdı:

— «Yeter, yeter!.. Kes lâkırdıları! Söyle, ne istiyorsun?»

Jehan, dudaklarından az kalsın fırlayacak olan sevinç çığlığını zor zaptedebildi. Artık Concini'yi avucunun içine almıştı. Yüreği büyük bir ağırlıktan

kurtulmuş gibiydi. Derin bir nefes aldı ve gayet ciddi, tabiî bir tavırla cevap verdi:

— «Ben mi? Benim istediğim bir şey yok. Ben sana sadece başına neler geleceğini haber vermek istedim. Üst tarafı senin bileceğim şey. Yarın serbest olmasam veya ölsem bile intikamım fazlasıyla alınmış olacak ya. Bu, bana yeter de artar bile. Haydi, gecen hayırlı olsun, Concini...»

Concini'nin artık dayanacak gücü kalmamıştı. Tam: *«Bırakacağım, serbest bırakacağım seni!»* Diye bağıracaktı ki birdenbire hafif bir el omuzuna dokunuverdi. Concini irkilerek elini hançerine götürdü. Öfke ve şaşkınlıktan köpürmüş bir hâlde doğrulup başını çevirdi. Bakar bakmaz, karısı Léonora ile gözgöze geldi.

Karısı tâ yanına kadar sokulmuş, içlerinde hem şefkat, hem de bir merhamet okunan güzel siyah gözleriyle ona bakıyordu.

Concini, şaşakın ve ürkek, bağırdı:

— «Sen misin? Ansızın nereden çıktın böyle? Benim burada olduğumu nasıl öğrendin? Buraya nasıl geldin?»

Léonora bu soru tufanına cevap vermeye lüzum görmeden, kocasının sözünü kesti ve işin idaresini ele almış bir insan tavrıyla:

— «Uzatma, herşeyi duydum. Şimdi ne yapacaksın, onu söyle?» Dedi.

Concini bitkin bir hâldeydi. Çılgın gibi bağırdı:

— «Mademki herşeyi duydun, bana niçin, ne yapacaksın diye soruyorsun? Zindanın kapısını açıp herifi serbest bırakmaktan başka yapacak iş mi kaldı? Baksana, serseri bizi kıskıvrak yakaladı...»

Léonora, kesip attı:

— «Hayır! Böyle bir şey yapamazsın!..»

— «Ne diyorsun yahu? Aklını mı oynattın sen? Hâlâ işi anlamadın mı?»

— «Senin nene gerek, canım?.. Sen benim dediğimi yap. Bana inan...»

Concini, içlerinde müthiş bir korku okunan gözleriyle, karısının gözlerinin içine baktı. Léonora'nın bir şeye güvendiği besbelliydi. Fakat Concini yine de tereddüt etmekten kendini alamadı:

— «İyi düşün! Sonra mahvoluruz!» Dedi.

Léonora, âdetâ emreder gibi ve fakat aynı zamanda inandırıcı bir tavırla:

— «Tam tersine... Kurtulacağız,» dedi. «Sen dediğimi yap, üst tarafına karışma...»

Concini, karısının kafasıyla iş görmeye alışıktı. Léonora'nın zekâsına sonsuz güveni vardı. Hemen, onun dediğine boyun eğeceğini gösteren bir hareket yaptı. Fakat öfkesine de zorlukla gem vurabiliyordu.

— «Peki ama,» dedi, «ya bu yüzden başımıza bir iş gelirse? Sonra...»

Léonora, kocasının sözünü kesti:

— «Sen uyutucu cam küreleri çıkar. İki tane yeter...»

Concini, istediğini hemen yerine getirdi. Cebinden misketten biraz daha iri iki cam yuvarlak çıkardı. Demir kafesin üzerine eğildi ve elinden geldiği kadar sâkin bir tavır takınmaya çalışarak, alaycı bir edâ ile bağırdı:

— «Demek uydurduğun masallarla beni korkutacağını sandın ha? Hay çaylak hay! Daha senin ağzın süt kokuyor, evlâdım...»

Jehan bu sözleri duyunca irkildi ve dehşetle ürpererek: *«Eyvah! Bu sefer sahiden mahvoldum! Bu işte bir kurt yeniği var. Az önce Concini'nin korkudan ödü kopuyordu. Ne istesem yapacaktı. Şimdiyse,*

birdenbire değişti. Acaba neden? Bakalım, elbette göreceğiz,» diye düşündü.

Concini, kafesin üstünden konuşmaya devam ediyordu:

— «Ne diyordun? Bir arkadaşın varmış da, Kral'a gidip bir şeyler söyleyecekmiş. Gitsin, dilediğini söylesin. Vız gelir. Çünkü benim suçum yok. Gerekirse suçum olmadığını ispat etmesini bilirim. Bunun böyle olduğunu seni serbest bırakmayışımdan da anla işte. Nasıl da ümitlendin ama?.. Aman, pek hoş!.. Sana şöyle biraz korkmuş gibi göründüm diye, ağzın kulaklarına vardı. Hay aptal hay! Burada açlıktan, susuzluktan gebereceksin!»

Concini, bu sözleri de söyledikten sonra, elindeki iki küçük cam küreyi aşağıya bıraktı.

Yiğit Jehan'ın bu zifiri karanlık hücreye düşer düşmez, ufacık bir ses bile çıkarmadan parçalanıveren iki küçük cam küreyi görmesine elbette imkân yoktu. Concini'nin söylediği sözler, kafasını allak bullak etmişti. Az önce ümitlenmişti. Birdenbire ümidi kırılınca soğukkanlılığını da kaybetmiş, kendini büsbütün koyuvermişti.

Derken, genzine dayanılmaz bir koku çarptı. Başının döndüğünü hissederek, bir yerlere tutunmak için kollarını uzattı ve birden, bir külçe gibi yere yığılıverdi.

Yirmialtıncı Bölüm

KARI-KOCA

Concini, delikanlının yere yıkıldığını görmüştü. Eğildiği yerden yavaşça kalkarak deliği kapattı. Jehan'ın dediğini yapmamış oluşuna sevinmek mi, yoksa üzülmek mi gerektiğini bilmez bir hâlde şaşkın şaşkın etrafına bakındı. Acaba, düşmanını zindanda açlıktan ölmeye bırakmakla, kendi idam hükmünü de imzalamış olmuyor muydu? Henüz bundan pek emin değildi.

Léonora'yı, yakındaki küçük bir odaya sürükleyerek tehdit dolu bir sesle:

— «Onu serbest bırakmama neden engel oldun?» Diye sordu. «Anlattıklarının martaval olduğundan emin misin?»

Concini ne kadar sinirliyse, Léonora da, onun tersine, o kadar sâkindi. Kocasının sorduğu soruya, gayet dalgın bir tavırla cevap verdi:

— «Belki de hepsi yalandır. Ben Jehan'ı senden daha iyi tanırım. Bu herifin acayip tasarıları ve düşünceleri vardır...»

Concini dişlerini gıcırdattı:

— «Belki ile iş olur mu canım? Emin olmadıktan sonra...»

Léonora, gayet ciddî ve ölçülü bir tavırla:

— «Doğrusu bundan ben de pek o kadar emin değilim.» dedi. «Bana kalırsa, bu delikanlı, öyle uzunboylu plânlar kuracak tedbirler alacak adam değildir. Öte yandan ağzının sıkı olmadığı hakkında söylenenler de doğru... Gerçi bu delikanlı bir serseridir

ama. onun öyle bir mert ve asîl ruhu var ki, değme asîlzâdede bulunmaz. Bunlar işin gerçek yanı... Dolayısıyle söyledikleri pek de yalan olmasa gerek.»

Concini artık dayanamayıp karısının sözünü kesti:

— «Canım mademki sen de onun doğru söylediğine inanıyorsun, ne halt edip de herifi koyuvermeme engel oldun? Bunun için bir sebep olmalı. Bu sebebi bana da söyle de, ben de anlayayım.»

Léonora, umursamaz bir tavırla omuz silkti:

— «Eh, sen vallahi budalanın tekisin... Onun tehditlerine hemen boyun eğersek, ondan çekindiğimizi kendisine hissettirirsek, ömrümüz boyunca bir daha onun esiri olmaktan kurtulabilir miyiz?»

— «Burası doğru... Doğru ama, önce kellelerimizi kurtarmayı düşünmemiz lâzım değil mi?»

Léonora, kocasına dikkatle baktıktan sonra dedi ki:

— «Yarın olmazsa, bir hafta sonra, o da olmazsa bir yıl sonra, senin anlayacağın, Kral yaşadığı sürece herif gelip ikide bir bizi tehdit edecekti. Bizden istediği kadar para sızdırabilecekti. Yoksa sen onun bütün istediklerini vermeye razı mıydın, Concini?»

Kendini zaptedemeyen, öfkesinden kudurmuşçasına, odada bir aşağı bir yukarı gezinen Concini:

— «Ya ne yapacaktım ki?» Dedi. «Elbette, o ne isterse verecektim. Kellemi verecek değildim ya...»

Léonora, kocasına, alaycı ve aşağılayıcı bir bakışla baktı. Gözlerini onunkilerden ayırmadan söylendi:

— «Ve artık onu temizlemekten de büsbütün cayacaktın, öyle mi? O da bugünkü tehdidini ikide bir tazeleyerek seni sağmal inek gibi sağacaktı ha?..»

Concini, delice bir hırsla yumruklarını ısırdı. Küfürler homurdandı. Fakat karısına cevap vermedi.

Léonora, gayet yavaş ve tatlı bir sesle:

— «Oysa kendisinden nefret etmiyor da değilsin,» dedi.

Concini, kendine hâkim olamadı:

— «Nefret etmek de lâf mı? Ah, elimden gelseydi de bu serseriyi şöyle ağır ağır, işkence içinde öldürebilseydim! Bu zevke karşılık ömrümün on yılını gözümü kırpmadan verirdim!»

Léonora, tekrar omuz silkti ve korkunç bir tavırla:

— «Ben bir insandan bu kadar nefret etseydim, onu temizlemek için değil on yılımı, bütün ömrümü feda ederdim, Concini!..» Dedi.

Ve kocasının ses çıkarmadığını görünce aynı korkunç tavırla devami ett:

— «Demek ki, Jehan'a, sonsuz bir kin beslediğin hâlde, kendi canını kurtarmak için onu öldürmeye cesaret edemiyorsun? Bense ona kin beslemediğim hâlde, onun ölmesini istiyorum. Çünkü o benim uzun zamandır hazırladığım plânları altüst etti. Üstelik onun, bundan sonraki için de bir engel teşkil ettiğini seziyorum. Kendisinden nefret ettiğim yok, ama, onu yine ölüme mahkûm ediyorum... Ve ben kendisini ölüme mahkûm ettiğim için, Jehan ölecektir. Buna yemin ederim, Concini!..»

Adam, dehşetten tüyleri diken diken olarak, karısına hayranlıkla baktı. Sonra yine öfkeye kapılarak bağırdı:

— «Onu mahkûm mu ediyorsun? Pekâlâ canım, sen yine bildiğini oku, onu mahkûm et... Benim neme lâzım? Kalkıp buna engel olacak değilim. Ama, şurasını da unutma ki, eğer bu herif yarın serbest olmaz ve Kral'ın dâvetine gitmezse, arkadaşı Kral'a herşeyi haber verecektir. O zaman, ikimiz de hapı yuttuk demektir.»

Léonora'nın cevabı şu oldu:

— «O, yarın davete gideceği için, arkadaşı, Kral'a bir şey söylemez.»

Concini, kafese kapatılmış bir vahşi hayvan gibi, yerinde duramayıp dolaşıyordu. Birdenbire karısının karşısına dikildi. Kollarını, Tanrı'dan yardım dilercesine havaya kaldırdı ve bitkin bir hâlde tekrar indirerek:

— «Eğer, dediklerinden bir şey anlıyorsam, iki gözüm kör olsun!» Dedi.

Léonora, bu sözü duymamış gibi, gülümseyerek sordu:

— «Concini, uyku ilâcının etkisi ne kadar devam eder?»

— «Eh, şöyle böyle bir saat sürer.»

— «Öyleyse vaktimiz var. Birisini aşağıya indir de, şu azılı delikanlının silâhlarını alsın. Buradan kurtulup çıktığı vakit, senin kendisini serbest bıraktığından katiyen şüphe etmemelidir, tamam mı? Ne demek istediğimi anlıyor musun?»

Concini, şaşkın şaşkın söylendi:

— «Vallahi hiçbir şey anlamadım.»

Léonora düşüncesini açıkladı:

— «Bunda anlaşılmayacak ne var, Concini?.. Mesele gayet basit... Biz Jehan'ın arkadaşı, Kral'a bir şey söylemesin istiyoruz değil mi? Bunun için de Jehan'ın yarın Kral'ın davetine gitmesi lâzım... Şu hâlde Jehan buradan kurtulmalı... Arkadaşlarından biri gelip, kendisini buradan çıkarmalıdır.»

— «Allah Allah... İşi bu kadar karıştırmanın anlamı ne? Zindanın kapısını açıp da herifi salıversek olmaz mı?»

— «Olmasına olur ama, bizim için asıl önemli nokta, kendisinin bize savurduğu tehditlerin, üstü-

müzde etki bırakmadığına inanmasıdır. Benim dediğimi yaparsak, o buna inanacaktır, Concini... Vallahi inanacaktır!.. Bak o zaman, ne sağlam bir iş yapmış olacağız... Bir daha da bu serseri bizi korkutmaya kalkışmayacaktır.»

Concini, nihayet karısının plânının kavramıştı. Sevinçle bağırdı:

— «Halbuki senin dediğin gibi yapmazsak, ikide bir başımıza belâ olacak, bizi tehdit edecek ve biz de bir türlü yakamızı ondan kurtaramayacağız, değil mi? Anladım Léonora, meseleyi şimdi kavradım. Vallahi yaman, eşsiz bir kadınsın!»

Léonora bu övgüye başıyla teşekkür ettikten sonra sözlerine ekledi:

— «Demek oluyor ki, bu akşam Jehan serbest bırakılacak. Bu işi ben hallederim. Emin ol bu delikanlı, hürriyetinden uzun zaman yararlanamayacak ve ortalığı kasıp kavuramayacaktır, Concini... Ben kısa zamanda yine onun çanına ot tıkayacağım!»

Léonora çok sâkindi. O kadar inandırıcı bir edâ ile konuşuyordu ki Concini, bundan hudutsuz bir sevinç duydu.

Kadın kısa bir sussuştan sonra sordu:

— «Bu zindana nasıl girilir?»

— «Çok kolay... Önce bodrum katına inilir. Bodrumun ilk kapısı daima kapalıdır. O kapının anahtarını itinayla saklarım. Bodrum kapısı açıldıktan sonra bodrum dehlizine geçilir. Bu dehlizde birçok kapı vardır. Bunların kilidi yoktur ve hepsi dışarıdan sürgülüdür. İstenilen kapının sürgüsü çekilince kanat açılıverir.»

Léonora, bu sözleri dikkatle dinledikten sonra:

— «Güzel,» dedi, «şimdi bodrumun anahtarını

öyle bir yere koymalı ki bu akşam kolayca bulunabilsin.»

Concini teklif etti:

— «İstersen bodrum kapısının üstünde bırakalım.»

— «Güzel!.. En uygun yer orası...»

Concini sevinç içinde:

— «Hemen gidip anahtarı oraya koyayım. Bu arada şu serserinin de silâhlarını alayım,» dedi.

Concini memnundu. Biliyordu ki Jehan'ı serbest bırakmakla kendini de tehlikeden kurtarmış olacaktı. Fakat bir zaman sonra, Léonora'nın dediği gibi, delikanlıyı tekrar eline geçirecek ve ondan müthiş bir intikam alacaktı. Bir aşk randevusuna gidiyormuş gibi canlı ve keyifli adımlarla yürüyerek karısının yanından uzaklaştı.

*

O âna kadar soğukkanlılığını kaybetmemiş olan Léonora'nın yüzünde, kocası yanından uzaklaşır uzaklaşmaz derin bir keder ifadesi belirdi. Gözlerinde müthiş bir kin ve öfke ışığı parladı. Boğazından hıçkırığa benzer bir ses çıktı.

Concini, son derece neşeli ve keyifli gitmişti. Ama, beş dakika sonra döndüğü zaman yüzünde büyük bir endişe ifadesi vardı. Giderken keyifli oluşuna sebep, karısını, birlikte karşı koyacakları bir tehlike önünde sırtını dayayabileceği bir dost olarak görmesiydi. Fakat bu arada düşünmüş birdenbire, bu değerli müttefikin kendi karısı olduğu aklına gelmişti. Vay canına! Léonora, onu bir defa daha gizli bir aşk yuvasında suçüstü yakalamıyor muydu? Hem de bu kaçıncı yakalanıştı?..

Şimdi artık Jehan'a karşı kendini yalnız hissetmediği için yüreği rahattı. Nasıl olsa bu delikanlıdan müthiş bir intikam alacaktı. Bu, artık zor bir mesele değildi. Onun için rahat rahat Bertille'yi düşünebilirdi. Fakat bu kız yüzünden karısıyla mücadele etmek zorunda kalacağına üzülüyordu. Bu mücadeleden kendi hesabına pek korkmuyordu. Karısının doğrudan doğruya kendisinden intikam almayacağını bilirdi. Asıl korktuğu, Léonora'nın Bertille'den öç almaya kalkışmasıydı. Çünkü Léonora'nın huyu böyleydi. Kocasından çok, onun sevgilisine kinlenir ve ondan intikam alırdı. Léonora, kocasının Marie de Médicis ile sevişmesini görmemezlikten geliyor ve o yalnız bu ihanete tahammül ediyordu. Ama, Concini rahat durmuyordu ki... Karısını her fırsatta aldatıyordu... Ve her seferinde de kadın, ne yapıyor, ediyor, bu ihaneti meydana çıkarıyor, yeni sevgilinin kim olduğunu öğreniyor ve zavallıyı, acımadan cezalandırıyordu. Bu iş, halkın da dikkatini çekmeye başlamıştı ve kulaktan kulağa, Concini'nin öpücüklerinin ölüm saçtığı yayılmıştı.

Bu söylentide büyük bir gerçek payı vardı. Hele Concini, sevgililerin arka arkaya öldüklerini veya ortadan kaybolduklarını herkesten daha iyi biliyordu.

Ve işte şimdi yine, bu aşırı derecede kıskanç kadın, kocasının yeni aşk yuvasını, ne yapmış etmiş, bulmuştu. Gerçi araya Jehan'ın girmesi ve ikisini de tehdit eden tehlike karşısında birleştirmiş, şimdilik, karı-koca hesaplaşması başka bir zamana kalmıştı ama, bir gün bu iş, nasıl olsa patlak verecek değil miydi?.. Concini, karısının müthiş sessizliğinin ve soğukkanlılığının neye işaret ettiğini pek iyi bilir, kopacak fırtınanın kokusunu hemen alıverirdi.

Bir yandan da kendi kendini teselli etmeye çalışıyordu: Léonora, yeni aşk yuvasını keşfetmişti ama,

Bertille'yi bulmuş değildi ki... Başka ev mi bulunmazdı? Ama, ya genç kızın kim olduğunu da öğrenmişse?..

Bu düşünce, İtalya'lı maceraperesti fena hâlde korkutuyor ve genç kızın âkıbetinden endişeye düşürüyordu.

Bertille'yi elde etmiş olsaydı, belki bu kadar üzülmezdi. Onda, bir şıpsevdi huyu vardı. Hemen sever, sevdiğini elde edince de hemen unuturdu. Halbuki bu genç kızı elde edememişti. Zaten onu asıl hırslandıran da bu değil miydi?

Karısının evi buluşuna kızıyor, genç kızı ele geçirmesine engel olan olaylara lânet okuyordu.

Bu yüzden, tekrar karısının yanına döndüğü vakit, yüzü adamakıllı asılmıştı. Léonora'nın yanına girince, sadece:

— «Oldu,» dedi.

Léonora, memnunluğunu belirtir bir baş işareti yaptı. Sonra, ciddî bir tavır takınarak:

— «Otur, Concini...» Dedi. «Seninle bazı önemli şeyler konuşacağım.»

Concini'nin yüreği hop etti. Herhalde Léonora'ya hesap verme zamanı gelip çatmıştı. Adam, gözucuyla karısını süzdü. Gerçi Léonora gayet heyecansız görünüyordu ama, onun en müthiş anları, zaten böyle sâkin zamanları değil miydi?

Ama, artık olan olmuş, ok yaydan fırlamıştı. Concini de azimli ve herşeyi göze almış bir adam edâsı takındı. Fakat yine de karısının sözüne uyup, sinirli bir hareketle onun karşısındaki koltuğa oturdu. Bir yandan da karısına öyle korkunç gözlerle baktı ki başkası olsa, dehşetten soğuk soğuk terlerdi.

Léonora, ne bu sinirliliğe aldırdı, ne de o korkunç bakışa... Aynı sâkin tavrıyla sözüne devam etti:

— «Artık, Marie'yi, kraliçeliğini takdis törenini yaptırması için harekete geçirmek zamanı geldi.»

Concini, şaşkınlıktan az kalsın küçük dilini yutacaktı. Kulaklarına inanamadı. O kıskançlık kavgası beklerken, karısı siyasetten bahsetmeye başlamıştı. Fakat bu şaşkınlığı karısına sezdirmemeye çalışarak, soğukkanlı bir edâ ile sordu:

— «Neden?.. Kral öldükten sonra Marie'nin kraliçeliği tasdik edilmez diye mi çekiniyorsun?»

— «Sebeplerden biri de bu elbet. Kraliçe aleyhinde olanlar, bunu da bir koz olarak kullanacaklardır. Çünkü, söylendiğine göre Kral, vasiyetnamesine, Kraliçe'nin yetkilerini sınırlayan bir sürü kayıt koymuşmuş... Anlaşılıyor ki Kral, Kraliçe'nin memlekete tek başına hâkim olmasına, pek razı değil. Kraliçe'nin düşmanları da Kral'ın bu sebepten ötürü, takdis töreni yapmaya niyetli olmadığını iddia edip duruyorlar.»

Concini, birden öfkelenerek bağırdı:

— «Ama, bu sunturlu bir yalan değil mi? Kral'ın bundan ötürü değil, canından korktuğu için töreni boyuna ertelediğini bilmeyen kalmadı ki... Kendisine, büyük bir törende öleceğini müneccimler söyledi. O da buna inandı.»

— «Bunun yalan olduğunu bilmez olurlar mı? Bilmedikleri için daha fazla ısrar edeceklerdir tabiî...»

— «Doğrusu, inanırım.»

Léonora, sesini alçaltarak devam etti:

— «Ortada, işlerine gelen başka bir sebep olmayınca, buna elbette dört elle sarılacaklardır. Ama, bence on yıldan beri boyuna ertelenen bu törenin artık yapılması için daha önemli bir sebep de var...»

— «Neymiş o sebep?.. »

Léonora, sesini daha fazla kıstı:

— «Müneccimlerden biri, Kral'ın ellisekiz yıl yaşayamayacağını ve büyük bir törenden sonra arabasının içinde öleceğini söylemiş. Anlıyor musun, Concini? Büyük bir törenden sonra araba içinde ölecekmiş...»

O çağda saçma sapan büyülere ve fala pek önem verilirdi. Dini bile pek o kadar umursamayan Kral da böyle şeylere inanırdı. Bu falı dinledikten sonra, kendi arabasına bile korkuyla ve binbir ihtiyat tedbiri alarak binmeye başlamıştı. On yıldan beri de, Kraliçe'nin ve diğer birçok kimsenin sürekli ısrarlarına rağmen Marie de Médicis'in Kraliçe'liğinin kilise tarafından kutlanmasından ibaret olan ve çağın görüşlerine göre çok önemli bir olay sayılan takdis törenini geriye atıp duruyordu. Aslen İtalya'lı olan Concini ile karısı, yıldızlara bakıp talihin ve kaderin keşfine çalışan müneccimlerin falına herşeyden fazla bel bağlarlardı. Bu yüzdendir ki karısının sözleri, Concini üstünde büyük bir etki uyandırdı. Adam heyecanlandı ve merakla sordu:

— «Ee, peki, ne olacak?..»

Léonora dalgın bir tavırla cevap verdi:

— «Ne olacağı var mı? Boşu boşuna onun alınyazısını değiştirmeye çalışıyoruz. Kral'a karşı giriştiğimiz her teşebbüsün başarısızlıkla sonuçlanmasının sebebi de bu zaten... Çünkü müneccimin sözlerini yabana atıyoruz...»

Concini, içten gelen bir inançla:

— «Bu dediğin çok mümkün,» dedi.

Léonora devam etti:

— «Kral, şimdi elliyedi yaşında... Yâni, müneccimin hudut olarak çizdiği yaşta... Bu bir... Münec-

cimin bahsettiği tören de Kraliçe'nin takdis töreninden başka bir şey olabilir mi? İmkânı yok olamaz... Bu da iki... Öyleyse Kral'ın ölmesi için herşey hazır demektir. Şimdi bize düşen iş şu: Eğer bütün plânlarımızın allak bullak olmasını istemiyorsak, bu işi bir an önce yoluna koymalıyız, Concini... Neye mal olursa olsun, Marie'nin takdis töreni yapılmalıdır. Kendisini bu iş için boyuna kışkırtmalıyız ki o da Kral'ın hiç peşini bırakmasın.»

Concini, karısını dikkatle dinliyordu. Söylediklerinin hepsine aklı yatıyordu. O da inanıyordu ki kader zorlanamaz ve Kral'ın ölmesi için, müneccimin söylediği bütün şartların bir arada bulunması lâzımdır.

Nitekim, gayet inanmış bir tavırla:

— «Haklısın,» dedi, «artık bu işi yoluna koymak lâzım. Yarın bu meseleyi Kraliçe'ye hatırlatmaya çalışacağım. Sen de kendi tarafından onu bu işe ikna etmek için hiçbir fırsatı kaçırmamalısın.»

Léonora hafifçe güldü:

— «Orasını hiç merak etme...»

Sonra hemen ilâve etti:

— «Ha, başka bir mesele daha var...»

Léonora'nın tavrındaki soğukkanlılık Concini'nin yüreğini bir kere daha hop ettirdi. Adam, karısının bir plânı olduğundan ve kendisine korkunç bir darbe hazırladığından emindi. Ama, neydi bu darbe?.. Ah, bir bunu bilseydi!..»

Bu yüzden hep tetikte duruyor, karısının en ufak hareketini bile gözünden kaçırmıyor ve her an, şiddetle karşı koymaya hazır bulunuyordu.

Léonora, cümlesini tamamladı:

— «Bugün Mösyö de Luçon beni ziyarete geldi.»

Concini hayretle sordu:

— «Allah Allah! Yemekte neden bundan bahsetmedin?»

— «Bir işin olduğu için çıkacağını söylüyordun. Pek acelen vardı. Fırsat bulamadım.»

Concini, Léonora'nın alay edip etmediğini anlamak için dikkatle baktı. Kadın samimî görünüyor ve kendisine hep tatlı tatlı gülümseyerek bakıyordu.

Concini, aşağılayıcı bir edâ ile sordu:

— «Ne istiyormuş bu gevşek ağızlı züppe?..»

Léonora cevap verdi:

— «Kraliçe'nin özel rahipliğine tâyin edilmeyi...»

Concini hem kızdı, hem şaştı:

— «Yaa!.. Daha başka bir arzusu yok muymuş, cici beyin?.. Tabiî kendisine gerekeni söylemiş, ağzının payını vermişsindir.»

Ve ciddî bir tavırla sözlerine ekledi:

— «Doğrusunu istersen, ben bu genç papazdan hiç hoşlanmıyorum. Onun beni kuşkulandıran garip bazı hâlleri var.»

— «Ama, bize çok büyük bir hizmet yaptı. Ben de buna karşılık kendisini, istediği göreve tâyin ettirmeğe söz verdim...»

Concini, karısına sonsuz bir hayretle baktı:

— «Herhalde pek büyük bir hizmette bulunmuş olacak... Yoksa sen, imkânı yok bu kadar cömert davranmazdın.»

— «Canım, açıkçası benden Kraliçe'nin özel rahipliğini satın aldı...»

Concini güldü:

— «Sahi mi?..»

Ve sinsi bir tavırla sordu:

— «Kaça aldı?..»

Léonora, önemsemez bir tavırla söylendi:

— «On milyona...»

Concini, bu rakamı duyunca, soğukkanlılığını kaybederek, yerinden sıçradı:

— «On milyona mı?.. Onun için zengin derlerdi ama, bu kadar zengin olduğunu bilmezdim doğrusu... On milyon ha?.. İnanılır şey değil, yahu...»

Léonora, meseleyi açıkladı:

— «Bunda o kadar şaşılacak bir şey yok, Concini... Çünkü on milyon kendi cebinden çıkmıyor.»

— «Haa... Şimdi oldu... Ben de kendi kendime, bu nasıl iş diyordum.»

— «Bu papaz sâyesinde, Prenses Fausta'nın hazineleri bizim olacak!»

Duyduğu rakamın büyüklüğünden gözleri parıldayan Concini:

— «Demek bu hazineler gerçekten varmış?» Dedi.

— «Varmış da ne demek? Elimizde gibi bir şey... Richelieu, bana, hazinelerin saklı bulunduğu yeri tarif eden belgeyi getirdi. Bak...»

Léonora bu sözü söylerken, koynundan çıkardığı kâğıdı kocasına uzattı ve Concini'nin, faltaşı gibi açılmış gözleriyle kâğıdı okuyup bitirdiğini görünce sordu:

— «Nasıl?.. Acaba Richelieu, Kraliçe'nin özel rahipliğini istemekte biraz ileri mi gitti dersin?»

Concini sevinçle bağırdı:

— «Ne münasebet!.. Böyle bir servete karşılık bu mevkiin lâfı mı olur? Zavallı çok az şey istemiş. Pek tokgözlü adammış doğrusu... Hemen yarın onun tâyinini Kraliçe'den istemek ilk işim olsun... Kimbilir, belki de Richelieu, hiç de benim sandığım gibi fena bir adam değildir.»

Léonora esrarlı bir tebessümle:

— «Haa,» dedi, «şunu da hemen ilâve edeyim ki Richelieu bu muazzam serveti bize değil, Kraliçe'ye veriyor.»

Bu sözler üzerine, Concini'nin de yüzündeki tebessüm daha da belirginleşti ve adam Kraliçe'nin kasasıyla kendisininki arasında bir fark yokmuş gibi omuz silkti.

Concini'nin sevinci o kadar büyüktü ki adam bir an Bertille hakkındaki endişelerini de, karısının söyleyeceğinden korktuğu sözleri de unuttu ve bir rüya görüyormuş gibi tekrarladı:

— «On milyon!»

Léonora, mânası pek de belli olmayan bir tebessümle gülümseyerek kocasına baktı ve:

— «Ne demek istediğini anlıyorum, Concini,» dedi. «Sen diyorsun ki, Kral varsın ölmesin... Elde bu kadar büyük bir servet olduktan sonra, gerçekleşmeyecek hayâl mi vardır? Kullanmasını bilen adamın elinde, altından ve paradan daha kudretli ve müthiş silâh olur mu?..»

— «Yalan değil, Léonora... Çekinmeden söyleyebilirim ki, bu kadar para ile Kral'ı bile satın alırım!»

Léonora, kocasına biraz daha yaklaştı ve onun gözlerinin içine bakarak çok garip bir tavırla:

— «Hakkınız var, mösyö,» dedi.

Şimdiye kadar kocasına hep *«sen»* diye hitap etmişti. Şimdi birdenbire *«siz»* demeye başlıyordu.

Fakat bu âni değişiklik, Concini'yi yeniden endişeye düşürmekte gecikmedi. Belli belirsiz bir surette hissediyordu ki asıl mücadele şimdi başlayacaktı. Şimdiye kadarki bütün konuşmaları, bu mücadelenin hazırlığından başka bir şey değildi.

Léonora, hafif tehdit kokan bir sesle:

— «Ne sanıyorsunuz, mösyö,» dedi. «Bize verilen bu servet, öyle kolayca elimize geçecek mi sanıyorsunuz? Böyle düşünüyorsanız, büyük bir hatâya düştüğünüzü söylemek isterim. Bu milyonlar uğrunda amansız bir mücadeleye girişeceğiz ve ancak bu mücadeleden galip çıkmak şartıyla hazineleri ele geçirebiliriz.»

— «Daha iyi ya! Benim de istediğim mücadele ama, doğrusu ben senin mücadeleden neyi kasdettiğini pek anlayamadım.»

— «Anlatayım... Bu hazineleri bulmak için esaslı araştırmalar yapmak gerekecek... Yapacağımız araştırmalar, hazinenin Montmartre'de saklı bulunduğundan şüphelenen birçok kimsenin ilgisini uyandıracak. Meselâ Kral da, mücadele edeceğimiz kimseler arasında olacak. Sonra yirmi yıldan beri bu hazinelerin peşinde bulunan papazlarla da uğraşmamız gerekecek... Ama, bütün bunlar beni düşündürmüyor. Beni asıl korkutan düşman...»

Merak ve heyecanı gittikçe artan Concini, karısının sözünü kesti:

— «Vay canına! Kimmiş bu korkunç düşman?..»

— «Yiğit Jehan... Öyle küçümseyerek gülümsemeyin, Concini... Bu delikanlı, bizim için Kral'dan da, papazlardan da daha tehlikelidir. Bakın, size bunun sebebini anlatınca nasıl hak vereceksiniz. Ben, neden bu delikanlının ortadan kaldırılmasını istiyorum ve neden kendisini ölüme mahkûm ettim sanıyorsunuz?.. Kendisine şahsî bir kinim ve garazım yok ki...»

Concini dişlerini gıcırdattı:

— «Benim bu delikanlıya kin beslemem için, tamamen kendime ait sebeplerim var. Bu serseriyi kendi elimle, işkenceler içinde öldürteceğim! Öteki teh-

likeler ise umurumda değil... Dünyada bu milyonları benim elimden hiçbir kuvvet alamaz!»

Léonora, kocasına güven ve hayranlıkla baktıktan sonra sözüne devam etti:

— «Zaten sizin tehlikeden korkmayacağınızı bilirim. Fakat başarıya ulaşmamız için karşımızdaki engelleri iyice gözden geçirmeliyiz. Meselâ karşımızda öyle bir insan daha bulunacak ki, şimdiye kadar söylediğim düşmanlarımızın hepsine bedeldir. Çünkü bu adam, insanüstü bir kuvvete ve zekâya sahiptir. Kendisi, şimdiye kadar giriştiği hiçbir mücadeleden yenik çıkmamıştır!»

Concini, kabadayıca bir tavırla elini hançerine götürüp sordu:

— «Kimmiş bu?..»

— «Size onun da adını söyleyeceğim, Concini... Şimdilik şu kadarını bilin ki, bu adam, hazinelerin asıl sahibi olan gencin babasıdır...»

— «Nasıl?... Duyduğuma göre Prenses Fausta, bu milyonları oğluna bırakmıştı. Bu oğlan ölmemişmi?»

— «Hayır, ölmedi.»

— «Kimmiş peki?..»

Léonora, işaret parmağıyla yeri göstererek bir isim mırıldandı. Concini bu ismi pek duymadı ama, ne olduğunu hemen sezdi ve hayretler içinde kalarak:

— «Vay canına,» dedi, «şimdi işi kavradım.»

Sonra birdenbire coştu:

— «O hâlde, Fausta'nın oğlu ölmüş,» dedi. «Ve kim, benimle bu milyonlar arasına girmeye kalkışırsa, aynı âkıbete uğrayacaktır.»

Léonora, kocasına yine hayran hayran baktı. Concini aynı korkunç edâsıyle devam etti:

— «Demek karşılaşacağımız ve altedeceğimiz tehlikeler bunlar, öyle mi?»

Léonora, tereddütsüz:

— «Hayır, hepsi bu kadar değil,» dedi. Ve Concini'yi şaşırtan bir ciddiyetle ilâve etti:

— «En önemli, en korkunç tehlikeyi söylemeyi en sona bıraktım, Concini... Bu öyle bir tehlike ki ötekiler onun yanında çocuk oyuncağı kalır.»

Concini sordu:

— «Çabuk söylesene. Neymiş bu tehlike?»

Léonora, kocasına biraz daha yaklaşarak:

— «Bu öyle bir tehlike ki» dedi, «bütün mücadeleyi daha başında bize kaybettirebilir. İşte az önce sana okuttuğum kâğıt da bu tehlikeli insanın malıdır.»

— «Anlayamadım...»

— «Onun elinde bundan daha önemli başka kâğıtlar var. Eğer o, bu kâğıtları definenin sahibine verirse... Şimdi anlıyor musun?»

Concini, hiddetinden, ağzından köpükler saçtı:

— «Anlıyorum. Hazinenin asıl sahibi, bu kâğıtları alıp da ortaya çıkarırsa, kimse onun bu hakkını inkâr edemez. Öyle ama, kâğıtlar kimdeyse onu da, bu hazinenin asıl sahibini de temizleyiveririz, olur biter, canım.»

Léonora sinsi bir gülümseyişle:

— «Bunu söylemek kolay,» dedi. «Demek ikisini de ölüme mahkûm ediyorsunuz, öyle mi Concini? Güzel. Zaten ben de sizden bunu beklerdim. Fakat ölümüne karar verdiğiniz bu iki insandan birinin kim olduğunu da öğrenirseniz, acaba yine aynı kararda ısrar edecek misiniz? Sakın fikrinizden caymayasınız?»

Concini bütün vücuduyla ürperdi ve sapsarı kesildi. Artık Léonora'nın şimdiye kadar dilinin altında sakladığı baklayı çıkaracağı besbelliydi. Şaşkınlığından kekeleyerek:

— «Neden cayayım? Yoksa bu, tanıdığım biri mi? Yoksa bana çok mu yakın?» Diye sordu.

Léonora, pek tabiî bir tavır takındı ve Concini'ye pek korkunç gelen soğukkanlılıkla izah etti:

— «Vallahi, kendisini tanıyıp tanımadığınızı bilmiyorum. Yalnız, ölümüne karar verdiğiniz kimselerden birinin kadın olduğunu biliyorum. Hem de genç bir kız... Çocuk denecek kadar genç...»

Bu sözleri kocasının gözlerinin içine bakarak söylemişti.

Concini, tepeden tırnağa titrediğini hissetti. Fakat hiçbir şey belli etmemeye çalıştı ve gülümsemeyi bırakmadı. Ancak, o âna kadar yüzünde okunan azimkârlık ifadesi silinir gibi oldu. Sonra, sanki ölümüne karar verdiği düşmanının kadın oluşuna acıyormuş gibi bir tavır takındı:

— «Genç bir kız, demek?» Dedi. «Çocuk denecek kadar genç... Doğrusu, ne yalan söyleyeyim...»

Léonora, onun sözünü kesti:

— «Bak, daha şimdiden caymak için bahane aramaya başladın...»

Kadının sesinde bir gariplik veya kırgınlık belirtisi yoktu. Bunun üzerine Concini şöyle düşündü: «*Herhalde bahsettiği kız, o değil...*» Ve nazik bir tavır takınarak sordu:

— «Peki, kimmiş bu genç kız?..»

Léonora, aldırışsız bir edâ ile cevap verdi:

— «Adı Saugis...»

Concini, derin bir nefes aldı ve elini terden ıslanan alnına götürdü.

Léonora devam etti:

— «Önümüze çıkan en tehlikeli engel, bu genç kızdır. O yaşadıkça biz tehlike içinde bulunacağız. Hattâ hazine elimize geçse bile, yine de tehlikeden kurtulmuş olmayacağız. Çünkü elindeki kâğıtlarla Kral'a başvurmak aklına eserse, bizi çok zor bir duruma sokabilir. Zaten bizden kurtulmak için bahane arayan Kral da bunu mükemmel bir fırsat sayar ve bizi cellâdın eline vermekte bir saniye bile tereddüt etmez.»

Concini düşünceye dalmıştı. Artık, karısının söylediği genç kızın Bertille olmadığını öğrenmişti. Bu durumda korkmasına ve karısına karşı yumuşak bir tavır takınmasına hiç lüzum kalmamıştı. Yüzünde yeniden sert ve zâlim bir ifade belirdi. Çevresine endişeli gözlerle baktı. Halbuki kimsenin kendisini gözetlemesine ve dinlemesine imkân olmadığını pekâlâ biliyordu. Buna rağmen sesini alçaltıp son derece sinsi bir tavırla:

— «Kadınlara zulmedilmez. Benim gibi bir asilzâde bunu elbet bilir. Ama, herşeyin bir sınırı vardır,» dedi. «Mademki bu genç kız, işlerimize engel olmaya kalkışıyor, onun da hesabını görüveririm, olur biter...»

Léonora kocasına pek tuhaf bir bakışla baktı. Sonra mânalı bir gülümsemeyle:

— «Madem buna karar verdiniz, Concini,» dedi, «o hâlde bu genç kız da bizim için bir tehlike olmaktan çıkıyor, demektir.»

Concini şaşırmış gibi sordu:

— «Peki ama, öyleyse neden bu işi bu kadar gözünde büyüttün?»

Léonora, o müthiş ve soğuk tavrıyla cevap verdi:

— «Belki bir kadını ölüme mahkûm etmek istemezsiniz diye düşünmüştüm.»

Ve sinsi bir gülümseyişle ilâve etti:

— «Allaha şükürler olsun! Görüyorum ki en müthiş kararları vermekten bile çekinmiyorsun.»

Concini omuz silkti ve kayıtsız bir tavırla:

— «Öyleyse, sen onu belki de çoktan...» Dedi ve gerisini söylemeye dilinin varmadığı şeyi eliyle yaptığı bir işaretle anlattı.

Ama, Léonora ondan daha cesurdu. Soğukkanlı bir tavırla atıldı:

— «Hayır, onu öldürtmedim! Zaten ölüp ölmemesi o kadar önemli de değil... Şimdi o, dünyada hiç kimsenin kendisini kurtaramayacağı bir mezara, diri diri gömülmüş bulunuyor. Orası öyle müthiş bir yer ki oraya girmektense, ölmesi çok daha hayırlı olurdu.»

Concini, genç kızın bu müthiş âkıbetini umursamadığını belirten bir hareket yaptı. Mademki karısının mahvetmek istediği genç kız Bertille değildi, o hâlde mesele mi vardı? Tanımadığı bir kızın âkıbetinden ona neydi? Şimdi aklını kurcalayan bir tek şey vardı: Léonora'nın bir an önce defolup gitmesi... Gerçi, karısının Bertille'den şüphelenmediğini anlamıştı ama, burada kalmasından da hoşlanmıyordu. Ne olur ne olmaz, belki de aralarında yeni bir tartışma çıkar da kasırga kopuverirdi.

Léonora, kocasının aklından geçenleri sezmiş gibi ayağa kalktı. Sonra gayet yavaş, sâkin tavrını hiç bırakmadan, şefkat dolu gözlerle ona baktı:

— «Demek, benim dediklerime sen de razısın?.. Düşüncelerime katılıyorsun, öyle mi?» Dedi.

Ve birdenbire kollarını kocasının boynuna sararak Concini'yi göğsünün üstünde sıktı. Sonra inatçı ve garip bir ısrarla tekrarladı:

— «Söyle Concini! Bana de ki: '*Sana hak veriyo-*

rum, doğru düşünüyorsun,' de... Ama sonuç, şu veya bu olurmuş, yeter ki sen benim fikrimi kabul et...»

Concini sabırsızlıkla söylendi:

— «Canım, diyorum ya işte... Pekâlâ yapmışsın.»

Léonora'nın gözlerinde bir zafer ışığı yanıp söndü. Kollarını kocasının boynundan çözdü ve birdenbire Concini'yi hayretlere düşüren bir heyecanla:

— «Şimdi buradan çekilip gitmemiz lâzım,» dedi. «Haa, az kalsın unutuyordum. Uşaklarına da yarına kadar izin ver... Jehan'ı kurtarmaya gelecek olan adamı kimse rahatsız etmemelidir. Öte yandan, Jehan'ın, sen kendisini açlık ve susuzluktan ölüme mahkûm ettiğin için bu yüzden muhakkak surette ölecekken, bir mucize kabilinden ölümden kurtulmuş olduğuna da iyice inanması lâzım.»

Léonora, kocasının bir tek kelime daha söylemeden başıyle vedâ işareti yaparak kapıya doğru yürüdü.

Concini, karısını takip etti. Pek korktuğu darbeyi yemekten kurtulduğuna, bir çocuk gibi seviniyordu. Kapıdan birlikte çıktılar. Concini, derin bir soluk aldı. O sırada Léonora kendisine döndü ve tatlı bir sesle:

— «Bu genç kızın kimin nesi olduğunu da iyice bilmelisin,» dedi. «Sana, şimdiye kadar onu iyice tanıtmam gerekirdi ama, nasıl oldu da unuttum, bilmem ki... Bu kız daha çok Bertille adıyla tanınıyor... Hani şu, Arbre-Sec Sokağı'nda oturan ve bir aralık Kral'ın da, bütün saray halkının da ilgisini üstünde toplamış olan genç kız yok mu? İşte bu Bertille, o kız!»

Concini bu sözleri duyunca beyninden vurulmuşa döndü. Kapıya dayanmamış olsaydı, yerlere yuvarlanacaktı.

Léonora, kocasına merhametle bakarak hafifçe gülümsedi. Sonra sessizce kapıdan çıktı ve karanlık sokaklara dalıp gözden kayboldu.

SAÊTTA'NIN SEVİNCİ

Saint-Honoré Sokağı'ndaki konağına gelince, Léonora'nın ilk işi Saêtta'yı bulmak oldu. Fakat Saêtta ile karşılaştığı vakit, onu görmeye can attığını hiç belli etmek istemedi. Gayet ilgisiz bir tavır takınarak sordu:

— «Oğlun bu gece yine ne haltlar karıştırmış, duydun mu?»

— «Hiçbir şey duymadım. Hattâ, hâlimden de anlıyorsunuzdur herhalde, adamakıllı meraktayım. Jehan yine meydanlarda yok... Başına bir iş mi geldi acaba?..»

— «Ama, ben onun ne olduğunu biliyorum.»

Eski düello hocası sesini çıkarmadı. Ama, gözleri heyecan ve endişeden büyümüşlerdi.

Léonora, gözlerini onun gözlerine dikerek:

— «Senin oğlun, Concini'nin eline düştü,» dedi. «Concini, onu aç ve susuz bırakarak öldürmeye karar vermiş!..»

Saêtta'nın tavrı birden korkunçlaştı:

— «Doğrusu bu işkence hiç te fena değil. Ama ne yalan söyleyeyim, ben onun darağacında, cellât eliyle ölmesini isterdim...»

— «Biliyorum, biliyorum, Saêtta... Zaten ben de sana bunu haber vermeye geldim.»

— «Sizin bana ne kadar yakınlık gösterdiğinizin farkındayım. Size sonsuz şükran ve minnet borçluyum. Bundan böyle beni kulunuz, köleniz sayabilir-

siniz. Çünkü benim yüzümden kocanıza bile ihanet ettiğinizi görüyorum.»

Léonora gayet ciddî bir tavırla:

— «Doğru,» dedi. «Ona senin için ihanet ediyorum. Eğer kocam, avının elinden alınmasına yardım ettiğimi öğrenirse, mahvoldum demektir. Ne kadar merhametsiz olduğunu bilirsin... Sakın bu yaptığımı ona duyurayım deme... Hattâ, oğluna bile söyleme, Saêtta...»

— «Hiç söyler miyim, Sinyora? Bu mesele hakkında ağzımı açmaktansa dilimi koparmayı tercih ederim. Yemin ederim ki bu haberi sizden aldığımı kimse bilmeyecektir.»

Léonora, işin istediği şekilde yürüdüğünü görünce, fazla ısrar etmek gereğini duymadı ve:

— «Pekâlâ, Saêtta,» dedi. «Sana inanırım. Şimdi dinle öyleyse... Galiba Concini, senin oğlunu, Rats Sokağı'nda bir evin mahzenine kapatmış. Mahzenin kapısının arkasında bir çiviye asılı bir anahtar varmış. Bu anahtarla kapı açılınca bir dehlize çıkılıyormuş... Dehlizde kilitsiz, sadece sürgülenmiş kapılar varmış. Hepsini teker teker açar, bakarsın. Böylece oğlunu bulursun...»

Saêtta, içten gelen bir heyecanla bağırdı:

— «Ah, Sinyora, bu iyiliğinizi hiçbir vakit unutmayacağım...»

Ve ansızın öfkelenerek sözlerine ekledi:

— «Siz ne diyorsunuz? Yirmi yıldan beridir bir tek intikam peşinde koşuyorum. Böyle bir intikama engel olmak demek, benim kalbimi parçalamak demek değil midir? Hemen oraya gidip o mendebur oğlanı çıkaracağım, Sinyora...»

Léonora, hükmeder bir tavırla adamı durdurdu:

— «Hele biraz sabret, Saêtta. Belki Concini hâlâ oradadır.»

Ve Saêtta'nın şaşkın şaşkın yüzüne baktığını görünce söylendi:

— «Sen ne diyorsun Saêtta? Concini senin oraya girdiğini görünce, ben mahvoldum demektir. Senin için hayatımı tehlikeye atıyorum, farkında değil misin?»

Floransa'lı haydut, elini alnına vurdu ve unutkanlığından utanmış gibi, üzüntüyle:

— «Haklısınız, Sinyora,» dedi. «Ne deseniz haklısınız. Özür dilerim. Ne yapacağımı âdetâ şaşırdım. Siz söyleyin de ona göre hareket edeyim.»

— «Bekle de Concini buraya, eve dönsün. Üst tarafını bana bırak. Ben, senin onu oradan kaçırmanı kolaylaştıracak her türlü tedbiri aldım. Concini oradan çıkar çıkmaz, evi bomboş bulacaksın. Hiç acele etmene lüzum yok. Orada rahat rahat iş görürsün. Ha, şurasını unutma... Şu husus özellikle benim emniyetim bakımından pek önemlidir. Senin işin bittikten sonra herşeyi yerli yerine koymalısın. İçeri girdiğin zaman evi nasıl buldunsa, yine öyle bırakıp çıkmalısın. Concini, Jehan'ın kaçtığını görünce, uşaklarından birinin kendisine ihanet ettiğinden başka bir şey düşünmemelidir. Anlıyorsun, değil mi?»

— «Anlıyorum Sinyora... Ne dedinizse, hepsini harfi harfine yapacağım. Emin olun...»

— «Öyleyse al evin anahtarlarını... Yine de söylüyorum, hiç acele etme. Önünde bol bol vakit var. Nasıl olsa, evde yarın sabaha kadar kimse olmayacak. Bütün bunları sana iyilik olsun diye yaptığımı unutma. Yoksa ha Jehan orada ölmüş, ha cellâdın elinde... Bunun umurumda bile olmadığını pekâlâ bilirsin.»

Saêtta:

— «Bilmez olur muyum, Sinyora?» Dedi. «Siz hiç merak etmeyin... Gerektiği kadar dikkatli davranırım...»

Léonora dostça bir tavırla:

— «Haydi öyleyse git, Saêtta,» dedi.

*

Saêtta, Concini'nin Rats Sokağı'ndaki evden çıkıp çıkmadığını, ancak kendisine yolda rastlamak suretiyle anlayabilirdi. Adamın hangi yoldan konağa dönebileceğini hesapladı ve yeni köprüden geçmesi gerekeceğini düşünerek, gidip köprünün başında dolaşmayı uygun buldu. Yol kalabalıktı. Saêtta, birini beklediğini belli etmemek için, gezinenlere karıştı. Bir yandan gayesiz dolaşıyormuş gibi görünmekle beraber, bir taraftan da geleni geçeni dikkatle gözlemeye koyuldu.

Doğrusu bu bekleyiş epey sürdü. Saêtta'nın sabrı tükenmek üzereydi ki saat dört sıralarında, Concini'nin kalabalık arasından hızlı hızlı geçtiğini gördü ve hemen nehrin sol kıyısına doğru seğirtti. Sonra, birden duraladı. Gerçi hayduttu ama, kendisine göre namus ve şerefi olan bir adamdı. Léonora'nın kendisine yaptığı bu büyük iyiliği hatırladı. Bu kadının güvenini haketmeliydi. Çünkü Léonora bütün bu fedakârlıkları, hattâ kocasına bile oyun oynamayı, sırf Saêtta uğrunda göze almış değil miydi? Adam, bunu düşündükçe, içinden yapacağı işte onun fedakârlığına lâyık olacak bir şekilde davranacağına yemin üstüne yemin ediyordu. Birden duralayıp düşünmeye başladı:

«Aceleye ne lüzum var? Sinyora'yı kötü bir duruma sokmak nankörlük olur, doğrusu... Baksana, ne

dedi? Ev, bütün gece bomboş kalacak demedi mi? Öyleyse bol bol vaktim var. Zaten benim bir-iki saat gecikmemle Jehan da geberip gidecek değil ya... Hiç olmazsa saat altıya kadar beklemeliyim.»

Bu kararı verince tekrar gerisin geriye döndü. Nehrin sağ kıyısına geçti ve Saint-Germain-l'Auxerrois Kilisesi'nin yanıbaşındaki meyhanelerden birine girerek bir şişe şarap ısmarlayıp vakit öldürmeye çalıştı.

Böylece, saat altıya kadar orada oturdu.

Saat tam altı olunca, şişe de boşalmıştı. Saêtta ayağa kalktı ve meyhaneden çıktı. Sabırsızlıktan içi gidiyordu ama, kendini tutuyor ve hızlı yürümemeye çok dikkat ediyordu...

Anahtarı kapının kilidine sokarken, tuhaf bir endişe hissetti. Bu korkudan filân değildi... Onun ne kadar cesur olduğunu herkes bilirdi. Girıştiği işte başarısızlığa uğramaktan da çekinmiyordu. Mademki bir kere Jehan'ı bu evden çıkarmaya karar vermişti, karşısına çıkacak her engele göğüs gerecekti.

Ama, beri yanda, Léonora'nın kendisine yapmış olduğu unutulmaz iyilik vardı. Kadın, sırf Saêtta yüzünden kocasına ihanet ettiğini söylerken, şüphesiz, yalan söylememişti. Şimdi Saêtta, Jehan'ı Concini'nin pençesinden kurtarmak azmindeydi. Güzel... Ama, bu işi başarırken de Léonora'ya bilmeyerek ve istemeyerek de olsa kötülük etmek, onu güç bir duruma sokmak yakışık alır mıydı? Şüphesiz hayır... Saêtta'nın yüreği işte bu düşünceyle daralıyordu.

Fakat kapıyı açıp da içeriye girdikten sonra durup etrafına kulak verince rahat bir soluk aldı. Ev, bomboş görünüyordu. Doğru mahzene indi. Mahzen kapısını itti ve kanadın arkasında çakılı bir çivi üstünde asılı duran anahtara baktı. Yerindeydi. Léonora, ne söylemişse olduğu gibi çıkıyordu... Zaten

Saêtta da kadının söylediklerinden şüphe etmiş değildi ya...

Adamın içine iyice güven gelmişti. Artık hiç acele etmiyor, rahat rahat iş görüyordu. Önce biraz aranarak bulduğu şamdanı yaktı. Sonra tekrar dar merdivenden aşağıya indi. Léonora'nın tarif etmiş olduğu kapıyı açtı. Şimdi, daracık bir dehlizde bulunuyordu. Bu dehlizde her biri ikişer iri sürgüyle sürgülenmiş dört tane kapı vardı. Saêtta, işlerin bu kadar kolay yürümesinden memnun, gülümsüyor ve mırıldanıyordu:

«Doğrusu bu iş, tam zamanında oldu. Yiğit Jehan, son günlerde bana karşı kuşkulu bir tavır takınmaya başlamıştı. Şimdi kendisini kurtarırsam, artık benim kendisine gerçek bir baba sevgisi beslediğimden şüphe edemez sanırım...»

Önüne gelen ilk kapıyı açtı. Şamdanı içeriye tutunca, mahzenin bomboş olduğunu gördü:

«Bu değil,» diye söylendi. *«Şimdi şu karşıdaki kapıya bakalım.»*

Fakat dediği kapıyı açarken sürgüler o kadar müthiş gıcırtılar çıkardı ki Saêtta hâlâ içeriden bir ses gelmeyişine hayret etti. Yiğit Jehan içeride olsa bu gürültüleri duymaz ve seslenmez miydi? Kendi kendine söylenmeye devam etti:

«Galiba kendisini uyumuş sanıp gizlice öldürmeye geldiklerini sanıyor da ondan ses çıkarmıyor. Sakın ben kapıyı açarken kafama bir kılıç indirmesin? Doğrusu ondan önce öbür dünyayı boylamaya hiç niyetim yok.»

Bu ihtimal hiç de yersiz değildi. Jehan'ın böyle bir niyeti varsa önlemek lâzımdı. Onun için, bir yandan kapıyı açarken, bir yandan da bar bar bağırmaya koyuldu:

— «Heeey! Jehan, oğlum! Benim, ben, Saêtta! Neredesin?»

Fakat ikinci kapının açıldığı mahzende de kimseler yoktu. Saêtta'nın içinde endişe gitgide büyümeye başlamıştı. Dehlize açılan diğer iki kapının da kanatlarını aralayıp o mahzenlerin de tamtakır olduklarını görünce ümitsizliğe kapıldı. Artık ihtiyatlı davranmaya hiç lüzum görmeyerek, bağırıp çağırmaya koyuldu:

«Ee! Bu ne demek oluyor? Yanlış bir iş mi yaptım yoksa? Léonora'nın söylediği yerler buraları değil mi sakın?»

Koridoru baştan başa ve dikkatle gözden geçirince, boşu boşuna açmış olduğu dört kapıdan başka kapı bulunmadığını gördü.

Sonra, aklına çeşitli ihtimaller geldi ve bodrumların herbirini teker teker gözden geçirmeye koyuldu. Hepsi de bomboş, zifiri karanlıktı. Birinin döşemesinde beyaz bir şey gözüne çarpınca durdu. Eğilip baktı: Küçük bir kâğıt parçasıydı. Kâğıdı yerden aldı ve elindeki şamdanın ışığında okumaya çabalarken, hayret içinde söylendi:

«Vay canına! İtalyanca yazıyor be...»

Okudukça şaşkınlıktan ağzı açık kaldı. Kâğıdı tutan eli titremeye başlamış, gözlerinde sonsuz bir sevinç ışıltısı belirmişti. Kâğıdı okumayı bitirdikten sonra kendini tutamayıp bağırdı:

«Hani dünyada herşey aklıma gelirdi ama, bu bodrumlarda böyle bir şey bulacağımı hiç ummazdım!»

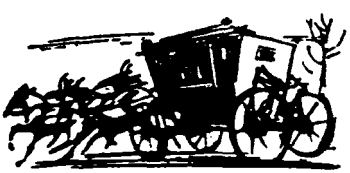
Bu kâğıdın, onun üstünde büyük bir etki bıraktığı pek belliydi. Çünkü Jehan'ı unutuvermiş, derin düşüncelere dalmıştı.

Sonunda kâğıdı katlayıp yeleğinin cebine yerleştirdi. Dudaklarında büyük bir sevinç gülümsemesi

vardı. Sonra tekrar Jehan'ı aramaya koyuldu. Evin içinde aramadık kuytu bucak bırakmadı. Fakat hepsi boşuna oldu ve değil Jehan'a, onun en ufak bir izine bile rastlamak mümkün olmadı...

Demek oluyor ki Jehan artık bu evde değildi. Yoksa, onu bulmaması mümkün müydü? Şu hâlde yapacağı başka bir iş kalmıyordu. Léonora'nın tembihlerine uyarak tekrar kapıları kapattı, herşeyi yerli yerine koydu ve hayâl kırıklığına uğramış bir insanın üzgün edâsıyle evden çıktı.

Rats Sokağı'ndan Bûcherie Sokağı'na saptığı vakit, karanlık bir köşeden bir karaltı ayrılmış, uzaktan uzağa ve sessizce Saêtta'yı izlemeye koyulmuştu.

Yirmisekizinci Bölüm

PARDAİLLAN İŞ BAŞINDA

Concini, karısını evden dışarıya uğurlamakta acele ederken, orada bıraktığı peleriniyle kılıcını almak istiyordu.

Fakat Concini, hiç kimsenin kendisini duymayacağından emin olduğu bu süslü odada karısıyla bir sürü gizli ve tehlikeli şey konuştuktan sonra. Léonora'yı uğurlamak için dışarıya çıkar çıkmaz, zarif işlemeli ve kalın bir kapı perdesinin ardından bir adam belirivermişti.

Bu adam evindeymişçesine sâkin ve alışık tavırlarla arkasından çıktığı perdenin gizlediği kapıyı kapadı. Kilitledi ve anahtarını da cebine yerleştirdi.

Sonra gözleri, üstünde Concini'nin pelerini ve kı-

lıcı bulunan sandalyeye ilişti. Concini'nin yarı aralık bıraktığı kapıya baktı ve gülümseyerek mırıldandı:

— «Demek yine dönecek... Güzel!..»

Aralık duran kapıdan dışarıya şöyle, gizlice bir göz atınca Concini'nin yere yıkılmamak için dış kapının kanadına yaslanmış, kendini toparlamaya çalıştığını gördü ve sonra tekrar geriye döndü.

Concini'nin kılıcını aldı ve Concini kapıdan girer girmez, kılıcını görsün diye kapısının karşısına koydu. Sonra da kendisi, gidip kapı kanadının ardına saklandı.

Bu kadar hesaplı bir soğukkanlılık ve serbestlikle iş gören bu adam, Şövalye de Pardaillan'dan başkası değildi.

Ama, o buraya nasıl gelmişti? Burasını açıklamamız gerekir. Ve bunu anlatabilmek için de yine Jehan'ın üç acayip arkadaşından sözetmemiz lâzımdır.

*

Carcagne, Escargasse, Gringaille, Jehan'ı, Dük d'Andilly'in konağının kapısında bıraktıktan sonra Saint-Eustache tarafına doğru yollarına devam etmişlerdi.

Eh, Concini'den Allah ne verdiyse koparmışlardı. Cepleri tıklım tıklım doluydu. Onlara göre, cebi dolu bir adam, cebi delik bir insana kıyasla iki misli acıkır ve dört misli susardı...

Saint-Honoré Sokağı'na girdiler. Yolları üstünde suçluların bağlanıp halka gösterildikleri bir direk vardı. Bunun önünden geçerken, epey hızlandılar. Sonra Louvre Sarayı'nın arkasındaki Champ-Fleuri Sokağı'na ulaştılar.

Bu sokak, üç ahbap çavuşların diledikleri gibi yiyip içebilecekleri meyhanelerin bulunduğu bir yerdi.

Sabah erkenden başlayan içki âlemi öğleye kadar devam etti. Meyhaneden çıktıkları zaman, dilleri dolaşıyor, başları dönüyordu. Cepleri iyice boşalmıştı. Fakat hayatlarından son derece memnundular.

Kendisine bu kadar oyun oynadıktan sonra artık Concini'nin evine ayak basmaya pek yüzleri yoktu. Herifin, onları nasıl karşılayacağı besbelliydi. Bu gece yaptıkları iş, üç ahbap çavuşları bu ekmek kapısından etmişti. Şimdi artık efendileri ve bağlı bulundukları bir kapı olmadığı için, adamakıllı şaşkın bir hâldeydiler.

Ne yapacaklarını bilemiyorlardı. Yürüye yürüye farkında olmadan Arbre-Sec Sokağı yanındaki sokaklardan birinde bir meyhaneye dalıp, bir masanın başına çöktüler.

Ne konuşacaklarını bilemiyorlardı. Derken, tabii yine Jehan'dan ve Kral'ın kızı olduğunu duydukları genç ve güzel Bertille'den bahsettiler. Lâf lâfı açtı. Söz döndü, dolaştı gece yarısı yatağından kaldırdıkları o pek asîl Şövalye'ye, Pardaillan'a geldi. Sözün kısası, başından sonuna kadar uykusuz ve serüvenden serüvene atılarak geçirdikleri bu gecenin bütün olaylarını en küçük ayrıntılarına kadar andılar. Sonunda Carcagne, konuyu değiştirmek lüzumunu hissederek:

— «Doğrusu pek hoş bir gece geçirdik,» dedi. «Ama, şimdi de işsiz güçsüz kaldık. Artık ekmeğimizi ufak tefek işlerle kazanmak zorundayız. Kendimizi besiye çektiğimiz o güzel günler geçti artık...»

— «Amma da yaptın haa! Bizim Jehan, bizi öyle kötü bir durumda bırakır mı?»

— «Elbette! Baksana, yavuklusu, Kral'ımızın

kızıymış. Onunla evlenir ve şüphesiz bizi de yanına alır.»

Bu sözler, Carcagne'nin kara düşüncelerini dağıttı.

Gringaille, ansızın bir kahkaha atarak:

— «Aklıma ne geliyor, biliyor musunuz?» Dedi. «Yiğit Jehan, Concini'nin iplerini çözmeye gidince, herifin yüzü kimbilir ne hâle gelecektir?»

— «Yiğit Jehan oraya dönmüş müdür dersin?»

— «Bu da lâf mı be Carcagne? Dönmez olur mu hiç? Onun Concini ile görülecek bir hesabı yok muydu?»

Escargasse, küçümseyici bir tavırla söylendi:

— «Şu bizim Carcagne, Parfait Goulard kadar alık bir heriftir vesselâm...»

Carcagne bu benzetmeye pek içerlemiş, hemen suratını asmıştı:

— «Ben ne bileyim yahu?» Diye homurdandı.

Gringaille ciddî bir tavırla sözüne devam etti:

— «Yâni adım gibi biliyorum ki, Yiğit Jehan, Boğalı Konak'tan çıktıktan sonra doğruca oraya gitmiş ve yavuklusuna el sürmek suretiyle bağışlanmaz bir suç işlemiş olan Concini'ye sırrını yalnız kendisinin bildiği o müthiş yumruklardan bir tane aşketmiştir.»

Escargasse de aynı düşüncede olduğunu belirterek Gringaille'nin sözünü tamamladı:

— «Ve tabiî, dostumuz Concini de o yumruğu yedikten sonra bir hafta yerinden kalkamayacak şekilde yatağa serilmiştir...»

Gringalle söylendi:

— «Canı cehenneme, şeytanın!..»

Arkadaşları da bu dileğe yürekten katıldılar:

— «Âmin!..»

Arkasından da üç kahkaha yükseldi. Üç ahbap çavuşlar meyhaneden çıktıktan sonra ağır ağır yürümeye koyuldular. Henüz elli adım atmışlardı ki birdenbire az önce lânet okudukları Concini ile karşılaşmasınlar mı? Çabucak bir tarafa sindiler ve Concini, üçünü de görmeden geçti.

Tehlikeyi geçiştirdikten sonra bir tek kelime bile söylemeden birbirlerinin yüzlerine baktılar. Üçü de sararmıştı ve gözlerinde aynı endişe okunuyordu... Gringaille, her dövüşe başlamadan önce yaptığı gibi kemerini sıktı ve:

— «Haydi arkadaşlar!» Dedi.

Fazla bir söz söylemesine lüzum yoktu. Bunun ne mânaya geldiğini, ötekiler hemen anlamışlardı. Ve öyle bir fırlamışlardı ki bir dakika bile geçmeden Jehan'ın evinin önüne gelmişlerdi.

Gringaille'nin yalnız başına basamakları üçer dörder atlayıp yukarı çıkmasıyla hemen arkasından perişan bir yüzle tekrar aşağıya inmesi bir oldu.

Arkadaşları onu böyle endişe içinde görünce sordular:

— «Eee, ne oldu?..»

— «Kapı kilitli değildi. Yatak da hiç bozulmamış. Anlaşılan, evine dönmemiş...»

Şaşkın şaşkın bakıştılar.

Carcagne:

— «Belki de hiç Rast Sokağı'na gitmemiştir,» diye fikir yürüttü.

Gringaille de bu düşünceyi pek budalaca bulduğunu göstermek için omuz silkti:

— «Püh! Concini iplerini kendi kendine mi çözdü yâni?»

Escargasse, adamakıllı afallamış bir hâlde:

— «Halbuki şu Concini bizim Jehan'la boy ölçü-

şecek çapta bir adam değildir,» dedi. «Ama, sapasağlam gözümüzün önünden geçip gittiğini de gördün ya...»

Carcagne, düşünceli bir tavırla söylendi:

— «Concini'nin, Jehan'ın sırtını yere getirdiğine dünya yıkılsa inanmam... Bizim Jehan, bu herifi bir lokmada yer, yahu!..»

Gringaille, arkadaşlarını bozarak:

— «Ben sizin kadar salak herifler görmedim be!» Dedi. «Mademki Concini'nin sağ ve serbest olduğunu gördük, öyleyse bizim Jehan'a yine alçakça bir oyun oynamış demektir. Bunda anlaşılmayacak ne var? Zaten herifin o Rast Sokağı'ndaki evinden şüphelenmiştim...»

Konuşup karar vermeleri pek kısa sürdü. Az sonra Rast Sokağı'ndaki evin önündeydiler. Fakat ne kadar araştırdılarsa da eve girmenin bir yolunu bulamadılar ve akşama kadar oralarda beklediler. Nihayet karanlık bastı... Evi tanıdıkları için, buraya zorla girmeye çalışmanın hiçbir sonuç vermeyeceğini pekâlâ biliyorlardı. Fakat, eğer Jehan henüz yaşıyorsa, hiç şüphesiz Concini onu öldürmeye gelecekti. Bu sebeple İtalyan'ın yolunu gözlüyorlardı.

Kafalarında bir tek düşünce vardı: Ne olursa olsun, bir yolunu bulup eve girmek...

Sıra ile nöbet bekleyerek geceyi orada geçirdiler. Birisi nöbet bekleyip ortalığı kolaçan ederken, öteki ikisi de pelerinlerine sarınıp bir köşede uyku çekiyordu. Bu nöbetin bir zorluğu yoktu hani... Şimdiye kadar açık havada, yıldızların altında az mı uyku çekmişlerdi?..

*

Sabah olunca, artık bu işin idaresini eline almış olan Gringaille, ayrıntılı direktif verdiği Escargasse'-

yi, Concini'nin Saint-Honoré Sokağı'ndaki konağını gözetlemeye ve Carcagne'yi de yine köprü başında İtalyan'ın geçip geçmeyeceğini kollamaya göndererek, kendisi Rast Sokağı'nda kaldı.

Fakat bu iş, öyle bekleyip sabretmekle halledileceğe benzemiyordu. Nitekim, bitmez tükenmez, uzun saatler hiçbir sonuç vermeden geçti. gitti.

Fakat Gringaille, aklına ansızın bir şey gelmiş olacaktı ki elini şiddetle alnına vurdu ve kendi kendine atıp tutmaya başladı:

«Ah kabak kafalı herif! Ah budala ah! Nasıl oldu da bunu daha önce düşünmedim?»

Bu sözleri söyler söylemez, ok gibi yerinden fırladı ve Saint-Denis Sokağı'ndaki hana koştu. Adını bile bilmediği Şövalye'yi bulmak istiyordu. Jehan, zorda kalınca ona başvurmuş ve o da hemen delikanlıya yardım etmemiş miydi? Demek oluyor ki, Jehan'ın pek yakın ahbabıydı. Şu hâlde Gringaille de zorda kalınca reisinin en yakın ahbabına başvurabilirdi.

Pardaillan'ı hanın lokantasında, pencerenin kenarına oturmuş, bir yandan sokaktan geleni geçeni seyreder, bir yandan da önündeki tavuk kızartmasını atıştırırken buldu.

Gringaille, soluk soluğa ve heyecan içindeydi. Öte yandan, çok sâde giyinmesine rağmen pek asîl bir adam olduğunu çoktan anlamış bulunduğu Pardaillan'a karşı derin bir saygı besliyor ve kendisini rahatsız etmenin çok ayıp olacağını düşünerek sıkılıyordu.

Ama, başka çâresi yoktu. Bütün cesaretini topladı. Şapkasının tüyleriyle âdetâ yerleri süpürürcesine eğilmek suretiyle sunturlu bir selâm çaktıktan sonra Şövalye'nin masasına yaklaştı ve boğuk bir sesle kekelemeye koyuldu:

— «Efendim, şey... Affınızı dilerim, sayın asilzâde... Fakat çok önemli bir iş için sizi rahatsız ediyorum...»

Pardaillan, dudaklarında bir tebessüm belirerek, dikkatle, serserinin yüzüne baktı. Adamın heyecanını ve sıkıntısını hemen farketti. Hattâ bir günden beri aç duran zavallının, tavuk kızartmasına, çok iştahla baktığını da sezdi. Tatlı ve yumuşak bir edâ ile sordu:

— «Bu dediğiniz önemli şeyi bana mı söylemek istiyorsunuz, oğlum?»

Gringaille, eğilip iki kat olarak cevap verdi:

— «Evet, Monsenyör...»

Pardaillan aynı tatlı tavrıyla:

— «Peki, oturun öyleyse,» dedi.

Ve kendisine büyük saygıyla hizmet eden, otuzbeş yaşlarındaki tombul, orta boylu hancı kadına seslendi:

— «Madam Nicole! Lütfen bir kişilik çatal kaşık getirin!»

Sonra şaşkınlıktan ağzı kadar gözleri de açılmış olan Gringaille'ye dönerek:

— «Haydi, hem konuşalım, hem de şu tavuğu beraberce yiyelim, oğlum.» Dedi. «Yanılmıyorsam, önümdeki yemek benim kadar sizin de iştahınızı kabarttı...»

Bu beklemediği dâveti duyunca, Gringaille'nin yüzü renkten renge girmişti. Keyiflenmişti, gururlanmıştı, pişman olmuştu... Bir daha yerlere kadar eğildi. Sonra Pardaillan'ın yüzüne dosdoğru bakarak, mahzun bir sesle konuştu:

— «Ben fakir bir serseriden başka bir şey değilim Monsenyör... Bilseniz bana ne büyük bir şeref bah-

şediyorsunuz. Doğrusu sizi rahatsız etmek asla aklımdan geçmezdi, ama...»

Pardaillan aynı tatlı edâsıyle onun sözünü kesti:

— «Hele bir kere karnınızı doyurun da, ötesi kolay... Hem bana ne diye boyuna «*monseigneur*» deyip duruyorsunuz?.. Hem sonra, lâfı uzatacağınıza, reisinize ne gibi bir faydam dokunacağını bir an önce anlatsanıza... Yanılmıyorsam buraya bu niyetle geldiniz, değil mi?»

Madam Nicole, büyük bir çabuklukla Pardaillan'ın emrini yerine getirmişti. Böylece, asîl müşterisine ne kadar saygı ve sevgi beslediğini de göstermiş oluyordu.

Gringaille de, Şövalye'yi fazla üzmedi. Pardaillan'ın karşısına çöktü ve Şövalye'nin kendi eliyle kesip yediği yarım tavuğu iştahla mideye indirirken, bir yandan da üçünün birden Jehan'ı neden merak ettiklerini anlattı. Nihayet Şövalye'nin alçakgönüllü tavrından cesaret alarak, Concini'nin tuzağa düşürdüğünden şüphelendikleri reislerini kurtarmak için, Pardaillan'ın akıl ve gücünden medet umduklarını da söyledi.

Gringaille'nin anlattıkları bittiği zaman tavuğun yarısı ve ondan sonra hancı kadının getirdiği sebze yemeği de temize havale edilmişti.

Pardaillan da yemeğini fazla uzatmadı ve son lokmasını yer yemez hemen ayağa kalkarak:

— «Gidelim,» dedi.

Gringaille, hayranlık içinde kendi kendine mırıldandı:

«Ne adam be!.. Erkek dediğin böyle olur işte!..»

Birlikte çıktılar. Rast Sokağı'na geldikleri zaman Pardaillan'ın ilk işi evi gözden geçirmek oldu. İçeriye zorla girmeye çalışmanın hiçbir sonuç vermeye-

ceğini anlamakta gecikmedi. Evin kapısı ve pencereleri öylesine sımsıkı kapalıydı ki içeriye ancak kurnazlık ve hile ile girilebilirdi.

Şövalye bir an durdu. Düşündü ve plân kurmaya koyuldu. Tam bu sırada, yanıbaşlarından hızla geçen ve Pardaillan'ı farkedince, adamakıllı şaşalayan Carcagne'yi gördüler. Gringaille, arkadaşına, birkaç kelime ile durumu anlatınca, o da bildiklerini söylemeye başladı:

— «Geliyor! Concini geliyor! Karısı da peşinde!.. Escargasse ikisini de takip ediyor.»

Pardaillan'ın gözlerinde bir sevinç ışığı yanıp söndü. İki arkadaşı da bir köşeye çekip:

— «Mademki Concini eve geliyor, şu hâlde korktuğunuz gibi, reisiniz henüz ölmüş değildir,» dedi. «Şimdi hüner tam vaktinde eve girip Concini'nin cinayet işlemesine engel olmaktır. Bu işi ben yoluna koyarım. Kocasının peşine düşmüş olan Madam Concini, bana kapıyı kendi eliyle açar. Öte yanı da kolay...»

İkisi de Pardaillan'ı tanımıyordu. Fakat Şövalye'nin konuşmasında öyle inandırıcı bir edâ vardı ki söylediklerinden bir an bile şüphe etmediler. Gringaille'nin de bir yandan boyuna ellerini oğuşturması, Pardaillan'a başvurmuş olmaktan ileri gelen sevincini gösteriyordu.

Şövalye, sâkin bir tavırla onlara bazı kısa emirler verdi. Onlar da, Pardaillan'ın sözlerini âdetâ kilisede bir âyindeymiş gibi, büyük bir saygı içinde dinlediler.

Sonra, üçü birden, kuytu bir köşeye saklanarak beklediler.

Nihayet Concini göründü. Hiç kımıldamadan, onun eve girmesini beklediler. Kapı, herifin üstüne

kapandıktan sonra Şövalye, kapının az ötesinde bulunan bir duvarın arkasına saklandı.

Az sonra Léonora da göründü. Kapının önünde bir an, heykel gibi kımıldamadan durup bekledi.

Kısa bir zaman sonra kapı, sessizce aralandı. Yaşlıca bir kadın, dışarıya bir şeyler söyledi. Bu sözleri kelimesi kelimesine duyan Pardaillan, hemen harekete geçmek kararından şimdilik cayıp saklandığı yere iyice sindi.

Léonora, kadının sözlerine bir-iki kelimeyle cevap vermiş, sonra da kendisine bir kese altın uzatmıştı. Bundan sonra Léonora içeriye girdi ve kapıyı sessizce kapadı.

Yaşlı kadın bir an eşiğin önünde hareketsiz durduktan sonra, oradan uzaklaştı.

Pardaillan onun gittiğini görür görmez, hemen saklandığı yerden fırladı. Birkaç adım [illegible] sonra kadına yetişerek pek nâzik ve [illegible] bir tavırla:

— «Güzel kızım,» dedi, «efendiniz Concini ile muhakkak görüşmem lâzım. Şimdi çıktığınız şu evin kapısını lütfen bana açıverir misiniz?»

«Güzel kızım» dediği kadın, en azından elli yaşındaydı. Bir kadından umulmayacak kadar güçlü kuvvetli görünüyordu.

Pardaillan'ın sözlerini duyunca, kadının yüzünde çekingen bir ifade belirdi. Fakat Şövalye'nin son derece nâzik sözlerine, elinden geldiği kadar nâzik bir cevap vermeye de çalıştı:

— «Asîlzâdem, ne yazık ki anahtarım olmadığı için size kapıyı açamayacağım. Kapıyı çalmamı isterseniz, aradan en aşağı iki saat geçmeden onu da yapamam. Çünkü Monsenyörden, iki saatten önce eve dönmemem için emir aldım. İtaatsizlik edersem beni kovar.»

Pardaillan, kadının eline iki altın sıkıştırarak aynı sâf ve nâzik edâ ile:

— «Cicim, ben size kapıyı çalın demedim ki sâdece açın dedim,» dedi.

Kadın, yüzünde bir endişe belirdiyse de, ışıldayan iki altını görünce reddedemedi. Altınları hemen kapıp ceplerine yerleştirdikten sonra biraz da alaylı bir sesle:

— «Allah sizden razı olsun asîlzâdem,» dedi. «Yazık ki sizin gibi cömert bir insana faydalı olamayacağım. Çünkü anahtarım yok...»

Ve biraz da tehdit kokan bir sesle ilâve etti:

— «Onun için, rica ederim, ne ısrar edin, ne de beni öyle fazlaca yolumdan alıkoyun...»

Pardaillan nâzik ve sâkin tavrını bırakmamakla beraber, ısrarla kadının gözlerinin içine baktı:

— «Garip şey!» Dedi. «Ya, Concini'ye ihanet etmek için kullandığınız anahtara ne diyeceğiz? O anahtar Concini'ye nasıl kapıyı açtıysa, bana da pekâlâ açar.»

Kadın sapsarı kesildi. Fakat, bir-iki erkeğin kendini kolay kolay yakalatmayacağından emindi. Etrafına, çabuk ve kaçamak gözlerle baktı. Sokağın ıssız ve bulundukları yerin kuytu olduğunu gördü. Aynı anda, tehdit dolu bir tavırla, yolunu kesen Pardaillan'ın üstüne yürüdü. Fakat Şövalye yerinden bile kıpırdanmadı. Yaptığı tek hareket, hızla elini uzatıp, kadını bileğinden yakalamak oldu. Bir yandan da hiç istifini bozmuyor, nâzik bir şekilde gülümsüyordu. Yaptığı harekette öyle göze çarpar bir sertlik ve şiddet farkedilmiyordu ama, yüzü can acısıyla kırışan kadının ağzından boğuk bir inilti çıktı.

Şövalye alaycı bir merhametle sordu:

— «Canınız acıdı galiba, güzelim. Halbuki ben bileğinizi henüz doğru dürüst sıkmadım.»

Ama, kadının bileğini bırakmaya hiç de niyetli görünmüyordu. Birdenbire son derecede ciddileşerek:

— «Artık yeter,» dedi. «Gözünü aç, seninle kaybedecek vaktim yok. Eğer şimdi bana kapıyı açmazsan seni kapıya kadar sürükler, efendine duyuruncaya kadar çalar ve kendisine nasıl ihanet ettiğini anlatırım!»

Kadın kendini tutamayıp mırıldandı:

— *«Aman Allahım!.. Bu adam şeytan mıdır, nedir?»*

Pardaillan tekrarladı:

— «Sökül anahtarı!»

Ve kadının söz dinlemeye niyeti olmadığını görünce, bir pamuk çuvalını sürüklüyormuş gibi kendisini kapıya kadar götürdü, elini tokmağa uzattı. Fakat kadın, bu müthiş düşmanla mücadeleye kalkışmanın faydasızlığını kestirmiş olacaktı ki anahtarı koynundan çıkararak yere düşürdü ve korkusundan, bir an önce oradan kaçmaya yeltendi.

Pardaillan alaycı bir tavırla:

— «Dur bakalım, cicim,» dedi. «Hele anahtarı kendi elciğezinle yerden kaldır da, kapıyı, demin yaptığın gibi kendin aç...»

Kadın üzüntü ve utanç içinde başını eğdi. Karşısındakini kolayca aldatacağını sanmış, cebinden herhangi bir anahtar çıkarıp yere fırlatarak kaçmayı tasarlamıştı. Fakat Pardaillan'ın böyle oyunlara gelmeyeceğini en sonunda anlamış ve pes demişti.

Başka bir anahtar çıkardı. Şövalye'nin istediği gibi sessizce kapıyı açtı.

Pardaillan, ancak o zaman kadının bileğini bıraktı. Kadın, korkusundan etekleri uçarak oradan uzaklaşırken, haç çıkarıp kendi kendine söyleniyordu:

— *«Eğer bu da şeytanın ta kendisi değilse, iki gözüm kör olsun!..»*

CONCİNİ VE PARDAİLLAN

Pardaillan içeriye girip kapıyı kapadıktan sonra anahtarı cebine yerleştirdi. Şöyle bir etrafına bakınınca, geniş bir koridorda bulunduğunu gördü. Solunda aralık duran bir kapı, sağında da sımsıkı kapalı bir başka kapı vardı. Koridorun sonunda da iki kapı perdesi görünüyordu. Bunlardan biri kalkık, öteki de inikti...

Şövalye'nin ilk işi kulak kabartıp ortalığı dinlemek oldu. Çok hafif duyulmasına rağmen uzaktan Jehan'ın sesini farketti. Kendi kendine mırıldandı:

«Güzel! Henüz sapasağlam... Madem ki demin karşılaştığım o cadı karı, Léonora'ya; Concini'nin, bütün uşaklarını bir odaya tıktığını söyledi, demek ki uşakların beni görmelerine imkân yok. Biraz etrafı kolaçan edeyim.»

Solundaki aralık kapıyı itip içeriye daldı. Gözüne ilk çarpan şey Concini'nin peleriniyle kılıcı oldu. Güldü. Aynı odadaki kapı perdesini de görüp kaldırdı. Perdenin arkasında, anahtarı üstünde duran bir kapı vardı. Hemen kapıyı açtı. Öte yanda başka bir oda vardı. Pardaillan, memnunlukla gülümsedi ve perdeyi tekrar indirdiyse de, kapıyı açık bıraktı. Sonra alaycı tebessümüyle mırıldandı:

«Şimdi kendimize girip saklanacak bir yer bulduk demektir. Biraz da Concini'nin ne halt ettiğine bakalım...»

Hemen kapı perdesinin arkasına geçti, perdeyi hafifçe araladı ve oradan, hem olanı biteni gördü, hem de söylenenleri dinledi.

Concini yere diz çökmüş, bir deliğin üzerine eğilmiş, arkasını perdeye vermişti ve kimse tarafından görülmemek için her türlü tedbiri aldığından emin, işine dalmıştı. Jehan'la konuşmaya kendini öyle bir kaptırmıştı ki Léonora'nın içeriye girdiğini, burnunun dibine kadar sokulup yanıbaşında sessiz sadâsız durduğunu hiç farketmemişti. Fakat kadın da aynı hatâyı yapmıştı. O da, tıpkı Concini gibi sırtını perdeye vermişti ve bir başkasının, hem kendisini, hem de kocasını gözetlediğinden şüphe etmeyi aklına bile getirmemişti...

Onun için Pardaillan, kaygısız bir tavırla dinleyip gözetlemeye koyuldu. Jehan'ın, Kral'ın kendisini dâvet ettiğinden ve eğer gitmezse, arkadaşının, Kral'a anlatacağı şeylerden bahsettiğini duyduğu vakit gülümseyerek, içinden söylendi:

«Aferin çocuğa!.. Ne de güzel uydurdu. Eğer Concini onu serbest bırakırsa ki galiba bırakmak zorunda kalacak, doğrusu ben de boşuboşuna zahmete girmiş olacağım. Hele şimdilik bekleyelim bakalım. Daha ne olacağı pek belli değil...»

Fakat az sonra Léonora'nın işe karıştığını görünce, Jehan'ın durumunun şimdi zorlaştığını anlayıp buraya kadar gelmekle iyi bir iş yapmış olduğunu düşündü. Perdenin arkasına iyice sinip beklemeye koyuldu.

Burada kaldığı sürece Concini ile karısı, neler konuştularsa hemen hepsini duydu.

Nihayet kadın ayrıldığı ve Pardaillan odadan dışarıya baktığı vakit, Concini'nin karısından yediği darbeyi, bir kapıya dayanarak hazmetmekle meşgul olduğunu gördü. Adam, karısını savdıktan sonra kapıyı itti, tekrar odaya dönerek, kendini bir koltuğa attı. Gırtlağında düğümlenen hıçkırığı zorlukla tuttu.

Fakat oturalı daha bir dakika bile olmamıştı ki hayret içinde yerinden fırladı. Bu sırada Pardaillan kapıyı kilitleyip anahtarı cebine yerleştirmişti. Şövalye bu işi bitirdikten sonra dudaklarında alaycı bir tebessüm olduğu hâlde, zarif bir selâm çaktı.

Concini şaşkınlıktan donakalmış, ağzını bile açamamıştı. Yuvalarından fırlayacakmışçasına büyüyen gözleriyle bu korkunç adamın nereden girdiğini anlamak için odayı süzdü. O zaman kılıcının, pek yakınında bulunduğunu farketti ve onu buraya bırakmamış olduğunu hatırlayıp iskemleye baktı.

Pardaillan, Concini'nin kılıcının yer değiştirmiş olduğunu anladığını görünce inanılmaz bir soğukkanlılıkla:

— «Kılıcınızı yanıbaşınıza koydum ki kötü bir niyetim olmadığını anlayasınız,» dedi.

Concini hemen kılıcını kapıp beline taktı, son derece sert ve sinirli bir tavırla Pardaillan'ın üstüne yürüyerek:

— Kimsiniz?» Diye sordu. «Burada işiniz ne? Çabuk söyleyin, yoksa sizi köpek gibi gebertirim!»

— «Yok canım! Adam gebertmek bu kadar kolay mı acaba? İş oraya varırsa, ben de kendimi azıcık korumasını bilirim, ahbap. Hani kendimi övmek gibi olmasın ama, elim de epey ağırdır, haa... Burada ne işim olduğunu mu merak ediyorsunuz? Anlatayım, canım? Kim olduğumu sordunuz, onu da söyleyeyim, iki gözüm... Ben açlık ve susuzluktan öldürmek istediğiniz Yiğit Jehan'ın arkadaşıyım. Hani şu Kral'ın dâvetine gidip, Jehan'ın gelmediğini görünce, sizi ele verecek olan arkadaşı... Şimdi tanıştık mı, ahbap?»

Concini öfkeyle karışık bir sevinçle bağırdı:

— «Vaaay! Demek sen onun arkadaşısın? Bekle, şimdi görüşürüz öyleyse...»

Ve küçük gümüş düdüğünü ağzına götürüp öttürerek uşaklarını çağırdı.

Pardaillan hiç istifini bozmadı. Sadece, acelesiz adımlarla pencereye yöneldi. Camı açıp dışarıya seslendi:

— «Gringaille!»

— «Buyurun Şövalye!»

— «Eve girin ve şu Mösyö Concini'nin uşaklarını bulundukları yerde muhafaza edin ki gelip beni rahatsız etmeye kalkışmasınlar!»

Aynı zamanda, kadından aldığı anahtarı da, pencerenin kalın parmaklıkları arasından aşağıya attı.

Fakat bu arada Concini'nin uşakları odanın kapısına hücum etmişler ve kapının kilitli olduğunu görünce, efendilerine seslenmeye başlamışlardı. Concini, dışarı çıkabilmek için perdeli kapıya koştu. Fakat bu kapının da kapalı olduğunu görünce hayret ve hiddetle bağırdı.

Pardaillan, pencereyi tekrar kapadıktan sonra, sanki Concini ile hiçbir işi yokmuş gibi beklemeye koyuldu.

Bu sırada, evin içinde şiddetle kapanan bir kapının gürültüsü duyulmuş, aynı anda boğuşma sesleri, küfürler, kadın çığlıkları birbirine karışmıştı.

Fakat bu şamata kısa sürdü ve az zaman sonra ortalığı tekrar derin bir sessizlik kapladı.

Concini o kadar şaşırmış ve kızmıştı ki, kendi kendine, rüya görüp görmediğini sormaya başlamıştı. Bu nasıl işti, canım? Yabancının biri, elindeki anahtarla kapıyı açıp evine giriyordu... Sonra, bu da yetmiyormuş gibi, içeriye adamlarını sokuyor, uşaklarını hapsettiriyordu... Evin sahibi olan kendisi de yine aynı yabancı tarafından bir odada mahpus bırakılıyordu... Zavallı Concini, nasıl şaşırmasın, nasıl kızmasındı?..

Derken odanın kapısı vuruldu. Pardaillan, Concini'yi hem şaşırtan, hem de kızgınlığından kuduza çeviren o müthiş soğukkanlılığıyla kapıyı açtı. Escargasse ile Gringaille, içeriye doğru iki adım atıp Pardaillan'ı askerce selâmladıktan sonra bir köşeye çekildiler ve dişlerini gıcırdatan Concini'ye baktılar.

Escargasse, ona ahbapça gülümsedi. Ufak baş hareketleri ve göz kırpmalarıyla selâmladı ve nihayet dayanamayıp, yüksek sesle:

— «Merhaba, Sinyor Concini!» Dedi. «Sizi kıskıvrak bağlı bıraktığımızdan beri nasılsınız bakalım!»

Gringaille, bir dirsek atıp arkadaşını susturduktan sonra, Şövalye'nin hiçbir şey sormadığını görünce kendiliğinden anlatmaya başladı:

— «Monsenyör, Carcagne'yi dışarıda bıraktık. Çünkü Sinyor Concini'nin erkek hizmetçileri sadece iki kişiden ibaret Carcagne onlara yeter. Ayrıca, korkudan renkleri uçmuş hizmetçi kızlar da var ama, onların zaten yerlerinden kımıldayacak halleri kalmamış. Dışarıdaki işler tamam... Emirlerinizi almaya geldik.»

Pardaillan başıyla memnun olduğunu belirterek Gringaille'ye:

— «Siz, oğlum, dış kapıyı sürgüleyip orada bekleyin ve kimseyi içeriye sokmayın,» dedi. (Escargasse'ye döndü), «Siz de evlâdım, arkadaşınızın yanına gidip uşaklara göz kulak olun, kimse bu odaya yaklaşmasın...»

Ve sonra Concini'ye dönerek büyük bir nezaketle:

— «Mösyö!» Dedi. «Bu adamların burada sizi baskı altında bulundursunlar diye durduklarını sanmayın. Ben her türlü işimi kendim görmeyi severim. Yardıma ihtiyaç duyacak kadar da yaşlanmadım. Hiç

merak etmeyin. Size söz veririm ki ne olursa olsun bu iki delikanlı işe karışmayacaklardır.»

Ve Gringaille'yle Escargasse'ye dönerek:

— «Anlıyorsunuz değil mi?» Diye sordu. «Ne olursa olsun, yerlerinizden kıpırdamayacaksınız!»

İki ahbap, bir ağızdan cevabı yapıştırdılar:

— «Başüstüne, Monsenyör...»

— «Eğer işler, umduğum gibi yürürse, mösyö ile buradan dost olarak ayrılacağız ve mesele de kapanmış olacak. Yook, umduğum gibi yürümezse, o zaman mösyö beni öldürmüş olacak...»

Gringaille'yle Escargesse hırsla gıcırdayan dişlerini gösterip tehdit dolu bakışlarını Concini'nin yüzüne diktiler. Pardaillan güldü:

— «Yook, arslanlarım! Eğer ben ölürsem, mösyönün kılına bile dokunmayacaksınız! Anlıyor musunuz? Yemin edin bakayım!»

İki ahbap, içlerinden gelen tereddüdü belli eder bir şekilde birbirlerinin yüzlerine baktılar.

Pardaillan, itiraz kabul etmez bir edâ ile tekrarladı:

— «Yemin edin!»

Escargasse ve Gringaille, mahzun ve boynu bükük:

— «Yemin ediyoruz!» Dediler.

Pardaillan, ikisini de dışarıya çıkardıktan sonra kapıyı kapayıp Concini'ye döndü ve pek ciddî bir tavırla:

— «Mösyö,» dedi, «sözlerime güvensizlik göstermek suretiyle bana hakaret etmeyeceğinizi ve kötü bir niyetim olmadığına inanacağınızı umarım.»

Concini dişlerin gıcırdatarak:

— «Yaa, öyle mi? Öyleyse geber, kuduz köpek!»

Diye haykırarak elinde kılıcı olduğu hâlde ansızın saldırdı.

Fakat en ufak bir hareketini bile gözden kaçırmayan Pardaillan, bu hücumu tam vaktinde görüp yana sıçrayarak savuşturmuştu. Tabiî bunu yapmasıyla da, kılıcını sıyırıp herifin karşısında vaziyet alması bir olmuştu.

Dövüş pek şiddetli oldu, fakat pek de kısa sürdü. Çünkü Concini'nin kılıcı, Pardaillan'ınkiyle çatışır çatışmaz elinden fırlayıp yere düşüvermişti.

Ama, Floransa'lı da cesur bir adamdı... Kılıcını kaybeder etmez hançerini çekip düşmanına saldırmakta gecikmedi.

Kısa bir hançere karşı uzun kılıcını kullanmaya, Pardaillan tenezzül eder miydi? Kılıcının ucunu yere indirerek öteki eliyle Concini'nin bileğini kavradı ve sıktı. Hançer de Concini'nin elinden yere fırlayıverdi. Aynı zamanda canı yanan İtalyan'ın ağzından bir feryat yükseldi.

Pardaillan, elindeki kılıcı bıraktı, yerdeki hançeri de ayağıyla uzağa itti. Concini'yi belinden kavradı, bir tüy hafifliğiyle başının üstüne kaldırdı, şiddetle bir-iki defa salladıktan sonra, tam fırlatacağı sırada, yavaşçacık yere, ayaklarının dibine bırakıverdi.

Ondan sonra kılıcını yerden kaldırıp beline taktı ve gayet sâkin:

— «Mösyö,» dedi, «benimle başedemeyeceğinizi görüyorsunuz. Sizi kılıcımla yahut kaldırıp yere vurarak öldürebilirdim. Ama, bunları yapmadım. Bana inanınız ki sizin elinizden gelebilecek en akıllıca hareket, benim karşıma akıllı uslu durmanızdır.»

Concini, hırsından ağlamaklı bir sesle:

— «Bu, ne demek oluyor?» Dedi. «Zorla evime giriyor ve kapılardan, neler konuştuğumu dinliyor-

sunuz. Emirler veriyor tehditler savuruyorsunuz... Sizin benden istediğiniz nedir?»

— «Çok basit bir şey istiyorum: Sâdece beni dinlemenizi... O kadar.»

— «Peki söyleyin bakalım, neymiş diyeceğiniz?»

Pardaillan herifi deliye çeviren bir soğukkanlılıkla:

— «Rica ederim, sâkin olun. Şöyle oturun,» dedi.

Concini hiddetinden çılgın bir hâlde, başını sallayıp oturmayacağını anlatarak söylendi:

— «Allah Allah! Kendi evimde bana emir veriyor yahu!..»

Pardaillan yine alaylı alaylı güldü ve yanındaki koltuğu Concini'nin karşısına çekip oturarak:

— «Canınız nasıl isterse öyle olsun mösyö,» dedi. «Ne yazık ki ben sizin kadar genç olmadığım için oturmak zorundayım.»

Concini, bu esrarengiz adamın elinde bulunduğunu nihayet anlamıştı. Yapacak başka bir şey yoktu. Çâresizlikten, kendini koltuğa bırakıverdi.

O zaman Pardaillan, gözlerini onun gözlerine dikerek, ağır ağır konuşmaya başladı:

— «Mösyö, siz Kral'ı öldürmek istediniz ama, bu işte yaya kaldınız. Biraz önce karınızla, bilmem hangi müneccimin saçma sapan bir falından da bahsedip bugüne kadar beceremediğiniz işi başarabilmek için bazı kararlar da verdiniz. Anlaşıldığına göre, Kral'ı öldürmeyi kafanıza iyice yerleştirmişsiniz... Buna bir şey diyemem. Bu iş, nihayet Kral'la sizi ilgilendirir. Jehan'ın, sizi korkuttuğu gibi gidip bu işi Kral'a anlatmaya hiç niyetim yok. Bana güvenin, size söz veriyorum ki Kral'a bir şey söyleyecek değilim. Yalan söylemek gibi bayağı işlerden hiç hoşlanmam. Bu

bakımdan, içinizden, bütün korkularınızı silip atabilirsiniz.»

Concini sıkkın ve kayıtsız bir tavır takınmıştı ama, bu sözleri can kulağıyla dinlemiyor da değildi. Hattâ, asıl işin garibi, tanımadığı bu esrarengiz adamın sözlerinden şüphe etmeyi aklına bile getirmedi. Hem Şövalye'nin yüzünün asîl ifadesi, hem de sesindeki samimilik, bütün söylediklerini yerine getireceğinin delilleri gibiydi.

Concini, içindeki endişeden kurtulduğunu hissetti. Daha rahat nefes almaya başladı ve bu meçhul adamın Kral'la ilgilenmeyişinden ümide kapıldı. Böyle bir adamın, kendisine ne mükemmel bir müttefik olabileceğini düşündü...

Pardaillan ise sözüne devam etti:

— «Fakat size şunu bütün samimiyetimle belirtmek isterim ki Mösyö, Kral'ın aleyhine girişeceğiniz her teşebbüste beni karşınızda bulacaksınız!»

Concini, âdetâ kendine hâkim olamayarak sordu:

— «Peki ama, neden?»

Pardaillan gayet soğuk bir edâ ile cevap verdi:

— «Çünkü sizin Kral'ı öldürmekten amacınız, bu memleketi soyup soğana çevirmektir. Halbuki ben, yurdumun, sizin gibi aşağılık bir alçağın pençesine düşmesine göz yumamam!»

Concini bu yenilip yutulmaz hakaretlere dayanamıyormuş gibi:

— «Mösyö!» Diye bağırdı.

Pardaillan sâf bir tavırla:

— «Hayrola?» Dedi. «Galiba alçak sıfatını pek hafif buldunuz. Halbuki ben de ilk defa karşılaştığım bir insana fazla hakaret etmeyeyim diye daha ağır bir kelime kullanmak istememiştim. Haa, şimdi

bu noktayı aydınlattık, değil mi? Geçelim öteki meseleye...»

Concini, bu konuşmadan pek sıkıldığını anlatmak istiyormuşçasına yüzünü ekşitti. Pardaillan ise hiç aldırmadan devam etti:

— «Karınız size, Prenses Fausta adlı birine ait bir hazinenin saklı bulunduğu yeri gösteren bir kâğıt verdi...»

Concini öfkeyle bağırdı:

— «Eee, ne olmuş?»

— «Şu kâğıdı bir görmek istiyorum, mösyö...»

— «Haa, şimdi mesele anlaşıldı. Demek mösyö de kendine pay koparmaya gelmiş haydutlardan... İnsan ne kadar aldanıyor... Bense hâlinize ve sözlerinize bakıp az kalsın sizi de namuslu biri sanıyordum. Eh, yanılmışım doğrusu...»

Pardaillan kızmadı. Hafifçe başını sallayıp gayet sâkin bir sesle cevap verdi:

— «Sözlerime dikkat edin Ben size, kâğıdı bana verin, demiyorum, sadece göreyim, okuyayım, diyorum.»

Concini alay etmeye yeltendi:

— «Haa... Sadece görmek istiyorsunuz. Demek ki hâfızanız pek kuvvetli, mösyö... Kâğıdı bir kere okuyunca, anlaşılan bir daha hatırınızdan çıkarmayacaksınız. Sonra da tabiî en akıllı siz çıkacak ve hazinenin bulunduğu yere, herkesten önce siz varacaksınız, öyle mi?»

Pardaillan, birden ayağa kalktı. Yüzünde öyle müthiş bir ifade belirmişti ki Concini korkusundan yerinden fırlayıp iki-üç adım geriledi. Şövalye, açılan mesafeyi hemen kapattı ve işaret parmağını uzatıp herifin göğsüne şiddetle dürterek korkunç olduğu kadar da sâkin bir sesle:

— «Demin bana kim olduğumu sormuştunuz ve ben de size, alçakça tuzağa düşürüp bir zindana kapattığınız gencin arkadaşı olduğumu söylemiştim,» dedi. «Bu doğruydu. Şimdi size şu gerçeği söyleyeyim: Ben, Prenses Fausta'nın oğlunun babasıyım. Yâni bu hazinenin sahibi olan ve kendisini soymak için öldürmeye karar verdiğiniz gencin babasıyım. Çalmak istediğiniz hazine, oğlumun malı olduğu için onu korumak, benim ödevimdir. Haydi, fazla uzatma, kâğıdı ver!»

Concini, hiç beklemediği bu sözleri duyunca, beyninden vurulmuşa dönmüştü. Fakat, Pardaillan'ın söylediklerinden şüphe etmek, aklından bile geçmedi. Pardaillan, söylediklerinden şüphe edilmeyecek bir insandı. Fakat İtalyan buna rağmen küstahlık edip meydan okumaktan da kendini alamadı:

— «Vermezsem ne olur?»

Pardaillan'ın, kılıcını çekmesiyle Concini'nin gırtlağına dayaması bir oldu. Kızdığı zamanlarda gürleşen, fakat yine de sâkinliğini kaybetmeyen sesiyle:

— «Kâğıdı...» Dedi. «Yoksa mahvolursun!»

Concini, Pardaillan'ın bakışlarından, söylediği sözlerin şaka olmadığını hemen anlamıştı. Elini, yeleğinin cebine atacak gibi yaptı, fakat sonra vazgeçti.

Pardaillan, herifin gırtlağına dayadığı kılıcını, şöyle azıcık itiverdi. Concini, dehşet içinde bir adım geriye fırladı ve kâğıdı cebinden çıkarıp uzattı. Bu işi tam vaktinde yapmıştı. Zira kılıcın dayandığı yerden iri bir kan damlası belirip adamın gırtlağından aşağı kaydı ve beyaz dantelâlı yakasının üstüne yayıldı.

Pardaillan kılıcını tekrar kınına soktu. Yeniden koltuğa oturdu ve sanki yanında Concini yokmuş gibi, ona aldırmadan, kâğıdı bütün dikkatiyle okumaya koyuldu.

Okumayı bitirdiği vakit, yüzünde, eğlenceli bir işe girişmek üzere olan adamın neşeli ifadesi belirmişti. Concini'ye döndü gayet tabiî bir tavırla:

— «Mösyö,» dedi, «Bana bu kâğıdı göstermenizi istemiştim. Gördüm, okudum. Buyurun, alın...»

Kâğıdın kendisine geri verilmeyeceğini sanan Concini bu davranış karşısında şaşkınlığından az kalsın küçük dilini yutacaktı. Bu hareket bir şaka değilse, ne anlam taşıyordu?

Pardaillan kâğıdı verdikten sonra, alay mı ifade ettiği, yoksa ciddî mi olduğu belirsiz bir tavırla dedi ki:

— «Mösyö, evinize girerken bir tek amacım vardı: Hapsettiğiniz genci kurtarmak. Gördüğünüz şu üç arkadaşım olmasaydı, yalnız başıma da yine bu delikanlıyı kurtarabilirdim. Fakat, lüzumsuz yere sıkıntı çekmek hoşuma gitmez... Şimdi beni iyi dinleyin. Yiğit Jehan'ı, siz istemeseniz de kurtarmam mümkün. Ama buna rağmen ben onun hürriyetini satın almayı tercih ediyor ve sizinle bu konuda anlaşmak istiyorum.»

Concini'nin şaşkınlığı sözle anlatılacak gibi değildi. Nasıl bir tavır takınacağını bilemez olmuştu. Korkmak mı lâzımdı? Yoksa memnun kalmak mı? Artık kestiremiyordu. Onun için, verecek cevap bulamadı ve Pardaillan'ın amacını iyice açıklamasını bekledi.

Şövalye, bu susuştan da anlam çıkararak sözlerine devam etti:

— «Sizden, Yiğit Jehan'ı serbest bırakmanızı istiyorum... Buna karşılık, size geri verdiğim kâğıtta gösterilen yerde bulacağınız herşeyi almanıza izin veriyorum.»

Concini şaşkın şaşkın gözlerini açtı:

— «Efendim?.. Ne dediniz? Peki, bu hazine sizin oğlunuzun değil mi?»

— «Evet, oğlumun. Haa, anlıyorum... Demek istiyorsunuz ki oğluma ait bir serveti nasıl bağışlayabildiğimi, buna ne hakkım olduğunu soruyorsunuz? Fakat şurasını iyice belleyin! Ben oğlumun kim olduğunu bilmiyorum. Belki de hiç öğrenemeyeceğim. Buna karşılık Yiğit Jehan'ı pek iyi tanıyor ve kendisini çok da seviyorum.»

Concini, iyice alıklaşmıştı. Kendi kendine, bir fısıltı hâlinde mırıldandı:

«On milyonluk bir servet bu... Dile kolay...»

Bunları söylerken gözlerini, bütün dikkatiyle Pardaillan'ın gözlerine dikmiş, Şövalye'nin içinden geçenleri okumaya çalışıyordu.

Pardaillan, gayet ciddî bir edâ takınmıştı. Concini, epey bir zaman ona baktığı hâlde, yüzünde ne bir alay, ne de hile ifadesi bulabildi. Şövalye, gayet saf bir edâ takınmıştı. Concini, onun yaptığı teklifi tekrar düşününce ya bir deli ya da bir budala karşısında bulunduğuna hükmetti.

Şövalye, adamın bu düşüncesini sezerek, gayet sâkin bir tavırla:

— «Teklifimi niçin garipsediniz?» Dedi. «Gerçi on milyon, azımsanacak bir servet değil. Fakat benim ona vereceğim şey yanında hiç kalır. Onun için, ben kendimce, yerinde bir teklif yaptığıma inanıyorum. Sizin nenize gerek?..»

Concini, kazanacağı hazinenin kamaştırdığı gözlerle, karşısındakinin önünde saygı ve hayranlıkla eğildi:

— «Demek siz bu kadar zenginsiniz haa?» Diye sordu.

Pardaillan, gayet samimî bir tavırla:

— «Karun kadar!» Dedi.

Sonra da sordu:

— «Nasıl, teklifimi kabul ediyor musunuz? Evet mi, yoksa hayır mı, mösyö?»

Concini kararını verecekti ama, bir türlü kendini toparlayamıyordu.

İlkönce kendisini idama kadar götürecek bir tehdit karşısında kalmıştı. Sonra hakaret görmüştü. Nihayet Azrail'le burun buruna gelmişti. En sonunda da bütün bunları sağ salim atlatmakla kalmamış, kendisine, milyonlar değerinde bir hazineye sahip olmak hakkı verilmişti...

Bu, inanılır şey miydi?

Aslında, hazinenin kendisine bağışlanmasını pek umursamıyordu. Bu milyonlar, ona bağışlansa da bağışlanmasa da, nasıl olsa eline geçecekti. Fakat bu iş, karşısına pek çok zorluk çıkarabilirdi. Halbuki şimdi, karşısındaki adam ona, hazineyi bağışlayınca bütün zorluklar bir kalemde yok oluveriyordu. Öte yandan, ortaya çıkması pek muhtemel olan bir sürü rakibe de bu hazinenin kendisine ait olduğunu, göğsünü gere gere söyleyebilecekti.

Geriye, Yiğit Jehan'ı serbest bırakmak kalıyordu... Zaten bunu da karısıyla konuşup kararlaştırmamışlar mıydı? Hem, delikanlının serbestliğinin, nasıl olsa geçici olacağını pekâlâ biliyordu. Onu tekrar yakalayınca öcünü almaktan kendisini kim alıkoyabilirdi ki? Delikanlının kendisine yaptığı hakaretler, yüreğine işlemişti. Onları imkânı yok unutamazdı ama, çıkarı bakımından şimdilik sabırlı olması gerekiyordu.

Bunları bir anda düşündü ve Pardaillan'ın sorusuna sevinçle cevap verdi:

— «Kabul ediyorum,» dedi, «hattâ isterseniz, zindanın kapısını elimle açarım.»

Pardaillan atıldı:

— «Hayır, hayır! Biz işleri yine, sizin Madam Concini ile konuşup kararlaştırdığınız gibi yapalım. Siz yine o anahtarı kapının arkasına koyun. Adamlarınızı savın... Kendiniz de çıkıp gidin ve evi, yarına kadar bana bırakın.»

Ve Concini'nin fena hâlde şaşaladığını görünce, tasasız bir tavırla ilâve etti:

— «Benim amacım sizin tehdit karşısında boyun eğmediğinizi göstermek. Başka bir şey değil.»

Concini, adamakıllı keyiflenmişti:

— «Doğrusu ya, mösyö, bundan daha büyük incelik gösterilmez.» Dedi. «Kapıyı elimle açmak bana da ağır gelecekti hani. Ama, mademki siz de her işi bizim plânladığımız şekilde yürütmek istiyorsunuz, şu hâlde mesele kalmıyor. Evi, yarına kadar size bırakıyorum. Hattâ isterseniz, büsbütün sizin olsun.»

Pardaillan, İtalyan'ın, bu sözleri içten söylediğini görerek:

— «Hayır. Benim eve filân ihtiyacım yok.» Dedi.

Sonra ilâve etti:

—«Şimdi anlaştığımıza göre, size bir tavsiyede bulunmak isterim: Bundan sonra ne Yiğit Jehan, ne de Bertille de Saugis aleyhinde hiçbir işe kalkışmayın. Ben, bu iki genci seviyorum. Yoksa, beni daima karşınızda bulursunuz, Mösyö Concini. Galiba hanımınız beni pek iyi tanıyor. İsterseniz ona da sorun. Benimle çatışanların, sonunda ne kötü durumlara düştüklerini size o söylesin.»

Pardaillan, bu sözlerin Concini'nin vermiş olduğu kararlar üstünde hiçbir etki yapmayacağını bile bile söylemişti. Çünkü, dürüst tabiatı, İtalyan'a gerçekleri söylemekten kendisini alıkoymuyordu. Nite-

kim bu sözler, Concini'nin daha da öfkelenmesine ve kinini daha beter hatırlamasına sebep oldu.

Kafasından şunları geçiriyordu:

«Sen beni pek küçük düşürdün, dostum... Ben, böyle şeylere tahammül edemem. Bunun acısını senden muhakkak çıkaracağım! Demek sen, Yiğit Jehan'ın babasısın da bunu bilmiyorsun haa? Gör bakalım, Concini senden şimdi ne mükemmel bir öç alacak! Bertille'yi de korumaya kalkıyorsun. Halbuki o benim olacaktır. Léonora, kızın bir zindana hapsedildiğini söyledi. Onu her yerde arayacağım. Bulmazsam, bana da Concini demesinler!»

Bu arada Pardaillan, gayet nazik edâ ile sözlerine ekledi:

— «Kararlaştırdığımız gibi, uşaklarınıza, evin yarına kadar bana ait olduğunu tembih ederseniz, size minnettar kalacağım.»

Concini, silleyi en uygun zamanda indirebilmek için sırasında boyun eğmesini pek iyi bilirdi. Zaten onun için çok tehlikeli bir adam değil miydi? Bu sefer de öyle yaptı. Pardaillan'a hemen boyun eğiverdi.

Nâzik ve tatlı bir tavırla:

— «Lütfen benimle beraber gelir misiniz mösyö?» Dedi.

Odadan birlikte çıktılar.

Pardaillan heyecan içinde kendisini bekleyen üç arkadaşa, Concini ile anlaştığını söylerken, İtalyan da uşaklarına, ertesi güne kadar izin verdi.

Bir çeyrek saat sonra evde sâdece Pardaillan, Escargasse ve Gringaille ve Carcange kalmışlardı.

Tabiî, ilk işleri, Jehan'ı bir an önce zindandan kurtarmak için bodrum katına inmek oldu. Fakat delikanlıyı, cam küreden çıkan uyutucu dumanların etkisiyle mışıl mışıl uyurken buldular. Artık onun

uyanmasını beklemekten başka çare yoktu. Zaten önlerinde bol bol vakitleri vardı...

Pardaillan'ın oğlu, gözlerini açar açmaz, hemen Bertille'nin değerli kutusunu aradı. Kutu, pelerine sarılı ve kılıcının yanında, koyduğu yerde duruyordu.

Pardaillan'la konuşup çabucak durumu birbirlerine anlattılar. Sonra hep birlikte Rats Sokağı'ndaki bu küçük, fakat korkunç evden çıktılar.

Saat sabahın beşini geçiyordu.

Otuzuncu Bölüm

TUZAK

Grand-Passe-Partout hanı, Saint-Denis Sokağı'nda, Saints-Innocents ve Sainte-Opportune kiliseleri arasındaydı. Pardaillan, oğlu ve iki arkadaşı bu hana geldiler ve iki gün önce Bertille'nin kalmakta olduğu küçük odaya çıktılar. Üç ahbap çavuşlardan Escargasse, Léonora'nın sözde Jehan'ı kurtarmaya göndereceği adamın kim olduğunu anlamak üzere Rats Sokağı'nda kalmış, bir yere gizlenerek evin kapısını kollamaya koyulmuştu. Hemen şurasını ilâve edelim ki Saêtta'nın peşine düşmüş olan karaltı, Escargasse'den başka kimse değildi...

Pardaillan, derhal hancı kadın Nicole'ye, en nefis yemeklerini hazırlamasını tembih etti. Jehan'ın, iki gündür ağzına bir lokma yiyecek koymadığını öğrenmişti ve en kısa zamanda kendini toparlaması gerektiğini düşünüyordu.

Yemek hazırlana dursun, Jehan sıkılgan bir tavırla, Şövalye'den nişanlısına ait olan kutuyu saklamasını rica etti. Bu arada kutunun kimin olduğunu ve onu nasıl ele geçirdiğini söylemeyi de unutmadı.

Şövalye kutuyu eline alarak, garip bir tavırla sordu:

— «Demek bu kutu Bertille de Saugis'in, öyle mi?»

— «Evet, mösyö...»

Pardaillan derin derin düşündü. Jehan bu hâlden meraklanarak sordu:

— «Yoksa kutuyu ve kâğıtları size emanet etmemi istemiyor musunuz?»

Şövalye bir rüyadan uyanırcasına ürperdi ve müşfik bir tavırla:

— «Asla, evladım!» Dedi. «Şimdi hemen gidip bana emanet ettiğiniz bu değerli kutuyu saklayayım. Dönüşümde yemeğe otururuz.»

Jehan'm endişesi geçti. Şövalye kutuyu alıp gözden kayboldu. İki dakika sonra döndü. O gelir gelmez sofraya oturdular.

Bir yandan yerlerken, bir yandan da Şövalye, gayet umursamaz bir tavırla Jehan'ı kurtarmak için neler yaptığını anlattı:

— «İş pek kolay halloldu. Concini'ye ufak bir kılıç dersi verdim. Elinden kılıcını fırlatınca, benimle aynı güçte olmadığını anladı ama, yine Nuh diyor, peygamber demiyordu. Galiba bu İtalyan'lar, pek dik kafalı oluyor. Maamafih biraz kaburga kemiklerini, biraz da bileğini okşayınca yola geldi. O kadar ki bir-iki saatliğine bana bırakmasını istediğim evini az kaldı büsbütün bağışlayacaktı. İşte mesele bundan ibaret...»

Şövalye, Concini ile karısının konuştuklarından hiç söz açmadı. Şövalye'nin huyu başkalarınınkine benzemezdi... Kulak misafiri olduğu bu konuşmadan yararlanmamış değildi. Fakat, gizli bir konuşmayı başkalarına da anlatmayı kendine yakıştırmazdı.

Öte yandan, onun, başarılarını büyültmekten değil, tersine, küçültmekten hoşlandığını eskiden beri biliriz. Ancak Şövalye'nin dinleyicileri, İtalyan'ı yakından tanıyor ve ne yaman bir sahtekâr olduğunu da pek iyi biliyorlardı. Bu yüzden, Pardaillan'ın pek büyük bir iş başardığını, fakat ya alçakgönüllülüğü yüzünden, ya da başarısını kendince pek önemsiz gördüğü için, işi küçümsediğini hemen anladılar...

Nitekim, Jehan dayanamadı ve:

— «Bana kalırsa, mesele anlattığınız kadar kolay hallolmuş değil,» dedi. «Bana büyük bir iyilikte bulunduğunuzu ve bu sefer de yine hayatımı kurtardığınızı unutmayacağım. Şimdiye kadar sizden gördüğüm iyilikleri saymaya kalkarsam...»

Pardaillan, delikanlının sözünü keserek:

— «Siz şimdi bu konuyu bırakın da bizim dilber Nicole'nin nefis yemeklerini yemeye bakın.»

Pardaillan, delikanlıyı, yemeğini bir an önce bitirmeye zorluyordu. Şimdiye kadar söz açmamış olmasına rağmen Concini ile Léonora'nın Bertille hakkındaki konuşmalarından, fena hâlde meraka düşmüştü... Kadın, pek açık konuşmuştu. Genç kızı, mezar gibi bir yere kapattığını ve oraya girmektense, ölmenin daha hayırlı olacağını keyifli keyifli anlatmamış mıydı?

Halbuki Şövalye, daha o sabah Boğalı Konak'a uğramıştı ve kendisine, genç kızın odasında olduğunu söylemişlerdi. Bunun üzerine, kızcağızı görmeye lüzum hissetmemişti. Artık Dük d'Andilly'nin uşaklarından da şüphelenecek değildi ya... Adamlara Dük'le karısının yokluğu sırasında, genç kızı dikkatle korumalarını tembih edip ayrılmıştı. Hattâ kendisi de evin etrafını gözden geçirmiş ve şüpheli bir şey göremeyince, gönül rahatlığıyla oradan uzaklaşmıştı.

Durum böyle iken, o akşam Léonora'nın söylediklerini duyunca, şaşkına dönmüştü. Léonora'nın boşuboşuna övünecek bir kadın olmadığını hemen anlamıştı. Söylediklerinin doğru olduğundan hiç şüphesi yoktu. Şimdi meraktan içi içine sığmıyordu ama, delikanlının iki gündür aç olduğunu görünce dayanamamış, onu Four Sokağı'ndaki konağa kadar sü-

rüklemektense, önce iyice karnını doyurmaya karar vermişti.

Nitekim Jehan, nefis yemekleri bol bol yedikten ve birkaç bardak harikulâde şarabı içtikten sonra, gücünün tamamen yerine geldiğini hissetti. Bunu Pardaillan da farkedince, yanına almakta hiçbir fayda görmediği Gringaille'yle Carcagne'yi, sofrada kalanları temizlesinler diye orada bırakarak, Jehan'ı, kendisiyle birlikte sürükledi. Delikanlı da nereye gittiklerini sormadan, pek tabiî bir tavırla onunla beraber yola çıktı.

Sokakta yürürlerken, Pardaillan, delikanlıya pek fazla açılmadı. Fakat karşılaşmaları ihtimali olan şeyi de uygun bir dille anlatarak, onu hazırladı.

Şövalye'nin korktuğu, başına gelmişti. Çünkü, Dük d'Andilly'in evine vardıkları zaman uşaklardan, Bertille'nin sabahleyin dışarıya çıkmış olduğunu öğrendiler. Pardaillan, kâhyaya dik dik bakınca, adam ezile büzüle:

— «Ne yapalım efendim?» Diye dert yandı. «Efendimiz ve siz, bu asîl genç kıza göz kulak olmamızı sıkı sıkı tembih ettiniz. Fakat gitmek istediği takdirde kendisini burada zorla alıkoymamızı söylemediniz.»

— «Nee? Bertille, kendisi mi gitmek istedi?»

— «Evet, Şövalye. Biz de tabiî hiçbir şeyden şüphelenmedik. Zira asîl genç kıza, yaptığı hareketin bir ihtiyatsızlık olduğunu söylediğim vakit, bana, pek önemli bir iş için dışarıya çıkmak zorunda olduğunu söyledi. Üstelik, bir-iki saat sonra hemen döneceğini de bildirdiği için, meraklanmaya hiç lüzum görmedik. Zaten bize başka bir emir de verilmiş değildi. Bu asîl genç kızın isteğine karşı gelemezdik.»

Pardaillan'la Jehan, endişeli bakışlarla birbirlerini süzüp evden ayrıldılar...

*

Bertille'nin konaktan ayrılması şöyle olmuştu:

O sabah, genç piskopos Richelieu, Concini'nin evine Léonora ile görüşmek için geldiği sırada, yaşlı bir kadın da konağın kapısını çalmış, Bertille de Saugis'e söyleyecekleri olduğunu bildirmişti.

Kâhya, önce sert bir tavır takınmış, kadını başından savmak için, konakta böyle kimsenin bulunmadığını söylemişse de, bir aksilik sonucu, Bertille, tâ odasından, kadının bağırarak söylediği ismini duymuştu. Hemen, bu adı, ancak beş kişinin bildiğini hatırlamıştı. Bunlar da Kral, Jehan, Pardaillan (ki kendisini şimdilik Kont ve Margency adıyla tanıyordu) ve nihayet Dük ile Düşes...

O anda bu beş kişiden hiçbiri evde bulunmuyordu. Bertille'nin aklına gelen ilk ihtimal, ihtiyar kadının bu beş kişiden biri tarafından gönderilmesi oldu. Düşündü... Kral göndermiş olamazdı. Zira Kral, gönderse gönderse, subaylarından birini gönderirdi. Gönderen, Dük d'Andilly veya karısı da olamazlardı. Çünkü zaten ertesi gün kendileri, döneceklerdi. Şu hâlde bu kadın ya Jehan ya da Kont de Margency tarafından geliyor olacaktı.

Bertille, kadının Jehan tarafından gönderilmiş olması ihtimaliyle telâşa kapıldı. Kadın da, sofada bar bar bağırıyordu:

— «Eğer beni bu asîl genç hanımla görüştürmezseniz büyük bir felâketin sebebi olursunuz! Allahaşkına hâlime bakın, mösyö! Benim gibi zavallı bir kadından ne kötülük gelebilir?»

Bu sözler, Bertille'nin endişesini bir kat daha ar-

tırdı ve genç kız daha fazla dayanamayıp tereddüde lüzum görmeden odasının kapısını açıp kadını içeriye aldı. Kâhya, kapının önünde kalmıştı. Gerçi iki büklüm ve bastonuna dayana dayana güçlükle yürüyen bir kadından şüphelenmek yersizdi ama, kendisine sıkı tembihte bulunulmuştu. Fakat mademki genç kız onu kendi isteğiyle odasına almıştı, artık mesele kalmıyor demekti. Kâhya da yavaşça çekilip gitti.

Kadın odaya girer girmez, Bertille şefkat dolu bakışlarıyla onu gözden geçirdi: Çok ihtiyar, beli bükülmüş, kısa boylu, epeyce şişman bir kadındı. Üstünde eski, yamalı fakat temiz bir köylü elbisesi vardı ve gülen yüzü iyi bir yürek taşıdığı hissini uyandırıyordu. Eğer genç kız, kadının gözlerine biraz dikkatli baksaydı kuşkulanırdı ama, bunu yapmak aklına gelmedi. Hemen sordu:

— «Kimin tarafından geliyorsunuz?»

— «Kaza geçiren ve hayatı tehlikede olan bir asîlzâde tarafından...»

Birdenbire yüzünün bütün kanı çekiliveren Bertille, dehşetle bağırdı:

— «Nee?.. Yoksa Yiğit Jehan mı?»

Kadın, hayır anlamında başını salladı:

— «Hayır. Beni Şövalye de Pardaillan adında bir asîlzâde gönderdi.»

Bertille bu adı duyunca kuşkulanmıştı. Çünkü bu isimde bir kimseyi tanımıyordu. Hayretle sordu:

— «Sizi Şövalye de Pardaillan mı gönderdi? Ben böyle birini tanımıyorum.»

Yaşlı kadın, kendinden emin bir tavırla cevap verdi:

— «Nasıl tanımazsınız?.. Bana kendisi söyledi. Geçen gece, sizi bu eve kendisi getirmiş...»

Bertille, büsbütün şaştı:

— «Beni buraya Şövalye de Pardaillan değil, Kont de Margency getirdi.»

Kadın, bastonunu sevinçle yere vurdu:

— «Hay ağzını öpeyim! Ta kendisi işte... Onun bir adı da Kont de Margency'miş... Kendisi söyledi. Ben yaşlandım kızım. Öyle bir sürü isim duyuverince aklım karmakarışık oluveriyor.»

Ama, Bertille'nin şüphesi bu sözlerle dağılmış değildi; genç kız hemen çıngırağı çalarak bir hizmetçi çağırıp sordu:

— «Bu eve Şövalye de Pardaillan adlı biri geliyor mu?..»

— «Şüphesiz, asîl bayan. Sizi buraya o getirmedi mi?»

— «Demek bir adı da Kont de Margency, öyle mi?»

Hizmetçi gülümsedi:

— «Evet. Fakat o, Şövalye de Pardaillan adını, Kontluğuna tercih eder.»

Bertille teşekkür etti. Gülümseyerek hizmetçiye çekilme izni verdikten sonra yine ihtiyar kadına döndü:

— «Demek sizi bu yüksek kalpli asîlzâde gönderdi? O mu kaza geçirdi? Şimdi nerede?.. Durumu nasıl?.. Bana şunu çabucak anlatın!»

Bu soruyu duyan ihtiyar kadın kuşkulu bir tavır takındı:

— «Hele hele,» dedi. «Anlatmadan önce, acaba Şövalye'nin bahsettiği hanım siz misiniz, onu bir anlayayım bakayım... Bunu anlamak için de size iki soru soracağım. Beni affedin, dilber kızım ama, ne yapayım ki tembih öyle...»

— «Sorun, sorun...»

— «Siz, yıllarca önce... Kimdi bakayım?.. Kont de... Kont de Vau... Kont de Vau... Hay lânet olsun! Kafa kalmadı ki... Hah. buldum! Siz Kont de Vaubren'le nişanlanmış olan bir hanımın kızı mısınız?»

— «Evet.»

— «Sizde, Şövalye de Pardaillan'la oğlunu ilgilendiren bazı kâğıtlar olacakmış...»

Bertille hemen yine kuşkulandı:

— «Ne gibi kâğıtlar?..»

— «Orasını bilmem. Orasını söylemedi. Sadece «*Beni ve oğlumu ilgilendiren kâğıtlar...*» Dedi.

— «Doğru... Bende Mösyö de Pardaillan'la oğlunu ilgilendiren bazı kâğıtlar var.»

— «Öyleyse, bulmamı söyledikleri genç hanım sizsiniz... Şimdi size, onun anlattıklarını da söyleyeyim... Bana dediğine göre, bu asîlzâde, annenizin nişanlısı olan Kontun arkadaşıymış. Bu kâğıtlar hakkında size kendisi bazı sorular soracaktı ama, bir saat kadar önce attan düşüp başından yaralandı.

Bertille'nin içine yavaş yavaş güven geliyordu. Çünkü kadının söylediklerinin gerçeğe uymayan bir tarafı yoktu. Hem şimdi Pardaillan adını o da hatırlamıştı. Öyle ya, annesinin bıraktığı mektupta, bu isim de geçmiyor muydu? Demek Bertille, şimdiye kadar soyadını saklamamış olsaydı, Şövalye onunla çoktan bu mesele hakkında konuşacaktı. Adını sakladığına bir çeşit pişmanlık duydu. Hele Pardaillan'la Kont de Margency'in aynı adam olduğunu öğrenince, üzüntüsü daha beter arttı. Pardaillan ona az mı iyilik yapmıştı? Jehan'ı, Kral'a karşı bile korumuş değil miydi? Sonra, neden olduğunu kesinlikle bilmeden, eski zaman Şövalyelerine benzettiği bu adama derin bir sevgi ve saygı duyuyordu.

Genç kız bunları düşündü ve kendisi yokken odasına girilmiş, kâğıtları alınmış olabileceği aklına bile gelmedi. O kâğıtları saklamak, sonra, zamanı gelince sahiplerine vermek, kendisine annesinden kalan kutsal bir ödevdi ve şimdi şu ihtiyar kadın ona bunu hatırlatıyordu.

İçinde, gittikçe büyüyen bir endişe belirdi. Acaba son dakikada bu ödevi yerine getirmesine bir engel çıkacak mıydı? Meselâ sakın o asîl ruhlu ve iyi yürekli adam, aldığı yaradan ölüp gitmesindi...

Müthiş bir heyecana kapılarak bağırdı:

— «Demek, acele beni görmek istiyor, haa?»

— «Evet, asîl kızım... Eğer hemen benimle beraber gelirseniz, sizi ona götürürüm. Benim adım Marie-Ange ninedir.»

— «Hiç durmayalım, hemen gidelim...»

Bertille, Düşes'in kendisine ayırdığı elbise dolabına koşup ipekli bir atkı aldı ve omuzlarına örterek:

— «Haydi...» Diye odadan çıkarken, kadının sinsi gözlerinde beliren korkunç sevincin farkına bile varamadı. İhtiyar kadın, durup seslendi:

— Bir dakika, asîl hanım... O asîlzâde ikimizin de susmamızı istedi. O kâğıtlar hakkında kimseye bir şey söylemememizi özellikle tembih etti. Dediğine göre, bu işin peşinde olan çokmuş...»

Bu sözler, düşüncelerine hiç aykırı olmamalıydı ki Bertille hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermedi. Fakat, kendisine bu kadar konukseverlik göstermiş olan bu evi, büsbütün habersiz bırakıp gitmek de istemediği için kâhyayı çağırdı. Kâhya, genç kızın çıkıp gitmeye hazırlandığını görünce pek heyecanlandı:

— «Yoksa küçük hanım sokağa mı çıkıyor?» Diye sordu. «Asîl hanım, tehdit altında bulunduğunu

ve kendisini sayısız tehlikenin beklediğini herhalde bilmektedir. Zaten Monsenyör, kendisine bu kadar sıkı göz kulak olmamızı, bu sebepten tembih etmişti?»

Bertille, en tatlı tavrıyla:

— «Gitmem lâzım,» dedi. «Önemli bir ödevi başarmak zorundayım. Bu yüzden başıma bir felâket bile gelecek olsa umurumda değil... Ama, merak etmenize lüzum yok... Akşam olmadan muhakkak döneceğim.»

Genç kız, bu sözleri o kadar kendinden ve yaptığı işten emin bir tavırla söylemişti ki terbiyeli bir insan olan kâhya itiraz etmek cesaretini gösteremedi. Duyduğu sözler karşısında saygıyla eğildi. Fakat o kadar şaşalamıştı ki genç kızın yanına muhafız olarak birkaç adam katmayı da akıl edemedi. Bunu akıl ettiği zaman da genç kız çoktan çıkıp gitmişti. Arkasından koşup Four Sokağı'nın çevresini aradı, fakat genç kıza rastlayamadı.

Bu arada, Marie-Ange, yaşından umulmayacak bir hızla, genç kızı Montmarte Sokağı'na sürüklemişti. Orada kalabalığa karışıp kayboluverdiler. Gerçi hızlı yürüyorlardı ama, Bertille, yine ihtiyatı elden bırakmıyordu. Yüzünü şalıyla örtmüştü.

Bir ara kadına sordu:

— «Nereye gidiyoruz, böyle?»

— «Montmarte köyüne kadar dilber kızım.»

Bertille hiç cevap vermedi. Gidecekleri yerin epey uzak olduğunu düşünüyordu ama, dünyanın öbür ucuna da olsa, yine tereddütsüz gidecekti.

Birkaç adım daha yürümüşlerdi ki, sarhoşluktan o duvar senin, bu duvar benim, yalpalayan Parfait Goulard'a rastladılar. Ayyaş papaz, kendine mahsus yılışıklık ve yüzsüzlükle yüzünü saklayan genç kıza

yaklaşıp bakmak istedi. Ama, Marie-Ange nineyi hesaba katmamıştı. Kadın, bu çeşit terbiyesizliklerden hoşlanmıyor olacaktı ki, sırtındaki papaz elbisesinin şerefini düşünmeyen bu adamı, şemsiyesini kaldırıp sallaya sallaya bir güzel payladı. Bunun üzerine papaz da fazla ısrar etmedi ve sulu kahkahalar atarak uzaklaştı. Genç kızın içinde, kadına karşı duyduğu belli belirsiz şüphe de, ihtiyarın bu tutumu üzerine eriyip gitti. Bertille, artık hiçbir şeyden kuşkulanmıyordu.

Bertille ile Marie-Ange, tam Sainte-Marie-l'Egyptienne Kilisesi'nin önünden geçerlerken, genç kızın yüzünü örten şal, birdenbire düşüvermişti. Tam bu sırada da kiliseden solgun yüzlü, perişan görünüşlü bir adam çıkıverdi. Genç kızın son derece güzel yüzünü görür görmez, beyninden vurulmuşa dönerek, sendeledi ve hayran bakışlarını ona dikti...

İki kadın, Montmartre kapısından geçerek dar bir sokağa saptılar.

Kiliseden çıkan adam, uzaktan onları izliyor ve gözlerini genç kızdan bir türlü ayıramıyordu.

Bertille'yle Marie- Ange nine, dar sokağın sonundaki taş köprüyü geçerek sola saptılar ve iç savaşlar sırasında yıkılmış olan bir kilisenin yanından geçtikten sonra, piramit şeklinde bir kaidenin üstüne dikili büyük bir haçın önünde durdular.

Bu haçın yanıbaşından büyük bir yol uzanıp gidiyordu. Bu yola girip bir süre yürüdükten sonra Montmartre Manastırı'nın küçük kapılarından birinin önünde durdular. Bertille, edindiği bazı kötü tecrübeler sonucu, din adamlarından ve onlara ait yerlerden soğumuştu. Nitekim, ilk defa olarak içine bir şüphe girdi ve duraklayıp sordu:

— «Manastıra mı gidiyoruz?»

— «Tabiî... Çünkü yaralı asîlzâde de orada...»

Bertille, kuşku içinde geriledi:

— «Yaa?.. Demek rahibelerin manastırında haa?..»

Marie-Ange büyük bir tabiilikle açıklamaya koyuldu:

— «Evet de denebilir, hayır da... Meselâ ben de rahibelerin hizmetindeyim ama, bu asîlzâde benim evimdedir ve evime de benden başka kimse karışamaz. Durumu tehlikeli olduğu için, kendisini hemen evime taşıyıverdiler.»

Bu sözler, genç kızı inandırmaya yettiği için, ihtiyar kadın da fazla bilgi vermeye lüzum görmedi. Birlikte, manastırın küçük kapısından içeriye girdiler.

O zamanlar, Montmartre Manastırı'nın başrahibesi, artık dilber Claudine De Beauvilliers değildi. Claudine, şimdi başka manastırın başına getirilmişti ve Montmartre Manastırı'nın başrahibeliği Marie de Beauvilliers'e verilmişti.

Marie de Beauvilliers, manastırdan çok, aşk evi olarak tanınmış bu manastırın başrahibeliğine tayin olunduğu vakit, henüz yirmidört yaşını bile doldurmamıştı. Manastırın başına geçinceye kadar o da, manastırın öteki genç ve güzel rahibeleriyle birlikte, yapının ününü yükseltmekten başka bir iş yapmış değildi.

Fakat başrahibeliğe yükselince, birdenbire değişiverdiğini hissetti. O zamana kadar yemediği halt kalmamış olan bu dilber ve işveli rahibe, birdenbire fazilet ve taassubun canlı heykeli kesiliverdi. Ama, idaresindeki rahibeler böyle yobazlıklara kolay kolay dayanamazlardı. Nitekim aralarında isyan bayrağını çekenler oldu. Fakat yeni başrahibe, büyük bir azimle işe girişti. Dünkü keyif ve zevk arkadaşlarını, din ve ahlâk yoluna yöneltmeye çalıştı. Ne var ki alış-

mış, kudurmuştan beterdir. Marie de Beauvilliers ukalâlıkla direndikçe o kadar çok düşman kazandı ki kendisini birkaç defa suikastten zor kurtardılar.

Marie de Beauvilliers de kolay yenilip yutulur lokma değildi. Azimkârlığıyla hepsini dize getirdi. Onun ustaca idaresi sonucu manastırındaki kargaşalık çabucak ortadan kalktıktan başka, az zamanda, ne kadar keyif düşkünü rahibe varsa, hepsi yeni başrahibenin karşı konulmaz otoritesine boyun eğmek ve doğru yola girmek zorunda kaldı.

Bertille, Marie-Ange tarafından manastıra götürüldüğü sırada, işler çoktan yoluna girmiş ve manastır, gerçek bir din ve ahlâk kurumu durumuna döneli epey zaman olmuştu.

Marie-Ange, Bertille'yi manastırın bitmez tükenmez dehlizlerinden geçirerek küçük bir iç bahçeye götürdü. Yüksek duvarlarla çevrili bu bahçenin ortasında, ağaçlar ve çiçekler arasında kaybolmuş pek zarif bir köşk vardı. Bu köşkün kapısına üç basamaklı bir merdivenle çıkılıyordu. Marie - Ange, kapıyı ardına kadar açarak, hiçbir şeyden kuşkulanmayan genç kıza yol verdi.

Fakat Bertille içeriye girer girmez, ihtiyar kadın, kanadı bütün kuvvetiyle kendisine doğru çekti ve anahtarı, kilitte iki defa çevirdikten sonra hemen cebine atarak, oradan çabuk çabuk uzaklaştı.

Genç kız, kapının, üstüne kapanıp kilitlendiğini görünce, bir tuzağa düşmüş olduğunu hemen anladı ama, artık iş işten geçmişti. Genç kızın ümitsizce kapıya atılışı, tabiî fayda vermedi. Bertille, şöyle bir etrafına bakınınca, bir pencere görüp oraya koştu ve iki kanadını da açtı. Bağıra bağıra imdat istedi. Cevap alamadı. O zaman, burada sesini rahibelerden başka kimseye duyuramayacağını ve rahibelerin tembihli oldukları için, kendisini duymazlıktan gele-

ceklerini anladı. Bu durum karşısında, susmaktan başka yapılacak ne vardı ki?..»

Az önce, kiliseden çıkarak iki kadının peşine düşmüş olan perişan görünüşlü adam, onları manastırın kapısına kadar izlemişti. Sonra epey bir süre kapının karşısında durup, genç kızın tekrar dışarı çıkmasını bekledi. Fakat akşam bastırıp da genç kız hâlâ görünmeyince, tekrar Paris'e dönmeye karar verdi.

Manastır'dan uzaklaşırken kendi kendine mırıldanıyordu:

«Çıkmadı. Anlaşılan buraya sığınmış olacak. Namuslu kızdır vesselâm... Tehlikede olduğunu hissedince, kendisine kimsenin el süremeyeceği bir manastıra sığınmaktan başka çâre bulamamış olmalı... Pekâlâ da yaptı işte...»

Bir an durdu, mahzun bir tavırla derin bir nefes aldıktan sonra, kendi kendine söylenmeye devam etti:

«Galiba artık onu göremeyeceğim. Varsın görmeyeyim. Yeter ki o taçlı zamparanın elinden yakayı kurtarsın. Kimbilir, Yiğit Jehan onu göremeyince ne kadar üzülecek. Üzülürse üzülsün. Neticede o da benim gibi bu işten vazgeçiverir, olur biter.»

O, ağır adımlarla yürürken, karanlık da yavaş yavaş ortalığa çöküyordu.

Birden, sanki esrarengiz bir kuvvetin etkisiyle durdu. Başını kaldırdı. Bir süre, tam önünde durmuş olduğu kocaman haça baktı. Sonra birdenbire yüzünde müthiş bir ümitsizlik ifadesi belirdi, tutmayan dizlerinin üstüne çöktü ve yüreğini parçalamak istiyormuşçasına göğsünü döverek inledi:

Jehan François! Jehan François! Sana vaktiyle acımış olan bir adamın felâketinden ne zevk duyuyorsun? Sana dost elini uzatmış olan, ölüm hâlindeyken seni besleyip kurtaran, sana en tatlı sözlerle tesel-

li veren bir adamın felâketi seni niçin sevindiriyor, Ravaillac? Niçin olduğunu yine sana ben söyleyeyim: Çünkü bu adamı kıskanıyorsun! Onun sevildiğini, kendininse hiç sevilmediğini biliyorsun... Tıpkı o dinsiz ve taçlı canavar gibi, sen de yalancısın! Kıskanıyor ve kendini aldatıyorsun, Ravaillac! Sana bu kadar iyilik etmiş olan insanı kıskanıyorsun!»

Sert bir hareketle, başını haçın ayağındaki taşa çarparak yalvarmaya başladı:

«Ulu Tanrım! Bana acı! Bana yardım et. Beni bu hâle düşüren o şeytanı kafamdan kov!..»

Epey bir zaman ağladı ve Tanrısına yalvarıp yakardı. Nihayet, yavaş yavaş sâkinleşti. Sonra sendeleye sendeleye tekrar karanlıklara karıştı.

Otuzbirinci Bölüm

JEHAN'IN SEZDİKLERİ

Saêtta, Concini'nin Rats Sokağı'ndaki küçük evinde aradığını bulamayıp da geri dönerken kendi kendine, şöyle söylendi:

«Anlaşılan Jehan, henüz bilmediğim bazı tesadüfler sonucu kaçmayı başardı...»

Sonra aklına daha kötü bir ihtimal geldi ve düşündü:

«Sakın ben gecikmiş olmayayım! Bu arada, Concini, Jehan'ı öldürüp ölüsünü bir tarafa atmış olmasın!.. Bu işi öğrenmem lâzım. Eğer Jehan, yakayı kurtardıysa, şüphesiz evine de uğrayacaktır. En iyisi, kendisini orada beklemek... Yarına kadar evine dönmezse, o zaman gider, Sinyora Léonora'ya haber veririm. İnşallah Concini, delikanlıyı öldürmemiştir. Eğer böyle bir iş yaptıysa, namusum hakkı için, bizim Sinyora da matem elbiselerini giyecektir!»

Bu kararı verdikten sonra doğruca Jehan'ın evine gitti ve hemen yukarı çıktı.

Ama, Escargasse de herifin peşine düşmüştü ve onu bir an bile gözden kaçırmıyordu Saêtta'nın nereye gittiğini görünce, artık, kendisine verilmiş olan ödevin bittiğini kestirerek, Saêtta'nın peşini bıraktı ve hızla Grand-Passe-Partout hanına koştu.

Jehan odanın kapısını kilitlemeyi unutmuştu. Saêtta kapıya bir-iki defa vurduktan sonra ses çıkmadığını görünce kanadı itip içeriye daldı.

Hava iyice kararmıştı ama, Saêtta ışık yakmaya lüzum görmedi. Karanlıkta daha sükûnetle düşünebileceğine inanırdı. Jehan'ı beklemeye karar verdi.

Yakındaki kiliselerden birinin saati dokuzu çaldığı zaman, merdivenlerden kulağına hiç de yabancı olmayan bir ayak sesi geldi. Asık yüzünde bir gülümseme belirdi. Büyük bir sevinçle mırıldandı:

«O olacak!»

Sabırsızlıkla merdivenin başına koşup aşağıya seslendi:

— «Sen misin, oğlum?»

Berrak bir ses cevap verdi:

— «Evet.»

Gelen Jehan'dı. Zavallı delikanlı, pek güvenilir bir yerde bulunduğunu sandığı Bertille'nin ortadan kaybolduğunu öğrendiği zaman beyninden vurulmuşa dönmüştü. Sonra, bu işi daha sağlam bir kafa ile düşünmeye koyulmuştu. O, felâketin ümitsizliğe düşüremediği, tam tersine, kırbaçladığı seyrek insanlardandı.

Nitekim, bu felâket haberini aldıkları sırada delikanlıya gözucuyla bakan Pardaillan da, Jehan'ın kendine tamamen hâkim olduğunu görmüştü. Yalnız, yüzü biraz solmuştu, o kadar. Fakat bakışları daha da keskinleşmişti.

Pardaillan'la Yiğit Jehan, kâhyanın anlattıklarından, Bertille'nin köylü kılıklı bir yaşlı kadınla gizli gizli bir şeyler konuştuktan sonra çıkıp gittiğini öğrenmişlerdi. Fakat bu ihtiyar kadının kim olduğu, genç kıza neler söylediği ve kendisini nereye götürdüğü, onlar için çözülmeyen birer sır olarak kalmıştı. Şövalye, daha önce genç kızın kaçırıldığını Léonora'dan duyduğu için, bu ihtiyar kadını da onun göndermiş olacağı sonucuna vardı. Fazla bir şey bildiği yoktu ve o da Jehan gibi kafa çatlatıp işin içyüzünü anlamaya çalışıyordu. Tabiî Concini'nin karısının, asıl Luçon piskoposunun başarısı olan bir işi kendine mal edip övündüğünü ve yalan söylemiş olduğunu

bilemezdi. Ama, zaten Richelieu de aslen Joseph babanın marifeti olan bu işi kendi yapmış gibi göstererek Léonora'ya yalan söylemişti. Bir sürü yalan dolanın birbirini kovaladığı bu çapraşık meseleyi Pardaillan'ın birkaç dakika düşünmekle çözmesine elbette imkân yoktu.

Ama bu durum, Şövalye'nin herşeye rağmen, olayı örten esrar perdesini kaldırmaya karar vermesine de engel olamadı. Zira hem Jehan'a, hem de nişanlısına büyük bir şefkat ve sevgi besliyordu. Öte yandan da, Bertille'nin yalnız elindeki önemli kâğıtlar yüzünden kaçırıldığını ve genç kızın başına gelen bu felâketlere kendisinin sebep olduğunu düşünüyordu. Bu, Şövalye'ye mahsus bir mantıktı. Mademki bu kâğıtları genç kıza verenler, Pardaillan'a teslim etmesini söylemişlerdi, şu hâlde kızcağız, sadece Pardaillan'a hizmet edebilmek uğrunda bu felâketlere uğramıştı. Öyleyse, Şövalye, her ne pahasına olursa olsun, genç kızı kurtarmalıydı.

Bertille, kâhyaya, akşam olmadan döneceğini söylediği için Jehan, epeyce bir zaman Dük d'Andilly'-in evinden ayrılmak istemedi. Oysa Şövalye, genç kızın bir daha geri döneceğine hiç ihtimal vermiyordu. Fakat hiçbir şey söylememeyi ve delikanlı ile birlikte beklemeyi tercih etti. Nihayet delikanlı da, artık genç kızın dönmeyeceğini kanaat getirince, birlikte sokağa çıktılar. İkisinin de ağızlarını bıçaklar açmıyordu. Hana gidinceye kadar hiçbir şey konuşmadılar.

Orada; Escargasse, Gringaille ve Carcagne'nin kendilerini beklemekte olduklarını gördüler. Üç ahbap, durmadan kafayı çektikleri ve bir yandan da zar atıp birbirlerini soymaya çabaladıkları için, vaktin nasıl geçtiğini farkedememişlerdi.

Jehan içeri girer girmez sordu:

— «Nasıl, adam geldi mi? Kimmiş?»

Escargasse boşuna uğraşmış olduğunu belirten bir kahkaha attı ve:

— «Gelmez olur mu? Elbette geldi,» dedi. «Ama, kim geldi, biliyor musunuz? Babanız!»

Jehan bu «*baba*» lâfına her zaman sinirlenirdi. Escargasse'ye ters ters baktı ama, bunun üstünde durmanın sırası olmadığını düşünerek sordu:

— «Peki sonra nereye gitti?»

— «Sizin eve... Galiba adamcağız sizi pek merak ediyordu.»

Jehan tepeden tırnağa ürperdi. Bir süre dalgın dalgın düşündü. Sonra birtakım kötü fikirlerden kurtulmak istiyormuş gibi silkindi ve Pardaillan'a dönüp baktı.

Tabiî, Şövalye de konuşulanları duymuş ve Escargasse'nin sözlerini işitince irkilmişti. Jehan'ın da kendisine endişeyle baktığını da anlamamış değildi. Delikanlının soran bakışlarına, o da bir soruyla karşılık verdi:

— «Demek babanızmış ha?»

Jehan, kızgın kızgın omuz silkti:

— «Öyleymiş...»

— «Öyleyse, boşuna kuşkulanmışım. Size böyle bir şeyi haber vermiş olduğuma, doğrusu pek pişmanım.»

Jehan ısrar etti:

— «İyi ama, siz ne tahmin etmiştiniz?»

Pardaillan soğuk bir tavırla cevap verdi:

— «Ne lüzumu var? Mademki oraya giden babanızmış, demek düşüncemde hatâ etmişim.»

Jehan, neredeyse: «*O adam, benim babam filân değil!*» Diye bağıracaktı ama, kendini tutup sustu.

Neden sustuğunu bilemiyordu. Pardaillan'ın elini avuçlarının içine aldı ve içten bir sesle:

— «Size bir teşekkür bile edemediğim için beni bağışlayın, mösyö...» Dedi. «Ne kadar şaşkın bir hâlde olduğumu görüyorsunuz.»

Pardaillan, uzun bir zaman, delikanlının gözlerinin içine baktı. Çok duygulandığı belliydi. «*Görüyorum*» demek istiyormuş gibi başını salladı.

Delikanlının dediği doğruydu. Gerçi sâkin görünüyordu, hattâ gülümsemeye çalışıyordu ama, yüzünün rengi tamamen uçmuştu. Boğazında düğümlenen hıçkırıkları zaptetmek için büyük bir çaba harcıyordu. Şövalye bu hâli görünce, delikanlının yalnız kalmaya ihtiyacı olduğunu kestirdi. Jehan'ı evine göndermek için bir sebep arayıp buldu ve şefkatle söylendi:

— «Haydi, gidin oğlum... Bakın, babanız sizi ne kadar merak ediyormuş. Kendisini bekletmek doğru olmaz. Tabiî size her türlü yardımı yapmaya hazır olduğumu unutmazsınız.»

Jehan, yalnız ilk sözleri duymuş ve kendini tutamayıp sinirli bir kahkaha atmıştı. Pardaillan bu gülüşteki derin acıyı hemen sezmişti. Öte yandan üç ahbap da, acayip bir şeyler olduğunu anlamış, konuşulanlara kulak kabartarak ayağa kalkmış, verilecek emri beklemeye koyulmuşlardı. Jehan, delice bir öfkeyle bağırdı:

— «Doğru. Öyle ya... İyi evlâtlar, babalarını bekletirler mi hiç?»

Ve Şövalye'yi her zamankinden daha düşünceli bir hâlde bırakarak, kızgın ve sert adımlarla çıktı.

Üç ahbap çavuşlar ve şaşkınlıktan betleri benizleri atmış bir hâlde, delikanlının epeyce uzaktan peşine düştüler. İçlerinden biri yavaşça mırıldandı:

— «Yiğit Jehan'ın karşısına biri çıkarsa, vay haline!»

Ötekiler de ses çıkarmadan başlarını sallayıp arkadaşlarının düşüncesini tasdik ettiler.

Jehan, odasına girince, ilk iş olarak şamdanı yaktı. Sonra, bir tek kelime söylemeden Saêtta'nın karşısında, ayakta durdu ve gözlerini adamın gözlerine dikti.

Saêtta, delikanlının öfkesini sezmemiş gibi davrandı. Neşesi yerindeydi ve bu hâli yüzünden açıkça belli oluyordu. Üstelik adamın bakışlarında belli belirsiz bir şefkat ifadesi vardı. Jehan, Saêtta'yı böyle bulacağını ummadığı için şaşaladı ve tavrını değiştirmek zorunda kaldı. Saêtta bu değişikliği gördü. Jehan'ın iki elini tutup şiddetle sıktı.

Şövalye'nin şüphelenmiş olduğu adam, Saêtta olduğunu öğrendiği zaman hissettiği öfke, yavaş yavaş kayboluyordu. Birdenbire kendine hâkim olmuştu ve aklından geçenleri belli etmemeye çalışıyordu. Saêtta bu sırada onu bir koltuğa kadar götürerek, Jehan'ın şimdiye kadar hiç görmemiş olduğu bir şefkatle:

— «Otur oğlum.» dedi. «Çok yorulmuşsun. Yüzün sararmış... Ama Allaha şükür sapasağlamsın. Asıl önemli olan da bu zaten... Onun için pek seviniyorum.»

Bu, Jehan'ın, Saêtta'dan hiçbir vakit görmemiş olduğu bir yakınlıktı. Delikanlı büyük bir şaşkınlık içindeydi. Ne var ki bu kadar yakınlık görmekten de memnun değildi. İçinde garip bir şüphe ve endişe belirmeye başlamıştı. Hattâ sanki bir düşman karşısında bulunuyormuş gibi dikkat kesilmişti.

Çünkü Jehan, Pardaillan'ın Concini'nin evini göz hapsine alması için Escargasse'ye verdiği emirden şu sonucu çıkarmıştı: *«Léonora'nın güvendiği ve aynı zamanda bana da dost görünen bir adam, kim olursa*

olsun, benim düşmanımdır. Bu adamdan sakınmalı ve kendisini sıkı bir göz hapsinde bulundurmalıyım.»

Sonra bu adamın Saêtta olduğunu öğrenmişti. Bertille ile yapmış olduğu, kendisini büyük ölçüde değiştiren o konuşmadan önce böyle bir şey olsaydı, bu işte muhakkak bir yanlışlık bulunduğuna inanırdı. Hele Pardaillan gibi her sözüne boyun eğdiği bir kimse de kendisine bu meselede yanılmış olduğunu söyler ve duyduğu şüpheden ötürü özür dilerse...

Gerçi Jehan, çoktandır Saêtta'dan şüphelenmiyor değildi ama, özellikle Bertille ile yaptığı konuşmadan sonra gözlerindeki perde büsbütün kalkmış ve çevresindekileri, gerçek yüzleriyle görmeye başlamıştı. Bunun sonucu olarak kendisi de dâhil olmak üzere bütün tanıdıkları hakkında yeni baştan hükümler vermişti. Hele kendi hakkında verdiği hükümlerde gayet insafsızca davranmıştı. Kendisini büyütüp yetiştiren adamla ilgili olarak değişik ve tutarlı düşüncelere varmıştı. Bunun sonucu olarak da kendi kendine, şu müthiş soruyu sormuştu: *«Saêtta neden beni sefil ve serseri yetiştirmek istedi?»* O zaman içinde kesin bir şüphe doğdu. Bu soruya vereceği cevabı bulamıyordu. Fakat her ne pahasına olursa olsun, onu bulacaktı.

İşte tam bu sırada Léonora'nın, kendisini hileli bir şekilde kurtarması meselesi ortaya çıkmıştı. Fakat, başkaları hakkındaki hükümlerini, mantığının ve vicdanının süzgecinden geçirerek veren Pardaillan, bir babanın, evlâdına bu derece alçaklıkta bulunamayacağını düşünerek, yanıldığını ve şüphesinin yersiz olduğunu söylemekte acele etmişti. Bunu Jehan da sezmiş, fakat sesini çıkarmamıştı. Fakat Saêtta'nın asıl babası olmadığını, bildiği ve karakterini yakından tanıdığı için Pardaillan'ın tersine, şüpheyi kafasından bir türlü silememişti...

Ondan sonra da, Saêtta'yı inceden inceye sorguya çekmek için, öfkeyle evine dönmüştü. Fakat Saêtta'nın takındığı samimî ve şefkatli tavır üzerine adamakıllı şaşalamıştı. O zaman kafasından şu düşünce geçti:

«Bu adamın, iki taraflı bir oyun oynamadığı besbelli... Peki ama, öyleyse amacı ne? Bunu herhalde öğrenmem lâzım. Fakat zorla ve sertlikle hiçbir şey elde edemem. Bu işte sökecek tek şey, kurnazlıktır. O hâlde ben de kurnazca davranırım.»

Bu kararı verince, tavrını da değiştirmişti. Şimdi, Saêtta ile yaptığı konuşmaya, muhakkak surette kazanması gereken bir mücadele gözüyle bakıyordu. O zaman, delikanlının neler bildiğinin ve içinden geçenlerin hiç farkında olmayan Saêtta, onu Concini'nin elinden kurtarmak için nasıl Rats Sokağı'na gittiği hakkında bir hikâye uydurdu. Jehan buna inanmış gibi görünerek teşekkür etti. Sonra, o da nasıl kurtulduğunu anlattı. Delikanlı konuşmasını bitirince, Saêtta, Jehan'ı, Fausta'nın hazinesini ele geçirmesi için teşvik etmeye koyuldu. Bir yandan da ona, belli belirsiz bir şekilde hazinenin nerede saklı olduğunu anlattı.

Saêtta zaten bu amaçla oraya gelmiş değil miydi? Epey dil döktükten sonra delikanlıyı bu işe girmeye ikna etti. Saêtta, delikanlının odasından çıktığı vakit Jehan, bu hazineyi elde etmeye karar vermiş bulunuyordu.

Yalnız kaldığı vakit düşündü: *«Mademki Saêtta'nın bu kadar ustalıkla gizlediği maksadını öğrenemiyorum. Onun dediği ve istediği gibi bu sefer de hazine avcılığına çıkarım. Bakalım ne olur?*

Aklına, yeniden, nişanlısı geldi. Fakat bu sefer ümitsiz değildi. Tersine, mücadele azmiyle yanıp tutuşuyordu. Küçük odasında, kafese kapatılmış azgın

bir canavar gibi durmadan dolaşıyor ve iki gün iki geceyi mezar gibi zındanda geçirmiş olduğunu artık hatırlamıyordu bile... Düşünmeye devam etti:

«Paris'i ev ev arar, onu yine bulurum. Eğer bulamazsam, eğer öldürülmüşse... O zaman artık onsuz yaşamama imkân olmayacağı için, göğsüme bir hançer saplarım, olur biter. Yalnız bu, Bertille'yi her tarafta arayıp da bulamadığım takdirde düşüneceğim bir şey... Yarından tezi yok, aramalarıma başlamam lâzım. Bu iş için kuvvete ihtiyacım olacak. Onun için adamakıllı dinlenmeliyim. Hemen yatalım da deliksiz bir uyku çekelim.»

Verdiği kararı hemen yerine getirdi. Yattı. Birkaç dakika henüz geçmişti ki, uykuların en derinine dalmış bulunuyordu.

Otuzikinci Bölüm

PARDAILLAN'IN DÜŞÜNCELERİ

Jehan gittikten sonra Pardaillan odasına çekilerek kapısını kapattı. Delikanlının emanet ettiği kutuyu alıp, masanın üstüne koydu. Bir zaman bu kutuya bakıp düşündü. Sonra aynı düşünceli tavırla, odada bir aşağı bir yukarı dolaşmaya koyuldu. Kutunun önünde her geçişinde gözlerinin ona kaymasına engel olamıyor, fakat kutuya bir türlü el sürmüyordu.

Oldukça çetin bir meselenin kafasını kurcalayıp durduğu, görünüşünden belliydi.

Nihayet, birdenbire karar vermiş gibi bir tavır takındı... Koltuğu masanın önüne çektikten sonra omuz silkerek mırıldandı:

«Canı cehenneme şu kuruntuların! Bu kâğıtlar benim değil mi? Değilse bile şimdi benim elimde ya... Zaten Marmazel de Saugis, adımın Pardaillan olduğunu bilse, onları bana vermeyecek miydi? Bundan hiç şüphem yok. O hâlde, düşündüğümü yaparsam, kötü bir iş yapmış olmayacak, sadece hakkımı kullanacağım.»

Pardaillan, kendisini epey bir zaman tereddüt içinde bırakmış olan bu meseleyi böylece hallettikten sonra kutuyu alarak, içindekileri masanın üstüne boşalttı.

Kâğıtları teker teker alıyor, şöyle çabucak gözden geçiriyordu. Bütün kâğıtlar arasından ancak iki tanesinin kendisini ilgilendirdiğini görerek, bunları bir kenara ayırdı. Bütün öteki kâğıtları tekrar yerlerine koyup kutuyu kapattı ve sandığın en altına yerleş-

tirdikten sonra da güzelce kilitledi. Bu iş bitince tekrar masa başına geçti. Koltuğuna oturdu ve iki kâğıdı eline aldı. Bunlardan biri, vaktiyle Colline Colle'nin okumuş olduğu ve Kont de Vaubren'in, Blanche de Saugis'e yazdığı mektuptu. Şövalye, bu mektubu, büyük bir dikkatle birkaç defa okudu. Sonra masanın üstüne bırakarak düşündü: *«Prenses Fausta'nın hizmetinde çalışan ve benim ahbabım olduğunu söyleyen bu Luigi Capello veya Kont de Vaubren de kim?»*

Uzak hâtıralarını yokluyor, bir türlü bu ismi bulup çıkaramıyordu. Birden kendini tutamayıp bağırdı:

«Tamam, tamam! O olacak!.. Şimdi hatırladım. Öyle ya, adı Luigi Capello değil miydi? Vaktiyle Fausta'nın ordusunun başına geçip Fransa'yı istilâ etmesi için Alexandre Farnèse'ye yolladığı mektubu götüren adam... Ben de kendisini yolda yakalayıp yaralamamış mıydım? Aradan o kadar çok zaman geçti ki unutup gitmişim.»

Bir an düşünüp, geçmişteki bu olayı daha iyi hatırladıktan sonra gülümsedi:

«Olay gözlerimin önünde canlanıyor... Onun yaralanıp, Fausta'nın mektubunu elinden aldıktan sonra yırtmış, üstelik de kendisini bir güzel tedavi ettirmiştim... Adamcağız, bu yaptığımdan ötürü bana pek minnettar kalmıştı. Hattâ iyice iyileştikten epey zaman sonra gelip bana teşekkür de etmişti. Kendisini yakın dostlarımdan sayarsam, sevineceğini söylemişti. Halbuki kendisini yaralamasaydım, tedavi edecek de değildim. Fakat hakkımda çok iyi düşünceler beslediğini bu mektuptan da anlamak mümkün... Pek kibar bir adamdı.»

Kafasını kurcalayıp duran bu noktayı böylece ay-

dınlattıktan sonra, merakını çeken başka bir konuya geçti:

«Saêtta, ha?.. Bu Saêtta kim acaba? Yıllarca önse, İtalya'ya kaçmış olan Maurevert'in peşindeyken, Floransa'da bir kılıç ustasıyla tanışmıştım. Bu adam, sözde müthiş bir kılıç oyunu keşfetmiş ve adını da İtalyanca'da «Yıldırım» anlamına gelen «Saêtta» koymuştu. Halbuki onun bu kadar böbürlendiği bu oyun, o kadar basit bir şeydi ki, içyüzünü, daha ilk görüşte kavrayıvermiştim. Ama doğrusu, kendisi fena dövüşçü değildi. Bu mektupta bahsedilen Saêtta, acaba bu kılıç ustası mı? Neden olmasın? Mektupta kendisinin bir serseri, başkası hesabına adam öldüren, bayağı bir kaatil olduğu yazılı... Kimbilir, belki de herif, kılıç ustalığından işi serseriliğe dökmüştür...»

Başını koltuğun arkalığına yaslayıp gözlerini tavana dikti. Ve düşünmeye devam etti:

«Bu Saêtta'yı bulup ondan bilgi almalıyım... Bu mektup sayesinde önemli bir ipucu elime geçmiş oluyor. Ölmemişse, kendisini muhakkak bulurum ve ondan oğlumun ne olduğunu öğrenirim.»

Parçalar dalgın dalgın mırıldandı:

«Oğlum!.. Tuhaf şey... Bu kelime hiçbir vakit benim üstümde şimdi olduğu kadar etki uyandırmamıştı. Acaba neden?»

Sebebini araştırdı ve mırıldandı:

«Bu delikanlı da aklımı pek kurcalamaya başladı. Halbuki şimdiye kadar pek az tanıdığım hâlde, çok sevdiğim az mı kimse oldu? Onlara neden pek önem vermedim de, bu genç üstünde bu kadar duruyorum?»

Bir an gözlerini kapatarak hülyaya daldıktan sonra:

«Çünkü bu gencin karakteri, benimkine son derece benziyor. Onun konuşmasını ve hareketlerini seyrederken, yirmi yaşında olduğum o eski çağları hatırlıyorum. Onun şahsında kendimi görüyor gibiyim. Bu benzerlik, bende büyük bir etki bırakıyor olmalı. Bu etkiden kurtulamaz oldum. Acaba...»

Koltuğu inip ayağa kalkarak heyecanlı bir tavırla dolaşmaya koyuldu. Sonra, yine kendi kendine söylendi:

«Yok canım... Olamaz. Artık bunu aklımdan çıkarmalıyım. Baksana, bu çocuğun bir de babası varmış. O hâlde benim oğlum olmasına imkân yok. Bu besbelli, ama...»

Tekrar masa başına gelerek, henüz okumadığı ikinci kâğıda uzandı. Fakat onu eline almadan:

«Yirmi yıldır bu çocukla pek az ilgilendim,» diye düşündü.» Kendi kendime hep: «Eğer annesine birazcık çekmişse, onunla imkânı yok anlaşamayız. Kimbilir, belki de birbirimizi hiç tanımamamız daha hayırlıdır,» diyor ve bu yüzden oğlumu aramaya yanaşmıyordum. Fakat Jehan'ı tanıdıktan sonra...»

Bir an dalgın kaldıktan sonra kendi kendine:

«Bir de şu kâğıdı görelim,» diye mırıldandı.

Bu, analmadığı bir dilde yazılı olduğu için, Colline Colle'yi adamakıllı meraklandıran kâğıtlardan biriydi. Kadın, böyle kâğıtlardan lâtince yazılı olan bir tanesini Parfait Goulard'a kaptırmıştı. Bu sefer Pardaillan'ın eline geçen kopya ise İspanyolca yazılmıştı. Birçok kere İtalya ve İspanya'ya gitmiş olan Şövalye, her iki dili de ana dili gibi bilirdi. Kâğıdı dikkatle okurken, bir yandan da söylendi:

«İşte bu garip! Concini'nin elinden zorla alıp okuduğum kâğıt da bunun harfi harfine tercümesinden başka bir şey değildi. Orada hazinenin saklı bulun-

duğu söylenen yer, buradakinin aynı... Ama ben bu bilgilerin tamamen yanlış olduklarını biliyorum. Yani o hazinenin kâğıtta belirtilen yerde bulunmadığını biliyorum. Öyleyse bu ne demek oluyor? Şüphesiz bu mektubun başka türlü okunup anlaşılması lâzım. Bu yazı, şifreli bir yazı olacak. Bunun şifresini bulmalı.»

Epey bir zaman uğraştı. Kâğıdı evirdi, çevirdi, sabırla tekrar okudu. Işığa tuttu. Kâğıda önce uzaktan, sonra da yakından baktı. Sonra, asıl sırrın görünmez bir mürekkeple yazılmış olması ihtimali aklına geldi. Kâğıdı suya daldırdı. Fakat hiçbir şey göremeyince, kâğıtların ikisini de sandığın içindeki kutuya yerleştirdikten sonra kendi kendine söylendi:

«Bu araştırmalara sonra da devam edebilirim. Elbette bir şeyler bulacağım.»

Eski bir havayı ıslıkla çalarak, odada bir aşağı-bir yukarı dolaşmaya koyuldu. Kafası çok meşgul görünüyordu. Birden ıslığı kesip:

«Yahu, ben ne diye bu işe de karışıyorum?» Diye söylendi. *«Anlaşılan, geberinceye kadar kendime ait olmayan işlere burnumu sokmak illetinden kurtulamayacağım. Benim derdim bana yetmiyor mu? Herhalde yetmiyor ki şu hiç tanımadığım delikanlının ve kızın işlerine burnumu sokmadan edemedim. Şimdi de Kral'la Concini'nin arasına girmeye kalkışıyorum. Bana ne oluyor? Kral'ın, kendini korumaya gücü yetmiyor mu sanki?..»*

Ayağını öfkeyle yere vurarak söylenmeye devam etti:

«İyi ama, Kral'ı öldürmelerine göz yumamam. Böyle bir şey yapmak, cinayete katılmak demek değil midir? Üstelik canım da sıkılıyor. Bu karışık

işler, beni biraz olsun oyalar. Paslanmaktan kurtulurum. Allah korusun, neredeyse göbek bağlamaya başlıyorum.»

Pardaillan bu sözlerden sonra hemen soyunarak yatağına girdi ve âdeti olduğu gibi, çabucak uyudu.

Otuzüçüncü Bölüm

PARDAİLLAN HAREKETE GEÇİYOR

Pardaillan, ertesi sabah handan çıkınca doğru Saint-Antoine Caddesi'ne yöneldi. Daha yataktan kalkarken kendi kendine şöyle demişti:

«Nicedir şu Mösyö de Sully ile görüşemedim. Artık kendisini ziyaret etmemin sırası geldi. Yoksa bana görgüsüz ve nezaketsiz bir adam damgasını basmakta gecikmeyecek...»

Şövalye, Mösyö de Sully'nin pek kalabalık olan bekleme salonunda kazara bir asîlzâde ile çarpıştı. Gayet nazik bir şekilde kendisinden özür dilerken, adam da kendisine aynı nezaketle cevap verdi. Pardaillan, geldiğini haber vermeye giden hademenin dönmesini beklerken, bir yandan da çarpışmış olduğu adamı gözden geçirdi. Adamda bir fevkalâdelik yoktu. Sâde ve zarif bir şekilde giyinmişti. Ama yine de kıyafetinden zengin olduğu anlaşılıyordu. Şövalye, onu epey bir zaman dikkatle süzdükten sonra düşünceli bir tavır takındı ve içinden söylenmeye başladı:

«Ben bu gözleri bir yerde gördüm ama, nerede? Sonra bu yürüyüş de bana yabancı gelmiyor. İyi giyimine ve kibar görünüşüne rağmen asîlzâde olmadığı muhakkak. Konuşuşuna bakılırsa, İtalyan olmalı... Kendisini bir yerde görmüşlüğüm var ama, nerede ve ne zaman?»

Fakat bu sırada hademe gelmiş, Şövalye'yi dalgınlığından uyandırmıştı. Pardaillan, hemen hademenin peşine düştü ve bir an için ilgisini çekmiş olan adamı unuttu.

Fransa Kral'ı Dördüncü Henri'nin Maliye Bakanı Sully, elli yaşlarında kadar geniş alınlı bir adamdı. Gür sakalını özenle taramıştı. Kaşları kalın, bakışları keskindi; yüzü sert bir ifade taşıyordu.

Pardaillan'ı pek nâzik bir tebessümle, ellerini uzatarak karşıladı. Şövalye'nin ziyaretinden hayrete düşmüştü ama, bunu belli etmemeye çalışıyor ve Pardaillan'la karşılaşmaktan memnun görünüyordu...

Bakan'ın yaptığı bir işaret üzerine, hademe, efendisinin yazıhanesinin önüne geniş bir koltuk sürdü. Bundan sonra Sully şu emri verdi:

«Ben çıngırağı çalınca, Mösyö Guido Lupini'yi odama alırsınız.»

Hademe eğilip dışarı çıktı.

İki adam karşılıklı oturdular. Sully keskin bakışlarını Pardaillan'ın mavi gözlerine dikti ve endişeli bir sesle sordu:

— «Mösyö de Pardaillan, insan sizinle karşı karşıya bulunduğu zaman resmiyeti bir tarafa bırakıp samimiyetle konuşmalı. Onun için, size nasıl bir hizmette bulunabileceğimi değil, bana yine ne gibi bir yardım yapmak niyetinde olduğunuzu soruyorum.»

Pardaillan gayet tabiî bir tavırla cevap verdi:

— «Bu sefer size hiçbir hizmette bulunacak değilim, Mösyö de Sully... Tam tersine, sizden bana önemli bir yardımda bulunmanızı ricaya geldim.»

Sully, samimî bir hayretle:

— «Sahi mi söylüyorsunuz? Nihayet size bir hizmette bulunabilecek miyim? Eğer dediğiniz doğruysa hiç durmadan söyleyin mösyö... Çünkü size bir hizmet yapabilmek, beni son derece mutlu edecektir.»

Şövalye, gülümseyerek teşekkür ettikten sonra ciddî bir tavırla söze koyuldu:

— «Siz de tasavvur edersiniz ki mösyö, yabaniler gibi yapayalnız yaşaya yaşaya, artık ortalıkta neler olup bittiğinden habersiz hâle geldim. Louvre Sarayı'nda neler dönüyor, hiç bilmiyorum. Nihayet kendi kendime: Gidip Mösyö de Sully'i göreyim. O, ne de olsa, mevkii icabı, olup bitenlerden haberdardır. Elbette, bana da bazı bilgiler vermekten çekinmez, dedim.»

Bu sözler üzerine Bakan adamakıllı şaşırdıysa da hiç renk vermedi. Pardaillan'ı iyi tanır ve Şövalye'nin lüzumsuz lâflarla kendisine vakit kaybettirmeyecek bir adam olduğunu bilirdi. Endişesi biraz daha arttı. Fakat Pardaillan'ın söylemek istediği şeyi, kendince uygun gördüğü zamandan önce söylemeyeceğini bildiği için, Şövalye'nin istediği tarzda konuşmaya karar vererek sordu:

— «Güzel... Ne gibi şeyleri öğrenmek istiyorsunuz?»

— «Neler olduysa onları... Meselâ, bana Kral'dan, Kraliçe'den, takdis töreninden bahsedin. Bu tören ne zaman yapılacakmış?»

Sully, Kraliçe'nin bütün ısrarlarına rağmen Kral'ın bu takdis törenini yaptırmayı nasıl savsakladığını anlatmaya koyuldu. Anlattığı sürece Pardaillan masaya dayanmış, dikkatle dinliyordu. Bu arada gözleri ister istemez, masanın üzerinde açık duran bir kâğıda ilişti. Bu kâğıtta birkaç kelime ile imza özellikle ilgisini çekti. «*Hazine, on milyon, Guido Lupini...*»

Pardaillan, Bakan'ın anlattıklarını dinlerken, Guido Lupini'nin kendisinden sonra odaya alınacak adam olduğunu hatırladı ve aklına, az önce salonda çarpışmış olduğu yabancı geldi. Ancak o zaman, adından bir İtalyan olduğunu tahmin ettiği bu adamın, çarptığı adamdan başka kimse olamayacağını düşündü.

Daha sonra Şövalye, on milyon ve hazine kelimelerini yine İtalyan olan Concini ve Léonora'nın ağızlarından da duymuş olduğunu hatırladı. Sonra, okumuş olduğu kâğıtta da yine aynı konudan sözedildiğini düşündü. İçinden:

«Eminim ki bu Guido Lupini, demin salonda çarptığım ve bir türlü kim olduğunu bulamadığım adamdır. Söz konusu olan on milyon da oğlumun servetidir.» Sonra, bu düşüncesine şu kararını da ekledi: *«Bu Lupini'nin, Sully'e ne söylemek istediğini öğrenmeliyim.»*

Bir yandan da içinde bulunduğu odayı incelemeye koyuldu.

Bakan sözünü bitirince, Pardaillan:

— «Kraliçe bundan sonra da isteğinde ısrar edecektir,» dedi.

Sully, Şövalye'nin gözlerinden düşüncelerini okumaya çalışarak sordu:

— «Siz bunu nereden biliyorsunuz? Bir yandan bir şey mi duydunuz?»

Pardaillan tabiî bir tavırla:

— «Hiçbir şey duymuş değilim. Tahmin ediyorum.» Diye cevap verdi ve kayıtsız bir edâ ile ilâve etti:

— «Kraliçe'nin takdis töreniyle ilgili olarak Kral hakkında hiç de hoş olmayan bazı söylentiler dolaşıyormuş...»

Sully önemsemez bir tavırla omuz silkti:

— «Orası öyle. Bence, Kral da lüzumundan fazla endişeleniyor. Lâf aramızda, Kral'ın, töreni boyuna geciktirmesinin sebebi de bu.»

Pardaillan, Sully'in gözlerinin içine bakarak:

— «Kendisini yerden göğe kadar haklı bulurum,» dedi.

Sully'in tüyleri diken diken olmuştu. Endişesini gizlemeye lüzum görmeden sordu:

— «Siz de fala inanıyor musunuz?»

— «Aslında hiç inanmam. Fakat bu seferki fala inanıyorum. Hem de fazlasıyla inanıyorum.»

Şövalye bunları söyledikten sonra Sully'e mânalı mânalı baktı. Bakan sapsarı olmuştu. Koltuğunu Pardaillan'a yaklaştırarak, alçak sesle:

«Allahaşkına söyleyin mösyö... Sizin bildiğiniz bazı şeyler var galiba...» Dedi.

— «Amma da yaptınız haa, mösyö! Size demin de söylemedim mi? Hiçbir bildiğim yok... Yalnız Kral'ın, büyük bir törenden sonra ve meselâ Kraliçe'nin takdis töreninden sonra bir araba kazasına uğrayacağını biliyorum. Bunu söyleyen de ben değilim hani... Fal böyle söylüyor...»

Sully, artık anlayacağını anlamıştı. Yüzü renkten renge girerek boğuk bir sesle:

— «Sanıyor musunuz ki Kraliçe...» Diye soracak olduysa da, Şövalye hemen sözünü kesti:

— Aman Mösyö de Sully, böyle şeyler aklıma bile gelmezken, bana zorla bunları ne diye hatırlatmaya kalkıyorsunuz? Kraliçe, kadındır, tabiî kendini gösterip beğendirmekten hoşlanır. Böyle bir tören sayesinde büyük bir sevgi, takdir ve hayranlık kazanmayı canı pek çeker. Bu yüzden, sonucu hiç düşünmeden törenin yapılması için ısrar edip durur. Üstelik, bu törenin, müneccimin falında sözü edilen tören olduğunu da bilemez tabiî...»

Sully, birden ayağa kalktı. Pardaillan, Bakan'ı kolundan yakalayıp durdurarak sâkin bir tavırla sordu:

— «Nereye böyle, mösyö?»

— «Hemen gidip Kral'ı göreceğim ve kendisi ne...»

Pardaillan tekrar Bakan'ın sözünü kesti:

— «Amma da yaptınız ha mösyö... Eğer ben gidip Kral'ın içine böyle bir kuşuku ve korku sokarak rahatını kaçırmak isteseydim, sizi görmeye gelir miydim?..»

Sully tekrar koltuğuna çökerek kekeledi:

— «Doğru, doğru... Haklısınız.»

Pardaillan sâkin sesiyle devam etti:

— «Telâşa kapılmanıza hiç lüzum yok, mösyö... Beklenmedik bir tehlike karşısında değiliz. Söyledim ya işte; Kral, ancak törenden sonra öldürülecek... O zamana kadar pekâlâ rahat rahat yaşayabilir...»

Gittikçe kendini toparlayan Sully:

— «Bunda da haklısınız, mösyö,» dedi. «Kral dediğiniz şekilde öldürülecektir.»

Pardaillan saf bir tavırla sordu:

— «Ben size böyle bir şey söyledim mi? Sadece faldan bahsettim, o kadar...»

Sully ısrar etmedi. Pardaillan'ı iyi tanır ve ona, söylemek istediğinden fazlasını söyletmenin mümkün olmadığını bilirdi... Zaten Şövalye de kendisini daha açık bir şekilde uyaramazdı.

— «Bu töreni asla yaptırmamasını Kral'a tavsiye edeceğim,» dedi.

Bir yandan da fikrini almak istiyormuş gibi Pardaillan'a bakıyordu. Şövalye kesin bir tarzda:

— «Bu, çok kötü bir çözüm yolu,» dedi.

— «Neden?»

— «Çünkü Kraliçe'nin takdis töreni yapılmazsa,

bizim kestiremeyeceğimiz bir başka tören icat edilecektir.»

— «Öyleyse ne yapalım derainiz?»

— «Törenin yapılması kabul edilir. Böylece Kral'ın iyi niyetinden kimse şüphe edemez. Şimdi mayısın ortasındayız. Kral, meselâ tören tarihi olarak eylülün ortasını seçer. Böylece dört ay kazanılmış olur. Ve bu da yine herkese önemli bir törenin hazırlıkları için ancak yetecek bir zaman gibi görünür. Böylelikle Kral dört ay boyunca ölüm tehlikesinden kurtarılmış olur.»

— «İyi ama, sonra ne olacak?»

— «Eylül gelince, yine uygun bir sebep bulup töreni ilkbahara ertelersiniz.»

— «Peki, ya ondan sonra?..»

— «Ooo... Azizim, siz de bana âhiret suali sormaya başladınız. Şöyle böyle bir yıla yakın bir vakit kazanıyorsunuz. Bu, az zaman mıdır yâni? Bu kadar zaman içinde neler olmaz. Bir sürü insan ölebilir, kaybolabilir; düşünceler değişebilir. Bir de bakarsınız ki o meşhur fal, artık bir tehlike olmaktan çıkar.»

Şövalye, bütün söyleyeceklerini söylemiş gibi ayağa kalkarak, Bakan'dan izin istedi. Sully, Şövalye'nin iki elini derin bir heyecanla sıktı ve:

— «Bana yine bir yardımda bulunmaya geldiğinizi zaten biliyordum,» dedi. «Zaten sizi ne zaman görsem, büyük bir tehlike mevcut olduğunu ve sizin o tehlikeyi yok etmek için ortaya çıktığınızı düşünürüm.»

Pardaillan gülümseyerek:

— «O kadar da değil, canım...» Dedi. «Ben sizin biraz gözünüzü açtım, o kadar. Şimdi önümüzde, ol-

dukça uzun bir sükûnet devresi var. Artık bu zamandan yeterince yararlanırsınız herhalde...»

Pardaillan bu sözleri pek önemsiz şeyler söylüyormuş gibi söylüyordu ama, el sıkışındaki derin mânayı Sully de sezmişti.

Pek heyecanlı bir sesle:

— «Bu iyiliğinizin karşılığını size nasıl ödeyeceğiz, bilmem ki» dedi. «Boyuna siz veriyorsunuz ve karşılığında da hiçbir şey almıyorsunuz.»

Pardaillan keyifli keyifli güldü:

— «Pekâlâ... Bir gün ben de sizden bir şey isterim, ama, o zaman fazla istediğimi söylemeyin.»

Pardaillan'ın sözlerindeki acı imâyı sezemeyen Bakan, pek içten bir edâ ile:

— «Ne münasebet efendim?.. Ne münasebet?» Dedi ve Pardaillan'ı uğurlamak için ayağa kalktı. Bu arada masanın üstünde duran çıngırağı çaldı. Bu, kendisiyle görüşmek isteyen ziyaretçiyi kabul edebileceğini belirten işaretti. Pardaillan da kapıya doğru iki adım atmış, sonra birdenbire durup elini alnına götürerek seslenmişti:

— «Buldum!»

Sully hayretle sordu:

— «Neyi?..»

Pardaillan, ciddî mi, yoksa şaka mı söylediğini belli etmeyen kendine mahsus garip edâsıyle:

— «Demin bana ne suretle karşılıkta bulunabileceğinizi sormuştunuz, Mösyö de Sully,» dedi. «Onu buldum!»

Sully, içten gelen bir sevinçle bağırdı:

— «Sahi mi? Benden bir istediğiniz mi var?»

— «Evet, benim için büyük önemi olan bir şey isteyeceğim...»

Ve ciddî bir tavırla ekledi:

— «Bu kalabalık bekleme salonundan geçmek o kadar zor oluyor ki...» Dedi. «Acaba beni tenha bir yoldan sokağa salıveremez misiniz? Kalabalıktan hoşlanmayan biri olduğumu bilirsiniz.»

Sully şaşkınlığından donakaldı ve sordu:

— «Benden istediğiniz şey bu muydu?»

— «Belki bu, size saçma gelir, ama, benim için son derecede önemlidir. Hayret etmeyin. Benim bazan böyle garip düşüncelerim vardır.»

Sully gülümsedi:

— «Eğer bütün istediğiniz buysa, sizi memnun etmekten kolay ne var?»

Pardaillan:

— «Yok, yok... Sizin de rahatsız olmanızı istemem,» dedi, «zaten epeyce vaktinizi aldım. Bana sadece nereden geçebileceğimi söyleyin ve yine işinize bakın... Ben, kendi kendime çıkıp giderim.»

Sully ısrar etmedi. Eliyle bir perdeyi göstererek anlattı:

— «Buradan çıkın. Bu, benim özel dairemin yoludur. Koridorun solunda ve sağ kolda, avluya inen merdiveni görürsünüz. Oradan inersiniz.»

Ve gülümseyerek ilâve etti:

— «Yolunuzda kimseye rastlamayacağınızdan emin olabilirsiniz...»

Pardaillan kendi kendine söylendi: *«Zaten ben de başka bir şey istiyor değilim.»*

Sully'e bir vedâ işareti yaptı. Bakan, hiçbir şeyden şüphelenmeden tekrar koltuğuna çökerek, o da kapının üstündeki ağır perdenin arkasında kayboldu.

Kapıdan içeriye girince, kanadı kapatmayıp hafif-

çe aralık kalacak şekilde itti. Sonra kulağını bu aralığa dayadı ve kendi kendine söylendi:

«Bu Guido Lupini'nin, Bakan'a hangi hazineden sözedeceğini öğrenmezsem, merakımdan çatlarım.»

Bu sırada ziyaretçi de içeri alınmıştı. Pardaillan, adamın ilk sözlerini duyar duymaz, kim olduğunu hemen anladı. Bu, salonda çarpıştıkları, kendisinin kim olduğunu adamakıllı merak ettiği hâlde bir türlü bulup çıkaramadığı adamdı.

Fakat Şövalye'nin henüz bilmediği bir şey daha vardı ki o da, bu adamın Saêtta olduğu idi.

Saêtta'nın, kendisini bir asîlzâde zannettirecek kadar şık giyinmiş oluşu, hayret uyandırabilirse de, bunda hiçbir fevkalâdelik yoktu. Ona ne zamandır Yiğit Jehan bakar ve para verirdi. Öte yandan, Saêtta da öteberi kirli işlerden kazandığı parayı sırf Fausta'dan alacağı intikamı gerçekleştirebilmek amacıyla harcardı.

Bu yüzden Yiğit Jehan'ın yaz kış giydiği tek elbisesi olduğu hâlde, Saêtta öcünü almak için kendisine ne lâzımsa, hepsini rahat rahat elde edebilmişti.

Öte yandan, açık elli bir delikanlı olan Jehan'da bazan metelik bile bulunmadığı hâlde, Saêtta'nın kemerinde her vakit elli altın kadar bir yedek para bulunurdu.

Gerçi bu büyük bir para sayılmazdı ama, Saêtta gibi biri için koca bir servetti.

Şövalye, Bakan'la, kim olduğunu bilmediği adamın neler konuştuklarını merak içinde dinlemeye koyuldu.

YEDİNCİ CİLDİN SONU

Baskan Yayınları'nın
«Pardayanlar» Serisi'nde
bugüne kadar yayınlanmış kitaplar

1 — Pardayanlar

2 — Pardayan'ın Aşkı

3 — Pardayan ve Fausta

4 — Pardayan'ın İntikamı

5 — Fausta'nın Entrikaları

6 — Pardayan'ın Zaferi

7 — Pardayan'ın Oğlu

*

«Pardayanlar» Serisi'nin gelecek kitabı:

8 — Pardayan'ın Milyonları